

KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN RUNNALLISHALLINNOSTA

VANHEMPI SARJA.

KAUPUNGINVALTUUSTO.

3.

1884—1887.

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON

JULKAISEMA.

HELSINKI.

1941.

ALKULAUSE.

Esillä oleva nidos liittyy kolmantena ja viimeisenä osana niihin selostuksiin Helsingin kaupunginvaltuuston toiminnasta, jotka käsittävät ajan valtuustolaitoksen perustamisvuodesta 1875 vuoteen 1887, josta lähtien kertomukset kaupungin kunnallishallinnosta on julkaistu vuosittain. Ensimmäinen nidos sisältää vuosien 1875—78 kertomukset ja toinen nidos vuosien 1879—83 kertomukset; nyt julkaistu nidos käsittää nelivuotiskauden 1884—87.

Nyt julkisuuteen saatetut kertomukset perustuvat pääasiassa kaupunginvaltuuston käsinkirjoitettuihin pöytäkirjoihin, diaareihin ja kirjekonsepteihin sekä valtuuston painettuihin asiakirjoihin. Yksityisissä tapauksissa on käytetty valtionarkistossa, Uudenmaan lääninhallituksen arkistossa sekä maistraatinarkistossa ja muissa kunnan arkistoissa säilytettyjä asiakirjoja.

Kertomusten toimitustyön on, samoin kuin edellisiinkin nidoksiin sisältyvien kertomusten, suorittanut rahatoimikamarin ent. sihteeri, filosofianmaisteri *H a r a l d D a l s t r ö m*. Julkaisun suomenkielisestä osasta on filosofianmaisteri rouva *A. T u d e e r* huolehtinut, mitä tehtävää on huomattavasti hidastuttanut se, että perusteena olevat asiakirjat tältä ajalta ovat miltei yksinomaan ruotsinkieliset, samoin kuin senaikainen horjuva suomenkielen terminologia.

Julkaisun ilmestyminen on myöhästynyt vuosien 1939—40 talvisodan vaikutuksesta.

Helsingissä heinäkuun 31 p:nä 1941.

Otto Bruun.

SISÄLLYSLUETTELO.

	Sivu
ALKULAUSE	IV

Kertomus vuodelta 1884.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.	
1. Kaupungin asemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset	2
2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset	11
3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset	16
4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	20
B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat	22
C. Muut asiat	39

Kertomus vuodelta 1885.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.	
1. Kaupungin asemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat asiat	55
2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat asiat	60
3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat	67
4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	72
B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat	76
C. Muut asiat	99

Kertomus vuodelta 1886.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.	
1. Kaupungin asemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset	120
2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset	128
3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset	133
4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	137
B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat	142
C. Muut asiat	163

Kertomus vuodelta 1887.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.	
1. Kaupungin asemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset	187

2.	Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset	199
3.	Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset	205
4.	Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	211
B.	Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat	219
C.	Muut asiat	236
Hakemisto		255

OIKAISTAVIA.

Siv.	2, riv. 14 alh., on:	<i>vahempienkin</i> ; lue: <i>vanhempienkin</i> .
»	9, » 22 » »	<i>suodantinlaitos</i> ; lue: <i>suodatinlaitos</i> .
»	13, » 19 » »	<i>tontin myynti</i> ; lue: <i>tontin vuokralleanto</i> .
»	44, » 24 ylh., »	<i>C. Kämp</i> ; lue: <i>C. W. Kämp</i> .
»	» » 22 alh., »	<i>V. Verikoff</i> ; lue: <i>V. K. Verikoff</i> .
»	50, » 24 » »	<i>K. Th. von Frenckell</i> ; lue: <i>C. Th. von Frenckell</i> .
»	54, » 15 ylh., »	<i>K. Th. von Frenckell</i> ; lue: <i>C. Th. von Frenckell</i> .
»	104, » 2 alh., »	⁴⁾ <i>S:n 15 p. jouluk. 19 §</i> ; lue: ⁴⁾ <i>Ks. ylemp. tällä sivulla</i> .
»	» » 2 » »	⁵⁾ <i>Ks. ylemp. tällä sivulla</i> ; lue: ⁵⁾ <i>Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 19 §</i> .
»	108, » 17 alh., »	<i>C. Kämp</i> ; lue: <i>C. W. Kämp</i> .
»	» » 15 » »	<i>V. Verikoff</i> ; lue: <i>V. K. Verikoff</i> .
»	136, » 8 ylh., »	<i>Desinfioimishuoneen</i> ; lue: <i>Desinfioimishuoneen</i> .
»	219, » 7 alh., »	<i>vaastuvapauden</i> ; lue: <i>vastuvapauden</i> .
»	220, » 8 ylh., »	<i>Obiligatiolainan</i> ; lue: <i>Obligatiolainan</i> .
»	221, » 22 alh., »	<i>kovertoiminen</i> ; lue: <i>konvertoiminen</i> .

1884.

Kaupunginvaltuutettuina olivat koko vuoden 1884:

Professori G. A. Asp.	Ylitirehtööri, valtioneuvos L. L. Lindelöf.
Lääkintöneuvos J. I. Björkstén.	Kenraalimajuri J. J. af Lindfors.
Prokuraattorin toimituskunnan sihtööri H. G. Borenius.	Kultaseppämestari O. R. Mellin.
Varakonsuli J. L. Borgström.	Insinööri mekanikko K. M. Moring.
Tirehtööri, everstiluutnantti G. R. A. Charpentier.	Pankinjohtaja F. K. J. Nybom.
Esittelijäsihtööri G. M. von Christiersson.	Arkkitehti K. G. Nyström.
Sotakamreeri, hovineuvos F. W. Dittmar.	Merikapteeni J. A. Pontán.
Lääkintöhallituksen sihtööri R. B. Elving.	Kaartinalikapteeni K. A. Procopé.
Pankinjohtaja W. Eneberg.	Tirehtori E. E. Qvist.
Kauppias C. M. Eskolin.	Kauppias K. H. Renlund.
Professori C. G. Estlander.	Professori J. W. Runeberg.
Ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus.	Leipurimestari G. U. Sandberg.
Tehtailija F. W. Grönqvist.	Kauppias C. Hj. F. Schildt.
Lääketieteentohtori A. F. Holmberg.	Ylim. professori, vapaaherra M. W. af Schultén.
Arkkitehti C. Th. Höijer.	Pankinkamreeri E. E. Schybergson.
Kauppias O. E. Kjällmanson.	Oikeuspormestari J. G. Sohlman.
Kauppias N. Kochtomoff.	Leipurimestari G. M. Stenius.
Johtaja S. E. Kullhem.	Protokollasihtööri F. G. O. S. Stjernvall.
Kollegiasessori U. A. Kurtén.	Kauppaneuvos C. W. I. Sundman.
Kollega G. E. Lagerblad.	Kauppias M. W. Svensson.
Yli-inspehtori A. F. Laurell.	Suutarimestari G. Tallgrén.
Kauppias A. A. F. Lindberg.	Yli-insinööri H. Th. Tallqvist.
	Ratatirehtööri E. E. Wasastjerna.
	Tehtailija A. Wecksell.
	Pankinjohtaja K. Th. Wegelius.
	Pankinjohtaja C. J. Österholm.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi kertomusvuonna vt af Schultén ja valtuuston varapuheenjohtajana vt Asp.

Valmisteluvaliokunnan itseoikeutettuna puheenjohtajana oli valtuuston puheenjohtaja. Valiokunnan valittuina jäseninä toimivat koko vuoden vtt Dittmar, Wasastjerna, Elving ja Asp, varamiehinään vtt Tallqvist ja Stjernvall.

Kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi maaliskuun 18 p:ään senaatinkanslisti C. A. K. Gripenberg ja sen jälkeen lakitieteenkandidaatti, vapaa-

herra B. K. J. Langenskiöld sekä valtuuston notaarina helmikuun 26 p:ään lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler ja sen jälkeen varatuomari J. A. Norrmén.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden varrella 22 kertaa, niistä 2 kertaa lisätyin jäsenluvuin.

Vuoden varrella saapui 271 ja vuoteen 1885 siirtyi 41 asiaa ¹⁾.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 290 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjelmien luku 250.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. Kaupunginasemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.

Kaupungin luoteispuolella olevan alueen kaupunginasemakaava. Raha-toimikamari oli vuonna 1883 jättänyt ²⁾ kaupunginvaltuustolle ehdotuksen Kampinmalmin sekä Sandnäsin, Arkadian, Fjälldalin ja Bergan huvilain kaupunginasemakaavaksi esittäen, että se hyväksyttäisiin. Valtuusto lähetti ³⁾ vuonna 1884 tämän ehdotuksen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallqvist, Nyström ja Moring, hovineuvos A. W. Brummer ja kaupunginlääkäri, filosofian- ja lääketieteentohtori C. I. Qvist. Sen johdosta antamassaan lausunnossa valiokunta ensiksi otti vastattavakseen kysymykseen, oliko uusien rakennustonttien tarve niin pakottava, ettei kyseisen alueen liittämistä kaupunginasemakaavaan ja sen luovuttamista rakennettavaksi enää voinut haitatta siirtää tuonnemmaksi. Valiokunta ei puolestaan voinut katsoa tällaista tarvetta olevan olemassa niin kauan kuin suuret määrät tontteja sekä kaupungin sisäosissa että sen laidoilla joko olivat rakentamattomina tai niillä oli vain vähäpätöisiä puuhökkeleitä. Valiokunnan mielestä oli paljon paremmin kaupungin edun mukaista pyrkiä keskitykseen, mikäli se saattoi tapahtua ilman pelkoa siitä, että kaupunki tuli liian ahtaasti rakennetuksi, kuin lisäämään sen aluetta, joka väkilukuun verrattuna ennestäänkin oli sangen laaja. Kun oikeudenmukaisuuden vuoksi uusien kaupunginosain tuli saada nauttia samoja etuja kuin vanhempienkin, lisäksi ehdotettu laajennus kohtuuttomasti kaupungin hallintokustannuksia. Puheena oleva alue, joka sijaitisi hautausmaiden ja teurastamon läheisyydessä ja jonka asema terveydellisessä suhteessa muutenkin oli suhteellisen epäedullinen, ei sitäpaitsi tuntunut hyvin soveltuvan asuntotarkoituksiin, minkä lisäksi tuntuva osa siitä tarvittiin todennäköisesti odotettavissa olevaan rautatiealueen laajentamiseen. Valiokunta huomautti, että terveellisten ja hyvin sijaitsevien asuntotonttien tarve tuli pitkäksi ajaksi eteenpäin täysin tyydytetyksi sen jälkeen kun kaupungin alueen eteläisin osa, joka käsitti n.s. Punavuorten alueen, oli järjestelty ja jaettu kortte-

¹⁾ Kaupunginvaltuuston vuosien 1883 ja 1884 diaarien epätäydellisyyden takia ei edellisestä vuodesta ratkaisemattomina siirtyneiden eikä myöskään vuoden varrella ratkaistujen asiain lukumäärää voida ilmoittaa. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 269. —

³⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 12 §.

leihin, mitä koskeva kaupungininsinöörin jo laatima ehdotus ennen pitkää lähetettäisiin kaupunginvaltuustolle.

Valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ ottaa kaupungin luoteispuolella sijaitsevan alueen kaupunginasemakaavan vahvistamista koskevan kysymyksen lopullisesti käsiteltäväkseen kaupungin eteläosan järjestelyn yhteydessä.

Erinäisten I, III, IV, V, VI ja VII kaupunginosan osien uudestijärjestely. Sen jälkeen kun rakennuskonttori rahatoimikamarin toimeksiantosta oli laatinut kaksi ehdotusta, jotka sisälsivät kaupunginasemakaavaan tehtäviä muutoksia ja joista toinen koski erästä I kaupunginosan osaa ja toinen III, IV, V, VI ja VII kaupunginosan osia, kamari lähetti molemmat ehdotukset kaupunginvaltuustolle ehdottaen ²⁾, että erityiselle valiokunnalle annettaisiin tehtäväksi tarkastaa ehdotukset ja silloin harkita erinäisiä kamarin niihin tehtäväksi ehdottamia muutoksia. Tähän myöntyen valtuusto lähetti ³⁾ asian valiokuntaan ⁴⁾, joka s.v. oli asetettu tarkastamaan Kampinmalmin sekä Sandnäsin, Arkadian, Fjälldalin ja Bergan huvilain kaupunginasemakaavaehdotusta. Valiokunnan mietintö ei saapunut vuoden varrella.

Katajanokan kaupunginasemakaavan uudestijärjestely, satamaradan rakentaminen y.m. Yli-insinööri H. Th. Tallqvist, joka oli saanut ⁵⁾ tehtäväkseen laatia yksityiskohtaisen ehdotuksen Katajanokan kaupunginasemakaavaan tehtäviksi muutoksiksi, oli vuonna 1882 esittänyt rahatoimikamarille Katajanokan länsiosan kaupunginasemakaavaehdotuksen, johon liittyi ehdotus rautatieyhteyden järjestämiseksi Eteläsataman ja maan rautatieverkon välille. Hankittuaan vuonna 1883 kaupungininsinööriltä lausunnon ⁶⁾ näistä ehdotuksista kamari s.v. oli antanut ⁷⁾ kaupunginvaltuustolle asiaa koskevan esityksen ⁸⁾. Kamarin esitystä esiteltäessä valtuusto vuonna 1884 lähetti ⁸⁾ asian edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Svensson, Frosterus ja Wasastjerna, hovineuvos L. Th. Krogius ja kauppias A. F. Wasenius. Valiokunta ei antanut mietintöä vuoden varrella.

Tähtiorninvuoria ja Saunatietä koskeva kaupunginasemakaavan muutos sekä tonttipaikan luovuttaminen säätytalolle. Lisätty säätytalovaliokunta ja kaupunginvaltuusto olivat vuonna 1883 anoneet ⁹⁾ senaatilta voimassa olevan kaupunginasemakaavan muuttamista siten, että suunnitellun säätytalon määräytyin ehdoin saisi sijoittaa Tähtiorninvuorten itäosaan ja Saunatien järjestelyä sen yhteydessä muutettaisiin. Vuonna 1884 ilmoitettiin, että senaatti pääpiirteittäin mainitun esityksen mukaisesti oli myöntynyt säätytalon rakentamiseen ehdotetulle paikalle ja sallinut, että Saunatien itäpuolella olevat makasiinitontit säilytettiin ehdoin, että niillä olevat, osalta rappeutuneet makasiinirakennukset kymmenen vuoden kuluessa rakennettiin uudestaan kivistä niin että niille tuli julkisivut katua kohden ja sisäänkäytävät ainoastaan meren puolelle sekä että Saunatie saman ajan kuluessa levennettiin 60 jalan levyiseksi kaduksi. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto antoi ¹⁰⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa lausunnon niistä toimenpiteistä, joihin senaatin päätös kenties saattoi

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 1 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3 v:lta 1885. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ Ks. s. 2. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 5. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 270 ja seur. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 11 §. — ⁹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 272. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 7 §.

antaa aiheen, erikoisesti huomioon ottaen Saunatien itäpuolella olevien makasiinien uudestaankorjauksen.

Lausuntoja tonttien yhteenrakentamisesta. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa trurastajamestari C. Lindrothin anomuksesta saada yhdistää ja rakentaa yhteen omistamansa Erottajan tontit n:ot 3 ja 4 valtuusto päätti ¹⁾ lausunnossaan puolestaan ehdottaa anomuksen hyväksyttäväksi. Myöhemmin ilmoitettiin ²⁾ senaatin myöntyneen siihen ehdoin, että näille tonteille katua vastaan sai rakentaa vain kivitaloja.

Samanlaisen lausunnon valtuusto päätti ³⁾ antaa Sedmigradskyn pien-tenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan tekemästä anomuksesta saada rakentaa yhteen Marian turvakodin omistamat Ison Robertinkadun tontit n:ot 12 ja 14.

Lausuntoja tonttien jakamisesta. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa majuri A. Mobergin ja ylitirehtööri L. I. Lindqvistin anomuksesta, että heille myönnettäisiin lupa yhteisesti omistamansa Puistokadun tontin n:o 4 jakamiseen kahtia anomukseen oheistetun asemapiirroksen osoittamalla tavalla, valtuusto päätti ⁴⁾ lausunnossaan ehdottaa tähän anomukseen myönnettäväksi. Myöskään mainittujen henkilöiden esittämää uutta ehdotusta vastaan, joka koski puheena olevan tontin jakamista, valtuustolla ei ollut ⁵⁾ mitään muistuttamista.

Myöskin kirjuriinleski A. Lindroosin ja leipuri F. Feodoroffin esittämä anomusta, joka koski oikeutta Kasarminkadun tontin n:o 22 jakamiseen kahtia, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa.

Sörnäsins niemekkeen alueen n:o 21 uusi jaoituskaava. Sen johdosta että Sörnäsins niemekkeen alueella n:o 21 olevien varastopaikkain vuokra-aika kahta paikkaa lukuun ottamatta päättyi vuoden lopussa, rahatoimikamari oli antanut laatia mainitulle alueelle uuden jaoituskaavan. Tämän mukaan edellä mainitut kaksi paikkaa, n:ot 5 ja 6, jäivät entiselleen, ja alue n:o 21 tuli niitä lukuun ottamatta käsittämään yhdeksän varastopaikkaa, jotka merkittiin n:oilla 1—4 ja 7—11. Kamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ hyväksyä uuden jaoituskaavan ja valtuuttaa kamarin huutokaupalla tai hankkimalla sinetillä suljettuja tarjouksia antamaan vuoden päättyessä vapautuvat yhdeksän paikkaa vuokralle kamarin kohtuullisina pitämistä vuokramaksuista ja muuten kaupungin varastopaikoille vahvistetu-
in ehdoin.

Meilansin eteläisen niemekkeen jaoituskaava. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁸⁾ kaupungin omistaman Meilansin tilan eteläisen niemekkeen eli n. s. Ison ja Pienen Kalastajalahden välisen alueen jaoituskaavan, jonka mukaan tämä alue laaditun kartan tarkemmin osoittamalla tavalla jaettaisiin kuudeksi huvilapalstaksi, minkä ohessa kamari valtuutettiin tarpeen mukaan rakennuttamaan alueelle erinäisiä ehdotettuja teitä.

Ulriikaportin kaivopuiston hankkiminen takaisin kaupungille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 kehoittanut ⁹⁾ rahatoimikamaria tiedustelemaan Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag nimisen yhtiön johtokunnalta, suostuiko mainittu yhtiö ja millä ehdoilla luovutta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 5 §. — ²⁾ S:n 25 p. marrask. 6 §. — ³⁾ S:n 11 p. marrask. 4 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. helmik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. kesäk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. huhtik. 3 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. lokak. 15 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. tammik. 16 §. — ⁹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 280.

maan Ulriikaporin kaivopuiston kaupungille. Kamarin tiedusteluun johtokunta oli vastannut, että yhtiö suostui luovuttamaan kaupungille puiston siinä olevine, yhtiölle kuuluvine rakennuksineen ja laitoksineen ynnä yhtiön tuloa tuottavat oikeudet seuraavin ehdoin:

1) että kaikki puiston huvilanomistajat, ellei heidän kanssaan toisin sovittu, yhtiön heille laatimien sopimusten mukaisesti saivat häiriytymättä nauttia heille taattuina oikeuksina ehdoin, että he täyttivät sopimusten mukaiset velvollisuutensa;

2) että kaupunki lunasti ne yhtiön n. s. primitiiviset osakkeet¹⁾, jotka sille siinä tarkoituksessa tarjottiin, sekä kaikki yhtiön teoslainaosakkeet²⁾, kumpaisetkin niiden nimellisarvon mukaan eli maksaen niistä 100 ruplaa pankkiosoituksia, vastaten 114: 90 markkaa kappaleelta edellisistä ja 2,000 markkaa kappaleelta jälkimmäisistä;

3) että kaupunki otti nimiinsä yhtiön velan, joka vuoden 1884 alussa oli 39,000 markkaa ja käsitti 78 kpl. vuotuisella kuoletuksella ja 6 %:n koro- roin liikkeessä olevia 500 markan määräisiä velkakirjoja.

4) että kaupunki jatkuvasti maksoi sen eläkkeen, määrältään 200 markkaa vuodessa, jonka yhtiö oli sitoutunut suorittamaan vahtimestari Rosenströmin leskelle hänen jäljellä olevana elinaikanaan, ja sitoutui antamaan lippujen myyjättärelle rouva Clementille, joka oli ollut yhtiön palveluksessa enemmän kuin 40 vuotta, vähintään 400 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen lukien siitä ajasta, jolloin hän luopui toimestaan; sekä

5) että kaupunki ottaen huomioon yhtiön tarkoituserät ja tunnustuksen osoitukseksi sen perustajille ja teoslainan antajille sitoutui jatkuvasti ja yhä edelleen säilyttämään paikalla yleisen puiston.

Rahatoimikamari oli tämän johdosta hankkinut m. m. otteita yhtiön viime vuosien tileistä, tietoja yhtiön omaisuuden palovakuutusarvosta ja niiden vuokrasopimusten kaavakkeet, joilla puiston alueella olevat huvilapalstat oli vuokrattu, sekä antanut kaupungininsinöörin laatia kustannusarvion viertotien rakentamisesta puiston eteläosaan, kylpylaitoksesta huvilaan n:o 6; tämä arvio päättyi 17,900 markkaan. Vuokrasopimukset olivat kahta olennaisesti toisistaan eroavaa lajia. Toisen mukaan, jota oli käytetty itäisellä puistoalueella sijaitsevain huvilain n:ot 1—7 ja 9—20 vuokrauksessa, vuokra-aika kesti niin kauan kuin Helsingin kaupungin yhtiölle vuokraama alue oli yhtiön hallussa ja jakautui kaksikymmentäviisi-vuotiskausiin siten, että vuokraajalla jokaisen sellaisen kauden päättyessä oli oikeus saada vuokraoikeus pidennetyksi seuraavaksi yhtä pitkäksi kaudeksi ehdoin, että vuokra- ja tienkunnossapitomaksuja kullakin kerralla korotettiin 25—50 %, jota vastoin pohjavero jäi entiselleen; sitäpaitsi vuokraaja sai luovuttaa vuokraoikeutensa toiselle henkilölle ilman että siihen tarvitsi hankkia johtokunnan suostumusta. Toinen laji sopimuksia koski itäisen puistoalueen huviloita n:ot 21—23 sekä kaikkia läntisen alueen huviloita. Tämänkin sopimuskirjan mukaan huvilat olivat luovutetut viidenkolmatta vuoden ajaksi, mutta vuokraajilla oli vain yhden kerran oikeus vuokranpidennyksen saamiseen, nimittäin viideksikolmatta vuodeksi lisää, kuitenkin siten, että yhtiökokous silloin, jos se katsottiin kohtuulliseksi, saattoi korottaa vuokra- ja tienkunnossapitomaksuja enintään 50 %, jota vastoin pohjavero tässäkin tapauksessa jäi entiselleen; vuokra-ajan

¹⁾ »Primitiivisten» osakkeiden lukumäärä oli 277 ja niiden kirjanpitoarvo vuoden 1883 lopussa 31,828: 57 markkaa. — ²⁾ Osakkeiden lukumäärä oli 108 ja niiden kirjanpitoarvo vuoden 1883 lopussa 1,550,770: 92 markkaa.

päätyessä tuli huvilanomistajan, ellei muuta sopimusta saatu aikaan, siirtää pois talonsa ja rakennuksensa, eikä hänelle ollut myönnetty oikeutta vuokraoikeutensa luovuttamiseen toiselle johtokuntaa kuulematta.

Kaupunginvaltuustolle antamassaan lausunnossa¹⁾ rahatoimikamari totesi, että se kauppahinta, josta Kaivopuisto muita ehtoja lukuunottamatta oli tarjottu kaupungille, nousi n. 287,000 markkaan. Saatavissa olleiden tietojen nojalla kamari oli laskenut, että suunnitellun kaupan johdosta saatavat tulot todennäköisesti riittäisivät puiston ja rakennusten kunnossapitokustannusten suorittamiseen, mutta että mitään ylijäämää ei ollut odotettavissa mainitun kauppahinnan koron ja kuoletuksen suorittamiseen. Jonkin verran edullisemmaksi taloudellinen tulos muodostuisi vuoden 1886 jälkeen, jolloin muutamien huvilain vuokra-aika päättyi ja niiden vuokramaksut kohoaisivat. Mutta toisaalta epäilemättä vaatimukset, jotka kohdistuivat teiden kunnossapitoon, valaistukseen y. m., mistä huolehtiminen siirtyisi yhtiöltä kaupungille, tulivat vuodesta vuoteen kasvamaan. Jos kaupunki halusi pitää puiston ajanmukaisessa kunnossa, tarvittiin sen tähden sen tulot kokonaan menojen suorittamiseen. Kaupungin menosääntö saisi siten kannettavakseen sen lisäyksen, jonka puiston lunastamista varten otettavan lainan korko ja kuoletus aiheuttivat ja joka voitiin arvioida n. 20,000 markaksi vuodessa. Kaupungilla oli kenties kuitenkin syytä alistua tähän uhraukseen saadakseen Kaivopuiston takaisin haltuunsa, sillä vain siten saatiin takeit siitä, että tämä kaunis ja edullisesti sijaitseva puistoalue tuli hyvin hoidetuksi ja etteivät huvilarakennukset sitä enempää supistaneet. Eräs keino näytti kuitenkin olevan olemassa niiden uhrausten vähentämiseksi, joihin kaupungin täytyi suostua, jos yhtiön tarjous sellaisenaan hyväksyttiin. Ensimmäistä yhtiön asettamaa ehtoa vastaan voitiin kamarin mielestä huomauttaa, että itäisen huvilaryhmän huvilain n:ot 1—7 ja 9—20 haltijat puiston siirtyessä kaupungille saisivat paremman oikeuden alueihinsa kuin heillä oli ollut yhtiön hallintakauden aikana. Heille näet taattaisiin alueittensa ainainen hallintaoikeus, jota heillä siihen asti ei voinut katsoa olleen, koska yhtiöllä ei ollut puistoon ehdottoman varmaa ainaista hallintaoikeutta ja tähän joka tapauksessa liittyi kylpylä- ja kaivohuonelaitosten ja niihin kuuluvien laitteiden asianmukaista ylläpitämistä koskeva ehto. Edelleen puheena olevien huvilanomistajain käyttöoikeus tulisi olemaan sellainen, että se sallisi heidän muutta mutkitta hankkia kiinnityksen huviloihinsa. Nyt heillä sitä vastoin tosin oli oikeus yhtiötä kuulematta luovuttaa vuokraoikeutensa toisille, mutta vaikkakin kiinnityksiä aikaisemmin oli myönnetty ainoastaan tämän perusteella, oli kamarin mielestä kuitenkin aivan ilmeistä, että vain kaupunki eikä yhtiö saattoi myöntää tähän tarkoitukseen vaadittavan tarpeellisen vapaamman käyttöoikeuden. Muiden huvilain haltijain kanssa näytti senkin jälkeen kun kaupunki oli ottanut puiston haltuunsa ilman vaikeutta voitavan tehdä sopimus niistä ehdoista, jotka sen johdosta olivat tarpeelliset. Mutta ensiksi mainitut huvilanomistajat eivät todennäköisesti sen jälkeen kun sopimus yhtiön kanssa oli saatu aikaan olisi halukkaita mihinkään sopimukseen kaupungin kanssa. Sitä vastoin asiaintila saattoi muodostua toisenlaiseksi, jos heille ehdotettaisiin sellaisen sopimuksen tekoa, ennenkuin yhtiön kanssa oli tehty sopimus, ja heidän suostumisensa siihen tehtäisiin yhtiön kanssa solmittavan sopi-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6.

muksen ehdoksi. Se seikka, ettei näiden huvilanomistajain enempää kuin yhtiönkään hallintaoikeus ollut täysin varma sekä että oikeus vuokraoikeuden siirtämiseen ei merkinnyt oikeutta kiinnityksen hankkimiseen, tekisi heidät todennäköisesti halukkaiksi lunastamaan huvilapalstansa, kenties melkoisestakin hinnasta, jos heille tarjottiin mahdollisuus niiden omistus-oikeuden hankkimiseen, mikä osaltaan helpottaisi kauppahinnan suorittamista yhtiölle. Siten kauppa taloudellisessa suhteessa tulisi kaupungille huomattavasti edullisemmaksi kuin muuten. Tehdessään sopimuksen puheena olevien huvilanomistajain kanssa kaupunki myöskin voisi määrätä huvilapalstain rakentamista, viemärikanavain järjestämistä y. m. koskevia nimenomaisia ehtoja. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella kamari oli sitä mieltä, ettei asiassa olisi tehtävä päätöstä, ennenkuin oli saatu selvyys siitä, halusivatko Kaivopuiston itäisen alueen huvilain omistajat lunastaa huvilapalstansa kaupungilta.

Rahatoimikamarin lausuntoa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti 1) kamarin ehdotuksen mukaisesti, ennenkuin asiassa muuhun ryhdyttiin, antaa kamarille toimeksi ryhtyä niiden Kaivopuiston huvilain omistajain kanssa, jotka olivat Ulrikasborgs bad- och brunnshusaktiebolag nimiseltä yhtiöltä saaneet vuokraoikeuden huvilapalstoihinsa yhtä pitkäksi ajaksi kuin yhtiöllä itsellään oli oikeus pitää mainittua aluetta hallussaan, neuvotteluihin siitä, halusivatko he ja millaisin ehdoin lunastaa palstansa.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto sen jälkeen myönsi 2) enintään 1,000 markan suuruisen määrärahan Kaivopuiston itäisen huvila-alueen kartan laatimista varten. Kamarin samanaikaisesti tekemä ehdotus, että ryhdyttäisiin toimenpiteeseen kaupunginvaltuuston lisäjäsenten valitsemiseksi käsittelemään kysymystä puiston lunastamisesta kaupungille, valtuusto sitä vastoin epäsi.

Päätettyään neuvottelut puheena olevien huvilanomistajain kanssa ja sen jälkeen kun rakennuskonttori oli laatinut edellä mainitun kartan, rahatoimikamari teki kaupunginvaltuustolle lopullisen esityksen 3) asiasta. Kamari ehdotti siinä:

1) että kaupunki ottaisi puistoalueen hallintaansa yhtiön esittämin ehdoin;

2) että kaupunki sen jälkeen kun itäinen huvila-alue mainitun kartan mukaisena oli otettu kaupunginasemakaavaan ja sille oli saatu vahvistus, luovuttaisi asianomaisille huvilanomistajille omaksi palstat n:ot 1—20 heidän sitoutuessaan niihin velvoituksiin, joihin he siinä tarkoituksessa olivat suostuneet;

3) että kaupunki puheena olevaa ostoa varten ottaisi 300,000 markan suuruisen lainan, mikäli mahdollista korkojen maksun ja kuoletuksen suhteen samoin ehdoin, jotka huvilanomistajille oli myönnetty, siten, että vuotuismaksu olisi 5 % alkuperäisestä pääomamäärästä ja siitä 4 % jokaisen suorituksen tapahtuessa maksamatta olevasta määrästä laskettaisiin koroksi ja loput pääoman kuoletukseksi.

Sen ohessa rahatoimikamari erityisesti lainakysymyksen takia uudisti aikaisemmin esittämänsä ehdotuksen toimenpiteeseen ryhtymisestä lisäjäsenten valitsemiseksi kaupunginvaltuustoon asian ratkaisemista varten.

Sitten kun kaupunginvaltuusto hyväksyen 4) viimeksi mainitun ehdo-

1) Valt. pöytäk. 8 p. huhtik. 5 §. — 2) S:n 13 p. toukok. 9 §. — 3) Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — 4) Valt. pöytäk. 7 p. lokak. 7 §.

tuksen oli anonut maistraatin toimenpidettä valtuuston lisäjäsenten valitsemiseksi ja maistraatti oli tähän myöntynyt, valittiin yleisessä raastuvankokouksessa valtuuston lisäjäseniksi asian käsittelyyn laamanni A. J. Rudbäck, kauppias N. Wavulin, apteekkari J. A. Grönvik, insinööri O. Eklund, kauppias A. Ferlmann, kirjakauppias K. E. Holm, lakitieteen tohtori A. J. Lille, hovineuvos L. Th. Krogius, turkkuri A. Lundqvist, kauppiat C. O. Lindström ja E. J. Willstedt, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs, tehtailija V. J. von Wright, ensimmäinen arkkitehti, kollegiasessori C. Kiseleff, oikeusraatimies E. Öhman, kauppias W. Klärich, insinööri E. F. M. Hallberg, valtioneuvos C. F. Forsman, filosofianmaisteri K. H. Lindholm, eversti W. Th. von Kræmer, asiamies V. Höckert, filosofianmaisteri, vapaaherra C. H. B. af Schultén, ylitirehtööri, valtioneuvos J. H. A. af Forselles ja rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät ¹⁾:

että kaupunki sen jälkeen kun Kaivopuiston itäinen huvila-alue oli rakennuskonttorin laatiman kartan mukaisesti otettu kaupunginasemakaavaan ja tälle oli saatu vahvistus, ottaisi yhtiön asettamin ehdoin hallintoonsa Kaivopuiston ja luovuttaisi asianomaisille huvilanomistajille omaksi palstat n:ot 1—20 ehdoin, että he ottivat kantaakseen ne velvoitukset, joihin he tässä tarkoituksessa olivat sitoutuneet;

että kaupunki ottaisi Kaivopuiston lunastamista varten 300,000 markan suuruisen kuoletuslainan, joka maksettaisiin suorittamalla vuosittain enintään 5 $\frac{1}{2}$ % alkuperäisestä pääomasta ehdoin, ettei korko ylittänyt 4 $\frac{1}{2}$ % vuodessa lainasummalle, mahdollista pääoma-alennusta silloin lukuun ottamatta; sekä

antaa varsinaiselle valtuustolle tehtäväksi ryhtyä kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joihin lisätyn kaupunginvaltuuston päätös saattoi antaa aiheen.

Ne velvoitukset, joihin edellä mainittujen huvilapalstain haltijat olivat sitoutuneet näiden palstain lunastamiseksi, olivat seuraavat:

palstain n:ot 1—7, 9—16 ja 18—20 haltijat itsekukin suorittamaan palstastaan kauppahinnan, joka oli arvioitu 24,4 pennin mukaan jokaiselta sen pinta-alan neliöjalalta;

huvilapalstan n:o 8 haltija luovuttamaan kaupungille puistoon yhdistettäväksi sen osan palstaa, joka jäi mainittuun karttaan merkityn viivan itä- ja eteläpuolelle ja jonka pinta-ala oli 109,750 neliöjalkaa, sekä suorittamaan jäljellä olevasta, 128,750 neliöjalan laajuudesta alueesta kauppahintaa 8,666 markkaa;

huvilapalstain n:ot 1—16 ja 18—20 haltijat maksamaan kauppahintansa suorittamalla vuosittain enintään 5 % niiden määrästä siten, että vuotuinen korko oli enintään 4 % ja loput kuoletusta;

huvilapalstan n:o 12 haltija, jonka palstan kauppahinta 24,4 pennin mukaan neliöjalalta olisi 12,114 markkaa, suorittamaan mainitun määrän edellyttäen, että huvilapalsta vastaisessa kaupunginasemakaavassa jaettiin kahdeksi palstaksi, n:oin 12 ja 12 a;

huvilapalstain n:ot 1, 3, 4 ja 5—8 haltijat olemaan teettämättä palstoilleen rakennuksia lähemmäksi puiston suurta lehtokujaa kuin mainittuun karttaan merkitty viiva osoitti, sekä huvilapalstain n:ot 2, 3 a, 9, 10 ja 18—

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. 25 p. marrask. 1 §.

20 haltijat niinkään olemaan rakentamatta niille lähemmäksi palstain ohi kulkevaa päätietä kuin toiseen samasta kartasta näkyvään viivaan asti; sekä huvilapalstain n:ot 3 ja 4 haltijat olemaan rakentamatta palstoilleen lähemmäksi päätietä kuin kolmanteen usein mainitussa kartassa olevaan viivaan asti, minkä ohessa kelvottomaksi tuomittu palstalla n:o 4 oleva talo oli purettava.

Suomen valtion kanssa, jolla oli hallussaan huvilapalsta n:o 17, ei asiasta ollut voitu ryhtyä neuvotteluihin, minkä tähden ei myöskään voitu tehdä tämän palstan lunastamista koskevaa päätöstä.

Samalla esiteltiin lisätyille kaupunginvaltuutetuille niiden Kaivopuiston huvilanomistajain, joiden palstain vuokra-aika oli rajoitettu viideksikymmeneksi vuodeksi, esittämä anomus, että heidät oikeutettaisiin samoin ehdoin kuin puiston itäisen osan huvilapalstain n:ojen 1—20 haltijat lunastamaan omikseen huvilapalstansa. Tämänkin anomuksen suhteen lisätty kaupunginvaltuusto päätti antaa varsinaiselle valtuustolle tehtäväksi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Varsinainen valtuusto lähetti ¹⁾ tämän asian rahatoimikamariin, jolta siitä pyydetty lausunto kuitenkin ei saapunut valtuustolle kertomusvuoden aikana.

Varsinainen kaupunginvaltuusto antoi ²⁾ sen lisäksi rahatoimikamarille tehtäväksi laatia ehdotuksen niiksi kaupungin rakennusjärjestykseen tehtäviksi muutoksiksi, jotka Kaivopuiston liittäminen kaupunginasemakaavaan teki välttämättömiksi, sekä laatia ja antaa valtuustolle asianmukaiset kartat puiston alueesta liitettäväksi kaupunginasemakaavan muutosta koskeviin valtuuston hakemusasiakirjoihin.

Vanhankaupungin Siltasaaren hankkiminen kaupungille. Rahatoimikamari teki kaupunginvaltuustolle esityksen Helsingin pitäjässä sijaitsevaan Viikin kapteeninvirkataloon kuuluvan Vanhankaupungin Siltasaaren hallintaoikeuden hankkimisesta kaupungille; tähän saareen oli rakennettu vesijohtolaitoksen suodantinlaitos ja se oli vuokrattuna kaupungille maaliskuun 14 p:ään 1896. Tässä tarkoituksessa olisi kamari valtuutettava ryhtymään neuvotteluihin leskirouva Th. K. Waseniuksen kanssa, jolla oli puheena oleva virkatalo vuokralla, ja talollisen K. Bergströmin kanssa, joka omisti erään virkataloon rajoittuvan pellon, sekä tarjoamaan viimeksi mainitulle 1,000 markkaa jokaisesta tynnyrialasta maata, jonka hän suostui luovuttamaan kyseisestä pellostä kaupungille. Jos neuvottelujen tulos oli myönteinen, oli kamarin sen jälkeen anottava senaatilta sellaista Viikin virkatalon maiden uudestijärjestelyä, että Siltasaari luovutettaisiin kaupungille, joka korvaukseksi antaisi tarvittavan pinta-alan kyseisestä pellostä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ kamarin esityksen muutoksitta.

Tonttipaikan luovuttaminen sokeainopistolle. Sen jälkeen kun ehdotus Laivanvarustajakadun tontin n:o 2 luovuttamisesta sokeainopistolle suunnitellun rakennuksen paikaksi oli rauennut, kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 antanut ⁴⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ehdottaa jonkin toisen sopivan paikan tälle laitokselle. Tämän johdosta opiston johtajatar neiti H. M. Ingman oli kamarilta anonut, että Pietarinkadun tontit n:ot 1 ja 3 maksutta luovutettaisiin oman talon rakentamiseksi mainitulle laitokselle. Sen jälkeen kun nämä tontit toimitetussa katselmuksessa oli arvioitu yhteensä 28,206 markan arvoisiksi, kamari valtuustolle tekemässään esityk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. jouluk. 11 §. — ²⁾ S:n s:n 10 §. — ³⁾ S:n 22 p. huhtik. 6 §. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 276.

sessä lausui, ettei kaupunki, vaikkakin antoi täyden tunnustuksen laitoksen tarkoituserille, omat tarpeensa ja niiden vaatimat uhraukset huomioon ottaen näyttänyt voivan antaa yritykselle, joka ei ollut tarkoitettu hyödyttämään erikoisesti kaupunkia, niin kallista lahjaa kuin edellä mainitut arvokkaat tontit olivat. Sitä vastoin kamari katsoi, että kaupungilla oli syytä puolestaan kannattaa yritystä luovuttamalla tontit hintaan, joka vastasi niiden puolta arviohintaa, eli 14,103 markasta. Tonttien luovutuksen ehdoksi olisi muuten määrättävä, että niille oli rakennettava vähintään hakemuksessa mainitun laajuinen rakennus, että tämä rakennustyö aloitettiin kahden vuoden kuluessa kaupan päättämisestä ja että kauppahinta, sille kuitenkin korkoa laskematta, ennen työn aloittamista maksettiin kaupunginkassaan, kaikki tämä kaupan purkautumisen uhalla, sekä että kaupungille pidettäisiin oikeus sellaiseen tonttien pohjoisen rajaviivan mahdollisesti tarpeelliseen uudestijärjestelyyn, että niistä pitkin tätä rajaviivaa lohkaistiin n. 10 jalan levyinen alue, missä tapauksessa kuitenkin luovutettua aluetta vastaava kauppahinnan osa maksettaisiin takaisin sokeainopistolle.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ maksutta luovuttaa sokeainopistolle molemmat kyseiset tontit ehdoin, että niille rakennettiin sitä varten ainakin edellä mainitun laajuinen rakennus, että sen rakennustyö aloitettiin kahden vuoden kuluessa luovutuksesta sekä että kaupungille pidettäisiin oikeus rahatoimikamarin mainitseman tonttien uudestijärjestelyn toimeenpanemiseen, kaikki sen uhalla, että nämä muuten joutuivat takaisin kaupungin haltuun.

Kirurgisen sairaalan alueen laajentaminen. Suunnitellun kirurgisen sairaalan paikaksi määrätyn Ulriikaporin alueen laajentamista koskeva senaatin siviilitoimituskunnan kirjelmä, joka oli maistraatin välityksellä lähetetty kaupunginvaltuustolle tiedoksi, ei aiheuttanut²⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Myöhemmin läänin kuvernööri tiedusteli kaupunginvaltuustolta, suostuiko tämä siihen, että mainitun sairaalan alue ulotettiin 33 jalkaa etelämäksi ehdoin, että kaupungille luovutettiin takaisin yhtä paljon maata alueen pohjoisosasta, ja sen lisäksi luovuttamaan pitkin lisäalueen koko itäreunaa 10 jalan levyisen kaistaleen, joka yhdistettäisiin muuhun tontti-alueeseen. Valtuusto lähetti³⁾ asian rahatoimikamariin, mutta tämä ei vuoden varrella antanut siitä lausuntoaan.

Lisäalueen luovuttaminen lääninvankilalle ja määrärahan myöntäminen vankilan uudestirakentamista varten. Sen jälkeen kun oli pantu vireille kysymys Katajanokan lääninvankilan laajentamisesta siten, että sinne voitaisiin sijoittaa nekin vangit, joiden säilyttäminen kuului Helsingin kaupungille, jolloin kaupunki vapautuisi kaupunginvankilan ylläpitämisvelvollisuudesta ja tarvittavain vartijain palkkaamisesta tutkintovangeilleen, senaatin siviilitoimituskunta vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa siitä, suostuiko kaupunki sekä suorittamaan mainitun vankilan uudestirakennuskustannuksista 100,000 markkaa, mikä määrä maksettaisiin vähintään 10,000 markan suuruisina vuotuisina erinä, että maksutta luovuttamaan valtiolle vankilan laajentamiseen tarvittavan, asemapiirroksen tarkemmin merkityn, n. 85,000 neliöjalan laajuisen maa-alueen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. maalisk. 10 §. — ²⁾ S:n 11 p. marrask. 1 §. — ³⁾ S:n 9 p. jouluk. 3 §.

Lähetettyään¹⁾ asian rahatoimikamariin kaupunginvaltuusto tämän ehdotuksesta päätti²⁾ lausunnossaan ilmoittaa, että kaupunki ehdoin, että se ainiaaksi vapautettiin edellä mainituista velvollisuuksista, suostui sekä suorittamaan edellä mainitun suuruisen osan vankilan rakennuskustannuksista, joka maksettaisiin kymmenen vuoden kuluessa, aina kymmenes osa kerrallaan, että myös maksutta luovuttamaan valtiolle vankilan laajentamiseen tarpeellisen alueen Katajanokalta. Koska asemapiirroksen merkitty vankilan johtajan asunnon paikka Katajanokan uuden kaupunginasema-kaavan mukaan halkaisisi korttelin n:o 149 tontit n:ot 3 ja 8 siten, että niistä jäljelle jäävät osat tulisivat aivan sopimattomiksi edelleen rakennettaviksi ja koko tämän korttelin jaotus siten olisi muutettava, oli mainittuun karttaan johtajan asuntoa varten sen sijaan merkitty paikka ehdotetun Ympäryskadun (Periferigatan) varrelta juuri varsinaisen vankilatontin pohjoispuolelta, minkä ohessa lisäalueen rajaviivoihin oli tehty joitakin vähäisiä muutoksia. Se maa-alue, jonka kaupunki siten tarjoutui luovuttamaan vankila-alueen laajentamiseen, käsitti n. 99,800 neliöjalkaa, jota vastoin tarkoitukseen aikaisemmin oli katsottu tarvittavan 85,000 neliöjalkaa.

Tämän yhteydessä ja koska valtio osaksi oli pidättänyt itselleen, osaksi maksutta saanut kaupungilta vastaanottaa Katajanokan korttelit n:ot 140, 141 ja 142 sekä tontit lapsenpäästölaitosta ja kirurgista sairaalaa varten, kaupunginvaltuusto niinkään rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti samassa lausunnossa esittää, että valtio luovuttaisi kaupungille takaisin korttelit n:ot 140 ja 141 sekä korttelista n:o 142 sen osan, jota ei tarvittu rahapajaa varten, jotta Katajanokalla käytettävissä oleva muutenkin liiaksi rajoitettu ja lääninvankilan laajentamisen edelleen supistama tila voitaisiin käyttää kaupan ja merenkulun tarpeisiin ja tämän kaupunginosan siinä tarkoituksessa suunniteltu uudestijärjestely kävisi mahdolliseksi.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.

N. s. tykistöpihan luovuttaminen Venäjän sotilaslaitokselle. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa Suomenmaan sotilapiirin piiriesikunnan tekemästä esityksestä, että tila n:o 60 a, tykkiväen kasarmi, vuodesta 1889 lukien edelleen luovutettaisiin Venäjän sotilaslaitoksen tarpeisiin. Sen jälkeen kun asia oli lähetetty³⁾ rahatoimikamariin ja piiri-insinöörihallitus vieläkin oli pyytänyt⁴⁾, että sitä kiirehdyttäisiin, kamari esitti erinäisiä epäilyksiä sitä vastaan, että tila, joka soveltui jonkin yleisemmän, joko kaupungin oman tai valtion tarpeen tyydyttämiseen, luovutettiin niin vieraaseen tarkoitukseen kuin puheena olevaan. Sen varalta, että valtuusto kuitenkin katsoisi olevan syytä antaa Venäjän sotilaslaitoksen vuokrakauden tammikuun 1 p:nä 1889 päätyttyä käyttää hyväkseen aluetta, kamari anoi, että se valtuutettaisiin tekemään siitä sopimus Suomenmaan sotilaslaitoksen kanssa kolmekymmeneksi vuodeksi mainitusta päivästä lukien vuosivuokran kohotessa 400 markasta 2,400 markkaan. Valtuusto palautti⁵⁾ kuitenkin asian kamariin antaen tälle tehtä-

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. kesäk. 6 §. — ²⁾ S:n 9 p. jouluk. 18 §. — ³⁾ S:n 23 p. syysk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. lokak. 2 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. marrask. 8 §.

väksi vaihtoehtoisesti osoittaa toisen paikan, joka voitiin luovuttaa Venäjän sotilaslaitokselle, jos n. s. tykistöpiha palautettiin kaupungille, ja esittää ne ehdot, joilla tämä luovutus voi tapahtua.

Uudessa lausunnossaan rahatoimikamari ilmoitti, ettei se voinut ehdottaa mitään muuta kyseiseen tarkoitukseen sopivaa paikkaa tykkiväen kasarmien alueen sijaan. Samalla kamari huomautti, että kaupungin sen mielestä piti mieluummin luovuttaa mainittuun tarkoitukseen tämä alue, jolle jo oli rakennettu sotilaallisia rakennuksia, kuin antaa siihen käytettäväksi jokin toinen vuokra-alue, jolle siinä tapauksessa rakennettaisiin samanlaisia rakennuksia ja jonka takaisin saaminen tulevaisuudessa sen johdosta aiheuttaisi kaupungille vaikeuksia. Jos Suomen sotilaslaitoksen kanssa tehtäisiin edellä mainittu sopimus, kamari sen ohessa ehdotti erinäisiä lisäyksiä tehtäväksi niihin ehtoihin, joiden tuli siihen sisältyä.

Asiaa lopullisesti käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ lausunnonsaan ilmoittaa, että valtuustolla oli käsiteltävänä uuden kaupunginase-
makaavan ehdotus, johon n. s. tykistöpihan alue mahdollisesti otettaisiin, minkä johdosta valtuusto ottaen huomioon myöskin sen seikan, että puheena oleva vuokraus päättyi vasta vuonna 1889, ei katsonut voivansa antaa lopullista vastausta piiriesikunnan esitykseen.

Paikan luovuttaminen sapööritöitä varten. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa Suomenmaan sotilaspöytäkirjan piiriesikunnan esittämästä anomuksesta, että Taivallahden rannalla luovutettaisiin kaupunkiin sijoitetulle 11. reservijalkaväkijoonalle paikka sapööritöiden suorittamista varten. Lähetettyään ²⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ³⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei kaupunki aiheuttamatta itselleen haittaa voinut luovuttaa venäläiselle sotaväelle maata kyseisiä töitä varten, minkä tähden ja kun näiden järjestämiseen näytti olevan mahdollisuuksia kaupungin ulkopuolella, valtuusto oli katsonut olevansa pakotettu epäämään tehdyn esityksen.

Myöhemmin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa 95. Krasnojarskin jalkaväkirykmentin tekemästä anomuksesta, että kaupungin läheisyydestä 20 päivän ajaksi luovutettaisiin paikka myöskin mainitun rykmentin ensimmäiselle ja neljännelle pataljoonalle sapööritöitä varten. Valtuusto päätti ⁴⁾ lausunnossaan viitaten edellä mainittuihin syihin evätä tämänkin anomuksen.

Hietalahden laivatelakan alueen laajentaminen. Rahatoimikamarin saatua tietoonsa, että se alue, jota Hietalahden laivatelakka jo kauan aikaa oli käyttänyt ja pitänyt aidattuna, jonkin verran ylitti sen alueen rajat, jonka maistraatti yksissä neuvoin kaupungin vanhinten kanssa vuonna 1864 oli 500 markan vuosimaksusta luovuttanut tälle laitokselle, kamari oli kehoittanut laivatelakan silloista omistajaa, insinööri O. Eklundia sopimaan asiasta kaupungin kanssa. Tämä oli sen johdosta kamarilta anonut sekä laivatelakan ilman oikeutta hallussaan pitämän alueen että myös erään siihen rajoittuvan lisäalueen käyttöoikeutta ja ilmoittanut suostuvansa luovuttamaan osan laivatelakalle luovutettua aluetta takaisin kaupungille. Kamarin todettua, että osa pyydettyä lisäaluetta kuului korttelin n:o 122 vuokratontteihin n:ot 32 ja 37, mutta ettei mikään estänyt luovut-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. marrask. 14 §. — ²⁾ S:n 11 p. marrask. 6 §. — ³⁾ S:n 25 p. marrask. 12 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. jouluk. 2 §.

tamasta kyseisen alueen muuta osaa insinööri Eklundille, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ kamarin ehdotuksesta muuten myöntyä hänen anomukseensa ehdoin, että laivatelakan siten laajentuneen alueen vuokramaksu korotettiin 680 markkaan vuodelta, mutta jättää kysymyksen edellä mainittuihin vuokratontteihin kuuluvien lisäalueen osain luovuttamisesta ratkaisematta, kunnes kysymys tämän kaupunginosan kaupunginasemakkaan muuttamisesta otettiin käsiteltäväksi.

Jääkärikadun tontin n:o 4 vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ²⁾ rahatoimikamarin luovuttamaan Jääkärikadun tontin n:o 4 rakennusmestari G. E. Sundqvistille ja peltiseppä G. W. Sohlbergille, joiden suoritetussa huutokaupassa tekemä tarjous oli jäänyt korkeimmaksi, vuokralle yhteisesti rakennustarkoitukseen 1,000 markan vuotuisesta maksusta vuokratontteja koskevin ehdoin sekä sellaisin varauksin, että tontin kautta kulkevaa laskuojaa ei saanut sulkea, että kaupungilla oli oikeus vastedes johtaa viemäri Jääkärikadulta keskeltä tonttia sekä että tontinhaltijat olivat velvolliset alistumaan mahdollisesti tapahtuvaan tontin uudestijärjestelyyn ja silloin ilman että vuokramaksua alennettiin luovuttamaan tontin asemakarttaan merkityn viivan eteläpuolelle jäävän, 4,725 neliöjalan laajuisen osan siitä.

Eläintarhan huvilan n:o 14 vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin viidenkymmenen vuoden ajaksi Eläintarhan huviloihin nähden voimassa olevin ehdoin 500 markan vuosivuokrasta luovuttamaan Eläintarhan huvilan n:o 14 vuokralle piletinhoitaja F. O. Blomille.

Asuntotontin Vallila n:o 3 vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁴⁾ rahatoimikamarin 140 markan vuosimaksusta luovuttamaan ravintoloitsija K. F. Rantaselle, joka toimitetussa huutokaupassa oli tehnyt korkeimman tarjouksen, rakennustarkoitukseen vuokralle asuntotontin Vallila n:o 3 asuntohuviloista voimassa olevin vuokraehdoin sekä määräten, että tontille It. Viertotien puolelle tulevat rakennukset rakennettiin viertotien suuntaan ja 30 jalan etäisyyteen siitä.

Harjun tilalla olevan tontin myynti. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi 150 markan vuosivuokrasta luovuttamaan Harjun tilan n:o 16 tontin n:o 13 vuokralle kulta- ja hopeatyöntekijä J. F. Lagertille asuntohuviloitten suhteen voimassa olevin vuokraehdoin ja määräten, että tontille ei saanut teettää rakennuksia vähemmän kuin 30 jalan etäisyyteen sen eteläistä rajaviivaa pitkin kulkevasta ajotiestä.

Erään Fågelvikin tilan alueen vuokralleanto. Kauppiaantyttären A. M. S. Fohströmin anottua rahatoimikamarilta, että hänelle luovutettaisiin vuokralle tilan n:o 27 Fågelvikin alueesta 2. ⁴⁵ tynnyrinalan laajuinen alue, minne hän aikoi rakennuttaa asuintalon ja rakennuksia saippuatehdasta varten, kamari esitti, että kaupunginvaltuusto myöntäisi sellaiseen mainitun tilan vuokraehtojen muutokseen, että kyseinen alue erotettaisiin siitä itsenäiseksi tilaksi ilman että Fågelvikin vuotuista vuokramaksua muutettiin, ja valtuuttaisi kamarin vuoden 1903 loppuun vuokraamaan hakijalle mainitun alueen 200 markan vuosivuokrasta asuntohuviloiden suhteen voimassa olevin vuokraehdoin samalla oikeuttaen hänet kaupungin taholta hyväk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 18 §. — ²⁾ S:n 28 p. lokak. 10 §. — ³⁾ S:n 29 p. tammik. 14 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. marrask. 10 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. kesäk. 15 §.

syttyjen piirustusten mukaisesti rakennuttamaan sinne tehtaan, ei kuitenkaan lähemmäksi kuin 10 jalan etäisyyteen alueen Fågelvikin vastaisesta rajasta. Valtuusto myöntyi¹⁾ kamarin esitykseen ehdoin, että kaupunki vuosimaksun vakuudeksi sai ensimmäisen kiinnityksen erotettuun alueeseen.

Meilansin huvilapalstain vuokralleanto. Hyväksyessään Meilansin tilan eteläisimmän niemekkeen jaoituskaavan²⁾, jonka mukaan mainittu niemeke jaettiin kuuteen huvilapalstaan, n:ot 4—9, kaupunginvaltuusto esityksen johdosta valtuutti³⁾ rahatoimikamarin huutokaupan jälkeen tai hankittuaan sinetöityjä tarjouksia vuokraamaan puheena olevat huvilapalstat kolmenkymmenen vuoden ajaksi ja muutenkin kaupungin huvilapalstojen suhteen voimassa olevin vuokraehdoin vuosivuokrasta, joiden palstoista n:ot 4 ja 9 tuli olla kummastakin vähintään 100 markkaa, palstoista n:ot 5 ja 6 vähintään 225 markkaa ja palstoista n:ot 7 ja 8 vähintään 200 markkaa; palstaa n:o 9 ei kuitenkaan ollut vuokralle annettava, ennen kuin palstan n:o 3 vuokra-aika oli päättynyt, koska viimeksi mainitun palstan vuokraajalla oli oikeus pitää laituria ja uimahuone palstaan n:o 9 kuuluvalla ranta-alueella.

Erään Hietaniemen alueen vuokralleanto. Tehdystä anomuksesta kaupunginvaltuusto valtuutti⁴⁾ rahatoimikamarin luovuttamaan insinööri A. Nordqvistille viidenkymmenen vuoden ajaksi vuokralle käyttämättömän, Hietaniemi n:o 1:ksi merkityn, lähes 4 tynnyrialan laajuisen alueen luterilaisen hautausmaan vierestä kalkkiuunin ja sitä varten tarpeellisten rakennusten rakennuttamista varten vuokramaksusta, joka kymmenenä ensimmäisenä vuonna olisi 513 markkaa ja sen jälkeen viisivuotiskausittain kohoaisi 25 % alkuperäisestä vuokramäärästä eli siis 128: 25 markkaa kullakin kerralla, sekä ehdoin, että laitos vuokra-aikana pidettiin käynnissä eikä paikkaa käytetty muihin tarkoituksiin.

Kyläsaarella olevan kaupungin alueen vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti⁵⁾ rahatoimikamarin luovuttamaan Kumtähden säterin omistajalle, vapaaherra H. S. Standertskjöld-Nordenstamille viidenkymmenen vuoden ajaksi ilman vuokramaksua Kyläsaarella olevan kaupungin alueen ehdoin, että hän sopimuskirjalla, joka kamarin tuli antaa kiinnittää, takasi kaupungille oikeuden saman ajan kuluessa säilyttää koskemattomana ja tarpeen vaatiessa esteettömästi panna kuntoon sen vesijohtoon kuuluvan kappaleen putkea, joka oli laskettu mainitun säterin maalle. Tässä yhteydessä valtuusto pani pöydälle esitetyn kysymyksen, joka koski mahdollista korvausvaatimuksen esittämistä Kumtähden entiselle omistajalle, vapaaherra Hj. E. G. von Bonsdorffille siitä vahingosta, joka kaupungille oli aiheutunut hänen kanssaan aikaisemmin tehdyn mainittua putkea koskevan sopimuksen purkautumisesta.

Myöhemmin rahatoimikamari ilmoitti, että vapaaherra Standertskjöld-Nordenstamin suostui hänen kanssaan tehtäväksi ehdotettuun sopimukseen ainoastaan sillä ehdolla, että vapaaherra von Bonsdorff nimenomaan vapautettiin kaupungin taholta esitettävistä korvausvaatimuksista, ja kamari esitti puolestaan, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi vapaaherra Standertskjöld-Nordenstamin asettaman ehdon. Valtuusto myöntyi⁶⁾ kamarin esitykseen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 12 §. — ²⁾ Ks. s. 4. — ³⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 16 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. huhtik. 9 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. kesäk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. kesäk. 8 §.

Kaisaniemen ravintolan vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁾ rahatoimikamarin huutokaupalla tai hankkimalla sinetöityjä tarjouksia kolmen tai viiden vuoden ajaksi lokakuun 1 p:stä lukien sekä aikaisemmin voimassa ollein ehdoin antamaan vuokralle Kaisaniemen ravintolan oikeuksineen ravintolaliikkeen harjoittamiseen sekä velvollisuuksineen liikkeen ylläpitämiseen kautta vuoden paitsi marras- ja joulukuussa, jolloin vuokraajalla oli oikeus pitää ravintola suljettuna.

Vuokraehtojen muutos. Rahatoimikamarin puoltavan lasusunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ myöntää sahanomistaja C. H. Norrmanille, jolla oli vuokralla hallussaan osa Sörnäsän alueita n:ot 19 ja 20, vapautuksen velvollisuudesta ylläpitää siellä rautatievaunujen kokoonpanotyöpajaa ja sen sijaan velvoittaa hänet harjoittamaan siellä puunjalostusteollisuutta.

Maksamatta jääneiden vuokrien suorittamisvelvollisuuden lieventäminen. Reistraattori F. F. Rönnberg oli rahatoimikamarilta anonut, että raastuvanoikeuden hänelle ja hänen sisarelleen neiti F. M. Rönnbergille heidän isävainajansa kaupunginvouti F. Rönnbergin oikeudenomistajina määräämää velvollisuutta suorittaa Humaliston ja Råstadin huvilain maksamattomat vuokrat vuodelta 1866, yhteensä 2,321: 37 markkaa, korkoineen tammikuun 1 p:stä 1867 lukien, lievennettäisiin. Kamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ hakijalle sellaisen huojennuksen mainitusta velvollisuudesta, että hänen tuli maksaa kaupunginkassaan ainoastaan neljännes kyseisestä vuokramaksusta eli 580: 34 markkaa ja hänet vapautettiin muusta maksuvelvollisuudesta, johon raastuvanoikeus oli hänet tuominut, sekä määräsi loppuosan kaupungilla hakijalta ja hänen sisareltaan olevasta saatavasta poistettavaksi tileistä.

Vuokraoikeuden-siirto. Kauppias C. R. Jankes oli rahatoimikamarilta anonut oikeutta saada kaupunkia kuulematta luovuttaa toiselle henkilölle Kaivopuiston läntiseen huvilaryhmään kuuluvan huvilatilan n:o 6 hallintaoikeuden; puheena oleva huvila oli Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag nimisen yhtiön hallituksen ja kauppias G. F. Jankesin välillä tehdyn ja sittemmin hakijalle siirretyn sopimuksen perusteella joutunut viimeksi mainitun hallintaan. Kamarin evättyä tämän anomuksen hakija ja hänen vaimonsa anoivat kaupunginvaltuustolta samaa oikeutta, mutta ottaen huomioon, että kysymys Kaivopuiston alueen luovuttamisesta takaisin kaupungille oli pantu vireille, mutta sitä ei vielä ollut ratkaistu, valtuustokin kamarin antaman epäävän lausunnon mukaisesti hylkäsi ⁴⁾ anomuksen.

Maatilanomistaja B. Hisingin anomuksen saada samanlainen vapaampi hallintaoikeus Laivanvarustajakadun vuokratonttiin n:o 6 kaupunginvaltuusto jätti ⁵⁾ rahatoimikamarin ratkaistavaksi.

Lupa kuormauslaiturin rakentamiseen Pohjoissatamaan. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ maatilanomistajille J. G. Bergbomille ja J. F. Lindroosille luvan kuormauslaiturin rakentamiseen Katajanokan rantaan Pohjoissatamaan tarkoitusta varten osoitettuun paikkaan määräten ehdoksi, että laituria toistaiseksi sai käyttää ainoastaan kaupungista tuodun lannan kuormaamiseen

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. kesäk. 14 §. — ²⁾ S:n 9 p. jouluk. 19 §. — ³⁾ S:n 8 p. huhtik. 6 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. tammik. 13 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. lokak. 3 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. kesäk. 2 §.

hakijain omistamiin aluksiin sekä että he pitivät laiturin kunnossa ja kaupungin annettua määräyksen poistivat sen paikalta.

Lupa purkauslaiturin rakentamiseen Hietalahteen. Rakennusmestari K. F. Bergmanille myönnettiin ¹⁾ tehdystä anomuksesta, jota satamakapteeni oli puoltanut, lupa tilapäisen laiturin rakentamiseen Hietalahden rantaan n.s. vanhan uimahuoneen pohjoispuolelle erästä rakennusyritystä varten tarvittavien rakennusaineitten purkamista varten.

Lupa uimahuoneen rakentamiseen. Uudenmaan pataljoonan komentajan eversti W. Th. von Kræmerin anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ sallia, että mainitun pataljoonan miehistölle rakennettiin uimahuone siihen pataljoonan kasarmin tontin vieressä sijaitsevaan paikkaan, missä junkkarikoulun uimahuone oli sijainnut, ehdoin, että uimahuone heti poistettiin pataljoonan päällystön toimesta, jos sitä kaupungin taholta vaadittiin.

Lupa lokomobiilia y. m. varten aiotun rakennuksen teettämiseen vuokra-alueelle. Rakennusmestari C. E. Pehrmanille myönnettiin ³⁾ tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, lupa lokomobiilia, höyryhalkosahaa ja höyryhöylää varten tarkoitettua puurakennuksen teettämiseen hänen vuokraamalleen Hakasalmen huvilaan kuuluvalla alueella.

3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Tavarasuojain rakentaminen Länt. rantakadulle. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa rahatoimikamarin tekemästä esityksestä, joka koski luvan myöntämistä katetun tavarasuojan rakentamiseen Länt. rantakadun eteläiselle laiturihaaralle, valtuusto päätti ⁴⁾ lausunnossaan puoltaa esitystä ja anoa vahvistusta kyseistä rakennusyritystä varten laadituille, valtuuston jo aikaisemmin hyväksymille piirustuksille.

Kauppahallien rakennuttaminen Kasarmitorille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 päättänyt ⁵⁾ antaa erityiselle valiokunnalle tehtäväksi tutkia, mihin ja miten rahatoimikamarin s.v. Kasarmitorille rakennettaviksi ehdottamat kauppahallit sopivimmin olisi rakennettava. Vuonna 1884 valtuusto valitsi ⁶⁾ tämän valiokunnan jäseniksi vtn Schildtin, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs in, teurastajamestari J. E. Hacklinin, insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja kunnallisneuvos O. Höijerin. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta m.m. piti epätodennäköisenä, että osakaan siitä huomattavasta maalaistuotteiden n.s. välikaupasta, jota varten kauppahallit oli katsottava tarkoitetuiksi, vapaaehtoisesti hakeutuisi Kasarmitorille, jos sen muu osa, jota ei voitaisi sijoittaa ehdotettuihin 23 halliin, jäisi Kappatorille, joka maalaistuotteiden tuontipaikan läheisyyden vuoksi oli ensiksi mainittuja melkoista edullisemmassa asemassa. Ei myöskään olisi oikeuden vaatimusten eikä voimassa olevien elinkeinolakienkaan mukaista, että mahtikäskyllä siirrettäisiin jokin määrätty osa välikaupasta kauppahalleihin. Valiokunnan mielestä oli sen tähden epäiltävää, muodostuisiko

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 6 §. — ²⁾ S:n 8 p. huhtik. 8 §. — ³⁾ S:n 28 p. lokak. 13 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. jouluk. 9 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 286. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 22 §.

joidenkin harvojen kauppahallien rakentaminen Kasarmitorille niin edulliseksi yritykseksi, että kaupungilla olisi syytä uhrata siihen huomattavia kustannuksia. Kun eräs valiokunnan jäsen kuitenkin oli ehdottanut selaista kysymyksen ratkaisua, että yrityksen tulisi käsittää kokonainen halliryhmä, johon voitaisiin sijoittaa koko kyseinen välikauppa, vihanneskauppa siihen luettuna, mutta oli pidättänyt itselleen oikeuden suunnitelmansa kehittämiseen tarkemmin tutustuttuaan ulkomaiden tämän laatuisiin halli-
leihin, valiokunta katsoi tarpeelliseksi toistaiseksi lykätä asian käsittelyn.

Lausunto ei sillä kertaa aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta, eikä sitä myöskään otettu uudestaan käsiteltäväksi kertomusvuoden kuluessa.

N.s. kiipeämistalon rakentaminen palolaitoksen harjoituksia varten. Sen johdosta, että palokunta ei enää saanut käyttää kaupungin vanhaa pakka-huonetta harjoittaessaan hakatikapuiden, pelastusvälineiden ja palopurjeiden käyttöä, palotoimikunta esitti kaupunginvaltuustolle, että palolaitoksen harjoituksia varten rakennettaisiin puusta n.s. kiipeämistalo. Lähetettyään ²⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto päätti ³⁾ tämän lausunnon mukaisesti myöntää 1,900 markan suuruisen määrärahan ehdotetun rakennuksen teettämiseen palolaitokselle kaupungininsinöörin toimesta.

Kunnallisen sairaalan rakentaminen. Senaatti vaati kaupunginvaltuuston selitystä eräiden yleisten rakennusten ylihallituksen valtuuston vuonna 1883 hyväksymiä ⁴⁾ kunnallisen sairaalan piirustuksia vastaan esittämien muistutusten johdosta. Valtuuston tämän johdosta vuonna 1884 lähetettyä ⁵⁾ asian vuonna 1882 asetettuun ⁶⁾ valiokuntaan, joka aikaisemmin oli käsitellyt sairaalakysymystä, ja tämän annettua asiasta lausuntonsa, valtuusto päätti ⁷⁾ antaa pyydetyn selityksen valiokunnan laatiman ehdotuksen mukaisena.

Maistraatin sen jälkeen ilmoitettua, että senaatti oli vahvistanut mainitut piirustukset noudatettaviksi, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ ne ynnä niihin liittyvän kustannusarvion terveydenhoitolautakunnalle antaen tälle tehtäväksi huolehtia rakennustyön suorittamisesta tarjoamalla sen urakalle. Myöhemmin valtuusto kuitenkin lautakunnan esityksestä uskoi ⁹⁾ työn toimeenpanon rahatoimikamarille, jonka tuli tällöin ottaa huomioon valtuuston aikaisemmin mainitulle lautakunnalle antamat rakennustyötä koskevat ohjeet.

Oman talon rakennuttaminen reaalikoululle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 lähettänyt ⁴⁾ rahatoimikamariin vuodesta 1877 valtuustossa vireillä olleen asian, joka koski oman talon rakennuttamista reaalikoululle. Vuonna 1884 asiasta antamassaan lausunnossa ¹⁰⁾ kamari m. m. huomautti, että maan reaalikoulut oli elokuun 23 p:nä 1883 annetulla asetuksella lakautettu, mutta tällöin säädetty se poikkeus, että Helsingin reaalikoulu oli toistaiseksi säilytettävä entisellään. Siihen katsoen, että reaalikoulun vastainen olemassaolo niinmuodoin oli sängen epävarma, kamari oli sitä mieltä, ettei kaupungilla ollut syytä ryhtyä kyseiseen rakennusyritykseen, vaan että sen tuli antaa koulun, niinkuin siihenkin asti, työskennellä vuokratussa huoneistossa ja jättää rakennuskysymys toistaiseksi ratkaisematta. Annet-

1) Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 7 §. — 2) S:n 13 p. toukok. 4 §. — 3) S:n 3 p. kesäk. 13 §. — 4) Ks. 1879—83 kert. s. 287. — 5) Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 9 §. — 6) Ks. 1879—83 kert. s. 219. — 7) Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 14 §. — 8) S:n 18 p. maalisk. 2 §. — 9) S:n 13 p. toukok. 5 §. — 10) Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

tuaan ¹⁾ ensin kanslialleen tehtäväksi hankkia eräitä täydentäviä selvityksiä asiasta valtuusto hylkäsi kamarin ehdotuksen ja päätti ²⁾ ensiksi, että reaalikoululle oli rakennettava oma talo, ja toiseksi palauttaa asian kamariin, jonka tuli antaa lausunto reaalikoulun kouluneuvoston erään aikaisemmin asetetun valiokunnan puoltamaa koulurakennuksen suunnitelmaa ³⁾ vastaan esittämistä muistutuksista sekä yksityiskohtaisesti tarkastaa kustannusarvio ja piirustukset.

Myöhemmin maistraatti lähetti ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle jäljennöksen senaatin läänin kuvernöörille osoittamasta kirjeestä, jossa määrättiin, että sikäli kuin reaalikouluja lakkautettiin ja niiden sijaan perustettiin kaksi- tai neliluokkaisia alkeiskouluja, eräiden kaupunkien siihenastinen velvollisuus hankkia reaalikouluille huoneistot ynnä kalusto, lämpö, valaistus ja palveluskunta ja niiden opettajille asunnot tai vuokratuloja, siitä eteenpäin lakkasi ja tämä velvollisuus siirtyi valtiolle.

Rahatoimikamari ei antanut pyydettyä lausuntoa kertomusvuoden kuluessa.

Kansakoulutalon rakennuttaminen Malminkadulle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 antanut ⁵⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa laatia Malminkadulle rakennettavan kansakoulutalon täydelliset piirustukset ynnä lopullisen kustannusarvion, sekä kustannusarvion valmistuttua antaa valtuustolle ehdotuksen sen rahamäärän hankkimisesta, joka rakennusyritystä varten tarvittiin tarkoitukseen aikaisemmin osoitettujen 100,000 markan lisäksi. Tämän johdosta arkkitehti K. G. Nyström oli kamarin toimeksiannosta laatinut täydelliset piirustukset ynnä kustannusarvion, joka itse koulutalon osalta päättyi 275,000 markkaan ja ulkohuonerakennuksen osalta 13,500 markkaan eli yhteensä 288,500 markkaan. Kamarin kustannusarviota tarkastamaan asettaman valiokunnan oltua sitä mieltä, että kyseiseen arvioon oli lisättävä määräraha koulutalon varustamiseksi kaasu- ja vesijohtolla sekä koulutontin tasoittamista, arkkitehdin palkkiota ja työnjohtoa varten, minkä johdosta rakennusyrityksen arvioidut kokonaiskustannukset nousisivat pyörein luvuin 310,000 markkaan, kamari antoi valtuustolle asiasta esityksen. Samalla kuin kamari siinä anoi, että se valtuutettaisiin heti hankkimaan rakennuspiirustuksille vahvistus, se myös esitti, että valtuusto tarkoitukseen aikaisemmin osoitetun rahamäärän lisäksi käyttäisi rakennusyritystä varten sen summan, joka kertyisi jäljellä olevien vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainaan kuuluvien, yhteensä 157,500 markan määräisten obligatioiden myynnistä, sekä täydentäisi rakennusta varten lisäksi tarvittavan summan verotuksella jakaen sen suunnilleen tasaisesti kahden lähinnä seuraavan vuoden 1885 ja 1886 osalle, minkä ohessa mainittujen lainavarojen ehdotettuun käyttöön oli hankittava lisättyjen kaupunginvaltuutettujen suostumus.

Rahatoimikamarin esitystä esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ saattaa maistraatin tietoon kamarin ehdotuksen rakennusyritystä varten tarvittavien varojen hankkimisesta sekä anoa maistraatin toimenpidettä lisäjäsenen valitsemiseksi valtuustoon asian käsittelyä varten, minkä ohessa kamarille annettiin tehtäväksi hankkia rakennuspiirustuksille vahvistus.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti, että kaupunginvaltuuston lisäjäseniksi asian käsittelyyn oli valittu ylitirehtööri S. V. Calamnius, arkkitehti F. A.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. huhtik. 7 §. — ²⁾ S:n 22 p. huhtik. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5 v:lta 1879. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 4 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 287. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 22 p. huhtik. 7 §.

Sjöström, tehtailija J. E. Engström, kauppias A. Ferlmann, luutnantti C. Th. von Frenckell, apteekkari J. A. Grönvik, tehtailija R. Th. Heimberger, kauppias E. Rudolph, insinöörikapteeni C. G. Sanmark, kauppias E. J. Willstedt, oikeusraatimies E. Öhman, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs, kirjakauppias K. E. Holm, kauppias A. L. Mellin, insinööri O. Eklund, hovineuvos L. Th. Krogius, teurastajamestari J. E. Hacklin, rakennusmestari K. M. Kullman, tehtailija Th. Lagerbohm, lääketieteentohtori H. Ö. L. Holsti, rehtori A. Kihlman, insinööri R. Huber sekä kauppiaat K. S. Kjellin ja I. Nyman.

Lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät ¹⁾ sen jälkeen:

puolestaan suostua siihen, että sen rahamäärän, joka tuli kertymään jäljellä olevien vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainaan kuuluvien yhteensä 157,500 markan määräisten obligatioiden myynnistä, sai käyttää Malminkadun kansakoulutalon rakentamiseen tähän tarkoitukseen jo osoitettujen määrärahan lisäksi;

että rakennusyritykseen vielä tarvittava rahamäärä, joka oli arvioitu likimäärin 56,000 markaksi, oli hankittava yleisellä takoituksella; sekä tehdä hallitukselle ilmoituksen asian silloisesta vaiheesta sekä anoa vahvistusta vuoden 1882 lainan loppuosan käytön muuttamista koskevalle päätökselle.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ²⁾ senaatin vahvistaneen sekä lisätyn kaupunginvaltuuston päätöksen mainitun lainan jäljellä olevan osan käytöstä että myös senaatille lähetetyt kansakoulutalon piirustukset ja sen ohessa myöntyneen niiden edellyttämään Malminkadun tonttien n:ot 2 ja 4 yhteensuorittamiseen.

Raatihuoneen sisustustyöt. Raatihuoneessa suoritettavia sisustustyöitä koskevan asian yhteydessä kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 m.m. antanut ³⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa laajentaa poliisikamarin ja ensimmäisen poliisivartiokonttorin huoneistoja sisustamalla porttihilvin, kaivohuoneen ja sen vieressä sijaitsevat varastohuoneet asuinhuoneiksi. Kamarin tiedusteltua asiaa valtuusto vuonna 1884 selitti ⁴⁾, että sen vuonna 1883 tekemä päätös, sikäli kuin se koski mainittuja varastohuoneita, tarkoitti raatihuoneen läntisessä siivessä olevien makasiinien sisustamista asuinhuoneiksi poliisivankilan tarpeisiin.

Sen johdosta että läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa samasta asiasta, valtuusto päätti ⁵⁾ antaa kuvernöörille samansisältöisen selityksen kyseisistä varastohuoneista ja siinä samalla ilmoittaa, ettei valtuusto vielä ollut tehnyt päätöstä erinäisten muutospiirustuksiin sisältyvien ilmaklosettien järjestämisestä.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁶⁾, että senaatti suostuen siihen, että lausunto edellä mainituista kloseteista toistaiseksi sai jäädä antamatta, oli hyväksynyt ja vahvistanut noudatettavaksi raatihuoneen sisustusmuutosten piirustukset, kuitenkin ehdoin, että uuden ajoportin ja porttikäytävän tuli saada vähintään yhtä suuri leveys kuin aikaisemmin käytetyllä ajoportilla ja porttihilvilla oli ollut.

Vanhan pakkahuonerakennuksen korjaaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 talousarviota käsiteltäessä merkinnyt ⁷⁾ vuoden 1884 talousarvioon määrärahan vanhan pakkahuonerakennuksen korjaamiseen ja

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. 27 p. toukok. 1 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 1 ja 3 §. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 288 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. toukok. 4 §. — ⁵⁾ S:n s:n 5 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. kesäk. 9 §. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 290.

huoneiston sisustamiseen siihen huutokauppakamarille. Tämän päätöksen täytäntöönpanemiseen maistraatti kuitenkin vuonna 1884 kieltäytyi antamasta virka-apua sen perusteella, että tämä rakennus, joka ei ollut yhden-suuntainen pakkahuonetontin ohi kulkevan Mariankadun kanssa, eräässä maaliskuun 28 p:nä 1848 annetussa senaatin päätöksessä oli määrätty poistettavaksi. Tämän johdosta valtuusto päätti ¹⁾ anoa senaatilta oikeutta saada väliaikaisesti käyttää kyseistä rakennusta ja osittain panna sen kuntoon sekä ottaen huomioon asian kiireellisyyden antaa puheenjohtajalleen ja sihteerilleen tehtäväksi toimittaa siitä esityksen asianomaiseen paikkaan. Valmisteluvaliokunnan tässä yhteydessä tekemän ehdotuksen, että maistraatin päätöksestä valitettaisiin, valtuusto sitä vastoin hylkäsi ²⁾.

Myöhemmin ilmoitettiin senaatin myöntyneen kaupunginvaltuuston esitykseen ehdoin, että pakkahuonerakennus korjattiin ulkopuolisestikin sekä ettei se jäänyt paikalleen pitemmäksi ajaksi kuin vuoteen 1890, jolloin se oli purettava ³⁾.

Huoneistojen vuokraaminen erälle kunnan viranomaisille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 päättänyt ⁴⁾ luovuttaa raatihuoneessa sijaitsevan huutokauppakamarin huoneiston rahatoimikonttorille, jonka huoneistoon rakennuskonttori sai muuttaa, sekä antaa sisustaa huutokauppakamarille toisen huoneiston Mariankadun varrella olevaan vanhaan pakkahuonerakennukseen, minkä lisäksi rahatoimikamaria oli kehoitettu kesäkuun 1 p:ään 1884 sanomaan irti majoituslautakunnan ja vaivahoitohallituksen vuokrahuoneistot. Vuonna 1884 kieltäytyessään ⁵⁾ antamasta virka-apua pakkahuonerakennuksen korjaamista koskevan valtuuston päätöksen täytäntöönpanemiseen maistraatti kuitenkin ehdotti, että valtuusto antaisi vuokrata toisen sopivan huoneiston huutokauppakamarille. Samalla rahatoimikamari esitti valtuustolle, että kamari valtuutettaisiin vuokravuodeksi 1884—85 vuokraamaan majoituslautakunnan puheenjohtajalle ja majoitusmestarille ja vaivahoitohallituksen puheenjohtajalle yhteisesti sekä rakennuskonttorille kaksi huoneistoa, joiden kumpaisenkin vuokra sai olla enintään 1,400 markkaa.

Näitä asioita esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ antaa rahatoimikamarille tehtäväksi vuokrata mainituksi vuokravuodeksi huoneiston huutokauppakamarille ja toisen majoituslautakunnalle ja vaivahoitohallitukselle yhteisesti, viimeksi mainitun enintään 1,400 markan vuokralla, jota vastoin kysymys huoneiston vuokraamisesta rakennuskonttorille sai raueta.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtt Höijerin ja Grönqvistin ja heidän varamieheksensä vtn Nyströmin.

Vesi- ja viemärijohdon laskeminen Korkeavuorenkatuun. Lukuisain talonmistajain tekemän anomuksen, joka koski vesi- ja viemärijohdon laskemista Korkeavuorenkatuun, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ rahatoimikamariin. Kaupungininsinööriin, rahatoimikamarin ja talousarviovalio-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 3 §. — ²⁾ S:n 26 p. helmik. 3 §. — ³⁾ S:n 7 p. lokak. 12 §. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 289 ja 290. — ⁵⁾ Ks. ylemp. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 4 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. tammik. 3 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. tammik. 2 §.

kunnan ehdotettua ¹⁾, että anomus evättäisiin, valtuusto vuoden 1885 talousarvion järjestelyssä hylkäsi ²⁾ sen.

Vesi- ja viemärijohtoon laskeminen osaan Vladimirinkatua. Lukuisain Vladimirinkadun varrella sijaitsevien talojen omistajain anomuksen, että vesi- ja viemärijohto laskettaisiin Hietalahden- ja Köydenpunojakatujen väliseen osaan Vladimirinkatua, kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ rahatoimikamariin. Kaupungininsinööriin, rahatoimikamarin ja talousarviovaliokunnan ehdotettua ¹⁾ tämän anomuksen evättäväksi valtuusto hylkäsi ²⁾ sen vuoden 1885 talousarviota järjesteltäessä.

Vesijohdon ulottaminen Tarkka-ampujakatuun. Useiden Tarkka-ampujakadun varrella sijaitsevien talojen omistajain esittämän anomuksen, että mainittuun katuun laskettaisiin vesijohto, kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ rahatoimikamariin. Kaupungininsinööriin, rahatoimikamarin ja talousarviovaliokunnan ehdotettua ¹⁾ tämän anomuksen evättäväksi valtuusto vuoden 1885 talousarvion järjestelyssä hylkäsi ²⁾ sen.

Lupa sähkövalaistusjohtolankain laskemiseen katuihin. Läänin kuvernööriin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kollegiasessori D. J. Wadénin tekemästä anomuksesta saada lupa sähkövalaistusta varten tarkoitettujen johtolankain laskemiseen kaupungin katuihin, valtuusto päätti ⁵⁾ puoltaa anomusta, kuitenkin maistraatin tällaisissa tapauksissa noudatettavaksi määräämin varauksin ja ehdoin.

Laiturinmuurin korjaus. Rahatoimikamari ilmoitti odottamatta kaupunginvaltuuston valtuutusta määränneensä rakennuskonttorin viipymättä korjauttamaan sisemmän laiturinmuurin vaakahuoneen alapuolelta, missä se 120 jalan pituudelta oli äkkiä pettänyt. Työn oli arvioitu aiheuttavan kustannuksia 6,500 markkaa, mikä summa oli suoritettava talousarvioon katujen, viemärikanavain, rantalaiturien y.m. »muuta kunnossapitoa» varten merkitystä määrärahasista. Valtuusto hyväksyi ⁶⁾ kamarin toimenpiteen.

Puistikon järjestäminen Suomen pankin talon luo. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 lähettänyt ⁷⁾ rahatoimikamariin pankkivaltuusmiesten esittämän anomuksen, joka koski Suomen pankin talon luo suunnitellun puistikon asemapiirroksen hyväksymistä. Kamarin tämän johdosta pyydettyä kaupungininsinööriin lausuntoa tämä oli lähettänyt kamarille uuden, itse laatimansa ehdotuksen paikan järjestämiseksi. Tämän ehdotuksen mukaan paikalle järjestettäisiin puistikko, joka olisi samassa tasossa kuin Nikolainkatu ja johon tulisi pensaskasveja sekä suihkukaivo ja erinäisiä istumapaikkoja. Jotta ajotiet pankkiin voitaisiin säilyttää, olisi edelleen rakennettava tukimuuri rintanojineen niitä vastaan, minkä ohessa niille olisi johdettava käytävät Kirkko- ja Rauhankaduilta. Nikolainkadun puoleinen jalkakäytävä ja käytävät pankin edustalle asfaltoitaisiin ja puistikon käytävät sorattaisiin. Kamarin puoltavan lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto vuonna 1884 päätti ⁸⁾ puolestaan hyväksyä kaupungininsinööriin ehdotuksen ja anoa, että pankkivaltuusmiehet toteuttaisivat sen ehdoin, että kaupunki otti huolehtiakseen paikan vastaisesta kunnossapidosta.

Pankkivaltuusmiehet ilmoittivat sen jälkeen suostuvansa sillä ehdolla, että kaupunki otti vastataksensa edellä mainitusta kunnossapidosta, osoittamaan paikan kuntoonpanemiseen kaupungininsinööriin ehdotuksen mukai-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 7 §. — ³⁾ S:n 29 p. tammik. 3 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. helmik. 6 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. huhtik. 2 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. toukok. 7 §. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 296. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 3 p. kesäk. 8 §.

sesti enintään 12,300 markkaa pankin varoista, kuitenkin edellyttäen, että kaupunki kustansi Nikolainkadun jalkakäytävän asfaltoimisen ja uudestaanrakentamisen, minkä ohessa pankkivaltuusmiehet lähettivät harkittavaksi erään tarjouksen rauta-aitauksen toimittamisesta mainitussa ehdotuksessa mainittua huokeampaan hintaan. Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ myöntyen pankkivaltuusmiesten esitykseen antaa rakennuskonttorille tehtäväksi panna paikan kuntoon kyseisen ehdotuksen mukaisesti; rahatoimikamarille annettiin tehtäväksi tutkia kaupunginvaltuustolle lähetetty hankintatarjous.

Kaupungin maatilain metsänhakkuus suunnitelma. Kaupungininsinöörin aloitteesta ja rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti²⁾ valtuuttaa kamarin antamaan metsänhoitajan tutkia, selvitellä ja mikäli tarpeelliseksi katsottiin kartoittaa sekä tarkoituksenmukaista hakkuuta silmällä pitäen jakaa kaupungin maatilain metsät.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan tilaa valaiseva taulukko. Rahatoimikamarin kaupunginvaltuustolle lähettämä taulukko, josta kävi selville kaupunginkassan tila joulukuun 31 p:nä 1883, ei antanut³⁾ valtuustolle aihetta toimenpiteisiin.

Kaupunginkassan katsastus. Kaupunginkassan katsastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi⁴⁾ vtt af Lindforsin ja Kullhemmin sekä heidän varamiehekseen vtn Eskolinin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehiksi valtuusto valitsi⁴⁾ vtt Steniuksen ja Pontánin sekä heidän varamiehekseen vtn Wecksellin.

Kaupungin vuoden 1883 tilien tarkastus. Tilintarkastajain kaupungin vuoden 1883 tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen⁵⁾ ynnä rahatoimikamarin sen johdosta antaman selityksen⁵⁾ saavuttua valtuustolle tämä päätti⁶⁾ antaa valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Laurell, Charpentier ja Dittmar, tehtäväksi antaa lausunnon tilintarkastuskertomuksesta. Valiokunnan annettua lausuntonsa valtuusto sen mukaisesti myönsi⁷⁾ rahatoimikamarille ja kaupungin muille virastoille ja virkamiehille täyden vastuuvapauden kaupungin rahatoimen hoidosta vuonna 1883.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilien tarkastus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1883 tilien tarkastajain puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi⁸⁾ mainittujen laitosten johtokunnalle ja taloudenhoitajalle vastuuvapauden niiden varain hoidosta puheena olevana vuonna.

Kaupunginvaltuuston tarverahain tilitys. Kaupunginvaltuuston sihteeri jätti valtuustolle laatimansa valtuuston vuoden 1883 tarverahain tilit, joiden mukaan menojen määrä oli yhteensä 4,070: 96 markkaa; talousar-

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. lokak. 2 §. — ²⁾ S:n 12 p. helmik. 11 §. — ³⁾ S:n 18 p. maalisk. 8 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. tammik. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. kesäk. 1 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. syysk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. heinäk. 3 §.

vioon merkityn tarverahamäärärahan ylitys oli 470: 96 markkaa. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ tilityksen.

Uusien viertotieobligatioiden antaminen. Sen johdosta että Helsingin kaupungin viertotieobligatioita koskevan ohjesäännön mukaan helmikuun 1 p:nä 1885 lunastamatta olevat sarjat C ja D mainittuja obligatioita oli vaihdettava uusiin, joissa oli talongit kymmeneksi lähinnä seuraavaksi vuodeksi, rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että uudet obligatit asetettaisiin 100 markalle ja ne allekirjoittaisi kamarin puheenjohtaja ja varmentaisi kamarin sihteeri sekä että korkolippuihin tulisi puheenjohtajan litografoitu nimikirjoitus. Valtuusto hyväksyi ²⁾ kamarin esityksen siten muutettuna, että uudet obligatit samoin kuin aikaisemminkin asetettaisiin sekä 50 että 100 markalle.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle myönnetty lupa kiinnityslainan ottamiseen. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan ottamaan Marian turvakodin omistamien Ison Robertinkadun varrella sijaitsevien tonttien n:ot 12 ja 14 rakennuttamista varten enintään 130,000 markan suuruisen lainan kiinnitystä vastaan Sedmigradskyn pientenlastenkoulun kiinteistöihin.

Veronkantoaikojen määrääminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ kamarin toimenpiteen määrätä vuoden 1883 kunnallisverojen ensimmäisen kantokauden alkavaksi toukokuun 19 p:nä ja jatkuvaksi kuukauden loppuun sekä kamarin ehdotuksen, että jälkimmäisen kantokauden tuli alkaa syyskuun alkupuoliskolla.

Kaupungin veronkantotoimen järjestäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1882 kehoittanut ⁵⁾ rahatoimikamaria laatimaan täydellisen ehdotuksen kaupungin veronkantotoimen järjestämiseksi ja sen ohessa antamaan lausunnon verojäämien perimistavasta. Tämän johdosta kamari neuvoteluaan kaupunginkamreerin kanssa ja erityisen valiokunnan valmisteltua määrättyjä tämän asian osia vuonna 1884 antoi valtuustolle sitä koskevan esityksen ⁶⁾. Kamari käsitteli siinä erikseen tuulaaki-, liikenne- ja mittausmaksujen, kaupungin vesijohtoveden kulutusmaksujen sekä taksoitettujen verojen kantoa. Esitys päättyi ehdotukseen, että valtuusto päättäisi:

1) anoa päätullihallitukselta toimenpidettä sellaisen järjestelyn aikaansaamiseksi, että kaupungin tullikamari saisi hoidettavakseen tuulaaki-, liikenne- ja mittausmaksujen maksuunpanon ollen velvollinen kuukausittain suorittamaan rahatoimikonttoriin kaupungille niistä tulevan saatavan lähinnä edelliseltä kuukaudesta ja neljännesvuosittain tilittämään annetut varat, jota vastoin kaupunki korvaisi valtiolle siitä johtuvat tullikamarin työn lisääntymisestä aiheutuvat menot valtion ja kaupungin viranomaisen kesken tehtävän sopimuksen mukaisesti;

2) että ne vedenottajat, jotka eivät kuulutettuna kantokautena eivätkä kahdeksan päivän kuluessa sen jälkeen maksaneet kulutusmaksujaan, olivat velvolliset maksamaan ne 5 %:n korotuksiin, jos korotus siten nousi vähintään 2 markkaan, mutta muuten 2 markan korotuksiin, ja elleivät he huolimatta saamastaan uudesta kehoituksesta täyttäneet mainittua velvollisuutta, alistumaan siihen, että vesijohto heiltä suljettiin, että edelleen määräys tästä korotuksesta oli merkittävä sekä vedenkulutusmaksujen

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 17 §. — ²⁾ S:n 27 p. kesäk. 7 §. — ³⁾ S:n 11 p. marrask. 5 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. toukok. 8 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 229. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4.

maksulippuun että myös sen jälkeen tehtäviin tai uudistettaviin tällaista kulutusta koskeviin sopimuskirjoihin, samoin kuin että jäämäluetteloihin merkityt vedenkulutusmaksut korotuksineen oli kannettava rahatoimikamarin palvelukseen ottaman kantomiehen toimesta;

3) sikäli kuin asia kuului valtuustolle ryhtyä toimenpiteisiin rahatoimikamarin ohjesäännön 13 §:n toisen momentin muuttamiseksi siten, että kunnallisveroja kannettaessa verolipun mukaan kantokautena maksettavaksi erääntyneen rahamäärän tuli olla maksettu viimeistään kahdeksan päivän kuluessa kantokauden päättymisestä sen uhalla, että muussa tapauksessa sekä verolipun koko maksamaton määrä heti sen jälkeen maksettavaksi langenneena että myös, jos mainittu määrä oli suurempi kuin 20 markkaa, kaupunginkassaan tuleva 5 %:n korotus oli merkittävä jäämäluetteloon ja perittävä maksuvelvolliselta; sekä

4) valtuuttaa rahatoimikamarin tekemään paikkakunnalla toimivan pankkilaitoksen kanssa sopimuksen siitä, että verovelvolliset saivat suorittaa kunnallisveronsa myöskin pankkiin.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyä edellä mainitut ponnet n:ot 1, 2 ja 4, jota vastoin ponsi n:o 3 hylättiin.

Vastauksessaan kaupunginvaltuuston ponnen n:o 1 mukaisesti laadittuun esitykseen päätullihallitus lausui, että asian silloisessa vaiheessa ei voitu ryhtyä mihinkään toimenpiteeseen, mutta että hallitus siinä tapauksessa, että tullikamari asiasta käytyjen neuvottelujen jälkeen, jotka kaupungin viranomaisten tuli panna alulle, havaittiin suostuvaiseksi ottamaan tehtäväkseen tuulaaki-, liikenne- ja mittausmaksujen kanto ja erinäiset siihen liittyvät hankaluudet voitiin poistaa, aikanaan tuli antamaan ehdotukselle sen siten muutetussa muodossa sen kannatuksen, jonka se epäilemättä voi ansaita.

Tämän osan asiaa kaupunginvaltuusto sen jälkeen lähetti ²⁾ rahatoimikamariin, jonka tullikamarin kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen tuli antaa valtuustolle asiasta lausunto ja ehdotus.

Marketenttien velvollisuus suorittaa kunnallisveroja. Suomenlinnan marketentin N. N. Semenoffin anottua, että hänet vapautettaisiin suorittamasta kunnallisveroja kaupungille, ja mainitun linnoituksen komendantin sen yhteydessä esitettyä, että sikäläiset marketentit yleensä selitettäisiin vapaiksi tällaisesta verovelvollisuudesta, joista asioista kaupunginvaltuusto vuonna 1883 oli antanut ³⁾ lausunnon, senaatti vuonna 1884 lausui, että marketentti Semenoff, joka oli ollut kauppiana kirjoissa Helsingissä ja myynyt kauppatavaroita muillekin kuin sotilashenkilöille, oli velvollinen suorittamaan kaupungille veroa, jota vastoin ne henkilöt, jotka ainoastaan linnoituksessa harjoittivat marketentin ammattia ja yksinomaan palvelivat sinne sijoitettua sotaväkeä hankkien sille tarpeellisia tarveaineita, eivät olleet velvolliset osallistumaan kaupungin menojen peittämiseen.

Asia ei antanut ⁴⁾ valtuustolle aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Ulkomaisten kauppahuoneiden asiamiesten valvonta. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1880 lähettänyt ⁵⁾ rahatoimikamariin vtn Eskolinin vireille paneman ehdotuksen ulkomaisten kauppahuoneitten matkustavien asiamiesten maksettaviksi säädettyjen suostunta- ja vaivaismaksujen suorittamisen valvonnan tehostamisesta. Kamarin annettua vuonna 1884

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 16 §. — ²⁾ S:n 13 p. toukok. 3 §. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 298 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. kesäk. 3 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 147.

asiasta lausunnon valtuusto kamarin siinä esittämän ehdotuksen mukaisesti antoi ¹⁾ puheena olevan aloitteen raueta.

Verotusluetteloiden painattaminen. Vtn Schybergsonin kirjallisesti tekemän esityksen, että kaupungin vuoden 1885 talousarvioon merkittäisiin arviolta 1,000 markan suuruinen määräraha kunnallisverotusta koskevien luetteloiden ja tutkijalautakunnan niihin kenties tekemien oikaisujen painattamista varten, kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään ³⁾ puollettua esityksen hyväksymistä valtuusto talousarvion järjestelyssä merkitsi ⁴⁾ kyseistä tarkoitusta varten mainitun vuoden talousarvioon 1,000 markan suuruisen määrärahan.

Lyhennysluetteloiden tarkastus. Sen jälkeen kun maistraatti oli jättänyt kaupunginvaltuuston tarkastettaviksi maksamatta jätettyjen vuoden 1882 henkirahojen sekä vuosien 1881 ja 1882 suostuntaverojen lyhennysluettelot, valtuusto antoi ⁵⁾ näiden luetteloiden tarkastuksen tehtäväksi valiokunnalle, johon kuuluivat vt Eskolin sekä kanslianeuvos C. G. Borg ja tehtailija R. Th. Heimberger. Valiokunnan lausunnossaan esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti ⁶⁾ merkityttä mainittuihin luetteloihin todistuksen siitä, ettei kaupunginvaltuustolla ollut tietoa niihin [sisältyvien henkilöiden oleskelupaikkakunnasta 11 nimeltä mainittua ja tiettävästi kaupungissa asuvaa henkilöä lukuun ottamatta.

Maksamattoman tontinhinnan anteeksiantaminen. Vasta perustetun Helsingin kaupunkilähetys nimisen yhdistyksen johtokunta anoi kaupunginvaltuustolta, että valtuusto antaisi anteeksi yhdistyksen ostaman Merimieskadun varrella sijaitsevan vuokratontin ja talon n:o 29 kauppahinnan maksamatta olevan osan, 2,711: 91 markkaa, korkoineen lokakuun 11 p:stä 1883 lukien. Lähetettyään ⁷⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin lausunnon mukaisesti myönsi ⁸⁾ kaupunkilähetykselle viiden vuoden lykkäyksen mainitun tontin kauppahinnan sinä aikana maksettaviksi erääntyvien erien suorittamiseen nähden ja edelleen vapautuksen korkojen suorittamisesta kauppahinnan maksamattomalle osalle samalta ajalta. Sen lisäksi valtuusto niinikään kamarin ehdotuksesta päätti näiden viiden vuoden kuluttua, jos yhdistys silloin uudisti anomuksensa, ottaa sen uudelleen käsiteltäväkseen.

Kaisaniemen ravintolan vuokrasopimuksen purkamisesta maksamatta jääneen rahamäärän poistaminen tileistä. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 lähettänyt ⁹⁾ valiokuntaan rahatoimikamarin tiedustelun, saiko maksamattoman loppuerän siitä rahamäärästä, joka ravintoloitsija A. Winterrin olisi tullut suorittaa hyvytykseksi kaupungille siitä, että hänet vuonna 1878 oli vapautettu Kaisaniemen ravintolan vuokrasopimuksesta, poistaa kamarin tileistä. Valiokunnan annettua asiasta mietintönsä ¹⁰⁾ valtuusto, joka katsoi selville käyneen, että kaupungin saatavaa ei ollut lain määräämän ajan kulussa oikeuden kautta peritty, mikä laiminlyönti jäi kamarin silloisen puheenjohtajan syyksi, kuitenkin päätti ¹¹⁾ ottaen huomioon, että kamarille oli myönnetty vastuuvapaus rahatoimen hoidosta, myöntää kamarille luvan kyseisen rahamäärän poistamiseen tileistä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 16 §. — ²⁾ S:n 9 p. jouluk. 1 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. kesäk. 17 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. marrask. 2 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. helmik. 10 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. maalisk. 11 §. — ⁹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 300. — ¹⁰⁾ Mietintöä ei ole löydetty. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 18 §.

Torikaupan taksat ja järjestyssäännöt. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 anonut ¹⁾ maistraatin toimenpidettä läänin kuvernöörin vahvistuksen hankkimiseksi erinäisille valtuuston hyväksymille sekä vakinaisten torimyyntipaikkain että markkinakojujen ja -pöytien taksoille. Kuvernöörin kuitenkin kieltäydyttyä vahvistamasta mainittuja taksoja ja järjestyssäntöjä valtuusto vuonna 1884 antoi ²⁾ valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Elving, Borenius ja Wegelius, tehtäväksi antaa lausunnon kysymyksestä, oliko kuvernöörin päätöksestä valitettava. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ³⁾ valittaa päätöksestä senaattiin ja samalla valtuuttaa sihteerinsä jättämään senaattiin valituskirjelmän valiokunnan laatimassa muodossa.

Vuoden 1883 koiraveron. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ aktuaari A. Grönholmille 25 markan palkkion vuoden 1883 koiraveron kannosta.

Hyvitys lakkautetuista perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista sekä maistraatin ja raastuvanoikeuden uusi palkkaussääntö. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 kehoittanut ⁵⁾ rahatoimikamaria ryhtymään niiden maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenen kanssa, jotka nauttivat perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosentteja, neuvotteluihin hyvityksen hankkimiseksi heille kaupunginkassasta heinäkuun 24 p:nä 1883 lakkautetusta mainitunlaatuisesta tulosta, sekä sen jälkeen antamaan valtuustolle maistraatin ja raastuvanoikeuden täydellisen palkkaussääntöehdotuksen. Tämän johdosta kamari suoritettuaan loppuun neuvottelut pormestarien ja raatimiesten kanssa vuonna 1884 teki valtuustolle kaksi esitystä asiasta. Toinen näistä koski toisaalta rahatoimikamarin valtuuttamista määräämään maksettavaksi kunnallispuormestari O. L. Palmgrenille, jonka kanssa ei oltu voitu sopia hyvityksen määrästä, korvaukseksi hänen menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista mainitulta vuodelta pöytärahoja 3,000 markkaa, toisaalta yhden maistraatin kunnallisraatimiehenviran lakkauttamista, mistä asiasta tehdään erikseen selvää ⁶⁾ tässä kertomuksessa. Toisessa esityksessä, johon liittyi maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajain ja jäsenten palkkaussääntöehdotus, kamari esitti, että valtuusto puolestaan hyväksyisi ja toimittaisi vahvistettavaksi mainitun ehdotuksen ja edellyttäen, että alla mainitut maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenet luopuivat oikeudestaan vaatia korvausta menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista ja muuten hyväksyivät uuden palkkaussäännön, päättäisi myöntää oikeuspuormestari J. G. Sohlmanille ja kunnallispuormestari A. F. Liljerosille kummallekin 2,000 markan suuruisen vuotuisen henkilökohtaisen lisämäärärahan sekä oikeusraatimiehille C. Hidströmille, E. Berghille ja F. A. Åkerbergille kullekin 500 markan suuruisen vuotuisen henkilökohtaisen lisämäärärahan niin kauan kuin he pysyivät silloisissa toimissaan, samoin taata oikeusraatimiehille E. Öhmanille ja B. O. Steniukselle kummallekin 500 markan suuruisen vuotuisen henkilökohtaisen määrärahan, kunnes heidän uuden palkkaussäännön mukaan nauttimansa palkka nousi 8,000 markkaan, sekä, ellei valtuusto hyväksynyt kamarin edellä mainittua esitystä pöytärahain myöntämisestä kunnallispuormestari O. L. Palmgrenille, myöntäisi hänelle 2,000 markan suuruisen vuotuisen henkilökohtaisen

¹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 294. — ²⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 9 §. — ³⁾ S:n 18 p. maalisk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. tammik. 8 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 301. — ⁶⁾ Ks. s. 40.

määrärahan, niin kauan kuin hän oli pormestarinvirassaan. Kaupunginvaltuusto lähetti¹⁾ nämä esitykset valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borenius, Nybom ja Kullhem ja jonka myös tuli antaa lausunto valtuustossa vireille pannusta ehdotuksesta, joka koski määrärahan myöntämistä sijaisten palkkaamiseksi puheena olleisiin virastoihin kesäkuukausien ajaksi.

Valiokunta antoi sen jälkeen kolme mietintöä asioista, jotka oli lähetetty sen käsiteltäviksi. Eräässä²⁾ näistä, josta tässä kertomuksessa tehdään selvää³⁾ toisessa yhteydessä, valiokunta lausui mielipiteensä edellä mainitusta yhden maistraatin kunnallisraatimiehenviran lakkauttamista koskevasta kysymyksestä. — Muista mietinnöistä toinen⁴⁾ käsitteli rahatoimikamarin laatimaa ehdotusta maistraatin ja raastuvanoikeuden palkkaussäännöksi sekä maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenten paitsi kunnallisormestari Palmgrenin henkilökohtaisiksi palkanlisäyksiksi. Valiokunnan tässä mietinnössä esittämän ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto palautti⁵⁾ asian kamariin kehoittaen tätä laatimaan kaikki kaupungin palkannauttijat käsittävän lopullisen palkkaussäännön ehdotuksen huomioon ottaen, että tällöin tarkoin erotettiin ne osat, joilta palkkaussääntö oli alistettava senaatin vahvistettavaksi, sekä että pormestarien ja raatimiesten palkkaetujen tuli koskea näistä ainoastaan niitä, jotka oli nimitetty tai nimitettiin mainittuihin virkoihin vuoden 1884 tammikuun 1 p:n jälkeen. Sen ohessa valtuusto päätti hankkia kamarilta lausunnon kysymyksestä, oliko uuteen palkkaussääntöön otettava määräraha sijaisten palkkaamiseksi maistraattiin ja raastuvanoikeuteen kesäkuukausien ajaksi, jotta mainittujen virastojen jäsenet ja notaarit voisivat saada jonkin verran lomaa kesän aikana. — Kolmannessa mietinnössään⁶⁾, joka koski kunnallisormestari Palmgrenille suoritettavaa korvausta hänen menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista, valiokunta puolsi rahatoimikamarin edellä mainittua ehdotusta, että pormestari Palmgrenille myönnettäisiin pöytärahoja 3,000 markkaa kuluvalta vuodelta. Valtuusto hyväksyi⁷⁾ tämän ehdotuksen ja merkitsi myöskin⁸⁾ vuoden 1885 talousarvioon edellä mainitun määrän pöytärahoja.

Myöhemmin läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa kunnallisormestari Palmgrenin valituksesta, joka kohdistui hänelle tulevaa kyseisten prosenttien korvausta koskevaan valtuuston päätökseen. Valtuusto lähetti⁹⁾ asian samaan valiokuntaan, joka aikaisemmin oli tätä kysymystä käsitellyt, mutta sen lausunto ei saapunut valtuustolle kertomusvuoden kuluessa.

Rahatoimikamarikaan ei kertomusvuoden kuluessa antanut lausuntoja sen käsiteltäviksi lähetetyistä asioista.

Raastuvanoikeuden nuorempien oikeusraatimiesten palkkaus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 lähettänyt¹⁰⁾ valiokuntaan raastuvanoikeuden nuorempien oikeusraatimiehenvirkain palkkaetuja koskevan yhteisen raastuvanoikeuden esityksen¹¹⁾. Valiokunnan lausunto, jota ei ole liitetty valtuuston pöytäkirjoihin, annettiin vuonna 1884, ja valtuusto hyväksyi¹²⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. toukok. 11 ja 12 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ³⁾ Ks. s. 40. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 2 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 3 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. jouluk. 7 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. jouluk. 6 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 301. — ¹¹⁾ Esitystä ei ole liitetty kaupunginvaltuuston pöytäkirjoihin, eikä sen konseptiakaan ole voitu löytää raastuvanoikeuden arkistosta. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 19 §.

sen. Kun nuorempien oikeusraatimiesten palkat kaupungin vuoden 1885 menosäännössä ovat samat kuin vuoden 1884 menosäännössä, ei näihin palkkaetuihin ainakaan palkkamäärien suhteen näytä tehdyn mitään muutosta.

Raastuvanoikeuden v. t. oikeusraatimiehen palkkio. Yhteisen raastuvan-oikeuden esityksestä kaupunginvaltuusto määräsi ¹⁾ raastuvanoikeudessa avoinna olevaa oikeusraatimiehevirkkaa toistaiseksi hoitavan viransijaisen palkkion 200 markaksi kuukaudessa.

Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijain palkankorotus. Raastuvan-oikeuden toisen ja kolmannen osaston kaupunginpalvelijain J. A. Forse-liuksen, J. F. Hellströmin, A. W. Nybergin ja A. F. Fagerholmin tekemän palkankorotusanomuksen kaupunginvaltuusto ensin lähetti ²⁾ talous-arviovaliokuntaan. Tämän ehdotuksesta asia myöhemmin lähetettiin ³⁾ rahatoimikamariin käsiteltäväksi kaikkien kaupungin palkansaaajain täydellisen palkkaussäännön laatimista koskevan kysymyksen yhteydessä.

Nuoremman kaupunginkirjanpitäjän palkankorotus. Rahatoimikamari esitti, että nuoremman kaupunginkirjanpitäjän palkka vuoden 1885 alusta korotettaisiin 2,500 markasta 3,000 markkaan vuodessa, mikä määrä viiden vuoden virantoimituksen jälkeen edelleen kohoaisi 20 % eli 600 markkaa, ja ilmoitti tämän mukaisesti merkinneensä vuoden 1885 talous-arvioehdotukseen mainitun palkan 3,000 markkaan korotettuna. Kaupunginvaltuusto pani ⁴⁾ asian ensin pöydälle ottaakseen sen käsiteltäväkseen sen mietinnön yhteydessä, jonka kamari tuli antamaan yleisestä, kaupungin kaikki palkansaaajat käsittävästä palkkaussäännöstä. Talousarviota järjesteltäessä valtuusto kuitenkin talousarviovaliokunnan mietinnössä ⁵⁾ esitetyn ehdotuksen mukaisesti päätti ⁶⁾ korottaa nuoremman kaupunginkirjanpitäjän vuosipalkan 3,000 markkaan, toistaiseksi kuitenkin vain vuodeksi 1885, ja myöhemmin käsitellä kysymyksen ehdotetusta ikälisäyksestä.

Elintarpeiden tarkastusaseman johtajan palkkaus. Terveystoimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että elintarpeiden tarkastusaseman vasta valitulle johtajalle filosofianlisensiaatti A. O. Aschanielle, joka omalla kustannuksellaan oleskeli ulkomailla tutkiakseen sellaisten tarkastusasemain järjestelyä ja hoitoa, oli laskettava palkka siitä päivästä lukien, jolloin valtuusto valitsi ⁸⁾ hänet aseman johtajaksi.

Vakanssisäästämaksujen suorittaminen siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle. Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan johtokunnan ensimmäinen kamreeri, tihtori N. K. Nordenskiöld oli kaupungin ja mainitun kassan välisiä tilejä vastaan huomauttanut, että vuosina 1877 ja 1878 oli väärin maksettu eräitä avoinna olevia virkoja hoitaville sijaisille palkkioita leski- ja orpokassalle kuuluvista samojen virkojen vakanssisäästöistä. Senaatti, jonka tutkittavaksi asia oli alistettu, velvoitti vuonna 1884 rahatoimikamarin suorittamaan kaupungin varoista kassalle muistutuksen aiheena olleet rahamäärät, yhteensä 17,600 markkaa, minkä kamari tekikin. Koska kuitenkin vuoden 1878 jälkeenkin avoinna olevien virkain suhteen oli noudatettu samaa menettelyä kuin aikaisemmin ja leski- ja orpokassalla siis oli oikeus saada ne varat, jotka kaupunki vuodesta 1879 lähtien oli pidättänyt maksetuista vakanssisäästöistä, kamari esitti, että

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 27 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 9 p. jouluk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. marrask. 9 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 7 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. marrask. 7 §. — ⁸⁾ Ks. s. 43.

kaupunginvaltuusto valtuuttaisi sen määräämään kassalle maksettavaksi sille täten syntyneen saatavan kaupungilta, joka kamarin laskelmien mukaan nousi 9,266: 60 markkaan. Tähän valtuusto myöntyi¹⁾.

Huoneiden vuokraaminen tilapäistä sotilasmajoitusta varten. Majoituslautakunta lähetti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi ravintoloitsija J. G. Haglundin kanssa tekemänsä sopimuksen, jonka mukaan tämä kesäkuun 1 p:stä lukien 1,600 markan vuosivuokrasta luovutti hotellistaan 3 huonetta sotilashenkilöille, joilla tilapäisesti kaupungissa oleskellessaan oli oikeus majoitukseen. Valtuusto hyväksyi²⁾ tämän sopimuksen.

Majoitustariffien vahvistamisen kiirehtiminen. Koska kaupunginvaltuuston vuonna 1883 hyväksymää vuokravuoden 1884—85 majoitustariffia³⁾ ei vielä ollut vahvistettu ja koska senaatin määräämä luontoismajoitusta koskevien tilausten sisäänjättöaika, nimittäin ennen helmikuun loppua, oli hankala sikäli, että melkein kaikki tällaisia huoneistoja koskevat sopimukset oli samaan aikaan joko irtisanottava tai uudistettava, majoituslautakunta anoi kaupunginvaltuustolta toimenpidettä sekä mainitun tariffin että yleensä majoitustariffien vahvistamisen jouduttamiseksi. Tämän johdosta valtuusto päätti⁴⁾ anoa läänin kuvernööriltä, että kuvernööri sekä kiirehtisi mainitun vuokravuodeksi 1884—85 laaditun tariffin vahvistamista että myös ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta vahvistetut majoitustariffit vastedes joka vuosi saatettaisiin majoituslautakunnan tietoon tammikuun kuluessa.

Vastaukseksi tähän kuvernööri ilmoitti⁵⁾ jo aikaisemmin ryhtyneensä kaikkiin hänelle kuuluviin toimenpiteisiin asian saattamiseksi nopeaan ratkaisuun sekä että kaupunginvaltuuston toivoma tariffin vahvistamisen määräaika oli sisällytetty uuden majoitusohjesäännön ehdotukseen.

Vuokravuoden 1885—86 majoitustariffi. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuustolta ehdotusta vuokravuoden 1885—86 majoitustariffiksi valtuusto lähetti⁶⁾ asian majoituslautakuntaan. Tämä laati sen jälkeen ehdotuksen mainitun vuokravuoden majoitustariffiksi, jonka valtuusto sellaisenaan hyväksyi⁷⁾.

Majoitustariffiehdotus käsitti seuraavat luontoismajoituksen korvaukset:

Vastaava luokka siviilivirassa	A r v o	Kuukaudelta, Smk.	Vuodelta, Smk.
II.	Nainut kenraali	375:—	4,500:—
»	Naimaton kenraali	334:—	4,008:—
III.	Nainut kenraaliluutnantti	300:—	3,600:—
»	Naimaton kenraaliluutnantti	267:—	3,204:—
IV.	Nainut kenraalimajuri	267:—	3,204:—
»	Naimaton kenraalimajuri	229:—	2,748:—
V.	Nainut esiuupseeri, joka on rykmentinpäällikkö tai nauttii rykmentinpäällikön oikeuksia	233:—	2,796:—
»	Naimaton s:n s:n	200:—	2,400:—
VI—VIII.	Nainut eversti, everstiluutnantti tai majuri, joka ei nauti edellä mainittuja oikeuksia	158:—	1,896:—
»	Naimaton s:n s:n	125:—	1,500:—

1) Valt. pöytäk. 3 p. kesäk. 7 §. — 2) S:n 13 p. toukok. 6 §. — 3) Ks. 1879—83 kert. s. 306. — 4) Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 12 §. — 5) S:n 18 p. maalisk. 1 §. — 6) S:n 27 p. kesäk. 10 §. — 7) S:n 23 p. syysk. 13 §.

Vastaava luokka siviilivirassa	Arvo	Kuukaudelta, Smk.	Vuodelta, Smk.
IX—X.	Nainut kapteeni tai alikapteeni	120:—	1,440:—
»	Naimaton s:n s:n	84:—	1,008:—
XI—XII.	Nainut luutnantti, aliluutnantti tai vänrikki	84:—	1,008:—
»	Naimaton s:n s:n	54:—	648:—
—	Muun alipäällystöön ja miehistöön kuuluvan naineen henkilön asunto	24:—	288:—
—	Sotilasmajoitus 10 miehelle	80:—	960:—
—	Joukon tai alaosaston kanslia- tai arkistohuone	20:—	240:—
—	Sotilaskeskushallitus- ja -hallintoviraston virka- huoneistoon kuuluva huone ..	37: 50	450:—
—	Juutalaisen synagogan tai muhamettilaisen rukoushuoneen huoneistoon kuuluva huone	30:—	360:—
—	Upseerinarvoisen sotilashenkilön huone tilapäisen komennuksen aikana	150:—	—
—	Yhden hevosen tallitila	7:—	84:—

Kansakoulujen valtionavun korottaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 tehnyt ¹⁾ Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen anomuksen kaupungin kansakoulujen ylläpitämiseen myönnetyn vuotuisen valtionavun korottamisesta 26,000 markasta 40,000 markkaan. Vuonna 1884 maistraatti ilmoitti ²⁾, että asia korkeimmassa paikassa oli ratkaistu siten, että valtionavustusta kyseiseen tarkoitukseen oli lisätty 6,000 markkaa vuodessa.

Lisämääräraha raatihuoneen huoneistojen sisustamista varten. Raha-toimikamarin ilmoitettua kaupunginvaltuustolle, että kamari oli havainnut välttämättömäksi aikaisemmin päätettyjen toimenpiteiden lisäksi panettaa rahatoimikonttorin huoneiston uloskäytäviin rautaovet ja ikkunoihin rautaluukut, vahvistaa kassaholvin lattian ja sen naapuritontin vastaisen seinän rautatiekiskoilla sekä asfaltoida eteishuoneen lattian, ja että näiden töiden johdosta erinäisten raatihuoneen huoneistojen korjauksia varten myönnetty talousarvion määräraha oli ylitetty 1,200 markalla, valtuusto päätti ³⁾ hyväksyen kamarin toimenpiteet myöntää kyseiseen määrärahaan edellä mainitun suuruisen lisäyksen.

Sähköllä toimivien palomerkintakokojeiden asettaminen. Palotoimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 500 markan määrärahan sähköllä toimivien merkinantokokojeiden asettamiseksi Helsingin vapaaehtoisen palokunnan pelastus- ja sammutusjaostojen päällikköjen, kivenhakkaaja K. V. Bergmanin ja tie- ja vesikulkulaitosten ylihallituksen sihteerin B. Sirénin asuntoihin.

Kuljetusvaunun hankkiminen poliisikamarille. Poliisikamarin esityksestä, jota maistraatti oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ 800 markan määrärahan aikaisemmin sairaiden kuljetukseen käytetyn vaunun ostamista ja kuntoonpanettamista varten käytettäväksi kuljetettaessa toiseen poliisivartiokonttoriin tuotuja henkilöitä poliisikamariin kuulusteltaviksi.

Poliisikamarille myönnetty lisämääräraha. Poliisikamarin esityksestä,

¹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 304. — ²⁾ Valt. pöytäk. 18 p. maalisk. 4 §. — ³⁾ S:n 16 p. heinäk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. kesäk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. marrask. 9 §.

jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ 560 markan lisäyksen poliisikamarin kuluvan vuoden tarverahamäärärahaan.

Eteläsataman valaistuksen lisääminen. Laivanpäällikköyhdistyksen tekemän anomuksen, että Eteläsataman laituriinhaarolle asetettaisiin kolme sähköhehkulamppua, kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ rahatoimikamariin. Tämän antamassaan lausunnossa esitettyä, että valtuusto sen sijaan uskoi kamarille tehtäväksi antaa sijoittaa kolme uutta kaasulyhtyä äskettäin mainitun sataman pohjoiselle laituriinhaaralle rakennettuun taravavaajaan, mutta muuten jättäisi yhdistyksen anomuksen huomioon ottamatta, valtuusto myöntyi ³⁾ täydellisesti kamarin esitykseen.

Uusien kaasulyhtyjen asettaminen. Tehdyistä anomuksesta kaupunginvaltuusto valtuutti ⁴⁾ rahatoimikamarin kaupungininsinöörin ehdotuksen mukaisesti toisaalta poistamaan kaksi tärpättilyhtyä, toisaalta asettamaan eri paikkoihin kaupunkiin yhteensä 13 uutta kaasulyhtyä.

Koleraepidemian uhkien aiheuttamia toimenpiteitä. Koska etelä-Euroopassa kesän kuluessa oli esiintynyt koleraa, jonka voitiin pelätä leviävän Helsinkiin, terveydenhoitolautakunta esitti, että kaupunginvaltuusto ajanhukan välttämiseksi asettaisi valtuuskunnan, jolla olisi oikeus hyväksyä ne taudin vastustamista tarkoittavat toimenpiteet, joita lautakunta mahdollisesti tuli ehdottamaan, ja myöntäisi rahamäärän tämän valtuuskunnan harkinnan mukaan vähitellen käytettäväksi tähän tarkoitukseen. Myöhemmin lautakunta anoi, että jos tauti lähestyi maata, valtuuskunnan käytettäväksi heti myönnettävä summa määrättäisiin 10,000 markaksi, mutta huomautti sen ohessa, että jos kolera todella puhkesi kaupungissa, sen lisäksi voitiin tarvita arviolta 20,000 markkaa sen levenemisen ehkäisemistä tarkoitaviin toimenpiteisiin. Asiaa esiteltäessä valtuusto päätti ⁵⁾ asettaa seitsenhenkisen valtuuskunnan, jonka tuli tutkia ja ratkaista edellä mainitun suuntaisia toimenpiteitä koskevat terveydenhoitolautakunnan esitykset, myöntää 10,000 markkaa tämän valtuuskunnan käytettäväksi siinä tapauksessa, että kulkutauti lähestyi maata, ja lisäksi 20,000 markkaa sen varalta, että tauti puhkesi kaupungissa, sekä edelleen valtuuttaa valtuuskunnan ja terveydenhoitolautakunnan erittäin pakottavan tarpeen vaatiessa ylittämään nämä määrärahat. Valtuuskunnan jäseniksi valittiin samalla vtt Asp, Grönqvist ja Sandberg, lääketieteellisensiaatti K. V. Lindberg, lääketieteentohtori L. A. Krohn, insinööri C. A. M. H. Granfelt ja kaupunginkasööri J. A. Söderström.

Kun koleranvaara myöhemmin syksyllä katsottiin voitetuksi, valtuuskunta antoi kaupunginvaltuustolle kertomuksen toimenpiteistään ja esitti sen ohessa, että alulle pannun kaupungin kaikkien kaivojen veden tutkimuksen loppuun suorittamiseen myönnettäisiin 500 markan määräraha, joka olisi asetettava terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi. Myöntyen tähän valtuusto päätti ⁶⁾ sen johdosta, että valtuuskunnan toiminta oli lopetettu, uskoa mainitulle lautakunnalle tehtäväksi vastedes tehdä esityksiä määrärahan myöntämisestä koleran vastustamiseksi, jos niitä katsottiin tarvittavan.

Lisämäärärahan myöntäminen kansakouluille. Kansakoulujohtokunnan esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ yhteensä 1,000 markkaa lisäystä kuluvan vuoden talousarvioon

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 14 §. — ²⁾ S:n 22 p. huhtik. 4 §. — ³⁾ S:n 27 p. kesäk. 16 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. huhtik. 10 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. heinäk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. marrask. 1 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 6 §.

kansakoulujen huonekaluja ja niiden pihamaiden kunnossapitoa varten merkittyihin määrärahoihin.

Lisämäärärahan myöntäminen tavarasuojain rakentamista varten. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ 3,541: 44 markan lisäyksen kuluvan vuoden talousarvion määrärahaan avonaisen tavarasuojain rakentamiseksi Eteläsataman pohjoiselle laiturinhaaralle.

Lisämäärärahan myöntäminen rakennusten kunnossapitoa varten. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 5,500 markan lisäyksen kaupungin omistamien talojen ja rakennusten kunnossapitoa varten talousarvioon merkittyyn määrärahaan.

Oven aukaiseminen tullikamarin huoneistoon. Tullikamarin esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ enintään 500 markan suuruisen määrärahan oven ynnä siihen liittyvän tuulikaapin rakentamiseksi Helenankadulta tullikamarille Pohj. Esplanaadikadun talosta n:o 3 vuokrattuun huoneistoon.

Pitkäsillan ajotien uudestikiveäminen. Vuoden 1885 talousarvion järjestelyssä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan mietinnössään ⁴⁾ tekemän esityksen mukaisesti päätti ⁵⁾ kehoittaa rahatoimikamaria laatimaan ehdotuksen Pitkäsillan ajotien päällystämistä kestävämmällä peiteaineella.

Lisämääräraha katujen, kanavain, rantalaiturien y. m. kunnossapitoa varten. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ 7,400 markkaa lisäystä katujen, kanavain, rantalaiturien y. m. kunnossapitoa varten kuluvan vuoden talousarvioon merkittyyn määrärahaan.

Pumppujen hankkiminen kaupungin rantalaitureille. Rahatoimikamarin esityksen 6,810 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä kuuden palolaitoksen tarpeisiin aiotun jäätymättömän pumpun hankkimiseksi määrättyihin paikkoihin kaupungin rantalaitureille kaupunginvaltuusto palautti ⁷⁾ kamariin kehoittaen sitä merkitsemään vuoden 1885 talousarvion arviolta mainitun suuruisen rahamäärän tähän tarkoitukseen. Talousarviovaliokunnan talousarviomietinnössään ⁴⁾ annettua sen suuntaisen lausunnon, että aluksi asetettaisiin ainoastaan kolme tällaista pumpua, valtuusto mainitun vuoden talousarviota järjestellessä päätti ⁵⁾ valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää näiden hankkimiseen ja paikoilleen asettamiseen 3,400 markan määrärahan.

Suolanmittaustynnyrien hankkiminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ osoittaa enintään 850 markan rahamäärän kymmenen suolanmittaustynnyrin hankkimiseen tuulaakikamarille.

Jätteidenkaadon järjestäminen satamiin. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 antanut ⁹⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi hankkia neljä proomua, joihin lanta ja muu lika kaadettaisiin kaupungista kuljetettavaksi ja jotka kiinnitettäisiin köysillä Katajanokan pohjoisrantaan ja Vladimirinkadun länsipäähän, sekä tässä tarkoituksessa suorittuttaa tarpeellisia töitä näissä paikoissa. Vuonna 1884 kamari ilmoitti, että proomut oli hankittu ja tarpeellisiin toimeenpiteisiin laiturien kuntoonpanemiseksi mainituissa paikoissa ryhdytty, mistä oli ollut kustannuksia yhteensä 24,920: 25 markkaa. Koska proomujen käyttö vuonna 1884 tuli maksamaan yhteensä n.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 7 §. — ²⁾ S:n 28 p. lokak. 11 §. — ³⁾ S:n 26 p. helmik. 8 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 7 §. —

⁶⁾ S:n 7 p. lokak. 5 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. syysk. 17 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. huhtik. 11 §. —

⁹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 277 ja seur.

10,000 markkaa, kun taas kaupunki samana aikana voi laskea saavansa niiden sisällyksen myynnistä tuloa vain n. 2,000 markkaa, kamari anoi kaupunginvaltuustolta, että 8,000 markan määräraha myönnettäisiin lannan poiskuljettamista varten. Samalla kun tähän anomukseen myönnyttiin ¹⁾, valtuusto kehoitti kamaria hankkimaan uusia tarjouksia proomujen tyhjentämisestä.

Ääniluettelojen nimiluettelo. Tehdystä anomuksesta, jota maistraatti oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ kamarikirjoittaja G. M. Stere-niukselle 150 markan palkkion viimeksi toimitettujen valtiopäivämies-vaalien äänestysluettelojen aakosellisen nimiluettelon laatimisesta.

Avustuksen myöntäminen taideteollisuusyhdistyksen veistokoululle. Suomen taideteollisuusyhdistyksen johtokunnan anomuksen 5,000 markan suuruisen avustuksen myöntämisestä yhdistyksen veistokoulun ylläpitämi- seen vuonna 1885 kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään ³⁾ sen talous- arviovaliokuntaan tämän talousarviomietinnössään ⁴⁾ esittämän puoltavan lausunnon mukaisesti hyväksyi ⁵⁾ mainitun vuoden talousarvion jär- jestelyssä.

Rahalahja vapaaehtoiselle palokunnalle. Puheenjohtaja af Schultén ehdotti kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjallisessa esityksessä, että valtuusto osoittaakseen kaupungin kiitollisuuden niistä palveluksista, joita vapaaehtoinen palokunta kaksikymmenvuotisen olemassaolonsa aikana oli tehnyt Helsingin yhteiskunnalle, lahjoittaisi kunnan kaksikymmenvuotis- juhlassa sen avustusrahaan 3,000 markkaa. Sen jälkeen kun asia oli lähetetty ⁶⁾ valmisteluvaliokuntaan ja tämä oli ehdotusta puoltanut, valtuusto hyväksyi ⁷⁾ sen ja antoi samalla puheenjohtajalle tehtäväksi lahjan luovutustilaisuudessa lausua julki kaupungin kiitollisuuden kun- nalle.

Eläkkeet. Kaupunginviskaalin lesken S. E. Nygrénin esittämän, maistraatin puoltaman anomuksen eläkkeen myöntämisestä hänelle itselleen ja hänen kolmelle alaikäiselle tyttarelleen kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Lindelöf, Sohlman ja Wegelius. Tämän valiokunnan mietinnössään esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto myönsi ⁹⁾ hakijalle 2,500 markan suuruisen avustuksen, mistä 150 markkaa oli heti maksettava ja loput käytettävä elinkorkojen ostamiseen hänen tyt- tärilleen, kunnes he olivat täyttäneet 18 vuotta; rahatoimikamarin tuli ryhtyä tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Maistraatinnotaarin lesken S. M. Meinanderin esittämän, niinikään maistraatin puoltaman anomuksen eläkkeen myöntämisestä hänelle itsel- leen ja hänen neljälle alaikäiselle pojalleen kaupunginvaltuusto sitä vastoin lähetettyään ¹⁰⁾ sen edellä mainittuun valiokuntaan tämän epäävän lausun- non mukaisesti hylkäsi ¹¹⁾.

Aktuaari A. Grönholmille, jonka anomusta, että hänelle virastaan ero- tessaan jäljellä olevaksi elinajakseen taattaisiin 2,000 markan suuruinen vuotuinen eläke, maistraatti niinikään oli puoltanut, myönnettiin ¹²⁾ 1,500 markan vuotuinen elinkautinen eläke.

Matka-avustus kansakoulunopettajakokoukseen osallistumista varten. Kan-

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. kesäk. 5 §. — ²⁾ S:n 23 p. syysk. 6 §. — ³⁾ S:n 25 p. marrask. 10 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 7 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. kesäk. 4 §. — ⁷⁾ S:n s:n 15 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. helmik. 6 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. helmik. 11 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. marrask. 5 §. — ¹¹⁾ S:n 9 p. jouluk. 14 §. — ¹²⁾ S:n 8 p. huhtik. 4 §.

sakoulujohtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ 600 markan suuruisen määrärahan jaettavaksi johtokunnan harkinnan mukaan 100 markan suuruisina erinä matka-avustuksiksi kaupungin kansakoulujen kahdelle mies- ja neljälle naisopettajalle, jotka tulivat ottamaan osaa Sortavalassa kesäkuussa pidettävään yleiseen kansakoulunopettajakokoukseen.

Anna Sara Arosinin testamenttirahaston hoito. Maistraatti pyysi kaupunginvaltuustoa ryhtymään toimenpiteisiin sellaisen järjestelyn aikaansaamiseksi, että edesmenneen neiti A. S. Arosinin Helsingin kunnalle testamenttaaman rahaston hoito uskottaisiin rahatoimikamarin tehtäväksi; kirkon rahaston pääomamäärä oli 64,143: 11 markkaa ja sen vuotuinen korko oli käytettävä avustuksiksi kaupungissa asuville 45 vuoden iän saavuttaneille, tositarpeessa oleville säätyläisluokkaan kuuluville naimattomille naisille. Lähetettyään ²⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto sen siitä antaman lausunnon mukaisesti päätti ³⁾ valtuuttaa kamarin ottamaan mainitun rahaston hoitoonsa noudattaen neiti Arosinin jälkisäädöksen määräyksiä sekä rahaston vuotuisilla korkovaroilla suorittamaan ne maksut, jotka maistraatti testamentin määräysten mukaisesti kullakin kerralla määräsi.

Kenraaliluutnantti J. O. W. Furuhejmelmin testamentti. Kenraalikuverneörinkanslia lähetti ⁴⁾ maistraatin välityksellä kaupunginvaltuustolle jäljennöksen edesmenneen kenraaliluutnantti J. O. W. Furuhejmelmin testamentista, jolla tämä oli määrännyt elinaikanaan omistamansa taulukoelman Helsingin kaupungille ja josta kaupunginvaltuusto vuonna 1883 oli saanut ilmoituksen ⁵⁾.

Kaupungin vuoden 1885 meno- ja tuloarvio. Maistraatti jätti kaupunginvaltuustolle rahatoimikamarin antamien tietojen nojalla laaditun Helsingin kaupungin meno- ja tuloarvion vuodelle 1885 ⁶⁾ siihen liittyvine asiakirjoineen. Valtuusto lähetti ⁷⁾ asian jo aikaisemmin asetettuun ⁸⁾ talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallqvist, Asp, Runeberg, Moring, Svensson, Grönqvist ja Schildt. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa ⁶⁾ valiokunta ehdotti joitakin muutoksia tehtäväksi maistraatin ehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyssä ⁹⁾ vahvistaman vuoden 1885 meno- ja tulosäännön loppusummat olivat seuraavat:

M e n o t.

I. Kaupungin velat	Smk	178,798: 18
II. Kaupungin virastot	»	165,272: 27
III. Kunnallishallinto	»	128,061: 68
IV. Katuvalaistus	»	69,331: 16
V. Palolaitos	»	55,898: 40
VI. Poliisi- ja vankeinhoito	»	146,900: —
VII. Terveysten- ja sairaanhoito	»	43,503: —
VIII. Vaivaishoito	»	116,700: —
IX. Opetustoimi	»	207,580: —
X. Kaupungin yleiset rasitukset	»	353,970: 24

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. kesäk. 9 §. — ²⁾ S:n 18 p. maalisk. 5 §. — ³⁾ S:n 22 p. huhtik. 5 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. tammik. 10 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 312. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 9 p. jouluk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. marrask. 15 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. jouluk. 7 §.

XI. Vesijohto	Smk	71,345: —
XII. Yleiset työt	»	695,650: —
XIII. Sekalaista	»	97,025: —
	Yhteensä Smk	2,330,034: 93

Tulot.

Arvioitu säästö vuodesta 1884	Smk	180,000: —
I. Korot	»	37,062: —
II. Tontinlunastusmaksut	»	12,000: —
III. Kaupungin kiinteä omaisuus.....	»	149,905: —
IV. Tonttiverot	»	1,900: —
V. Tuloa tuottavat oikeudet	»	356,609: —
VI. Sekalaista	»	376,661: 20
VII. Valtionavustukset	»	140,337: 96
VIII. Vesijohto	»	120,000: —
IX. Lainaksi otetut varat	»	306,323: 22
Taksoitus	»	649,236: 55
	Yhteensä Smk	2,330,034: 93

Vuoden 1884 talousarvioon verrattuna oli vahvistetussa vuoden 1885 talousarviossa havaittavissa erinäisiä muutoksia, joista tärkeimpiä seuraavassa kosketellaan.

Menosääntö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Kaupungin velat, merkityt määrärahat vähenivät vuoden 1884 vastaavaan pääluokkaan verraten 1: 45 markkaa. — Toisessa pääluokassa, Kaupungin virastot, kokonaisvähenys oli 4,300 markkaa ja aiheutui siitä, että yhden maistraatin kunnallisraatimiehen palkka, 3,200 markkaa, poistettiin ¹⁾ samoin kuin siitä, että raastuvanoikeuden ja maistraatin jäsenten korvausta menetetyistä perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista vähennettiin 5,000 markkaa sekä raastuvanoikeuden rikosasiainnotaarien korvausten määrärahaa 300 markkaa. Sitä vastoin merkittiin uutena eränä ²⁾ kunnallisormestarin pöytärahat, 3,000 markkaa, ja korotettiin eläkemäärärahaa 1,200 markkaa. — Kolmas pääluokka, Kunnallishallinto, osoitti vähennyistä 2,039 markkaa. Tästä poistettiin kokonaan rahatoimikonttorin painatusmääräraha, 600 markkaa, sekä määrärahat satamakonttorin nuoremman vahtimestarin henkilökohtaista palkanlisäystä varten, 200 markkaa, rakennuskonttorin piirustusapulaista varten, 2,000 markkaa, mainitun konttorin huoneiston vuokraa varten, 1,400 markkaa, ja määräraha mainitun konttorin osuutta varten putkimestarin palkkiosta, 600 markkaa, mikä määräraha siirrettiin pääluokkaan XI, Vesijohto; sen lisäksi alennettiin tuulaakikonttorin tarverahojen määrärahaa 100 markkaa. Sen sijaan lisättiin rahatoimikonttorin nuoremman kaupunginkirjanpitäjän palkkaa ²⁾ 500 markkaa, satamakaapteenin ja satamakonttorin kirjanpitäjän arvioituja kantoprosentteja yhteensä 636 markkaa sekä tullikamarin huoneiston vuokramäärärahaa 125 markkaa, satamain ja rantalaiturien puhdistusmäärärahaa 300 markkaa ja rakennuskonttorin tarverahaa samoin 300 markkaa, minkä ohessa kaupungininsinöörille merkittiin palkankorotus viiden vuoden palveluksesta, 1,000 markkaa. — Neljännen pääluokan, Katuvalaistus, kokonaisuus väheni 15,403: 59 markkaa. Suurin osa tästä vähennyksestä,

¹⁾ Ks. s. 40. — ²⁾ Ks. s. 27.

10,689 markkaa, tuli täpätti- ja petroolivalaistuksen osalle, jonka suhteen rahatoimikamari oli tehnyt uudet sopimukset ylitirehtööri J. H. A. af Forselleksen ja taloudenhoitaja J. E. Forsblomin kanssa. Sitä paitsi poistettiin kokonaan aikaisemmin merkitty maksu Kaasuvalaistusosakeyhtiölle, 7,000 markkaa, määräraha mainitulle yhtiölle putkijohdosta taattua voittoa varten, 471: 11 markkaa, sekä kaasuntarkastajan työhuoneen muutto- ja sisustuskustannusten määräraha, 400 markkaa. Sen sijaan tuli lisäksi 500 markan suuruinen määräraha mainitun huoneen vuokraa varten sekä lisättiin kaasuvalaistuksen määrärahaa 2,356: 52 markkaa ja Nikolainkirkon tornikellon valaistusmäärärahaa 300 markkaa. — Viidennen pääluokan, Palolaitos, kokonaissumma väheni 2,914: 40 markkaa. Tässä supistettiin lämmitys- ja valaistusmäärärahoja 543 markkaa, palotallin määrärahoja 1,591: 40 markkaa, uusien työkalujen y.m. ostomäärärahaa 1,120 markkaa ja kirjaston määrärahaa 100 markkaa, kun taas ruiskumestarin palkkausmäärärahaa lisättiin 280 markkaa ja vanhempien konstaapelien palkkausmäärärahaa 160 markkaa. — Kuudennesta pääluokasta, jossa kokonaisvähennys oli 80 markkaa, poistettiin 1,000 markan määräraha lisähuoneiston vuokraamiseksi poliisikamarille, mutta lisättiin uusi 360 markan suuruisen määräraha vuokra-avustuksiksi viertoteiden varsilla oleville vartiokonttoreille ja korotettiin etsivän poliisin tarverahamäärärahaa 560 markkaa. — Seitsemännessä pääluokassa, Terveysten- ja sairaanhoito, oli havaittavissa yhteensä 305 markan lisäys sen johdosta, että terveyspoliisin tarkastusmiesten palkkausmäärärahoja oli korotettu 1,000 markkaa, jota vastoin m.m. elintarpeiden tarkastusaseman määrärahaa vähennettiin 680 markkaa. — Kahdeksannen pääluokan, Vaivahoito, määrärahaan summa väheni 300 markkaa. Tässä alennettiin vaivaistalon ulkopuolella annettun sairaanhoidon määrärahaa 500 markkaa, määrärahaa mielisairaiden henkilöiden hoitoa varten Lapinlahden sairaalassa ja Seilin sairashuoneessa samoin 500 markkaa sekä vaivaistalon korjaustöiden määrärahaa 1,800 markkaa. Sitä vastoin korotettiin vaivahoitohallituksen huoneiston vuokramäärärahaa 200 markkaa, köyhäin avustusmäärärahaa 2,000 markkaa ja halkomäärärahaa 300 markkaa. — Yhdeksännessä pääluokassa, Opetustoimi, lisäys oli 19,120 markkaa kohdistuen suurimmalta osalta kansakouluihin. Tähän tulivat uudet määrarahat vesijohdon laajentamiseksi ja kaasun johtamiseksi pariin kansakoulutaloon, yhteensä 1,600 markkaa, tyttöjen jatkokoulun ylläpitämiseen, 600 markkaa, ja yhden opettajattaren eläkettä varten¹⁾, 800 markkaa. Seuraavia määrärahoja korotettiin, nimittäin: vakinaisten opettajain palkkausmäärärahaa 232: 23 markkaa, avustavien apulaisopettajien ja -opettajattarien, laulunopettajain ja -opettajattarien, tuntiopettajattarien ja sijaisten palkkioitten määrärahaa yhteensä 10,782: 41 markkaa, johtokunnan sihteerin palkkausmäärärahaa 200 markkaa, kouluhuoneistojen vuokramäärärahaa 2,083: 32 markkaa, opetusvälinemäärärahaa 200 markkaa, koulukaluston osto- ja korjausmäärärahaa 500 markkaa, valaistusmäärärahaa 100 markkaa, varattomien oppilaiden vaatetusmäärärahaa 300 markkaa ja määrärahaa siivousta, lattiainpesua y.m. varten 500 markkaa. Sitä vastoin alennettiin m.m. vakinaisten opettajattarien palkkausmäärärahaa 118: 42 markkaa. Kansakoulujen menosäännön lisäys nousi yhteensä 17,740 markkaan. Luvussa Kansankirjasto ja lukusali lisättiin lainausapulaisten määrärahaa 180 markkaa,

¹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 312.

kirjallisuuden osto- ja sidontamäärärahaa 1,000 markkaa sekä sekalaisten kustannusten määrärahaa 200 markkaa kokonaislisäyksen siten ollessa 1,380 markkaa. — Kymmenennessä pääluokassa, Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaismäärä lisäytyi 5,379: 80 markkaa, mikä johtui siitä, että majoituskustannusten määräraha kohosi 6,119: 80 markkaa ja eräs toinen määräraha pienessä määrässä, jota vastoin majoituslautakunnan huoneiston vuokramäärärahaa alennettiin 800 markkaa. — Yhdennessätoista pääluokassa, Vesijohto, lisäys oli 8,545 markkaa. Uusia olivat tässä kohden vesilinnan katon uudestirakennusmääräraha, 6,200 markkaa, vesilinnan luona olevan vahtituvan korjausmääräraha, 550 markkaa, määräraha sähköllä toimivaa vedenkorkeusmittaria varten, 200 markkaa, puhelinmaksua varten, 250 markkaa, sekä vesimittarien korjauksia ja tarkistamista varten, 600 markkaa. Sen ohessa korotettiin putkimestarin palkkiomäärärahaa 900 markkaa (osittain siirto kolmannen pääluokan menosäännöstä) sekä putkijohdon laajentamista varten merkittyyjä määrärahoja yhteensä 1,130 markkaa samoin kuin sekalaisia pienempiä töitä varten merkittyyjä määrärahoja (aikaisemmin merkityt otsakkeen Laajennuksia kohdalle) 3,015 markkaa. Sen sijaan poistettiin 2,700 markan määräraha erään paineputken uudestilaskemista varten, jota paitsi suodatinlaitoksen esimiehen apulaisia varten merkittyy määrärahaa supistettiin 300 markkaa, putkijohdon ylimääräisten putkijohtotyömiesten määrärahaa 800 markkaa ja Vanhankaupungin rakennusten y.m. kunnossapitomäärärahaa 500 markkaa. — Kahdennentoista pääluokan, Yleiset työt, kokonaismäärä lisäytyi 364,390 markkaa, mistä 94,680 markkaa tuli ylläpito- ja 269,710 markkaa uudisrakennusmäärärahain osalle. Melkein kaikkia kunnossapitomäärärahoja korotettiin: kaupungin omistamien talojen, rakennusten ja tilain 14,400 markkaa, katujen, johtoputkien, laskuojien ja rantalaiturien 41,940 markkaa, palolaitoksen käytettävien kaivojen ja vedennostolaitosten 3,400 markkaa, viertoteiden 200 markkaa, kaupungin istutusta ja puutaimiston 4,040 markkaa ja satamain 23,100 markkaa, minkä ohessa kolme aikaisemmin erikseen merkittyy määräraharaharyhmää kaupungin yleisten teiden ja kaatopaikkain, makkien ja vedenheittolaitosten sekä kaupungin julkisten paikkain ja katuosuuksien puhtaanapitoa varten yhdistettiin kahteen otsakkeeseen, Kaupungin yleiset tiet ja Puhtaanapitotoimi, jolloin niiden kohdalle merkityt määrarahat lisäntyivät yhteensä 7,600 markkaa. Uudisrakennusmäärärahoista supistettiin uusien viemäriputkien laskemiseen tarkoitettua määrärahaa yhteensä 23,140 markkaa. Sitä vastoin kohosi katujen tasotusmääräraha yhteensä 33,350 markkaa ja uudisrakennusyritysten määräraha yhteensä 259,500 markkaa. Viimeksi mainitun lisäyksen aiheutti yksinomaan uusi 281,000 markan suuruinen määräraha Malminkadun kansakoulutaltoa varten ¹⁾. Uusia olivat sitä paitsi 1,100 markan määräraha tallin ja joutsentalon rakentamiseksi Kaisaniemen puistoon, 10,000 markkaa saunan rakentamiseksi työ- ja vaivaistaloon sekä 12,000 markan määräraha tavarasuojan rakentamiseksi Eteläsataman pohjoiselle laiturinhaaralle ²⁾. Sen sijaan jäivät pois edellisen vuoden menosääntöön merkittyy määräraha tavarasuojan rakentamiseksi mainitun sataman eteläisen venesataman eteläpäähän, n.s. vanhan pakkahuoneen korjaustöiden määräraha sekä määräraha raathuoneen uudestirakentamista ja sen sisustuksen osittaista muuttamista varten, yhteensä 44,600 markkaa. — Kolmannessatoista

¹⁾ Ks. s. 18 ja seur. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 286.

pääloukassa, Sekalaista, oli lopuksi havaittavissa vähennystä yhteensä 1,900 markkaa. Tässä kohden supistettiin palovakuutusmaksujen määrärahaa 500 markkaa, vaaliluettelon nimiluettelo varten merkittyä määrärahaa 400 markkaa ja verovarojen y.m. lyhennysmäärärahaa 5,000 markkaa, kun taas uusina määrärahoina merkittiin 1,000 markkaa verotusluetteloiden painattamista ¹⁾ y.m. varten sekä 3,000 markkaa kaluston hankkimiseksi raatihuoneeseen.

Tulosääntö. Ensimmäiseksi tähän talousarvion osaan merkittiin taaskin, vaikka ilman järjestysnumeroa, arvioitu säästö edellisestä vuodesta, joka oli jätetty pois vuoden 1883 tulosäännöstä. Tämä erä merkittiin 180,000 markaksi. — Ensimmäisessä osastossa, Korot, vähennys oli 14,907: 15 markkaa. Tästä kohden jäivät kokonaan pois vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainan liikkeeseen laskematta jääneiden obligatioiden korkojen erä, 29,250 markkaa, ja osakkeiden osinkojen erä, 6,000 markkaa, ja alennettiin viertotieobligatioiden korkojen erää 400 markkaa ja vuokratonttien lunastusmaksujen korkoerää 2,000 markkaa, jota vastoin pankkitalletusten ja juoksevan tilin korkoerä kohosi 16,000 markkaa ja lahjoitusrahastojen korkoerä 6,742: 85 markkaa. — Kolmannessa osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, oli havaittavissa lisäystä 7,620 markkaa. Tässä korotettiin m.m. lahjoitettujen tilain maaverojen ja vuokrain erää 1,800 markkaa, kaupungin- asemakaavan alueella olevien rakennusten y.m. vuokria 10,000 markkaa, viertotievuokria 470 markkaa, kansankirjastotalossa olevien huoneistojen vuokratulojen erää 500 markkaa sekä tilapäisten vuokratulojen erää 1,000 markkaa. Sitä vastoin alennettiin kaupungin asemakaavan ulkopuolella olevien maatilain y.m. vuokraerää 6,000 markkaa ja kaupungin omistamain kiinteistöjen vuokria 200 markkaa. — Neljännessä osastossa, Tonttiverot, alennettiin sen ainoata erää 100 markkaa. — Viidennessä osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaismäärä aleni 12,668 markkaa. Tähän tuli lisäksi uusi erä, vuokratulot Vanhankaupungin myllystä, 3,000 markkaa, ja korotettiin tuulaakieriä yhteensä 3,000 markkaa, mittaussmaksujen erää 1,000 markkaa, satamamaksujen erää 10,000 markkaa, siltamaksujen erää 500 markkaa ja vaakamaksujen erää 100 markkaa, jota vastoin aikaisemmin merkitty kaupustelumaksujen erä, 500 markkaa, jäi pois ja m.m. liikennemaksujen erää vähennettiin 3,000 markkaa ja huutokauppaprovisioiden erää 100 markkaa sekä sakkoeria yhteensä 1,300 markkaa. — Kuudennessa osastossa, Sekalaista, lisäys oli 9,519: 80 markkaa, johtuen kokonaan siitä, että Venäjän valtakunnanrahaston korvaus sotilasmajoituksesta kohosi 19,319: 80 markkaa. Sitä paitsi korotettiin henkilökohtaisen vaivaismaksun erää 3,000 markkaa, tuloerää vaivaishoitolaisten töistä 100 markkaa, köyhäin ylläpidosta kertyvien korvausten erää 300 markkaa ja kansakoulunoppilaiden maksujen erää 800 markkaa. Sen sijaan alennettiin kansakoulunoppilaiden käsitöistä kertyvien tulojen erää 400 markkaa ja saatavia verotuksella kootuista majoitusmaksuista ja majoitustuulakista, joilla oli tarkoitus suorittaa se osa majoituskustannuksista, jota Venäjän valtakunnanrahasto ei korvannut, 13,600 markkaa. — Seitsemännen osaston, Valtionavustukset, kokonaismäärä lisääntyi 5,947: 43 markkaa; kansakoulujen valtionapuja korotettiin ²⁾ tässä kohden 6,000 markkaa. — Kahdeksannessa osastossa, Vesijohto, korotettiin sen ainoata erää, Vedenmyynnistä, 20,000 markkaa. Uuteen yhdeksänteen osastoon, jonka otsak-

¹⁾ Ks. s. 25. — ²⁾ Ks. s. 30.

keena oli Lainaksi otetut varat, merkittiin tuloeriä yhteensä 306,323: 22 markkaa. Tähän sisältyivät vuonna 1881 päätetyn uudisrakennus- ja järjestelylainan vuonna 1885 käytettävät määrät, nimittäin 50,000 markkaa Rautatientorin kiveämiseen ¹⁾ ja 196,323: 22 markkaa Malminkadun kansakoulutaloa ²⁾ varten sekä sen lisäksi viimeksi mainittuun tarkoitukseen käytettävänä oleva valtion laina ³⁾, 60,000 markkaa. Tässä osastossa esitettiin sen lisäksi ensiksi mainitun lainan tilaa valaiseva selonteko, josta m.m. ilmeni, että lainamäärästä vielä oli jäljellä 213,000 markkaa; tästä oli 180,000 markkaa varattava reaalikoulun uutta taloa ⁴⁾ varten, ja 33,000 markkaa vanhan muonamakasiinin sisustamiseen ⁵⁾. Sitä vastoin poistui vuoden 1884 talousarvioon osastojen ulkopuolelle merkitty 40,000 markan suuruinen rahamäärä putkijohtoverkoston laajentamista varten. — Verotuksella koottava määrä vahvistettiin viimein 649,236: 55 markaksi eli 116,269: 94 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1884 tulosäännössä.

Talousarviovaliokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto samalla päätti, että kaupungille tuleva osuus vuoden 1883 paloviinaverosta, 7,127: 96 markkaa, oli etupäässä käytettävä kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto niinikään talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti, että vahvistettu vuoden 1885 talousarvio oli julkaistava painosta.

Erästä kaupunginvaltuuston talousarvion järjestelyn yhteydessä raha-toimikamarille antamasta tehtävästä tehdään selvää ⁶⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Kauppaneuvos H. Borgströmin rintakuvahanke. Puheenjohtaja af Schultén ilmoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuustolle, että muutamilla kunnan jäsenillä oli aikomuksena osoittaa yleisölle kehoitus merkitsemään avustuksia kauppaneuvos H. Borgström-vainajan suurikokoisen rintakuvan pystyttämiseksi Töölön puistoon.

Muistoseppeleen laskeminen Elias Lönnrotin hautajaisissa. Puheenjohtaja af Schulténin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, että kanslianeuvos Elias Lönnrotin hautajaisissa laskettaisiin hänen haudalleen muistoseppele Helsingin kaupungin puolesta. Lähetystöön, jonka tuli laskea seppele, valittiin ytt af Schultén ja Borgström sekä heidän varamiehekseen vt Runeberg.

Maistraatin toimituskirjain suomentaminen. Erinäisten joulukuun 29 p:nä 1883 suomen- ja ruotsinkielten käyttämisestä tuomioistuimissa ja virastoissa annetun asetuksen säännösten johdosta maistraatti anoi kaupunginvaltuustolta, että kielenkääntäjä, joka 400 markan vuosipalkkiosta huolehti raastuvanoikeuden ja maistraatin tiedoksiantojen suomentamisesta, saisi toistaiseksi tai kunnes oli saatu kokemusta siitä, miten suuressa määrin asiakirjain suomennoksia tultiin vaatimaan, sovitusta, arkilta määrättä-

¹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 174 ja 224. — ²⁾ Ks. s. 18 ja seur. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 112. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 174 ja tätä kert. s. 17. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 174. — ⁶⁾ Ks. s. 32. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 23 p. syysk. 19 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. maalisk. 1 §.

västä huokeasta korvauksesta suorittaa maistraatille myöskin tämänlaatuiset suomennostyöt. Valtuusto ¹⁾ myöntyi tähän esitykseen.

Vuosikertomuksia. Rahatoimikamari lähetti ²⁾ kaupunginvaltuustolle kertomuksen toiminnastaan vuonna 1882.

Kertomukset toiminnastaan vuonna 1883 antoivat holhouslautakunta ³⁾, palotoimikunta ⁴⁾ sekä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta ⁵⁾. Valtuusto päätti ⁶⁾ painattaa palotoimikunnan kertomuksen.

Myöskin kaasuntarkastaja lähetti kertomuksen valaistusvuodesta 1883—84 ⁶⁾ ja kansakoulujen tarkastaja kertomuksen lukuvuodesta 1883—84 ⁷⁾. Viimeksi mainittu kertomus päätettiin ⁷⁾ painattaa.

Holhoustoimen valvonta. Holhouslautakunnan ilmoitettua kaupunginvaltuustolle, että sen toimikausi päättyi vuoden 1884 lopussa, valtuusto päätti ⁸⁾, että holhoustoimen valvontaa vuosina 1885, 1886 ja 1887 samalla tavalla kuin siihen asti hoitaisi lautakunta, johon kuului kolme valtuuston valitsemaa henkilöä, että tämän lautakunnan vuosittain kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä tuli antaa valtuustolle kertomus toiminnastaan sekä että lautakunta korvaukseksi sai lukea hyväkseen ³/₄% alaikäisten tuloista.

Luettelo edesmenneistä henkilöistä, joilta jäi alaikäisiä ja turvattomia lapsia. Kaupungin suomalais-ruotsalaisen luterilaisen seurakunnan kirkkoherranvirasto lähetti kaupunginvaltuustolle luettelon seurakuntaan kuuluneista vuoden 1883 jälkipuoliskolla kuolleista henkilöistä, jotka olivat jättäneet jälkeensä alaikäisiä ja turvattomia lapsia. Valtuusto toimitti ⁹⁾ luettelon holhouslautakunnalle.

Lausunto vanhempien asiakirjain siirtämisestä valtionearkistoon. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa prokuraattorin senaatissa tekemästä ehdotuksesta, että kaupunkien arkistoissa säilytetyt alkuperäiset perustus- ja erioikeuskirjat, tuomiokirjat ja muut arvokkaat asiakirjat jotka olivat peräisin vanhimmista ajoista aina vuoden 1809 loppuun, siirrettäisiin valtionearkistoon, valtuusto päätti ¹⁰⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei sillä puolestaan ollut mitään huomauttamista sitä vastaan, että puheena olevat asiakirjat siirrettiin valtionearkistoon, mutta että se katsoi asiakseen tässä yhteydessä alistaa harkittavaksi, eikä näin arvokkaiden asiakirjain kerääminen eri osista maata valtionearkistoon edellyttänyt, että mainittu arkisto lähimmässä tulevaisuudessa sai vartavasten tähän tarkoitukseen aiotun, tulenvaaralta varmasti turvattun huoneiston.

Yhden maistraatin kunnallisraatimiehenviran lakkauttaminen. Rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto antaisi kamarille tehtäväksi sopia asianomaisten kanssa muodollisesti lakkautettuun, mutta toistaiseksi viransijaisten hoitamaan maistraatin kolmanteen kunnallisraatimiehenvirkaan liittyvien tehtävien jakamisesta maistraatin molempien muiden kunnallisraatimiehenvirkein haltijain kesken, minkä jälkeen ensiksi mainittua virkaa ei enää ylläpidettäisi, sekä että mainitun viran palkan vakanssisäästöä sen jälkeen ei enää maksettaisi siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle. Sen ohessa kamari ehdotti, että edellä mainitulle sijaiselle siltä osalta kuluva vuotta, jona hän hoiti virkaa, menosääntöön merkityn 200 markan

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 1 §. — ²⁾ S:n 29 p. tammik. 15 §. — ³⁾ S:n 12 p. helmik. 13 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. huhtik. 12 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. kesäk. 5 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. lokak. 6 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. jouluk. 7 §. — ⁸⁾ S:n s:n 20 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. helmik. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. lokak. 5 §.

kuukausipalkkion lisäksi suoritettaisiin korvaus hänen vuoden alusta menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ virkaatekevän kunnallisraatimiehen palkkausta koskevan rahatoimikamarin ehdotuksen, mutta lähetti kamarin esityksen siltä osalta, joka koski kamarin valtuuttamista sopimaan asianomaisten kanssa edellä kosketellusta tehtävien jaosta, valiokuntaan ²⁾, jonka valtuusto oli asettanut käsittelemään kysymystä lakkautettujen perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien korvaamisesta.

Mietinnössä ³⁾, jonka valiokunta antoi puheena olevan raatimiehen viran lakkauttamisesta, ehdotettiin, että kuluvan vuoden talousarvioon merkitty palkkio lakkautettuun virkaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta maksettaisiin tammikuun 1 p:ään 1885 sijaiselle, jos hän pysyi tässä toimessa, mutta hänen luovuttuaan siitä jaettaisiin maistraatin kahden kunnallisraatimiehen kesken, sekä että äsken mainitun vuoden alusta lukien ei enää myönnettäisi erityistä korvausta tähän tarkoitukseen. Ennen valiokunnan mietinnön esittelyä rahatoimikamari ilmoitti, että edellä mainittu sijainen oli kuollut ja että maistraatin päätöksen mukaan ei enää määrättäisi uutta sijaista usein mainittuun virkaan, koska molemmat kunnallisraatimiehet olivat ilmoittaneet suostuvansa, kunnes heille oli vahvistettu korotettu palkkaussääntö, kumpikin 100 markan kuukausikorvauksesta hoitamaan myöskin ne tehtävät, jotka maistraatin kokousten ulkopuolella kuuluivat kunnallisraatimiehille; tämän päätöksen nojalla lakkasi myöskin vakanssimaksun suorittaminen leski- ja orpokassalle. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ sen jälkeen valiokunnan ehdotuksen muutoksitta.

Rahatoimikamarin ohjesäännön muutos. Maistraatin laatiman ehdotuksen rahatoimikamarin ohjesäännön 24 §:n 1 kohtaan sisältyvien, kamarin pöytäkirjain ja muiden asiakirjain tarkastettaviksi antamisen tapaa ja aikaa koskevien määräysten muuttamisesta valtuusto lähetti ⁵⁾ kamariin. Tämän sen jälkeen ehdotettua eräitä pienehköjä muutoksia tehtäväksi maistraatin puoltamaan mainitun kohdan sanamuotoon valtuusto päätti ⁶⁾ puolestaan yhtyä kamarin muutosehdotukseen ja laatia maistraatille annettavan lausuntonsa sen mukaisesti.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁷⁾ senaatin vahvistaneen kyseisen kohdan valtuuston ehdottamassa muodossa. Kohta sai siten seuraavan sanamuodon:

Kaupungin rahatoimen tilintarkastus käsittää sekä rahatoimikamarin ja sen alaisten virkamiesten hallinnon ja toimenpiteet että myös kaupungin asettamain erinäisten hallitusten ja henkilöiden toiminnan, mikäli se koskee kaupungin rahatoimintaa, ja sen toimittavat kunnan siksi vuodeksi valitut tilintarkastajat asianomaisessa virka-huoneessa. Tilit ovat tarkastettaviksi annettavat sillä tavalla ja ajalla, kuin kunnallishallituksesta kaupungissa annetun keisarillisen asetuksen 67 § säättää, sekä rahatoimikamarin pöytäkirjat ja muut asiakirjat samaa tarkoitusta varten pidettävät tarkastusaikana tilintarkastajain saatavilla.

Yksin ajoin on myös tilintarkastuksen tulos eli tila kaupunginvaltuusmiehille ilmoitettava.

Terveyspoliisin perustaminen. Terveystoimikunnan vireille paneman, kaupunginvaltuuston vuonna 1883 pöydälle paneman ⁸⁾ ehdotuksen terveystoimikunnan perustamisesta kaupunkiin valtuusto vuonna 1884 hyväksyi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. toukok. 12 §. — ²⁾ Ks. s. 27. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. heinäk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. helmik. 5 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. maalisk. 9 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. kesäk. 4 §. — ⁸⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 332.

syi¹⁾ muutoksitta. Tämän ehdotuksen mukaan kuuluisi terveystoimintaan toistaiseksi kaksi tarkastusmiestä, joiden toimeen ottamisesta ja erottamisesta säädettiin lautakunnan johtosäännössä ja joista toinen saisi palkkaa 2,500 ja toinen 2,000 markkaa vuodessa. Yleistä terveystoimintaa ja yleensä heidän tehtäviään koskevan opetuksen antaminen tarkastusmiehille olisi kaupunginlääkärin velvollisuus, ja hän olisi myöskin heidän lähin esimiehensä. Sen ohessa hyväksyttiin lautakunnan ehdotuksen mukaisesti seuraavat tarkastusmiehiä koskevat yleiset määräykset:

Tarkastusmiehen on velvollisuus:

1) säännöllisesti ja täsmällisesti täyttää kaikki terveystoimintaa koskevat tehtävät, jotka hänelle annetaan, sekä itse valppaasti pyrkiä saamaan selville terveydellisiä epäkohtia;

2) pitää huomionsa kiinnitettynä niiden terveydenhoitoa ja puhtautta koskevien määräysten noudattamiseen, joiden valvonta asetuksen mukaan on yleisen poliisin velvollisuus, sekä, jos hän havaitsee tässä suhteessa olevan jotakin huomauttamista, tehdä siitä ilmoitus lähimpään poliisivahtikonttoriin;

3) kaikissa tutkimuksissa, ellei hän itse voi varmasti arvostella asiaa, tiedustella kaupunginlääkärin mielipidettä;

4) tarkoitusta varten mukanaan olevaan kirjaan paikalla panna terveydellisiä epäkohtia koskevat huomiot ja muutoin laatia ne muistoonpanot, mitkä voidaan panna hänen velvollisuudekseen, sekä olla kaupunginlääkärin apuna siinä kirjanpidossa ja kirjoitustyössä, joka terveystoiminnan johdosta voi tulla tarpeelliseksi;

5) kunakin arkipäivänä kaupunginlääkärin määräämänä aikana saapua tämän luokse tekemään selvää edellisen työpäivän toiminnasta sekä vastaanottamaan päivän työtä koskevia määräyksiä;

6) virkatöiminnassään esiintyä tyynesti ja koettaa kaikin tavoin saavuttaa yleisön luottamus sekä tarkoin välttää jokaista epäluuloa, että hänen tutkimuksellaan olisi muuta tarkoitusta kuin kansalaisten edun valvominen terveydenhoidon alalla.

Kansankirjaston kirjavaraston inventoiminen. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti²⁾ valita kaksi henkilöä yhdessä toimikunnan jäsenten kanssa toimittamaan kirjaston kirjavaraston tarkastuksen ja valitsi tähän tehtävään kirjakauppias K. E. Holmin ja vtn Pontánin sekä viimeksi mainitun heti kieltäytyttyä tehtävästä hänen sijaansa kansakoulunopettaja J. P. Solstrandin.

Kirjallisuuden poistaminen kansankirjaston luetteloista. Kun kansankirjaston kirjavarastoa inventoitaessa oli todettu, että 306 nidosta oli tuntemattomalla tavalla kadonnut sekä että 1,136 vuosina 1878—83 lainaksi annettua nidosta, joita säädetyssä järjestyksessä oli peritty, ei ollut voitu saada takaisin, kansankirjaston ja lukusalin toimikunta esitti kaupunginvaltuustolle, että sekä hävinneet nidokset että palauttamatta jätetyt vanhat kirjalainat poistettaisiin kirjaston luetteloista. Valtuusto myöntyi³⁾ tähän esitykseen, mutta kehoitti samalla toimikuntaa tekemään valtuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joiden tarkoituksena olisi ehkäistä niin suuri kirjallisuusmäärän katoaminen lainauksessa.

Köyhäinasianajajan ottaminen kaupungin palvelukseen. 42 Helsingin kunnan jäsenen kaupunginvaltuustolle jättämän kirjelmän, jossa anottiin määrärahan myöntämistä kahden tai ainakin yhden köyhäinasianajajan palkkaamiseen aluksi yhden vuoden ajaksi, valtuusto lähetti⁴⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borenius ja Elving sekä senaatin kanslisti J. A. Nordman. Valiokunta ei antanut mietintöään kertomusvuoden kuluessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. tammik. 7 §. — ²⁾ S:n 7 p. lokak. 10 §. — ³⁾ S:n 9 p. jouluk. 16 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. marrask. 2 §.

Virkaeroanomuksia. Senaatinkanslisti C. A. K. Gripenbergille myönnettiin ¹⁾ anomuksestaan ero kaupunginvaltuuston sihteerintoimesta.

Samaten myönnyttiin ²⁾ insinööri C. E. Holmbergin anomukseen saada ero rakennuskonttorin nuoremman apulaisinsinöörin toimesta.

Kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaali. Kaupunginvaltuuston sihteeriksi valittiin ³⁾ uudelleen senaatinkanslisti C. A. K. Gripenberg ja valtuuston notaariksi lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pflerin ilmoitettua haluavansa erota tästä toimesta ja sen oltua haettavaksi julistettuna ³⁾ varatuomari J. A. Norrmén ⁴⁾.

Sen jälkeen kun sihtööri Gripenbergille oli myönnetty ⁵⁾ anomansa ero sihteerin toimesta ja tämänkin oli julistettu haettavaksi, valittiin ⁶⁾ sihteeriksi hänen sijaansa lakitieteenkandidaatti, vapaaherra B. K. J. Langenskiöld.

Kansankirjaston kirjastonhoitajanviran julistaminen haettavaksi. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, koska mainitun kirjaston silloinen kirjastonhoitaja oli otettu ainoastaan toistaiseksi hoitamaan kirjastonhoitajanvirkaa, valtuuttaa toimikunnan julistamaan sen haettavaksi samoin palkkaeduin kuin siihen asti. Virkaan oli ryhdyttävä kesäkuun 1 p:nä 1885.

Rakennuskonttorin nuoremman apulaisinsinöörin vaali. Rakennuskonttorin nuoremmaksi apulaisinsinööriksi kaupunginvaltuusto valitsi insinööri C. E. Holmbergin ⁸⁾ sekä tämän saatua anomansa eron ⁵⁾ virastaan hänen sijaansa insinööri, filosofianmaisteri O. A. N. Schultzin ⁹⁾.

Elintarpeiden tarkastusaseman johtajan vaali. Terveystoimikunnan ilmoitettua, että vasta perustetun elintarpeiden tarkastusaseman ¹⁰⁾ johtajaksi valittu proviisori I. Hynén oli kuollut ja virka julistettu ¹¹⁾ haettavaksi, kaupunginvaltuusto valitsi hänen sijaansa aseman johtajaksi filosofianliseniaatti A. O. Aschanin ¹²⁾.

Virkavapauksia. Terveystoimikunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ¹³⁾ kaupungin palvelukseen lääkäriksi otetulle neiti E. R. Heikelille hänen anomansa virkavapauden heinäkuun 17 p:stä syyskuun 3 p:ään.

Niinikään valtuusto mainitun lautakunnan puoltolauseen mukaisesti myönsi ¹⁴⁾ aluelääkärille, lääketieteenliseniaatti K. E. Lindénille hänen anomansa virkavapauden kuuden viikon ajaksi heinä- ja elokuussa määräten sijaiseksi lääketieteenliseniaatti O. R. Helinin.

Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁵⁾ kaupungininsinööri F. O. Ehrströmille hänen anomansa virkavapauden kuuden viikon ajaksi kesäkuun 18 p:stä lukien, minä aikana hänen virkaansa hoiti vanhempi apulaisinsinööri C. G. Hausen ja tämän virkaa insinööri, filosofianmaisteri O. A. N. Schultz. Myöntymiselleen tähän anomukseen valtuusto määräsi ehdoksi, ettei kaupungille saanut aiheutua mitään kuluja rakennuskonttorin töiden hoitamisesta mainittuna aikana; kamari oli ehdottanut, että tähän tarkoitukseen myönnettäisiin 250 markan määräraha.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 1 §. — ²⁾ S:n 23 p. syysk. 15 §. — ³⁾ S:n 29 p. tammik. 1 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. helmik. 13 §. — ⁵⁾ Ks. ylemp. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 18 p. maalisk. 14 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. jouluk. 17 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. tammik. 21 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. marrask. 13 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 331. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. huhtik. 13 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. lokak. 1 §. — ¹³⁾ S:n 3 p. kesäk. 12 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. kesäk. 13 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 14 §.

Terveystenhoitolautakunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginlääkäri myönsi ¹⁾ aluelääkärille, lääketieteentohtori H. Ö. L. Holstillle hänen anomansa kahden kuukauden virkavapauden lukien heinäkuun 20 p:stä ja määräsi hänen sijaisekseen lääketieteellisensiaatti K. V. Lindbergin.

Väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita valmistelemaan asetetun valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niiden muiden väkijuomain paitsi paloviinan anniskelu-oikeutta koskevien anomusten hyväksymistä, jotka olivat tehneet merikapteeni C. Jacobsen ²⁾, kauppiaat F. E. Ekberg ³⁾, A. J. Johansson ⁴⁾ ja I. Korelin ⁵⁾, konsuli J. Addens ⁵⁾ sekä kauppiaat W. Popoff ⁵⁾, I. Scharin ⁵⁾, J. O. Roslund ⁶⁾, A. A. Pihlgren ⁷⁾, E. Rudolph ⁷⁾ ja N. A. Turdén ⁸⁾.

Sitä vastoin kaupunginvaltuusto mainitun valiokunnan ehdotuksesta ehdotti evättäväksi kauppias A. Krivetzin ⁹⁾ tekemän anniskelu-oikeutta koskevan anomuksen.

Kauppias A. J. Wilskmanin ⁵⁾ samansisältöistä anomusta kaupunginvaltuusto ei ottanut käsiteltäväksi, koska hakija oli kuollut ennen asian käsittelyä.

Väkijuomain anniskelu-oikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevän valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niitä väkijuomain anniskelu-oikeutta koskevia anomuksia, jotka olivat tehneet ravintoloitsijat C. Kämp ²⁾ ⁴⁾, A. Ivanoff ¹⁰⁾ ja F. Forsström ¹¹⁾, ravintoloitsijattaret H. S. Nyström ¹¹⁾ ja J. Nymark ¹²⁾, kauppias A. J. Johansson ¹³⁾, ravintoloitsijatar H. A. K. Winter ¹³⁾, ravintoloitsijat V. A. A. Ahlfors ¹³⁾ ja J. G. Haglund ⁹⁾, ruotsalaisen klubin johtokunta ⁹⁾, ravintoloitsijattaret H. Nyström ³⁾ ja M. G. Bollström ³⁾, ravintoloitsijat K. Strand ⁴⁾ ja B. V. Heinström ⁴⁾, ravintoloitsijattaret I. K. Hollmén ⁴⁾, Ch. Brofeldt ⁴⁾ ja V. Verikoff ⁵⁾, kauppaseuran johtokunta ⁶⁾ sekä ravintoloitsijat S. Aho ⁷⁾ ja N. Nikolajeff ⁸⁾. Saman oikeuden myöntämistä ravintoloitsija F. E. Lindholmille ¹⁰⁾ puollettiin sen jälkeen kun hänen anomuksensa ensin oli palautettu ¹⁴⁾ mainittuun valiokuntaan.

Ravintoloitsijattarille A. W. Ingbergille ³⁾, A. Rönnqvistille ⁴⁾ ja S. M. Strandbergille ⁵⁾ sekä ravintoloitsijan leskelle I. A. W. Heinströmille ⁷⁾ valtuusto valiokunnan ehdotuksesta puolsi puheena olevan oikeuden myöntämistä ainoastaan yhden vuoden ajaksi.

Helsingin työväenyhdistyksen johtokunnan ⁴⁾ anomusta saada anniskella konjakkia ja punssia yhdistyksen jäsenille ravintolassa, jonka avaamiseen yhdistykselle oli myönnetty oikeus, valtuusto, niinkään valiokunnan ehdotuksesta, puolsi enintään kahden vuoden ajaksi.

Sitä vastoin valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti ehdotti evättäväksi ne anniskelu-oikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet ruokalanpitäjätär W. Karlsson ²⁾, ent. kruununnimismies N. K. Hahl ¹⁴⁾, ruokalanpitäjätäret M. Hvalf ³⁾ ja L. Nathus ⁶⁾ sekä ruokalanpitäjä F. I. Rönnberg ⁶⁾.

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. heinäk. 4 §. — ²⁾ S:n 29 p. tammik. 20 §. — ³⁾ S:n 7 p. lokak. 8 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. lokak. 9 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. marrask. 11 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. marrask. 3 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. jouluk. 15 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. jouluk. 5 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. kesäk. 11 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. maalisk. 12 §. — ¹¹⁾ S:n 8 p. huhtik. 16 §. — ¹²⁾ S:n 22 p. huhtik. 11 §. — ¹³⁾ S:n 3 p. kesäk. 1 §. — ¹⁴⁾ S:n 26 p. helmik. 12 §.

Lausunto anniskeluoikeuden epäamisestä. Sitten kun kaupunginvaltuuston lausuntoa oli vaadittu ravintoloitsija J. Lindgrenin valituksesta, jonka tämä oli esittänyt sen johdosta, että häneltä läänin kuvernöörin tuomiolla oli evätty anniskeluoikeus, valtuusto päätti ¹⁾ lausunnossaan ilmoittaa pysyvänsä asiasta aikaisemmin antamassaan epäävässä lausunnossa ²⁾.

Lausunto mallasjuomain anniskeluoikeudesta. Viitaten mallasjuomain myynnistä ja anniskelusta huhtikuun 2 p:nä 1883 annettuun asetukseen, joka astui voimaan kesäkuun 1 p:nä 1884, maistraatti vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa kaupungissa tapahtuvan mallasjuomain anniskelun järjestämisestä mainitussa asetuksessa edellytetyn lähinnä tulevan kaksivuotiskauden aikana eli kesäkuun 1 p:ään 1886 sen anniskelun lisäksi, joka oli sallittu paloviinan ja muiden väkijuomain anniskeluoikeuden omaaville ruokapaikoille. Maistraatti puolestaan ehdotti, että yksinomaan mallasjuomain anniskelemiseen täksi ajaksi myönnettäisiin enintään kymmenen oikeutta, nimittäin ensimmäiseen, toiseen, kolmanteen, kuudenteen ja seitsemänteen kaupunginosaan kuhunkin yksi, neljanteen kolme ja viidenteen kaksi oikeutta samoin kuin että tällaista anniskeluoikeutta ei saisi harjoittaa kirkon, koulun eikä sairaalan läheisyydessä, ei myöskään tullien luona eikä niille johtavien pääkatujen, Läntisen ja Itäisen Henrikinkadun eikä Unioninkadun varrella. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valtuusto päätti ³⁾ muuten puoltaen maistraatin ehdotusta puolestaan ehdottaa, että kyseistä laatua olevia anniskeluoikeuksia myönnettäisiin enintään kolmekymmentä, joista ensimmäisen, toisen, kolmannen, kuudennen ja seitsemännen kaupunginosan alueen osalle kolme, neljännen yhdeksän ja viidennen kaupunginosan alueen osalle kuusi.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ⁴⁾ läänin kuvernöörin määränneen, että oikeuksia mallasjuomain anniskeluun kaupungissa kesäkuun 1 p:ään asti 1886 sai myöntää viisitoista, niistä kaksi ensimmäisen, toisen, kolmannen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen kaupunginosan alueelle ja kolme neljännen kaupunginosan alueelle.

Elinkeino-oikeutta koskevat lausunnot. Läänin kuvernöörin vaatimuksesta annetuissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niiden elinkeino-oikeuden harjoittamisoikeutta kaupungissa koskevien anomusten hyväksymistä vastaan, jotka seuraavat henkilöt olivat tehneet, nimittäin: Venäjän alamainen talonpoika S. Jefimoff ⁵⁾, Tanskan alamainen kauppakonttoristi H. J. Hansen ⁶⁾, Ruotsin alamainen maalari P. E. Färlander ⁷⁾, Venäjän alamainen talonpoika M. Morusin ⁸⁾, Ruotsin alamainen E. P. Carlsson ⁹⁾ sekä Venäjän alamaiset talonpojat N., M. ja W. Schoschkoff ¹⁰⁾, W. Scholin ¹⁰⁾, T. Mellnikoff ¹⁰⁾ ja M. Petrokoff ¹⁰⁾, talonpojanlesket A. Sidneff ¹⁰⁾, M. Buldigin ¹⁰⁾ ja J. Utkin ¹⁰⁾, ent. sotilas N. Bahaloff ¹⁰⁾, ent. aliupseeri J. Jurkmoiti ¹⁰⁾, aliupseerin vaimo A. Krainitskij ¹⁰⁾ sekä talonpoika N. Matrossoff ¹⁰⁾.

Samansuuntaisen lausunnon kaupunginvaltuusto poliisikamarin valtuuston pyynnöstä ¹¹⁾ annettua selvityksen hakijain toiminnasta ja mai-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 8 §. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 341. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 2 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. toukok. 1 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. tammik. 6 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. helmik. 4 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. toukok. 3 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. syysk. 9 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. jouluk. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 29 p. jouluk. 1 §. — ¹¹⁾ S:n 8 p. huhtik. 1 §.

neesta päätti antaa ent. vääpelin L. Gürtlerin ¹⁾ elinkeino-oikeutta koskevasta anomuksesta.

Niistä elinkeino-oikeutta koskevista anomuksista, jotka mooseksen-uskoiset Venäjän alamaiset, ent. sotilaat B. Brill, A. Strascheffskij, J. Kovka, I. Buchenstein, M. Linder, A. Levit, S. Kotschak, H. Benski ja M. Engel, ent. aliupseerit S. Drisin ja H. Stiller, ent. kirjuri H. Rubinstein ja kirjanpitäjä M. Krephel, olivat esittäneet, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niiden hyväksymistä vastaan edellyttäen, että hakijoilla oli asianmukainen lupa oleskella maassa.

Niistä samaa oikeutta koskevista anomuksista viimein, jotka mooseksen-uskoiset Venäjän alamaiset, ent. sotilaat H. Maidlak, S. Fridman, B. Sernjoffskij, A. Slovatitskij, H. Nadborni, M. Strasch, B. Perlman, P. Abramovitsch, J. Brschinskij, J. Gutfert ja J. Schavlanskij, ent. välskäri H. Guldstein, sotilaanleski H. Morduch ja ent. aliupseeri H. Surovitsch olivat esittäneet, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ lausunnoissaan ilmoittaa, että valtuustolla edellyttäen, että hakijoilla oli asianmukainen lupa oleskella maassa, ei ollut muuta huomauttamista heidän anomuksiaan vastaan kuin että hakijat eivät olleet antaneet riittävää vakuutta verojen suorittamisesta valtiolle ja kunnalle.

Lausunto puhelinverkon järjestämisestä. Senaatin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa toiminimen Bröderne Haglind tekemästä anomuksesta, että sille myönnettäisiin oikeus järjestää kaupunkiin kuuluvalla alueella puhelinverkko yleisön käytettäväksi, valtuusto lähetti ⁴⁾ asian ensin rahatoimikamariin. Sen johdosta antamassaan lausunnossa kamari puolsi anomuksen hyväksymistä, kuitenkin ehdoin, että lupaa ei myönnetty yksinoikeutena; että mainittu toiminimi velvoitettiin, ennen kuin hankkeen toteuttamiseen ryhdyttiin, esittämään kaupungin viranomaisten tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi sen täydellinen suunnitelma; hankkiimaan kaikilta niiltä, joiden taloihin tai maille johtoja tai mitä niihin kuului asetettaisiin, siihen lupa; edelleen kahden vuoden kuluessa suunnitelman hyväksymisestä mainitun oikeuden menettämisen uhalla luovuttamaan puhelinjohto valmiina käytettäväksi; korvaamaan kaikki yrityksen mahdollisesti aiheuttama vahinko; sekä lopuksi maksutta luovuttamaan kaupungille kymmenen puhelinkojetta sen virastojen ja laitosten käytettäväksi, niinkään maksutta.

Sen johdosta että rahatoimikamari ei ollut lausunnossaan kosketellut niitä haittoja, jotka näyttivät voivan aiheutua siitä, että kaupunkiin muodostuisi kaksi eri puhelinyhtiötä, joilla oli eri johdot, kaupunginvaltuusto vieläkin lähetti ⁵⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Frosterus, Nybom ja Svensson.

Mietinnössään tämä valiokunta ensiksi huomautti, että yleisölle olisi sopivinta ja mukavinta, jos kaikki puhelinjohdot kuuluisivat samaan järjestelmään, jolla olisi yksi ainoa tai, jos olosuhteet tekivät sen tarpeelliseksi, useita toistensa kanssa yhteydessä olevia keskusasemia, koska tilaajat siten välttäisivät sen haitan, että heillä pitäisi olla useita puhelinlajeita. Saattoi myöskin ajatella, että samalle paikkakunnalle syntyisi useita puhelinyhdistyksiä, jotka olisivat yhteistoiminnassa järjestäen joh-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. huhtik. 10 §. — ²⁾ S:n 29 p. jouluk. 2 §. — ³⁾ S:n s:n 3 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. syysk. 11 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. lokak. 4 §.

tonsa yhteyteen keskenään. Sellaisilla paikkakunnilla saatu kokemus, joilla useita tällaisia yhdistyksiä oli toiminnassa, osoitti kuitenkin, että toiveet tällaisesta yhteistoiminnasta olivat ylen vähäiset. Vaikka valiokunta niin ollen antoi täyden arvon niille eduille, jotka yksi ainoa puhelinjohto tarjosi, eivät nämä valiokunnan käsityksen mukaan kuitenkaan riittäneet vastapainoksi niille haitoille ja vaaroille, jotka liittyivät yksinoikeuden myöntämiseen toiselle tai toiselle yhdistykselle. Kaupunginvaltuusto oli sitäpaitsi aikaisemmin kollegiasessori D. J. Wadénin samaa tarkoittavan anomuksen johdosta vastustanut ¹⁾ puhelinmonopolin myöntämistä, eikä valiokunnan mielestä myöhemmin ollut ilmennyt syitä, jotka riittävästi perustelisivat luopumista tästä periaatteesta. Puhelin oli vielä uusi keksintö, jota päivittäin parannettiin. Se oli edelleen vielä suhteellisen kallis, mutta tuli huojistumaan sikäli kuin sen rakenne yksinkertaistui ja parani. Oli sen tähden epäviisasta tehdä kilpailu mahdottomaksi ja siten menettää ne edut, joita tällä alalla tapahtuva kehitys tuli aiheuttamaan, varsinkin kun voitiin pitää varmana, että lukuisat henkilöt, jotka kaihtoivat toistaiseksi yksin toimivan puhelinyhtiön vaatimia korkeita maksuja, kiiruhtaisivat nauttimaan tämän hyödyllisen laitoksen osallisuudesta niin pian kuin maksut huojistuivat. Ne edut, jotka saavutettiin, jos vapaa kilpailu tälläkin alalla sai järjestää olosuhteet, olivat ylipäättään niin suuret ja ilmeiset, että niitä haittoja, jotka joillekin tilaajille aiheutuivat siitä, että heidän oli pakko liittyä jokaiseen eri puhelinyhdistykseen, niihin verrattuna täytyi pitää vähäpätöisinä; niiden vastapainoksi riitti hyvin puhelinyhteyden laajentumisen mahdollisuus. Valiokunta kannatti puolestaan toiminimen Bröderne Haglind anomusta, kuitenkin ottamatta lukuun kamarin ehdottamaa ehtoa, että kaupungin tuli saada ilmaiseksi kymmenen puhelinkojetta kaupungin virastojen ja laitosten vapaasti käytettäväksi, mitä ehtoa valiokunta ei pitänyt sopivana.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ täydellisesti hyväksyä valiokunnan mietinnössään esittämiensä näkökohtain mukaisesti laatiman ehdotuksen vaadituksi lausunnoksi.

Puhelinjohdon asettaminen Helsingin ja Porvoon välille. Porvoon kauppiasseuran tekemään anomukseen, että sille myönnettäisiin lupa Helsingin ja Porvoon välille suunnitellun puhelinjohdon jatkamiseen Töölön puiston tieylikäytävältä kaupungin maan yli puhelinkeskukseen saakka, kaupunginvaltuusto lähetettyään ³⁾ sen ensin rahatoimikamariin tämän lausunnon mukaisesti myöntyi ⁴⁾ ehdoin, että yhdistys korvasi kaiken vahingon, minkä johdon vetäminen kaupungin alueelle saattoi aiheuttaa, sekä siinä tapauksessa, että pylväitä oli pystytettävä vuokralle annetulle maalle, hankki siihen asianomaisten vuokraajain suostumuksen.

Kaupungin ja Kaasuvalaistusosakeyhtiön välisen sopimuksen muuttaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 puolestaan hyväksynyt ⁵⁾ ehdotuksen kaupungin vuonna 1860 Kaasuvalaistusosakeyhtiön kanssa tekemän sopimuksen 26, 27, 28 ja 35 §:n sanamuodon muuttamisesta. Rahatoimikamarin sen jälkeen tiedusteltua yhtiöltä, suostuiko sekin puolestaan hyväksymään kyseiset muutokset ja tekemään siitä sopimuksen kamarin kanssa, yhtiö ilmoitti, että sen taholta ei vastustettu sopimuksen 26 ja 28 §:n muuttamista, mutta että yhtiön mielestä 35 § oli säilytettävä

¹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 199. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 8 §. — ³⁾ S:n 13 p. toukok. 2 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. kesäk. 6 §. — ⁵⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 335 ja seur.

entisellään, kun taas yhtiö ainoastaan osalta voi yhtyä 27 §:ään ehdotettuihin muutoksiin. Tämän johdosta kamari vuonna 1884 valtuustolle antamassaan esityksessä huomautti, että koska yhtiö sopimukseen tehtäviksi ehdotetuista muutoksista oli hyväksynyt ainoastaan ne, jotka koituisivat sille itselleen hyödyksi, mutta ei muita, joiden aikaansaaminen oli kaupungin kannalta suotavaa, kaupungilla ei ollut syytä suostua sopimuksen muuttamiseen ainoastaan ensiksi mainituilta osilta. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti¹⁾ antaa kysymyksen sopimuksen muuttamisesta tällä kerralla raueta.

Toimilupa raitioteiden rakentamiseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 kehoittanut²⁾ rahatoimikamaria insinööri D. Fraserilta tiedustelemaan, suostuiko hän ilman mainittavia muutoksia hyväksymään kaupunginvaltuuston puolestaan hyväksymän ehdotuksen hänen ja kaupungin välillä tehtäväksi sopimukseksi toimiluvan myöntämisestä raitioteiden rakentamiseen kaupunkiin. Sitten kun insinööri Fraser vastaukseksi kamarin tiedusteluun oli ilmoittanut, että ehdotus hänen mielestään oli laadittava kokonaan uudestaan ja pyytänyt saada osallistua tähän työhön, kamari yksissä neuvoin hänen kanssaan vuonna 1884 laati uuden ehdotuksen toimilupasopimukseksi, josta eräitä yksityiskohtaisia määräyksiä, pääasiallisesti raitiotievaunujen rakennetta ja sisustusta koskevia, oli poistettu ja joka sisälsi joitakin helpotuksia erinäisten toimiluvan käsittämien raitiotielinjain rakentamiseen nähden. Kamari esitti, että valtuusto hyväksyen tämän ehdotuksen anois asianomaisesta paikasta lupaa sen mukaisten raitioteiden rakentamiseen kaupunkiin ja tämän luvan saatuaan antaisi kamarin solmia insinööri Fraserin kanssa lopullisen toimilupasopimuksen.

Sen jälkeen kun asiakirjat³⁾ kaupunginvaltuuston päätöksen⁴⁾ mukaisesti oli julkaistu painosta, valtuusto lähetti⁵⁾ asian edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vt Tallqvist, Elving ja Runeberg. Antamassaan mietinnössä⁶⁾ tämä valiokunta muuten kannatti rahatoimikamarin toimilupasopimusehdotuksen hyväksymistä, mutta esitti kaksi vaihtoehdotusta sopimuskirjan 2 §:n c)-kohdan muuttamiseksi. Toisen mukaan niistä toimilupa myönnettäisiin kahdeksikymmeneksi eikä kolmeksikymmeneksi vuodeksi siitä päivästä lukien, jona sopimus solmittiin, ja toimiluvan saajalla olisi oikeus saada se pidennetyksi kymmeneksi vuodeksi, jos hän kahdenkymmenen ensimmäisen vuoden kuluessa oli rakennuttanut jommankumman linjoista n:ot 3 ja 4⁷⁾, sekä edelleen kymmeneksi vuodeksi, jos kaikki neljä linjaa oli rakennettu kahdenkymmenenviiden vuoden kuluessa toimiluvan alkamisesta. Toisen vaihtopuolisen muutos ehdotuksen mukaan molemmat mainitut linjat saisi rakentaa ja luovuttaa yleiseen käyttöön toimiluvan haltijan sopivaksi katsoman ajan kuluessa; elleivät nämä linjat olleet rakennetut ja luovutetut yleiseen käyttöön viimeistään kahdenkymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona toimilupa oli tullut voimaan, kaupungilla oli oikeus, mikäli se sitä halusi, lunastaa koko raitiotielaitos. Sitä paitsi valiokunta ehdotti, että toimiluvanhaltijan asiaksi jätettäisiin hankkia asianmukainen lupa raitioteiden rakentamiseen.

Asiaa uudestaan esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi⁸⁾ valiokunnan mietinnön muutoksitta, minkä ohessa insinööri Fraser velvoitet-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 10 §. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 342 ja seur. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 8 p. huhtik. 9 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. huhtik. 1 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 344. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 3 p. kesäk. 11 §.

tiin toimilupasopimusta allekirjoitettaessa valitsemaan, kumman edellä mainitun vaihtoehdon mukaisena 2 §:n c)-kohta otettaisiin sopimukseen.

Sen jälkeen kun insinööri Fraser kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti oli senaatilta anonut, että hänet tai hänen muodostamansa osakeyhtiö oikeutettaisiin rakentamaan »hevosrautatie raitiotievaunuja varten» ja harjoittamaan sillä liikennettä, läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta sikäli kuin anottu lupa koski osakeyhtiötä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ lausunnossaan ilmoittaa puolestaan kannattavansa insinööri Fraserin oikeuttamista luovuttamaan toimiluvan osakeyhtiölle, kuitenkin ehdoin, että valtuusto toimilupasopimukseen sisältyvän määräyksen mukaisesti hyväksyi luovutuksen.

Lausunto Suomen kansalaisoikeutta koskevasta anomuksesta. Venäjän alamaisten sotilaanpojan W. Andrejeffin Suomen kansalaisoikeutta koskevasta anomuksesta, josta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ²⁾ lausua, ettei sillä ollut tiedossaan mitään, mikä antaisi aiheen anomuksen epäämiseen.

Lausunto kiinteistön omistamisoikeudesta. Venäjän alamaisten hovineuvoksetar R. E. Müllerin (s. Staudinger) anomuksesta saada omistaa kiinteistö kaupungissa, mistä anomuksesta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ³⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut tiedossaan mitään sellaista, minkä johdosta anomus olisi evättävä.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁴⁾ senaatin hyväksyneen edellä mainitun anomuksen.

Kotipaikkaoikeutta koskeva lausunto. Sotilaanlesken A. Schmidtin ja hänen lastensa kotipaikkaoikeudesta, josta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ⁵⁾ lausua, että mainittuja henkilöitä ei voitu pitää Suomen kansalaisina eikä siis myöskään Helsingin kunnan jäseninä.

Lausunto ilmoitusten kiinnittämisestä. Maistraatin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppaopettaja A. Källgrenin anomuksesta saada liisterillä kiinnittää ilmoituksia kaupungin vedenheittolaitosten ulkoseiniin ja muihin niihin verrattaviin paikkoihin valtuusto päätti ⁶⁾ lausunnossaan puolestaan ehdottaa anomuksen evättäväksi.

Majoitusasioita koskevat valitukset. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 valittanut ⁷⁾ senaattiin läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla majoituslautakunta oli velvoitettu maksamaan tykistökapteeni Borodkinille vuokratuloja vuoden 1882 syyskuun 20 p:stä vanhaa aikaa maaliskuun 8 p:ään 1883 uutta aikaa. Vuonna 1884 saapui ⁸⁾ ilmoitus, että senaatti hyläten valituksen oli jättänyt kuvernöörin päätöksen voimaan.

Majoituslautakunta jätti kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko ryhdyttävä toimenpiteisiin kuvernöörinviraston päätöksen johdosta, jolla lautakunta oli velvoitettu maksamaan aliluutnantti Neväkinille vuokratuloja marraskuun 1 ja 8 p:n väliseltä ajalta 1883, mutta joka ei näyttänyt nojautuvan voimassa olevaan majoitusohjesääntöön. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ valittaa senaattiin kyseisestä päätöksestä ja antaa sihteerille tehtäväksi laatia ja jättää senaattiin valituskirjelmän. Tässä päätöksessään valtuusto pysyi ⁸⁾ senkin jälkeen kun sen tietoon oli tullut,

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. lokak. 4 §. — ²⁾ S:n 29 p. tammik. 5 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 2 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. marrask. 4 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. syysk. 7 §. — ⁶⁾ S:n s:n 8 §. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 339. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 7 p. lokak. 11 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. syysk. 14 §.

että senaatti oli hylännyt valtuuston toisessa samantapaisessa asiassa esittämän valituksen ¹⁾).

Vallilan kaatopaikkaa koskeva valitus. Senaatti oli vaatinut kaupunginvaltuustolta lausuntoa läänin kuvernöörin tekemästä esityksestä, että kaupunki velvoitettaisiin joko siirtämään pois Sörnäisten rangaistusvankilan läheisyydessä Vallilan (Vallgårdin) huvilan maalla oleva kaatopaikka tai myös siitä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ryhtymään muihin toimenpiteisiin kaupungin makkilannan poiskuljetuksen järjestämiseksi. Valtuusto lähetti ²⁾ asian rahatoimikamariin, jonka lausuntoa asiasta kuitenkin ei annettu kertomusvuoden kuluessa.

Vapautus kaupunginvaltuutetun tehtävästä. Vtn Lindelöfin anomukseen, että hänet vuoden 1885 alusta lukien vapautettaisiin kaupunginvaltuutetun tehtävästä, valtuusto myöntyi ³⁾).

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Jotta maistraatti voisi ryhtyä sille kuuluviin toimenpiteisiin asian johdosta, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ ilmoittaa sille, että seuraavat kaupunginvaltuutetut olivat erovuorossa kertomusvuoden päättyessä, nimittäin: vtt Björkstén, Charpentier, von Christierson-Elving, Eneberg, Frosterus, Holmberg, Lagerblad, Laurell, Nybom, Pontán, af Schultén, Stenius, Stjernvall, Svensson ja Österholm.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ⁵⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kuudentoista kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1884 päättyessä eroavien sijaan oli valtuutetuiksi vuosiksi 1885—87 valittu seuraavat henkilöt, nimittäin: lääkintöneuvos J. I. Björkstén, kauppias M. W. Svensson, professori, vapaaherra M. W. af Schultén, lääkintöhallituksen sihteeri R. B. Elving, hovineuvos A. W. Brummer, protokollasihteeri F. G. O. S. Stjernvall, kauppias A. Parviainen, ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus, kaartinluutnantti K. Th. von Frenckell, senaatinkanslisti J. A. Nordman, kollega G. E. Lagerblad, leipurimestari G. M. Stenius, turkkuri A. Lundqvist, lääketieteenlehtori H. Ö. L. Holsti, arkkitehti, vapaaherra O. S. Gripenberg ja valtionkonttorin tirehtööri N. I. Fellman.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajaksi vuodeksi 1884 kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ vtn af Schulténin ja varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi vtn Aspin.

Valmisteluvaliokunnan vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi vuoden alkupuoliskon ajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtt Dittmarin, Wasastjernan, Elvingin ja Aspin, varamiehiksi vtt Tallqvistin ja Stjernvallin. Samat henkilöt valittiin ⁸⁾ myöskin vuoden jälkipuoliskoksi valiokunnan jäseniksi ja varajäseniksi.

Vapautus lautakuntain ja valiokuntain jäsenyydestä. Senaatinkanslisti C. A. K. Gripenberg vapautettiin ⁹⁾ omasta anomuksestaan kansankirjaston ja lukusalin toimikunnasta.

Vt Wasastjerna vapautettiin ¹⁰⁾ niinikään anomuksestaan Katajanokan uudestijärjestelyvaliokunnan ¹¹⁾ jäsenyydestä.

Samaten valtuusto vapautti ¹²⁾ kanslianeuvos C. G. Borgin tämän anomuksesta lyhennysluetteloja tarkastamaan asetetun valiokunnan ¹³⁾ jäsenyydestä.

¹⁾ Ks. s. 49. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n s:n 12 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. marrask. 12 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. jouluk. 4 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. tammik. 1 §. — ⁷⁾ S:n s:n 2 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. kesäk. 20 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. huhtik. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 15 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 3. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. heinäk. 6 §. — ¹³⁾ Ks. s. 25.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Katajanokan uudesti-järjestelykysymystä valmistelemaan asetetun valiokunnan ¹⁾ jäseneksi vtn Wasastjernan sijaan, joka oli vapautettu ²⁾ tästä tehtävästä, kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ rakennuskonttorin nuoremman apulaisinsinöörin C. E. Holmbergin.

Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan jäseneksi vuoden 1886 loppuun tästä tehtävästä vapautetun ²⁾ senaatinkanslisti C. A. K. Gripenbergin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ lakitieteenkandidaatti, vapaa-herra B. K. J. Langenskiöldin.

Rahatoimikamarin varajäseneksi kertomusvuoden loppuun senaatinkanslisti C. A. K. Gripenbergin sijaan valittiin ⁴⁾ varatuomari J. A. Norrmén.

Lyhennysluetteloja tarkastamaan asetetun valiokunnan ⁵⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ²⁾ kanslianeuvos C. G. Borgin sijaan valittiin ⁶⁾ vt Borenius.

Vaivahoitohallituksen jäseneksi vuoden 1886 loppuun edesmenneen leipurimestari Th. W. Holmin sijaan valittiin ⁷⁾ leipurimestari K. M. Brondin.

Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan varajäseneksi vuoden 1886 loppuun lääketieteenliseniaatti W. Pippingin sijaan, joka oli halunnut erota, valittiin ⁸⁾ filosofianliseniaatti J. J. Tikkanen.

Erinäisten lautakuntain ja toimikuntain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla lueteltujen lautakuntain ja toimikuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1884 päättyessä eroavien sijaan valittiin ⁹⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1885—87 vt Schybergson ja muurimestari A. Ärt, puheenjohtajaksi vuodeksi 1885 oikeusraatimies E. Öhman, varapuheenjohtajaksi mainituksi vuodeksi vt Schybergson sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi insinööri E. C. E. von Knorring, vt Grönqvist ja varatuomari J. A. Norrmén;

vaivahoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1885—87 kauppias E. J. Willstedt ja senaatinkanslisti N. Estlander, puheenjohtajaksi vuodeksi 1885 tie- ja vesikulkulaitosten ylihallituksen sihteeri B. Sirén sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi kauppias O. W. Laurent ja vahtimestari J. F. Holmberg;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1885—86 insinöörikapteeni C. G. Sanmark ja konetirehtöörinapulainen K. A. Nordman sekä varajäseniksi vuodeksi 1885 kauppiaat Th. Holmström ja J. E. Cronvall;

holhouslautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1885—87 senaatinkanslisti J. A. Nordman, revisionikomisarius P. A. Rönnbäck ja filosofianmaisteri K. H. Lindholm;

majoituslautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1885—87 eversti E. E. W. Wärnhjelm, puheenjohtajaksi vuodeksi 1885 eversti C. A. J. E. Bergenstråle sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vtt Stenius ja af Lindfors;

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuosiksi 1885—87 lääketieteenliseniaatti K. R. Sievers ja varajäseneksi samaksi ajaksi filosofianmaisteri G. P. B. Nordmann; sekä

¹⁾ Ks. s. 3. — ²⁾ Ks. s. 50. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. huhtik. 17 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. huhtik. 8 §. — ⁵⁾ Ks. s. 25. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 16 p. heinäk. 6 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. syysk. 20 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. lokak. 10 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. jouluk. 25 § ja 29 p. jouluk. 8 §.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan jäseniksi vuosiksi 1885—87 vtt Mellin ja Estlander.

Palotoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Palotoimikunta ilmoitti ¹⁾, valinneensa keskuudestaan puheenjohtajaksi insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja varapuheenjohtajaksi vaakamestari A. Landénin, kummatkin vuodeksi 1884.

Kahden jäsenen valitseminen kansakoulujohtokuntaan. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuodeksi 1884—87 kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtn Tallgrénin ja kauppias E. Rudolphin.

Kansakoulujen kouluneuvostojen valitseminen. Valitsijamiehiksi kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtt Sandbergin, Lagerbladn ja Mellinin sekä kansakoulujen tarkastajan, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin ja lääketieteentohtori H. Ö. L. Holstin.

Myöhemmin valitsijamiehet ilmoittivat ³⁾, että kouluneuvostojen jäseniksi eri kansakoulupiireihin oli valittu seuraavat henkilöt, nimittäin:

ensimmäiseen piiriin: prokuraattorinrouva C. W. Montgomery, neiti L. Borgström, tehtailija A. L. Hartwall, senaatin vahtimestari H. Holmqvist ja palomestari, filosofianmaisteri M. A. Wænerberg;

toiseen piiriin: tohtorinrouva E. V. Grefberg, neiti G. S. Rydman, herra F. L. Litonius, turkkuri A. Lundqvist ja värjäreimestari B. A. Ölander; kolmanteen piiriin: rouvat S. Fagerström ja A. Salin kapteeni E. V. Grotell, yliopettaja F. V. Heikel ja kauppias N. Pletschikoff;

neljanteen piiriin: professorinrouva J. C. von Becker, valtioneuvoksetar V. Gripenberg, neiti J. E. Palmén, postihallituksen sihteeri C. F. Forssell ja kollegiasessori K. A. Slöör;

viidenteen piiriin: kauppaneuvoksetar A. Sinebrychoff, lehtorinrouva I. G. Godenhjelm, neiti E. A. Chydenius, teurastajamestari J. E. Hacklin ja kassööri G. Hildén;

kuudenteen piiriin: kanslianeuvoksetar M. A. Ahlqvist, neidit M. Appelroth ja V. Öhberg, kauppias O. E. Brander ja pastori K. T. Broberg;

seitsemänteen piiriin: varatuomarinrouva A. Federley, rouva E. Finander, kauppias G. Barkoff, professori A. Th. Sælan ja tehtailija H. J. Stigell;

kahdeksanteen piiriin: rouvat A. Nordman ja A. Sinebrychoff, kauppias G. Nordman, räätäli G. V. Rask ja herra K. F. Blomqvist;

yhdeksänteen piiriin: luutnantinrouva A. F. af Enehjelm, neiti H. Viik, insinööri K. L. Lundblad, filosofianmaisteri C. P. Solitander ja senaatin ylimääräinen kopisti M. E. Österman;

kymmenenteen piiriin: tohtorinrouva H. Björkstén, professorinrouva O. S. Törnégren, neiti A. von Rosenkampff, filosofianmaisteri K. H. Lindholm ja kauppias J. Holming;

yhdeksäntoista piiriin: insinöörinrouva P. Stenberg, professorinrouva H. H. Strandman, neiti H. Andstén, kirjanpitäjä A. Hagman ja tehtailija J. G. Söderström;

kahdeksäntoista piiriin: tohtorinrouva O. E. Holm, neiti C. Langhoff, kauppiat A. F. Böckerman ja J. F. Carlsson sekä inspehtori C. E. Degerholm;

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 9 §. — ²⁾ S:n 27 p. kesäk. 19 §. — ³⁾ S:n 9 p. jouluk. 8 §.

kolmanteentoista piiriin: neiti A. Michailoffski, rouva S. Tykkyläinen, tykistökapteeni W. G. Silfversvan, luotsivanhin J. Holmberg ja majuri T. F. Lode.

Kahden jäsenen valitseminen Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan jäseniksi vuosiksi 1885—87 kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ vtn Sandbergin ja pastori K. T. Brobergin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1883 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtt Schybergsonin ja Kullhemmin.

Pyhäkoulun johtokunnan jäsenten vaali. Pyhäkoulun johtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1884—87 kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ vtt Grönqvistin ja Mellinin sekä kirjansitojamestari J. T. Lagerbohmin sekä lukuvuosiksi 1884—86 edesmenneen leipurimestari Th. W. Holmin sijaan tehtailija J. E. Fagerroosin.

Anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan jäsenten vaali. Anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevän valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ vtt Renlundin, Tallgrénin, Schildtin, Sandbergin ja von Christiersonin.

Tarkastajantodistajain määrääminen polttimoihin. Tarkastajantodistajaksi toiminimi P. Sinebryhoffin polttimoon vuodeksi 1885 kaupunginvaltuusto määräsi ⁵⁾ räätälimestari G. W. Blombergin ja Kammion polttimoon samaksi vuodeksi ent. poliisikomissaarin A. Lindemanin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. maalisk. 7 §. — ²⁾ S:n s:n 6 §. — ³⁾ S:n 27 p. kesäk. 18 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. tammik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. jouluk. 8 §.

1885.

Kaupunginvaltuutettuina olivat vuoden 1885 alusta:

Professori G. A. Asp.	Kauppias A. A. F. Lindberg.
Lääkintöneuvos J. I. Björkstén.	Kenraalimajuri J. J. af Lindfors.
Prokuraattorin toimituskunnan sihtööri H. G. Borenius.	Turkkuri A. Lundqvist.
Varakonsuli J. L. Borgström.	Kultaseppämestari O. R. Mellin.
Hovineuvos A. W. Brummer.	Insinööri mekanikko K. M. Moring.
Sotakamreeri, hovineuvos F. W. Dittmar.	Senaatinkanslisti J. A. Nordman.
Varatuomari R. B. Elving.	Arkkitehti K. G. Nyström.
Kauppias C. M. Eskolin.	Kauppias A. Parviainen.
Professori C. G. Estlander.	Kaartinalikapteeni K. A. Procopé.
Valtionkonttorin tirehtööri N. I. Fellman.	Tirehtori E. E. Qvist.
Kaartinluutnantti K. Th. von Frenckell.	Kauppias K. H. Renlund.
Ratatiirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus.	Professori J. W. Runeberg.
Arkkitehti, vapaaherra O. S. Gripenberg.	Leipurimestari G. U. Sandberg.
Tehtailija F. W. Grönqvist.	Kauppias C. Hj. F. Schildt.
Dosentti H. Ö. L. Holsti.	Ylim. professori, vapaaherra M. W. af Schultén.
Arkkitehti C. Th. Höijer.	Pankinkamreeri E. E. Schybergson.
Kauppias O. E. Kjällmanson.	Oikeuspormestari J. G. Sohlman.
Kauppias N. Kochtomoff.	Leipurimestari G. M. Stenius.
Tirehtööri S. E. Kullhem.	Protokollasihtööri F. G. O. S. Stjernvall.
Tirehtööri, kollegiasessori U. A. Kurtén.	Kauppaneuvos C. W. I. Sundman.
Kollega G. E. Lagerblad.	Kauppias M. W. Svensson.
	Suutarimestari G. Tallgrén.
	Yli-insinööri H. Th. Tallqvist.
	Ratatiirehtööri E. E. Wasastjerna.
	Tehtailija A. Wecksell.
	Pankinjohtaja K. Th. Wegelius.

Ylitirehtööri, valtioneuvos L. L. Lindelöfin sijaan, joka vuoden 1884 lopussa oli saanut ¹⁾ vapautuksen kaupunginvaltuutetun tehtävästä, tuli ²⁾ valtuustoon kertomusvuoden kuluessa insinööri O. Eklund. Vuoden varrella erosi ²⁾ paikkakunnalta muuttaessaan vt Schybergson.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi kertomusvuonna vt af Schultén ja varapuheenjohtajana vt Asp.

¹⁾ Ks. s. 50. — ²⁾ Ks. s. 114.

Valmisteluvaliokunnan itseoikeutettu puheenjohtaja oli valtuuston puheenjohtaja. Valiokunnan valittuina jäseninä toimivat vuoden alkupuoliskon ajan vtt Brummer, Elving, Dittmar ja Wasastjerna, varamiehinään vtt Wegelius ja Stjernvall, sekä vuoden jälkipuoliskon ajan vtt Brummer, Elving, Dittmar ja Stjernvall, varamiehinään vtt Moring ja von Frenckell.

Kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi lakitieteenkandidaatti, vapaa-herra B. K. J. Langenskiöld ja valtuuston notaarina varatuomari J. A. Norrmén.

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 22 kertaa, niistä 1 kerran lisätyin jäsenluvuin.

Vuoden varrella saapui 336 asiaa. Näistä ja alkaessa edellisistä vuosista ratkaisemattomina siirtyneistä 41 asiasta ratkaistiin 337. Vuoteen 1886 siirtyi siten 40 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 346 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjelmäin luku 265.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kaupunginasemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat asiat.*

Kaupunginasemakaavan uudestijärjestely. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 lähettänyt ¹⁾ valiokuntaan kaupungininsinöörin laatimat ehdotukset toisaalta I kaupunginosan, toisaalta III, IV, V, VI ja VII kaupunginosain voimassa olevan kaupunginasemakaavan uudestijärjestelmiseksi sekä ehdotuksen kaupungin luoteispuolella sijaitsevan, Kampinmalmin sekä Sandnäsin, Arkadian, Fjälldalin ja Bergan huvilat käsittävän alueen liittämistä kaupunginasemakaavaan. Vuonna 1885 annetussa mietinnössään ²⁾ valiokunta esitti mainittuja ehdotuksia vastaan erinäisiä huomautuksia, joista useimmat tarkoittivat ehdotettujen uudestijärjestelyjen supistamista tai vastustamista. Mietintö päättyi ehdotukseen, että asia palautettaisiin rahatoimikamariin, jota kehoitettaisiin antamaan kaupungininsinöörin muuttua ja täydentää ehdotuksia puheena olevilta ja laatia lopulliset kartat, jotka voitisiin alistaa hallituksen vahvistettaviksi, jolloin samalla oli otettava huomioon, että kaikille ehdotetuille uusille kortteille, kaduille, avoimille paikoille ja rantalaitureille, joilla ei ollut nimeä, oli annettava sopivat nimet.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ valiokunnan muutos-ehdotukset I kaupunginosaan nähden sellaisinaan, mutta teki eräitä muutoksia sen muuta edellä mainittuja kaupunginosia koskeviin ehdotuksiin, minkä ohessa kaikkia näitä kaupunginosia koskevat ehdotukset lähetettiin rahatoimikamariin valiokunnan ehdottamassa tarkoituksessa. Kamarille annettiin myöskin tehtäväksi tarkastaa Kampinmalmin sekä Sandnäsin,

¹⁾ Ks. s. 2 ja 3. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 1 §.

Arkadian, Fjälldalin ja Bergan huvilain kaupunginasemakaavaehdotus ottaen huomioon kaupungin työläisväestön huokeiden ja terveellisten asuntojen tarve sekä antaa lausunto sekä tästä että kysymyksestä, oliko sen merkityksen johdosta, mikä kaupungin luoteispuolella sijaitsevalla alueella oli kaupungin kehitykselle, ensi tilassa laadittava koko tämän alueen rakennussuunnitelma.

Ison Robertinkadun ja Punavuorenkadun välillä sijaitsevien alueiden ottaminen kaupunginasemakaavaan. Erään Ison Robertinkadun varrella sijaitsevan käyttämättömän vuorialueen vuokraamista raittiusyhdistys Eos'ille ¹⁾ koskevan asian yhteydessä rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto antaisi valiokunnalle, joka aikaisemmin oli asetettu ²⁾ käsittelemään kysymystä eräiden muutosten tekemisestä kaupunginasemakaavaan, tehtäväksi antaa lausuntonsa siitä, oliko kyseinen alue ja sen viereinen Punavuorenkadun varrella oleva vuorialue otettava kaupunginasemakaavaan rakennustontteina ja viimeksi mainitun kadun ja Ison Robertinkadun välinen poikkikatu samalla merkittävä siihen tältä puolelta yhteensä 50 jalkaa leveäksi laajennettuna. Sitten kun asia yhdessä edellä mainitun vuokra-asian kanssa sen jälkeen oli lähetetty ³⁾ mainittuun valiokuntaan, valtuusto päätti ⁴⁾ valiokunnan mietinnössään ⁵⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti hyväksyä edellä mainitun muutoksen valtuuston käsiteltävänä olevaan, kaupunginasemakaavan muuttamista tarkoittavaan ehdotukseen. Tämän johdosta rahatoimikamari liitti kyseisessä ehdotuksessa V kaupunginosan kortteliin n:o 113 edellä mainitun alueen, jakoi sen kahdeksi tontiksi, jotka merkittiin n:oksi 37 Ison Robertinkadun varrella ja n:oksi 6 Punavuorenkadun varrella, sekä merkitsi ehdotukseen myöskin edellä mainitun poikkikadun 50 jalan levyisenä.

Läänin kuvernöörin vahvistettua Ison Robertinkadun tontille n:ot 38 ja 39 tulevan rakennuksen piirustukset, joiden mukaan sille tuleva rakennus saisi julkisivun sittemmin raittiusyhdistys Eos'ille vuokratulle ¹⁾ saman kadun tontille n:o 37 päin, ja maistraatin sen johdosta ehdotettua, että mainitun yhdistyksen anomus saada lupa rakennuksen teettämiseen viimeksi mainitulle tontille evättäisiin, rahatoimikamari antoi kaupunginvaltuustolle asiasta esityksen. Kamari lausui siinä, että kaupungilta ei, ainakaan sen mieltä kuulematta, voitu riistää sen laillista oikeutta käyttää hyväkseen vapaana olevaa maataan. Korttelien n:ot 92 ja 113 välinen alue ei, niinkuin kuvernööri näytti edellyttäneen, voimassa olevassa kaupunginasemakaavassa ollut merkitty torin järjestämiseen aiotuksi avoimeksi paikaksi, vaan käyttämättä olevaksi kallioksi. Jos paikalle kuitenkin järjestettiin tori, ei kaupunki ainoastaan menettänyt sitä tuloa, joka saataisiin sen käyttämisestä rakennustonteiksi, vaan sille aiheutui lisäksi tuntuvia kustannuksia sen tasoittamisesta. Kamarin mielestä kaupungilla sen tähden oli täysi syy tehostaa oikeuttaan paikan hyväksennäkäyttöseen, käyttämällä sen rakennustarkoituksiin.

Myöntyen rahatoimikamarin esitykseen kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ valtuuttaa kamarin siinä tapauksessa, että korttelien n:ot 92 ja 113 välisen käyttämättömäksi merkityn alueen yhdistämiselle viimeksi mainittuun kortteliin sekä tämän alueen käyttämiselle rakennustarkoituksiin oli pantu

¹⁾ Ks. s. 63. — ²⁾ Ks. s. 2. — ³⁾ Valt. pöytäk. 20 p. tammik. 3 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. huhtik. 1 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 7 §.

tai vastedes pantaisiin esteitä, tuomioistuimen kautta hankkimaan vahvistuksen kaupungin oikeudelle tällaiseen alueen hyväksikäyttöön.

Ajotien rakentaminen Vladimirin- ja Aleksanterinkatujen välille. Maistraatin tekemän esityksen, että uuden kaupunginasemakaavan ehdotukseen merkittäisiin esplanaadin poikki kulkeva ajotie Vladimirin- ja Aleksanterinkatujen välille, ja että viimeksi mainittu katu suljettaisiin mainitun esplanaadin kahden ensimmäisen osan väliltä, kaupunginvaltuusto lähetti¹⁾ rahatoimikamariin.

Lupa tonttien yhteenrakentamiseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 maistraatille annetussa lausunnossa puoltanut²⁾ Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan esitystä, että myönnettäisiin lupa Marian turvakodille kuuluvien Ison Robertinkadun tonttien n:ot 12 ja 14 yhteenrakentamiseen. Vuonna 1885 saapui³⁾ valtuustolle ilmoitus, että senaatti vuonna 1884 oli myöntynyt tähän esitykseen.

Kauppias G. A. Strömbergin esittämän anomuksen saada rakentaa yhteen Ison Robertinkadun tontit n:ot 4 ja 6 kaupunginvaltuusto lähetti⁴⁾ rahatoimikamariin, jonka antaman lausunnon mukaisesti valtuusto maistraatille annetussa lausunnossa sen jälkeen puolsi⁵⁾ sen hyväksymistä. Myöhemmin ilmoitettiin⁶⁾ senaatin hyväksyneen anomuksen.

Leskirouva F. M. von Hausenin anomusta saada lupa VII kaupungin-osan korttelin n:o 101 tonttien n:ot 1 ja 2 yhteenrakentamiseen kaupunginvaltuusto lähetettyään⁷⁾ sen rahatoimikamariin niinkään puolsi⁸⁾ sellaisin kamarin ehdottamin lisäyksin, että uudesta tontista tonttikirjassa käytettäisiin nimitystä n:ot 1 ja 2 lisämerkinnällä »yhteenrakennetut». Tähänkin anomukseen senaatti myöntyi⁹⁾.

Lupa tontin jakamiseen. Ent. sotilaan M. Sidoroffin anomuksen saada lupa Merimieskadun tontin n:o 13 jakamiseen kahtia kaupunginvaltuusto ensin lähetti¹⁰⁾ rahatoimikamariin. Tämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto maistraatille antamassaan lausunnossa puolsi¹¹⁾ sen hyväksymistä sellaisin lisäyksin, että uusista tonteista eteläiselle tonttikirjaan merkittäisiin nimitys n:o 13 A ja pohjoiselle n:o 13 B. Myöhemmin ilmoitettiin¹²⁾ senaatin hylänneen tämän anomuksen.

Kauppias W. Erikssonin anomus saada jakaa kahtia Vallilan asunto-tontti n:o 2 ei aiheuttanut¹³⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta.

Merikapteeni F. F. Fagerströmin anomuksen saada lupa Vuorikadun tontin n:o 3 jakamiseen kahtia kaupunginvaltuusto ensin lähetti¹⁴⁾ rahatoimikamariin, jonka ehdotuksen mukaisesti valtuusto maistraatille antamassaan lausunnossa puolsi¹⁵⁾ sen hyväksymistä. Tieto senaatin asiassa tekemästä päätöksestä ei saapunut valtuustolle kertomusvuoden kuluessa.

Kaupungin menettämien maatilain takaisin hankkiminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 asettanut¹⁶⁾ valiokunnan tutkimaan, minkäluontoisia olivat eräät Helsingin pitäjässä sijaitsevat tilat, jotka vuonna 1650 oli lahjoitettu kaupungille, mutta joita se ei enää omistanut. Vuonna 1885 antamassaan mietinnössä¹⁷⁾ valiokunta selosti niitä laajoja tutkimuksia, joita se tämän johdosta oli antanut suorittaa Tukholmassa Ruotsin valtakun-

1) Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 8 §. — 2) Ks. s. 4. — 3) Valt. pöytäk. 20 p. tammi-mik. 13 §. — 4) S:n 3 p. helmik. 2 §. — 5) S:n 19 p. helmik. 10 §. — 6) S:n 21 p. huhtik. 4 §. — 7) S:n 19 p. helmik. 6 §. — 8) S:n 21 p. huhtik. 8 §. — 9) S:n 3 p. syysk. 1 §. — 10) S:n 19 p. helmik. 2 §. — 11) S:n 21 p. huhtik. 9 §. — 12) S:n 3 p. syysk. 2 §. — 13) S:n 21 p. huhtik. 5 §. — 14) S:n 3 p. marrask. 10 §. — 15) S:n 24 p. marrask. 17 §. — 16) Ks. 1875—78 kert. s. 130. — 17) Valt. pain. asiakirj. n:o 15.

nanarkistossa ja Suomen valtionarkistossa, ja esitti vedoten näiden tutkimusten tuloksiin, että valtuusto päättäisi, ellei vapaaehtoista sopimusta voitu saada aikaan, oikeudenkäynnillä, johon aluksi olisi ryhdyttävä kahden alla mainitun tilan, yhden kruunun- ja yhden veromaanluontoisen, haltijoita vastaan, koettaa saada kaupungille takaisin seuraavat tilat, nimittäin: Drumsön kylän Heikas ja Bertas, Talin kylän Lassas ja Mårtens, Pikku-Huopalahden kylän Korpas, Backas ja Bööle sekä Oulunkylän Nybondas, kaikki Helsingin pitäjässä. Valiokunnan mietintöä esiteltäessä kaupunginvaltuusto samalla kuin valiokunnalle myönnettiin ¹⁾ sen pyytämä 54: 62 markan lisämääräraha, päätti ²⁾ saattaa asian uudelleen tutkittavaksi uudessa valiokunnassa, johon kuuluivat vtt Fellman, Brummer ja Sohlman.

Myöhemmin rahatoimikamari ilmoitti, että edellä mainitun Bölen eli Bölsin kruununtilan n:o 4 omistusoikeutta koskeva kaupungin ja valtion välinen oikeudenkäynti oli ollut esillä kamarin toimiessa kaupungin edustajana. Oikeudenkäynti oli aiheutunut siitä, että eräs mainittuun tilaan kuuluva lohko vuonna 1882 oli pakkolunastettu sotilaslaitoksen tarpeisiin käytettäväksi ampumaratojen suoja-alueena ³⁾ ja tällöin sekä kamari kaupungin puolesta että valtio olivat vaatineet itselleen pakkolunastuskorvausta, 5,614: 25 markkaa. Läänin kuvernöörin alistettua riita-asian tuomioistuimen ratkaistavaksi oikeudenkäynti oli ratkaistu 4 p:nä syyskuuta 1884 annetulla kihlakunnanoikeuden tuomiolla, jolla tilan omistusoikeuden oli myönnetty kuuluvan Helsingin kaupungille, jolle myös kyseinen korvaus tuomittiin, ja tämä tuomio oli saanut lain voiman. Tämänkin asian kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ edelleen valmisteltavaksi edellä mainittuun valiokuntaan.

Korkeavuorenkadun tontin n:o 24 pakkolunastus. Kaupunginasemakaavan uudestijärjestelyä varten vuonna 1884 asetettu valiokunta ⁵⁾ ehdotti vuonna 1885 valtuustolle annetussa mietinnössään ⁶⁾ m. m., että kaupunki hankkisi itselleen oikeuden korttelissa n:o 106 Korkeavuorenkadun varrella sijaitsevan tontin n:o 24 pakkolunastamiseen; tontti yhdistettäisiin osaksi viereisille tonteille suunnitellun kirkon ympärille tulevaan aukioon. Valtuusto jätti ⁷⁾ kysymyksen toistaiseksi ratkaisematta.

Korkeavuorenkadun tonttien n:ot 18, 20 ja 22 luovuttaminen kirkkoaukioksi. Kaupunginkasööri J. A. Söderström ja varatuomari F. F. Åhlström olivat anoneet saada jatkuvasti pitää hallussaan edellinen vuokratontin n:o 22 (osoite n:o 12) Korkeavuorenkadun varrella ja jälkimmäinen vuokratontit n:ot 18 ja 20 (osoite n:ot 14 ja 16) saman kadun varrella, molemmat korttelissa n:o 106; näille tonteille oli suunniteltu järjestettäväksi aukio sen kirkon ympärille, jonka kaupungin suomalais-ruotsalainen seurakunta aikoi rakentaa mainitun korttelin takana olevalle avoimelle paikalle. Kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ anomuksen rahatoimikamariin, joka sen jälkeen antamassaan lausunnossa ⁹⁾ ehdotti, että valtuusto ilmoitaisi, ettei hakijain anomus aiheuttanut muuta toimenpidettä valtuuston taholta kuin että luovutettaessa mainittuja tontteja uutta kirkkoa ympäröiväksi aukioksi kaupungin taholta määrättiin se ehto, että seurakunta maksoi tonttien haltijoille rakennuksista kohtuullisen korvauksen, josta

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 2 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 2 §. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 94 ja seur. ja 161. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 7 §. — ⁵⁾ Ks. s. 2. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 1 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. tammik. 9 §. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 9.

sen tuli tarkemmin sopia hakijain kanssa. Sen ohessa olisi valtuuston vahvistettava kirkon paikaksi määrätylle alueelle rajat, jotka oli merkitty kamarin lausunnon oheen liitettyyn, kaupungininsinööriin laatimaan asemakarttaan, sekä piakkoin tapahtuvan kaupunginasemakaavaehdotuksen tarkastuksen yhteydessä tehtävä päätös mainitun alueen ottamisesta kaupunginasemakaavaan sekä tulevan mainitun kartan mukaan kirkkoaukion pohjois- ja länsipuolelle jäävän liikamaan jakamisesta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ päätöslauselman, jossa valtuusto lausui käsityksensä, että kyseiset tontit olivat kaupungille tarpeelliset ja että sillä niin ollen oli oikeus ottaa ne takaisin haltuunsa, mutta koska kohtuus vaati suorittamaan vuokraajille korvausta, asia palautettiin rahatoimikamariniin, jota kehoitettiin ryhtymään vuokraajain kanssa neuvotteluihin siitä korvauksesta, jonka kamari katsoi kohtuulliseksi tonteista, sekä antamaan valtuustolle sitä koskevan ehdotuksen ja ilmoituksen siitä, minkä korvauksen seurakunta suostui niistä maksamaan.

Rahatoimikamari ei vuoden varrella antanut asiasta uutta lausuntoa.

Paikan luovuttaminen säätytalolle. Valtuuskunta, jonka säädty olivat asettaneet valmistelemaan säätytalon rakennuskysymystä, oli rahatoimikamarilta anonut, että kamari asiaa valmisteltuaan tiedustelisi valtuustolta, oliko kaupunki ja millaisin ehdoin halukas luovuttamaan jonkin alla mainituista paikoista puheena olevaan tarkoitukseen: 1) rahapajan tontti, 2) venäläisen makasiinin tontti Länt. rantakadun varrella, 3) Katajanokan vuoritasanne, 4) pakkahuoneen tontti sekä 5) n. 20,000 neliöjalan laajuinen alue lähinnä Wilhelmsbadin ravintolaa sijaitsevassa osassa Rautatientoria. Sen jälkeen kun asiaa oli valmisteltu erityisessä valiokunnassa, kamari esitti, että kaupunginvaltuusto ilmoittaisi valtuuskunnalle, että valtuusto, joka ei pitänyt suotavana, että mitään osaa Katajanokan kortteleista n:ot 140, 141 ja 142 luovutettiin tulevan säätytalon paikaksi, suostui luovuttamaan tähän tarkoitukseen jonkin seuraavista paikoista, nimittäin: 1) venäläisen makasiinin tontin korvauksesta, joka vastasi kaupungille sen takaisinsaamisesta aiheutuneita kustannuksia, eli n. 425,000 markasta, 2) pakkahuoneen tontin niinikään korvauksesta, joka oli määrättävä joko arvioimalla tai muulla perusteella, josta vastedes voitiin sopia, 3) Katajanokan vuoritasanteen korvauksetta sekä 4) edellä mainitun laajuisen alueen Rautatientorilta lähinnä Wilhelmsbadin aluetta, niinikään korvauksetta.

Sen jälkeen kun rahatoimikamarin esitys²⁾ oli julkaistu³⁾ painosta, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ valtuuskunnalle lähetettävässä vastauskirjelmässä ilmoittaa, että päätöksen kaupungille kuuluvan kiinteän omaisuuden luovuttamisesta tosin saattoi tehdä ainoastaan lisätty kaupunginvaltuusto, mutta että varsinainen valtuusto puolestaan oli halukas luovuttamaan säätytalolle venäläisen makasiinitontin tai pakkahuoneen tontin, molemmat rahatoimikamarin ehdottamasta korvauksesta, tai Katajanokalla olevan vuoritasanteen korvauksetta, mutta sen sijaan ei pitänyt suotavana Katajanokan korttelien n:ot 140, 141 ja 142 eikä myöskään Rautatientorin edellä mainitun osan luovuttamista; joka tapauksessa oli asia, jos valtuuskunta puolestaan valitsi jonkin näistä paikoista, alistettava lisättyjen kaupunginvaltuutettujen ratkaistavaksi.

1) Valt. pöytäk. 19 p. toukok. 1 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — 3) Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 19 §. — 4) S:n 13 p. lokak. 3 §.

Kirurgisen sairaalan alueen laajentaminen. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa Tähtitorninvuorella olevan kirurgiselle sairaalalle määrätyn tonttialueen ehdotetusta laajentamisesta valtuusto vuonna 1884 oli lähettänyt ¹⁾ asian rahatoimikamarin käsiteltäväksi. Kamarin ehdotuksesta valtuusto vuonna 1885 päätti ²⁾ lausunnossaan ilmoittaa suostuvansa siihen, että mainitulle sairaalalle aikaisemmin myönnetty lisäalue ulotettiin 33 jalkaa pitemmälle etelään päin ehdoin, että vastaa van laajuinen alue sen pohjoisosasta palautettiin kaupungille, ja lisäksi luovuttamaan valtiolle korvauksetta 10 jalan levyisen maakaistaleen pitkin alueen koko itälaitaa ehdoin, että valtio sitoutui kustantamaan sen uuden tien rakentamisen, jonka sairaalatontin laajentaminen teki tarpeelliseksi Tähtitorninvuoren länsipuolelle.

Myöhemmin ilmoitettiin ³⁾ senaatin ottaneen vastaan kaupunginvaltuuston tarjouksen ja samalla hyväksyen siihen liitetyn ehdon velvoittaneen valtion suorittamaan kirurgisen sairaalan laajentamisen johdosta mahdollisesti välttämättömäksi käyvistä Tähtitorninvuoren länsipuolella olevan tien siirrosta johtuvat kustannukset sekä vahvistaneen ⁴⁾ tontin laajentamisen johdosta tarpeelliseksi käyneen kaupunginasemakaavan muutoksen.

Korttelissa n:o 22 olevan vuorialueen myynti. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ valtuuttaa kamarin 1,544: 15 markan hinnasta eli 50 pennistä neliöjalalta myymään rakennusmestari G. F. Willandtille asemapiirroksen merkityn osan I kaupunginosan korttelissa n:o 22 olevaa rakentamatonta vuorialuetta, joka aus uuden kaupunginasemakaavan ehdotuksen mukaan yhdistettäisiin hakijan omistamaan Kulmakadun tonttiin n:o 5; hakijalla oli oikeus heti kauppahinnan suoritettuaan ottaa kyseinen alue haltuunsa.

Erään Hietalahden alueen myynti. Leskikauppaneuvoksetar A. Sinebrychoffin anomuksen saada lunastaa omakseen omistamiinsa korttelin n:o 83 tontteihin n:ot 1a ja 28 rajoittuvan Hietalahden alueen kaupunginvaltuusto ensin lähetti ⁶⁾ aikaisemmin kaupunginasemakaavan muutos-ehdotuksia laatimaan asetettuun valiokuntaan ⁷⁾. Sen jälkeen kun tämä antamassaan erikoismietinnössä ⁸⁾ oli ehdottanut anomuksen evättäväksi ja valtuusto sen jälkeen oli lähettänyt ⁹⁾ asian rahatoimikamariin, kamari ehdotti, että mainittu alue määrätyin ehdoin vuokrattaisiin hakijalle kolmenkymmenen vuoden ajaksi. Lopullisessa esittelystä valtuusto kuitenkin päätti ¹⁰⁾ evätä sekä anomuksen että kamarin ehdotuksen.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat asiat.

Keisari Aleksanteri II:n patsaan paikka. Säätäjien yleinen anomusvaliokunta tiedusteli kaupunginvaltuustolta, suostuiko valtuusto puolestaan siihen, että keisari-suuriruhtinas Aleksanteri II:n suunnitellulle patsaalle luovutettiin paikka Senaatintorilta. Valtuusto päätti ¹¹⁾ myöntyä

¹⁾ Ks. s. 10. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. tammik. 19 §. — ³⁾ S:n 26 p. toukok. 2 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. kesäk. 6 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. huhtik. 10 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. helmik. 4 §. — ⁷⁾ Ks. s. 2. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 16 p. kesäk. 14 §. — ¹¹⁾ S:n 28 p. huhtik. 4 §.

siihen, että patsas sai paikan mainitulta torilta, mutta samalla lausua toivomuksen, että valtuustolle vastedes annettaisiin tilaisuus lausua mielipiteensä patsaan sijoittamisesta torille ja sen ympäristön järjestelystä.

Kaatopaikan siirtäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 lähettänyt ¹⁾ rahatoimikamariin läänin kuvernöörin senaatille tekemän esityksen kaupungin velvoittamisesta siirtämään pois Sörnäsän rangaistusvankilan läheisyydessä Vallilan (Vallgårdin) huvilan maalla sijaitsevan lannan kaatopaikan, josta anomuksesta senaatti oli pyytänyt valtuuston lausuntoa. Kamarin sen jälkeen antaman lausunnon mukaisesti valtuusto päätti ²⁾, että kyseistä kaatopaikkaa syksystä 1885 lähtien ei enää saanut käyttää puheena olevaan tarkoitukseen, vaan että sen sijaan osoitettaisiin 600 jalan etäisyydellä It. viertotiestä, niinkään Vallilan huvilan alueella oleva metsän ympäröimä niitty, minkä ohessa tien rakentamiseen uudelle kaatopaikalle myönnettiin 2,000 markan määräraha; nämä päätökset oli valtuustolta vaaditussa lausunnossa saatettava senaatin tietoon.

Edellä mainitun päätöksen tekemisen jälkeen saapui senaatin siviilitoimituskunnalta määräys, että viertotien varrella oleva kaatopaikka oli kiireellisesti poistettava ja paikka sen jälkeen täydellisesti puhdistettava. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto antoi ³⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ensi tilassa toimituttaa sekä siirron että puhdistuksen.

Tonttipaikan luovuttaminen tykistökasarmille. Vastaukseksi läänin kuvernöörin tiedusteluun, suostuiko kaupunginvaltuusto luovuttamaan tykistöhallituksen käytettävänä olevan tilan n:o 60 a, n. s. Tykistöpuhan, joka tontti oli helmikuun 1 p:ään 1889 asti vuokrattu Suomen sotilaslaitokselle, suunnitellun uuden tykistökasarmin rakentamista varten, valtuusto päätti ⁴⁾ ilmoittaa, että mainittu tontti lähitulevaisuudessa todennäköisesti jaettaisiin pieniksi rakennuspalstoiksi, minkä tähden valtuusto ei ollut katsonut voivansa luovuttaa sitä uudestaan vuokralle, mutta että valtuusto piiriesikunnan ilmoitettua, miten suuri pinta-ala tarvittiin uudelle kasarmille, ja valittua sotilasasiamiehen neuvottelemaan asiasta lähemmin rahatoimikamarin kanssa, oli halukas ottamaan asian uudelleen tutkittavakseen.

Paikan luovuttaminen sapööritöitä varten. Kaupunginvaltuuston evähtyä ⁵⁾ vuonna 1884 kaksi esitystä maan luovuttamisesta venäläiselle sotaväelle sapööritöitä varten läänin kuvernööri oli senaatin sotilasasiain toimituskunnalle esittänyt, että tarvittava maa luovutettaisiin Fredriksperin tilan maalta. Koska kuitenkin ehdotetun alueen oli havaittu huonosti soveltuvan mainitunlaatuista töitä varten, kuvernööri vuonna 1885 vaati kaupunginvaltuustolta uutta lausuntoa kysymyksestä, voisiko kaupunki antaa venäläisen sotaväen käytettäväksi jonkin kaupungin läheisyydessä sijaitsevan ja vapaana olevan paikan, joka olisi sopiva tällaisia töitä varten. Lähetettyään ⁶⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ⁷⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut sopivaa maata käytettävänä, minkä tähden se ei voinut luovuttaa venäläiselle sotaväelle maa-alueita puheena olevaan tarkoitukseen; sen lisäksi valtuusto katsoi asiakseen lausunnossaan huomauttaa, että Helsingin malmilla kaupungin ulkopuolella todennäköisesti oli valtion omistamaa maata, joka erittäin hyvin soveltui kyseisiä töitä varten.

¹⁾ Ks. s. 50. — ²⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok. 13 §. — ³⁾ S:n 3 p. syysk. 6 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. helmik. 3 §. — ⁵⁾ Ks. s. 12. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 11 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. syysk. 13 §.

Paikan luovuttaminen Kampilta kaalikellarille. Läänin kuvernööriltä saapuneen lähetteen, joka koski paikan valitsemista Kampilta kaupunkiin sijoitetun 95. Krasnojarskin rykmentin kaalikellarille, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin, joka kuitenkin kertomusvuoden aikana ei antanut asiasta lausuntoa.

Maan luovuttaminen mooseksenuskolaisten hautausmaata varten. Läänin kuvernöörin vuonna 1882 pyydettyä ²⁾ kaupunginvaltuustolta lausuntoa mooseksenuskolaisen sotilasseurakunnan kruununrabbiinin tekemästä anomuksesta, että Ruoholahdessa sijaitsevaa mooseksenuskolaisten hautausmaata laajennettaisiin, rahatoimikamari oli vuonna 1883 esittänyt valtuustolle, että mainittuun tarkoitukseen korvausta vastaan luovutettaisiin 1 tynnyrinalan laajuinen alue Forsbyn tilan maalta, ja valtuusto oli s. v. pyytänyt ³⁾ tästä ehdotuksesta lausuntoa kruununrabbiinilta. Tämän sen jälkeen vuonna 1885 antamassaan lausunnossa tuotua esiin, että ehdotettua paikkaa vastaan tosin ei ollut mitään muistuttamista, mutta että seurakuntaa ei olisi rasitettava millään kustannuksilla, ei maasta eikä siellä tarpeellisesta vartioinnista, minkä takia mieluummin olisi laajennettava vanhaa hautausmaata liittämällä siihen eräs Ruoholahden ranta-alue tai myöskin luovutettava puheena olevaan tarkoitukseen uusi paikka Hietalahden alueelta, valtuusto palautti ⁴⁾ asian kamarin käsiteltäväksi. Kamarin lausunnon mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti ⁵⁾ muuten hyläten rabbiinin vaatimukset ilmoittaa kaupungin suostuvan 2,000 markan korvauksesta luovuttamaan seurakunnalle hautausmaaksi ehdotetun alueen Forsbyn tilan mailta.

Sen jälkeen kun maistraatti vedoten kunnallishallituksesta kaupungissa vuonna 1873 annetun asetuksen 46 §:ään oli kieltäytynyt antamasta apuaan kaupunginvaltuuston päätöksen toimeenpanemiseen, valtuusto vieläkin palautti ⁶⁾ asian rahatoimikamariin kehoittaen sitä antamaan ehdotuksen toimenpiteiksi, joihin valtuuston tämän asian johdosta oli ryhdyttävä. Uudessa lausunnossaan kamari esitti, että valtuusto eväten kruununrabbiinin vaatimukset kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ilmoittaisi kaupungin suostuvan siihen, että edellä mainittua Forsbyn tilan maalla olevaa aluetta, jonka kuitenkin jatkuvasti tuli jäädä kaupungin omaisuudeksi, käytettiin mooseksenuskolaisten hautausmaana niin kauan kuin paikkaa siihen tarkoitukseen tarvittiin ja sellaista hautausmaata siellä ylläpidettiin, mistä kaupungille oli suoritettava 2,000 markan suuruinen kertakaikkinen korvaus. Tämän ehdotuksen valtuusto luopuen aikaisemmasta päätöksestään hyväksyi ⁷⁾ siten muutettuna, että kaupungin ilmoitettiin suostuvan toistaiseksi luovuttamaan kyseisen alueen ilman korvausta.

Eerikinkadun tontin n:o 22 vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁸⁾ rahatoimikamarin 1,315 markan vuotuisesta vuokramaksusta luovuttamaan tontin n:o 22 Eerikinkadun varrella vuokralle talonomistaja A. G. Olinille kaupungin vuokratontteja koskevin ehdoin ja pidättämällä kaupungille oikeuden Hietalahdenkadun suunnan muuttamiseen siten, ettei tontti enää rajoittunut mainittuun katuun.

Ruoholahdenkadun tontin n:o 8 vuokralleanto. Tehdystä esityksestä

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. maalisk. 6 §. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 209. — ³⁾ S:n s. 277. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. syysk. 19 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. syysk. 11 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. jouluk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. tammik. 2 §.

kaupunginvaltuusto valtuutti¹⁾ rahatoimikamarin 1,565 markan vuosi-
vuokrasta luovuttamaan Ruoholahdenkadun tontin n:o 8 vuokralle kaup-
pias P. Naumoffille kaupungin vuokratonteille vahvistetuin vuokraehdoin
ja pidättäen kaupungille oikeuden Hietalahdenkadun suunnan muuttami-
seen siten, ettei tontti rajoittunut mainittuun katuun.

Ison Robertinkadun varrella sijaitsevien kallioalueiden vuokralleanto.
Raittiusyhdistys Eos oli vuonna 1884 anonut rahatoimikamarilta, että sille
maksutta tai edullisin ehdoin luovutettaisiin Punavuorilta alue, jolle yh-
distys rakennuttaisi kokoushuoneiston itselleen. Tämän johdosta kamari
anoi kaupunginvaltuustolta, että se valtuutettaisiin 380 markan vuosimak-
susta ja muuten kaupungin vuokratonttien suhteen noudatetuin ehdoin
luovuttamaan mainitulle yhdistykselle kyseiseen tarkoitukseen n. 15,100
neliöjalan laajuinen alue Ison Robertinkadun varrelta korttelien n:ot
92 ja 113 väliltä. Sen ohessa kamari ehdotti, että ryhdyttäisiin toimenpi-
teisiin mainitun alueen ja sen viereisen, Punavuorenkadun varrella sijaitse-
van kallioalueen liittämiseksi kaupunginasemakaavaan²⁾. Sen jälkeen kun
asia oli lähetetty³⁾ valiokuntaan, joka oli asetettu valmistelemaan kysy-
mystä erinäisistä kaupunginasemakaavan muutoksista⁴⁾, valtuusto vuonna
1885 tämän valiokunnan mietinnössään⁵⁾ antamien ehdotusten mukaisesti
hyväksyi⁶⁾ kamarin ehdotukset, vuokralleantoa koskevan sellaisin varauk-
sin, että yhdistys Eos vuokraoikeuden menettämisen uhalla ei saanut
käyttää puheena olevaa Ison Robertinkadun varrella sijaitsevaa aluetta
muuhun tarkoitukseen eikä luovuttaa sitä toiselle. Kamari vuokrasi sen
jälkeen tämän alueen Ison Robertinkadun tontin n:o 37 nimisenä maini-
tulle yhdistykselle. Viereisen, Punavuorenkadun tontiksi n:o 6 merkityn
15,039 neliöjalan laajuisen alueen vuokraoikeuden kamari ensin tarjosi
huutokaupalla, minkä jälkeen kamari päätti valtuustolta anoa, että se
valtuutettaisiin 600 markan vuotuisesta vuokramaksusta vuokraamaan
se kauppias K. A. N. Bergrothille. Väliin tulleiden seikkain johdosta,
joista on tehty selvää toisaalla tässä kertomuksessa²⁾, kamari tosin alisti
kauppias Bergrothin anomuksen valtuuston tutkittavaksi, mutta esitti
samalla, että valtuusto jättäisi kysymyksen Punavuorenkadun tontin
n:o 6 vuokralleannosta toistaiseksi ratkaisematta. Tähän esitykseen val-
tuusto myöntyi⁷⁾.

Laivanvarustajakadun tontin n:o 16 vuokralleanto. Neiti E. Åhman,
joka Laivanvarustajakadun varrella olevalla vuokratontilla n:o 16 ylläpiti
langenneitten naisten turvakotia ja sen yhteydessä olevaa lastenkotia
rakennuksissa, jotka hän oli lunastanut omikseen samoin kuin myöskin
tontin hallintaoikeuden, anoi voidakseen laajentaa turvakotiaan kaupun-
ginvaltuustolta, että hänelle annettaisiin tontin joko omistusoikeus tai myös
vuokraoikeus kolmeksi kymmeneksi vuodeksi. Rahatoimikamarin puolta-
van lausunnon perusteella valtuusto oikeutti⁸⁾ neiti Åhmanin kolmekym-
mentä vuotta pitämään mainittua tonttia hallussaan vuosivuokran py-
syessä muuttumattomana, 97 markan suuruisena, ehdoin, että turvakotia
tänä aikana asianmukaisesti ylläpidettiin.

Junkkarikoulun viljelysten vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupun-
ginvaltuusto valtuutti⁹⁾ rahatoimikamarin toimitettuaan huutokaupan tai

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. helmik. 9 §. — ²⁾ Ks. s. 56. — ³⁾ Valt. pöytäk. 20 p.
tammik. 3 §. — ⁴⁾ Ks. s. 2. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 21
p. huhtik. 1 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 7 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. toukok. 11 §. — ⁹⁾ S:n
15 p. jouluk. 12 §.

hankittuaan sinetöityjä tarjouksia vuokraamaan Junkkarikoulun viljelykset nimisen tilan, jonka pinta-ala oli 4.855 tynnyrinalaa ja pohjaveron 2,316 tynnyriä rukiita, kolmen vuoden ajaksi tammik. 1 p:stä 1886 lukien kaupungin viljelysalueitten suhteen noudatetuin vuokraehdoin.

Erään Malmin huvilan alueen vuokralleanto. Rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että se valtuutettaisiin julkisen huutokaupan toimittamisen jälkeen antamaan Malmin tilan n:o 43 maa-alue litt. B vuokralle enemmän tarjonneelle viidentoista vuoden ajaksi lukien tammikuun 1 p:stä 1886; vuotuisen pohjaveron tuli olla 1.179 tynnyriä rukiita ja rahavuokran vähintään 200 markkaa ja vuokraehtojen muuten kaupungin viljelysten suhteen noudatetut. Valtuusto hyväksyi¹⁾ kamarin esityksen siten muutettuna, että vuotuinen rahavuokra ei saanut olla pienempi kuin 300 markkaa.

Erään Bergan huvilan alueen vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti²⁾ rahatoimikamarin vuokraamaan ent. opiskelijalle F. L. Litoniukselle aikaisemmin sotaväen ampumaratana olleen Bergan huvilan alueen samaksi ajaksi, joksi mainittu huvila oli hänelle vuokrattuna, eli vuoden 1904 loppuun 150 markan vuosivuokrasta vuoden 1894 loppuun ja sen jälkeen maksutta.

Sandnäsän tilan maalla olevien alueiden vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto päätti³⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin vuokraamaan Sandudd n:o 2:ksi merkityn Sandnäsän (Hietakannaksen) tilan n:o 68 alueen kolmenkymmenen vuoden ajaksi insinööri R. Hindströmille kivihiihterivan ja muiden öljyjen varastoa sekä kivihiihterivan tislaukkojen sijoittamista varten vuosivuokrasta, jonka vuokratuokauden kymmenenä ensimmäisenä vuotena tuli olla 65 markkaa ja sen jälkeen viisivuotiskausittain kohota 25 % alkuperäisestä vuokramäärästä kullakin kerralla, ja lisäksi ehdoin, että suunniteltua teollisuuslaitosta vuokratuokauden aikana ylläpidettiin eikä paikkaa luovutettu muuhun tarkoitukseen sekä että vuokraaja sitoutui olemaan patoamatta tai sulkematta alueen läpi juoksevaa pintavettä.

Samaten kaupunginvaltuusto tehdystä esityksestä valtuutti⁴⁾ rahatoimikamarin yhtä pitkäksi ajaksi luovuttamaan Sandudd n:o 3:ksi merkityn Sandnäsän tilan alueen vuokralle maalarimestari P. E. Färlanderille, joka aikoi sille perustaa tehtaan lakkavernissan valmistusta sekä öljynkeittoa ja höyryllä tapahtuvaa maalin jauhamista varten, vuokramaksusta, jonka vuokra-ajan kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta tuli olla 125 markkaa vuodessa ja sen jälkeen viisivuotiskausittain kohota 25 % alkuperäisestä vuokramäärästä kullakin kerralla, samoin kuin ehdoin, että suunniteltu teollisuuslaitos pidettiin toiminnassa vuokra-aikana eikä paikkaa käytetty muuhun tarkoitukseen.

Harjun tilan tonttien vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi 165 markan vuotuisesta vuokramaksusta luovuttamaan tilan n:o 16 Harjun tontin n:o 15 vuokralle muurareille R. Erikssonille ja O. Aspelinille yhteisesti asuntohuvilain yleisin voimassa olevin vuokraehdoin ja sellaisin lisäehdoin, että tontille tulevat rakennukset oli sijoitettava 30 jalan etäisyyteen sen etelärajan pitkin kulkevasta ajotiestä.

Samaten kaupunginvaltuusto tehdystä esityksestä valtuutti⁶⁾ rahatoimi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 9 §. — ²⁾ S:n 26 p. toukok. 16 §. — ³⁾ S:n 19 p. helmik. 11 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. kesäk. 11 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. tammik. 1 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. maalisk. 14 §.

kamarin yhtä pitkäksi ajaksi 150 markan vuotuisesta vuokramaksusta luovuttamaan Harjun tilan tontin n:o 14 puuseppä K. Erikssonille asuntopuhilain suhteen noudatetuin vuokraehdoin sekä sellaisin lisäehdoin, että tontille tulevat rakennukset oli sijoitettava 20 jalan etäisyyteen sen pohjoisrajaa pitkin kulkevasta ajotiestä ja 10 jalan etäisyyteen sen länsirajalle suunnitellusta tiestä.

Samaten kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁾ rahatoimikamarin kolmeksi-kymmeneksi vuodeksi luovuttamaan saman tilan asuntopuhilain n:o 16 kirvesmies A. Stenille ja saman tilan asuntopuhilain n:o 17 puuseppä K. G. Järviselle, edellisen 125 markan ja jälkimmäisen 150 markan vuotuisesta vuokramaksusta asuntopuhilain vuokrauksessa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin sekä tonttien rakentamisen suhteen sellaisin lisäehdoin, että rakennukset oli sijoitettava tontille n:o 16 10 jalan etäisyyteen tämän tontin länsipuolitse kulkevasta tiestä ja tontille n:o 17 30 jalan etäisyyteen sen eteläpuolitse kulkevasta ajotiestä.

Meilansin tilan vuokraoikeuden tarjoaminen. Meilansin tilan vuokraajan, valtioneuvos K. R. K. V. Spären ilmoitettua haluavansa luovuttaa mainitun tilan kaupungin käytettäväksi marraskuun 1 p:nä kaupunginvaltuusto tehdystä esityksestä päätti ²⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin tarjoamaan tilan vuokraoikeuden huutokaupalla valtioneuvos Spären vastuulla ja hänen laskuunsa vuokrasopimuksen mukaan jäljellä olevaksi vuokraajaksi eli marraskuun 1 p:ään 1892.

Nihdin saaren vuokralleanto. Sen johdosta että tilan n:o 97, Nihtisaaren, vuokrakausi meni umpeen kertomusvuoden lopussa ja silloinen vuokraaja, kauppias E. Rudolph oli ilmoittanut, ettei hän halunnut käyttää hyväkseen oikeuttaan sen pidentämiseen, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä päätti ³⁾, että tila tarjottaisiin julkisella huutokaupalla uudestaan vuokralle ja että kaupunki antaisi lainaksi vuokrasta luopuvalle maksettavaksi sen enintään 10,660 markan suuruisen korvauksen eräistä saareissa olevista rakennuksista, joka uuden vuokraajan vuokraehtojen mukaan tuli suorittaa entiselle; saari tarjottaisiin vuokralle huutokaupalla kolmeksi-kymmeneksi vuodeksi lukien tammikuun 1 p:stä 1886 asuntopuhiloille vahvistetuin vuokraehdoin, ja tuleva vuokraaja olisi velvollinen kymmenen vuoden kuluessa maksamaan kaupungille takaisin sen korvausmäärän, jonka kaupunki oli hänen puolestaan suorittanut, vähintään kymmenennen osan vuosittain, kullakin kerralla suorittamaan maksamattomalle määrälle 6 %:n vuosikoron sekä antamaan tämän sitoumuksen täyttämisestä kamarille asianmukaisen vakuuden.

N. s. Kappelin vuokralleanto. Rahatoimikamarin puoltolauseen nojalla kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ myöntää Itäisen esplanadin kahvilapaviljongin eli n. s. Kappelin silloiselle vuokraajalle, ravintoloitsija J. Volontis'ille vuokraoikeuden pidennystä kesäkuun 1 p:stä joulukuun 1 p:ään 1885 4,500 markan vuokramaksusta ja muuten entisiin ehdoin. Samalla valtuusto päätti kamarin esityksestä, että kamari sen jälkeen huutokaupalla tai hankkimalla sinetöityjä tarjouksia tarjoaisi mainitun paviljongin vuokralle viideksi vuodeksi eli joulukuun 1 p:ään 1890 pääasiallisesti samoin ehdoin, kuitenkin siten, että vuokraajan esplanadiin kohdistuva kunnossapitovelvollisuus rajoittui paviljongin edustalla olevaan aukioon,

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 20 §. — ²⁾ S:n 16 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 3 p. marrask. 21 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. tammik. 20 §.

sen ympärillä oleviin istutuksiin ja suihkukaivoon, sekä lisäksi ehdoin, että valtuuston tuli saada tutkia tarjoukset. Kamarin sen jälkeen pyydettyä tätä vuokraoikeutta koskevia sinetöityjä tarjouksia ja kun sellaisen oli tehnyt ainoastaan entinen vuokraaja, ravintoloitsija Volontis, kamari anoi, että se valtuutettaisiin hänen kanssaan tekemään sopimus kyseisen paviljongin vuokraamisesta hänelle joulukuun 1 p:ään 1890 edellä mainituin ehdoin ja hänen lupaamastaan 6,500 markan vuosivuokrasta. Valtuusto myöntyi¹⁾ tähän.

Vanhankaupungin myllyn vuokralleanto. Rahatoimikamari esitti huutokaupan toimittamisen jälkeen kaupunginvaltuustolle, että se valtuutettaisiin viiden vuoden ajaksi lukien tammikuun 1 p:stä 1886 vuokraamaan Helsingin pitäjässä Vanhankaupungin putouksen kohdalla oleva äskettäin rakennettu kaupungin tullijauhomylly kauppias H. V. Nordlinille vuokramaksusta, jonka ensimmäiseltä vuodelta tuli olla 2,500 markkaa, kahdelta seuraavalta 3,000 markkaa ja kahdelta viimeiseltä vuokravuodelta 3,500 markkaa. Sen johdosta että valtuustolle oli saapunut toinen mainittua vuokraoikeutta koskeva tarjous, valtuusto kuitenkin päätti²⁾ kehoittaa kamaria julistamaan uuden huutokaupan. Sen jälkeen kun tämä oli pidetty ja korkeimman tarjouksen siinä oli tehnyt mylläri H. Wilkman, valtuusto tehdystä esityksestä valtuutti³⁾ kamarin vuokraamaan myllyn hänelle viiden vuoden ajaksi edellä mainitusta päivästä lukien 3,535 markan vuotuisesta vuokramaksusta ja muuten samoin ehdoin, jotka oli määrätty edelliselle vuokraajalle.

Vuokraoikeuden pidennys. Kollegiasessori U. A. Kurténin tekemän anomuksen, että hänelle myönnettäisiin pidennetty vuokraoikeus kaupunkiin kuuluvan n. s. Busholman huvilapalstaan n:o 2 kahdeksikymmeneksi vuodeksi lukien vuoden 1908 lopusta, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin sitä puollettua myöntyi⁴⁾ ehdoin, että tontin vuotuinen rahavuokra, joka oli ollut 325 markkaa, pidennysajan kymmenenä ensimmäisenä vuotena suoritettiin 20 %:n ja seuraavina kymmenenä vuotena lisäksi 20 %:n korotuksin alkuperäisestä määrästä sekä että tontilla lähimpien kymmenen vuoden kuluessa laaditun suunnitelman mukaisesti pantiin toimeen eräitä kaunistustöitä.

Nyländska jaktklubben nimisen seuran anottua pidennettyä vuokraoikeutta kaupunkiin kuuluvaan tilaan n:o 102 Blekholmankariin vähintään viideksikymmeneksi vuodeksi eteenpäin kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ rahatoimikamarin ehdotuksesta jatkaa kyseistä vuokraoikeutta vuoden 1915 loppuun muuten muuttumattomin vuokraehdoin, mutta sellaisin varauksin, että tila koko vuokrauden ajan pysyi seuran hallinnassa, sekä myöntämällä vuokraajalle mahdollisuuden vuokranpidennykseen edelleen enintään kahdeksikymmeneksi vuodeksi, jos tilalla pantiin toimeen sellaisia kaunistus- ja parannustöitä, jotka oikeuttivat asuntohuvilain vuokraajat vuokraoikeuden pidennykseen, sekä velvoittamalla seuran viimeksi mainitulta pidennysajalta maksamaan valtuuston vastedes kohtuulliseksi katsoman vuokramaksun.

Vuokraoikeuden siirto. Leskikenraalitar A. von Stuartin esittämän anomuksen saada kaupunkia kuulematta luovuttaa toiselle henkilölle huvilan n:o 23 Hörneperin alueelta hänelle vuokratun maapalstan hallinta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik. 5 §. — ²⁾ S:n 24 p. marrask. 18 §. — ³⁾ S:n 15 p. jouluk. 11 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. helmik. 7 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. jouluk. 10 §.

oikeuden kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Kamarin puoleltua tämän anomuksen hyväksymistä ehdoin, että palstan vuokramaksu korotettiin 100 markkaan, mutta hakijan kieltäytyttyä suostumasta korotukseen kaupunginvaltuusto ensin epäsi ²⁾ anomuksen. Kenraalitar von Stuartin kuitenkin myöhemmin ilmoitettua alistuvansa edellä mainittuun ehtoon valtuusto myöntyi ³⁾ hänen anomukseensa ja myöskin hänen sen yhteydessä esittämäänsä anomukseen saada maksaa vuokramaksun suoraan kaupunginkassaan.

Lupa puhelinpylväiden pystyttämiseen. Helsingin puhelinosakeyhtiön anomuksen saada pystyttää Aleksanterinkadulle ja Etel. Esplanaadikadulle pylväitä puhelinlankojen kiinnittämistä varten kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾ rahatoimikamarin annettua siitä kielteisen lausunnon.

Lupa maihinlaskusiltain rakentamiseen. Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ kenraalimajuri J. J. af Lindforsille luvan paaluille rakennetun tilapäisen maihinnoususillan rakentamiseen kahta uutta höyrylaivaa varten, jotka välittäisivät liikennettä itäisessä saaristossa, velvoittaen hakijan määräyksen saatuaan poistamaan laiturin, jos se havaittiin tarpeelliseksi.

Rahatoimikamarin puoltavan lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ Vanda ängslupsaktiebolag nimiselle yhtiölle oikeuden tilapäisen, paaluille rakennetun maihinnoususillan rakentamiseen Pohj. rantakadulle; yhtiö oli velvollinen heti antamaan poistaa laiturin, jos sitä kaupungin taholta vaadittiin.

Samaten myönnettiin ⁷⁾ rahatoimikamarin puoltavan lausunnon nojalla neiti A. Fohströmille lupa maihinnousulaiturin rakentamiseen kaupunkiin kuuluvan Fågelvikin huvilan rantaan.

Lupa uimahuoneen rakentamiseen. Rahatoimikamarin puoltavan lausunnon nojalla kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ kaupunkiin kuuluvan Pienen Siltasaaren vuokraajalle kauppias A. A. Kovinille luvan uimahuoneen rakentamiseen sinne ehdoin, että tässä tarkoituksessa tarpeellinen täyttämistyö ja kivinen rantaverhous saaren sekä pohjois- että itärannalla tehtiin valmiiksi ennen toukokuun loppua 1886 samalla tavalla kuin vastaava työ aikaisemmin oli suoritettu saaren etelärannalla.

3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat.

Eteläsatamaan tulevan tavarasuojan rakentamisen siirtäminen tuonnemmaksi. Sen jälkeen kun vuonna 1884 tehdyn esityksen ⁹⁾ johdosta oli saatu asianmukainen vahvistus Länt. rantakadun eteläiselle laiturihaaralle tulevan katetun tavarasuojan piirustuksille, rahatoimikamari vuonna 1885 oli hyväksynyt rakennusmestari J. Högdahlin tekemän urakkatarjouksen, jonka mukaan tämä oli sitoutunut rakentamaan vajan valmiiksi s. v. syyskuun 1 p:ään mennessä. Koska kuitenkin sitä ennen oli havaittu tarpeelliseksi suorittaa lisää perustustöitä ja urakoitsija oli ilmoittanut hyväksyvänsä

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 20 §. — ²⁾ S:n 24 p. marrask. 13 §. — ³⁾ S:n 15 p. jouluk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. jouluk. 8 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. huhtik. 11 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. toukok. 14 §. — ⁷⁾ S:n s:n 17 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. marrask. 10 §. — ⁹⁾ Ks. s. 16.

siitä aiheutuvan rakennustyön lykkäytymisen, kamari anoi kaupunginvaltuustolta, että kamari valtuutettaisiin lykkäämään tavarasuojan rakentaminen seuraavaan syksyyn ja talveen. Tähän valtuusto myöntyi ¹⁾).

Kauppahallien rakentaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 käsiteltäessä kysymystä kauppahallien rakentamisesta Kasarmintorille antanut ²⁾ eräälle valiokunnalle, jonka jäsenet valittiin ³⁾ vuonna 1884, tehtäväksi tutkia, minne ja miten kauppahallit olisi rakennettava, jotta ne parhaiten vastaisivat tarkoitustaan. Ensimmäisessä mietinnössään ⁴⁾, joka annettiin vuonna 1885, valiokunta ensin lausui käsityksensä niistä yleisluontoisista toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä, jotta torikauppa, jonka valiokunta katsoi edelleen olevan mitä alkuperäisimmällä kannalla, voitaisiin järjestää ajan vaatimuksia vastaavaksi. Varsinainen torikauppa oli, kuten tunnettua, olennaiselta osalta siirtynyt n. s. välityskauppiaille, jotka tukutain ostivat torille myytäväksi tuodut maalaistuotteet ja sitten möivät ne vähittäin kuluttajille. Tämä välityskauppa ei valiokunnan mielestä suinkaan tietänyt epäkohtaa, vaan oli päinvastoin hyvin hyödyllinen ja merkitsi todellista edistystä. Ostajille siten aiheutuvan vähäisen hintain kohoamisen vastapainoksi riittivät hyvin välityskaupasta aiheutuneet edut, joista erityisesti oli huomattava runsaamman valinnan mahdollisuus, kaupan jakautuminen tavaralajeittain, kaupungin asukkaitten laajempi mahdollisuus voida helposti ja mukavasti tyydyttää tarpeensa sekä kaupan pidettyjen elintarpeiden laadun tehokkaampi valvonta. Varsinaisen torikaupan täydellinen syrjäytyminen tai sen muuttuminen välityskaupaksi oli siten valiokunnan mielestä toivomus, joka ensi tilassa olisi toteutettava. Niin ollen valiokunta ei voinut yhtyä rahatoimikamarin ehdotukseen kauppahallien rakentamisesta Kasarmintorille, tämä ehdotus kun käsitti ainoastaan 17 tai kamarin myöhemmän suunnitelman mukaan 23 myymälää, varsinkin koska yritystä niin supistetussa muodossa toteutettuna runsaat perustamiskustannukset huomioon ottaen tuskin voitiin pitää taloudellisesti täysin turvattuna. Aivan toisenlaiseksi muodostuisi sitä vastoin asia, jos torikauppa kokonaisuudessaan sijoitettaisiin Kasarmintorille rakennettavaan kauppahalliin; paikkaa valiokunta piti tarkoitukseen hyvin sopivana. Valiokunta oli sen tähden antanut jäsenelleen, arkkitehti vapaaherra O. S. Gripenbergille tehtäväksi suunnitella sinne sijoitettavan kauppahallirakennuksen, johon sopisi kaikki varsinainen elintarpeiden torikauppa, ja tämä suunnitelma oli oheistettu valiokunnan mietintöön. Tämän suuremman hallin kustannusarvio päättyi 175,000 markkaan, mistä 158,469: 50 markkaa tuli itse rakennuksen ja sen sisustuksen ja 16,530: 50 markkaa kaasu- ja vesijohdon sekä lämmityslaitteiden osalle. Yrityksen arvioituista vuotuisista kustannuksista ja tuloista valiokunta oli laatinut seuraavan yhteenvedon:

M e n o t.

Valaistus	Smk	2,688: —
Lämpö	»	3,300: —
Korjaukset à 2 %	»	3,500: —
Katsontamiehen ynnä apulaisen palkkaus	»	2,400: —
Yhteensä Smk		11,888: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok. 15 §. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 286. — ³⁾ Ks. s. 16. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

Tulot.

160 myymälän vuokra à 200 markkaa	Smk 32,000: —
20 » » à 400 »	» 8,000: —
42 » » à 300 »	» 12,600: —
	Yhteensä Smk 52,600: —

Valiokunnan mietintö päättyi ehdotukseen, että Kasarmintorin länsipuolelle pääasiallisesti valiokunnan puoltaman ehdotuksen mukaisesti rakennettaisiin kaupungille 222 myymälää käsittävä kauppahalli, jonka myymälät vuokrattaisiin elintarpeiden myyjille ja muille, jotka käyttivät kaupungin torien vakinaisia myyntipaikkoja, sekä että hallin rakentamista ja sisustamista varten myönnettäisiin 175,000 markan suuruinen rahamäärä. Koska asia oli lisättyjen kaupunginvaltuutettujen käsiteltävä, tuli valtuuston maistraatilta anoa toimenpiteisiin ryhtymistä valtuuston lisäjäsenten valitsemiseksi. Jos lisätty kaupunginvaltuusto hyväksyisi valiokunnan ehdotuksen, olisi rahatoimikamarille annettava tehtäväksi sen jälkeen kun oli saatu asianmukainen lupa tarpeen vaatiman Kasarmintorin osan käyttämiseen kyseiseen tarkoitukseen, antaa laatia kauppahallin täydelliset piirustukset, anoa niille vahvistusta, tavalista tapaa noudattaen antaa rakennustyö urakalla suoritettavaksi sekä sen valmistuttua vuokrata hallin myyntipaikat siinä järjestyksessä ja niillä ehdoilla, jotka valiokunta mietinnössään oli tarkemmin esittänyt. Lopuksi valiokunta esitti, että valtuusto, ellei kauppahallia rakennettu kaupungin laskuun, antaisi jollekin yksityiselle henkilölle tai yhtiölle, joka havaittiin siihen halukkaaksi, luvan tällaisen kauppahallin rakentamiseen ehdoin, että se kahdenkymmenen vuoden kuluttua luovutettiin korvauksetta kaupungille, sekä anois maistraatilta toimenpidettä sellaisen järjestelyn aikaansaamiseksi, että Länt. rantakadun varrella olevalla Rantatorilla torikaupan päätyttyä ei saisi harjoittaa muuta kuin valmiin ruuan kauppaa, jota varten osoitettaisiin paikka Pohj. ja Etel. Makasiinikadun jatkon väliltä tai ylös kruununmakasiinille vievän ajotien varrella olevalta kolmikulmaiselta alueelta, sekä että muiden tavara- kuin maalaistuotteiden kauppa ei olisi sallittu kaupungin toreilla ja avoimilla paikoilla.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ maistraatilta anoa toisaalta toimenpidettä valtuuston lisäjäsenten valitsemiseksi käsittelemään kysymystä kauppahallien rakentamisesta, toisaalta valiokunnan ehdottamien Rantatorilla harjoitettua kauppaa ja muiden kuin maalaistuotteiden myyntiä kaupungin toreilla ja avoimilla paikoilla koskevien määräysten antamista. Sen ohessa valtuusto päätti pyytää rahatoimikamarilta lausuntoa valiokunnan ehdottamasta kauppahallista sekä selvitystä siitä, oliko kenties käytettävissä tarkoitukseen paremmin soveltuvaa paikkaa kuin valiokunnan ehdottama oli, samoin kuin palauttaa asian valiokuntaan sen lausunnon hankkimiseksi erinäisten huomautusten johdosta, joita asiaa käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa oli esitetty sen ehdotusta vastaan.

Maistraatti ilmoitti ²⁾ sen jälkeen, että läänin kuvernööri oli hyväksynyt Rantatorilla harjoitettua kauppaa koskevan kaupunginvaltuuston

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok. 7 §. — ²⁾ S:n 3 p. syysk. 4 §.

ehdotuksen ja antanut poliisikamarille tehtäväksi panna sen täytäntöön.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ¹⁾, että toimitettaessa valtuuston lisäjäsenten vaalia käsittelemään kysymystä kauppahallien rakentamisesta kaupunkiin valituiksi olivat tulleet insinööri G. E. Berggrén, teurastajamestari J. E. Hacklin, tehtailija R. Th. Heimberger, rakennusmestari J. H. Helenius, insinööri E. C. E. von Knorring, muurarimestari C. M. Kullman, kauppias E. Rudolph, tehtailija V. J. von Wright, teurastajamestari C. Lindroth, konetirehtöörin apulainen K. A. Nordman, varatuomari J. A. Norrmén, pankinjohtaja G. R. A. Charpentier, rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley, seppä A. A. Forsström, apteekkari J. A. Grönvik, rakennusmestari K. G. Jansson, hovineuvos L. Th. Krogius, lakitieteen-tohtori A. J. Lille, kauppias N. A. Turdén, talonomistaja A. Åström, oikeusraatimies E. Öhman, kauppias J. N. Carlander, insinööri M. E. F. Hallberg ja rakennusmestari C. G. Hiort af Ornäs.

Sitten kun valiokunta uudessa mietinnössä ²⁾ oli vastannut sen ensimmäistä mietintöä vastaan esitettyihin huomautuksiin ja joka kohdassa pysynyt silloin esittämässään ehdotuksessa ja rahatoimikamarikin oli sitä puoltanut ²⁾, kuitenkin jonkin verran muuttaen piirustuksia riittävän valaistuksen aikaansaamiseksi kauppahalliin, lisätty kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ asian uuteen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallqvist, af Lindfors, Brummer, Gripenberg ja Grönqvist ja jonka tuli selvittää, voitiinko kauppahalli sijoittaa Länt. rantakadun varrelle, ja siinä tapauksessa sen kustannukset, sekä voitiinko mahdollisesti jokin toinen paikka havaita tähän tarkoitukseen sopivaksi.

Oman talon rakennuttaminen reaalikoululle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1883 kehoittanut ⁴⁾ rahatoimikamaria lausumaan mielipiteensä niistä toivomuksista, joita reaalikoulun kouluneuvosto s. v. oli esittänyt erinäisten muutosten tekemisestä arkkitehti F. A. Sjöströmin laatimiin ja erään valiokunnan puoltamiin mainitulle koululle suunnitellun rakennuksen luonnospirustuksiin ⁵⁾, sekä yksityiskohtaisesti tarkastamaan niihin liittyvät kustannusarviot ja piirustukset. Asiaa käsiteltäessä kamari oli sitä mieltä, ettei reaalikoulun rakennusta ollut sijoitettava aikaisemmin tähän tarkoitukseen aiotulle Korkeavuorenkadun tontille n:o 19, vaan sille Korkeavuoren-, Kasarmin-, Ulriikaporin ja Punanotkonkatujen väliselle avoimelle paikalle, joka valtuuston hyväksymän kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen mukaan muodostaisi uuden, kahdeksi tontiksi jaetun korttelin n:o 129; koulurakennus oli kamarin mielestä sijoitettava sille niistä tonteista, joka tuli sijaitsemaan Korkeavuorenkadun varrella. Edelleen kamari puolestaan piti tarpeellisena piirustusten muuttamista sikäli, että rakennus tehtäisiin kaksi- eikä kolmikerroksiseksi, jolloin myöskin reaalikoulun kouluneuvoston esittämät muistutukset pääasiassa olisi otettava huomioon. Arkkitehti K. G. Nyströmin laadittua kamarin pyynnöstä rakennusta varten kolmet vaihtoehtoiset luonnospirustukset, joista kamari hyväksyi yhdet, kamari antoi arkkitehti Nyströmille tehtäväksi laatia tämän luonnoksen pohjalla rakennuksen täydelliset piirustukset ynnä kustannusarvion.

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 3 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Lis. valt. pöytäk. 29 p. syysk. 1 §. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 287. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5 v:lta 1879.

Rahatoimikamarin sen jälkeen antaman lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ luovuttaa edellä mainitun Korkeavuorenkadun varrella olevan tontin n:o 23 oman talon rakennuttamiseen reaalikoululle määräten, että talon julkisivu oli sijoitettava mainittua katua vastaan; sallia koulun toistaiseksi käyttää hyväkseen toistakin saman korttelin n:o 129 tonttia; hyväksyä sekä arkkitehti Nyströmin laatimat rakennuksen piirustukset että myöskin hänen ehdotuksensa rakennuksen kellarikerroksen järjestämisestä siten, ettei erityistä ulkohuonerakennusta tarvittu; sekä jättää kamarin asiaksi vahvistuksen hankkimisen piirustuksille ja rakennuksen teettämisen niiden mukaisesti niin pian kuin tämän seudun kaupunginasemakaavan muutos oli vahvistettu.

Raatihuoneen muutosrakennustyöt. Raatihuoneen kolmanteen kerrokseen sijoitetun raatihuoneen arkiston huoneiston laajentamiseksi ja sen turvaamiseksi tulenvaaralta rahatoimikamari oli antanut avata oven erään arkistolle kuuluvan ja aikaisemmin rakennuskonttorille aiotun huoneen välille ja murata kiinni sekä siten saadun uuden arkistihuoneen ja mainitun konttorin huoneiston välisen oven että erään suuren päätyikkunan. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ nämä rakennusmuutokset.

Yleisen käymälän järjestäminen. Rahatoimikamarin tekemän esityksen yleisen käymälän järjestämisestä raatihuonerakennuksen ajoportin vieressä olevaan ulkohuonerakennukseen 2,800 markan kustannuksin kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ talousarviovaliokuntaan; tämän mietinnössään⁴⁾ ehdotettua esityksen hyväksyttäväksi kaupunginvaltuusto myöntyi⁵⁾ siihen ja määräsi mainitun rahamäärän merkittäväksi tähän tarkoitukseen kaupungin vuoden 1886 menosääntöön.

Kasarminkadun kansakoulutalon uudestirakentaminen. Kansakoulujen johtokunta, joka oli havainnut eräät Kasarminkadun talossa n:o 21 kesällä suoritetut korjaustyöt⁶⁾ riittämättömiksi, esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupungin vuoden 1886 menosääntöön merkittäisiin 90,000 markan suuruisen määräraha mainitun kansakoulutalon perin pohjaista uudestirakentamista varten sekä 12,000 markan määräraha tarpeellisten kouluhuoneistojen vuokraamiseen rakennusajaksi. Valtuuston lähetettyä⁷⁾ johtokunnan esityksen valiokuntaan, joka oli asetettu käsittelemään erinäisiä kansakouluasioita⁸⁾, ja tämän mietinnössään vastustettua ehdotusta valtuusto epäsi⁹⁾ sen.

Huoneisto kutsuntatoimitusta varten. Läänin kuvernöörin tiedusteluun, suostuiko kaupunki maksutta luovuttamaan Helsingin kaupungin arvanostoaletta varten suurehkon salihuoneen ja kutsuntoihin saapuvien tarkastukseen tarpeelliset pienemmät huoneet, kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾ vastata, ettei kaupungilla ollut käytettäväänään sopivia huoneit tähän tarkoitukseen.

Odotushuoneen vuokraaminen majoituslautakunnan tarpeisiin. Majoituslautakunnan anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi¹¹⁾ 420 markan määrärahan erään mainitun lautakunnan huoneiston vieressä sijaitsevan pienen huoneen vuokraamiseen lautakunnalle odotushuoneeksi kesäkuun 1 p:stä 1885 samaan päivään vuonna 1886.

1) Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 19 §. — 2) S:n s:n 8 §. — 3) S:n 24 p. marrask. 14 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — 5) Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — 6) Ks. s. 101. — 7) Valt. pöytäk. 24 p. marrask. 8 §. — 8) Ks. s. 104. — 9) Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 19 §. — 10) S:n 20 p. tammik. 14 §. — 11) S:n 3 p. helmik. 8 §.

Unsi huoneisto pyhäkoululle. Kansakoulujohtokunnan tekemän esityksen oman huoneiston hankkimisesta pyhäkoululle, joka siihen asti oli toiminut kansakoulujen huoneistoissa, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ kansakouluasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan ²⁾. Tämän mietinnössään vastustettua esitystä valtuusto hylkäsi ³⁾ sen.

Voimistelusalin luovuttaminen. Gymnastikföreningen för fruntimmer i Helsingfors nimisen yhdistyksen anomuksen, että sille myönnettäisiin kaupungin varoista avustusta voimistelusalin vuokraamiseen virkistysvoimistelumahdollisuuksien hankkimiseksi naisille, kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ rahatoimikamariin tiedustellen, oliko missään kaupungin omistamassa koulussa tai kaupungin käyttämässä kouluhuoneistossa voimistelusalialia, joka sopisi luovutettavaksi tähän tarkoitukseen. Kamarin vastattua tähän kysymykseen kieltävästi valtuusto epäsi ⁵⁾ anomuksen.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ vtt Höijerin ja Grönqvistin sekä heidän varamiehekseen vtn Parviaisen.

Tonttien mittaaminen ja kartoittaminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ 4,200 markan määrärahan kertomusvuoden aikana käytettäväksi insinöörin palkkaamiseen sekä aputyövoimaa ja mittastarpeita varten huvilain Kallion (Berghäll) ja Kaiun (Eko) sekä n. s. Janssonin viljelysten samoin kuin huvilain Suruttoman, Vallgårdin ja Harjun käyttämättä olevien osain mittaamista ja kartoittamista varten; näiden toimenpiteiden tarkoituksena oli kyseisten huvila-alueiden jaotuksen muuttaminen, jotta osa niistä voitaisiin luovuttaa asuntotonteiksi.

Vesijohdon ulottaminen Annankadun taloon n:o 36. Talonomistaja J. F. Lund oli rahatoimikamarilta anonut, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin Annankadun taloon n:o 36. Kamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ myöntyä tähän anomukseen ehdoin, että hakija sitoutui siitä päivästä, jolloin katuputki oli täydellisesti laskettu, ja kunnes johtoa jatkettiin edelleen tai muita kuluttajia tuli lisää, suorittamaan vesitaksassa määrätyn vesimaksun, 4 markkaa huoneelta, minkä ohessa valtuusto myönsi työn suorittamista varten ja palopostin järjestämiseen mainitun talon ulko-puolelle 650 markan määrärahan.

Vesijohto- ja viemäriverkon ulottaminen Tarkka-ampujakadulle. Luukuisain Tarkka-ampujakadun varrella olevien talojen omistajain tekemän anomuksen, että kaupungin vesijohto- ja viemäriverkkoa jatkettaisiin Tarkka-ampujakatuun saakka ja pitkin sitä, kaupunginvaltuusto lähetettyään ⁹⁾ sen rahatoimikamariin tämän lausunnon mukaisesti jätti ¹⁰⁾ ratkaisematta, kunnes kysymys puheena olevan seudun kaupunginasemakkaan muuttamisesta oli lopullisesti ratkaistu.

Vesijohdon ulottaminen Katajanokalle. Kauppias G. Dementjeff, lääkintöneuvos J. A. Florin ja diakonissalaitoksen johtokunta olivat vuonna 1884 yhteisesti anoneet rahatoimikamarilta toimenpidettä, jotta vesijohto

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. marrask. 8 §. — ²⁾ Ks. s. 104. — ³⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 19 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. maalisk. 8 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. huhtik. 2 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. tammik. 2 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. huhtik. 7 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. kesäk. 17 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. marrask. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. marrask. 16 §.

saataisiin jatketuksi Katajanokalle. Hakijain sitouduttua kymmenen vuoden aikana takaamaan kaupungille Katajanokan johdosta vuotuisen voiton, joka vastasi 8 % enintään 30,000 markaksi arvioiduista perustamiskustannuksista siten, että kauppias Dementjeff otti vastatakseen takuusumman 56 %:sta, diakonissalaitos 29 %:sta ja lääkintöneuvos Florin 15 %:sta, kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti¹⁾ vuoden varrella antaa jatkaa vesijohtoa Katajanokalle rakennuskonttorin tätä työtä varten laatiman suunnitelman mukaisesti sekä myöntää tarkoitusta varten 30,000 markan määrärahan putkiverkon laajentamista varten talousarvioon merkityn määrän lisäksi.

Vesijohdon ulottaminen Lapinlahteen, Sörnäsiin ja Munkkisaareen. Lääkintöhallituksen esitettyä senaatille, että Lapinlahden mielisairaiden hoitolaitokseen aikaisemmin järjestetty merivesijohto rakennettaisiin uudestaan ja liitettäisiin kaupungin vesijohtoon, jota tässä tarkoituksessa olisi Lapinlahdenkadun päästä jatkettava mainittuun laitokseen saakka, senaatti pyysi kaupunginvaltuustolta lausuntoa siitä, suostuiko kaupunki ulottamaan vesijohdonsa mainitulta kadulta hoitolaitoksen alueen rajalle, mistä johto valtion kustannuksella rakennettaisiin itse sairaalaan. Rahatoimikamari, johon asia oli lähetetty²⁾, ehdotti, että valtuusto lausunnossaan ilmoittaisi kaupungin suostuvan kesällä 1886 jatkamaan vesijohtoaan hoitolaitoksen alueen rajalle ehdoin, että laitoksen taholta taattiin vähintään 3,000,000 kannun vuotuinen vedenkulutus johdosta sekä että sairaala tästä kulutuksesta maksoi kaupungille voimassa olevan taksan mukaan 5 %:n vähennyksin eli vähintään 2,280 markkaa vuosittain. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto palautti³⁾ sen rahatoimikamariin kehoittaen tätä antamaan lausunnon siitä, oliko syytä pelätä, ettei vedensaanti vesijohtoverkkoa tuntuvasti laajennettaessa kaikissa oloissa riittänyt pitämään johtoa häiriytymättömässä käynnissä.

Sörnäsin rangaistusvankilan johtaja ja tehtailija J. G. Söderström olivat yhteisesti anoneet, että vesijohto ulotettaisiin mainittuun vankilaan ja Sörnäsin osakepanimoon saakka. Rahatoimikamarin antamassaan lausunnossa ehdotettua, että kaupunginvaltuusto epäisi tämän anomuksen, mutta jättäisi hakijoille vapaan vallan työn toimeenpanemiseen omalla kustannuksellaan kaupungin rakennuskonttorin toimesta velvollisina suorittamaan uuden johdon vedenkulutuksesta voimassa olevassa vesitaksassa säädettyt maksut, valtuusto päätti⁴⁾ kehoittaa kamaria lausumaan mieliteensä siitä, eikä tätä työtä olisi pantava täytäntöön ja samalla samoin kuin kysymyksen ollessa Lapinlahden vesijohdosta, riittikö Vantaanjoen vesimäärä kaikissa oloissa pitämään johdon käynnissä.

Myöskin Munkkisaaren tehdasosakeyhtiön esittämän anomuksen vesijohdon ulottamisesta Munkkisaaren luujauho- ja liimatehtaaseen kaupunginvaltuusto lähetti⁵⁾ rahatoimikamariin.

Sen jälkeen antamassaan lausunnossa, joka kosketteli kaikkia edellä mainittuja asioita ja jonka kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ talousarviovaliokuntaan, rahatoimikamari lausui, että vesijohto sen mielestä oli ulotettava sekä Lapinlahteen, Sörnäsiin että Munkkisaareen ja että kaupungin oli pantava toimeen työ määrätyillä ehdoilla ja takuilla, mutta sen kustannukset suoritettava lainavaroilla samoinkuin että missään olosuhteissa ei

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. maalisk. 16 §. — ²⁾ S:n 26 p. toukok. 6 §. — ³⁾ S:n 30 p. kesäk. 5 §. — ⁴⁾ S:n s:n 4 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. syysk. 25 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. jouluk. 6 §.

ollut aihetta pelkoon Vantaanjoen veden riittämättömyydestä. Samat näkökohdat kamari toi esiin talousarvioehdotuksensa perusteluissa¹⁾, minkä ohessa kamari siinä ilmoitti aikomukseksensa aikanaan antaa valtuustolle eri esityksen tästä asiasta. Kamarin käsitykseen työn suorittamisesta yhtyi talousarviovaliokunta vuoden 1886 talousarviomietinnössä²⁾ pidättäen samalla itselleen oikeuden eri lausunnon esittämiseen valtuustolle näistä asioista, jotka eivät olleet suoranaudessa yhteydessä talousarvion vahvistamisen kanssa.

Talousarvion järjestelyssä³⁾ ei puheena olevia asioita otettu käsiteltäviksi.

Vesijohdon ulottaminen erinäisiin vaivaistalon rakennuksiin. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ antaa johtaa vesijohdon työ- ja vaivaistalon mielisairashoito- ja talousrakennuksiin; työn kustannukset, 2,000 markkaa, oli suoritettava niistä varoista, jotka olivat säästyneet vesijohdon ulottamiseksi vaivaistaloon myönnetystä määrärahasta.

Vesijohdon ulottaminen Arabian tehtaaseen. Sitten kun Arabia aktiefabrik niminen yhtiö oli anonut, että kaupungin vesijohto määrätyillä ehdoilla ulotettaisiin mainittuun tehtaaseen asti, rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto eväten tämän anomuksen myöntäisi yhtiölle luvan johtoputken vetämiseen vesijohdosta tehdasalueelle ehdoin, että kaupungin rakennuskonttori pani toimeen työn ja yhtiö suoritti tehtaan vedenkulutuksesta maksut voimassa olevan taksan mukaan sekä että kaupungeilla oli oikeus, jos ja milloin se sitä halusi, lunastaa johto yhtiöltä suorittamalla sille perustamiskustannusten täysi määrä. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ hyväksyen kamarin vähemmistön tekemän ehdotuksen antaa rakentaa puheena olevan johdon kaupungin kustannuksella ehdoin, että yhtiö paitsi tavallista kulutusmaksua suoritti kaupungille 5 %:n koron perustamispääomalle, kunnes johdosta saatu tulo ei ainoastaan vastannut tätä korkoa ja johdon kaupungille aiheuttamia todellisia kustannuksia, vaan lisäksi antoi niin suuren voiton, että kaupungin viranomaiset katsoivat, että yhtiö voitiin vapauttaa mainitun koron suorittamisesta, jolloin kuitenkin oli otettava huomioon, että jos muita vedenkuluttajia tuli lisäksi, tämä korkomaksu, niin kauan kuin sitä suoritettiin, oli jaettava kaikkien kuluttajien kesken suhteessa itsekunkin kulutuksen määrään. Työn suorittamista varten valtuusto sen ohessa myönsi 6,050 markan määrärahan.

Uusien kaasulyhtyjen asettaminen Eteläsatamaan. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti⁶⁾ rahatoimikamarin antamaan asettaa tarkemmin määrättyihin paikkoihin Eteläsataman eteläiselle laiturinhaaralle kuusi uutta kaasulyhtyä.

Sähkövalaistuksen järjestäminen reaalikouluun. Rehtori M. M. W. Brennerin esityksen sähkövalaistuksen järjestämisestä reaalikouluun syyslukukauden alusta kaupunginvaltuusto hyväksyi⁷⁾ lähetettyään⁸⁾ sen ensin rahatoimikamariin ja tämän annettua siitä puoltavan lausunnon; kamari valtuutettiin ryhtymään tämän tarkoituksen edellyttämiin toimenpiteisiin.

1) Painettu ilman numeroa. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — 3) Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — 4) S:n 3 p. marrask. 13 §. — 5) S:n 16 p. kesäk. 15 §. — 6) S:n 26 p. toukok. 10 §. — 7) S:n s:n 12 §. — 8) S:n 26 p. maalisk. 3 §.

Eteläsataman eteläisen laiturinhaaran uudestirakentaminen. Rahatoimikamarin senaattiin jättämän anomuksen asianmukaisen luvan myöntämisestä Eteläsataman eteläisen laiturinhaaran uudestirakentamiseen, mihin tarkoitukseen kaupunginvaltuusto kertomusvuoden talousarvion järjestyksessä oli myöntänyt 28,000 markan määrärahan, senaatti oli jättänyt ratkaisematta, koska kamaria ei ollut pidetty oikeutettuna tässä asiassa esiintymään kaupungin puolesta. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ valtuuttaa sihteerinsä jättämään senaattiin valtuuston kokouksen puheenjohtajan allekirjoittaman, edellä mainittua sisällystä olevan anomuskirjelmän.

Myöhemmin ilmoitettiin ²⁾ senaatin myöntyneen viimeksi mainittuun anomukseen.

Sörnäsän sataman suun ruoppaaminen. Rahatoimikamarin esityksen uuden ruoppalauslaitteen ostamisesta Sörnäsän sataman suun välttämätöntä ruoppaamista varten kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ talousarviovaliokuntaan, joka mietinnössään ⁴⁾ vastusti esitystä ja sen sijaan ehdotti, että kaupungin vuoden 1886 menosääntöön merkittäisiin tähän tarkoitukseen 15,000 markan lisämääräraha ja kamarille annettaisiin tehtäväksi antaa jo kesällä 1886 urakalla ruoppauttaa sekä mainittu sataman suu että muut kaupungin satamain kohdat, joissa se oli tarpeellista. — Talousarvion järjestyksessä valtuusto päätti ⁵⁾ eväten kamarin esityksen kaikilta osiltaan hyväksyä talousarviovaliokunnan ehdotuksen.

Rautatien yli vievän sillan rakentaminen Eläintarhaan. Vtn Lindforsin tekemän kirjallisen ehdotuksen, että kaupungin vuoden 1886 menosääntöön merkittäisiin määräraha sillan rakentamista varten Eläintarhan rautatieleikkauksen yli, kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ rahatoimikamariin kehoittaen sitä antamaan asiasta lausunnon ja siinä samalla antamaan tietoja sellaisen sillan kustannuksista laskettuina sekä rauta- että puurakenteesta. Sitten kun kamari lausunnossaan oli antanut vaaditut tiedot, mutta puolestaan vastustanut yrityksen toteuttamista mainittuna vuonna, valtuusto vieläkin lähetti ⁷⁾ asian talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään ⁴⁾ tekemästä ehdotuksesta valtuusto talousarvion järjestyksessä päätti ⁵⁾ merkitä vuoden 1886 menosääntöön 7,500 markan määrärahan rautasillan rakentamista varten Eläintarhan rautatieleikkauksen yli.

Torikaupan järjestäminen. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto vuonna 1884 oli valittanut ⁸⁾ senaattiin läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla tämä oli hylännyt tutkittavikseen alistetut kaupungin torien y. m. vakiinaisten myyntipaikkain taksain sekä torikaupan järjestyssääntöjen ehdotukset, senaatti oli s. v. tehnyt päätöksen, jonka mukaan kyseisten taksojen määrääminen kuului kaupungin viranomaisten toimivaltaan, jota vastoin torikaupan järjestyssääntöjen vahvistaminen oli kuvernöörin asia. Tämän johdosta valtuusto vuonna 1885 uudestaan alisti ⁹⁾ järjestyssääntöehdotuksen kuvernöörin tutkittavaksi, mutta lykkäsi taksain soveltamisen, kunnes kuvernööri oli vahvistanut järjestyssäännöt. Kun kuvernööri kuitenkin uudestaan oli hylännyt järjestyssääntöehdotuksen,

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. maalisk. 9 §. — ²⁾ S:n 26 p. toukok. 4 §. — ³⁾ S:n 1 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. marrask. 7 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. jouluk. 3 §. — ⁸⁾ Ks. s. 26. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. tammik. 4 §.

valtuusto päätti¹⁾ valittaa senaattiin kuvernöörin päätöksestä ja hyväksyi²⁾ myöhemmin laaditun asiaa koskevan valituskirjelmän.

Erään Elisabetintorin osan uudestikiveäminen. Rakennuskonttorin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ konttorille 3,000 markan määrärahan Uudenmaan kasarmin edustalla sijaitsevan Elisabetintorin osan uudestikiveämistä varten ja antoi konttorille tehtäväksi heti panettaa työn toimeen.

N. s. Punanotkon puistikon tasoittaminen. Rahatoimikamarin esityksen määrärahan myöntämisestä Kasarmin-, Ulriikaporin-, Korkeavuoren- ja Etel. Punanotkonkatujen välisen paikan eli n. s. Punanotkon puistikon tasoittamiseen, minkä esityksen kaupunginvaltuusto vuonna 1879 oli pannut pöydälle⁴⁾ toistaiseksi, valtuusto vuonna 1885 epäsi⁵⁾ määräten asian poistettavaksi valtuuston diaareista.

Lupa ajamiseen Kaisaniemen puiston ajoteillä ja vesijohdon ulottaminen sinne. Kaisaniemen keilarata osakeyhtiön johtokunnan anomuksen, että lupa myönnettäisiin ajoneuvoilla kulkemiseen Kaisaniemen puiston ajoteillä sekä että vesijohto ulotettaisiin mainittuun puistoon, kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ rahatoimikamariin. Samaten valtuusto lähetti⁷⁾ kamariin ravintoloitsijatar A. Hammarlundin myöhemmin esittämän samaa tarkoittavan anomuksen. Kamarin asiasta antama lausunto ei kuitenkaan saapunut vuoden varrella.

Toimenpiteitä Vantaanjoen laskemisen johdosta. Sen johdosta että oli virinnyt kysymys Vantaanjoen laskemisesta, kaupunginvaltuusto tehdystä esityksestä valtuutti⁸⁾ rahatoimikamarin kaupungin puolesta esittämään läänin kuvernöörille joitakin huomautuksia, jotka koskivat erinäisten mainitusta yrityksestä kaupungille mahdollisesti koituvien haittojen ehkäisemiseksi tarpeellisina pidettyjä ehtoja.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan tilaa valaiseva taulukko. Rahatoimikamarin kaupunginvaltuustolle lähettämä kaupunginkassan tilaa joulukuun 31 p:nä 1884 valaiseva taulukko ei antanut⁹⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupunginkassan katsastus. Kaupunginkassan katsastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁰⁾ vtt Kullhemmin ja af Lindforsin sekä heidän varamiehekseen vtn Kurténin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁰⁾ vtt Steniuksen ja Wecksellin, sekä heidän varamiehekseen vtn Lundqvistin.

Kaupungin vuoden 1884 tilien tarkastus. Sen jälkeen kun tilintarkastajain kertomus¹¹⁾ heidän toimittamastaan kaupungin vuoden 1884 tilien tarkastuksesta ynnä rahatoimikamarin ja vaivaishoitohallituksen sen johdosta antamat selitykset¹¹⁾ olivat saapuneet, kaupunginvaltuusto päätti¹²⁾ antaa valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Schildt, Kurtén ja Dittmar,

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 15 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 6 §. — ³⁾ S:n 30 p. kesäk. 21 §. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 31. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 1 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. jouluk. 4 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. jouluk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. lokak. 14 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. maalisk. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. tammik. 2 §. — ¹¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 1 §.

tehtäväksi antaa lausunnon kertomuksesta. Sen jälkeen kun valiokunnan mietintö ¹⁾ oli annettu ja julkaistu painosta ²⁾, valtuusto sen mukaisesti myönsi ³⁾ rahatoimikamarille sekä kaupungin muille virastoille ja virkamiehille täyden vastuunvapauden kaupungin rahatoimen hoidosta vuonna 1884. Muista valtuuston tässä yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ⁴⁾ muualla tässä kertomuksessa.

Huutokauppakamarin tilien tarkastus. Kaupungin vuoden 1884 tilien tarkastajain huomautettua tilintarkastuskertomuksessaan ⁵⁾, että kaupungin huutokauppakamari, vaikka se oli tarkoitettu tuloa tuottavaksi laitokseksi, antoi tuloa ainoastaan murto-osan siitä vuokrasta, joka sen huoneistolle oli laskettava, sekä ettei tilintarkastajille ollut annettu tehtäväksi laitoksen tilien tarkastusta, joka kuului maistraatille, kaupunginvaltuusto sen valiokunnan ehdotuksesta, joka antoi mietinnön ¹⁾ mainitusta kertomuksesta, antoi ³⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ottaa harkittavakseen ja ehdottaa sopivia toimenpiteitä huomautuksen aiheena olleen epäkohdan poistamiseksi.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilien tarkastus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain puoltolauseen nojalla kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ mainittujen laitosten johtokunnalle ja taloudenhoitajalle vastuunvapauden niiden hallinnosta vuonna 1884, minkä ohessa erinäiset tilintarkastajain esittämät kirjanpitoa koskevat toivomukset päätettiin saattaa johtokunnan tietoon.

Toimenpiteitä kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen johdosta. Rahatoimikamari ilmoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuustolle, että kamarin m. m. edesmenneen kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin takausmiehiä vastaan nostama oikeudenkäynti hänen vajauksensa ⁸⁾ korvaamisesta oli ratkaistu senaatin vuonna 1885 julistamalla päätöksellä, jolla kamarin kanne, sikäli kuin se kohdistui mainittuihin takaajiin, oli hylätty. Kaupungille siten koitunut tappio, pääomaltaan 4,713:68 markkaa, johtui siitä, että maistraatti oli laiminlyönyt kymmenen vuoden kuluessa takaussitoumuksen antamisesta eli viimeistään syyskuun 9 p:nä 1873 huomauttaa takaajille kyseisestä takauksesta ja siten antanut sen vanhentua. Puheena olevaa laiminlyöntiä ei helposti voinut lukea kenenkään muun maistraatin jäsenen kuin puheenjohtajan syyksi, jonka velvollisuus olisi ollut ryhtyä asian vaati-miin toimenpiteisiin. Tällöin oli kuitenkin otettava huomioon, että maistraatissa oli tapahtunut puheenjohtajan vaihdos vähää ennen takaussitoumuksen voimassaoloajan päättymistä, kun oikeusraatimies F. A. Åkerberg elokuun 1 p:nä 1873 virkaatekevänä ryhtyi virkaa hoitamaan. Kamari piti epäiltävänä, oliko kaupungilla aihetta ryhtyä häntä vastaan oikeudenkäyntiin vahingonkorvauksen saamiseksi kyseisestä laiminlyön-nistä, mutta jätti valtuuston ratkaistavaksi, oliko ryhdyttävä toimen-piteisiin vajauksen vielä jäljellä olevan ja peittämättömän osan suhteen. Valtuusto lähetti ⁹⁾ asian tarkemmin valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Nordman, Wegelius ja Sohlman.

Veronkantoaikojen määrääminen. Rahatoimikamarin esityksestä kau-punginvaltuusto päätti ¹⁰⁾, että vuoden 1884 kunnallisverojen ensimmäisen

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ²⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 4 §. — ³⁾ S:n 3 p. marrask. 1 §. — ⁴⁾ Ks. ss. 94 ja 102 sekä alemp. tällä sivulla. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok. 19 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12 v:lta 1887. — ⁸⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 138. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. huhtik. 6 §.

kantokauden tuli alkaa toukokuun 18 p:nä ja jatkaa saman kuukauden 30:nteen, ja oikeutti kamarin määräämään toisen, syyskuussa olevan veronkantokauden kantopäivät.

Lisäys verolipun tekstiin. Vuoden 1886 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että verolippuihin vastedes oli merkittävä sekä vuoden taksoitettu määrä että erioikeudellisten ja erioikeudettomien veroäyriä lukumäärä, kummatkin erikseen, ynnä se rahamäärä, joka tuli jokaisen näistä veroäyryistä osalle.

Lyhennysluetteloiden tarkastus. Maistraatin lähetettyä kaupunginvaltuustolle tarkastettaviksi lyhennysluettelot vuoden 1883 ja osittain muuttaman edellisenkin vuoden maksamattomista henkirahoista ja suostuntavaroista, valtuusto antoi²⁾ luetteloiden tarkastuksen tehtäväksi valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Nordman, Wecksell ja Lundqvist. Valiokunnan mietinnössään tekemän ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti³⁾ lähettää mainitut luettelot takaisin maistraatille ilmoittaen, että niihin merkittyjen henkilöiden olinpaikka kahta nimeltä mainittua lukuunottamatta, joista toinen tiettävästi asui kaupungissa, ei ollut valtuuston tiedossa.

Tuulaaki-, liikenne- ja mittausmaksujen veloitus ja kanto. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 antanut⁴⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi neuvoteltuaan kaupungin tullikamarin kanssa antaa valtuustolle lausunnon ja ehdotuksen tuulaaki-, liikenne- ja mittausmaksujen veloituksen ja kannon siirtämisestä tullikamarin tehtäväksi. Tullikamarin puolestaan tuotua esiin⁵⁾ erinäisiä epäilyksiä tämän järjestelyn sopivaisuudesta rahatoimikamari vuonna 1885 ehdotti⁶⁾, että valtuusto tekisi Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen esityksen toimenpiteistä asian järjestämiseksi siten, että tullikamarin kassanhoitaja saisi nauttien kaupungin varoista korvausta, joka ei kuitenkaan saanut ylittää 1 % kantomäärästä, toimittaa kaupungille tulevien tuulaaki-, liikenne- ja mittausmaksujen kannon kaupungin alaisen virkamiesten laatimien verolippujen mukaisesti ollen tällöin saman vastuun ja valvonnan alainen, joka oli säädetty muiden hänen kantamiensa varojen suhteen, sekä velvollinen säännöllisesti, esim. kerran kuukaudessa, maksamaan kertyneet varat kaupunginkassaan. Sen jälkeen kun asiaa koskevat asiakirjat oli toimitettu⁶⁾ painettaviksi, valtuusto palautti⁷⁾ asian rahatoimikamariin kehoittaen sitä ottamaan harkittavaksi, eikä mainittujen maksujen kantoa voisi pakkahuoneessa suorittaa joku kaupungin virkamies, joka joka tapauksessa oli velvollinen oleskelemaan siellä. Kamarin asiasta antama uusi lausunto ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Vapautus liikenne- y. m. maksuista. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto vapautti⁸⁾ Britannian ja ulkomaan raamattuseuran suorittamasta liikenne- ja muita kaupungin maksuja kaupunkiin tuomistaan raamatuista ja niiden osista.

Satamamaksujen alennus ja palauttaminen. Hullilaisen laivanvarustusyhtiön Bailey & Leetham'in anomuksen saada myöskin vuonna 1885 nauttia yhtiölle aikaisemmin myönnettyä⁹⁾ 40 %:n alennusta voimassa olevista satamamaksuista höyrylaivoistaan, vaikka nämä olivat poiken-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ S:n 28 p. huhtik. 9 §. — ³⁾ S:n 13 p. lokak. 5 §. — ⁴⁾ Ks. s. 23. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 20 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. lokak. 1 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. syysk. 17 §. — ⁹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 116.

neet kaupunkiin vain kolme kertaa vuoden kuluessa, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Kamarin lausunnon mukaisesti valtuusto päätti ²⁾ jättää anomuksen huomioon ottamatta, mutta vastaiseksi myöntää yhtiölle oikeuden samaan satamamaksujen alennukseen sen höyrylaivoista ehdoin, että nämä säännöllisesti vähintään viisi kertaa purjehduskauden kuluessa kävivät kaupungissa, missä tapauksessa alennus niin pian kuin viimeinen näistä matkoista oli tapahtunut, laskettiin yhtiön hyväksi yhdellä kertaa kaikista matkoista.

Myöhemmin, sen jälkeen kun puheena olevan laivanvarustusyhtiön höyrylaivat vielä kaksi kertaa vuoden kuluessa olivat käyneet kaupungin satamassa, kaupunginvaltuusto uudistetusta anomuksesta ja rahatoimikamarin annettua siitä puoltavan lausunnon päätti ³⁾ antaa palauttaa yhtiölle 439: 68 markkaa eli 40 % sen laivojen vuoden kuluessa maksamista vähentämättömistä satamamaksuista.

Toripaikoista markkinoilla suoritettavien maksujen korotus. Helsingin käsityöläisyhdistyksen tekemän esityksen toripaikkamaksujen korottamisesta markkinain aikana kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ rahatoimikamariin. Kamarin lausunnon ehdotettua esityksen hylättäväksi valtuusto päätti ⁵⁾ jättää sen ratkaisematta, kunnes läänin kuvernöörin päätös torikaupan järjestämisestä ⁶⁾ oli tehty. Myöhemmin valtuusto pani asian edelleen pöydälle ⁷⁾, kunnes valtuuston kuvernöörin edellä mainitun päätöksen johdosta senaattiin tekemä valitus oli ratkaistu.

Vuoden 1884 koiravero. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ aktuaari, assessorinrouva I. Öhrnbergille 25 markan palkkion vuoden 1884 koiraveron kannosta.

Vesimaksun alennus. Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ kauppias E. Evensenille sellaisen alennuksen siitä vedestä suoritettavista maksuista, joka purjehduskautena 1885 myytäisiin hänelle höyrylaivaa Fänrik Stål varten Eteläsataman keittuhuoneen luona olevasta vesipostista, että maksun, jos purjehduskauden kulutus ylitti 200,000 kannua, tuli olla 1: 10 markkaa 1,000 kannulta, siihen luettuna säädetty provisio myyntiä hoitavalle henkilölle.

Elintarpeiden tarkastusaseman taksa. Terveystieteiden lautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁰⁾ lautakunnan laatiman ehdotuksen elintarpeiden tarkastusaseman taksaksi. Vahvistettu taksa oli sisällykseltään seuraava:

Helsingin elintarpeiden tarkastusasemalla noudatettava taksa.

Liha ja kala.

Smk.

Yksinkertainen katsastus	—: 50 á 1: —
Sianlihan trikiinitutkimus	—: 50 á 1: 50

Muist. Taksa vaihtelee ilmoitetuissa rajoissa tutkittavaksi annettujen kappaleiden suuruuden mukaan; lihaan nähden korkein hintamäärä tarkoittaa yhden kokonaisen eläinruhon tutkimusta.

Eläinten osien ja nesteiden tutkimus sairautta synnyttävien aineiden selville saamiseksi	2: — á 4: —
--	-------------

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 16 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 14 §. — ³⁾ S:n 15 p. jouluk. 8 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. kesäk. 18 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. syysk. 18 §. — ⁶⁾ Ks. s. 75. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 16 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. helmik. 1 §. — ⁹⁾ S:n 21 p. huhtik. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. tammik. 11 §.

Leipä, maito ja ryynit.

Smk.

Yksinkertainen katsastus	—: 50 á 1: —
Laadun tutkimus, koskeva väärennystä tai haitallisuutta terveydelle	2: — á 5: —
Täydellinen analyysi	20: —

Maito.

Yksinkertainen katsastus väärennyksen selville saamiseksi	—: 50
Kemiallinen eri ainesosien tutkimus	2: — á 4: —
Täydellinen analyysi	12: —

Vesi.

Tutkimus, koskeva veden käyttökelpoisuutta juomaksi ja ruoanvalmistukseen	2: — á 5: —
Täydellinen vesianalyysi	25: —

Alkoholipitoiset juomat.

Laadun tutkimus, koskeva haitallisuutta terveydelle	1: — á 5: —
Viinin, oluen ja muiden käyneiden juomain täydellinen analyysi	20: —

Muut elintarpeet.

Yksinkertainen katsastus	—: 50 á 1: —
Kemiallinen tutkimus, koskeva väärennystä tai haitallisuutta terveydelle	1: — á 5: —

1 muist. Suurempien tavaramäärien ollessa kysymyksessä, kun kenties on toimitettava useampikertainen tutkimus sovelletaan taksaa johtajan harkinnan mukaan tai sovitaan maksusta tutkimusta haluavan kanssa.

2 muist. Taksa koskee tarkastusasemalle jätettyjen aineiden tarkastusta; sen ulkopuolella toimitetusta katsastuksesta tai tarkastuksesta suoritetaan korvaus sopimuksen mukaan.

Kaupungin palkansaajain palkkaussääntö. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 kehoittanut ¹⁾ rahatoimikamaria laatimaan kaikki kaupungin palkansaajat käsittävän palkkaussäännön ehdotuksen ottaen m.m. huomioon, että tällöin tarkoin oli pidettävä erillään ne osat palkkaussääntöä, jotka oli alistettava senaatin vahvistettaviksi. Kamarin vuonna 1885 annettua perustellun ehdotuksen tällaiseksi palkkaussäännöksi ²⁾ valtuusto lähetti ³⁾ tämän valiokuntaan, joka aikaisemmin oli asetettu ¹⁾ valmistelemaan raastuvanoikeuden ja maistraatin uutta palkkaussääntöä koskevaa kysymystä. Samaan valiokuntaan lähetettiin tämän yhteydessä myöskin kaksi aikaisemmin pöydälle pantua asiaa, joista toinen, vuodelta 1882, koski eräiden kaupunginpalvelijain anomusta saada virkapuvustonsa kaupungin kustannuksella ⁴⁾, ja toinen, vuodelta 1884, palkanlisäyksen myöntämistä nuoremmalle kaupunginkirjanpitäjälle ⁵⁾. Sitäpaitsi lähetettiin valiokuntaan eräitä vuonna 1885 tehtyjä palkankorotusanomuksia ⁶⁾.

Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ⁷⁾ valiokunta esitti, että rahatoimikamarin laatima palkkaussääntöehdotus hyväksyttäisiin erinäisin valiokunnan ehdottamin muutoksin, että mainittua palkkaussääntöä sen jälkeen kun senaatti oli sen tarpeellisilta osilta vahvistanut, ryhdyttäisiin noudattamaan tammikuun 1 p:stä 1886 tai ellei vahvistusta ollut ehditty saada siihen mennessä, seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä lukien, asianomaisten ollessa velvolliset kamarille ilmoittamaan, tyytyivätkö he

¹⁾ Ks. s. 26. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2. — ³⁾ Valt. pöytäk. 20 p. tammik. 5 §. — ⁴⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 232. — ⁵⁾ Ks. s. 28. — ⁶⁾ Ks. s. 88. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18.

muutettuun palkkaukseen vai halusivatko säilyttää siihenastiset palkkaehtonsa, sekä että kaikki aikaisemmin myönnettyt kalliinajanlisäykset lakautettaisiin.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ valiokunnan ehdotuksen tehden kuitenkin erinäisiä muutoksia palkkaussääntöehdotukseen. Edelleen valtuusto sen palkankorotuksen laskemistavan suhteen, joka uuden palkkaussäännön mukaan suoritettaisiin viiden ja kymmenen vuoden virantoimitusajan jälkeen, päätti, että tämä virantoimitusaika rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti laskettaisiin alkavaksi siitä päivästä, jolloin asianomainen virkamies oli nimitetty virkaansa. Niiden raastuvanoikeuden ja maistraatin puheenjohtajien ja jäsenten suhteen, jotka oli nimitetty virkoihinsa ennen tammikuun 1 p:ää 1884, sekä heidän heille kuuluvien perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien korvausten suhteen valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksen²⁾ mukaisesti päätti, että näille virkamiehille heidän silloisten palkkaetujensa sijaan, puheena olevat prosentit mukaan luettuina, tammikuun 1 p:stä 1886, mikäli asia valtuustosta riippui, myönnettäisiin seuraavat palkkaedut, nimittäin: oikeuspormestari J. G. Söhlmanille 14,000 markkaa, kunnallis-pormestari O. L. Palmgrenille, ellei hänen kanssaan kesken olevalla oikeudenkäynnillä hänen palkkaetujaan vahvistettu pienemmiksi, 14,000 markkaa, raatimiehille C. Hidströmille, J. H. E. Berghille ja F. A. Åkerbergille kullekin 8,500 markkaa, raatimiehille E. Öhmanille ja B. O. Steniukselle kummallekin 8,000 markkaa sekä raatimies A. F. Liljerosille samoin 8,000 markkaa; sen ohessa määrättiin, että raatimiesten Öhmanin ja Steniuksen niin pian kuin he voimassa olevan palkkaussäännön mukaan tulivat oikeutetuiksi saamaan virassa vanhemmille oikeusraatimiehille vahvistetun palkan, tuli heille taatun palkan lisäksi saada myöskin tämän palkan ja raatimiehille Hidströmille, Berghille ja Åkerbergille myönnettyjen korkeampien palkkaetujen välinen erotus. Valiokuntaan, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamisesta y.m.³⁾, lähetettiin lopuksi valtuustossa esitetty ehdotus, että palkkaussääntöön sisällytettävään muistutukseen otettaisiin määräys siitä, että pormestareilla ja raatimiehillä oli oikeus yhden kuukauden kesälomaan. Valiokunnan tätä asiaa koskeva mietintö⁴⁾ annettiin⁵⁾ vuonna 1886.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät palkkaussäännöt olivat sisällykseltään seuraavat:

Palkkaussääntö Helsingin kaupungille.

		Smk	
<i>Maistraatti.</i>			
Yksi kunnallis-pormestari,	palkkaa	7,000	12,000
	palkkiota	5,000	
Yksi oikeusraatimies,	palkkaa	5,000	8,000
	palkkiota	2,000	
	ulosottolaitoksen valvonnasta ...	1,000	
Kaksi kunnallisraatimiestä,	palkkaa	4,000	12,000
	palkkiota	2,000	
Kaksi notariusta		1,600	3,200

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 1 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14 v:lta 1884. —

³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 248. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22 v:lta 1886. — ⁵⁾ Ks. s. 165.

	Smk	
<p><i>1 muist.</i> Oikeusraatimiehelle määrätty palkkio lisääntyy, kun hän on ollut virassaan viisi vuotta, kymmenellä prosentilla ja taas viiden vuoden kuluttua edelleen kymmenellä prosentilla virkaa varten osoitetusta vakinaisesta palkasta.</p>		
<p><i>2 muist.</i> Pormestarille ja raatimiehille määrättyihin palkkioihin sisältyy myöskin korvaus heidän menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista.</p>		
Smk 35,200: —.		
<i>Raastuvanoikeus.</i>		
Yksi oikeuspormestari, palkkaa	7,000	
palkkiota	5,000	12,000
Viisi vanhempaa oikeusraatimiestä, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,000	35,000
Kolme nuorempaa oikeusraatimiestä, palkkaa	4,000	12,000
Palkkiota kahdelle osastonpuheenjohtajalle	1,000	2,000
Yksi siviilipöytäkirjan notarius	—	1,600
Neljä kriminaalipöytäkirjan notariusta	3,000	12,000
Smk 74,600: —.		
<p><i>1 muist.</i> Vanhemmille oikeusraatimiehille määrätty palkkio lisääntyy, kun he ovat olleet virassaan viisi vuotta, kymmenellä prosentilla ja taas viiden vuoden kuluttua edelleen kymmenellä prosentilla virkaa varten osoitetusta vakinaisesta palkasta.</p>		
<p><i>2 muist.</i> Pormestarille ja raatimiehille määrättyihin palkkioihin sisältyvät myöskin korvaukset heidän menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista.</p>		
<p><i>3 muist.</i> Maistraatin ja raastuvanoikeuden pormestareille ja raatimiehille osoitetut palkkaedut koskevat ainoastaan niitä näistä virkamiehistä, jotka tammikuun 1 p:n jälkeen v. 1884 jo on virkoihinsa nimitetty tai vastedes niihin nimitetään. Ne edellä mainituista virkamiehistä, jotka taas on nimitetty nykyisiin virkoihinsa ennen mainittua aikaa, nostavat lukien tammikuun 1 p:stä 1886:</p>		
oikeuspormestari J. G. Sohlman	Smk 14,000: —	
kunnallis-pormestari O. Palmgren mahdollisesta	» 14,000: —	
raatimiehet C. Hidström, E. Bergh ja F. A. Åkerberg itsekukin	» 8,500: —	
raatimiehet B. O. Stenius ja E. Öhman kumpikin	» 8,000: —	
raatimies A. F. Liljeros	» 8,000: —,	
<p>minkä ohessa raatimiesten Steniuksen ja Öhmanin niin pian kuin he aikaisemmin voimassa olleen palkkaussäännön mukaan olisivat oikeutetut saamaan virassa vanhemmille oikeusraatimiehille vahvistetun palkan, tulee saada nostaa raatimiehille Hidströmille, Berghille ja Åkerbergille määrätty palkka, Smk 8,500: —.</p>		
<i>Maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteiset apulaiset ja palvelusmiehet.</i>		
Yksi maistraatinsihteeri ja julkinen notarius, palkkaa	—	2,500
Yksi aktuaari	—	2,500
Yksi kanslisti	—	1,200
Yksi translaattori Suomen kieltä varten	—	400
Yksi » Venäjän » »	—	1,000

	Smk	
Kaksi kaupunginviskaalia, palkkaa	3,000	
palkkiota.....	600	7,200
Neljä kaupunginvoutia	1,600	6,400
Kolme ulosottoapulaista	800	2,400
Kuusi kaupunginpalvelijaa, joista kaksi maistraatin kansliassa ja neljä raastuvanoikeuden rikosasiainosastolla.....	1,100	6,600
Neljä kaupunginpalvelijaa, joista kaksi maistraatissa ja kaksi raastuvanoikeuden ensimmäisellä osastolla	900	3,600
Yksi raatihuoneenvahtimestari, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita	—	800
Yksi raatihuoneenrenki, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita	—	480
<i>Muist.</i> Virkaan otettaessa saavat maistraatin ja raastu- vanoikeuden kaupunginpalvelijat sen lisäksi Smk 100: — virkapuvun hankkimista varten		
Smk 35,080: —.		
<i>Kaupunginvaltuuston kanslia.</i>		
Yksi sihteeri	—	2,800
Yksi notarius	—	2,800
Yksi vahtimestari	—	600
Smk 6,200: —.		
<i>Rahatoimikamari.</i>		
Yksi puheenjohtaja	—	4,000
Viisi jäsentä, 20 markkaa istunnolta kullekin jäsenelle	—	5,200
Yksi sihteeri	—	5,000
Yksi notarius	—	2,400
Yksi kanslia-apulainen.....	—	1,200
Yksi vahtimestari	—	800
Smk 18,600: —.		
<i>Rahatoimikonttori.</i>		
Yksi kaupunginkamreeri, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,500	7,500
Yksi kaupunginkassööri, palkkaa	4,000	
palkkiota	1,800	5,800
Yksi vanhempi kaupunginkirjanpitäjä	—	4,000
Yksi nuorempi	—	3,000
Yksi konttorikirjuri	—	1,600
Yksi vahtimestari	—	900
<i>Muist.</i> Kaupunginkamreerille ja kaupunginkassöörille mää- rätty palkkio sekä vanhemman ja nuoremman kaupunginkir- janpitäjän ja konttorikirjurin palkkaedut lisääntyvät heidän oltuaan virassaan viisi vuotta kymmenellä prosentilla ja taas viiden vuoden kuluttua edelleen kymmenellä prosentilla virkaa varten osoitetusta palkasta.		
Smk 22,800: —.		
<i>Tuulaakikonttori.</i>		
Yksi vaakamestari ulkomailta sisääntulevaa toimitusta varten	—	4,000
Yksi vaakamestari ulosmenevää sekä kotimaasta sisääntule- vaa toimitusta varten	—	2,400

	Smk	
Yksi vaakamestarin apulainen seitsemän kuukauden aikana	—	1,400
Kaksi vahtimestaria	1,000	2,000
Smk 9,800: —.		
<i>Satamakonttori.</i>		
Yksi satamakapteeni	—	3,000
Yksi Sörnäisten satamamestari	—	2,400
Yksi satamakonttorin kirjanpitäjä	—	2,500
Yksi vanhempi vahtimestari	—	1,200
Yksi nuorempi »	—	1,000
Kaksi satamakonstaapelia	850	1,700
Kaksi »	750	1,500
Kaksi pakkaajaa ja runsimiestä	480	960
Yksi parmaanmittaajain vanhin	—	200
<i>Muist.</i> Satamakapteeni ja satamakonttorin kirjanpitäjä nostavat edellä heille määrätyn palkan lisäksi edellinen 4 % ja jälkimmäinen 2 % ylökannosta.		
Smk 14,460: —.		
<i>Rahennuskonttori</i>		
Yksi kaupungininsinööri, palkkaa	7,000	
matkarahoja	600	7,600
Yksi apulaisinsinööri	—	4,800
Yksi kirjanpitäjä	—	3,000
Yksi puutarhuri	—	3,000
Yksi vanh. metsänvart. paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita	—	900
Yksi nuor. » » » » » » » »	—	720
Yksi puistonvartija, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita	—	720
Yksi putkimestari	—	2,700
Yksi koneenhoitaja vesijohdon pumppulaitoksella, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita	—	2,100
Yksi koneenhoitajan apulainen, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita	—	720
Yksi suodatuslaitoksen esimies	—	1,080
<i>Muist.</i> Kaupungininsinöörin, apulaisinsinöörin, kirjanpitäjän ja puutarhurin palkkaedut lisääntyvät heidän oltuaan virassaan viiden vuoden ajan kymmenellä prosentilla ja jälleen viiden vuoden kuluttua edelleen kymmenellä prosentilla virkaan liittyvästä palkasta.		
Smk 27,340: —.		
<i>Kaasuntarkastus.</i>		
Yksi kaasuntarkastaja	—	1,200
Yksi katsastusmies	—	200
Smk 1,400: —.		
<i>Palolaitos.</i>		
Yksi palomestari	—	3,800
Yksi alipalomestari	—	1,400
Yksi palokomisionin sihteeri	—	600
Kaksi ruiskumestaria	1,000	2,000
Yksi koneenhoitaja	—	300
Kaksi ruuanpitäjätärtä	240	480
Kuusikymmentä palokonstaapelia	380	22,800

	Smk	
<i>Muist.</i> Palokomisionin ehdotuksen perusteella kaupunginvaltuusto myöntää vanhemmille palokonstaapeleille ja palotornien järjestymiehille erityisiä lisäpalkkioita.		
	Smk 31,380: —.	
<i>Poliisilaitosta, järjestyspoliisia ja etsivää poliisia</i> koskevilta osilta palkkaussääntö on jätetty toistaiseksi vahvistamatta		
<i>Kaupunginvankila.</i>		
Vankilan vahtimestari	—	300
Kuusi vanginvartijaa	600	3,600
Yksi naisvartija, paitsi vapaata asuntoa	—	300
Kaksi rankkuria	360	720
Yksi saarnaaja	—	1,000
	Smk 5,920: —.	
<i>Terveyden- ja sairaanhoito.</i>		
Yksi kaupunginlääkäri, palkkaa	5,400	
palkkiota	1,600	7,000
Kaksi piirilääkäriä	3,000	6,000
Yksi terveydenhoitolautakunnan sihteeri	—	600
Yksi elintarpeiden tarkastusosaston johtaja	—	3,000
Yksi vanhempi terveystarkastusmies	—	2,500
Yksi nuorempi » »	—	2,000
Yksi kättilö	—	300
Yksi taloudenhoitaja, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuuta ...	—	1,200
Yksi sairaanhoitajatar	—	540
Yksi »	—	480
Yksi renki	—	528
	Smk 24,148: —.	
<i>Vaiivahoito.</i>		
Yksi vaiivahoitohallituksen puheenjohtaja	—	3,000
Yksi » sihteeri	—	1,600
Yksi vahtimestari	—	600
Yksi työ- ja vaivaistalon tarkastaja, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuuta	—	3,000
Yksi saarnaaja	—	1,000
Kolme sairaanhoitajatar	420	1,260
Yksi mieshoitaja houruhoito-osastolla	—	600
	Smk 11,060: —.	
<i>Majoituslautakunta.</i>		
Yksi puheenjohtaja	—	2,000
Yksi sihteeri	—	1,600
Yksi majoitusmestari	—	2,000
Yksi translaattori	—	800
Yksi vahtimestari	—	800
	Smk 7,200: —.	
<i>Kansankirjasto.</i>		
Yksi kirjastonhoitaja	—	2,500
Yksi vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuuta	—	800
Yksi talonmies » » »	—	200
	Smk 3,500: —.	

	Smk	
Yksi maistraatin oikeusraatimies, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,000	
ulosottolait. valvonnasta	1,000	8,000
Kaksi kunnallisraatimiestä, palkkaa	4,000	
palkkiota	2,000	12,000
Kaksi notariusta	1,600	3,200
Yksi oikeuspormestari, palkkaa	7,000	
palkkiota	5,000	12,000
Viisi vanhempaa oikeusraatimiestä, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,000	35,000
Kolme nuorempaa oikeusraatimiestä, palkkaa	4,000	12,000
Kahden osastonpuheenjohtajan palkkio	1,000	2,000
Yksi siviilipöytäkirjan notarius	—	1,600
Neljä kriminaalipöytäkirjan notariusta	3,000	12,000
Yksi maistraatinsihteeri, palkkaa	—	2,500
Kaksi kaupunginviskaalia, palkkaa	3,000:—	
palkkiota	600:—	3,600
Yksi kaupunginkamreeri, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,500	7,500
Yksi kaupunginkassööri, palkkaa	4,000	
palkkiota	1,800	5,800
Yksi kaupunginlääkäri, palkkaa	5,400	
palkkiota	1,600	7,000

1 *muist.* Maistraatin oikeusraatimiehelle, viidelle vanhemmalle oikeusraatimiehelle, kaupunginkamreerille ja kaupunginkassöörille määrätty palkkio lisääntyy heidän oltuaan virossaan viiden vuoden ajan kymmenellä ja jälleen viiden vuoden kuluttua edelleen kymmenellä prosentilla virkaa varten osoitetusta palkasta, jolloin virantoimitusaika lasketaan alkavaksi siitä päivästä, jolloin asianomainen virkamies on virkaan nimitetty.

2 *muist.* Pormestareille ja raatimiehille määrättyihin palkkioihin sisältyy myöskin korvaus heidän menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista.

3 *muist.* Pormestareille ja raatimiehille myönnettyt palkkaedut koskevat ainoastaan niitä näistä virkamiehistä, jotka tammikuun 1 p:n jälkeen 1884 jo on nimitetty tai vastedes nimitetään virkoihinsa.

4 *muist.* Niistä maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajista ja jäsenistä, jotka on nimitetty virkoihinsa ennen tammikuun 1 p:ää 1884, nostaa palkkaa lukien tammikuun 1 p:stä 1886,

oikeuspormestari J. G. Sohlman	Smk 14,000:—
kunnallisormestari O. Palmgren mahdollisesti	» 14,000:—
raatimiehet C. Hidström, E. Bergh ja F. A. Åkerberg itsekkain	» 8,500:—
raatimiehet B. O. Stenius ja E. Öhman kumpikin	» 8,000:—
raatimies A. F. Liljeros	» 8,000:—,

minkä ohessa raatimiesten Steniuksen ja Öhmanin niin pian kuin he aikaisemmin voimassa olleen palkkaussäännön mukaan olisivat oikeutetut saamaan virassa vanhemmille oikeusraatimiehille vahvistetun palkan, tulee saada raatimiehille Hidströmille, Berghille ja Åkerbergille määrätty palkka, Smk 8,500:—.

5 *muist.* Poliisilaitoksen palkkaussääntö on vahvistettu keisarillisella julistuksella 29 p:ltä kesäkuuta 1876, ja on kaupungille siinä myönnetty vuotuinen valtion-apu mainitun laitoksen ylläpitämiseen, Smk 73,280:—, sen jälkeen armollisella käskykirjeellä 18 p:ltä heinäkuuta 1883 lisätty Smk:aan 81,000:— tammikuun 1 p:stä 1883 samaan päivään vuonna 1893 kaupungin ollessa velvollinen suorittamaan kaikki sen lisäksi poliisitoimen asianmukaisesta voimassapitamisestä mainittuna aikana aiheutuvat kustannukset.

6 *muist.* Kaikki edellä olevat palkkaedut on maksettava kuukauden lopussa ja lasketaan sen ajan mukaan, jonka palkansaaja sen kuluessa on virkaa hoitanut.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ antaa rahatoimikamarin kautta tiedustella niiltä maistraatin ja raastuvanoikeuden jäseniltä, jotka olivat oikeutetut korvaukseen menettämistään perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista, tyytyivätkö he siihen, että heille taatut henkilökohdaiset palkanlisäykset maksettiin heille uuteen palkkaussääntöön näistä viroista merkittyjen palkkiomäärien vastaavansuuruisina korotuksina.

Edellä olevan 6 muist:n johdosta esitetyistä valituksista tehdään selvää toisaalla tässä kertomuksessa ²⁾).

Virkamiesten palkkain maksamisaika. Kaupungin virkamiesten palkkaussääntöehdotuksen ³⁾ käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että kaikki palkat oli maksettava heille kuukauden lopussa siltä ajalta, jonka palkansaajat sen kuluessa olivat virkoja hoitaneet. Tästä päätöksestä valittivat pormestarit O. L. Palmgren ja J. G. Sohlman, raatimiehet E. Öhman, F. A. Åkerberg, B. O. Stenius, A. F. Liljeros, C. Hidström ja K. A. Nyberg, maistraatinsihteeri C. V. Ekroos, aktuaari I. Öhrnberg, notariukset A. T. Palander ja G. J. Sourander, kaupunginviskaalit O. R. F. Albrecht ja A. Mesterton sekä kaupunginlääkäri C. I. Qvist läänin kuvernöörille. Tämän sen johdosta vaadittua kaupunginvaltuuston selitystä asiasta valtuusto päätti ⁵⁾ selityksessään lausua, ettei kyseinen päätös koskenut niitä kaupungin virkamiehiä, jotka sen ohessa, että heidän palkkansa oli esivallan päätöksellä vahvistettu, siihen asti olivat nauttineet etua saada kuukausipalkkansa ennakolta eivätkä olleet velvollisia alistumaan uuden palkkaussäännön nojalla toteutettuun palkkajärjestelyyn.

Lakkautettujen perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien korvauksen johdosta esitetyjä valituksia ja selityksiä. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 lähettänyt valiokuntaan ⁶⁾ läänin kuvernöörin valtuustolle osoittaman kehoituksen, että valtuusto antaisi lausunnon kunnallispuhemies O. L. Palmgrenin valituksesta, jonka tämä oli tehnyt hänelle tulevaa menettamiensä perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien korvausta koskevan valtuuston päätöksen johdosta. Vuonna 1885 valiokunta antoi ehdotuksen pyydetyksi lausunnoksi, ja valtuusto hyväksyi ⁷⁾ sen täydellisesti. Sen jälkeen kun kuvernööri kuitenkin hyväksyen pormestari Palmgrenin valituksen oli kumonnut edellä mainitun päätöksen, valtuusto päätti ⁸⁾ valittaa kuvernöörin päätöksestä ja antoi samalle valiokunnalle tehtäväksi laatia valituskirjelmän, joka sitten jätettäisiin asianomaiseen paikkaan. Myöhemmin valiokunta ilmoitti ⁹⁾, että valituskirjelmä oli tavallisessa järjestyksessä toimitettu senaattiin.

Palkankorotusanomuksia. Maistraatinsihteeri C. V. Ekroosin ¹⁰⁾, kaupunginviskaali O. R. F. Albrechtin ¹¹⁾ sekä ulosottoapulaisten F. E. Dahlbergin ¹²⁾, C. G. Enbomin ¹²⁾ ja A. W. Wickströmin ¹²⁾ yhteisesti tekemät palkankorotusanomukset kaupunginvaltuusto lähetti valiokuntaan, joka oli asetettu ¹³⁾ laatimaan kaupungin palkansaajain uuden palkkaussäännön ehdotusta. Valiokunnan mietinnössään ¹⁴⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹⁵⁾ korottaa maistraatinsihteerin palkan 1,600 markasta 2,500 markkaan ja molempien kaupunginviskaalien palkat 2,500 markasta

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 21 §. — ²⁾ Ks. alemm. — ³⁾ Ks. s. 80 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 1 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. jouluk. 6 §. — ⁶⁾ Ks. s. 26. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 19 p. helmik. 14 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. kesäk. 1 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. syysk. 7 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. tammik. 6 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 7 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. helmik. 5 §. — ¹³⁾ Ks. s. 27. — ¹⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ¹⁵⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 1 §.

3,600 markkaan vuodessa, jolloin viimeksi mainituille myönnetystä korotuksesta 1,000 markkaa olisi palkkaa ja loput katsottaisiin palkkioksi sekä mainitun korotuksen ehdoksi määrättiin, että se oli otettava huomioon siinä kaupunginviskaalien palkkaetujen järjestelyssä, jonka kaupunginviskaalien sakko-osuuksien peruuttaminen valtiolle tulevaisuudessa tuli aiheuttamaan. Sitä vastoin evättiin valiokunnan ehdotuksen mukaisesti sekä edellä mainittujen ulosottoapulaisten anomus että maistraatin-sihtööri Ekroosin palkankorotusanomuksensa yhteydessä esittämä anomus, että hän saisi säännöllisen kesäloman ja että määräraha myönnettäisiin sijaisen palkkaamiseen sen ajaksi.

Poliisilääkäarin, lääketieteentohtori G. Smirnofin tekemän palkankorotusanomuksen kaupunginvaltuusto heti epäsi ¹⁾.

Kaupunginpalvelijain virkapuvusto. Maistraatin esityksen, että kaupunginpalvelijoille hankittaisiin virkapuvut, kaupunginvaltuusto oli vuonna 1882 jättänyt ²⁾ ratkaisematta, kunnes kysymys suunnitellusta kaupungin virkamiesten yleisestä palkkajärjestelystä joutui tutkittavaksi. Tämän palkkajärjestelyn yhteydessä valtuusto vuonna 1885 kysymystä käsitelleen valiokunnan ehdotuksesta ³⁾ päätti ⁴⁾, että raastuvanoikeuden ja maistraatin kaupunginpalvelijain silloin, kun heidät nimitettiin toimiinsa, tuli saada 100 markan rahamäärä virkapuvun hankkimista varten ja että he olivat velvolliset virkatehtävissään ollessaan aina esiintymään sellaisessa puvussa, sekä että niille mainittujen virastojen palveluksessa oleville kaupunginpalvelijoille, jotka eivät virkaan astuessaan olleet saaneet tällaista pukua, oli suotava sama etu; tätä päätöstä oli sovellettava siitä päivästä lukien, jolloin uusi palkkaussääntö sai lain voiman.

Rahatoimikonttorin viranhaltijain virkalomaoikeus. Rahatoimikamarin esityksen 500 markan määrärahan myöntämisestä yhden kuukauden kesäloman järjestämiseksi rahatoimikonttorin virkamiehille kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Rakennuskonttorin apulaisinsinöörin virkain säilyttäminen. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ säilyttää rakennuskonttorin vanhemman ja nuoremman apulaisinsinöörin virat kertomusvuoden päätyttyäkin, edellisen toistaiseksi ja jälkimmäisen kolmeksi vuodeksi; edellisen viran vuosipalkan tuli olla 4,800 markkaa ja sen haltijan oikeutettu saamaan 10 %:n palkankorotus viiden vuoden ja yhtä paljon taas viiden vuoden virantoimituksen jälkeen ja irtisanomisajan kolme kuukautta; jälkimmäisen vuosipalkka olisi 3,600 markkaa.

Palkkioita rakennustöiden valvonnasta. Kaupunginvaltuustolle tehdyssä esityksessä rahatoimikamari ehdotti, että valtuusto lausuen julki sen yleisen periaatteen, että yksityisillä henkilöillä, joita asiantuntijoina oli käytetty valvomaan kaupungin laskuun urakalla suoritettuja suurehkoja rakennustöitä, oli oikeus korvauksen saamiseen sellaisista tehtävistä, valtuuttaisi kamarin määräämään maksettavaksi kunnallisen sairaalan ja Malminkadun kansakoulutalon rakennustoimikuntien jäsenille näiden rakennustöiden määrärahoista harkinnan mukaan kohtuullisen palkkion näiden henkilöiden tehtävänsä uhraamasta ajasta ja vaivasta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto lausui ⁵⁾, että urakalla suoritetuissa kaupungin rakennustöissä ylimalkaan ei tuntunut tarvittavan

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 23 §. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 232. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 1 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 14 §.

erityistä rakennustoimikuntaa ja että rahatoimikamarin, milloin sellainen yksityistapauksissa osoittautui tarpeelliseksi, tuli siitä valtuustolle ilmoittaa; tällä kertaa valtuusto halusi kehoittaa kamaria valtuustolle ehdottamaan, mitä korvausta se piti kohtuullisena edellä mainittujen kahden rakennustoimikunnan jäsenille. Tämän johdosta rakennuskonttori, joka muuten pysyi periaatteellisella kannallaan asiassa, esitti, että kunnallisen sairaalan rakennustoimikunnan jäsenille muurarimestari A. Ärtille ja merikapteeni J. A. Pontánille myönnettäisiin edelliselle 300 markan ja jälkimmäiselle 100 markan korvaus suoritettavaksi sairaalan rakennusmäärärahasta. Malminkadun kansakoulutalon rakennustoimikunnan jäsenten korvausten määrästä kamari lupasi myöhemmin antaa ehdotuksen. Valtuusto myönsi ¹⁾ ehdotetut palkkiot ja lausui samalla, että rahatoimikamarin rakennuskonttorin avustamana tuli huolehtia pienehköjen rakennustöiden valvonnasta, ellei erityisen rakennustoimikunnan asettamiseen ollut syytä.

Huoneiden vuokralleotto tilapäistä sotilasmajoitusta varten. Majoituslautakunta lähetti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi ravintoloitsija J. G. Haglundin kanssa laatimansa sopimuksen, jonka mukaan tämä kesäkuun 1 p:stä lukien 1,600 markan vuosivuokrasta luovutti hotellistaan kolme huonetta sellaisille sotilashenkilöille, jotka tilapäisesti virka-asioissa kaupungissa oleskellessaan olivat oikeutetut majoitukseen. Valtuusto hyväksyi ²⁾ sopimuksen.

Vuokravuoden 1886—87 majoitustariffi. Läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuustolta ehdotusta vuokravuoden 1886—87 majoitustariffiksi valtuusto lähetti ³⁾ asian majoituslautakuntaan. Lautakunta laati sen jälkeen mainitun vuokravuoden majoitustariffiehdotuksen, jonka valtuusto hyväksyi sellaisenaan ⁴⁾.

Tariffiehdotus oli muuten samanlainen kuin vuokravuoden 1885—86 vastaava tariffi ⁵⁾, mutta sisälsi lisäksi varushuoneeksi käytettävän huoneen vuokran, 20 markkaa kuukaudelta ja 240 markkaa vuodelta.

Santarmihallituksen virkahuoneiston vuokra. Maistraatti ilmoitti ⁶⁾, että senaatti oli korvaukseksi niistä vuokratuloista, jotka majoituslautakunta oli suorittanut santarmihallituksen virkahuoneistosta kesäkuun 1 p:stä 1883 saman vuoden loppuun, myöntänyt kaupungille 100 markkaa kuukaudelta.

Majoitusasiassa tehty valitus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 valittanut ⁷⁾ senaattiin läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla majoituslautakunta oli velvoitettu maksamaan aliluutnantti Neväkinille vuokratuloja marraskuun 1 p:stä 8:nteen 1883. Vuonna 1885 ilmoitettiin ⁸⁾, että senaatti hyläten valtuuston valituksen oli jättänyt kuvernöörin edellä mainitun päätöksen voimaan.

Tarveaineiden kuljetus vanhasta muonamakasiinista uuteen. Läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa ryhtymisestä toimenpiteisiin tarveaineiden kuljettamiseksi vanhasta muonamakasiinista uuteen, valtuusto lähetti ⁹⁾ asian rahatoimikamariin, joka kuitenkin ei kertomusvuoden kuluessa antanut siitä lausuntoa.

Paloruiskun osto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁰⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 11 §. — ²⁾ S:n 26 p. maalisk. 11 §. — ³⁾ S:n 30 p. kesäk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. syysk. 16 §. — ⁵⁾ Ks. s. 29. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 19 p. helmik. 13 §. — ⁷⁾ Ks. s. 49. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 5 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. jouluk. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. maalisk. 12 §.

palotoimikunnan käyttämään palotikapuitten ostamista varten palolaitoksen menosääntöön merkityn 1,700 markan suuruisen määrärahan pohjoisen palotornin n.s. prikaatiruiskun mallia olevan pienemmän paloruis-
kun ostamiseen eteläiseen palotorniin.

Poliisilaitoksen henkilökunnan lisääminen ja palkankorotukset. Sen johdosta että läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa virinneestä kysymyksestä, kaipasiko maan kaupunkien poliisilaitos uudestijärjestelyä, valtuusto päätti¹⁾ lähettää asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, Sandberg ja Fellman, poliisimestari H. Åkerman ja oikeusraatimies K. A. Nyberg. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä²⁾ valiokunta esitti yleiskatsauksen poliisilaitoksen silloiseen järjestelyyn ja tähdensi sekä järjestyspoliisin miesluvun lisäämisen että poliisikamarin ja järjestyspoliisin henkilökunnan palkkaetujen korottamisen tarpeellisuutta. Viimeksi mainittua olisi vahvistettava vähintään 12 konstaapelilla, 6 vanhemmalla ja 6 nuoremmalla. Poliisimestarin palkkaa olisi korotettava 2,000 markkaa, alipoliisimestarin 1,000 markkaa ja molempien kanslistien 200 markkaa sekä järjestyspoliisin kaikkien 74 konstaapelin vaatetusavustusta 100 markkaa, minkä ohessa ylimääräisen apulaisen palkkaamiseksi poliisikamariin olisi myönnettävä 1,200 markan määräraha. Näistä muutoksista aiheutuvan poliisilaitoksen vuotuisten kustannusten lisäyksen, yhteensä 25,800 markan, suorittamisesta valiokunta lausui, että valtion avustus poliisilaitokselle vuosina 1883—92 kaupunginvaltuuston vastustavasta lausunnosta³⁾ huolimatta oli kerta kaikkiaan määrätty 86,000 markaksi vuodessa ja kaupunki selitetty velvolliseksi suorittamaan kaikki laitoksen ylläpitämisen sen lisäksi vaatimat kustannukset. Vaikkakin toiveet määrärahan saamisesta valtiolta poliisin miesluvun lisäämistä varten siten näyttivät pieniltä, tuntui kuitenkin epäviisaalta antaa tämän kysymyksen sen tähden raueta. Kosketeltu miesluvun lisäys oli näet ehdottomasti välttämätön, ja kaupungin tuli alistua ilman valtionapuakin kustantamaan se, ei kuitenkaan suuremmalla rahamäärällä kuin mitä tarvittiin jos uusille konstaapeleille myönnettiin samat palkkaedut kuin järjestyspoliisin vanhemmilla ja nuoremmilla konstaapeleilla siihen aikaan oli. Vuotuinen kustannus, joka tämän tarkoituksen johdosta tulisi rasittamaan kaupunginkassaa, nousi n. 12,600 markkaan. Poliisikamarin menosäännön ehdotetun lisäyksen suhteen valiokunta viittasi senaatin siviilitoimituskunnan vuonna 1883 antamaan selitykseen, että valtion velvollisuus oli ilman kaupungin avustusta kustantaa poliisikamarin menot, minkä tähden voitiin odottaa, että valtio myöntäisi tähän tarvittavat varat. Mitä lopuksi tuli järjestyspoliisin konstaapelien ehdotettuun palkankorotukseen, joka otettaessa huomioon myöskin 12 uutta konstaapelia nousi 8,600 markkaan vuodessa, valiokunta ei tahtonut puoltaa sitä, että kaupunki yksin sitoutuisi myöntämään tarpeelliset varat, vaan tulisi kaupungin ehdoksi osallistumiselle kosketeltujen kustannusten suorittamiseen määrätä, että valtio myönsi niitä varten avustusta saman suhteen mukaan, joka vuoden 1876 menosäännön mukaan vallitsi kaupungin ja valtion poliisilaitoksen ylläpitämiseksi suorittamien avustusten välillä. Tämän suhteen ollessa 1:1.7 kaupungin osuus puheena olevasta rahamäärästä olisi pyörein luvuin 3,185 markkaa ja valtion osuus 5,415 markkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. maalisk. 4 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 310.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto sen lisäksi, että valiokunnan esittämät näkökohdat ja tosiasiat oli mainittava kuvernöörille annettavassa valtuuston lausunnossa, päätti ¹⁾ myöntää 12 konstaapelin, 6 vanhemman ja 6 nuoremman, palkkaamiseksi järjestyspoliisiin tällaisten konstaapelien silloisin palkkaeduin, jotka olivat 1,100 markkaa vanhemmille ja 1,000 markkaa nuoremmille konstaapeleille, 12,600 markkaa vuodessa marraskuun 1 p:stä lukien. Sen lisäksi valtuusto päätti, että lausunnossa oli mainittava valtuuston pitävän kohtuullisena, että valtio osallistui järjestyspoliisin vahvistamisesta aiheutuviin menoihin samassa suhteessa kuin se vuoden 1876 menosäännön mukaan oli suorittanut osuutensa poliisilaitoksen ylläpitokustannuksista.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ²⁾ päättäneensä ryhtyä toimenpiteisiin läänin kuvernöörin suostumuksen hankkimiseksi puheena olleeseen järjestyspoliisin miesluvun vahvistamiseen sekä siitä mahdollisesti aiheutuvaan passijaon muuttamiseen.

Lisämäärärahoja poliisilaitokselle. Maistraatin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ poliisikamarille 440 markan lisämäärärahan kamarin tarpeisiin aikaisemmin ostetun kuljetusvaunun ⁴⁾ muuttamista varten.

Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ poliisikamarille 420 markan määrärahan kahden uuden hevosen ylläpitämiseen syyskuun 1 p:stä lukien vuoden loppuun.

Kaupunginvankilan vanginvartijain lukumäärän lisääminen. Kaupunginvankilan johtajan G. H. Bäckströmin tekemän esityksen, että mainittuun vankilaan otettaisiin kaksi vartijaa lisää, kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ rahatoimikamariin. Kamarin ehdotuksesta valtuusto päätti ⁷⁾, että kyseiseen vankilaan sai ottaa kaksi uutta vanginvartijaa, kumpikin 600 markan vuosipalkoin, jotka kuitenkin ainoastaan toistaiseksi suoritettaisiin kaupungin varoista, koska kysymys kaupunginvankilan ottamisesta valtion huostaan paraikaa oli vireillä.

Vaivaishoitomäärärahan ylittäminen. Vaivaishoitohallituksen ilmoitus, että alituisten vaivaisapujen määräraha vuonna 1884 oli ylitetty 2,232: 93 markalla, ei aiheuttanut ⁸⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta.

Lisätty määräraha vaivaishoidon sairaanhoitokustannuksia varten. Vaivaishoitohallituksen ilmoitettua kaupunginvaltuustolle, että yleisen sairaalan hallitus oli alkanut otettaessa potilaita kunnan kustannuksella sairaalaan vaatia vaivaishoitohallitukselta sitoumusta hoitokustannusten suorittamisesta, kunnes ilmainen vuode vapautui, eikä niinkuin aikaisemmin ainoastaan 21 päivältä, mikä muutos lisäisi vaivaishoidon sairaanhoitokustannuksia, valtuusto päätti ⁹⁾ kehoittaa rahatoimikamaria laatiessaan kaupungin vuoden 1886 menossäännön ehdotusta merkitsemään lisätyn määrärahan tähän tarkoitukseen. Kamarin laatiman mainitun vuoden talousarvioehdotuksen ¹⁰⁾ mukaisesti valtuusto sen jälkeen talousarvion järjestelyssä korotti ¹¹⁾ vaivaistalon ulkopuolella annettua sairaanhoitoa varten myönnetyn vaivaishoidon määrärahan 3,000 markasta 4,000 markkaan.

Avustusten myöntäminen asevelvollisten perheille. Kuorma-ajurin vaimon

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 21 §. — ²⁾ S:n 13 p. lokak. 8 §. — ³⁾ S:n 26 p. maalisk. 7 §. — ⁴⁾ Ks. s. 30. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 22 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. toukok. 1 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. kesäk. 9 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. helmik. 12 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. kesäk. 15 §. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §.

A. B. Rönnqvistin anottua avustusta itselleen ja alaikäiselle lapselleen siltä ajalta, jolloin hänen miehensä, kuorma-ajuri J. F. Rönnqvist suoritti asevelvollisuuttaan, kaupunginvaltuusto lähetettyään ¹⁾ asian vaivais-hoitohallitukseen myönsi ²⁾ hakijalle 15 markan kuukausiavustuksen siltä ajalta, jonka hänen miehensä oli vakinaisessa sotapalveluksessa.

Samaten kaupunginvaltuusto tehdystä anomuksesta ja ensin lähetettyään ³⁾ asian vaivaishoitohallitukseen myönsi ⁴⁾ työmiehen vaimolle I. M. Pelanderille 15 markan suuruisen kuukausiavustuksen siltä ajalta, jonka hänen miehensä, asevelvollinen asfalttityöntekijä A. Pelander oli vakinaisessa sotapalveluksessa.

Muurarin vaimon O. K. Heleniuksen anomuksen saada avustusta siltä ajalta, jolloin hänen miehensä, muurari B. V. Helenius suoritti asevelvollisuuttaan, kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ vaivaishoitohallitukseen, minkä ohessa kutsuntalautakunnalta oli pyydettyä tietoa siitä, oliko muurari Helenius itse ilmoittautunut vakinaiseen palvelukseen. Tätä asiaa ei ratkaistu vuoden varrella.

Toimenpiteitä uhkaavan kolerakulkutaudin vastustamiseksi. Kolera-kulkutaudin uhkan johdosta terveydenhoitolautakunta anoi, että terveyspoliisiin kesän ajaksi otettaisiin kaksi ylimääräistä katsastusmiestä sekä että kaikki likavesi niistä n. 200 talosta, joissa ei ollut viemärijohtoja, kesäkuun 15 p:n ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana kuljetettaisiin pois kaupungin toimesta. Lautakunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ 900 markan määrärahan terveyspoliisiin vahvistamiseksi kesän aikana sekä 8,500 markan määrärahan edellä mainitun likaveden poiskuljettamisen kustantamiseksi, minkä ohessa valtuusto antoi lautakunnalle tehtäväksi ryhtyä siitä aiheutuviin toimenpiteisiin. Tämän johdosta terveydenhoitolautakunta anoi, että puheena olevat täytöntöönpanotoimet uskottaisiin rahatoimikamarille, mutta valtuusto pysyi ⁷⁾ asiasta aikaisemmin tekemässään päätöksessä.

Edelleen kaupunginvaltuusto tehdystä esityksestä myönsi ⁸⁾ terveydenhoitolautakunnalle 7,000 markan määrärahan muita koleranvaaran vastustamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä varten sekä oikeutti lautakunnan siinä tapauksessa, että kulkutauti puhkesi paikkakunnalla, sen lisäksi käyttämään sen vastustamiseen 20,000 markkaa, mitkä määrät erittäin pakottavan tarpeen vaatiessa sai ylittääkin.

Myöhemmin ilmoitettiin kaupunginvaltuustolle tiedoksi ja noudatettavaksi eräitä senaatin antamia yleisiä määräyksiä koleranvaaran vastustamiseksi tarkoittavista toimenpiteistä, minkä ohessa läänin kuvernööri pyysi tietoja siitä, mitä viranomaisten toimesta oli asian johdosta tehty. Valtuusto päätti ⁹⁾ vastaukseksi tähän ilmoittaa kuvernöörille edellä mainittujen määrärahaan myöntämisestä.

Kansankirjaston kirjavaraston inventoiminen. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että kaksi toimikunnan jäsentä oli toimittanut kirjastonhoitajan vaihtumisen takia tarpeellisen kansankirjaston kirjavaraston inventoimisen siitä huolimatta, että valtuuston valitsemat tarkastajat eivät olleet saapuneet toimitukseen, ja että tällöin oli merkitty 48 nidosta puuttuviksi. Tämän johdosta valtuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. tammik. 15 §. — ²⁾ S:n 19 p. helmik. 5 §. — ³⁾ S:n 24 p. marrask. 7 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. jouluk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. jouluk. 4 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. toukok. 9 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. kesäk. 19 §. — ⁸⁾ S:n s:n 18 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. syysk. 7 §.

päätti ¹⁾ hyväksyä toimenpiteen ja valtuuttaa toimikunnan poistamaan puuttuvat nidokset kirjoista.

Avustuksen myöntäminen kansantajuisten esitelmien järjestämistä varten. Helsingin työväenyhdistys anoi kaupunginvaltuustolta 1,500 markan avustusta suomen- ja ruotsinkielisten kansantajuisten esitelmien kustantamiseksi lukuvuonna 1885—86. Valtuusto päätti ²⁾ ensin antaa yhdistykselle 500 markan määrärahan sellaisten esitelmien järjestämiseksi syyslukukaudella 1885, mutta jättää kysymyksen avustuksen myöntämisestä vuodeksi 1886 riippuvaiseksi uudesta anomuksesta. Työväenyhdistyksen sen johdosta anottua 1,500 markan määrärahaa samaan tarkoitukseen vuodeksi 1886 valtuusto päätti ³⁾ ensin lähetettyään ⁴⁾ asian talousarviovaliokuntaan tämän talousarviomietinnössään ⁵⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti myöntää yhdistykselle pyydetyn määrärahan.

Avustuksen myöntäminen osoitetoimistolle. Ent. maanmittarin A. Lindqvistin anomuksen saada avustusta kaupunkiin perustamalleen osoitetoimistolle kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾.

Matka-apurahoja. Tehdyistä anomuksesta, jota palotoimikunta oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ palomestari, filosofianmaisteri M. A. Wænerbergille 600 markan apurahan Berlinin, Leipzigin, Dresdenin ja Kölnin palolaitosten tutkimista varten.

Kansakoulujen johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ antaa johtokunnan käytettäväksi 1,800 markkaa jaettavaksi kaupungin kansakoulujen opettajistolle kuutena 300 markan suuruisena matka-apurahana osallistumista varten kesällä Kristianiassa pidettävään yleiseen koulukokoukseen. Apurahoista oli kaksi annettava yläkoulujen opettajille ja kaksi opettajattarille sekä kaksi alakoulujen opettajattarille ja siten, että puolet apurahoista tulivat suomen- ja puolet ruotsinkielisten koulujen opettajien ja opettajattarien hyväksi. Niiden opettajien ja opettajattarien, jotka olivat saaneet matka-apurahat, tuli koulukokoukseen osaa otettuaan antaa johtokunnalle matkakertomukset.

Kaupungin rahastojen hoito. Vaivashoitohallituksen esitys osin erinäisten vaivashoitoa varten lahjoitettujen rahastojen hoidon muuttamisesta siten, että ne tulisivat antamaan korkoa 6 %, osin siitä, että hallitus saisi nostaa 978: 17 markkaa eli erotuksen sen korkomäärän välillä, joka mainittujen rahastojen varoille oli saatu 4 ½ %:n mukaan marraskuun 1 p:n jälkeen 1882, ja sen määrän välillä, johon sama korko olisi noussut 6 %:n mukaan, kaupunginvaltuusto lähetti ⁹⁾ rahatoimikamariin. Tämän antamassaan lausunnossa ehdotettua, ettei hallituksen esitys antaisi valtuustolle toimenpiteen aihetta, valtuusto lähetti ¹⁰⁾ asian edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Fellman, Wegelius ja Stjernvall.

Samanaikaisesti kaupunginvaltuustolla oli käsiteltävänä eräs kaupungin vuoden 1884 tilintarkastajain tilintarkastuskertomuksessaan ¹¹⁾ tekemä ehdotus eräiden muutosten tekemisestä rahatoimikamarin hoidossa olevien kaupungille lahjoitettujen rahastojen kirjanpitoon ja hoitoon. Kamarin anomuksesta, jota oli puoltanut se valiokunta, joka antoi mietinnön ¹²⁾ mainitusta kertomuksesta, kaupunginvaltuusto päätti ¹³⁾ jättää tämän eh-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 11 §. — ²⁾ S:n s:n 10 §. — ³⁾ S:n 29 p. jouluk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. jouluk. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 13 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. toukok. 8 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. huhtik. 3 §. — ⁹⁾ S:n s:n 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. marrask. 1 §. — ¹¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ¹²⁾ S:n n:o 19. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 1 §.

dotuksen ratkaisematta, kunnes kamari oli antanut lausunnon edellä mainitusta vaivahoitohallituksen esityksestä. Valtuusto ei kuitenkaan kertomusvuoden kuluessa ottanut tilintarkastajain ehdotusta uudelleen käsiteltäväkseen.

Klara Wilhelmina Törmälän rahaston tilit. Rahatoimikamari antoi kaupunginvaltuustolle Klara Wilhelmina Törmälän testamenttirahaston vuoden 1884 tilit. Asia ei aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä.

Maria Bergmanin rahaston hoito. Vaivahoitohallitus oli rahatoimikamarille ilmoittanut edesmenneen neiti M. Bergmanin testamentin mukaisesti vastaanottaneensa kaupungille testamentatun osan hänen jälkeensä jättämäänsä omaisuutta, korkoineen 10,657: 78 markkaa, ja antaneensa kamarille tilityksen varain hoidosta vuonna 1884. Testamentin mukaan varat oli hoidettava kiinteänä, koskemattomana rahastona, josta ainoastaan kertyneet korot sai käyttää avustuksiksi hyvämaineisille ja taloudellisessa ahdingossa eläville Helsingin kaupunkikunnan naispuolisille jäsenille. Kamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ antaa mainitulle hallitukselle tehtäväksi huolehtia rahaston hoidosta velvollisena vuosittain antamaan siitä tilityksen kamarille.

Kaupungin vuoden 1886 tulo- ja menosääntö. Maistraatti antoi kaupunginvaltuustolle rahatoimikamarin tiedonantojen johdolla laaditun menoja tuloarvion Helsingin kaupungille vuodeksi 1886 ³⁾ ynnä siihen liittyvät asiakirjat. Valtuusto lähetti ⁴⁾ asian jo aikaisemmin asetettuun ⁵⁾ talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallqvist, Asp, Runeberg, Grönqvist, af Lindfors, Schildt ja Kurtén. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ⁶⁾ valiokunta ehdotti eräitä muutoksia tehtäväksi maistraatin ehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston talousarvion järjestelyssä ⁷⁾ vahvistaman vuoden 1886 tulo- ja menosäännön ⁸⁾ loppusummat olivat seuraavat:

M e n o t.

I.	Kaupungin velat	Smk	201,732: 71
II.	Kaupungin virastot	»	164,972: 27
III.	Kunnallishallinto	»	135,129: 68
IV.	Katuvalaistus	»	74,092: 50
V.	Palolaitos	»	57,272: 10
VI.	Poliisi- ja vankeinhoito	»	161,846: —
VII.	Terveysten- ja sairaanhoito	»	41,936: 35
VIII.	Vaivahoito	»	120,710: —
IX.	Opetustoimi	»	249,685: 17
X.	Kaupungin yleiset rasitukset	»	349,411: 04
XI.	Vesijohto	»	51,290: —
XII.	Yleiset työt	»	294,260: —
XIII.	Sekalaista	»	94,800: —
Yhteensä Smk			1,997,137: 82

T u l o t.

Arvioitu säästö vuodesta 1885		Smk	75,000: —
I.	Korot	»	32,062: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. maalisk. 1 §. — ²⁾ S:n 21 p. huhtik. 15 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 1 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. jouluk. 12 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24.

II.	Tontinlunastusmaksut	Smk	12,000: —
III.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	150,300: —
IV.	Tonttiverot	»	1,900: —
V.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	375,744: —
VI.	Sekalaista	»	371,552: —
VII.	Valtionavut	»	140,974: 17
VIII.	Vesijohto	»	150,000: —
	Taksoitus	»	687,605: 65
			Yhteensä Smk 1,997,137: 82

Vuoden 1885 talousarvioon verrattuna vuoden 1886 vahvistettu talousarvio sisältää erinäisiä muutoksia, joista tärkeimpiä alempana kosketellaan.

M e n o s ä ä n t ö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Kaupungin velat, merkityt määrärahat lisääntyivät vuoden 1885 talousarvion vastaavaan pääluokkaan verraten 22,934: 53 markkaa. Uutena eränä tuli lisäksi vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainan kuoletus, 25,500 markkaa. Sitä vastoin poistui viertotieobligatioiden kuoletusrahaston korko, 795: 46 markkaa, ja raatihuonerakennusta varten otetun lainan korkoa alennettiin 100: 64 markkaa, edellä mainitun uudisrakennus- ja järjestelylainan korkoa 669: 37 markkaa ja mahdollisen kassakreditiviin provisiota 1,000 markkaa. — Toisessa pääluokassa, Kaupungin virastot, oli havaittavissa 300 markan suuruinen vähennys, joka kokonaan kohdistui erääseen eläkeerään. — Kolmannessa pääluokassa, Kunnallishallinto, lisäys oli 7,068 markkaa. Uusia olivat tässä kohden 750 markan määräraha vaakain ostamiseen tuulaakikonttorille sekä kaksi rakennuskonttorin määrärahaa, 2,000 markkaa ja 4,800 markkaa, edellinen kaupunginasemakaavan muutosedotuksen kopioimista ja puhtaaksipiirtämistä varten, jälkimmäinen It. viertotien varrella olevien huvilain mittauksia, niiden uuden kartan laatimista ja uudestijakoa varten; sitä vastoin poistui viimeksi mainitun konttorin menosäännöstä 1,000 markan määräraha huvila-alueiden kartoittamiseen uutta vuokralleantoa varten. Rahatoimikonttorissa korotettiin verolippujen jakelumäärärahaa 200 markkaa sekä satamakonttorissa satamakapteenin arvioitua kantoprosenttia 212 markkaa ja satamakonttorin kirjanpitäjän 106 markkaa. — Neljännen pääluokan, Katuvalaistus, kokonaismäärä lisääntyi 4,761: 34 markkaa, mistä 3,279: 84 markkaa tuli kaasuväläistuksen ja 1,481: 50 markkaa täpättiväläistuksen osalle; kummassakin ryhmässä lisättiin lyhtyjen lukumäärää. — Viidennessä pääluokassa, Palolaitos, kokonaissumma lisääntyi 1,373: 70 markkaa. Tässä korotettiin m. m. palotallin määrärahoja yhteensä 868: 70 markkaa ja uuden kaluston y. m. ostomäärärahaa 570 markkaa, mutta alennettiin lämmitys- ja valaistusmäärärahoja 115 markkaa. — Kuudennessa pääluokassa, Poliisi- ja vankeinhoito, lisäys oli 14,946 markkaa. Tämä kohdistui pääasiallisesti järjestyspoliisiin ¹⁾, missä tulivat lisäksi 6 vanhemman ja 6 nuoremman konstaapelin palkat, yhteensä 6,600 markkaa ja 6,000 markkaa, ja tallin y. m. ²⁾ määrärahoja korotettiin yhteensä 1,096 markkaa. Kaupunginvankilassa tuli lisäksi kahden uuden vanginvartijan ²⁾ palkkaus, yhteensä 1,200 markkaa. — Seitsemännessä pääluokassa, Terveysten- ja sairaanhoito, kokonaissumma aleni 1,566: 65 markkaa.

¹⁾ Ks. s. 91. — ²⁾ Ks. s. 92.

Tähän tuli 2,000 markan suuruinen uusi määräraha uuden sairaalan kalustoa varten ja korotettiin pesumäärärahaa 200 markkaa, jota vastoin naispuolisen lääkärin ¹⁾ palkka merkittiin ainoastaan kesäkuun 1 p:ään 1886 asti ja sen tähden 1,166: 65 markkaa pienemmäksi, vakinaisen sairaalan vuokra merkittiin myöskin ainoastaan mainittuun päivään, ja sitä alennettiin sentähden 2,100 markkaa; sairaalatarvikkeiden korjauksia varten merkittyä määrärahaa vähennettiin 500 markkaa. — Kahdeksannessa pääluokassa, Vaivahoito, määrärahan summa aleni 4,010 markkaa. Uusia oli tässä pääluokassa kaksi määrärahaa, yhteensä 360 markkaa, avustuksiksi asevelvollisten omaisille ²⁾; vaivahoitohallituksen huoneiston vuokramääräraha kohosi 200 markkaa, köyhäinavustusmääräraha 2,000 markkaa, työ- ja vaivaistalon ja sen sairaalan köyhien ruokamääräraha 500 markkaa, tämän laitoksen ulkopuolella annetun sairashoidon ³⁾ määräraha 1,000 markkaa sekä mainitun laitoksen korjausten määräraha 750 markkaa. Sitä vastoin alennettiin määrärahoja mielisairaiden hoitoa varten Lapinlahden ja Seilin sairaaloissa 500 markkaa sekä halkomäärärahaa 300 markkaa. — Yhdeksännessä pääluokassa, Opetustoimi, lisäys oli 42,105: 17 markkaa ja kohdistui lukuun ottamatta 1,500 markan suuruista uutta määrärahaa työväenyhdistykselle kansantajuisia esitelmiä varten ⁴⁾ kokonaan kansakouluihin. Näiden menosääntöön merkittiin uusina erinä määrärahoja yhteensä 8,530 markkaa yläkoulujen luokkien suurimman sallitun oppilasmäärän alentamisesta ⁵⁾ aiheutuneisiin menoihin, yhteensä 3,563: 34 markkaa käsitöiden ja vaatteiden paikkaamisen⁵⁾ opetuksen käytäntöönottamiseksi sekä 5,000 markkaa Kasarminkadun kansakoulutalon erään välikaton korjaukseen. Samoin korotettiin palkkiomäärärahoja yhteensä 17,010: 09 markkaa, jatkokoulujen ylläpitämiseen myönnettyä avustusta 600 markkaa, opetusvälineiden määrärahaa 1,800 markkaa, käsityötarpeiden määrärahaa 300 markkaa, kouluhuonekalumäärärahaa 3,500 markkaa, halkomäärärahaa 2,000 markkaa, valaistusmäärärahaa 700 markkaa, varattomien oppilaiden vaatemäärärahaa 1,000 markkaa, puhtaanapitomäärärahaa 2,500 markkaa sekä koulutalojen kunnossapito- ja korjausmäärärahaa 500 markkaa. Sitä vastoin jäivät pois määrärahat vesi- ja kaasujohtojen asentamiseksi Kasarminkadun kansakoulutaloon, yhteensä 1,600 markkaa, ja sekalaisia menoja varten 316: 46 markkaa, sekä alennettiin palkkamäärärahoja 2,931: 81 markkaa ja huoneistovuokrien määrärahoja 1,549: 99 markkaa. — Kymmennessä pääluokassa, Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaissumma aleni 4,559: 20 markkaa. Tässä supistettiin majoituskustannusten määrärahaa 4,759: 20 markkaa, jota vastoin majoituslautakunnan huoneiston vuokramäärärahaa lisättiin 200 markkaa. — Yhdennessätoista pääluokassa, Vesi-johto vähennys oli 20,055 markkaa. Uusi oli 1,500 markan suuruinen määräraha eräiden palopostien muuttamista varten, minkä ohessa vesijohdon rakennusten y. m. kunnossapitomäärärahoja ja »muuta kunnossapitoa» varten merkityjä määrärahoja korotettiin edellisiä 900 markkaa ja jälkimmäisiä 400 markkaa. Sen sijaan poistui 6,200 markan määräraha vesilinnan katon korjaamista y. m. varten, 550 markkaa erään vahtituvan laudoitusta ja maalausta varten sekä yhteensä 3,500 markkaa toimenpiteitä varten palopostien suojelemiseksi jäätymiseltä. Sitäpaitsi alennettiin putkiverkon laajentamismäärärahaa 11,970 markkaa ja sekalaisia pie-

¹⁾ Ks. s. 106. — ²⁾ Ks. s. 92. — ³⁾ Ks. s. 92. — ⁴⁾ Ks. s. 94. — ⁵⁾ Ks. s. 104.

nempä töitä varten merkittyä määrärahaa 635 markkaa. — Kahdennentoista pääluokan, Yleiset työt, kokonaismäärä supistui 401,390 markkaa, mistä supistuksesta 98,000 markkaa tuli kunnossapito- ja 303,390 markkaa uudistoiden määrärahaihin osalle. Kunnossapitomäärärahojen ryhmässä korotettiin kaupungin yleisten teiden määrärahaa 5,900 markkaa, puhtaanapitotöitä varten merkittyjä määrärahoja 2,500 markkaa, viertoteiden 1,000 markkaa ja istutusten ja taimiston määrärahoja 6,500 markkaa, mutta alennettiin rakennusten ja tilain kunnossapitomäärärahoja 3,400 markkaa sekä katujen, kanavain y. m. kunnossapitomäärärahoja 51,300 markkaa, palolaitoksen kaivojen ja vedennostolaitteiden 3,400 markkaa sekä satamain 55,800 markkaa. Kaikki uudistymäärärahat alenivat, katujen tasoitusmääräraha 34,650 markkaa, viemärijohtojen 11,290 markkaa ja uudisrakennusyrityksiä varten merkityt 257,450 markkaa. — Kolmannessatoista pääluokassa, Sekalaista, kokonaisvähennys lopuksi oli 2,225 markkaa. Tähän tuli lisäksi uusi 2,500 markan määräraha lainopillisen avustuksen kustantamiseksi varattomille, jota vastoin maatalous- ja kauppakemiallisen laboratorion avustusta alennettiin 800 markkaa sekä verotusluetteloiden painatusmääräraha, 1,000 markkaa, ja raatihuoneen kalustomääräraha, 3,000 markkaa, poistettiin.

Tulosääntö. Edellisen vuoden arvioitu säästö väheni 105,000 markkaa. — Ensimmäisessä osastossa, Korot, vähennys oli 5,000 markkaa johtuen siitä, että pankkitalletusten ja juoksevan tilin korkoja alennettiin sen verran. — Kolmannessa osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, oli havaittavissa 395 markan lisäys. Tässä korotettiin lahjoitettujen tilain vero- ja vuokraeriä 600 markkaa, kaupunginasemakaavan alueella sijaitsevien rakennusten ja tonttien vuokria 2,000 markkaa sekä asemakaavan ulkopuolella olevien maatilain, huvila-alueiden ja pienempien paikkojen vuokria 1,000 markkaa. Sitä vastoin poistui 1,500 markan suuruinen »kaupungin muiden kiinteistöjen» vuokratuloerä ja alennettiin viertotievuokrain tuloerää 1,505 markkaa ja laidunmaksujen erää 200 markkaa. — Viidennessä osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaissumma lisääntyi 19,135 markkaa. Tässä osastossa korotettiin liikennemaksuja 15,000 markkaa, satamamaksuja 5,000 markkaa, ulkomaalaisten suoritettavia maksuja ruokatavarain myynnistä maston vierasta 300 markkaa, sakkorahoja yhteensä 800 markkaa, sakkoja valtionverojen suorittamisen laiminlyömisestä 400 markkaa ja Vanhankaupungin myllyn vuokraerää 535 markkaa. Sitä vastoin poistui 400 markan erä maksuista myyntipöytain, -kojujen tai -tiskien käyttämisestä toreilla j. n. e. ja alennettiin meritse saapuvien sisämaahan tarkoitettujen tavarain tuulaakimaksuista saatavaa tuloa 1,500 markkaa ja mittaussmaksuja 1,000 markkaa. — Kuudennessa osastossa, Sekalaista, vähennys oli 5,109: 20 markkaa. Tässä osastossa kohosi kansakoulujen oppilasmaksujen erä 700 markkaa, tulot kansakoulunopplaiden käsitöistä 250 markkaa sekä saatavat taksoitetuista majoitusmaksuista ja majoitustuulaakista, joilla oli suoritettava se osa majoituskustannuksista, jota Venäjän valtakunnanrahasto ei korvannut, 200 markkaa, jota vastoin henkilökohtaisia vaivaismaksuja alennettiin 1,000 markkaa, koiraveroa 500 markkaa ja Venäjän valtakunnanrahaston korvausta majoituksesta 4,759: 20 markkaa. — Seitsemäs osasto käsitti valtionavut, joiden kokonaismäärä lisääntyi 636: 21 markkaa; kaupungin osuutta paloviinaverosta korotettiin näet sen verran. — Kahdeksanteen osastoon, Vesi-johto, joka lisääntyi 30,000 markkaa, merkittiin uusi 7,000 markan suurui-

nen erä vesimittarien vuokrista ja korotettiin vedenmyynnistä kertyvien tulojen erää 23,000 markkaa. — Verotuksella hankittava määrä lopuksi vahvistettiin 687,605: 65 markaksi eli 38,369: 10 markkaa suuremmaksi kuin vuoden 1885 talousarviossa. — Tulosääntöön liittyvässä muistutuksessa, joka vastasi viimeksi mainitun talousarvion yhdeksättä osastoa, lausuttiin, että vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainasta oli jäljellä yhteensä 213,000 markan määrä, mistä 180,000 markkaa oli varattu reaalikoulutaloa ja 33,000 markkaa vanhan muonamakasiinin sisustamista varten.

Talousarviovaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto samalla päätti, että kaupungille tuleva osuus vuoden 1884 paloviinaverosta, 7,764: 17 markkaa, oli ensi sijassa käytettävä kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto niinkään talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti, että vahvistettu vuoden 1886 talousarvio julkaistaisiin painosta.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ¹⁾ toisessa paikassa tätä kertomusta.

C. Muut asiat.

Toimenpiteitä Runeberginpatsaan paljastamisen johdosta. Johan Ludvig Runebergin patsaan piakkoin tapahtuvan vihkimisen johdosta kaupunginvaltuusto asetti ²⁾ komitean, johon kuuluivat puheenjohtaja af Schultén sekä vtt Estlander ja af Lindfors, ehdottamaan, mihin toimenpiteisiin kaupungin taholta tämän johdosta olisi ryhdyttävä. Komitean ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti ³⁾, että kaupunki ottaisi huolehtiakseen patsaan vastaisesta kunnossapidosta, sekä antoi komitealle tehtäväksi kaupungin kustannuksella huolehtia koristelusta ja musiikista paljastustilaisuudessa, minkä ohessa valtuusto valitsi puheenjohtaja af Schulténin tällöin kaupungin puolesta ottamaan vastaan muistopatsaan.

Myöhemmin komitea antoi kaupunginvaltuustolle selonteon toimenpiteistään patsaan paljastustilaisuudessa sekä tilityksen juhllisuuden kaupungille aiheuttamista kustannuksista, jotka olivat 2,097: 06 markkaa, siihen luettuna kustannukset Vänrikki Stoolin tarinain muistokappaleen jakamisesta komitean toimesta kaikille kaupungin kansakoulujen oppilaille. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ viimeksi mainitun toimenpiteen samoin kuin tilityksen kokonaisuudessaan.

Vtn Schybergsonin kirjallisen ehdotuksen johdosta kaupunginvaltuusto aikaisemmin oli päättänyt ⁵⁾ poistaa tileistä kaupungin saatavan erinäisistä Runeberginpatsaan paalutus- ja perustustöistä.

Toimenpiteitä keisarivierailun johdosta. Puheenjohtajan ehdotuksesta, joka oli tehty läänin kuvernöörin kehoituksesta, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ asettaa valiokunnan laatimaan ehdotusta toimenpiteiksi arvokkaan vastaanoton järjestämiseksi kaupungin taholta Heidän Majesteeteilleen Keisarille ja Keisarinnalle sen vierailun aikana, jonka he aikoivat kesällä tehdä kaupunkiin. Valiokunnan jäseniksi valittiin puheenjohtaja af Schultén

¹⁾ Ks. ss. 75, 103 ja 106. — ²⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 18 §. — ³⁾ S:n 28 p. huhtik. 8 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. kesäk. 20 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. huhtik. 17 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. helmik. 15 §.

sekä vtt Brummer, af Lindfors, Gripenberg ja Grönqvist. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta alisti valtuuston hyväksyttäväksi odotetun vierailun juhlallisuuksien ohjelman. Siihen sisältyi ensiksikin kaupungin kaikkien edustavimpien osain, erikoisesti Eteläsataman, koristaminen lipuilla. N. s. Kappeliesplanaadin sisäänkäytävän kohdalle pystytettäisiin suurehko, runsaasti koristettu kunniaportti, ja pimeän tullessa koristukset valaistaisiin lukuisilla kirjavilla lyhdyillä ja sähköauringoilla. Kaupungin järjestämien juhlallisuuksien päänumero olisi ohjelman mukaan yleinen regatta eli kilpapurjehdus, jota varten kaupunki lupasi useita palkintoja, yhteensä 3,000 à 4,000 markkaa. Osallistumaan purjehdukseen kutsuttaisiin kaikki maan purjehdusseurat, ja kilpailujen päätyttyä tapahtuisi palkintojen jako Korkeasaassa, joka tätä tilaisuutta varten juhlallisesti koristettaisiin ja samoin kuin muut satamia ympäröivät saaret pimeän tultua valaistaisiin palavilla tervatynnyreillä. Valiokunta otaksui, että Heidän Keisarilliset Majesteettinsa, jotka tietävästi rakastivat merielämää, mielellään aluksestaan seuraisivat kilpailuja ja juhla-valaistuja satamia. Juhlallisuuksista aiheutuvat kustannukset olisi rahatoimikamarin tarpeen mukaan määrättävä maksettavaksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ edellä selostetun juhlallisuuksien ohjelman, mutta lykkäsi seuraavaan kokoukseen valiokunnan niinikään ehdottaman ohjelman toteuttamisesta huolehtivan juhlatoimikunnan valitsemisen. Myöhemmin valtuusto valitsi ²⁾ juhlatoimikunnaksi samat henkilöt, jotka olivat olleet valiokunnan jäseninä.

Keisarivierailun jälkeen juhlatoimikunta antoi kaupunginvaltuustolle kertomuksen juhlallisuuksista ynnä tilityksen tarkoitusta varten käytetyistä rahavaroista, jotka nousivat yhteensä 39,500 markkaan. Kertomus ei antanut ³⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Annetut vuosikertomukset. Rahatoimikamari lähetti ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle painetun kertomuksen toiminnastaan vuonna 1883.

Kertomukset vuodesta 1884 antoivat holhouslautakunta ⁵⁾, kaupunginlääkäri ⁶⁾, palotoimikunta ⁷⁾, kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ⁸⁾ sekä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta ⁹⁾. Näistä oli palotoimikunnan ja kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan antamat kertomukset valtuuston päätöksen mukaan julkaistava painosta.

Samaten lähetti kaasuntarkastaja ¹⁰⁾ kertomuksen valaistusvuodesta 1884—85 ja kansakoulutarkastaja ¹¹⁾ kertomuksen lukuvuodesta 1884—85. Viimeksi mainittu kertomus oli valtuuston päätöksen mukaan painatettava.

Luettelo ratkaisemattomista asioista. Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, joulukuun 31 p:nä 1884 ratkaisemattomien asiain luettelo, joka painettuna jaettiin valtuuston jäsenille, ei aiheuttanut ¹²⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Luettelo edesmenneistä henkilöistä, jotka jättivät jälkeensä alaikäisiä ja turvattomia lapsia. Kaupungin ruotsalais-suomalaisen evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkoherranvirasto lähetti kaupunginvaltuustolle luettelon seurakuntaan kuuluneista henkilöistä, jotka olivat kuolleet vuo-

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. maalisk. 7 §. — ²⁾ S:n 26 p. toukok. 21 §. — ³⁾ S:n 15 p. jouluk. 22 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. tammik. 21 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. maalisk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. maalisk. 13 § ja 21 p. huhtik. 13 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. huhtik. 6 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. toukok. 3 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. kesäk. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n 3 p. syysk. 27 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. syysk. 2 §. — ¹²⁾ S:n 8 p. tammik. 4 §.

den 1884 jälkipuoliskon aikana ja jättäneet jälkeensä alaikäisiä ja turvattomia lapsia. Valtuusto jätti ¹⁾ luettelon holhouslautakunnalle.

Maistraatin uudestijärjestely. Maistraatti anoi kaupunginvaltuuston lausuntoa kunnallisormestari O. L. Palmgrenin ehdotuksesta, että maistraatti järjestettäisiin uudestaan siten, että sen yksi kunnallisormestarinvirka ja yksi notaarinvirka lakkautettaisiin ja sen sijaan perustettaisiin nuoremman oikeusraatimiehenvirka, minkä takia myöskään erästä paraikaa avoimeksi julistettuna olevaa maistraatin notariuksenvirkkaa ei olisi täytettävä. Mainitun viran täyttämisen suhteen valtuusto hyväksyi ²⁾ maistraatin ehdotuksen; muuten esitys ynnä raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamista koskeva asia ³⁾ lähetettiin ²⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Lindberg, Borenus ja Nordman. Valiokunta ei antanut mietintöä kertomusvuoden aikana.

Raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttaminen. Yhteinen raastuvanoikeus ehdotti raastuvanoikeuden työjärjestyksestä muutettavaksi siten, että mainitun oikeuden ensimmäinen osasto yhdessä kokouksessa viikottain ottaisi käsiteltäväkseen rikosasioita, sekä että oikeuteen perustettaisiin tämän järjestelyn edellyttämä viides rikosasiainnotariuksenvirka 3,000 markan vuosipalkoin. Kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ tämän ehdotuksen ynnä maistraatin uudestijärjestelyä koskevan asian ⁴⁾ valiokuntaan ⁴⁾, joka kuitenkin ei vuoden varrella antanut mietintöään.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenten ja notaarien virkaloma. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 pyytänyt ⁵⁾ rahatoimikamarilta lausuntoa siitä, oliko palkkaussääntöön merkittävää määrärahaa sijaisten palkkaamiseksi kesäkuukausien ajaksi maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenille, jotta näiden virastojen jäsenet ja notaarit voisivat saada lomaa kesän aikana. Tämän johdosta kamari otti vuonna 1885 antamaansa palkkaussääntöehdotukseen ⁶⁾ 400 markan ja 1,900 markan suuruiset määrärahat kesäloman järjestämiseksi maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenille ja notariuksille, ja myöskin valiokunta, joka tarkasti mainitun ehdotuksen, puolsi ⁷⁾ näitä määrärahoja. Asiaa esiteltäessä molemmat määrärahat kuitenkin poistettiin ⁸⁾ palkkaussäännöstä, mutta valtuusto lähetti raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamista y. m. käsittelemään asetettuun valiokuntaan ⁴⁾ valtuustossa tehdyn ehdotuksen, että palkkaussäännön muistutukseen sisällytettäisiin määräys, jonka mukaan pormestarit ja raatimiehet olivat oikeutetut saamaan kuukauden kesäloman kesän aikana maistraatin ja yhteisen raastuvanoikeuden laatiman jaon mukaisesti sekä mainittujen virkamiesten ollessa velvolliset vaadittaessa asettamaan puolestaan hyväksytyt sijaiset.

Valiokunnan asiasta antama lausunto ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Maistraatin aktuaarin virkaloma. Maistraatin aktuaarin, asessorinleski I. Öhrnbergin tekemän anomuksen saada kuukauden kesäloma kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ valiokuntaan, joka aikaisemmin oli asetettu laatimaan kaupungin palkansaajain palkkaussäännön ehdotusta ⁹⁾. Valiokunnan puollettua anomusta ja anottua määrärahaa sen mahdollistamiseksi valtuusto epäsi ⁸⁾ anomuksen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. helmik. 3 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 3 §. — ³⁾ Ks. alempp. ⁴⁾ Ks. ylemp. — ⁵⁾ Ks. s. 27. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2. — ⁷⁾ S:n s:n n:o 18. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 1 §. — ⁹⁾ Ks. s. 26.

Raastuvanoikeuden siviilinotariuksen palkkausta koskeva riita-asia. Sit- ten kun raastuvanoikeuden siviilinotariukselle protokollasihteeri L. K. Prytzille anomuksesta elokuun 8 p:nä oli myönnetty ero siviilinotariuksen- virasta ja varatuomari K. G. M. Anthoni oli määrätty sitä hoitamaan, vii- meksi mainittu oli rahatoimikamarilta anonut toimenpidettä, jotta hän saisi nostaa virkaan liittyvän palkan siltä osalta elokuuta, jonka hän oli virkaa hoitanut. Kamari oli tämän johdosta kehoittanut protokollasih- teeri Prytziä, joka oli elokuun 1 p:nä saanut nostaa siviilinotariuksen palkan koko kuukaudelta, mutta ei ollut ollut virassa kauempaa kuin saman kuu- kauden 8 p:ään asti, maksamaan takaisin sen osan palkkaa, joka kohdistui mainitun päivän ja kuukauden lopun väliseen aikaan, mutta hän oli kiel- täytynyt noudattamasta kamarin kehoitusta. Samalla kuin kamari il- moitti tämän, kamari anoi kaupunginvaltuustolta valtuutusta määrätäk- seen varatuomari Anthonille maksettavaksi 97:78 markkaa elokuun 9 p:n ja saman kuukauden lopun välisen ajan palkkana, ja ehdotti samalla, että mainittu rahamäärä oikeudenkäyntitietä perittäisiin protokollasih- teeri Prytziltä. Asian periaatteellisen merkityksen tähden valtuusto ensin lähetti ¹⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borenius, Fellman ja Nordman.

Sen jälkeen antamassaan mietinnössä valiokunta viitaten kunink. kir- jeeseen vuodelta 1748 ja omaksuttuun käytäntöön lausui, että virkamies, joka erosi kesken kuukautta, oli oikeutettu pitämään sen palkkamäärän, joka hänelle oli maksettu kuukauden alussa, sekä että hänen seuraajalleen kuului palkka vasta seuraavan kuukauden alusta lukien, minkä tähden valiokunta puolestaan esitti, että rahatoimikamarin anomusta ei hyväk- syttäisi. Asiaa esiteltäessä valtuusto kuitenkin hyväksyi ²⁾ kamarin eh- dotuksen ja valtuutti sen ohessa kamarin kaupungin puolesta ajamaan ehdotettua oikeudenkäyntiasiaa.

Huutokauppalaitosta koskevien asetusten tarkastus. Erään huutokauppa- laitosta koskevan asian yhteydessä ³⁾ kaupunginvaltuusto antoi ⁴⁾ raha- toimikamarille tehtäväksi perehdyttyään huutokauppalaitosta koskeviin voimassa oleviin asetuksiin tutkia ja antaa valtuustolle lausunnon siitä, eikö näiden asetusten muuttaminen ollut tarpeen vaatimaa.

Lautakuntain ja valiokuntain vaalissa noudatettu menettely. Vt Wegelius antoi kaupunginvaltuustolle kirjallisen ehdotuksen, että valittaessa jä- seniä kaupungin lautakuntiin ja valiokuntiin noudatettaisiin sellaista järjestystä, että puheenjohtaja ensin esittäisi valmisteluvaliokunnan laati- man ehdokaslistan ja sen jälkeen antaisi valtuustolle tilaisuuden tuoda esiin muut mahdolliset ehdokkaat. Lähetettyään ⁵⁾ asian valmisteluvaliokuntaan valtuusto tämän valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁶⁾, että mil- loin valmisteluvaliokunta ehdotti jonkin erityisen valiokunnan asettamista jotakin kysymystä käsittelemään, sen myös tuli ehdottaa asetettavan valiokunnan kokoonpano, joka ennen vaalia esitettäisiin valtuutetuille; näillä olisi silloin samoin kuin myöskin, milloin jokin valiokunta asetettiin valtuuston ehdotuksesta tai lautakuntiin oli valittava jäseniä, täysi oi- keus nimetä ehdokkaita ilman että heidän sopivaisuudestaan sai keskus- tella.

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 15 §. — ²⁾ S:n 24 p. marrask. 2 §. — ³⁾ Ks. s. 77. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 1 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. marrask. 11 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. jouluk. 5 §.

Rahatoimikamarin ohjesäännön muutos. Valiokunta, joka antoi mietinnön vuoden 1884 tilintarkastuskertomuksesta, otti mainitussa mietinnössä ¹⁾ uudestaan käsiteltäväkseen rahatoimikamarin tekemän, mutta kaupunginvaltuuston mainittuna vuonna hylkäämän ehdotuksen ²⁾ rahatoimikamarin ohjesäännön 13 §:n muuttamisesta siten, että m. m., ellei kunnallisverojen kannossa maksettavaksi erääntynyttä rahamäärää ollut suoritettu viimeistään kahdeksan päivän kuluessa kantoajan loppumisesta, tämä määrä ynnä sille 5 %:n korotus oli merkittävä jäämäluetteloon ja perittävä maksuvelvolliselta. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto tällä kerralla päätti ³⁾ senaatilta anoa, että kamarin ohjesäännön 13 §:n mainittu kohta saisi seuraavan sanamuodon:

Vuotuisten verojen ja maksujen kannannassa noudatetaan, että sitten kun vuoden veroliput on jaettu, mikä pitää olla tehty vähintäänkin neljäätoista päivää ennen veron kantoa, maksunsuorituksen saa toimittaa kunakin arkipäivänä rahatoimikamarin konttorissa niinä aikoina, jolloin sitä pidetään yleisölle avoinna, kuitenkin niin, että verolipun mukaan määrättyssä veronkannossa maksettava määrä pitää olla suoritettu viimeistäänkin kahdeksan päivän kuluessa sen loppumisesta, sen uhalla laiminlyönteelle, että ei ainoastaan verolipun koko maksamaton määrä, heti sen jälkeen erääntyneenä, vaan myös, jos mainittu määrä on suurempi kuin kaksikymmentä markkaa, kaupunginkassalle tuleva viiden prosentin korotus rästituetteloon pannaan ja maksuvelvolliselta ulosotetaan; ollen ilmoitus tästä veronkantokuulutuksessa annettava ja verolippuihin painatettava.

Rahatoimikonttorin aukioloaika. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että rahatoimikonttori vuoden 1886 alusta oli pidettävä avoinna yleisölle klo $\frac{1}{2}$ 11—2 p. ja sitäpaitsi kantokausina klo 10— $\frac{1}{2}$ 11 ap. sekä kaksi tuntia iltapäivällä.

Palojärjestyksen muuttaminen. Palotoimikunnan kaupunginvaltuustolle antaman ehdotuksen eräiden muutosten tekemisestä voimassa olevaan palojärjestykseen valtuusto pani pöydälle ⁵⁾ päättäen, että asiaa koskevat asiakirjat oli painatettava ⁶⁾.

Työ- ja vaivaistalon saarnaajan asema. Talousarviovaliokunnan mietinnössään ⁷⁾ tekemästä ehdotuksesta kaupunginvaltuusto vuoden 1886 talousarvion järjestelyn yhteydessä päätti ⁸⁾ antaa rahatoimikamarille tehtäväksi antaa lausunnon mahdollisista toimenpiteistä siihen suuntaan, että työ- ja vaivaistalon velvollisuus pitää talossa saarnaajaa siirrettäisiin kirjokilliselle yhdyskunnalle.

Kansakoulujen terveydelliset olot. Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjelmässä 33 kaupungin kansakoulujen opettajaa ja opettajatarta oheistaen lääketieteellisensiaatti L. W. Fagerlundin antaman lausunnon ⁹⁾ anoi, että pantaisiin toimeen kansakouluhuoneistojen terveydenhoidollisia oloja koskeva tutkimus ja että palkattaisiin lääkäri avustamaan kansakoulujohtokuntaa terveydenhoitokysymysten käsittelyssä. Valtuusto lähetti ¹⁰⁾ asian rahatoimikamariin, jonka hankittuaan lausunnot kansakoulujohtokunnalta ja terveydenhoitolautakunnalta tuli antaa valtuustolle asiaa koskeva ehdotus. Sen ohessa valtuutettiin kamari sen varalta, että katsottiin välttämättömäksi heti ryhtyä asian johdosta toimenpiteisiin, käyttämään tähän tarkoitukseen enintään 5,000 markkaa kaupungin varoja.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ²⁾ Ks. s. 23. — ³⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 1 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. jouluk. 9 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. jouluk. 9 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3 v:lta 1886. — ⁷⁾ S:n s:n n:o 23 v:lta 1885. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1. §. — ⁹⁾ Julkaistu Suomen Lääkäriseuran asiakirjoissa v:lta 1885. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 2 §.

Kamarin tämän jälkeen anottua läänin kuvernööriltä lupaa eräiden muutostöiden suorittamiseen tontilla n:o 7 (talossa n:o 21) Kasarminkadun varrella sijaitsevassa kansakoulutalossa ja kuvernöörin vaadittua tästä asiasta valtuuston lausuntoa valtuusto puolsi ¹⁾ kamarin anomusta huomauttaen, että kamari tässä asiassa oli toiminut valtuustolta saamansa tehtävän puitteissa. — Pääkysymystä käsittelevä kamarin lausunto ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Yläkansakoulujen luokkien suurimman sallitun oppilasmäärän vähentäminen. Kansakoulujohtokunnan esityksen kaupungin yläkansakoulujen suurimman luokkaa kohti sallitun oppilasmäärän alentamisesta 50:stä 40:een ja 8,530 markan määrärahan merkitsemisestä kaupungin vuoden 1886 menosääntöön tästä aiheutuvan kouluhuoneistojen vuokrain ja palkkausten kohoamisen takia kaupunginvaltuusto ensin yhdessä erinäisten muiden kansakouluasioita koskevien asiain ²⁾ kanssa lähetti ³⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Höijer, Asp ja Grönqvist. Valiokunnan mietinnössään esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti ⁴⁾ hyväksyä esityksen kaikilta osiltaan ja samalla antaa johtokunnalle tehtäväksi sekä laatia ehdotuksen valtuuston päätöksen mahdollisesti aiheuttamaksi kansakouluohjesäännön muutokseksi että myös antaa lausunnon siitä, olisiko puheena oleva ohjesääntö muiltakin osiltaan laadittava uudestaan ajan vaatimukset huomioon ottaen.

Veiston opetuksen ottaminen käytäntöön kaupungin ylemmissä poikakansakouluissa. Kansakoulujohtokunta esitti, että kaupungin ylempiin poikakansakouluihin vuoden 1886 alusta otettaisiin puunveiston opettaja ynnä tälle apulainen sekä henkilö, joka opettaisi oppilaita paikkaamaan omia vaatteitaan, sekä että näiden henkilöiden palkkaamiseksi ja työaineitten hankkimiseksi mainitun vuoden talousarvioon merkittäisiin 3,563: 34 markan määräraha. Kaupunginvaltuuston lähetettyä ⁵⁾ asian valiokuntaan ⁶⁾, joka oli asetettu valmistelemaan eräitä kansakoulukysymyksiä, ja tämän mietinnössään puollettua esitystä valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁷⁾ merkitä kaupungin vuoden 1886 menosääntöön mainitun suuruisen määrärahan veiston opetuksen käytäntöönottamiseksi ylemmissä poikakansakouluissa.

Itäisen Kaivopuiston rakennusjärjestys. Vuonna 1884 saamansa tehtävän ⁸⁾ mukaisesti rahatoimikamari vuonna 1885 antoi valtuustolle ehdotuksen Ulriikaporin kaivopuiston itäisen huvila-alueen rakennusjärjestykseksi sekä eräitä puiston aluetta esittäviä karttoja. Samalla kuin tämä ehdotus sellaisenaan hyväksyttiin, valtuusto päätti ⁹⁾ antaa kamarille tehtäväksi hankkia sille asianomaisesta paikasta vahvistuksen sekä suostumuksen puheena olevan huvila-alueen kaupunkiin liittämissä edellyttämään kaupunginasemakaavan muutokseen. Sen ohessa valtuusto antoi kamarille tehtäväksi, ennenkuin ehdotukselle anottiin vahvistusta, antaa nimet alueella oleville teille.

Rakennusjärjestysehdotus oli sisällykseltään seuraava:

Ulriikaporin kaivopuiston itäisen huvila-alueen rakennusjärjestys.

1 §. Kaivopuiston itäinen huvila-alue kuuluu sitä rakennusainetta silmällä pitäen, jota tontteja rakennettaessa saa käyttää, kolmanteen voimassa olevan kesäkuun 9

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 26 §. — ²⁾ Ks. s. 71 ja alemm. tällä sivulla — ³⁾ Valt. pöytäk. 24 p. marrask. 8 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. jouluk. 19 §. — ⁵⁾ Ks. ylemp. tällä sivulla — ⁶⁾ Ks. s. 10. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 3 §.

p:nä 1875 vahvistetun Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 10 §:ssä mainituista luokista.

2 §. Kaivopuiston itäiselle huvila-alueelle tulevaa rakennusta ei, milloin se joltakin osaltaan tehdään puusta, saa rakentaa useampi- kuin kaksikerroksiseksi, ei myöskään, jos se on kivistä, useampi- kuin kolmikerroksiseksi. Torneja y. m. saa sen lisäksi kuitenkin rakentaa, mikäli niissä ei ole tulisijaa.

Jos rakennus tehdään kaksikerroksiseksi ja yläkerros on puusta, pitää jokaiseen tämän kerroksen asuinhuoneistoon olla pääsy kaksista portaista.

3 §. Rakennus, olkoonpa se sitten asuinrakennus tai ulkokuone, on katettava kupari-, rauta-, lyijy- tai sinkkipellillä, liuskakivellä tai tiilestä tehdyillä kattolevyillä tai myös asfalttihuovalla, viimeksi mainitulla aineella kuitenkin ainoastaan niillä ehdoilla, jotka tarkemmin määrätään armollisessa julistuksessa tammikuun 16 p:ltä 1877.

Siellä missä kielletystä aineesta tehty katto jo on olemassa, saa sen toistaiseksi säilyttää, mutta kun se syystä tai toisesta vaatii uusimista, on katto tehtävä tässä edellä annettujen määräysten mukaisesti; joka tapauksessa tällainen katon uudistaminen on suoritettava asuinrakennuksissa viiden ja ulkokuoneissa kymmenen vuoden kuluessa tästä lukien.

4 §. Tontista ei saa yhteensä rakentaa suurempaa alaa kuin neljänneksen sen pinta-alasta, jolloin kuitenkin ei oteta huomioon vähäisiä ulkonemia, kuten pieniä avonaisia, katettuja tai katoksettomia portaita, kellarikäytäviä, parvekkeita ja muuta sellaista.

5 §. Tontille tulevaa rakennusta ei saa sijoittaa Kaivopuiston itäisen huvila-alueen asemakarttaan sinisellä merkityn rajaviivan ulkopuolelle, ei myöskään, ellei sellaista rajaviivaa ole, kahtakymmentäviittä jalkaa lähemmäksi huvila-alueen läpi kulkevaa päätietä, Itäistä lehtokujaa, eikä viittätoista jalkaa lähemmäksi muita yleisiä teitä.

Ulkokuoneita ei saa rakentaa näitä teitä, yleistä puistoa eikä merenrantaa päin.

6 §. Kaivopuiston itäiselle huvila-alueelle tulevan rakennuksen piirustus on laadittava voimassa olevassa kaupungin rakennusjärjestyksessä säädettyssä järjestyksessä samalla huomioon ottaen, että tontin sisälläkin olevaa rakennusta varten vaaditaan julkisivupiirustus.

7 §. Tonttia ei saa yleisen tien varrella eikä vähemmän kuin 25 jalan etäisyydellä siitä, ei myöskään merta eikä puistoa päin aidata muulla kuin harvalla aitauksella.

8 §. Kaivopuiston huvila-alueen yleiset tiet säilytetään toistaiseksi samassa kunnossa kuin tähän asti, ja sikäläisten tonttien omistajat ovat velvolliset yhteisesti pitämään nämä tiet kunnossa itsekunkin ottaessa tähän osaa tonttinsa pinta-alaa vastaavassa suhteessa.

9 §. Kaivopuiston itäisellä huvila-alueella ei mitään osaa tiestä saa käyttää rakennustarpeiden säilyttämiseen tai muuhun samanlaiseen tarkoitukseen, jota vastoin sellaisen varaston saa pitää tontilla niin kauan kuin rakennustoiminta siellä jatkuu.

10 §. Muuten noudatetaan Kaivopuiston itäisellä huvila-alueella edellä mainittua Helsingin kaupungin rakennusjärjestystä kesäkuun 9 p:ltä 1875 vahvistettuine muutoksineen tammikuun 20 p:ltä 1880, lukuun ottamatta kuitenkin 9, 15, 18, 19, 20, 21, 49 ja 50 §:ää, joita ei voida soveltaa Kaivopuistossa.

11 §. Tämä rakennusjärjestys tulee voimaan heti kun Kaivopuiston omistusoikeus on siirtynyt n. s. Kaivopuiston osakeyhtiöltä takaisin Helsingin kaupungille.

Puhtaanapitolaitoksen perustaminen. Terveystoimikunnan kaupunginvaltuustolle antaman esityksen puhtaanapitolaitoksen perustamisesta kaupunkiin, mihin esitykseen liittyi kaupungininsinööri F. O. Ehrströmin laatima asiaa koskeva yksityiskohtainen ehdotus laitoksen perustamis- ja käyttökustannuksia valaisevine laskelmineen, kaupunginvaltuusto pani pöydälle ¹⁾; asiaa koskevat asiakirjat oli painatettava ²⁾.

Virkaeroanomuksia. Filosofianmaisteri M. A. Wænerbergille myönnettiin ³⁾ anomuksestaan ero palomestarinvirasta lukien tammikuun 1 p:stä

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 14 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2 v:lta 1880. — ³⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 8 §.

1886, minkä jälkeen hän kuitenkin hoitaisi virkaa, kunnes uusi palomestari oli valittu.

Samaten myönnyttiin ¹⁾ lakitieteenkandidaatti, vapaaherra B. K. J. Langenskiöldin anomukseen saada ero kaupunginvaltuuston sihteerintoi-
mesta.

Aluelääkärin vaali. Aluelääkärin vaalissa lääketieteenlehtori K. E. Lindénin sijaan, joka oli eronnut, valittiin ²⁾ siksi ajaksi, joka vielä oli jäljellä siitä kolmivuotiskaudesta, joksi hänet oli määrätty tätä virkaa hoitamaan, lääketieteenlisensiaatti J. E. Juslin.

Naislääkärin ottaminen kaupungin palvelukseen. Kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ talousarviovaliokuntaan vtn Runebergin kirjallisesti esittämän ehdotuksen, että kaupungin vuoden 1886 talousarvioon merkittäisiin 2,000 markan määräraha eikä vain 833: 35 markkaa naispuolisen lääkärin palkkaamista varten, mikä ehdotus tiesi sitä, että neiti E. R. Heikel olisi otettava kaupungin palvelukseen vuoden 1886 loppuun saakka eikä vain mainitun vuoden kesäkuun 1 p:ään. Mainitun valiokunnan talousarviomietinnössään ⁴⁾ puollettua ehdotusta ja sen ohessa esitettyä, että valtuusto antaisi terveydenhoitolautakunnalle tehtäväksi antaa lausunnon siitä, miten pitkäksi ajaksi ja millaisin ehdoin neiti Heikel viimeksi mainitun ajankohdan jälkeen jatkuvasti voitiin pitää kaupungin palveluksessa olevana lääkärinä, valtuusto talousarviota järjesteltäessä päätti ⁵⁾ evätä ehdotuksen määrärahan lisäämisestä, mutta hankkia mainitulta lautakunnalta lausunnon neiti Heikelin mahdollisesta ottamisesta toimeen mainitun ajankohdan jälkeen.

Kansankirjaston ja lukusalin kirjastonhoitajan vaali. Kansankirjaston ja lukusalin kirjastonhoitajaksi neljäksi lähimmäksi vuodeksi kesäkuun 1 p:stä lukien kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ kansakoulunopettaja F. J. Valbäckin.

Kansankirjaston inventoiminen. Edessä olevan kirjastonhoitajan vaihtumisen johdosta kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ kansankirjaston kirjavaraston inventoijiksi kirjakauppias K. E. Holmin ja kansakoulunopettaja F. O. Dannholmin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1884 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtt Kurténin ja Kullhemin.

Apulaisinsinöörien valitseminen rakennuskonttoriin. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁸⁾ säilyttää rakennuskonttorin vanhemman ja nuoremman apulaisinsinöörin virat valittiin ⁹⁾ rahatoimikamarin esityksestä konttorin vanhemmaksi apulaisinsinööriksi insinööri C. G. Hausen, joka oikeutettiin palkankorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen se aika, jonka hän jo oli tässä toimessa ollut eli helmikuun 20 p:stä 1883, ja nuoremaksi apulaisinsinööriksi vuoden 1888 loppuun insinööri, filosofianmaisteri O. A. N. Schultz.

Köyhäinasianajajan ottaminen kaupungin palvelukseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 lähettänyt ¹⁰⁾ valiokuntaan 42 Helsingin kunnan jäsenen valtuustolle jättämän kirjelmän, jossa anottiin, että kaupunkiin

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 10 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 18 §. — ³⁾ S:n 15 p. jouluk. 23 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakiri. n:o 23. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. toukok. 20 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. maalisk. 6 ja 8 §§. — ⁸⁾ Ks. s. 89. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 1 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 42.

palkattaisiin kaksi köyhäinasianajajaa tai ainakin yksi. Vuonna 1885 antamassaan mietinnössä¹⁾, jossa m.m. viitattiin siihen kokemukseen, joka vuodesta 1873 lähtien oli saatu köyhäinasianajotoimesta Gööteporissa, valiokunta ehdotti, että aluksi otettaisiin palvelukseen yksi köyhäinasianajaja, jonka valitsisi tässä tarkoituksessa asetettu lautakunta ja joka olisi tämän lautakunnan alainen. Pääkohdittain valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti²⁾ vuodeksi 1886 asettaa lautakunnan, johon kuului kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä ja jonka tuli mainitaksi vuodeksi ottaa kaupungin palvelukseen lainopillisesti sivistynyt asianajaja pienestä palkkiosta ja erittäin hellyttävissä tapauksissa ilmaiseksi antamaan Helsingin kaupunkikunnasta oleville vähävaraisille henkilöille sopivaa lainopillista apua sekä oikeusistuimessa että sen ulkopuolella, jolloin, mikäli mahdollista, oli pyrittävä ehkäisemään tarpeettomat oikeudenkäynnit ja riitapuolet saatava sopimaan keskenään. Lautakunnan tehtävänä olisi sen lisäksi sekä vahvistaa asianajajalle tarpeellisiksi katsottavat tarkemmat määräykset että myös valvoa asianajajan toimintaa sekä antaa hänelle neuvoja ja apua sekä riita-asiaain sovittelussa että muutenkin. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto samalla päätti merkitä kaupungin vuoden 1886 talousarvioon 2,500 markan määrärahan, josta 2,000 markkaa olisi asianajajan palkkiota ja loput tarkoitettu hänen käytettäväkseen ilman tilitysvelvollisuutta toiminnastaan aiheutuvien menojen suorittamiseen.

Venäläiselle teatterille valittu asiamies. Maistraatti ilmoitti³⁾, että kenraalikuvernööri oli valinnut Aleksanterinteatterin asiamieheksi kenraalikuvernöörin kanslian toimituspäällikön W. Schklävinin.

Virkavapauksia. Terveystoimikunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ aluelääkärille, lääketieteentohtori H. Ö. L. Holstille ensiksi hänen anomansa virkavapauden tammikuun 15 p:stä kesäkuun 1 p:ään ja sen jälkeen pidennetyn virkavapauden syyskuun 1 p:ään, kummallakin kerralla lääketieteellisensiaatti G. A. Nordmanin toimiessa sijaisena.

Rahatoimikamarin toimenpiteen, että kamarin sihteerille, lakitieteenkandidaatti, varatuomari L. Homénille tehdystä anomuksesta oli myönnetty virkavapautta siksi ajaksi, jonka hän tuli toimimaan valtiopäivien laki- ja talousvaliokunnan sihteerinä, ja varatuomari J. E. Loo määrätty sinä aikana hoitamaan kamarin sihteerintointia ja varatuomari J. A. Lundqvist sen notariuksentointia, kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾.

Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti myönnettiin⁶⁾ kaupunginkasööri, filosofianmaisteri J. A. Söderströmille sen varalta, että hänet määrättiin hoitamaan maistraatin kunnallisraatimiehenviran viransijaisuutta, virkavapautta kaupunginkasöörinvirasta siksi ajaksi, jonka hänen toimensa maistraatissa kesti, ei kuitenkaan yli kuuden kuukauden, sijaisena sotakamreeri A. F. Sandell. Myöhemmin hänen virkavapauttaan kamarin puoltolauseen mukaisesti jatkettiin⁷⁾ vielä kuusi kuukautta lokakuun 20 p:stä lukien sijaisen pysyessä samana.

Tyytymättömyyttä köyhäinavustusta koskeviin vaivaihoitohallituksen päätöksiin. Sen johdosta, että muonatorppari E. Åstedt, vaatturinleski L. Toppinen eli Salminen ja työmies F. O. Domander olivat ilmaisseet tyytymättömyytensä vaivaihoitohallituksen päätöksiin, joilla heidän avustus-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ²⁾ Valt. pöytäk. 24 p. marrask. 12 §. — ³⁾ S:n 20 p. tammik. 12 §. — ⁴⁾ S:n s:n 10 § ja 16 p. kesäk. 3 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. helmik. 6 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. huhtik. 7 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. syysk. 18 §.

anomuksensa oli evätty, hallitus alisti mainitut päätökset kaupunginvaltuuston ratkaistaviksi, ja valtuusto päätti¹⁾ kaikissa näissä tapauksissa jättää hallituksen toimenpiteet voimaan.

Lausuntoja Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista. Venäjän alamaisten A. Grünbergin²⁾, kauppa-apulaisen J. Gannebergin³⁾, B. Pilsudskin⁴⁾, J. Stackertin⁵⁾, porvari P. Kasakoffin ja hänen vaimonsa A. M. Kasakoffin⁶⁾, eron saaneen aliupseerin A. Martoffin ja hänen vaimonsa E. E. Martoffin⁷⁾, lääketieteenlensiaatti W. Leontjeffin⁸⁾, A. Barsokevitschin⁹⁾, porvari J. Bittait'n¹⁰⁾ ja kauppaakirjanpitäjä A. Kuvaldinin¹¹⁾ Suomen kansalaisoikeutta koskevat anomukset, joista läänin kuvernööri oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti lausua, ettei sillä ollut tiedossaan mitään, mikä olisi aiheena anomusten epäämiseen. Gannebergin¹²⁾ ja Kuvaldinin¹³⁾ anomuksista valtuusto sitä ennen oli saanut pyydetyn lausunnon poliisikamarilta.

Lausunto ottamisesta takaisin kunnan jäseneksi. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa elinkautisen vangin S. G. Lundin anomuksesta, että hänet siinä tapauksessa, että hänet vapautettiin, otettaisiin takaisin Helsingin kaupunkikunnan jäseneksi. Lähetettyään¹⁴⁾ asian poliisikamariin valtuusto päätti¹⁵⁾ puolestaan ehdottaa hakijan anomuksen evättäväksi.

Anniskeluoikeutta koskevia lausuntoja. Väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita valmistelemaan asetetun valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niitä väkijuomain anniskeluoikeutta koskevia anomuksia, jotka olivat tehneet ravintoloitsijatar A. Wallgren¹⁶⁾, ravintoloitsija J. Volontis¹⁷⁾, Suomalainen luku- ja keskusteluseura¹⁸⁾, ravintoloitsijan vaimo M. J. Semmelis¹⁹⁾, ravintoloitsijat J. Lindgren¹⁹⁾ ja E. A. Rosendahl¹⁹⁾, merikapteenin vaimo E. Laurell²⁰⁾, ravintoloitsijatar G. W. Gorbatoff²¹⁾, ravintoloitsija K. J. Wirman²²⁾, ravintoloitsijan vaimo A. S. Åkerberg²²⁾, koneenkäyttäjän vaimo K. E. Lindholm²³⁾, ravintoloitsijatar A. Th. Fischer²⁴⁾, yliviinuri C. E. Edberg²⁴⁾, ravintolan johtaja A. J. Huldt²⁴⁾, ravintoloitsijat S. Nikolajeff²⁵⁾, J. G. Haglund²⁵⁾, G. Hagström²⁵⁾, C. F. Ahlgren²⁵⁾, A. N. Brenner²⁵⁾ ja J. Sundgren²⁵⁾, sokerileipuri G. K. H. Platé²⁵⁾. Ravintoloitsijattaret H. S. Nyström²⁵⁾, M. G. Bollström²⁵⁾, A. Hammarlund²⁵⁾ ja M. Enqvist²⁵⁾, ravintolanjohtaja K. J. Lindholm²⁶⁾, ravintoloitsijat A. Ivanoff²⁶⁾, E. F. Eriksson²⁶⁾, C. Kämp²⁶⁾, N. Nikolajeff²⁶⁾, C. A. Sundqvist²⁶⁾ ja K. G. Stenholm²⁶⁾, sokerileipuri H. Sundholm²⁶⁾, ravintoloitsijattaret A. M. Nybelin²⁶⁾, Ch. Brofeldt²⁶⁾, V. Verikoff²⁶⁾, A. Rönnqvist²⁶⁾, H. Nyström²⁶⁾ ja S. M. Strandberg²⁶⁾, sokerileipuri E. J. Löfström²⁷⁾, ravintoloitsijattaret H. A. K. Winter²⁷⁾, I. A. W. Heinström²⁷⁾ ja A. W. Ingberg²⁷⁾, ravintoloitsijat F. Forsström²⁸⁾ ja E. W. Sällsten²⁸⁾, Svenska klubben²⁸⁾, sokeri-

1) Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 10, 11 ja 12 §§. — 2) S:n 3 p. maalisk. 4 §. — 3) S:n 26 p. maalisk. 10 §. — 4) S:n 21 p. huhtik. 2 §. — 5) S:n 26 p. toukok. 5 §. — 6) S:n 3 p. syysk. 9 §. — 7) S:n s:n 12 §. — 8) S:n s:n 13 §. — 9) S:n 24 p. marrask. 3 §. — 10) S:n 3 p. syysk. 24 §. — 11) S:n 13 p. lokak. 7 §. — 12) S:n 3 p. maalisk. 3 §. — 13) S:n 29 p. syysk. 12 §. — 14) S:n 3 p. syysk. 10 §. — 15) S:n 29 p. syysk. 6 §. — 16) S:n 8 p. tammik. 3 § ja 15 p. jouluk. 20 §. — 17) S:n 21 p. tammik. 3 § ja 17 p. marrask. 2 §. — 18) S:n 20 p. tammik. 18 §. — 19) S:n 8 p. huhtik. 6 §. — 20) S:n s:n s:n ja s:n 17 p. marrask. 2 §. — 21) S:n 21 p. huhtik. 16 § ja 13 p. lokak. 6 §. — 22) S:n 19 p. toukok. 4 §. — 23) S:n 30 p. kesäk. 20 § ja 17 p. marrask. 2 §. — 24) S:n 3 p. syysk. 15 §. — 25) S:n 13 p. lokak. 6 §. — 26) S:n 3 p. marrask. 4 §. — 27) S:n 17 p. marrask. 2 §. — 28) S:n 1 p. jouluk. 10 §.

leipuri K. J. Björkqvist ¹⁾, ravintoloitsijatar A. Holappa ¹⁾ sekä merikapteeni F. L. Henell ²⁾. Suomalaiselle luku- ja keskusteluseuralle puollettiin anniskelu-oikeus myönnettäväksi vuoden 1885 loppuun, muille hakijoille vuoden 1886 loppuun. Hakijat H. A. K. Winter ³⁾, Ingberg ³⁾ ja Sällstén ⁴⁾ olivat aikaisemmin s.v. esittäneet samaa tarkoittavat anomukset, jotka valtuusto oli ehdottanut evättäväksi.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti niinkään puoltaa anniskelu-oikeuden myöntämistä aikaisemmin määrätyin ehdoin Helsingin anniskeluosakeyhtiölle ³⁾ vuoden 1886 loppuun.

Sitä vastoin valiokunta, samoin mainitun valiokunnan ehdotuksesta, päätti ehdottaa evättäviksi ne anniskelu-oikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet ruokalanpitäjätär J. H. Winter ⁵⁾, kauppiaan vaimo A. Rantanen ⁶⁾, ravintoloitsijat A. W. Träskman ⁷⁾, K. Semmelis ⁸⁾ ja F. E. Lindholm ⁸⁾ sekä ravintoloitsijattaret K. Lange ¹⁾ ja O. M. Eliason ²⁾. Hakijain Semmelisin ja Langen anomuksista poliisikamari sitä ennen oli antanut valiokunnalle epäävät lausunnot.

Lausunto ravintolaoikeuksien epäamisestä. Viinuri K. G. Ekmanin valitettua läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla häneltä oli evätty hänen anomansa ravintolaoikeudet, valtuusto päätti ⁹⁾ siltä tämän asian johdosta vaaditussa lausunnoissa ilmoittaa, ettei sillä ollut tiedossaan mitään, mikä antaisi aiheen hakijan anomuksen epäämiseen.

Väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevia lausuntoja. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ehdottaa hyväksyttäväksi ne väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet apteekkarinleski J. Ch. Mæxmontan ⁵⁾, kauppiaat C. A. Löfgren ¹⁰⁾, F. J. F. Sjöblom ¹¹⁾, V. Liljeröth ¹¹⁾ Th. Holmström ¹¹⁾, O. J. Hjelt ⁴⁾, J. H. Wickel ⁴⁾, I. Scharin ⁴⁾, O. W. Salin ⁴⁾ ja K. A. Hasselberg ⁴⁾, merikapteeni W. Ahlfors ⁴⁾, kauppiaat W. ja P. Popoff ⁸⁾, G. A. Florström ⁸⁾ ja H. A. Lindström ⁸⁾, merikapteeni V. R. Kählman ⁸⁾, sekä kauppaliike Veljekset Olin ¹⁾. Hakija Mæxmontanille puollettiin vähittäismyyntioikeus myönnettäväksi kahdeksi vuodeksi eteenpäin kesäkuun 1 p:stä lukien, mutta kuvernööri myönsi ¹²⁾ sen hänelle vain vuoden 1886 loppuun; muille hakijoille oikeus ehdotettiin myönnettäväksi mainitun vuoden loppuun. Hakija Lindström oli aikaisemmin s.v. tehnyt kaksi samansisältöistä anomusta, joista valtuusto oli ehdottanut ensimmäisen ⁶⁾ evättäväksi ja puoltanut toista ¹³⁾ vain vuodeksi eteenpäin.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto samoin päätti ³⁾ ehdottaa, että Helsingin anniskeluosakeyhtiölle aikaisemmin määrätyin ehdoin myönnettäisiin kaikenlaatuisten väkijuomain vähittäismyyntioikeus vuoden 1886 loppuun.

Elinkeino-oikeutta koskevia lausuntoja. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään muistuttamista niitä anomuksia vastaan, jotka tarkoittivat oikeu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 10 §. — ²⁾ S:n 15 p. jouluk. 20 §. — ³⁾ S:n 13 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. marrask. 4 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. huhtik. 16 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. toukok. 4 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. lokak. 6 § ja 15 p. jouluk. 20 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. marrask. 2 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. syysk. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 3 p. syysk. 15 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. okak. 6 §. — ¹²⁾ S:n 16 p. kesäk. 5 §. — ¹³⁾ S:n 30 p. kesäk. 20 §.

den myöntämistä elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa ja jotka olivat esittäneet Preussin alamainen konttoristi C. F. H. Geber ¹⁾, ent. sotilas R. Moisejeff ¹⁾, puutarhurin vaimo A. Schustoff ¹⁾, Pohjois-Amerikan alamainen G. Bergman ²⁾, Ruotsin alamainen leipuri C. P. Larsson ³⁾, sotilaan leski H. Trschtsinsky ⁴⁾, eron saanut aliupseeri mooseksenuskoinen J. Hecht ⁵⁾, Venäjän alamaiset talonpoika W. Wedenskoiff ⁶⁾, parturi G. K. Amann ⁷⁾, ent. vääpelit P. Stschitikoiff ⁸⁾ ja A. Alexejeff ⁹⁾, eron saanut mooseksenuskoinen sotilas M. Linder ¹⁰⁾, aliupseerin vaimo A. A. Kreitzman ¹¹⁾, ja kauppa-apulainen B. Pilsudski ¹²⁾, Ruotsin alamainen N. R. E. Laurell ¹³⁾, Tanskan alamainen J. A. Kornman ¹⁴⁾, Venäjän alainen K. Natschevitsch ¹⁵⁾, Ruotsin alamainen J. H. Carlsson ¹⁶⁾, Venäjän alamainen A. Schoschkoiff ¹⁷⁾, Saksan alamainen E. Minuth ¹⁸⁾, eron saanut sotilas P. Ilves ¹⁹⁾ sekä Ranskan alamainen J. E. Sanceau ²⁰⁾.

Niistä samaa oikeutta tarkoittavista anomuksista, jotka olivat tehneet sotilaan leski A. Domaschedsky ²¹⁾, parturin vaimo W. Jakovleff ²¹⁾, rumpalin vaimo L. Lutkus ²¹⁾ ja sotilaan vaimo A. Rosanoff ²¹⁾, kaupunginvaltuusto päätti lausua, ettei valtuustolla ollut niiden hyväksymistä vastaan muuta muistuttamista kuin että hakijat eivät olleet antaneet riittäviä vakuuksia verojen suorittamisesta valtiolle ja kunnalle sekä että hakija Rosanoffin papintodistuksen jäljennöstä ei ollut todistettu oikeaksi.

Saksan alamaisten kauppakonttoristi E. Graffin ²²⁾ elinkeino-oikeutta koskevan anomuksen kaupunginvaltuusto päätti ehdottaa hyväksyttäväksi ehdoin, että esitetty takuusitoumus verojen suorittamisesta valtiolle ja kunnalle siirrettiin hakijalle henkilökohtaisesti.

Niistä elinkeino-oikeutta koskevista anomuksista, jotka vuonna 1884 olivat tehneet ²³⁾ mooseksenuskoiset Venäjän alamaiset ent. sotilaat M. Engel, B. Brill, A. Strascheffskij, J. Kovka, I. Buchenstein, M. Linder, A. Levit, S. Kotschak ja H. Benski, ent. aliupseerit S. Drisin ja H. Stiller, ent. kirjuri H. Rubinstein sekä kirjanpitäjä M. Krephel, maistraatti ilmoitti ²⁴⁾, että läänin kuvernööri vuonna 1885 oli myöntynyt kaikkiin näihin anomuksiin. Samoin kuvernööri myöntyi mooseksenuskoinen ent. aliupseerin J. Hechtin ja ent. sotilaan M. Linderin samansisältöisiin anomuksiin, mistä maistraatin välityksellä annettiin ilmoitukset ²⁵⁾ kaupunginvaltuustolle.

Toimilupa raitioteiden rakentamiseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 hyväksynyt ²⁶⁾ ehdotuksen insinööri D. Fraserin kanssa tehtäväksi sopimuskirjaksi toimiluvan myöntämisestä hevosraitiotien rakentamiseen kaupunkiin sekä puoltanut oikeuden myöntämistä hänelle toimiluvan siirtämiseen osakeyhtiölle. Senaatin vuonna 1885 määrättyin ehdoin myönnyttyä ²⁷⁾ insinööri Fraserin anomukseen, että hänelle myönnettäisiin oikeus puheena olevan raitiotien rakentamiseen ja liikennöimiseen, valtuusto ensin lähetti ²⁸⁾ senaatin asiasta tekemän päätöksen rahatoimikama-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. tammik. 16 §. — ²⁾ S:n 19 p. helmik. 7 §. — ³⁾ S:n 26 p. maalisk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. toukok. 3 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. kesäk. 4 §. — ⁶⁾ S:n s:n 6 §. — ⁷⁾ S:n s:n 7 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. kesäk. 9 §. — ⁹⁾ S:n s:n 16 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 17 §. — ¹¹⁾ S:n 3 p. syysk. 5 §. — ¹²⁾ S:n s:n 8 §. — ¹³⁾ S:n 29 p. syysk. 9 §. — ¹⁴⁾ S:n 13 p. lokak. 12 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. marrask. 15 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 17 §. — ¹⁷⁾ S:n 24 p. marrask. 4 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 5 §. — ¹⁹⁾ S:n 15 p. jouluk. 6 §. — ²⁰⁾ S:n 29 p. jouluk. 3 §. — ²¹⁾ S:n 20 p. tammik. 17 §. — ²²⁾ S:n 26 p. maalisk. 5 §. — ²³⁾ Ks. s. 46. — ²⁴⁾ Valt. pöytäk. 3 p. helmik. 4 §. — ²⁵⁾ S:n 3 p. syysk. 14 § ja 3 p. marrask. 16 §. — ²⁶⁾ Ks. s. 48. — ²⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ²⁸⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 8 §.

riin ja antoi tälle tehtäväksi tehdä hakijan kanssa lopullisen toimitiluasopimuksen. Kun maistraatti kuitenkin kieltäytyi antamasta virka-apuaan tämän päätöksen täytäntöönpanemiseen, valtuusto lähetti ¹⁾ asian sitä aikaisemmin käsitelleeseen valiokuntaan ²⁾, jolle annettiin tehtäväksi laatia ehdotus niiksi toimitiluasopimuksen muutoksiksi, joihin senaatin päätös saattoi antaa aiheen. Sen jälkeen kun valiokunta antamassaan mietinnössä ³⁾ oli esittänyt muutosehdotuksensa, valtuusto hyväksyi ⁴⁾ siten uudestaan laaditun sopimuksen muutamien pienehköin muutoksin ja valtuutti rahatoimikamarin kaupungin puolesta allekirjoittamaan sen.

Hyväksytty toimitiluasopimus oli sisällykseltään seuraava:

Sopimus raitioteiden rakentamisesta Helsingin kaupunkiin.

Sitten kun insinööri Daniel Fraser tästä kaupungista Suomen keisarillisen senaatin päätöksellä toukokuun 20 p:ltä 1885 on saanut yksinomaisen toimitiluvan raitioteiden rakentamiseen Helsingin kaupunkiin ja sen alueelle henkilökuljetusta varten sekä niiden liikennöimiseen, on sen suhteen, mitä mainitun päätöksen 5:s kohta sisältää ja ottaen huomioon myöskin keisarillisen senaatin toimitiluvan saamisen ehdoksi vahvistamat määräykset seuraava sopimus tehty toisaalta Helsingin kaupungin ja toisaalta insinööri Daniel Fraserin välillä:

1 §. Toimitiluvan haltija oikeutetaan rakentamaan seuraavat linjat:

a) linja n:o 1, joka alkaa siitä, missä vaivaistalon tie poikkeaa Läntisestä viertotiestä, sekä kulkee pitkin tätä viertotietä ja edelleen toimitiluvan haltijan valinnan mukaan joko Rautatietorille poikkeamalla tai myös pitkin Itä Henrikinkatua ja Aleksanterinkatua tai Pohjoista Esplanaadikatua Kauppatorilla olevalle pääteasemalle;

b) linja n:o 2, joka alkaa sen mäen alta, missä katolilainen kirkko sijaitsee, ja kulkee pitkin Saunakatua ja toimitiluvan haltijan valinnan mukaan joko edelleen pitkin tätä katua tai myös pitkin Makasiinirantakatua Kauppatorilla olevalle keskus-asemalle;

c) linja n:o 3, joka alkaa luterilaisen hautausmaan edustalta ja kulkee Hieta-lahtentorille ja Bulevardikadulle poikkeamalla toimitiluvan haltijan valitsemia muita katuja pitkin Kauppatorilla olevalle keskus-asemalle;

d) linja n:o 4, joka alkaa Itäiseltä viertotieltä Näkin huvilan edustalla olevan mäen alta ja kulkee mainittua viertotietä, Pitkääsiltaa ja Unioninkatua sekä edelleen Senaattintorille poikkeamalla, Kauppatorilla olevalle keskus-asemalle.

e) Jos toimitiluvan haltija haluaa raitiotieverkon edelleen laajentamiseksi rakentaa ja liikennöidä muitakin kuin edellä lueteltuja raitiotielinjoja niillä kaupungin alueilla olevilla kaduilla ja teillä, joiden pintamuodostus sen sallii, on hänellä siihen oikeus, jos kaupunginvaltuutettujen lupa tähän on voitu hankkia. Jos taas kaupunginvaltuutetut haluavat sellaista laajentamista, on heillä täysi oikeus asianmukaisen luvan hankkimisen jälkeen joko suoraan kaupungin rahatoimikamarin toimesta tai yksityisen henkilön toimesta rakennuttaa ja liikennöidä niitä sitten kun ne ensin on tarjottu toimitiluvan haltijalle, mutta hänen suostumustaan kaupunginvaltuutettujen tarjoukseen ja ehtoihin ei kolmen kuukauden kuluessa ole saatu.

2 §. Tämä sopimus on voimassa kolmekymmentä vuotta lukien siitä päivästä, jona se on tehty, ja voidaan edelleen pidentää kymmenellä vuodella, jos kaikki edellä mainitut neljä linjaa on rakennettu kahdenkymmenen vuoden kuluessa mainitusta päivästä.

3 §. Raitioteiden tarkoitukseen, rakenteeseen ja rakentamiseen nähden ovat voimassa seuraavat ehdot:

a) Toimitilupa, sikäli kuin se tarkoittaa yksinoikeutta, tarkoittaa ainoastaan henkilöliikennettä; toimitiluvan haltijan ei kuitenkaan ole kielletty rakentamillaan raitioiteilla kuljettamasta tavaraakin, mikäli siitä ei ole henkilöliikenteelle haittaa, mitä poliisin on tarkasti valvottava. Raitiotiet eivät sentähden saa olla esteeksi yksin-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk 4 §. — ²⁾ Ks. s. 48. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 4 §.

omaa tavarankuljetukseen tarkoitettujen kiskoratojen rakentamiselle ja käyttämiselle, olkoot ne mitä laatua tahansa ja mihin paikkaan kaupungin alueella niitä katsotaneekin tarvittavan. Sellaiset raitheet samoin kuin muiden kuin toimiluvan haltijain rakennuttamat henkilökuljetukseen tarkoitettut raitheet tulee niin ollen myös saada kulkea toimiluvan haltijan raitteiden kanssa ristiin samassa tasossa.

b) Toimiluvan haltijan on raitioteiden ynnä niihin kuuluvien vaunujen rakentamiseen nähdén vaarinotettava:

1) että raitiotiet rakennetaan sitä periaatetta noudattaen, että raitiovaunut muita katuajoneuvoja kohdatessaan pitävät raitteensa. Muuten raitiotiet eivät saa estää muita tavallisia katuajoneuvoja kulkemasta raitteiden poikki ja niitä pitkin. Raitiotiekiskojen yläreuna pitääkin sentähden olla kadun pinnan tasalla;

2) että raitiotiet rakennetaan »kaapea- ja yksiraiteiset» sekä varustetaan tarpeellisella määrällä sivuutusraiteita;

3) että vaunujen käyttövoimaksi toistaiseksi käytetään hevosia.

c) Toimiluvan haltija on velvollinen kaupunginvaltuuston tarkastettavaksi esittämään sekä täydellisen pohjapiirroksen, josta näkyy raitteiden asema itsekullakin kadulla, niiden suhde kadulla oleviin viemäri-, vesi- ja kaasujohtoihin ynnä niihin kuuluviin laitteisiin sekä sivuutusraiteiden lukumäärä, pituus ja välimatka, että myös täydelliset piirustukset ja tarkan selittelmän kaikista itse raitteeseen kuuluvista rakenteellisista osista ja laitoksista; ja saa yhtiö vasta sittenkun kaupunginvaltuusto nämä on hyväksynyt ryhtyä rakentamaan raitioiteitä. Edellä mainittuun tarkasteluun saa kaupunginvaltuusto käyttää enintään kaksi kuukautta.

d) Työ on suoritettava kaupunginvaltuuston siihen määrämän henkilön tahi viranomaisen silmälläpidon ja tarkastuksen alaisena, ja on yhtiö sen johdosta velvollinen vähintään kuukautta ennen työn alkamista siitä ilmoittamaan kaupungin rahatoimikamarille.

e) Työ on suoritettava tavalla, joka vähimmin häiritsee yleistä liikennettä, ja mahdollisimman suurella joutuisuudella, minkätähden sekä ensimmäiseen perustustyöhön että raitioteiden vastaiseen kunnossapitoon tarpeelliset työaineet pitää, mikäli mahdollista, olla niin valmiit, että ne ovat paikalle tuotavissa ja käytettävissä sitä mukaa kuin työ edistyy, jotta niille kaduille ja paikoille, mistä raitiotiet kulkevat, kasautuu mahdollisimman vähän tarveaineita.

f) Tämän §:n c- ja d-momentissa mainitut ehdot ovat myös noudatettavina vastedes ehkä tarpeellisia oleellisia muutoksia raitiotieliäitökseen tehdessä.

4 §. Raitiotieliikenteen harjoittamisesta ovat voimassa seuraavat ehdot:

a) Raitioiteitä alköön yleiselle liikenteelle avattako, ennenkuin kaupunginvaltuuston siihen määräämä henkilö tahi viranomainen on ne asianmukaisesti katsastanut ja hyväksynyt.

b) Liikennettä pitää toimiluvan haltija sitten keskeyttämättä voimassa ehdottamainsa ja kaupungin rahatoimikamarin jokaisen puolen vuoden kuluttua vahvistamain kulkuvuorojen mukaisesti, käsittäen ensimmäinen vuosipuolisko ajan huhtikuun alusta syyskuun loppuun ja toinen vuosipuolisko vuoden muut kuukaudet. Kulkuvuorojen vahvistamisessa on huomioon otettava toiselta puolen raitioiteitä käyttävän yleisön tarve ja toiselta puolen liikkeen kannattavuus, eikä toimiluvan haltijaa saa velvoittaa alottamaan liikennettä ennen klo 7 aamulla eikä sitä jatkamaan klo 10 jälkeen illalla eikä myöskään välittämään kulkuvuoroja linjoilla taajempaan kuin joka kahdeskymmenes minuutti kumpaankin suuntaan. Ylimääräisten kulkuvuorojen ajan määrääminen on yksinomaan toimiluvan haltijan ja raitioteiden käyttäjain välisen sopimuksen varassa.

c) Toimiluvan haltija on velvollinen pitämään raitiotiet kaikkinen kalustoiheen hyvässä ja ajanmukaisessa kunnossa. Tätä samoin kuin hevosten ja ajajien asun siisteyttä valvoo poliisi. Muuten on toimiluvan haltija kaikkien nykyään voimassa olevan tai vastedes annettavan poliisijärjestyksen näihin liikkeisiin soveltuvain määrysten alainen.

d) Toimiluvan haltijan ilmoituksesta on maistraatin kaupunginvaltuustoa kuulutuaan laadittava ehdotus sekä raitioteiden liikennetaksaksi että erityiseksi raitiotieohjesäännöksi, jossa viimeksi mainitussa on määräyksiä sekä liikennehenkilökunnasta, hevosista ja kalustosta että myös siitä, mitä yleisön puolestaan on vaarinotettava; ja on mainitun ehdotuksen tutkiminen ja vahvistaminen läänin kuvernöörin asia.

e) Lumiesteiden tehdessä raitiotieliikenteen mahdolltomaksi on toimiluvan haltija velvollinen vaihtamaan vaunut muihin sopiviin jalaksilla kulkeviin ajoneuvoihin, joita niin säännöllisesti kuin olot sallivat pidetään liikkeessä raitioiteitä varten määrättyillä linjoilla.

5 §. Katujen, viertoteiden, teiden, viemärikanavain ja muiden putkijohtojen

muutoksiin, korjauksiin ja puhtaanapitoon nähden on toimiluvan haltijan noudatettava seuraavia määräyksiä:

a) Toimiluvan haltija suorittaa kaikki raiteiden ja niiden alustan laskemisesta tahi sen johdosta koituvat kustannukset, olivatpa menot aiheutuneet tarpeellisista maan pintamuodostuksen järjestelyistä, kadun, jalkakäytävän, viemärikanavan, vesi- ja kaasujohdon muuttamisesta taikka muista töistä.

b) Toimiluvan haltija kustantaa ja pitää kunnossa katukiveyksen, viertämisen ja sorastuksen raiteiden välissä sekä kahden jalan leveydeltä niiden kumpaisellakin puolella yhtäläisellä aineella, jolla katu, viertotie tahi tie muualta on päällystetty tahi tulee päällystettäväksi; ollen yhtiö sen ohessa velvollinen omalla kustannuksellaan korvaamaan vahingon, minkä raitiotie ehkä tuottaa kadulle, viertotielle tahi tielle. Raiteiden välisen kadun, viertotien tahi yleisen paikan osan kunnossapito on toimiluvan haltijan myös kustannettava. Tästä puhtaanapitovelvollisuudesta toimiluvan haltija kuitenkin on vapautettu sinä aikana talvella, jona muita ajoneuvoja raitiovaunujen sijasta käytetään syystä tai toisesta. Viertotiemaksuja toimiluvan haltijan sitävastoin ei tarvitse suorittaa.

c) Raitiotiet eivät saa olla esteenä kadun, viertotien, tien tahi yleisen paikan muutokselle, uusimiselle tahi korjaamiselle eivätkä sellaisista syistä johtuvat raitiotieliikenteen keskeytykset tahi esteet saa aiheuttaa korvausvaatimuksia.

d) Poistettaessa lunta raitiotieltä on se kadulla, viertotiellä tahi tiellä tehtävä niin leveältä ja sillä tavoin, ettei muulle liikenteelle synny vaaraa eikä estettä eikä rekikeli turmellu. Jos raitiotiet kuitenkin lumen kasaantumisen johdosta käyvät esteeksi muulle liikenteelle, on vaunuliikenne poliisin käskystä keskeytettävä, kunnes este on lakannut.

6 §. Toimiluvan toiselle luovuttamisesta sekä niistä seuraamuksista, jotka aiheutuvat toimiluvan haltijalle, jos hän rikkoo tämän sopimuksen, ovat voimassa seuraavat määräykset:

a) Toimilupaoikeuden toimiluvan haltija saa siirtää laillisesti perustetulle kotimaiselle yhtiölle tahi yksityishenkilölle, jonka kaupunginvaltuusto siihen hyväksyy.

b) Toimilupa on menetetty, ellei yhtiö kahden vuoden kuluessa siitä, kun tämä välikirja on tehty, ole säännölliselle liikenteelle luovuttanut yhtä vähintään kolmen ja yhden kolmasosa virstan pituisia raitiotielinjaa.

c) Jokaiselta vuorokaudelta, minkä liikenne koko raitiotieverkolla tahi jollakin sen osalla on seisauksissa eikä yhtiö voi näyttää sen aiheutuneen luonnonesteestä tahi muusta tapaturmasta, jota ei käy lukeminen yhtiön viaksi, on toimiluvan haltija velvollinen maksamaan kaupunginkassaan sakkooa 100—1,000 Suomen markkaa, sovintolautakunnan harkinnan mukaan, joka on kokoonpantu niinkuin seuraavassa momentissa sanotaan. Jos tuollaista keskeytystä kestää joko kolmekymmentä päivää yhteen jaksoon tahi neljäkymmentä päivää puolen vuoden kuluessa, on toimilupa menetetty.

d) Kun toimilupa-aika päättyy tai toimilupa on menetetty, on kaupunginvaltuusto oikeutettu lunastamaan raitiotielaitoksen siihen kuuluvine kalustoineen kaupungille sen arvon mukaan, jonka viisi uskottua miestä määrää ottamatta huomioon raitiotien tuottoa. Näistä uskotuista miehistä valitsee toimiluvan haltija kaksi ja kaupunginvaltuusto kaksi; nämä neljä valitsevat viidennen, ja on, jos jompikumpi asianosainen jättää uskotut miehet valitsematta taikka jos nuo neljä valittua eivät voi viidennen vaalista sopia, jäsenluvun täyttämisen annettava Helsingin kaupungin raastuvanoikeuden tehtäväksi. Jos kaupunki toimilupa-ajan loppuessa haluaa käyttää hyväkseen mainittua lunastusoikeutta, on sen siitä annettava toimiluvan haltijalle tieto viimeistään vuotta ennen toimilupa-ajan loppumista. Ellei kaupunki halua tämän ajan päätyttyä lunastaa raitiotielaitosta eikä uutta sopimusta toimiluvan pidentämisestä voida tehdä, on toimiluvan haltija velvollinen sopivan, läänin kuvernöörin määräämän ajan kuluessa poistamaan raitiotielaitoksen ja panemaan ne kadut ja paikat, joilla se on kulkenut, hyvään kuntoon sen mukaisesti, mitä ylempänä on määrätty, sen uhalla, että tämä muuten kaupungin toimesta toimiluvan haltijan kustannuksella tehdään.

e) Kaupunginkassaan mahdollisesti erääntyneiden sakkujen ja niiden kustannusten vakuudeksi, joita joko johtuu siitä, että yhtiö ei noudata esillä olevan välikirjan määräyksiä, tahi myös, jos raitiotielaitoksen toimilupa menetetään tahi yritys lakkautetaan eikä toinen sitä ota kaupungin myönnytyksellä haltuunsa, ehkä tarvitaan katujen ja muiden paikkain kuntoonpanemiseen, pitää toimiluvan haltijan, ennenkuin työhön saa ryhtyä, rahatoimikamariin tallettaa kamarin hyväksyminä arvpapereina viittätuhatta Suomen markkaa vastaava summa. Tämä talletus on pysyttävä arvoltaan vähentämättömänä, ja on toimiluvan haltijan sentähden,

jos kaupungin on täytynyt siitä jotakin käyttää sakkojen suorittamiseen tahi töiden teettämiseen, tahi myös, jos talletuksen arvo on alentunut, vajuus heti täytettävä; ja on kaupunki oikeutettu, ellei toimiluvan haltija tätä täytä, käyttämään hänen muuta omaisuuttaan summan täyttämiseen. Vasta sitten kun kaupungilla ei enää voi olla mitään korvausvaatimusta toimiluvan haltijalta, saa hän tallettamansa vakuuden takaisin. Sitä vastoin saa toimiluvan haltija käyttää hyväkseen vakuuspapereille kertyneet korot.

Oikeus tapettitehtaan perustamiseen. Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ maalarimestari P. E. Färländerille oikeuden tapettitehtaan perustamiseen ja sen toiminnan harjoittamiseen hänelle vuokratulla tonttipaikalla Sandudd n:o 3 vuokraehtoja muuttamatta.

Keräys Kaukasuksen kreikkalais-venäläisen kirkon hyväksi. Kaukasuksen kreikkalais-venäläisen kirkon voimaan palauttamiseksi toimivan yhdistyksen kehoitus ryhtyä keräämään raha-avustuksia yhdistykselle ei aiheutanut toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta ²⁾.

Kaupunginvaltuuston täydennysvaali. Maistraatti ilmoitti, että toimitetussa vaalissa oli kaupunginvaltuutetuksi vuosiksi 1885—86 ylitirehtööri, valtioneuvos L. L. Lindelöfin sijaan, joka vuoden 1885 alusta oli saanut eron ³⁾ tästä tehtävästä, valittu ⁴⁾ insinööri O. Eklund.

Vtn Schybergsonin muutettua paikkakunnalta kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ maistraatilta anoa että toimitettaisiin täydennysvaali yhden kaupunginvaltuutetun valitsemiseksi hänen sijaansa vuoden 1886 loppuun.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Maistraatin asiana olevaa toimenpidettä varten kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ maistraatille ilmoittaa, että seuraavat valtuutetut olivat erovuorossa vuoden lopussa, nimittäin: vtt Asp, Borenus, Borgström, Dittmar, Eskolin, Estlander, Kjällmanson, Lindberg, af Lindfors, Mellin, Procopé, Qvist, Runeberg, Sohlman, Tallqvist ja Wecksell.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ⁷⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kuudentoista uuden kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1885 lopussa eroavien sijaan oli valittu valtuutetuiksi vuosiksi 1886—88 seuraavat henkilöt, nimittäin: professori J. W. Runeberg, kauppaneuvos J. L. Borgström, kaartinalikapteeni K. A. Procopé, yli-insinööri H. Th. Tallqvist, senaatin prokuraattorintoimituskunnan sihteeri H. G. Borenus, sotakamreeri, hovineuvos F. W. Dittmar, kauppias A. A. F. Lindberg, professori G. A. Asp, tehtailija R. Th. Heimberger, kappalainen F. L. Bengelsdorff, teurastajamestari C. F. Wickström, yllilääkäri, professori A. Th. Sælan, insinööri R. Huber, filosofianmaisteri K. H. Lindholm, päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schauman ja oikeuspormestari J. G. Sohlman.

Vapautus kaupunginvaltuutetun tehtävästä. Vtlle Sohlmanille, joka oli valittu ⁸⁾ kaupunginvaltuutetuksi vuosiksi 1886—88, myönnettiin ⁷⁾ tehdystä anomuksesta vapautus tästä tehtävästä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajaksi vuodeksi 1885 kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ vtn af Schulténin ja varapuheenjohtajaksi vtn Aspin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 12 §. — ²⁾ S:n 1 p. jouluk. 11 §. — ³⁾ Ks. s. 50. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 3 p. helmik. 1 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. marrask. 19 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. marrask. 22 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 2 §. — ⁸⁾ Ks. ylemp. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. tammik. 1 §.

Valmisteluvaliokunnan vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi vuoden alkupuoliskoksi ¹⁾ vtt Brummerin, Elvingin, Dittmarin, ja Wasastjernan, varamiehiksi vtt Wegeliuksen ja Stjernvallin, sekä vuoden jälkipuoliskoksi ²⁾ vtt Brummerin, Elvingin, Dittmarin ja Stjernvallin, varamiehiksi vtt Moringin ja von Frenckellin.

Vapautus valiokunnan jäsenyydestä. Kaupunginvaltuusto vapautti ³⁾ pankinjohtaja F. K. J. Nybomin hänen omasta anomuksestaan kaupungin uuden palkkaussäännön ehdotusta laatimaan asetetun valiokunnan ⁴⁾ jäsenyydestä.

Samaten vapautettiin ⁵⁾ vt Frosterus anomuksestaan Katajanokan järjestelykysymystä käsittelevän valiokunnan ⁶⁾ jäsenyydestä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Kaupungin uutta palkkaussääntöä koskevaa kysymystä ⁴⁾ käsittelevän valiokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ⁶⁾ pankinjohtaja F. K. J. Nybomin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtn Kurténin.

Katajanokan järjestelykysymystä käsittelevän valiokunnan ⁵⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ⁶⁾ vtn Frosteruksen sijaan valittiin insinööri E. C. E. von Knorring.

Kaupungin uutta rakennusjärjestystä valmistelemaan asetetun valiokunnan ⁷⁾ jäseneksi kaupungista muuttaneen insinööri E. L. Bergrothin sijaan valittiin ³⁾ vt Nyström.

Jäseneksi valiokuntaan, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä sopimuksen tekemisestä insinööri D. Fraserin kanssa raitioteiden rakentamisesta kaupunkiin ⁸⁾, valittiin ⁹⁾ ulkomailla oleskelevan vtn Elvingin sijaan vt Nordman.

Valiokuntaan, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä köyhäinasianajajan viran perustamisesta ¹⁰⁾, valittiin ¹¹⁾ vtn Elvingin sijaan valtionrautateiden asianvalvoja K. Z. Bergbom.

Rahatoimikamarin jäseneksi vuoden 1887 loppuun kaupungista muuttaneen vtn Schybergsonin sijaan valittiin ¹²⁾ lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler.

Erinäisten lautakuntain ja toimikuntain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten valitseminen lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla lueteltujen lautakuntain ja toimikuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1885 lopussa eroavien sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹³⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1886—88 vtn Frosteruksen ja insinööri, kauppias E. F. M. Hallbergin, puheenjohtajaksi vuodeksi 1886 oikeusraatimies E. Ohmanin, varapuheenjohtajaksi mainituksi vuodeksi insinööri Hallbergin sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi insinööri E. C. E. von Knorringin ja vtn Grönqvistin;

vaivashoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1886—88 tie- ja vesikululaitosten ylläpidon sihteerin V. Sirénin ja kappalaisen F. L. Bengelsdorffin, puheenjohtajaksi vuodeksi 1886 sihteerin Sirénin sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi kauppias O. W. Laurentin ja vahtimestari J. F. Holmbergin;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1886—87 lääketieteen-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. tammik. 2 §. — ²⁾ S:n 30 p. kesäk. 24 §. — ³⁾ S:n 3 p. helmik. 9 §. — ⁴⁾ Ks. s. 26. — ⁵⁾ Ks. s. 3. — ⁶⁾ Ks. ylemp. — ⁷⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 252. — ⁸⁾ Ks. s. 48. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 4 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 42. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. syysk. 5 §. — ¹²⁾ S:n 15 p. jouluk. 13 ja 24 §§. — ¹³⁾ S:n s:n 24 §.

tohtori A. F. Holmbergin, insinööri R. Huberin, lääketieteenlisensiaatti V. J. Sucksdorffin, insinööri E. C. E. von Knorringin ja vtn Nyströmin sekä varajäseniksi samaksi ajaksi tullihallituksen asessorin G. E. Fellmanin, teurastajamestari C. Lindrothin, apteekkari A. Nordströmin, tehtailija J. H. Brummerin ja vtn Höijerin;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1886—87 kauppias E. J. Willstedtin ja vaakamestari A. Landénin sekä varajäseniksi vuodeksi 1886 kauppiaat J. E. Cronvallin ja Th. Holmströmin;

majoituslautakuntaan: jäseneksi vuosiksi 1886—88 eversti F. Mansnerin, puheenjohtajaksi vuodeksi 1886 eversti Mansnerin sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vtn Steniuksen ja everstiluutnantti G. E. M. af Enehjelmin;

sovintolautakuntaan: jäseniksi vuodeksi 1886 vtn Boreniuksen, valtion rautateiden asianvalvojan K. Z. Bergbomin ja professori R. F. Hermansonin sekä varajäseniksi samaksi ajaksi protokollasihteri W. Spooftin ja esittelijäsihteri W. G. Geitlinin;

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuosiksi 1886—88 lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfalerin ja varajäseneksi samaksi ajaksi opiskelija E. A. Westermarckin; samoinkuin

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi vuosiksi 1886—88 kamreeri, hovineuvos K. A. Weckströmin ja kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin.

Palotoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Palotoimikunta ilmoitti ¹⁾ toimittaneensa keskuudessaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalin vuodeksi 1885 ja silloin valinneensa puheenjohtajaksi insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja varapuheenjohtajaksi vaakamestari A. Landénin.

Kahden jäsenen valitseminen kansakoulujohtokuntaan. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1885—88 kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ yliopettaja, filosofiantohtori E. J. Mellbergin ja lääketieteen tohtori K. E. Holmin.

Normaalilyseon y.m. oppilaitosten kouluneuvostojen ehdottaminen. Koululaitoksen yllähallituksen kehoitettua kaupunginvaltuustoa ehdottamaan jäseniä yllähallituksen alaisten oppilaitosten kouluneuvostoihin lukuvuosiksi 1885—88 valtuusto päätti ³⁾ antaa viidelle valitsijamiehelle tehtäväksi antaa valtuustolle asiaa koskevat ehdotukset sekä valitsi tähän tehtävään vtt Lagerbladin, Kurténin, Aspin, Björksténin ja Sandbergin. Valitsijamiesten esityksestä valtuusto sen jälkeen ehdotti ⁴⁾ kouluneuvostojen jäseniksi mainituksi kolmivuotiskaudeksi seuraavat henkilöt, nimittäin:

normaalilyseon ynnä sen valmistavan koulun: ylim. professori E. O. Donner, esittelijäsihteri W. G. Geitlin, oikeuspormestari J. G. Sohlman, kollegiasessori, lääketieteen tohtori L. A. Krohn, ylim. professori A. F. Sundell ja merikapteeni, hovineuvos L. Th. Krogius;

reaalilyseon ynnä sen valmistavan luokan: professori F. Saltzman, lehtori A. Streng, tirehtööri, everstiluutnantti G. R. A. Charpentier, everstiluutnantti L. F. Munck, dosentti F. E. W. Elfving ja päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schauman;

reaalikoulun: ylilääkäri, professori A. Th. Sælan, ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus, kirjakauppias K. E. Holm, insinöörimekaniikko

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. helmik. 8 §. — ²⁾ S:n 30 p. kesäk. 23 §. — ³⁾ S:n 28 p. huhtik. 9 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. toukok. 18 §.

K. M. Moring, tehtailija C. Fr. Spennert ja senaatinkanslisti J. R. Osberg;

ruotsalaisen tyttökoulun ynnä sen yksityisen opettajatarluokan: professorit J. A. J. Pippingsköld ja F. W. Gustafsson, professorin rouva J. C. von Becker, prokuraattorin rouva C. W. Montgomery, senaattorin rouva S. E. Norrmén ja neiti H. Alfthan;

sokeainopiston: vapaaherratar A. F. E. Palmén, neidit E. R. Heikel, C. H. S. Lagus ja H. E. Granstedt, rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley ja lääketieteellisensiaatti G. A. Nordman;

yksityisen ruotsalaisen lyseon: professori J. W. Runeberg, johtaja N. K. Nordenskiöld, lehtori K. W. Lille, yliopettaja F. V. Heikel, filosofianmaisteri K. H. Lindholm ja dosentti S. Levänen;

yksityisen suomalaisen alkeisoppilaitoksen: kollegiasessori K. A. Slöör, pankinjohtaja W. Eneberg, lähetysjohtaja, pastori C. G. Tötterman, professorit J. R. Danielson ja K. G. Hällstén sekä senaatin kielenkääntäjä A. F. Almberg;

privata nya svenska läroverket nimisen oppilaitoksen: kirjastonamanuenssi, filosofiantohtori R. A. Renvall, kauppias A. F. Wasenius, lääketieteentohtori A. F. Holmberg, insinööri G. E. Berggrén, eversti W. Th. von Kræmer ja professori S. O. Lindberg;

privata läroverket för gossar och flickor nimisen oppilaitoksen: rouvat E. A. Krogius, S. Sirén ja A. Federley, professori G. A. Asp, kollega G. E. Lagerblad ja pankinjohtaja K. Th. Wegelius;

yksityisen suomalaisen tyttökoulun: lehtorin rouvat E. L. Melander ja A. S. Almberg, tohtorin rouva A. K. Ignatius, lääketieteentohtori M. A. Äyräpää, rovasti A. W. Lyra ja tehtailija J. Nissinen;

yksityisten Sahlbergin ja Tavaststjernan koulujen: hovioikeudenneuvoksetar E. Mechelin, valtioneuvoksetar A. S. von Willebrand, rouva C. L. C. Lagerborg ja lääketieteellisensiaatti O. Heikel;

yksityisen saksalaisen tyttökoulun: everstin rouva O. Ehrnrooth, valtioneuvoksetar S. Andersin, rouva A. Mickwitz, neiti A. C. Blomqvist, ylim. professori M. W. af Schultén, ja komministeri K. T. Broberg; samoin kuin

opettajatar Rosa Helsingiuksen pientenlastenkoulun: kapteenin rouva A. Ch. Lagerborg, kanslianeuvoksetar C. W. K. Lagus, neiti F. A. Palmén ja lääketieteentohtori K. E. Holm.

Koululaitoksen ylläpidon kehoitettua kaupunginvaltuustoa ehdottamaan kouluneuvoston myöskin neiti A. Pippingin vastaperustetulle poika- ja tyttölyseolle, valtuusto lähetti ¹⁾ tämänkin asian edellä mainittujen valitsijamiesten käsiteltäväksi. Myöhemmin heille edelleen annettiin ²⁾ tehtäväksi ehdottaa yksi jäsen reaalikoulun ja yksi jäsen ruotsalaisen tyttökoulun kouluneuvostoon professorien Sælanin ja Pippingsköldin sijaan, jotka olivat kieltäytyneet tästä tehtävästä, minkä ohessa valitsijamiehille lähetettiin muutamien viimeksi mainitun koulun oppilaiden vanhempien ja holhoojien valtuustolle jättämä kirjelmä, jossa anottiin toimenpidettä, jotta valtioneuvos Z. Topelius jatkuvasti kiinnitettäisiin mainitun koulun kouluneuvoston jäseneksi.

Valitsijamiesten ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto sen jälkeen päätti ³⁾ ehdottaa, että neiti Pippingin lyseon kouluneuvoston jäseniksi

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 14 §. — ²⁾ S:n 13 p. lokak. 9 §. — ³⁾ S:n 3 p. marrask. 8 §.

valittaisiin seuraavat henkilöt, nimittäin: rouvat L. Florin, A. Federley ja J. Lindeberg, professori S. O. Lindberg, merikapteeni, hovineuvos L. Th. Krogius ja lääketieteenlensiaatti L. W. Fagerlund, reaalikoulun kouluneuvostoon lääketieteentohtori H. Ö. L. Holsti ja tyttökoulun kouluneuvostoon salaneuvos A. von Collan.

Valitsijamiesten vaali kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten. Valitsijamiehiksi kouluneuvostojen valitsemista varten kansakouluille lukuvuodeksi 1885—86 valittiin ¹⁾ vtt Mellin ja Sandberg, komministeri K. T. Broberg, lääketieteentohtori K. E. Holm ja kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg.

Sunnuntaikoulun johtokunnan jäsenten vaali. Sunnuntaikoulun johtokunnan jäseniksi lukuvuodeksi 1885—88 kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtn Moringin kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin ja läkkiseppä G. W. Sohlbergin.

Jäsenten valitseminen väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevään valiokuntaan. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ vtt Renlundin, Sandbergin, Tallgrénin, Schildtin ja Nordmanin.

Edustajan valitseminen kuponkien polttilaisuuteen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ valita edustajansa olemaan saapuvilla viertotieobligatioihin kuuluvia lunastettuja korkokuponkeja poltettaessa, ja valitsi tähän tehtävään vtn Kullhemmin.

Tarkastajantodistajain määrääminen polttimoihin. Tarkastajantodistajaksi Kammion polttimoon kaupunginvaltuusto määräsi ⁵⁾ ent. poliisikomisarituksen A. Lindemanin ja P. Sinebryhoffin toiminimen polttimoon vaaturimestari G. W. Blombergin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. kesäk. 23 §. — ²⁾ S:n s:n 22 §. — ³⁾ S:n 8 p. tammik. 2 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. maalisk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. jouluk. 24 §.

1886.

Kaupunginvaltuutettuina olivat vuoden 1886 alusta:

Professori G. A. Asp.
Kappalainen F. L. Bengelsdorff.
Lääkintöneuvos J. I. Björkstén.
Hovioikeuden asessori H. G. Borenius,
Kauppaneuvos J. L. Borgström.
Hovineuvos A. W. Brummer.
Sotakamreeri, hovineuvos F. W. Dittmar.
Insinööri O. Eklund.
Varatuomari R. B. Elving.
Valtionkonttorin tirehtööri N. I. Fellman.
Kaartinluutnantti C. Th. von Frenczell.
Ratatiirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus.
Arkkitehti, vapaaherra O. S. Gripenberg.
Tehtailija F. W. Grönqvist.
Tehtailija R. Th. Heimberger.
Dosentti, lääketieteentontori H. Ö. L. Holsti.
Insinööri R. Huber.
Arkkitehti C. Th. Höijer.
Kauppias N. Kochtomoff.
Tirehtööri S. E. Kullhem.
Tirehtööri, kollegiasessori U. A. Kurtén.
Kollega G. E. Lagerblad.
Kauppias A. A. F. Lindberg.
Filosofianmaisteri K. H. Lindholm.
Turkkuri A. Lundqvist.
Insinöörimekaniikko K. M. Moring.
Protokollasihteeri J. A. Nordman.
Arkkitehti K. G. Nyström.
Kauppias A. Parviainen.
Kaartinalikapteeni K. A. Procopé.
Kauppias K. H. Renlund.
Professori J. W. Runeberg.
Leipurimestari G. U. Sandberg.
Yli lääkäri, professori A. Th. Sælan.
Päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schauman.
Kauppias C. Hj. F. Schildt.
Ylim. professori, vapaaherra M. W. af Schultén.
Leipurimestari G. M. Stenius.
Protokollasihteeri F. G. O. S. Stjernvall.
Kauppaneuvos C. W. I. Sundman.
Kauppias M. W. Svensson.
Suutarimestari G. Tallgrén.
Yli-insinööri H. Th. Tallqvist.
Ratatiirehtööri E. E. Wasastjerna.
Pankinjohtaja K. Th. Wegelius.
Teurastajamestari C. F. Wikström.

Oikeuspormestari J. G. Sohlman, joka vuonna 1885 oli valittu kaupunginvaltuusmieheksi vuosiksi 1886—88, oli heti vaalin jälkeen vapautettu ¹⁾ tästä tehtävästä, ja pankinkamreeri E. E. Schybergson, joka oli valittu valtuusmieheksi vuosiksi 1884—86, oli eronnut ²⁾ ennen vuoden 1885 loppua. Heidän sijaansa tulivat ³⁾ vuonna 1886 talonomistaja C. R. Åström ja oikeusraatimies B. O. Stenius.

¹⁾ Ks. s. 114. — ²⁾ Ks. s. 114. — ³⁾ Ks. s. 182.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi kertomusvuonna vt af Schultén ja valtuuston varapuheenjohtajana vt Asp.

Valmisteluvaliokunnan itseoikeutettu puheenjohtaja oli valtuuston puheenjohtaja. Valiokunnan valittuina jäseninä toimivat koko vuoden vtt Brummer, Dittmar, Elving ja Stjernvall, varamiehinään vtt Moring ja Borenius.

Kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi varatuomari J. A. Norrmén ja valtuuston notaarina lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler.

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 27 kertaa, niistä 4 kertaa lisätyin jäsenlukuun.

Vuoden varrella saapui 360 asiaa. Näistä ja vuoden alussa edellisistä vuosista ratkaisemattomina siirtyneistä 40 asiasta ratkaistiin 370. Vuoteen 1887 siirtyi siten 30 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku nousi 403:een ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjelmien luku 290:een.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kaupunginasemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.*

Kaupunginasemakaavan uudestijärjestely. Sen jälkeen kun kaupungin-insinööri kaupunginvaltuuston vuonna 1885 tekemän päätöksen¹⁾ mukaisesti oli laatinut uudet ehdotukset, jotka koskivat toisaalta I kaupunginosan, toisaalta III, IV, V, VI ja VII kaupunginosan asemakaavain uudestijärjestelyä sekä luoteessa kaupunkiin rajoittuvien alueiden ottamista kaupunginasemakaavaan, ynnä niihin liittyvät kartat, rahatoimikamari vuonna 1886 antoi valtuustolle siltä pyydetyn lausunnon²⁾ näistä muutosehdotuksista. Kamari ehdotti siinä, että valtuusto rakennuskonttorin laadittua lopulliset kartat hankkisi vahvistuksen ehdotetuille muutoksille edellämainituissa kuudessa kaupunginosassa. Sen ohessa valtuuston tulisi antaa kamarille tehtäväksi, sen jälkeen kun vahvistus oli saatu, myydä niiden Kristianin-, Kulma-, Elisabetin-, Uudenmaan-, Albertin- ja Tarkkaampujakadun varrella sijaitsevien tonttien omistajille, joiden alueet uuden kaupunginasemakaavan kautta laajentuisivat, nämä lisäalueet hinnoista, joista tonttien omistajain ja kamarin kesken jo oli sovittu, oikeuttaen ensiksi mainitut suorittamaan kauppahintansa kymmenen vuoden aikana maksamalla niistä vuosittain kymmenennen osan ynnä 6 % korkoa maksamattomalle määrälle. Sen jälkeen kun asiaa koskevat asiakirjat oli julkaistu³⁾ painosta, valtuusto vielä lähetti⁴⁾ ne ja valtuustossa vireille pannun ehdotuksen erään Nikolainkadun pohjoispään länsipuolella sijaitsevan käyttämättömän alueen ottamisesta kaupunginasemakaavaan siihen valiokuntaan, joka vuonna 1884 oli asetettu valmistelemaan kaupungin luoteispuolella olevan alueen kaupunginasemakaavakysymystä⁵⁾. Sen jälkeen anta-

¹⁾ Ks. s. 55. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — ³⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 9 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. maalisk. 4 §. — ⁵⁾ Ks. s. 2.

massaan mietinnössä ¹⁾ tämä valiokunta esitti joitakin muistutuksia rahatoimikamarin lausuntoa vastaan sekä ehdotti, että valtuusto sen jälkeen kun kartat oli korjattu valiokunnan huomautusten mukaisesti, hankkisi vahvistuksen edellä mainittujen kuuden kaupunginosan muutetulle kaupunginasemakaavalle sekä antaisi kamarille tehtäväksi ryhtyä Korkeavuorenkadun tontin n:o 24 pakkolunastamista tarkoittaviin sekä muihinkin kamarin lausunnossaan ehdottamiin toimenpiteisiin. Tämä mietintö painatettiin valtuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti.

Valtuuston ottaessa asian uudelleen käsiteltäväkseen esiteltiin sen ohella vtn Huberin kirjallisesti tekemä ehdotus, ettei Tehtaankadun eteläpuolella sijaitsevia kortteleita n:ot 177—180, niinkuin rahatoimikamari oli ajatellut, luovutettaisi tehdastonteiksi, vaan että ne merkittäisiin kaupunginasemakaavaan käyttämättömiksi alueiksi. Asiaa käsiteltäessä valtuusto hyväksyen osittain kamarin ja osittain valiokunnan tekemät tai valtuustossa tehdyt ehdotukset ³⁾, päätti:

1) hyväksyä kamarin ehdottamat korttelien n:ot 22, 24 ja 25 tonttijärjestelyt;

2) että Oikokatu kamarin ehdotuksen mukaisesti oli laajennettava silloisesta 25 jalan leveydestään 40 jalkaan;

3) että korttelissa n:o 131 sijaitsevaan Nikolainkadun tonttiin n:o 11 siitä Oikokadun leventämiseksi luovutettavan osan korvaukseksi oli liitettävä Siltavuoresta tontin pohjoispuolelta 25 jalan levyinen alue;

4) että kaupungin omistamaa, vastapäätä viimeksi mainittua tonttia sijaitsevaa kansakoulutonttia n:o 18 oli laajennettava samalla tavalla;

5) että sen uuden, Kapteeninkaduksi nimitettävän kadun, joka rakennettaisiin Korkeavuoren- ja Vuorimieskatujen kulmasta lounaiseen suuntaan merenrantaan, tuli kulkea murtoviivana kääntyen Pietarinkadusta alkaen yhdensuuntaiseksi Neitsytpolun kanssa;

6) että korttelit n:ot 177—180 vastoin vtn Huberin ehdotusta kamarin ehdotuksen mukaisesti oli järjestettävä tehdastonteiksi ja korttelista n:o 180 varattava maata rakennusaineiden ja halkojen varastopaikoiksi;

7) että Munkkisaari oli merkittävä kaupunginasemakaavaan tehdastonttina;

8) että Pietarinkadulle ehdotetut istutukset oli poistettava;

9) että korttelin n:o 91 tontit oli järjesteltävä siten, että kaupunginasemakaavaan merkitty Uudenmaankadun ja Ison Robertinkadun välinen poikkikatu mainitun korttelin länsipuolella jaettiin mainittujen korttelien kesken ja tontille n:o 16 tarkoitettusta lisäalueesta muodostettiin uusi tontti;

10) hyläten Korkeavuorenkadun tontin n:o 24 pakkolunastamista tarkoittavia toimenpiteitä koskevan valiokunnan ehdotuksen hyväksyä kamarin ehdottaman pienehkön muutoksen tulevan kolmannen evankelisluterilaisen kirkon edustalle suunnitellun aukion järjestelyyn;

11) hyväksyä korttelin n:o 107 tonttien laajentamista koskevan kamarin ehdotuksen;

12) että ne tontinomistajat, jotka tulivat saamaan lisäalueita, saivat suorittaa niiden lunastushinnasta aiheutuvat velkansa maksamalla vuosittain kymmenennen osan ynnä 6 % korkoa maksamattomalle osalle;

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk.21 §. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 1 §.

13) että Sepänkadun tontin n:o 1, Vuorimieskadun tontin n:o 20 ja Tehtaankadun tontin n:ot 11 ja 20 kulmat oli pyörästettävä;

14) että Merimieskadun varrella olevien talojen osoitteet oli numeroitava uudestaan tämän kadun suunnitellun pidentämisen johdosta;

15) että Korkeavuorenkadulla olevat kaksinkertaiset osoitenumerot 2 ja 2 sekä 8 ja 8 oli muutettava 2 a:ksi ja 2 b:ksi sekä 8 a:ksi ja 8 b:ksi;

16) että Tehtaankaduksi ja Paulinkaduksi merkittyjen katujen tuli saada yhteinen nimitys Tehtaankatu;

17) että laivaveistämön portin luona olevan torin tuli saada nimitys Tokantori;

18) että Tarkka-ampujakadulta pohjoiseen johtavista pienistä kaduista itäinen oli nimitettävä Uudenkirkkonrinteeksi ja läntinen Laivuririnteeksi;

19) että korttelissa n:o 169 Työmieskadun puoleiset osoitenumerot oli muutettava siten, että ne muuten noudatetun käytännön mukaisesti kulki-
vat numerojärjestyksessä etelästä pohjoiseen eikä päinvastoin;

20) että Lapinlahdenkadulta Lastenkodinkadulle johtava pienehkö poikkikatu, jolle oli uuden kaupungin asemakaavan ehdotuksessa merkitty nimitys Lugnets gata, oli nimitettävä Lastenkodin kujaksi;

21) että korttelien n:ot 92 ja 113 välisestä käyttämättömästä alueesta 30 jalan levyinen, korttelin n:o 92 tontteihin rajoittuva alue toistaiseksi oli säilytettävä käyttämättömänä alueena, joka vastedes joko yhdistettäisiin rajakkaisiin tontteihin, edellyttäen, että siitä voitiin sopia niiden omistajain kanssa, tai käytettäisiin muulla tavalla, kun taas loput alueesta jaettaisiin kahdeksi kortteliin n:o 92 kuuluvaksi rakennustontiksi;

22) että toiminimen P. Sinebrychoff tontin ja Hietalahden sataman välinen kolmikulmainen alue oli säilytettävä avoimena paikkana, minkä tähden uuden kaupungin asemakaavan ehdotukseen merkitty mainitun alueen ja ehdotetun rantalaiturin välinen rajaviiva jäi pois; sekä

23) evätä edellä mainitun, valtuustossa tehdyn ehdotuksen Nikolainkadun länsipuolella sijaitsevan käyttämättömän alueen ottamisesta kaupungin asemakaavaan.

Tämän yhteydessä kaupunginvaltuustolle esiteltiin korttelin n:o 26 tonttien uudestijärjestelystä koskeva maistraatin vireille panema ehdotus; mainittujen tonttien oli näet toimitetussa mittauksessa havaittu käsiteltävien suuremmat alueet kuin niihin kaupungin tonttikirjan mukaan tuli kuulua. Rahatoimikamari, johon valtuusto oli lähettänyt ¹⁾ asian, oli ehdottanut, että liikamaa jaettaisiin tonttien kesken lunastushinnasta, joka laskettaisiin 50 pennin mukaan neliöjalalta ja joka tonttien omistajain olisi suoritettava kymmenen vuoden kuluessa maksamalla vuosittain vähintään kymmenesosa ynnä 6 % korkoa maksamattomalle osalle, sekä että tämä korttelin uudestijärjestely otettaisiin huomioon kaupungin asemakaavan muutosehdotusta lopullisesti käsiteltäessä. Asiaa esiteltäessä valtuusto kuitenkin eväten kamarin ehdotuksen päätti, että mainitut lisäalueet oli ilmaiseksi luovutettava kyseisille tontinomistajille.

Kaupungin asemakaava-asian yhteydessä kaupunginvaltuusto lopuksi uskoi rahatoimikamarille tehtäväksi antaa rakennuskonttorin toimesta laatia kaupunginosain välisten rajain tarpeellista järjestelyä koskevan ehdotuksen, jolloin samalla kaupunginosat, mikäli se voi tapahtua ilman mainittavaa hankaluutta, olisi järjestettävä muodoltaan luonteviksi; päätös

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 4 §.

niistä toimenpiteistä, jotka valtuuston uuden kaupunginasemakaavan ehdotukseen tekemät muutokset kenties tekivät tarpeellisiksi, tehtäisiin tämän ehdotuksen saavuttua valtuustolle.

Edellä kohdissa 3) ja 4) mainittuja päätöksiä muutettiin¹⁾ myöhemmin rahatoimikamarin esityksestä siten, että sekä kortteli n:o 131 että Nikolainkadun tontti n:o 18 merkittiin uuden kaupunginasemakaavan ehdotukseen yhteensä 35 (ei 25) jalkaa laajennettuina Siltavuoren puolelle.

Rahatoimikamari jätti sen jälkeen kaupunginvaltuustolle kaupungin-insinöörin laatiman III, IV, V, VI ja VII kaupunginosan rajain järjestelyä koskevan ehdotuksen. Tämän ehdotuksen, jonka mukaan korttelissa n:o 60 olevat suomalaisen lyseon tontit n:ot 2, 4 ja 6 oli siirretty VI:sta VII kaupunginosaan, mutta rakennettuja tontteja muuten oli vain vähäisessä määrässä järjestelty, valtuusto hyväksyi²⁾ täydellisesti. Sen ohessa valtuusto päätti, sen jälkeen kun rakennuskonttorissa oli laadittu lopulliset kartat valtuuston hyväksymien muutosten mukaisesti, anoa vahvistusta I, III, IV, V, VI ja VII kaupunginosan kaupunginasemakaavan muutos-ehdotukselle sekä antaa kamarille tehtäväksi, sen jälkeen kun tämä vahvistus oli saatu, myydä niiden Kristianin-, Kulma-, Elisabetin-, Uudenmaan-, Albertin- ja Tarkka-ampujakadun varrella olevien tonttien omistajille, joihin uuden kaupunginasemakaavan mukaisesti oli liitetty lisä-alueita, nämä alueet niistä hinnoista, joista tontinomistajain ja kamarin kesken jo oli sovittu tai vastedes sovittaisiin; viimeksi mainitut oikeutettaisiin suorittamaan kauppahinnat kymmenen vuoden kuluessa, maksaen vuosittain kymmenesosa ynnä 6 % korkoa maksamattomalle määrälle.

Rakennuskonttori laati sen jälkeen puheena olleet lopulliset kartat ja sen lisäksi senaatin antaman ohjeen mukaisesti uuden, täydellisen kaupunginasemakaavan. Tähän oli myös otettu Kaivopuiston itäinen huvilalue erinäisin vähäisin tonttijärjestelyin, joista oli sovittu huvilanomistajain kanssa ja jotka pääasiallisesti koskivat sikäläisiä huviloita n:ot 1, 3, 8, 13 ja 14. Siten syntyneen lopullisen kaupunginasemakaavan muutos-ehdotuksen kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti hyväksyi³⁾ sekä päätti anoa sille esivallan vahvistusta. Korkeimpaan paikkaan lähettämässään esityksessä valtuusto ensin yleisesti perusteltuaan kaupunginasemakaavajärjestelyn tarpeellisuutta lyhyesti teki selvää tärkeimmistä ehdotetuista muutoksista ja kosketteli tällöin myöskin eräitä muutoksia, joista valtuusto aikaisemmin oli tehnyt päätöksen. Edellä esitetyn lisäksi lausuttiin esityksessä eri kaupunginosissa tehtävistä muutoksista m.m. seuraavaa:

III kaupunginosassa, että voimassa olevassa kaupunginasemakaavassa korttelin n:o 58 eteläpuolelle merkitystä avoimesta paikasta oli muodostettu uusi kortteli, n:o 98, joka pohjoisessa ja etelässä rajoittui Ulriikaporin ja Punanotkonkatuihin, sekä että korttelin n:o 51 tontti n:o 5 saaden lisäalueen kaupungin omistamasta palolaitoksen tontista oli laajennettu samansuuruiseksi kuin viereinen tontti n:o 4;

IV kaupunginosassa, että Ruoholahden- ja Eerikinkadut oli jatkettu Ruoholahden rantaan asti sekä että Vladimirin- ja Aleksanterinkatujen välisen liikenteen helpottamiseksi oli avattu ajotie esplanaadin poikki Itäisen ja Läntisen Henrikinkadun välille⁴⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 15 §. — ²⁾ S:n 18 p. toukok. 14 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 26 §. — ⁴⁾ Ks. s. 125.

V kaupunginosassa, että kortteleissa n:ot 88, 93 ja 94 oli suoritettu pienehköjä järjestelyjä, joiden tarkoituksena oli uudelleen yhdistää niihin sellaisia niihin rajoittuvia alueita, jotka voimassa olevassa kaupunginase-makaavassa oli erotettu istutuksia ja avoimia paikkoja varten, sekä että Albertinkatu oli jatkettu korttelien n:ot 92 ja 113 välisen käyttämättömän alueen yli Kirvesmieskatuun saakka, jolle myös oli annettu nimitys Alber-tinkatu; sekä

VI ja VII kaupunginosassa, että useat asuntotonteiksi aiotut korttelit olivat saaneet säännöllisemmän ja tasasuhtaisemman muodon ja joitakin pienehköjä katuja oli poistettu, että suurin osa voimassa olevaan kaupun-ginase-makaavaan merkitystä laajasta puistoalueesta ynnä siihen rajoit-tuvat käyttämättömät alueet oli varattu tehdastonteiksi, että vuokratontit n:ot 18, 20 ja 22 korttelissa n:o 106 oli merkitty¹⁾ yhdistetyiksi uuden kir-kon aukioon sekä että Raatimieskadun varrella olevat istutukset oli pois-tettu²⁾ ja mainittua katua levennetty 10 jalkaa.

Ehdotettuja muutoksia ei vahvistettu kertomusvuoden kuluessa.

Itäisen Kaivopuiston kaupunginase-makaavan vahvistaminen ja sopimus Kaivopuiston alueen luovuttamisesta kaupungille. Ulriikaporin kaivopuiston itäisen huvila-alueen rakennusjärjestyksen vahvistamista koskevan asian yhteydessä kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli antanut³⁾ rahatoimikama-rille tehtäväksi hankkia asianomaisesta paikasta suostumuksen mainitun alueen liittämisestä kaupunkiin aiheutuvaan kaupunginase-makaavan muu-tokseen. Kamarin vuonna 1886 ilmoitettua senaatin m.m. määränneen, että mainittu alue oli liitettävä kaupunkiin ja merkittävä sen asemakaavaan rakennettuun kaupunkiin kuuluvana osana heti kun kaupunki Ulrikas-borgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag nimiseltä yhtiöltä oli saanut takaisin puiston rajoittamattoman käyttöoikeuden, valtuusto päätti⁴⁾ kamarin esityksestä valtuuttaa tämän tekemään kaupungin puolesta yhtiön kanssa sopimuksen Kaivopuiston ynnä yhtiön siellä olevien laitteiden ja tuloa tuottavien oikeuksien luovuttamisesta kaupungille lisättyjen kaupun-ginvaltuutettujen vuonna 1884 määräämin ehdoin⁵⁾.

Myöhemmin ilmoitettiin⁶⁾, että senaatti oli hyväksynyt kaupunkiin liitetylle Ulriikaporin kaivopuiston itäiselle huvila-alueelle erikseen laaditun asemakaavan.

Korttelien n:ot 140 ja 141 sekä korttelin n:o 142 osan luovuttaminen kau-pungille. Maistraatti ilmoitti⁷⁾, että senaatti kaupunginvaltuuston vuonna 1884 tekemästä esityksestä⁸⁾ oli luovuttanut kaupungin omistukseen ja vapaasti käytettäväksi Katajanokalla sijaitsevat, valtion omistamat kort-telit n:ot 140 ja 141 sekä korttelin n:o 142 läntisimmän osan ehdoin, että 35 jalan levyinen alue rahapajan talon länsipuolella viimeksi mainitussa korttelissa edelleen jätettiin rakentamatta sekä että rahapajalle riippu-matta erotetun alueen vastaisesta käytöstä taattiin täysin vapaa käyttö-oikeus korttelin jäljelle jäävään osaan asiakirjoihin liitetyn asemapiirroksen osoittamalla tavalla.

Korttelien n:ot 113 ja 92 välisen avonaisen paikan käyttö. Kaupungin-valtuusto oli vuonna 1885 päättänyt, että muuan V kaupunginosassa kort-telien n:ot 113 ja 92 sekä Ison Robertinkadun ja Punavuorenkadun välillä sijaitseva käyttämätön alue oli kaupunginase-makaavan muutosehdotuk-

¹⁾ Ks. s. 58. — ²⁾ Ks. s. 126. — ³⁾ Ks. s. 104. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maa-lisk. 9 §. — ⁵⁾ Ks. s. 4 ja seur. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 17 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. jouluk. 16 §. — ⁸⁾ Ks. s. 11.

nessa yhdistettävä ensiksi mainittuun kortteliin ja jaettava rakennustonteiksi ja korttelin n:o 92 laittaa pitkin kulkeva poikkikatu samalla laajennettava 50 jalan levyiseksi. Sitten kun talonomistaja H. W. Nordberg, joka omisti Ison Robertinkadun tontin n:ot 38 ja 39, vuonna 1886 oli valtuustolta anonut, että tämä päätös kumottaisiin ja puheena oleva alue jatkuvasti jäisi avoimeksi paikaksi, valtuusto lähetti ¹⁾ asian rahatoimikamariin. Sen jälkeen valtuusto kamarin lausunnon mukaisesti, hyläten talonomistaja Nordbergin vaatimuksen, päätti ²⁾ heti ja kytkemättä tätä asiaa kaupungin- asemakaavakysymykseen yleensä tehdä senaatille esityksen voimassa olevan kaupungin asemakaavan osittaisesta muuttamisesta siten, että puheena olevasta alueesta, joka oli kaupungin asemakaavaan merkitty käyttämättömäksi kallioksi, muodostettaisiin kaksi kortteliin n:o 113 kuuluvaa uutta rakennustonttia, nimittäin tontit n:o 37 Ison Robertinkadun ja n:o 6 Puna- vuorenkadun varrella, sekä että kaupungin asemakaavaan lähinnä korttelia n:o 92 merkittäisiin 50 jalan levyinen poikkikatu nimeltä Kaarlenkatu. Tästä päätöksestä kaupunginvaltuusto kuitenkin myöhemmin käsitellessään kaupungin asemakaavakysymystä kokonaisuudessaan luopui ³⁾, ja senaattikin hylkäsi tämän esityksen samalla määräten Albertinkadun jatkettavaksi kyseisen alueen yli Kirvesmieskatuun asti ja yhdistettäväksi siihen; asianomaisilla oli oikeus esittää siten päätetyn järjestelyn johdosta tarpeellinen ehdotus käyttämättömän alueen jäljellä olevan osan käyttämisestä. Tämän johdosta valtuusto pääasiallisesti yhtyen kamarin asiasta antamaan uuteen lausuntoon päätti ⁴⁾, että senaatille lähetettävään uuden kaupungin asemakaavan ehdotukseen merkittäisiin seuraavat muutokset: että Albertinkatu käyttämättömän alueen yli jatkettaisiin Kirvesmieskatuun asti, jolloin tämänkin katu saisi nimityksen Albertinkatu, minkä ohessa tehtäisiin tästä aiheutuvat muutokset Albertinkadun osoitenumeroihin, sekä että kyseisestä alueesta 30 jalan levyinen kappale siihen rajoittuvien korttelin n:o 92 tonttien viereltä toistaiseksi säilytettäisiin ja merkittäisiin kaupungin asemakaavaan käyttämättömäksi alueeksi, kun taas sen muu osa jaettaisiin kahdeksi mainittuun kortteliin kuuluvaksi rakennustontiksi ⁵⁾. Senaatin edellä mainittu päätös lähetettiin myöhemmin valtuustolle, mutta ei antanut ⁶⁾ sille toimenpiteen aihetta.

Ajotien rakentaminen Vladimirin- ja Aleksanterinkatuja välille. Maistraatin tekemän esityksen, että kaupungin asemakaavaehdotukseen merkitäisiin esplanaadin poikki kulkeva ajotie Vladimirinkadulta Aleksanterinkadulle sekä että viimeksi mainittu katu suljettaisiin mainitun esplanaadin kahden ensimmäisen osan väliltä, kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt ⁷⁾ rahatoimikamariin. Kamarin s. v. antaman lausunnon mukaisesti valtuusto vuonna 1886 päätti ⁸⁾, että kyseiseen ehdotukseen otettaisiin esplanaadin poikki Vladimirinkadulta Aleksanterinkadulle kulkeva uusi katu, jonka suunta tarkemmin ilmenisi kartasta, mutta että Itäisen ja Läntisen Henrikinkadun välisen osan Aleksanterinkatua jatkuvasti tuli jäädä kaupungin asemakaavaan.

Läntistä rantakatua koskeva kaupungin asemakaavan muutos. Tehdessään päätöksen ⁹⁾ kauppa- hallin rakentamisesta Länt. rantakadulle lisätyt kaupunginvaltuutetut samalla päättivät ¹⁰⁾ anoa senaatin hyväksymistä mai-

1) Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 8 §. — 2) S:n 18 p. toukok. 7 §. — 3) Ks. s. 122. — 4) Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 15 §. — 5) Vrt. ss. 56 ja 122. — 6) Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 6 §. — 7) Ks. s. 57. — 8) Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 10 §. — 9) Ks. s. 133. — 10) Valt. pöytäk. 25 p. toukok. 1 §.

nitun rakennusyrityksen edellyttämälle kaupunginasemakaavan muutokselle. Senaatti myöntyi¹⁾ valtuuston anomukseen.

Raatimieskadun varrella olevia istutuksia koskeva kaupunginasemakaavan muutos. Oikeusraatimies J. H. E. Berghin esittämän anomuksen, että Raatimieskadun varrella sijaitsevien talojen omistajat oikeutettaisiin rakentamaan nämä katuviivaan asti jättäen pois käsiteltävänä olevaan kaupunginasemakaavan muutosehdotukseen²⁾ kadun varrelle merkityt istutukset, valtuusto lähetti³⁾ rahatoimikamariin. Sen jälkeen kun asianomaiset talonomistajat kamarin kanssa neuvoteltuaan olivat ilmoittaneet suostuvansa luovuttamaan Raatimieskatuun yhdistettäväksi neljänneksen istutuksiksi aiotusta tonttialastaan eli 5 jalkaa kummaltakin puolelta katuja ehdoin, että heidät vapautettiin istutusvelvollisuudesta ja oikeutettiin rakentamaan muu osa kyseisestä alueesta, valtuusto päätti⁴⁾ kamarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti poistaa kyseiset istutukset kaupunginasemakaavan muutosehdotuksesta ja merkitä siihen Raatimieskadun levennettyä 5 jalkaa kummallekin puolelle eli yhteensä 50 jalan levyiseksi.

Korttelin n:o 82 tontin n:o 6 järjestely. Senaatti oli oikeuttanut kauppias P. Sinebrychoffin sen seikan estämättä, ettei uusi kaupunginasemakaavaehdotus vielä ollut saanut vahvistustaan, rakentamaan hänelle kuuluvan IV kaupunginosan korttelin n:o 82 tontin n:o 6 sellaisena kuin tämä tontti oli merkitty asemakaavaehdotukseen sillä ehdolla, että kaupunginvaltuusto antoi suostumuksensa tontin laajentamiseen mainitun ehdotuksen mukaisesti. Tehdyistä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, valtuusto päätti⁵⁾ sallia, että kauppias Sinebrychoff heti otti haltuunsa ja rakensi sen 1,920 neliöjalan laajuisen alueen, joka kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen mukaan tuli liitettäväksi kaupunginasemakaavaan, ehdoin, että hän tästä lisäalueesta suoritti 1,440 markan lunastushinnan.

Vuorikadun tontin n:o 3 halkaiseminen. Kaupunginvaltuustolle saapui⁶⁾ ilmoitus, että senaatti oli myöntynyt valtuuston puoltamaan⁷⁾, merikapteeni F. F. Fagerströmin jättämään anomukseen saada halkaista korttelissa n:o 37 oleva Vuorikadun tontti n:o 3.

Länt. Kaivopuiston huvilatontin n:o 1 halkaiseminen. Kapteeni J. F. Hinnenberg oli rahatoimikamarilta anonut saada halkaisemalla erottaa ostamansa eteläisen osan Kaivopuiston läntisen huvila-alueen huvilapalstasta n:o 1. Kamarin jätettyä asian kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi ja silloin sen varalta, että valtuusto hyväksyisi anomuksen, ehdotettua erinäisiä ehtoja tontin halkaisemiselle, valtuusto myöntyi⁸⁾ anomukseen ehdoin, että n:olla 1 a merkittävän huvilatontin eteläosan haltija ilman korvausta rakensi ja vastedes piti kunnossa enintään 16 jalan levyisen tien Puistokadulta pitkin toisen tontinosan itäistä rajaviivaa tontille n:o 1 a; tie rakennettaisiin kaupungin korvauksetta luovuttamalle maalle eikä sitä saanut aidata, mutta tontinhaltijan oli pensasaitauksella erotettava se puistosta. Toisen ehdon, jota kamari oli ehdottanut myöntymiselle tontin jakamiseen, nimittäin että kummankin tontin vuokramaksua oli korotettava, valtuusto sen sijaan hylkäsi. Samalla valtuusto päätti erikseen käsitellä vastedes mahdollisesti esiin tulevan kysymyksen molempien huvilatonttien lunastamisoikeudesta.

Kaupungin asemakartan laatiminen. Ulriikaporin kaivopuiston itäisen

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 14 §. — ²⁾ Ks. s. 120 ja seur. — ³⁾ Valt. pöytäk. 25 p. toukok. 6 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 22 §. — ⁵⁾ S:n s:n 21 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. helmik. 5 §. — ⁷⁾ Ks. s. 57. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 6 §.

huvila-alueen kaupunginasemakaavan vahvistamisen¹⁾ yhteydessä senaatti oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa antamaan laatia kaupungin täydellisen asemakartan, joka käsittäisi sekä mainitun alueen että muun osan kaupunkia, sekä lähettämään kartan senaatin vahvistettavaksi. Valtuuston lähetettyä²⁾ asian rahatoimikamariin saapui läänin kuvernööriltä uusi muistutus puheena olevan kartan lähettämisestä, ja valtuusto päätti³⁾ sen johdosta ilmoittaa, että viipyminen johtui uuden kaupunginasemakaavan laatimisesta.

Vladimirin-, Antrean-, Punavuoren-, Pursimies- ja Laivanvarustajakatujen varsilla olevien vuokratonttien myynti. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti⁴⁾ rahatoimikamarin tarjoamaan lunastettavaksi vuokratontit n:ot 35 Vladimirkadun, 28 ja 38 Antreankadun, 17 Punavuorenkadun, 1—10 Pursimieskadun sekä 2, 4 ja 6 Laivanvarustajakadun varrella niistä yksikköhinnoista, jotka oli merkitty esitykseen liitettyyn arviokirjaan, sekä muuten valtuuston vuonna 1876 vuokratonttien myynnissä noudatettaviksi vahvistamin ehdoin⁵⁾.

It. Kaivopuiston huvilapalstain myynti. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 päättänyt⁶⁾ määrätyn ehdoin luovuttaa Kaivopuiston itäisen huvila-alueen huvilapalstat n:ot 1—16 ja 18—20 asianomaisten huvilanhaltijain omistukseen ja vuonna 1885 antanut⁷⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi hankkia vahvistuksen mainitun alueen rakennusjärjestyksen ehdotukselle ja sille kaupunginasemakaavan muutokselle, jota sen liittäminen kaupunkiin edellytti. Kamarin suoritettua nämä tehtävät valtuusto tehdystä esityksestä valtuutti⁸⁾ kamarin luovuttamaan mainittujen huvilapalstain haltijoille heidän hallussaan olevat huvilapalstat täysin omistusoikeuksin siten, että omistusoikeus siirtyi heille heti kun kauppakirjat voitiin tehdä eikä ainoastaan edellä mainituin vuonna 1884 hyväksytyin luovutusehdoin, vaan lisäksi pidättämällä kaupungille oikeus saada niiden sitoumusten vakuudeksi, joita ostajat tulivat antamaan kauppahinnan suorittamisesta, heidän kustannuksellaan hankkia itselleen ensimmäinen kiinnitys heidän huviloihinsa.

Korkeavuodenkadun tonttien n:ot 18, 20 ja 22 käyttäminen kirkkoaukioksi. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut⁹⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa ehdotuksen siitä, mikä korvaus olisi kohtuullinen Korkeavuodenkadun varrella olevista vuokratonteista n:ot 22, 18 ja 20 (osoitte:ot 12, 14 ja 16), joista ensiksi mainittu oli vuokrattu kaupunginkasööri J. A. Söderströmille ja molemmat viimeksi mainitut varatuomari F. F. Åhlströmille ja jotka kaupunginvaltuusto oli määrännyt yhdistettäväksi uuden luterilaisen kirkon rakentamista varten luovutettuun alueeseen, sekä ilmoittaa, minkä korvauksen kaupungin ruotsalais-suomalainen evankelis-luterilainen seurakunta oli suostuvainen tonteista suoritamaan. Kamarin annettua toimittaa mainituilla kolmella tontilla olevien rakennusten katsastuksen, jolloin kaupunginkasööri Söderströmin rakennusten arvo oli laskettu 41,408 markaksi ja varatuomari Åhlströmin 15,398 markaksi, seurakunnan kirkkoneuvosto oli vastaukseksi kamarin tekemään tiedusteluun ilmoittanut, että seurakunta paikalla toimitetun arvioinnin jälkeen oli tarjonnut ensiksi mainitusta tontista hyvitystä 30,000 markkaa ja molemmista jälkimmäisistä yhteensä 12,000

¹⁾ Ks. s. 124. — ²⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 17 §. — ³⁾ S:n 29 p. jouluk. 1 §. —

⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 24 §. — ⁵⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 105 ja seur. — ⁶⁾ Ks. s. 8. —

⁷⁾ Ks. s. 104. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 22 §. — ⁹⁾ Ks. s. 58.

markkaa, minkä jälkeen kuitenkin varatuomari Åhlström oli valittanut seurakunnan päätöksestä Porvoon tuomiokapituliin. Kamarin annettua vuonna 1886 tästä ilmoituksen valtuustolle tämä kamarin ehdotuksesta päätti¹⁾, ettei kaupunki antanut tontinhaltijoille mitään korvausta seurakunnan tarjoaman lisäksi sekä että kaupunginkasööri Söderströmin tontti oli luovutettava heinäkuussa 1887 ja varatuomari Åhlströmin tontit niin pian kuin hänen valituksensa edellyttäen, että ne hylättiin, oli lopullisesti ratkaistu.

Korkeavuorenkadun varrella olevien tonttien käyttämisestä kirkkoaukioksi aiheutunut valitus. Varatuomari F. F. Åhlström oli läänin kuvernöörille valittanut kaupunginvaltuuston päätöksestä²⁾ hankkia esivallan vahvistus kaupungin rakennuskaavan muuttamiselle siten, että m. m. tontit n:o 18 ja 20 korttelissa n:o 106 Korkeavuorenkadun varrella yhdistettiin uuden kirkon rakentamista varten luovutettuun alueeseen. Kuvernöörin vaadittua valtuuston selitystä asiasta tämä antoi³⁾ sihteerilleen tehtäväksi laatia vaaditun selityksen ehdotuksen; myöhemmin valtuusto hyväksyi⁴⁾ selitysehdotuksen sellaisenaan.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautinta-oikeutta koskevat kysymykset.

Oikokadun varrella olevan kallioalueen vuokralleanto. Rahatoimikamarin tekemän esityksen, että kamari valtuutettaisiin antamaan eräs korttelissa n:o 22 sijaitseva käyttämätön kallioalue vuokralle, valtuusto toistaiseksi epäsi⁵⁾.

Ruoholahdenkadun tontin n:o 5 vuokralleanto. Tehdystä esityksestä rahatoimikamari valtuutettiin⁶⁾ 2,103 markan vuotuisesta vuokramaksusta luovuttamaan Ruoholahdenkadun varrella sijaitseva vuokratontti n:o 5 uunintekijä H. W. Nordbergille rakennustarkoitukseen kaupungin vuokratonttien suhteen voimassa olevin ehdoin ynnä lisäehdoin, että tontin pohjoista rajaviivaa pitkin laskettua putkikanavaa ei saanut muuttaa ja että vuokraajan oli täytettävä tontilla oleva kaivo.

Paikan luovuttaminen kaalikellarille Kampilta. Läänin kuvernöörinviraston muistutettua kaupunginvaltuustolle, että sen oli lähetettävä lausunto paikan luovuttamisesta Kampilta kaupunkiin sijoitetun 95. Krasnojarskin rykmentin kaalikellarille, minkä asian valtuusto vuonna 1885 oli lähettänyt⁷⁾ rahatoimikamariin, valtuusto päätti⁸⁾ kamarille huomauttaa, että sen tuli viipymättä antaa lausuntonsa asiasta. Tämän johdosta kamari ilmoitti jo vuonna 1885 tiedustelleensa Suomenmaan sotilaspiirin venäläisiltä insinööreiltä, eikö kellaria paremmin sopisi sijoittaa Venäjän valtion hallussa olevalle Espoon tullin luona sijaitsevan kasarmin alueelle ja että kellari oli kamarin mielipiteen tultua hyväksytyksi jo rakennettukin Simonkadun puoleiseen osaan mainitun kasarmin takana olevaa paikkaa. Asian niin ollen valtuusto päätti⁹⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ainoastaan selostaa, miten asia oli kehittynyt.

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 6 §. — ²⁾ Ks. s. 124. — ³⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 11 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. lokak. 12 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. maalisk. 10 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 24 §. — ⁷⁾ Ks. s. 62. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 3 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. lokak. 18 §.

N. s. tykistöpihan vuokralleanto ja paikan luovuttaminen Kampinmalmilta Venäjän sotilaslaitokselle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 Suomenmaan sotilaspiirin piiriesikunnan tiedusteltua, voitiinko tila n:o 60 a, tykkiväen kasarmi eli n. s. tykistöpiha, vuoden 1888 jälkeen jatkuvasti luovuttaa Venäjän sotilaslaitoksen tarpeisiin, mielipiteenä lausunut¹⁾, ettei valtuusto silloin vielä voinut antaa lopullista vastausta piiriesikunnan kysymykseen. Vuonna 1886 rahatoimikamari neuvoteltuaan Venäjän piiri-insinöörihallituksen valitseman edustajan kanssa esitti, että valtuusto läänin kuvernöörin välityksellä ilmoittaisi asianomaiselle venäläiselle viranomaiselle, että kaupunki suostui, jos se vuokra-ajan päätyessä joulukuun 31 p:nä 1888 sai takaisin mainitun alueen, luovuttamaan Venäjän sotilaslaitoksen tarpeisiin kolmenkymmenen vuoden ajaksi erään Kampinmalmilla, sikäläisen harjoituskentän ja Kampinkadun välillä sijaitsevan alueen ilman korvausta, mutta ehdoin, että sinne mahdollisesti sijoitettavat tallirakennukset tehtiin kivistä. Ellei tätä tarjousta hyväksytty, olisi kaupungin ilmoitettava suostuvansa edelleen luovuttamaan tykistöpiha kyseiseen tarkoitukseen ehdoin, että Suomen sotilaslaitos teki siitä sopimuksen kaupungin kanssa yhtä pitkäksi ajaksi ja siinä takasi kaupungille tilasta 2,400 markan vuotuisen vuokramaksun sekä sitoutui pitämään kunnossa puistikon ja aitauksen Lant. viertotietä vastaan sekä aitauksen alueeseen rajoittuvia huvilaluoteita vastaan, viimeksi mainitun kuitenkin ainoastaan puoleksi asianomaisen huvilanvuokraajan kustantaessa toisen puolen, sekä noudattamaan tilan rakentamisessa kaupungin taholta aikaisemmin hyväksytyä rakennusten sijoitussuunnitelmaa tällöin ottaen huomioon, että viertotien varrelle tulevat rakennukset sijoitettiin 30 jalan etäisyyteen tästä. Sen jälkeen valtuusto täydellisesti hyväksyi²⁾ kamarin esityksen.

Myöhemmin venäläisen piiri-insinöörihallituksen päällikkö vieläkin tiedusteli kaupunginvaltuustolta, millä ehdoilla vuokrasopimus mahdollisesti voitaisiin uudistaa, sekä suostuiko kaupunki ottamaan haltuunsa tykkiväen kasarmin alueella olevat kruunun rakennukset samasta rahamäärästä, jonka ne olivat valtiolle maksaneet, tai myöskin kustantamaan niiden siirron ehdotetulle Kampinmalmin paikalle, minkä ohessa hän pyysi viimeksi mainitun paikan asemapiirrosta. Lähetettyään³⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto sen ehdotuksesta päätti⁴⁾ lähettää puheena olevan asemapiirroksen piiri-insinöörihallitukselle ja samalla vastaukseksi tiedusteluihin ilmoittaa valtuuston pysyvän edellä mainituissa tarjouksissaan sellaisiin lisäyksiin, että asemapiirroksen merkityjä ehdotetun Kampinmalmin alueen rajoja voitiin tarpeen mukaan muuttaa sekä että kaupunki ei halunnut lunastaa tykkiväen kasarmin alueella olevia rakennuksia eikä myöskään ollut halukas kustantamaan niiden siirtoa.

Vallilan tilalla olevan asuntotontin vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti⁵⁾ rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi ja kaupungin asuntohuviloille vahvistetuin vuokraehdoin vuokraamaan Vallilan tilan asuntotontin n:o 4 kirvesmies J. Loukolalle 105 markan vuotuisesta vuokramaksusta sekä ehdoin, että tontille tulevat rakennukset oli sijoitettava 30 jalan etäisyyteen It. viertotiestä ja 10 jalan etäisyyteen tontin eteläisestä rajaviivasta.

¹⁾ Ks. s. 11. — ²⁾ Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 17 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 3 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. marrask. 12 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 10 §.

Berghällin tilan ja Janssonin viljelysten väliaikainen vuokralleanto. Rahatoimikamari ilmoitti¹⁾ kaupunginvaltuustolle väliaikaisesti antaneensa Berghällin tilan ja n. s. Janssonin viljelykset, joiden tilain vuokra-aika päättyi vuoden 1886 lopussa ja joiden jakamisesta huvilapalstoiksi ehdotus oli tekeillä, vuokralle edelleen yhden vuoden ajaksi vuoden 1887 loppuun aikaisemmin voimassa ollein vuokraehdoin.

Humaliston tilan huvilapalstain vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti²⁾ rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi ja kaupungin asuntohuvilain suhteen voimassa olevin ehdoin vuokraamaan Humaliston tilan huvilapalstan n:o 5 kauppias M. J. Hj. Tallbergille 325 markan suuruisesta vuotuisesta vuokramaksusta sekä ehdoin, että sille ei saanut pystyttää rakennuksia vähemmän kuin 30 jalan etäisyyteen Länt. viertotiestä, huvilapalstan itäisestä rajaviivasta lukien, 10 jalan etäisyyteen pohjoisesta ja 5 jalan etäisyyteen muista rajaviivoista.

Samaten valtuutettiin³⁾ rahatoimikamari tehdystä esityksestä luovuttamaan kauppias G. Johanssonille yhtä pitkäksi ajaksi ja asuntohuvilain suhteen voimassa olevin ehdoin vuokralle Humaliston tilan huvilapalsta n:o 7 300 markan suuruisesta vuotuisesta vuokramaksusta sekä muuten samoin ehdoin ja määräyksin kuin palsta n:o 5.

Samaten kamari valtuutettiin⁴⁾ tehdystä esityksestä yhtä pitkäksi ajaksi ja asuntohuvilain suhteen voimassa olevin ehdoin vuokraamaan saman tilan huvilapalsta n:o 6 uunintekijä H. W. Nordbergille 325 markan suuruisesta vuotuisesta vuokramaksusta ja ehdoin, ettei rakennuksia saanut sijoittaa lähemmäksi kuin 30 jalan päähän viertotiestä, 10 jalan päähän huvilapalstan eteläisestä rajaviivasta, jota pitkin tuli rakennettavaksi tie, ja 5 jalan päähän muista rajaviivoista.

Harjun tilan asuntotonttien vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti⁵⁾ rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi vuokraamaan tilan n:o 16 Harjun asuntotontin n:o 19 kultaseppä K. F. Sahlströmille 130 markan suuruisesta vuotuisesta vuokramaksusta ja kaupungin asuntotonteille vahvistetuin vuokraehdoin sekä lisäehdoin, että tontin rakennukset oli sijoitettava 30 jalan etäisyyteen sen eteläpuolitse kulkevasta ajotiestä.

Samaten rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti⁶⁾ kamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi luovuttamaan seppä A. Lehtoselle mainitun tilan tontit n:ot 18 ja 20 150 markan vuotuisesta vuokramaksusta kummastakin tontista ja kaupungin vuokratonttien voimassa olevin vuokraehdoin sekä määräten, että vuokraaja oli velvollinen saaden kaupungilta avustusta 150 markkaa kummaltakin tontilta rakennuskonttorin valvonnan alaisena kuivattamaan tontit ja niitä rakennettaessa ottamaan huomioon, että rakennukset sijoitettiin 20 jalan etäisyyteen tonttien pohjoisrajaa pitkin kulkevasta ajotiestä ja 10 jalan etäisyyteen tontin n:o 18 itäistä rajaviivaa pitkin rakennettavasta tiestä.

Samaten valtuutettiin⁷⁾ rahatoimikamari tehdystä esityksestä kolmenkymmenen vuoden ajaksi ja asuntohuviloille vahvistetuin vuokraehdoin vuokraamaan saman tilan asuntotontti n:o 21 kirvesmiehille H. Isakssonille ja M. Backmanille yhteisesti ja asuntotontti n:o 22 muurari K. Ruu-

1) Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 25 §. — 2) S:n 18 p. toukok. 8 §. — 3) S:n 5 p. lokak. 11 §. — 4) S:n 21 p. syysk. 8 §. — 5) S:n 9 p. maalisk. 5 §. — 6) S:n 30 p. maalisk. 14 §. — 7) S:n 16 p. marrask. 16 §.

taiselle, edellinen 120 markan ja jälkimmäinen 150 markan vuosimaksusta sekä määräten lisäehdoksi, että rakennukset oli teetettävä tontille n:o 21 30 jalan etäisyyteen sen ohi kulkevasta suuresta ajotiestä ja 10 jalan etäisyyteen sen läntistä rajaviivaa pitkin rakennettavaksi ehdotetusta tiestä sekä tontille n:o 22 20 jalan etäisyyteen mainitusta ajotiestä.

Vanhankaupungin myllyn vuokralleanto. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 valtuuttanut¹⁾ rahatoimikamarin viiden vuoden ajaksi lukien tammikuun 1 p:stä 1886 vuokraamaan Vanhassakaupungissa olevan kaupungin tullijauhomyllyn mylläri H. Wilkmanille 3,535 markan vuotuisesta vuokramaksusta. Kun tämä kuitenkin ei ollut vuokraoikeuteen liitettyjen ehtojen täyttämiseksi antanut vakuutta, jonka kamari olisi voinut hyväksyä, kamari ensin vuokrasi myllyn väliaikaisesti helmikuun 1 p:ään entiselle vuokraajalle, kauppias H. V. Nordlinille ja anoi sen jälkeen valtuustolta valtuutusta vuokratukseen sen hänelle viiden vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä lukien 3,000 markan vuotuisesta vuokramaksusta kolmelta ensimmäiseltä ja 3,500 markasta kahdelta jälkimmäiseltä vuokravuodelta. Valtuusto myöntyi²⁾ kamarin anomukseen.

Ryssänsaaren vuokralleanto. Tehdystä esityksestä rahatoimikamari valtuutettiin³⁾ vuoden 1891 loppuun 118 markan suuruisesta vuotuisesta vuosimaksusta vuokraamaan saari n:o 102 Ryssänsaari aliupseerinpojille P. ja A. Aleksandroffille yhteisesti kaupungin varastotonteille vahvistetuin ehdoin ynnä määräten lisäehdoksi, että sinne perustettua hengenpelastusasemaa oli vuokra-aikana jatkuvasti ylläpidettävä.

Korkeasaarenluodon vuokralleanto. Helsingin anniskeluosakeyhtiön johtokunnan anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ vuokrata mainitulle yhtiölle vuoden 1892 loppuun, jolloin sen vuokraoikeus Korkeasaareen päättyi, vuokramaksua korottamatta mainitun saaren viereisen n. s. Korkeasaarenluodon.

Lupa rakennuksen pystyttämiseen vuokra-alueelle. Tehdystä anomuksesta ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ leskikauppaneuvoksetar A. Sinebrychoffille luvan kivirakennuksen teettämiseen hänen vuokraamalleen V kaupunginosan korttelien n:ot 83 ja 84 väliselle alueelle.

Vuokraehtojen muutoksia. Huvilan Brogård n:o 2 vuokraajalle, tapettehtailija G. Rieksille myönnettiin⁶⁾ rahatoimikamarin puoltavan lausunnon mukaisesti sellainen muutos mainitun huvilan vuokraehtoihin, että hän sai sinne perustaa etikkatehtaan ja harjoittaa siellä sen toimintaa.

Helsingfors tvättinrättnings aktiebolag niminen yhtiö vapautettiin⁷⁾ rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti velvollisuudesta ylläpitää yhtiölle vuokralle luovutetulla Pitkänsillan itäpuolella ja korttelin n:o 45 pohjoispuolella olevalla paikalla pesulaitosta, kuitenkin sellaisin vuokraehtojen muutoksin, että paikasta sen jälkeen tuli vuokratontti, jonka haltija oli velvollinen niin kauan kuin tontti pysyi vuokratonttina, suorittamaan siitä vuosivuokraa kuten siihenkin asti 330 markkaa sekä tontin tultua otetuksi kaupunginasemakaavaan lunastamaan sen omaksi tontiksi tällaisessa lunastuksessa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin.

Taipaleen huvilan vuokraaja, tehtailija C. A. Robsahm oikeutettiin⁸⁾ rahatoimikamarin puoltavan lausunnon mukaisesti perustamaan huvilan

¹⁾ Ks. s. 66. — ²⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 22 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 25 §. —

⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 28 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 25 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 16 §. —

⁷⁾ S:n 21 p. syysk. 9 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. jouluk. 9 §.

alueelle tehdas metallitavarain valmistusta varten ehdoin, että huvilan vuotuista vuokramaksua korotettiin 100 markkaa.

Vuokraoikeuden pidennys. Kauppias G. Barkoffin esittämän anomuksen, että hänen vuokraamansa Kampinmalmin alueen vuokraoikeutta, jolla alueella oli hänen omistamansa luujauhotehdas y. m. rakennuksia, pidennettäisiin, kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään¹⁾ sen rahatoimikamariin hyväksyi²⁾ siinä muodossa, että kamari oikeutettiin vuokraamaan kyseinen alue hakijalle vuoden 1888 loppuun vuokraajan ollessa velvollinen suorittamaan kaupunginkassaan vuokraa 300 markkaa vuodessa sekä heti poistamaan toinen alueella olevista asuinrakennuksista, nimittäin lähempänä luujauhotehdasta sijaitseva, sekä viimeistään kahden kuukauden kuluessa vuokrauden päättymisestä tyhjentämään alue muistakin rakennuksista.

Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti myönnettiin³⁾ Ulrikasborgs skeppsvarfsbolag nimiselle yhtiölle kymmeneksi vuodeksi tammi-kuun 1 p:stä 1887 lukien pidennetty vuokraoikeus erääseen n. s. Myllyvuoren (Kvarnberget) alueeseen, joka pohjoisessa ja idässä rajoittui laiva-veistämöön, lännessä myllytonttiin ja etelässä Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag nimiselle yhtiölle vuokrattuun alueeseen, 140 markan suuruisesta vuosimaksusta ja muuten ehdolla, ettei aluetta saanut käyttää muihin tarkoituksiin kuin siellä harjoitetun teollisuuden tarpeisiin eikä sinne myöskään rakentaa muita kuin kyseiselle teollisuudelle ja siinä työskentelevälle henkilökunnalle tarpeellisia rakennuksia.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ kaupungin varastopaikkojen suhteen voimassa olevin ehdoin protokollasihteeri J. R. Osbergille pidennetyn vuokraoikeuden saareen n:o 88 Pannukakkuun vuoden 1896 loppuun vuosivuokran kohotessa 135 markkaan sekä työmies J. Lagerlundille pidennetyn vuokraoikeuden saareen n:o 90 Honholmaan vuoden 1889 loppuun muuttamatta vuokramaksua, joka oli 0.074 tynnyriä rukiita pohjaveroa ja 20 markkaa rahavuokraa.

Lupa kalkinpurkauslaiturin rakentamiseen Katajanokalle. Kauppias M. J. Hj. Tallbergin esittämän anomuksen saada rakentaa kalkin purkamiseen käytettävä tilapäinen laituri Katajanokan pohjoisrantaan kaupunginvaltuusto lähetettyään⁵⁾ sen rahatoimikamariin tämän kielteisen lausunnon mukaisesti epäsi⁶⁾.

Lupa lantalaiturin rakentamiseen Katajanokalle. Söderkullan tilan tilanhoitajan C. Myrstenin esittämän anomuksen, että Pohjois- tai Eteläsatamasta luovutettaisiin laituri lannan lastaamista varten, kaupunginvaltuusto ensin lähetti⁷⁾ rahatoimikamariin. Tämän lausunnonsaan esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti⁸⁾ evätä anomuksen, mutta oikeuttaa hakijan Katajanokan pohjoisrannalla olevan uppou-arkun ääreen rakentamaan mairinnousulaiturin, jolta lantaa voitiin kuormata aluksiin, käyttäen puolet arkun käyttämättömästä osasta; hakija oli kuitenkin velvollinen kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisen tapahduttua poistamaan laiturin ja luovuttamaan paikan takaisin kaupungin käytettäväksi.

Lupa mairinnousulaiturin rakentamiseen Hietaniemeen. Rahatoimi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 6 §. — ²⁾ S:n 30 p. maalisk. 9 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 17 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 25 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. toukok. 4 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 24 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. huhtik. 4 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 4 §.

kamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ Hieta-
niemen tapettitehdas osakeyhtiön rakentamaan Hietaniemeen maihin-
nousulaiturin ehdoin, että se sijoitettiin kamarin katselmuslausunnossa
tarkemmin ilmaistulla tavalla.

Lupa maihinnousulaiturien säilyttämiseen. Tehdystä anomuksesta,
jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ Hieta-
niemen vuokratontin n:o 1 vuokraajan, insinööri A. Nordqvistin pitämään
kolme mainitulle tontille ilman lupaa rakennettua maihinnousulaituria
edelleen paikoillaan, kuitenkin ehdoin, että hän poisti ne heti kun kaupunki
katsoi sen tarpeelliseksi.

Lupa venehuoneen rakentamiseen Kaisaniemeen. Rahatoimikamarin
puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ Helsingfors rodd-
klubb nimiselle seuralle luvan rakentaa Kaisaniemen puistoon rantaan
Kasvitieteellisen puutarhan vastaisena idan viereen venehuoneen pääasialli-
sesti tätä tarkoitusta varten laadittujen luonnospiirustusten mukaisesti,
velvoittaen seuran pitämään venehuoneen siistissä kunnossa sekä suoritta-
maan paikasta, jonka seura sai pitää hallussaan toistaiseksi, kaupungille
vuosivuokraa 25 markkaa.

Lupa uimahuoneen rakentamiseen Ruoholahteen. Ajuri H. A. Rundman
oli anonut rahatoimikamarilta lupaa saada rakentaa Ruoholahteen kaksi
työtätekeväälle luokalle tarkoitettua uimahuonetta, toisen miehille, toisen nai-
sille ja lapsille. Kamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto hy-
väksyi ⁴⁾ tämän anomuksen ehdoin, että uimahuoneet sijoitettiin niin kauas
rannasta, että vähin vedensyvyys siellä keskivedenkorkeuden vallitessa
oli viisi jalkaa, että naisille ja lapsille aiottujen altaiden pohjat tehtiin
siirrettäviksi pystysuoraan suuntaan sekä ettei uinnista saanut ottaa
maksua enempää kuin 5 penniä aikuiselta henkilöltä ja yhtä paljon kah-
delta lapselta yhteensä. Tarkoitukseen tarvittava paikka luovutettiin
hakijalle maksutta viiden vuoden ajaksi.

3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Tavarasuojain rakentaminen Eteläsatamaan. Rahatoimikamarin teke-
män esityksen uuden tavarasuojan rakentamisesta Eteläsatamaan kei-
sarillisen linnan edustalla olevalle laiturihaaralle kaupunginvaltuusto
lähetti ⁵⁾ satamakapteenille ja laivanpäällikköyhdistykselle. Satama-
kapteenin asiasta antama lausunto saapui kertomusvuoden kuluessa, mutta
mainitulta yhdistykseltä ei vuoden loppuun mennessä ollut saapunut val-
tuustolle lausuntoa.

Kauppahallin rakentaminen. Lisätyt kaupunginvaltuutetut olivat
vuonna 1885 antaneet ⁶⁾ uudelle valiokunnalle tehtäväksi selvittää, voi-
tiinko se kauppahalli, jonka rakentamista Kasarmintorille sekä aikaisemmin
asetettu valiokunta ⁷⁾ että rahatoimikamari ⁸⁾ olivat puoltaneet, mahdollisesti
sijoittaa Läntiselle rantakadulle ja kuinka paljon se siinä tapauksessa tuli

¹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 6 §. — ²⁾ S:n 27 p. huhtik. 11 §. — ³⁾ S:n 9 p.
maalisk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. toukok. 5 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. huhtik. 14 §. — ⁶⁾ Ks.
s. 68. — ⁷⁾ Ks. s. 16. — ⁸⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 286.

maksamaan sekä voitiinko mahdollisesti jokin muu paikka havaita tähän tarkoitukseen sopivaksi. Vuonna 1886 antamassaan mietinnössä¹⁾ uusi valiokunta kannatti mahdolliseksi mainittua Läntisen rantakadun paikkaa kalastajasataman ja toriliikkeen välittömässä läheisyydessä sijaitsevana kauppahallille sopivimpana. Rakennus olisi sijoitettava kalastajasataman ja korttelien n:ot 46 ja 54 välille ja sen tulisi olla pituudeltaan 460 jalkaa. Liikenteen helpottamiseksi olisi tämä pituus jaettava kolmeen osaan, jotka erottaisi toisistaan kaksi 30 jalan levyistä katoksellista läpikulkutietä; yksi näistä olisi Pohjois Makasiinikadun suoraviivainen jatko. Myyntikojut, luvultaan 243, joista 168 suurempia ja 75 pienempiä, olisi järjestettävä kahden rakennuksen pituussuuntaan kulkevan 10 jalan levyisen käytävän kummallekin puolelle, ja niissä olisi myyntipöydät ainoastaan käytävien puoleisella sivulla. Sen lisäksi olisi rakennukseen sijoitettava pienehkö päällysmiehen huone. Rakennuksen ulkokuoreen olisi käytettävä rautarakennetta, mutta hallin jakaminen myyntikojuihin suoritettaisiin puuta käyttäen. Kojujen oviaukot olisi varustettava lukittavilla kierrekaihtimilla. Lukuisista saapuneista kauppahallirakennuksen luonnoksista valiokunta pääkohdittain puolsi duisburgilaisen rautateollisuustoiminimen Harkortin laatimaa, jonka kustannusarvio päättyi 116,531 markkaan; tähän tulisi valiokunnan arvion mukaan lisäksi 105,000 markkaa hallin pohjan päällystämiseksi asfaltilla, myymäläin sisustamisesta, perusmuurauksesta y. m. Valiokunnan laatima käyttö-laskelma osoitti edellyttäen, ettei hallia tarvinnut lämmittää, seuraavia lukuja:

M e n o t.

Valaistus	Smk 2,688: —
Korjaukset	» 3,500: —
Päällysmiehen ja hänen apulaisensa palkka	» 2,400: —
	Yhteensä Smk 8,588: —

T u l o t.

Vuokrat 168 kojusta à Smk 150: —	Smk 25,200: —
» 75 » à » 72: —	» 5,400: —
	Yhteensä Smk 30,600: —

Valiokunta ehdotti, että lisätyt kaupunginvaltuutetut päättäisivät: että Läntiselle rantakadulle pääasiallisesti Harkortin toiminimen laatiman ehdotuksen mukaisesti, mutta ottaen huomioon erinäisiä valiokunnan niihin ehdottamia muutoksia, rakennettaisiin kaupungille kauppahalli, jonka myymälät vuokrattaisiin elintarpeiden myyjille ja muille, jotka voitiin katsoa oikeutetuiksi käyttämään kaupungin torien vakinaisia myyntipaikkoja; sekä

osoittaa mainitun kauppahallin rakentamiseen ja sisustamiseen 220,000 markkaa.

Sen lisäksi valiokunta ehdotti, että varsinainen kaupunginvaltuusto siinä tapauksessa, että lisätyt kaupunginvaltuutetut hyväksyivät nämä ehdotukset, päättäisi:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

tehdä senaatille anomuksen kaupunginasemakaavan muuttamisesta kauppahallin rakentamisen vaatimalla tavalla; sekä

kehoittaa rahatoimikamaria sen jälkeen kun toiminimi Harkort laatimansa ehdotuksen mukaisesti ja ottaen huomioon edellä mainitut muutokset oli laatinut täydelliset kauppahallin piirustukset kaupungin rakennusjärjestyksen määräämään mittakaavaan ja näille piirustuksille oli anottu ja saatu asianmukainen vahvistus, tekemään toiminimen kanssa sopimuksen rautaosain toimittamisesta ja paikoilleen asettamisesta sekä muuten ryhtymään kaikkiin rakennusyrityksen täydellisen suorittamisen vaatimiin toimenpiteisiin.

Esiteltäessä valiokunnan mietintöä ja helsinkiläisen Osbergin työpajan kaupunginvaltuustolle myöhemmin esittämää kauppahallin rakentamistarjousta lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät, että halli sijoitettaisiin ¹⁾ Länt. rantakadulle, mutta muuten asia lähetettiin ²⁾ uuteen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Nyström, Tallqvist ja Grönqvist, insinööri E. C. E. von Knorring ja arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs ja joka sai tehtäväkseen antaa siitä lausunnon toukokuun kuluessa.

Sen jälkeen kun viimeksi mainittu valiokunta, joka katsoi tarpeelliseksi vielä harkita kauppahallin rakentamista puusta ja laatia sen mukaisen ehdotuksen, oli varsinaiselle kaupunginvaltuustolle ilmoittanut ³⁾, ettei sen mietintöä ehditty antaa määrääjän kuluessa, lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät ⁴⁾ jäämättä odottamaan asian jatkuvaa valmistelua m.m., että kauppahalli rakennettaisiin pääasiallisesti aikaisemman valiokunnan ehdotuksen mukaisesti, kuitenkin siten, että sen pituus tuli olemaan ainoastaan kaksi kolmannesta ehdotetusta sekä että se käsitti enintään kaksi kolmannesta valiokunnan ehdottamasta paikasta ja tuli sijaitsemaan kalastajasataman ja korttelin n:o 46 välillä, sekä osoittivat hallin rakentamiseen ja sisustamiseen 160,000 markkaa.

Varsinainen kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ sen ohessa m.m. antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ensi tilassa ryhtyä kaikkiin rakennusyrityksen täydellisen toteuttamisen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Muista kauppahallin rakennuskysymyksen yhteydessä tehdyistä päätöksistä tehdään selvää muualla ⁶⁾ tässä kertomuksessa.

Talon rakentaminen palolaitokselle. Palotoimikunnan esityksen, että eteläisen palotornin tontille rakennettaisiin arkkitehti C. Th. Höijerin laatimien luonnospiirustusten mukainen palolaitoksen talo ja kaupungin vuoden 1887 menosääntöön otettaisiin n. 260,000 markan suuruinen määräraha tähän tarkoitukseen, kaupunginvaltuusto lähetti ⁷⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään ⁸⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti ⁹⁾, ennen kuin asiassa muuhun toimenpiteeseen ryhdyttiin, kehoittaa rahatoimikamaria antamaan valtuustolle täydellisen lausunnon palotoimikunnan esityksestä.

Vajan rakentaminen eteläisen palotornin tontille. Maistraatti anoi viitaten kaupungin rakennusjärjestyksen 18 §:ään kaupunginvaltuustolta toimenpiteisiin ryhtymistä eteläisen palotornin tontille rakennetun, kadun varrella sijaitsevan, käymälä- ja lantahuoneen käsittävän ulkokuoneen

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. 13 p. huhtik. 1 §. — ²⁾ S:n s:n s:n 20 p. huhtik. 1 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 20 §. — ⁴⁾ Lis. valt. pöytäk. 25 p. toukok. 1 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. 25 p. toukok. 1 §. — ⁶⁾ Ks. ss. 125 ja 143. — ⁷⁾ Valt. pöytäk.

7 p. jouluk. 28 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §.

poistamiseksi tai sen siirtämiseksi sisemmäksi tontin alueelle. Lähetettyään ¹⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto päätti ²⁾, koska oli virinnyt kysymys palolaitoksen talon rakentamisesta ³⁾ kyseiselle tontille, tehdystä esityksestä antaa kamarille tehtäväksi rakennuttaa tontin piha-alueelle käymälä- ja lantahuoneeksi sisustettavan väliaikaisen vajan kamarin esitykseen liitetyn ehdotuksen mukaisesti sekä sen jälkeen antaa desinfioida tontilla olevan lantakuopan.

Desinfisioimishuoneen rakentaminen. Terveystaloutakunnan tekemän ehdotuksen, että kunnallisen sairaalan alueelle rakennettaisiin tiilinen desinfisioimismaja, jossa olisi kaksi uunia, ja että kaupungin vuoden 1887 talousarvioon merkittäisiin 30,000 markan määräraha tähän tarkoitukseen, kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ⁵⁾ puollettua ehdotusta, mutta samalla ehdotettua, että rahatoimikamari saisi tehtäväkseen tarkemmin tarkastaa lautakunnan suunnitelman ja erityisesti selvittää, voitaisiinko rakennus ainakin osaksi rakentaa puusta, valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti ⁶⁾ olla merkitsemättä määrärahaa talousarvioon, mutta sen sijaan kamarin annettua asiasta ehdotetun lausunnon anoa maistraatilta toimenpidettä lisäjäsenten valitsemiseksi kaupunginvaltuustoon asiaa edelleen käsittelemään.

Ent. venäläisen muonamakasiinin sisustaminen tulli- ja pakkahuoneeksi. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että Lant. rantakadun varrella oleva venäläinen muonamakasiini sen jälkeen kun se oli luovutettu kaupungin käytettäväksi ⁸⁾, sisustettaisiin tulli- ja pakkahuoneeksi, sekä antoi kamarille tehtäväksi antaa ehdotuksen niistä muutostöistä, jotka rakennuksessa tämän johdosta olisi tehtävä, ynnä niiden kustannusarvion. Tätä ehdotusta laatiessaan tuli kamarin sen ohessa harkita, eikö myöskin satamakonttoria ja vaakahuonetta voitaisi sijoittaa tähän rakennukseen. Kamari lähetti sen jälkeen valtuustolle ehdotuksen, jonka mukaan makasiinirakennus sisustettaisiin tulli- ja pakkahuoneeksi sekä satama- ja tuulaakikonttoriksi arkkitehti C. Th. Höijerin laatimien piirustusten mukaisesti; rakennusmuutoksen kokonaiskustannukset kamari oli siinä arvioinut 80,000 markaksi, mistä määrästä 33,000 markkaa aikaisemmin oli varattu kyseiseen tarkoitukseen vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainan varoista. Esitys päättyi ehdotukseen, että valtuusto hyväksyisi piirustukset sekä antaisi kamarille tehtäväksi hankkia niille vahvistuksen ja aikanaan antaa valtuustolle ehdotuksen tarkoitukseen lisäksi tarvittavien 47,000 markan hankkimisesta lainaamalla. Sen jälkeen kun kamarin ehdotus valtuuston päätöksen ⁹⁾ mukaisesti oli painatettu, asia palautettiin ¹⁰⁾ kamariin, jonka tuli antaa lausunto erinäisistä valtuustossa tehdyistä ehdotuksista, jotka koskivat rakennuksessa olevan tilan käyttöä. Vaadittu lausunto ei kuitenkaan saapunut kertomusvuoden kuluessa, mutta kaupungin vuoden 1887 menosääntöön otettiin ¹¹⁾ kamarin talousarviomietinnössään ¹²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti 33,000 markkaa entisen muonamakasiinin sisustamiseen tulli- ja pakkahuoneeksi.

Kasarminkadun kansakoulutalon muutosrakennustyö. Vuoden 1887 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto lähetti ¹¹⁾ rahatoi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 5 §. — ²⁾ S:n 23 p. jouluk. 8 §. — ³⁾ Ks. edell. s. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 27 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. maalisk. 8 §. — ⁸⁾ Ks. s. 147. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n 16 p. marrask. 6 §. — ¹¹⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ¹²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23.

mikamariin valtuustossa vireille pannun ehdotuksen, joka koski Kasarminkadun kansakoulutalon Kasarmintorin puoleisen siiven uudestaanrakentamista.

Kasarminkadun kansakoulutalon korjaukset. Kansakoulujen tarkastajan filosofianmaisteri V. W. Öhbergin esityksestä rahatoimikamari oli määrännyt, että rakennuskonttorin samalla kun Kasarminkadun kansakoulutalon pohjoiseen siipeen aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaisesti asetettiin uudet välikatot, myöskin tuli antaa korottaa mainittuja välikattoja. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ kamarin toimenpiteen.

Katajanokalla olevien rakennusten myynti. Tehdyistä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ²⁾ rahatoimikamarin kaupungin laskuun myymään Katajanokan talojen n:ot 14, 84 ja 86 rappeutuneet rakennukset velvoittamalla ostajat poistamaan ne paikoiltaan.

Kaakeliuunin rakentaminen raatihuoneeseen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ sallia, että raatihuoneen eteishuoneeseen laaditun piirustuksen mukaisesti rakennettiin kaakeliuuni.

Kaupunginvaltuuston istuntosalin valaistus. Kaasuvalaistusosakeyhtiön isännöitsijän anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ mainitun yhtiön kokeeksi asettamaan valtuuston istuntosaliin kaksi yhtiön omistamaa n.s. Siemensin ventilatiokaasulamppua käytettäväksi toistaiseksi siellä olevien kaasukuuruunujen sijasta.

Huoneiston luovuttaminen asevelvollisten katsastusta varten. Läänin kuvernöörin tiedusteltua, suostuiko kaupunki luovuttamaan huoneiston Helsingin arvannostoalueen asevelvollisten katsastusta varten, valtuusto päätti ⁵⁾ vastaukseksi kirjelmässä ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut sopivaa huoneistoa käytettävänä tähän tarkoitukseen.

Huoneiston vuokralleotto elintarpeiden tarkastusasemalle. Terveystieteiden lautakunnan esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ 1,000 markan vuosivuokrasta viiden vuoden ajaksi vuokrata huoneiston elintarpeiden tarkastusasemalle etelä Esplanaadikadun talosta n:o 2.

Kaivopuiston rakennusten vuokralleanto. Tehdyistä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁷⁾ rahatoimikamarin huutokaupalla tai hankkien sinetöityjä tarjouksia antamaan Kaivohuoneen vuokralle huhtikuun 1 p:stä 1887 joulukuun 1 p:ään 1891 sekä luovuttamaan Kaivopuiston kylpylaitoksen ja uimahuoneet tohtori W. Djakoffskylle toukokuun 1 p:stä samaan päivään vuonna 1888 5,000 markan vuokramaksusta sekä sikäläisen keilaradan viinuri N. Håkanssonille niinikään yhdeksi vuodeksi lukien tammikuun 1 p:stä 1887 600 markan vuokramaksusta.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Grönqvistin ja Höijerin sekä heidän varamieheksen vtn Sandbergin.

Vesijohdon ulottaminen Katajanokan lääninvankilaan. Yleisten raken-

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 27 §. — ²⁾ S:n 22 p. kesäk. 17 §. — ³⁾ S:n 7 p. syysk. 32 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. jouluk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 7 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. helmik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. jouluk. 22 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 3 §.

nusten ylläpidon anottua rahatoimikamarilta, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin ehdotettuun uuteen lääninvankilaan Katajanokalle, kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti ¹⁾, että vesijohtoa jatkettaisiin Lant. Satamakadulta Kauppa- ja Lyökkisaarenkatuja pitkin lääninvankilan alueelle ehdoin, että valtio sitoutui vankilan puolesta kymmenen vuoden aikana maksamaan vuotuisena vedenkulutusmaksuna rahamäärän, joka vastasi vähintään 8 % johdon aiheuttamista kustannuksista. Tämän vesijohtotyön suorittamista varten valtuusto sen ohessa myönsi 16,000 markan määrärahan otettavaksi niistä varoista, jotka valtuusto oli päättänyt ²⁾ ottaa lainaksi vesijohtoverkon laajentamista varten.

Myöhemmin ilmoitettiin ³⁾ senaatin valtuuttaneen ylläpidon antamaan vaaditun takuusuutoumuksen.

Vesijohdon ulottaminen Lapinlahteen, Sörnäsiin ja Munkkisaarensalmeen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt ⁴⁾ rahatoimikamarin antaman lausunnon vesijohdon jatkamisesta Lapinlahteen, Sörnäsiin ja Munkkisaarensalmeen talousarviovaliokuntaan. Sitten kun valiokunnan tästä asiasta antama mietintö ⁵⁾ vuonna 1886 oli saapunut valtuustolle ja se oli julkaistu ⁶⁾ painosta, valtuusto päätti ⁷⁾ hyväksyen valiokunnan ehdotuksen:

1) antaa ulottaa kaupungin vesijohdon Sörnäsin kuritushuoneen ja Sörnäsin osakepanimon hallussa olevien alueiden rajaan, Lapinlahden hoitolaitoksen rajaan sekä Munkkisaarensalmeen asti, itsekunin laajennuksen kohdalta sellaisin ehdoin, että valtio ja Sörnäsin osakepanimo niiden yhteisestä johdosta vankilan ja panimon alueille takasivat kaupungille yhteensä vähintään 12 % perustamiskustannuksesta vastaavan vuotuisen tulon, että valtio niinikään Lapinlahden sairaalan puolesta takasi kaupungille sairaalan alueelle ulotetusta johdosta vuositulon, joka vastasi vähintään 12 % perustamiskustannuksesta, sekä että Munkkisaaren tehdasyhtiö sitoutui kymmenen vuoden aikana suorittamaan kaupungille vuotuista vedenkulutusmaksua määrän, joka vastasi vähintään 8 % kustannuksista, jotka aiheutuivat vesijohdon ulottamisesta Munkkisaarensalmeen;

2) hankkia varat näiden vesijohtotöiden suorittamiseen ottamalla lainan kahta vuotta pitemmin suoritusajoin;

3) kehoittaa rahatoimikamaria hankkimaan asianomaisilta vankilan ja sairaalanhallituksilta sekä Sörnäsin osakepanimolta ja Munkkisaaren tehdasyhtiöltä takaussitoumukset edellä mainituista korkotuloista;

4) sen jälkeen kun tällaiset takuusuutoumukset oli annettu, anoa maistraatilta kaupunginvaltuuston lisäjäsenten vaalin toimittamista ratkaisemaan kysymystä varojen hankkimisesta kyseisiä vesijohtoverkon laajennuksia varten; sekä

5) kehoittaa rahatoimikamaria sen arvioidessa sen lainan määrää, jonka kaupunki lähitulevaisuudessa aikoi ottaa, huomioimaan myöskin 150,000—200,000 markan määrän vesijohtoverkon vastaisiin laajennuksiin.

Myöhemmin rahatoimikamari ilmoitti ⁸⁾, että Sörnäsin osakepanimo ja Sörnäsin kuritushuoneen hallitus olivat antaneet vaaditut takaussitoumukset ja niissä sitoutuneet kumpikin puolella määrällä vastaamaan vaaditusta takausmäärästä; myöskin Munkkisaaren tehdasyhtiö oli antanut vas-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 139. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 9 §. — ⁴⁾ Ks. s. 71. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 18 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 3 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 2 §.

taavan sitoumuksen, jota vastoin Lapinlahden hoitolaitokselta kertomusvuoden kuluessa ei saapunut sitoumusta.

Vesijohdon ulottaminen Leppäsuon huvilaan. Puutarhuri M. G. Steniuksen anottua rahatoimikamarilta, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin hänelle vuokrattuun Leppäsuon huvilaan, kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti ¹⁾, että vesijohtoa sen Lapinlahdenkadulla olevasta silloisesta päätekohtasta oli jatkettava tätä katua pitkin Leppäsuon huvilan rajalle ja viemärijohto laskettava samalle matkalle ehdoin, että hakija sitoutui vuosittain suorittamaan kaupungille vedenkulutuksesta maksua vähintään 200 markkaa, ja myönsi tähän tarkoitukseen 2,675 markan suuruisen määrärahan, mistä määrästä vesijohdon kustannukset, 2,200 markkaa, oli maksettava niistä varoista, jotka valtuusto oli päättänyt ²⁾ ottaa lainaksi vesijohtoverkon laajentamista varten.

Neitsytpolun katuprofiili. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ rakennuskonttorin lähettämän profiilipiirustuksen, joka esitti Neitsytpolun suunniteltua tasoittamista.

Fredrikinkadun eteläpäässä olevan kallion louhiminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 500 markan määrärahan Fredrikin-, Punavuoren- ja Ratakatujen välillä olevan kallion louhimista varten.

Lupa ajoneuvoilla liikkumiseen Kaisaniemen puiston teillä ja vesijohdon ulottaminen puistoon. Kaisaniemen keilarata osakeyhtiö ja ravintoloitsijatar A. Hammarlund olivat anoneet lupaa liikkumiseen ajoneuvoilla Kaisaniemen puistossa sekä vesijohdon ulottamista puistoon, mitkä anomukset kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli lähettänyt ⁵⁾ rahatoimikamariin. Kamarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti valtuusto vuonna 1886 epäsi ⁶⁾ nämä anomukset.

Kaupungin vastaiset satamarakennukset. Myöntäessään määrärahan Makasiinirantakadulla Eteläsatamassa suoritettavia ruoppaustyötä varten kaupunginvaltuusto vuoden 1887 talousarvion järjestyksessä päätti ⁷⁾ kehoittaa rahatoimikamaria niissä tutkimuksissa, jotka rantalaiturin kestävyyttä silmällä pitäen oli toimitettava mainittujen töiden suorittamismahdollisuuksien selville saamiseksi, myös kohdistamaan huomionsa kaupungin vastaisia satamarakennustyötä koskevan kysymyksen periaatteellisen ratkaisemisen välttämättömyyteen.

Sörnäsin satamansuun ruoppaaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuoden 1886 talousarvion järjestyksen yhteydessä antanut rahatoimikamarille tehtäväksi ⁸⁾ mainitun vuoden kesän aikana urakalla ruoppauttaa m.m. Sörnäsin sataman suun ja tätä tarkoitusta varten lisännyt aikaisemmin tätä ruoppaustyötä varten myönnettyä 35,000 markan määrärahaa 15,000 markkaa. Tämän johdosta kamari esitti, että valtuusto valtuuttaisi kamarin uskomaan Sörnäsin lastauspaikan ruoppaamisen riittävän syväksi urakalle sigtunalaiselle toiminimelle Emil W. Edlingille ja W. E. Sucksdorffille tämän määräämillä ehdoilla sekä myöntäisi työn suorittamiseen kaupungininsinöörin laatiman ehdotuksen mukaisesti vieläkin 15,000 markan lisämäärärahan. Kokonaiskustannukset kaupungininsinööri oli edellyttäen, että varastopaikkana käytettiin Itäisen viertotien ja Hakaniemen huvilan välistä matalaa lahtea, arvioinut seuraavasti:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. 7 p. syysk. 26 §. — ²⁾ Ks. s. 143. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 11 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. maalisk. 15 §. — ⁵⁾ Ks. s. 76. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 15 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ⁸⁾ Ks. s. 75.

5,000 kuutiosylen maamäärän ruoppaaminen, kuljetus ja varastoiminen	Smk 52,600: —
4 proomun kuntoon paneminen	» 2,000: —
2 proomun vuokra	» 2,000: —
Patorakennus varastopaikan eteen	» 4,600: —
Ruoppaus padon edustalla	» 1,000: —
Viemäriumpu varastopaikan läpi	» 900: —
Arvaamattomiin tarpeisiin	» 1,900: —
	<hr/>
Yhteensä	Smk 65,000: —

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kaikilta osiltaan rahatoimikamarin esityksen sillä ehdolla, että kamarin ja mainitun toiminnan kesken päästiin yksimielisyyteen sen eri korvauksen määrästä, jota toiminimi oli vaatinut lisääntyneestä työstä siinä tapauksessa, että paikalla havaittiin olevan kalliota, kiveä tai soraa; lisämääräraha oli suoritettava valtuuston käyttövaroista.

Uuden patolaitteen rakentaminen ja Hakaniemenlahden täyttäminen. Sen jälkeen kun Hakaniemenlahden poikki rakennettu patolaitte²⁾ oli murtunut ruoppausmassan painosta, kaupunginvaltuusto päätti³⁾ rahatoimikamarin esityksestä, että Pienen Siltasaaren ja Hakaniemen huvilan rannan välille rakennettaisiin uusi patolaitte ja tämän sisäpuolella oleva lahti samoinkuin vastedes myöskin Pienen Siltasaaren länsipuolella oleva lahti vähitellen täytettäisiin kamarin asettaman valiokunnan laatiman ehdotuksen mukaisesti.

Kahden pääviemärin y.m. rakentaminen. Rahatoimikamari oli merkinnyt vuoden 1887 talousarvioehdotukseen määrärahat Korkeavuoren-, Vuorimies-, Kasarmin-, Tarkka-ampuja- ja Sepänkatujen alla suoritettavia viemäri- ja vesijohtotöitä varten. Kun nämä työt liittyivät kahden kaupungininsinöörin toivottaviksi katsoman »kokoojakanavan» rakentamiseen ja kaikki puheena olevat työt tuntuivat olevan sitä laatua, ettei niitä voitu kustantaa verotusvaroilla eikä varsinaisen kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla, valtuusto talousarviovaliokunnan mietinnössään⁴⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti⁵⁾ talousarviota käsiteltäessä poistaa kyseiset määrärahat talousarviosta ja samalla kehoittaa kamaria antamaan valtuustolle täydellisen suunnitelman, jonka mukaan pääkanavat olisi rakennettava ja niihin kenties liittyvät pienemmät viemäri- ja vesijohtotyöt suoritettava, ynnä ehdotuksen varojen hankkimisesta näitä yrityksiä varten, minkä jälkeen maistraatilta anottaisiin valtuuston lisäjäsenen vaalin toimittamista asian käsittelyn jatkamista varten.

Kasarmintorin teurastajamyymäläin poistaminen. Vtn Stjernvallin valtuustolle antaman esityksen, joka koski Kasarmintorin teurastajamyymäläin poistamista, kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ rahatoimikamariin kehoittaen tätä antamaan siitä lausunnon talousarviovaliokunnalle. Sen jälkeen kun kamari oli lausunnossaan huomauttanut, että mainitut myymälät voitiin poistaa ilman että siitä aiheutui kaupungille eri kustannuksia, jos ne myytiin ja kertyvät varat käytettiin kadun alla olevien holvien umpeen

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 14 §. — ²⁾ Ks. ylemp. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 21 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 31 §.

muuraamisesta, Kasarminkadulla toria vastassa olevan tukimuurin väli-aikaisesta korjaamisesta sekä kaidepuun asettamisesta mainitun kadun varrella olevalle muurille aiheutuvien kustannusten peittämiseen, valtuusto päätti¹⁾ talousarviovaliokunnan mietinnössään²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti talousarvion järjestelyn yhteydessä antaa kamarille tehtäväksi järjestää paikan, jolla teurastajamyymälät olivat, kamarin lausunnossaan ehdottamalla tavalla.

Hietalahdessa olevan vajan lunastaminen. Skärgårdstrafikaktiebolaget-yhtiön tarjouksen myydä kaupungille 258 markan korvauksesta yhtiön omistaman Hietalahdensataman maihinlaskusillan viereisellä rantalaiturilla olevan vajarakennuksen valtuusto ensin lähetettyään³⁾ sen rahatoimikamariin tämän kielteisen lausunnon mukaisesti epäsi⁴⁾.

Kaupungin metsien hoitosuunnitelma. Viitaten syyskuun 3 p:nä 1886 annettuun uuteen metsälakiin maistraatti anoi, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi rahatoimikamarin antamaan rakennuskonttorin kartoittaa kaikki ne kaupungin lahjoitetuilla mailla olevat metsäalueet, joiden hoitoa maistraatin oli valvottava, sekä vahvistamaan sen hoitosuunnitelman, jota oli noudatettava kaikilla metsäpalstoilla, joita ei ollut luovutettu yksityisille. Rahatoimikamari, johon asia oli lähetetty⁵⁾, ilmoitti, että v. t. metsänhoidonneuvoja T. A. Cannelin valtuuston vuonna 1884 tekemän päätöksen⁶⁾ johdosta oli kamarin toimeksiannosta vuonna 1885 laatinut kaupungin metsien jaoitus suunnitelman, jonka laatimisessa oli kohdistettu huomio metsänhakkuun tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Tästä suunnitelmasta olivat kaupungininsinööri F. O. Ehrström ja ylimetsänhoitaja, hovineuvos C. J. Nummelin antaneet lausuntonsa, minkä jälkeen kamari pääkohdittain oli hyväksynyt suunnitelman. Sen ohessa kamari oli pyytänyt v. t. metsänhoidonneuvoja Cannelinia vuonna 1886 ja mahdollisesti myöhemminkin antamaan siten hyväksytyyn hoitosuunnitelman toteuttamista koskevia tarpeellisia ohjeita. Jo aikaisemmin kamari sitäpaitsi oli ryhtynyt kyseisten metsäalueiden kartoittamista tarkoittaviin toimenpiteisiin, mitä työtä ei kuitenkaan vielä ollut ehditty suorittaa loppuun. Lähettäessään valtuustolle hoitosuunnitelman ehdotuksen ja siitä annetut lausunnot kamari samalla esitti, että valtuusto vahvistaisi suunnitelman noudatettavaksi muutamin muutoksin.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi⁷⁾ kaupungin metsien hoitosuunnitelman seuraavin, osin edellä mainituissa lausunnoissa esitetyin, osin rahatoimikamarin ehdottamin muutoksin ja lisäyksin, nim.:

että jakolinjoja auki hakattaessa ei saanut loukata asianomaisten vuokraajain oikeutta;

että metsien vartiointia ja hoitoa varten toistaiseksi oli säilytettävä ylimetsänvartija ja kaksi alimetsänvartijaa;

että tilain ja huvilain kaunistamistarkoituksessa suoritettun metsänhakkauksen aina tuli tapahtua kaupunginpuutarhurin ohjeiden mukaisesti; sekä

että hakattua puutavaraa, joka oli luetteloitava ja arvioitava, ei saanut myydä, vaan että se oli etusijassa käytettävä osin polttoaineksi Vanhassakaupungissa olevassa vesijohdon pumppulaitoksessa, osin kaupungin töihin, kuitenkin siten, että mainittuun pumppulaitokseen ei ollut kuljetettava sellaista puutavaraa, joka kuljetuskustannukset huomioon ottaen edullisemmin voitiin myydä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 12 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 13 §. — ⁶⁾ Ks. s. 22. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 18 §. Suunnitelmaa ei ole liitetty pöytäkirjaan, eikä se ole ollut muualtakaan löydettävissä.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan tilaa valaiseva taulukko. Rahatoimikamarin lähettämä taulukko, josta ilmeni kaupunginkassan tila joulukuun 31 p:nä 1885, ei antanut ¹⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupunginkassan katsastus. Kaupunginkassan katsastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtt Schaumanin ja Kullhemmin sekä heidän varamiehekseen vtn Lindholmin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtt G. M. Steniuksen ja Lundqvistin sekä heidän varamiehekseen vtn Kochtomoffin.

Kaupungin vuoden 1885 tilien tarkastus. Sen jälkeen kun tilintarkastajain kertomus ³⁾ kaupungin vuoden 1885 tilintarkastuksen toimittamisesta ynnä rahatoimikamarin, rahatoimikonttorin ja poliisikamarin sen johdosta antamat selitykset ³⁾ olivat saapuneet valtuustolle ja ne oli julkaistu painosta ⁴⁾, kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ rahatoimikamarille ja muille kaupungin virastoille ja virkamiehille täyden vastuuvapauden kaupungin raha-toimen hoidosta mainittuna vuonna yhdellä poikkeuksella, joka aiheutui siitä, ettei valtuusto vielä ollut tehnyt päätöstä entisen kaupunginkasööriin K. J. Kuhlbergin peittämätöntä vajausta koskevassa asiassa, jonka valtuusto vuonna 1885 oli lähettänyt ⁶⁾ valmisteltavaksi valiokuntaan siltä vielä sitä saamatta.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilien tarkastus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1885 tilien tarkastajain ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ mainittujen laitosten johtokunnalle vastuuvapauden niiden hallinnosta mainittuna vuonna, minkä ohessa valtuusto päätti painattaa tilintarkastuskertomuksen ynnä johtokunnan selonteon laitosten toiminnasta puheena olevana vuonna.

Lainan ottaminen Kaivopiiston lunastamista varten. Lisätyt kaupunginvaltuutetut olivat vuonna 1884 päättäneet ⁸⁾, että kaupunki ottaisi Kaivopiiston lunastamista varten 300,000 markan kuoletuslainan, joka maksettaisiin takaisin suorittamalla vuosimaksua enintään 5 ½ % alkuperäisestä pääomasta ehdoin, ettei korko ylittänyt 4 ½ % vuodessa lainasummalle mahdollista pääoma-alennusta siihen lukematta. Tämän johdosta rahatoimikamari vuonna 1886 anoi, että varsinainen valtuusto anoisi kyseiseen tarkoitukseen edellä mainitun määräistä valtion lainaa mahdollisimman lievin korko- ja kuoletusehdoin. Valtuusto päätti ⁹⁾ sen jälkeen anoa senaatilta mainitun määräisen valtion lainan myöntämistä, mikäli mahdollista samoin ehdoin koron ja kuoletuksen maksamiseen nähden kuin huvilanomistajat olivat vaatineet sovellettavaksi tonttiensa kauppahinnan suorittamisessa, että nimittäin vuosittain suoritettaisiin 5 % alkuperäisestä lainamäärästä ja tästä vuotuismaksusta olisi korkoa enintään 4 % silloin maksamatta olevasta pääomasta ja loput kuoletusta. Valtionkonttorin

¹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 10 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 3 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 3 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 1 §. — ⁶⁾ Ks. s. 77. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7p. syysk. 19 §. — ⁸⁾ Ks. s. 8. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 11 §.

ilmoitettua, että senaatti syyskuun 15 p:nä oli myöntänyt kaupungille pyydetyn lainan ehdoin, että vuosimaksu oli 5 ½ %, mistä 4 ½ % korkoa ja loput kuoletusta, valtuusto kuitenkin kamarin ehdotuksesta päätti ¹⁾ konttorille ilmoittaa, että kaupunki edellä mainittujen sen mielestä epäedullisten ehtojen tähden ei tullut nostamaan myönnettyä lainaa. Sattu-neesta syystä valtuusto myöhemmin ilmoitti ²⁾ kamarille, että senaatti kesäkuun 9 p:nä oli vahvistanut valtuuston päätöksen kyseisen lainan ottamisesta, mistä valmisteluvaliokunta oli hankkinut tiedon.

Lainan ottaminen kaupbahallin rakentamista varten. Tehdessään päätöksensä ³⁾ kaupbahallin rakentamisesta Läntiselle rantakadulle lisätyt kaupunginvaltuutetut samalla päättivät ⁴⁾ senaatilta anoa oikeutta 160,000 markan suuruisen lainan ottamiseen hallin rakentamista ja sisustamista varten kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle. Senaatin myönnettyä tähän anomukseen varsinainen kaupunginvaltuusto antoi ⁵⁾ rahoituskamarille tehtäväksi antaa ehdotuksen lainan hankkimistavasta. Kamari ei kuitenkaan kertomusvuoden kuluessa antanut asiaa koskevaa ehdotusta.

Lainan ottaminen vesijohtoverkon laajennuksia varten. Kaupunginvaltuuston kehoitettua ⁶⁾ rahatoimikamaria sen lainan määrää arvioidessaan, jonka kaupunki lähiaikoina aikoi ottaa, ottamaan huomioon myöskin 150,000 à 200,000 markan määrän vesijohtoverkon vastaisia laajennuksia varten, kamari, joka katsoi, että mainittuun tarkoitukseen olisi otettava 200,000 markan suuruinen erityinen laina, joka maksettaisiin takaisin pitemmän ajan kuin kahden vuoden kuluessa, esitti, että valtuusto pyytäisi maistraattia toimittamaan kaupunginvaltuuston lisäjäsenten vaalin asian käsittelyä varten. Sen jälkeen valtuuston anomuksesta ⁷⁾ toimitetussa vaalissa valittiin lisäjäseneiksi insinööri G. E. Berggrén, pankinjohtaja G. R. A. Charpentier, ylitirehtööri, valtioneuvos J. H. A. af Forselles, seppämestari A. Forsström, kauppias C. Göhle, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs, asiamies V. Höckert, insinööri E. C. E. von Knorring, lakitieteentohtori A. J. Lille, konetirehtöörin apulainen K. A. Nordman, oikeusraatimies K. A. Nyberg, arkkitehti K. L. Nylander, kauppiaat E. Rudolph, O. W. Salin, N. Sinebrychoff ja N. A. Turdén, tehtailija G. A. Wellingk, filosofianmaisterit M. A. Wænerberg ja E. S. Nordström, merikapteeni V. R. Kåhlman, rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley, talonomistaja C. R. Åström, kauppias Th. Holmström ja oikeusraatimies E. Öhman. Asiaa esiteltäessä lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät ⁸⁾, että kyseiseen tarkoitukseen otettaisiin 200,000 markan määräinen laina maksettavaksi takaisin pitemmän ajan kuin kahden vuoden kuluessa, että tähän oli hankittava asianmukainen lupa sekä että rahatoimikamarin sen jälkeen tuli kaupungille mahdollisimman edullisin ehdoin ottaa laina.

Sen jälkeen kun oli saapunut ilmoitus, että senaatti oli myöntänyt luvan lainan ottamiseen, varsinainen kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ vielä kehoittaa rahatoimikamaria antamaan asiasta ehdotuksen, mutta tätä ei annettu vuoden kuluessa.

Veronkantoaikojen määrääminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾, että vuoden 1885 kunnallisverojen kantokaudet

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 9 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 32 §. — ³⁾ Ks. s. 133 ja seur. — ⁴⁾ Lis. valt. pöytäk. 25 p. toukok. 1 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 15 §. — ⁶⁾ Ks. s. 138. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 5 §. — ⁸⁾ Lis. valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 1 §. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 16 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. huhtik. 16 §.

määrättäisiin olemaan toukokuun jälkipuoliskolla ja syyskuun jälkipuoliskolla.

Viertotiemaksujen kannon poistaminen. Lukuisten Lant. viertotien varrella asuvien henkilöiden anomuksen, että viertotiemaksujen kanto poistettaisiin, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Kamari ei kertomusvuoden kestäessä antanut tästä asiasta lausuntoa.

Lyhennysluettelujen tarkastus. Rahatoimikamari antoi kaupunginvaltuustolle tarkastettavaksi lyhennysluettelot maksamatta jääneistä henkivaroista ja suostuntavaroista vuodelta 1885. Valtuuston lähetettyä ²⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallgrén, Bengelsdorff ja Wikström, ja valiokunnan annettua siitä lausuntonsa, valtuusto ensin päätti ³⁾ palauttaa luettelot kamariin samalla ilmoittaen, että ne henkilöt, joista siihen oli merkitty, ettei heitä oltu voitu tavata, valiokunnan laatimaan luetteloon sisältyviä lukuun ottamatta valtuuston tietämän mukaan eivät olekselleet paikkakunnalla; valtuusto ei sen tähden voinut antaa todistusta, ettei luetteloihin sisältyvistä henkilöistä kukaan oleksellut kaupungissa. Sen jälkeen kun luettelot oli oikaistu siten, että kaikki ne henkilöt, joiden oli todettu asuvan kaupungissa tai lähteneen tiedossa olevalle oman maan paikkakunnalle, oli niistä poistettu, kamari lähetti ne uudestaan valtuustolle, ja tämä päätti ⁴⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti lähettää luettelot maistraattiin merkittyään niihin todistuksen siitä, että henkilöt, jotka niissä oli ilmoitettu kaupungissa olemattomiksi, tiettävästi eivät olekselleet siellä.

Markkinain toripaikkamaksujen korotus. Helsingin käsityöläisyhdistyksen esityksen toripaikkamaksujen korottamisesta markkinain aikana kaupunginvaltuusto vuonna 1885 rahatoimikamarin annettua asiasta epäävän lausunnon oli jättänyt ratkaisematta ⁵⁾. Mainitun lausunnon mukaisesti valtuusto vuonna 1886 päätti ⁶⁾ evätä esityksen.

Satamamaksujen alennus. Tehdyistä anomuksesta ja rahatoimikamarilta pyydetyn ⁷⁾ lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ höyrylaivaosakeyhtiölle Södra Sverige toistaiseksi 40 %:n alennuksen sen höyryalusten Aeoluksen ja Zephyrin voimassa olevan taksan mukaisista satamamaksuista määräten ehdoksi, että nämä alukset vähintään kolmen kuukauden aikana purjehduskauden kuluessa ylläpitivät säännöllistä liikennettä Helsingin ja Tukholman välillä.

Venäläisten oppilaitosten vapauttaminen kunnallisveroista. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa vireille pannusta kysymyksestä, joka koski kaupungin venäläisten oppilaitosten vapauttamista kunnallisverojen suorittamisesta. Valtuusto lähetti ⁹⁾ asian rahatoimikamariin, mutta sen lausunto ei saapunut vuoden varrella.

Valituksia kunnallistaksoituksesta. Työmies A. Berntsonin ¹⁰⁾ ja neiti L. Nymanderin ¹¹⁾ esittämiä valituksia vuoden 1885 kunnallistaksoituksesta kaupunginvaltuusto ei ottanut käsiteltävikseen.

Vuoden 1885 koiravero. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ¹²⁾ aktuaari I. Öhrnbergille 25 markan suuruisen palkkion vuoden 1885 koiraveron kannosta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 7 §. — ²⁾ S:n 27 p. huhtik. 8 §. — ³⁾ S:n 21 p. syysk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 20 §. — ⁵⁾ Ks. s. 79. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 18 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. toukok. 19 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 20 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. jouluk. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 9 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. lokak. 4 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. helmik. 1 §.

Vapautus korvausvelvollisuudesta. Senaatti oli vuonna 1885 annetulla päätöksellä asiasta tehtyjen anomusten johdosta vapauttanut ne maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenet, jotka Turun hovioikeus oli velvoittanut yhteisesti vastaamaan kaupunginkassassa vuoden 1868 lopussa esiintyneestä vajauksesta, maksamasta sen johdosta kaupunginkassaan enempää kuin yhteensä 608: 31 markkaa, lukuun ottamatta kunnallisraatimies A. F. Liljerosia, jonka samansisältöistä anomusta senaatti muodollisista syistä ei ollut ottanut tutkittavakseen. Tämän johdosta ja mainitun rahamäärän tultua maksetuksi kaupunginkassaan raatimies Liljeros anoi, että hänelle suotaisiin sama etu. Samalla rahatoimikamari jätti kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko kyseisestä korvauksesta vielä maksamatta oleva määrä tileihin merkittävä maksettavaksi vai niistä poistettava. Näitä asioita esiteltäessä valtuusto vapautti¹⁾ raatimies Liljerosin lisäkorvauksen suoritusvelvollisuudesta ja päätti sen ohessa, ettei kyseistä erää ollut tileihin merkittävä maksettavaksi.

Vuokramaksun palauttaminen ravintoloitsija P. G. Nymarkin vararikkopesälle. Rahatoimikamari ilmoitti, että kamari senaatin ravintoloitsija P. G. Nymarkin vararikkopesän toimitsijain kamaria vastaan vireille panemassa velkomisjutussa antaman päätöksen johdosta oli maksanut mainitulle vararikkopesälle takaisin 3,025 markkaa Hesperian ravintolasta vuoden 1879 syyskuun 19 p:n ja vuoden 1880 kesäkuun 18 p:n väliseltä ajalta suoritettuja vuokramaksuja sekä sen lisäksi korvanut pesälle oikeudenkäyntikuluja 131 markkaa. Ilmoitus ei aiheuttanut²⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Peittämättömän vajauksen poistaminen tileistä. Vuoden 1885 tilintarkastuskertomuksen³⁾ käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ poistaa kaupungin tileistä niissä vuodesta 1869 siirtyneen 408: 25 markan määrän, joka vastasi ent. kaupunginkamreerin K. J. Skutnabbin ominais-tilivajauksen peittämätöntä osaa.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden sekä kaupunginkamreerin, kaupunginkasöörin ja kaupunginlääkärin uuden palkkaussäännön vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 alistanut senaatin tutkittavaksi maistraatin ja raastuvanoikeuden sekä kaupunginkamreerin, kaupunginkasöörin ja kaupunginlääkärin palkkaussääntö ehdotuksen⁵⁾. Vuonna 1886 saapui valtuustolle ilmoitus, että senaatti oli vahvistanut puheena olevan säännön paitsi mitä tuli ehdotuksessa olevaan, muistutukseen sisällytettyyn, virkoihinsa ennen tammikuun 1 p:ää 1884 nimitettyjen maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajien ja jäsenten henkilökohtaiseen palkkaussääntöön, josta senaatti oli katsonut asianomaisten tulevan sopia keskenään, sekä erinäisten virkamiesten palkanmaksuaikaan, mikä kysymys oli riippuvainen valtuuston päätöstä vastaan esitetystä valituksesta⁶⁾. Tämän johdosta ja kun senaatin edellyttämä sopimus mainittujen henkilöiden kanssa jo oli tehty⁷⁾, valtuusto päätti⁸⁾, että sekä senaatin vahvistamaa palkkaussääntöä että valtuuston vuonna 1885 hyväksymää kaupungin muiden palkansaajain palkkaussääntöä⁹⁾ oli sovellettava heinäkuun 1 p:stä lukien virkamiesten palkkoja suoritettaessa, kuitenkin lukuun ottamatta määräystä kyseisten virkamiesten palkkojen maksamisajasta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 11 §. — ²⁾ S:n 23 p. jouluk. 10 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 1 §. — ⁵⁾ Ks. s. 86. — ⁶⁾ Ks. s. 88. — ⁷⁾ Ks. s. 146. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 10 §. — ⁹⁾ Ks. s. 82 ja seur.

Erinäisten virkamiesten palkkain maksamisaika. Pormestarit O. L. Palmgren ja J. G. Sohlman y. m. olivat vuonna 1885 valittaneet ¹⁾ läänin kuvernöörille kaupunginvaltuuston päätöksestä, että kaikki kaupungin virkamiesten palkat oli maksettava näille kuukauden lopussa siltä ajalta, jonka palkansaajat sen kuluessa olivat virkoja hoitaneet, ja valtuusto oli s. v. antanut ²⁾ kuvernöörin vaatiman selityksen asiasta. Vuonna 1886 ilmoitettiin, että kuvernööri esitettyjen valitusten johdosta antamallaan päätöksellä oli kumonnut mainitun valtuuston päätöksen. Tämän johdosta valtuusto antoi ³⁾ kysymyksen ennakoita palkkansa saavien virkamiesten palkkain maksuajan muuttamisesta toistaiseksi jäädä sillensä.

Sopimus lakkautettujen perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien hyvittämisestä. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut ¹⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi tiedustella niiltä maistraatin ja raastuvanoikeuden jäseniltä, joilla oli oikeus korvauksen saamiseen lakkautetuista perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista, tyytyivätkö he siihen, että heille taatut henkilökohtaiset palkanlisäykset maksettiin heille äsken hyväksytyyn näiden virkain palkkaussääntöön merkittyjen palkkiomäärien vastavansuuruisina korotuksina. Vuonna 1886 kamari ilmoitti, että oikeuspormestari J. G. Sohlman, oikeusraatimiehet C. Hidström, J. H. E. Bergh, F. A. Åkerberg, E. Ohman ja B. O. Stenius sekä kunnallisraatimies A. F. Liljeros olivat ilmoittaneet suostuvansa valtuuston tarjoamaan hyvitykseen, jota vastoin kunnallisormestari O. L. Palmgren ei ollut antanut tällaista selitystä. Tämän johdosta valtuusto päätti ²⁾, että siten aikaan saatua kaupungin ja ensiksi mainittujen virkamiesten välistä sopimusta oli sovellettava uuden palkkaussäännön tultua asianmukaisesti vahvistetuksi.

Lakkautettujen perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien hyvitystä koskeva valitus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 valittanut ¹⁾ senaattiin läänin kuvernöörin antamasta päätöksestä, jolla kuvernööri oli hyväksynyt kunnallisormestari O. L. Palmgrenin valituksen hänelle tulevasta menettämänsä perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien korvauksesta. Vuonna 1886 saapui valtuustolle ilmoitus, että senaatti kumoten kuvernöörin valituksen alaisen päätöksen oli määrännyt asianomaiset laillisessa järjestyksessä ilmoittamaan asiaa koskevan kanteensa ja sitä ajamaan asianomaisessa tuomioistuimessa. Asia ei antanut ²⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Määräraha korvausten myöntämiseksi pöytäkirjanotteista kaupunginviskaaleille. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen arviolta 2,000 markan suuruisen vuotuisen määrärahan myöntämiseksi korvausten suorittamiseksi rikosasiainnotariuksille kaupunginviskaalien heiltä pyytämistä raastuvanoikeuden pöytäkirjain otteista kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borenus, Fellman ja Elving. Valiokunnan annettua lausunnon asiasta valtuusto päätti ⁴⁾ valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää kyseiseen tarkoitukseen 1,000 markan vuosimäärärahan, josta rahatoimikamari mainitun oikeuden asianomaisten osastonpuheenjohtajain hyväksymien laskujen perusteella määräisi maksettavaksi korvauksia rikosasiainnotariuksille.

Raastuvanoikeuden viransijaisuuspalkkiot. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ avonaisen oikeuspormestarin-

¹⁾ Ks. s. 88. — ²⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 6 §. — ³⁾ S:n 16 p. helmik. 15 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 21 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. maalisk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. marrask. 7 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. lokak. 11 §.

viran sijaisen palkkaamiseen, kunnes virka uudestaan täytettiin, menosääntöön merkityn määrärahan lisäksi ylimääräisen palkkion, joka oli laskeutu 2,000 markan mukaan vuodelta.

Samaten kaupungivaltuusto yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä myönsi ¹⁾ varatuomari W. F. Heimbürgerille, jonka oikeus oli määrännyt hoitamaan erästä mainitun oikeuden avonaista oikeusraatimiehenvirkaa, kunnes se jälleen täytettiin, 250 markan viransijaisuuspalkkion kuukaudelta menosääntöön merkityn palkkion lisäksi.

Niinikään myönnettiin ²⁾ yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä 250 markan kuukausipalkkio raastuvanoikeuden avonaisen nuoremman oikeusraatimiehenviran sijaisen palkkaamiseksi lukien marraskuun 15 p:stä, kunnes virka jälleen täytettiin.

Palkkioita rakennustöiden valvonnasta. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ³⁾ rahatoimikamarin määräämään Malminkadun kansakoulutalon rakennusmäärärahaa maksettavaksi insinööri E. C. E. von Knorringille ja muurarimestari A. Ärtille kummallekin 400 markan palkkion korvaukseksi mainitun rakennustyön valvomisesta.

Huoneiden vuokrallotto sotaväen majoitusta varten. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁴⁾ majoituslautakunnan vuokravuodeksi 1886—87 entisillä ehdoilla uudistamaan ravintoloitsija J. G. Haglundin kanssa tehdyn sopimuksen kolmen huoneen luovuttamisesta hänen hotellistaan sotilashenkilöille, joilla tilapäisesti virka-asioissa kaupungissa oleskellessaan oli oikeus majoitukseen.

Majoitustariffin väliaikainen soveltaminen. Koska asianomaiset venäläiset viranomaiset vielä eivät olleet vahvistaneet niiden korvausten tariffia, jotka kaupungin tuli saada venäläisen sotaväen majoituksesta vuokravuodelta 1886—87, kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan esityksestä päätti ⁵⁾, että vuokravuoden 1885—86 tariffia oli jatkuvasti sovellettava otettaessa vuokralle sotilasaruntoja ensiksi mainituksi vuokravuodeksi.

Vuokravuosien 1886—87 ja 1887—88 majoitustariffit. Ilmoittaen, että kaupunginvaltuuston laatima venäläisen sotaväen majoituksessa vuokravuonna 1886—87 noudatettavien vuokra- ja korvausmäärien tariffiehdotus ⁶⁾ oli asianmukaisesti vahvistettu, läänin kuvernööri pyysi valtuustolta majoitustariffiehdotusta vuokravuodeksi 1887—88. Sen jälkeen kun asia oli lähetetty ⁷⁾ majoituslautakuntaan, valtuusto tämän lautakunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁸⁾ ehdottaa, että viimeksi mainitun vuoden tariffi vahvistettaisiin muuten samanlaiseksi kuin vuokravuoden 1886—87 tariffi, paitsi että alipäällystään ja miehistään kuuluvan naiseen henkilön vuotuista vuokramäärää korotettaisiin 72 markkaa, kymmenen naimattoman sotilain vuokramäärää 240 markkaa sekä joukkojen kansliahuoneen vuokramäärää 96 markkaa. Lautakunnan ehdotuksesta valtuusto sen ohessa päätti anoa maistraatin toimenpidettä, jotta vahvistettu majoitustariffi vastedes tulisi toimitetuksi valtuustolle niin hyvissä ajoin, että se ehdittäisiin saattaa majoituslautakunnan tietoon vuosittain tammikuun kuluessa.

Vanhemman venäläisen muonamaksiinin tyhjentäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 pyytänyt ⁹⁾ rahatoimikamarilta lausuntoa lää-

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 12 §. — ²⁾ S:n 16 p. marrask. 9 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 15 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 16 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 7 §. — ⁶⁾ Ks. s. 90. — ⁷⁾ Valt pöytäk. 13 p. huhtik. 1 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. toukok. 17 §. — ⁹⁾ Ks. s. 90.

nin kuvernöörin remissin johdosta, joka koski ryhtymistä toimenpiteisiin muonavaraston kuljettamiseksi Länt. rantakadun varrella olevasta vanhemmasta venäläisestä muonamakasiinista Siltavuorenrantakadun uuteen makasiiniin. Sen jälkeen kun kamari, joka ei pitänyt kaupunkia velvollisena hoitamaan tai kustantamaan kyseistä kuljetusta, turhaan oli koettanut saada venäläistä piiri-intendenttihallitusta lupaamaan tyhjentää vanhemman makasiinin ennen toukokuun 1 p:ää 1886, kaupunginvaltuusto kamarin ehdotuksesta päätti ¹⁾ myöntää mainitulle hallitukselle lykkäystä kuljetuksen suorittamisessa siten, että se oli toimitettava ja makasiini luovutettava kaupungin käytettäväksi ennen s. v. elokuun 1 p:ää. Tämän johdosta hallitus ilmoitti, ettei vanhaa muonamakasiinia voitu luovuttaa kaupungin käytettäväksi määräajan kuluessa, vaan mahdollisesti vasta elokuun 1 p:nä 1887 tai myöhemmin, ellei kaupunki kustantanut varastojen kuljetusta uuteen makasiiniin. Valtuusto päätti ²⁾ kuitenkin anoa hallitukselta, että makasiini luovutettaisiin kaupungille määrääikana ilman että kaupungille aiheutui lisää kustannuksia. Kun näin ei kuitenkaan tapahtunut, rahatoimikamari esitti, että valtuusto anois kenraalikuvernöörin apua siihen, että venäläisen muonitustoimen hallussa vielä oleva makasiini tontteineen heti tyhjennettäisiin ja luovutettaisiin ja että kaupungille siinä tapauksessa, että luovutus vieläkin lykkäytyi, siitä päivästä lukien, jolloin Venäjän muonitustoimi oli vastaanottanut uuden makasiinin, taattaisiin kohtuullinen korko sille 421,200 markan rahamäärälle, jonka sen rakentaminen, louhimis- ja tasoitustyöt mukaan luettuina, oli kaupungille maksanut. Sen jälkeen kun kaupunki sen johdosta, että kenraalikuvernööri saadun tiedon mukaan jo oli ryhtynyt pyydettyyn toimenpiteeseen, kaksi kertaa oli pannut kamarin ehdotuksen pöydälle ³⁾, valtuusto viimein saatuaan ilmoituksen siitä, että asianomaiset venäläiset viranomaiset todella olivat ryhtyneet makasiinia tyhjentämään, päätti ⁴⁾ antaa kysymyksen vetoamisesta kenraalikuvernööriin raueta.

Sen jälkeen kun vanha muonamakasiini oli tyhjennetty ja luovutettu kaupungille, puheenjohtaja af Schultén esitti kaupunginvaltuustolle, että valtuusto myöntäisi 600 markan rahamäärän jaettavaksi lahjapalkkioina niiden joukko-osastojen miehistölle, jotka olivat suorittaneet muonavaraston siirron vanhasta makasiinista uuteen. Lähetettyään ⁵⁾ tämän ehdotuksen valmisteluvaliokuntaan valtuusto valiokunnan puoltavan lausunnon mukaisesti hyväksyi ⁶⁾ sen.

Kansakoulujen valtionavun korotus. Vuoden 1887 talousarvion käsitteilyn yhteydessä kaupunginvaltuusto vt:n Wegeliuksen tekemän esityksen johdosta antoi ⁷⁾ valmisteluvaliokunnalle tehtäväksi antaa valtuustolle lausunnon kysymyksestä, olisiko syytä anoa valtiolta kaupungin kansakoulujen valtionavun korotusta.

Raatihuoneen kalustoa varten myönnetty määräraha. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ 1,000 markan määrärahan raatihuoneen kaluston korjausta ja täydentämistä varten.

Mittojen ja painojen hankkiminen. Koska metrijärjestelmä piakkoin otettaisiin käytäntöön, tullikamari anoi toimenpidettä, jotta tullikamarin käytettäväksi ennen kertomusvuoden loppua hankittaisiin tarpeelliset

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 12 §. — ²⁾ S:n 20 p. huhtik. 3 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 30 § ja 21 p. syysk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. lokak. 1 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 4 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. marrask. 2 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. huhtik. 12 §.

metrijärjestelmän mukaiset mitat ja painot. Lähetettyään¹⁾ asian rahatoimikamariin kaupunginvaltuusto kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti²⁾ valtuuttaa sen hankkimaan tullikamarin ja tuulaakikamarin tarvitsemat pituus- ja painomitat, joiden oli laskettu aiheuttavan kustannuksia yhteensä 2,600 markkaa.

Palokellon asettaminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ 400 markan määrärahan palokellon asettamiseksi Lastenkodin- ja Työmieskatujen kulmaan.

Palomestarin hevosen ylläpito. Palotoimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ sen hevosen ylläpitämiseen, jonka palomestari G. F. Wasenius oli sitoutunut omalla kustannuksellaan hankkimaan käytettäväkseen tulipalojen sattuessa, lokakuun 1 p:ään asti 300 markan määrärahan sekä oikeutti toimikunnan vastedes palolaitoksen heinien ja kaurain hankintahuutokaupoissa vuosittain tarjoamaan hankittavaksi mainitulle hevoselle tarvittavan heinä- ja kauramäärän.

Sopimus kaupungin avustuksesta lääninvankilalle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 tarjoutunut⁵⁾ ehdoin, että se ainaiseksi vapautettiin velvollisuudesta ylläpitää omaa vankilaa tutkintovangeilleen ja palkkaamasta näille tarvittavaa vartijaa, suorittamaan lääninvankilan uudestirakentamisesta ja laajentamisesta aiheutuviin kustannuksiin 100,000 markkaa, mikä rahamäärä maksettaisiin kymmenen vuoden kuluessa, kymmenesosa kunakin vuonna, sekä luovuttamaan valtiolle ilmaiseksi vankilan laajentamiseen tarpeellisen alueen. Senaatin vuonna 1886 hyväksytyä valtuuston tarjouksen senaatin siviilitoimituskunta oli määrännyt läänin kuvernöörin tekemään valtuuston tai sen edustajan kanssa asiasta kirjallisen sopimuksen, johon m. m. oli sisällytettävä kaupungin sitoutuminen vuosittain kymmenen vuoden aikana siitä lähtien, jota edeltäneenä vuonna kaupunginvankila kävi sille tarpeettomaksi, vuosittain maksamaan lääninrahastoon 10,000 markkaa, kuitenkin ilman korkoa. Tämän johdosta valtuusto antoi⁶⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi kaupungin puolesta laatia ja allekirjoittaa mainitun sopimuksen.

Pelätyn kolerakulkutaudin ehkäisemistä tarkoittavia toimenpiteitä. Tehdyistä esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi⁷⁾ terveydenhoitolautakunnalle pelätyn kolerakulkutaudin vastustamista tarkoittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten enintään 7,000 markan suuruisen määrärahan sekä oikeutti lautakunnan siinä tapauksessa, että tauti todella puhkesi paikkakunnalla, tämän lisäksi käyttämään sen vastustamiseen 20,000 markkaa, mitkä määrärahat erittäin pakottavan tarpeen vaatiessa edelleen sai ylittää.

Sen ohessa terveydenhoitolautakunta anoi, että kaikki likavesi niistä kaupungin taloista, joissa ei ollut viemärijohtoa, heinäkuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana kuljetettaisiin pois kaupungin toimesta, että terveystoimintaan samaksi ajaksi otettaisiin ylimääräinen tarkastusmies sekä että näihin tarkoituksiin myönnettäisiin määrärahoja yhteensä 6,000 markkaa. Tätä asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyen lautakunnan ehdotuksen ylimääräisen tarkastusmiehen palvelukseen ottamisesta myönsi⁸⁾ tämän palkkaamiseen 450 markan määrärahan, mutta päätti muuten, että niiden talojen puhtaanaapito, joissa ei ollut viemärijohtoa, oli

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 5 §. — ²⁾ S:n 16 p. marrask. 11 §. — ³⁾ S:n 7 p. syysk. 31 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. maalisk. 17 §. — ⁵⁾ Ks. s. 10 ja 1879—83 kert. s. 181. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 7 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. kesäk. 12 §. — ⁸⁾ S:n s:n 16 §.

hoidettava terveydenhoitolautakunnan toimesta ainoastaan erittäin hellyttävissä tapauksissa, kun talonomistajalle todellisen köyhyyden takia oli todettu olevan mahdotonta huolehtia talonsa puhtaanapidosta tai oli olemassa muita siihen pakottavia seikkoja, jota vastoin terveystaloihin muissa tapauksissa tuli määrätä talonomistajat tarkasti täyttämään velvollisuutensa.

Elintarpeiden tarkastusaseman ylläpitäminen. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto pidensi ¹⁾ sen ajan, joksi filosofiantohtori A. O. Aschan oli otettu elintarpeiden tarkastusaseman johtajaksi, vuoden 1889 loppuun. Sen ohessa valtuusto päätti aseman ylläpitämiseen samaan ajankohtaan asti myöntää samansuuruisen rahamäärän kuin aikaisemmin eli 5,480 markkaa vuosittain.

Prostituotujen tarkastusaseman vuokramääräraha. Rahatoimikamarin tekemän esityksen 800 markan määrärahan myöntämisestä prostituotujen naisten tarkastusaseman vuokran suorittamiseen vuodeksi 1887 kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään ²⁾ sen talousarviovaliokuntaan tämän mietinnössään ³⁾ antaman puoltavan lausunnon mukaisesti hyväksyi ⁴⁾ edellä mainitun vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Koiratallin lunastaminen. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁵⁾ rahatoimikamarin 333:10 markan hinnasta lunastamaan Eläinsuojeluyhdistykseltä sen rankkurin asunnon läheisyyteen rakentaman vajan eli koiratallin, joka oli aiottu poliisin talteen ottamien koirien säilytyspaikaksi.

Vaivaihoitomäärärahojen ylittämiset. Vaivaihoitohallitus ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että erinäisiä vaivaihoittoa varten vuodeksi 1885 myönnettyjä määrärahoja oli ylitetty yhteensä 4,701:58 markkaa, kun taas muutamista muista saman vuoden määrärahoista oli jäänyt säästöä yhteensä 5,024:22 markkaa. Ilmoitus ei antanut ⁶⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Tyytymättömyyttä köyhäinavustusta koskevaan vaivaihoitohallituksen päätökseen. Aliupseerin lesken M. Friskin ilmoitettua tyytymättömyytensä hänelle myönnetyn köyhäinavustuksen määrää koskevaan vaivaihoitohallituksen päätökseen hallitus alisti kyseisen päätöksen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, mutta valtuusto päätti ⁷⁾ jättää asian hallituksen päätöksen varaan.

Avustuksia asevelvollisten perheille. Tehdystä anomuksesta sekä ensin lähetettyään ⁸⁾ asian vaivaihoitohallitukseen ja kutsuntalautakuntaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ työmiehen vaimolle A. W. Pitkäselle 15 markan suuruisen kuukausiavustuksen hänelle itselleen ja hänen pienelle lapselleen siksi ajaksi, jonka hänen miehensä, asevelvollinen työmies E. Pitkänen oli vakinaisessa sotapalveluksessa. Hakijan lapsen sen jälkeen kuoltua vaivaihoitohallitus alisti valtuuston harkittavaksi, aiheutiko tämä seikka kenties muutosta valtuuston päätökseen, mutta hallituksen esitys ei aiheuttanut ¹⁰⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Muurarin vaimon O. K. Heleniuksen anomus saada avustusta siltä ajalta, jonka hänen miehensä muurari V. V. Helenius oli vakinaisessa sotapalveluksessa, oli vuonna 1885 lähetetty ¹¹⁾ vaivaihoitohallitukseen ja kut-

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 10 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 23 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 19 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. tammik. 7 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. syysk. 14 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. tammik. 3 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. helmik. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. syysk. 7 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 93.

suntalautakuntaan. Kun viimeksi mainitun lautakunnan lausunnosta oli käynyt ilmi, että muurari Helenius oli kutsuttu vakinaiseen sotapalvelukseen omasta toivomuksestaan, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ evätä anomuksen, mutta kehoittaa hakijaa siinä tapauksessa, että hän voimassa olevan vaivaihoito-ohjesäännön mukaan katsoi olevansa oikeutettu saamaan avustusta, anomaan sitä asianomaiselta viranomaiselta.

Vaivaihoitohallituksen esittämän tiedustelun johdosta, oliko se avustus, jonka kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli myöntänyt²⁾ työmiehen vaimolle I. M. Pelanderille siksi ajaksi, jonka hänen miehensä asevelvollinen asfalttityöntekijä A. Pelander oli vakinaisessa sotapalveluksessa, maksettava, hänen loma-ajaltaankin, valtuusto päätti³⁾ ilmoittaa, että avustus oli myönnetty edellyttäen, että se maksettiin ainoastaan siltä ajalta, jona virantoimitus esti häntä elättämästä vaimoan, ja että sen maksaminen siis lakkasi hänen tullessaan lomautetuksi.

Kaupungin avustus kansakoulunopettajiston eläkkeitä varten. Sen jälkeen kun läänin kuvernööri senaatin kehoituksesta ja viitaten eläkkeiden myöntämisestä kansakoulunopettajistolle elokuun 5 p:nä 1886 annettuun asetukseen oli määrännyt Helsingin kaupungin ennen s.v. joulukuun 1 p:ää ja sittemmin samaan aikaan joka vuosi lähettämään lääninrahastoon mainitussa asetuksessa säädetty eläkeavustukset, jotka olivat 40 markkaa opettajalta ja 30 markkaa opettajattarelta, valtuusto, lähetettyään⁴⁾ asian rahatoimikamariin tämän ehdotuksen mukaisesti päätti⁵⁾ antaa kamarille tehtäväksi ennen mainittua ajankohtaa maksaa lääninrahastoon kaupungin avustuksen kansakoulunopettajain eläkemaksuja varten vuodelta 1886, 940 markkaa, sekä merkitä kaupungin vuoden 1887 menosääntöehdotukseen tarpeellisen määrärahan samaan tarkoitukseen. Talousarvion käsittelyssä valtuusto kamarin ehdotuksen mukaisesti⁶⁾ puheena olevaan talousarvioon saman suuruisen määrärahan.

Sähkövalaistuksen johtaminen Malminkadun kansakouluun. Kansakoulujen johtokunta oli rahatoimikamarilta anonut, että Malminkadun uuteen kansakoulutaloon ehdotetun kaasuvalaistuksen sijasta järjestettäisiin sähkövalaistus. Kamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi⁷⁾ tämän esityksen siinä muodossa, että sähkövalaistuksen järjestäisi ja sitä ylläpitäisi urakoitsija ja että kamarin tuli laatia tätä valaistusta koskeva välikirjaehdotus ja alistaa se valtuuston tutkittavaksi. Tämän johdosta kamari myöhemmin antoi valtuustolle ehdotuksen hovineuvos D. J. Wadénin kanssa tehtäväksi, kyseistä valaistusta koskevaksi sopimukseksi, jonka valtuusto hyväksyi. Sopimuskirja oli seuraavansisältöinen:

Urakkasopimus.

Täten rahatoimikamari antaa hovineuvos D. J. Wadénille urakalle sähkövalaistuksen järjestämisen (Helsingin) kaupungissa IV kaupunginosan kortteliin n:o 69 a Keltanokkaan tonteille n:ot 1 ja 2 Malminkadun varrelle rakennettuun kansakoulutaloon sekä sen hoitamisen kuluvan vuoden lokakuun 1 p:stä lukien alla olevin ehdoin:

1) Puheena oleva valaistus on urakoitsijan asianmukaisesti järjestettävä ja niinä aikoina, jolloin koulussa luokkaopetusta annetaan, hoidettava käyttämällä siihen enintään satakolmekymmentä kappaletta sähkölamppuja, joiden tulee olla rakenteeltaan tarkoituksenmukaiset ja valovoimaltaan vastata ainakin kuuttatoista normaalkynttilää. Lamppujen sijoituksessa urakoitsijan on noudatettava kansakoulujohtokunnan antamia ohjeita.

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 2 §. — ²⁾ Ks. s. 93. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 8 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 6 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 13 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. huhtik. 10 §.

2) Urakoitsijan on omalla kustannuksellaan hankittava ja paikoilleen asetettava kaikki valaistukseen tarvittavat koneet ja kaikki muu kalusto samoin kuin myös pantava kuntoon tätä varten tarpeellinen vesijohto. Vedenkulutuksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan kuitenkin kaupunki, joka myös maksutta luovuttaa talon kellarikerroksesta tarpeellisen eristetyn tilan höyry- ja sähkökoneille sekä polttoaineille.

3) Urakoitsija saa tämän tehtävän suorittamisesta kaupungilta seuraavan korvauksen, nimittäin: a) itse asentamistyöstä 6,400 markkaa kerta kaikkiaan, mikä rahamäärä hänelle maksetaan ennakolta tätä sopimuskirjaa allekirjoitettaessa; sekä b) valaistuksen ylläpitämisestä 4,368 markkaa vuosittain, mikä määrä hänelle maksetaan joka vuosi kesäkuun 15 p:nä ja joulukuun 15 p:nä, 2,184 markkaa kullakin kerralla.

4) Kaikki valaistukseen käytetyt johdot, lamput, lampunvarret ja varusteet joutuvat urakka-ajan päättyessä kaupungin omaisuudeksi.

5) Jos rahatoimikamari havaitsee urakoitsijan osoittaneen huolimattomuutta tai taidon puutetta tehtävänsä asianmukaisessa täyttämässä, on kamarilla oikeus enemmittä mutkitta erottaa hänet urakasta. Ellei häntä siitä eroteta, hän on velvollinen sinä aikana, jolloin sähkövalaistus on keskeytettävä, kustantamaan muun tyydyttävän valaistuksen, jonka kansakoulujohtokunta siinä tapauksessa, että urakoitsija sen laiminlyö, hankkii. Samalta ajalta hän myöskin menettää kaiken sen korvauksen, joka tämän sopimuskirjan perusteella olisi hänelle kuulunut valaistuksesta. Ellei keskeytys kestä yhtä koulupäivää kauemmin, ei urakoitsijalle kuitenkaan koidu muuta seuraamusta kuin että edellä kosketeltu korvaus mainitulta päivältä pidätetään.

6) Jos urakoitsija kuolee urakka-ajan kestäessä, ovat hänen oikeudenomistajansa velvolliset ja oikeutetut edellä mainitun tehtävän suorittamisessa astumaan hänen tilalleen kuluvan lukuvuoden loppuun. Mutta urakan jatkaminen siitä eteenpäin riippuu mainittujen oikeudenomistajain ja rahatoimikamarin kesken tehtävästä eri sopimuksesta.

7) Niiden velvoitusten täyttämistä, joihin urakoitsija tällä sopimuksella on sitoutunut, sekä kaikkien niiden kustannusten ja vahinkojen korvaamisesta, jotka voivat johtua siitä, ettei urakoitsija täytä mainittua sitomusta, samoin kuin hänelle suoritettujen ennakkomaksujen korvaamisesta hän on velvollinen antamaan rahatoimikamarille sen hyväksymän pätevän takauksen tai muun tyydyttävän vakuuden.

Lisämääräraha kansankirjastolle. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti¹⁾ kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan käyttämään vuoden 1885 kirjain ja sanomalehtien ostomäärärahasista jääneen 1,343: 16 markan suuruisen säästön samaan tarkoitukseen vuonna 1886, kuitenkin lausuen toivomuksen, että edellä mainitunlaisia virheitä vastedes vältettäisiin.

Määrärahoja viemärikanavia varten. Teurastajamestari C. Lindrothin esittämän anomuksen, että viemärikanava tehtäisiin lähinnä Kolmikulmaista toria sijaitsevaan kaltevaan osaan Erottajaa, kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ rahatoimikamarin sitä puollettua; tarkoitukseen myönnettiin 240 markan suuruinen määräraha.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto edelleen myönsi³⁾ 320 markan määrärahan Hakasalmenkadun alla olevan viemärikanavan jatkamiseen 160 jalkaa eteenpäin.

Terveydenhoitolautakunnan esityksen, että Fabianinkadun alla olevaa viemärikanavaa jatkettaisiin mainitun kadun varrella olevasta talosta n:o 23 taloon n:o 21, kaupunginvaltuusto lähetettyään⁴⁾ sen rahatoimikamariin myöntyi⁵⁾ tämän puoltavan lausunnon mukaisesti; tarkoitukseen myönnettiin 300 markan suuruinen määräraha.

Rahatoimikamarin tekemän esityksen, että kaupungin vuoden 1887 talousarvioon merkittäisiin 1,900 markan määräraha viemärikanavan laskemiseen Pohj. Esplanaadikatuun sen talosta n:o 39 Mikaelinkatuun asti,

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 18 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 33 §. — ³⁾ S:n 21 p. syysk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. syysk. 11 §.

kaupunginvaltuusto ensin lähetti¹⁾ talousarviovaliokuntaan, minkä jälkeen se tämän valiokunnan talousarviomietinnössään²⁾ antaman puoltavan lausunnon mukaisesti hyväksyttiin³⁾.

Katuvalaistusajan pidentäminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ valaistusvuoden aikataulun muutoksen, jonka mukaan katuvalaistus jatkuisi toukokuun 15 p:ään eikä vain huhtikuun 30 p:ään, ja myönsi tähän tarkoitukseen kuluvaksi vuodeksi 700 markan määrärahan.

Kaasun tilavuuden mittauskojeen asettaminen. Kaasuntarkastajan, vapaaherra A. B. af Schulténin tekemän esityksen, että erityiseen kaupungin luovuttamaan huoneeseen asetettaisiin kaupungin omistama, varastusuojassa säilytetty tilavuuden mittauskoje kaasukellon tarkastusta varten, kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään⁵⁾ sen rahatoimikamariin tämän lausunnon mukaisesti epäsi⁶⁾; sitä vastoin valtuusto kamarin ehdotuksesta suostui siihen, että mainitun kojeen sai asettaa yliopiston tähän tarkoitukseen käytettäväksi luovuttamaan huoneeseen.

Maitolasista tehtyjen kattolevyjen asettaminen katulyhtyihin. Kaasuntarkastajan ehdotuksen ja rahatoimikamarin esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto valtuutti⁷⁾ kamarin tekemään Helsingin kaasuvalaistusosakeyhtiön kanssa sopimuksen siitä, että yhtiö toimitti kaupungin katujen ja yleisten paikkain kaasulyhtyjen kattolasien vaihtamisen n.s. maitolasista tehtyihin kattolevyihin saaden siitä korvaukseksi kaupungilta 800 markkaa kerta kaikkiaan sekä sitoutuen ilman eri hyvitystä vastedes asianmukaisesti pitämään kunnossa mainituissa lyhdyissä olevat maitolasit ja niiden kuluessaan menettäessä valkean värinsä vaihtamaan ne uusiin samanlaisiin.

Hätäaputöiden järjestäminen. Sitten kun vaivashoitohallitus vallitsevan työnpuutteen johdosta oli esittänyt, että ryhdyttäisiin erityisiin toimenpiteisiin työansion järjestämiseksi kaupungin ruumiillisen työn tekijöille, kaupunginvaltuusto heti myönsi⁸⁾ 10,000 markan määrärahan Pursimies- ja Oikokatujen tasoitustöiden aloittamiseksi samalla määräten, ettei näitä töitä ollut annettava urakalle, vaan että ne oli suoritettava kaupungin laskuun alhaisesta päiväpalkasta ja muuten järjestettävä todellisina hätäaputöinä kaupungin omille työntekijöille, joita niihin sen tähden etusijassa oli otettava. Sen ohessa valtuusto asetti valiokunnan, johon kuuluivat vtt Sandberg, Tallqvist ja Brummer sekä oikeusraatimies E. Öhman ja kaupungininsinööri F. O. Ehrström ja joka sai tehtäväkseen laatia ehdotuksen näiden töiden lisäksi mahdollisesti tarvittavista hätäaputöistä ja niitä varten tarpeellisten varojen hankkimisesta. Valiokunta ryhtyi sen jälkeen toimenpiteisiin töiden aloittamiseksi viipymättä edellä mainituilla kaduilla. Näihin töihin otettu työvoima nousi 220 mieheen, joilla kaikilla oli kotipaikkaoikeus kaupungissa, ja päiväpalkka vaihteli 80 pennistä 1:20 markkaan. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti⁹⁾:

1) puolestaan hyväksyä rakennuskonttorin laatimat Pursimies-, Oiko-, Raatimies- ja Hietalahdenkatujen tasoitusta osoittavat profiilipiirustukset

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 21 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 7 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. helmik. 3 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 4 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. toukok. 9 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. tammi-
mik. 6 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. helmik. 14 §.

sekä antaa konttorille tehtäväksi laatia myöskin Neitsytpolun profiili-piirustuksen;

2) valtuuttaa rahatoimikamarin ottaen huomioon töiden suoritus-tavasta annetut määräykset antamaan suorittaa sekä Pursimies- ja Oikokatujen että myös Raatimieskadun, Neitsytpolun ja Hietalahden-kadun tasoituksen nyt mainitussa järjestyksessä sikäli kuin se havaittiin tarpeelliseksi työansion hankkimiseksi työnhakijoille; kamarin tuli joka kerta kun uusi työ pantiin alulle ilmoittaa siitä valtuustolle; sekä

3) myöntää näitä töitä varten enintään 40,000 markkaa, mitkä varat rahatoimikamari oikeutettiin ottamaan lainaksi kahta vuotta lyhyem-mäksi ajaksi pääasiassa käyttäen kaupungin vuoden 1886 talousarvioon otettua kassakreditiiviä.

Rahatoimikamari ilmoitti ¹⁾ myöhemmin, että tasoitustyöt Pursimies-kadulla ja Oikokadulla oli pääasiassa suoritettu loppuun ja Raatimieskadun ja Neitsytpolun vastaavat työt aloitettu. Myöhemmin kamari ilmoitti ²⁾, että hätäaputyöt olivat pysähtyneet alhaiseksi määrätyn päiväpalkan takia. Oikokadulla oli työt silloin kokonaan loppuun suoritettu, Pursimieskadulla kaikki louhimistyöt ja suurin osa täyttämistöistä. Raatimieskadulla oli niinkään louhimistyöt suoritettu, mutta erinäisiä täyttämistöitä oli jäl-jellä, ja Neitsytpolulla oli vain eräät suurehkot louhimistyöt ehditty suorittaa.

Vuokra-avustus vankeusyhdistyksen majalalle. Vankeusyhdistyksen kes-kustoimikunnan esittämän anomuksen saada kaupungin varoista avustusta yhdistyksen perustamalle vapautettujen miesvankien majalalle kaupungin-valtuusto ensin lähetettyään ³⁾ sen rahatoimikamariin hyväksyi ⁴⁾ myön-täen keskustoimikunnalle 50 markan kuukausimäärärahan huoneiston vuokraamiseksi majalalle vuokravuodeksi 1886—87.

Vuokra-avustus lasten työhuoneelle. Sokeainkodin johtajattaren neiti H. M. Ingmanin y. m. esittämän anomuksen 1,200 markan suuruisen vuokra-avustuksen myöntämisestä suunnitellulle uudelle köyhien lasten työhu-oneelle, joka järjestettäisiin samanlaiseksi kuin hakijain aikaisemmin perus-tama lasten työhuone, kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään ⁵⁾ sen raha-toimikamariin hyväksyi ⁶⁾, kuitenkin ainoastaan vuodeksi.

Määräraha kansantajuisia esitelmiä varten. Helsingin työväenyhdis-tyksen anomuksen 1,500 markan avustuksen myöntämisestä yhdistyksen kansantajuisien esitelmien aiheuttamien kustannusten suorittamiseen vuonna 1887 kaupunginvaltuusto lähetti ⁷⁾ talousarviovaliokuntaan. Tä-mään talousarvioletinnössään ⁸⁾ antaman puoltavan lausunnon mukai-sesti valtuusto sen jälkeen talousarvion käsittelyssä päätti ⁹⁾ myöntyä anomukseen.

Kaupungille lahjoitettujen rahastojen kirjanpito, hoito ja käyttö. Kaupun-gin vuoden 1884 tilien tarkastajat olivat esittäneet erinäisiä toivomuksia ¹⁰⁾, jotka koskivat rahatoimikamarin hoidettavina olevien kaupungille lahjoit-tettujen rahastojen hoitoa sekä niiden tuoton käyttöä. Tämän johdosta kamari vuonna 1886 teki kaupunginvaltuustolle esityksen ¹¹⁾, jossa ehdotetiin toisaalta erinäisten rahastojen korkojen käyttöön, toisaalta rahastojen kirjanpitoon tehtäväksi muutoksia. Tämä esitys perustui kamarin asetta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 13 §. — ²⁾ S:n 18 p. toukok. 11 §. — ³⁾ S:n 27 p. huhtik. 18 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 13 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. toukok. 2 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. kesäk. 18 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. marrask. 3 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 94. — ¹¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

man valiokunnan mietintöön ¹⁾ ja valiokunnan laatimaan kaupungin rahastoja ja niiden tilaa valaisevaan katsaukseen ¹⁾. Sen jälkeen kun asiakirjat valtuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti oli julkaistu painosta, valtuusto rahatoimikamarin hoidossa olevien rahastojen korkojen käytön suhteen hyväksyi ³⁾ mainitun valiokunnan ehdottamat ja kamarin puoltamat määräykset, nimittäin:

1) että kaupungin vaivahoidon, kansakoululaitoksen tai terveydenhoidon hyväksi ilman määräästä niiden vuotuisten korkojen jakamisesta lahjoitettujen J. Sederholmin, N. Heidenstrauchin, C. J. Nordenstamin, J. D. Weckströmin, Suomen vapaamuurariloošien, Medborgarkassan-rahaston, Helsingin kaupungin kirkonvaivaisrahaston, Viaporin koulu-, vaivahoito- ja työhuonelaitoksen, L. Sederholmin, C. O. af Forselles'in, J. Mobergin, J. A. Ehrenströmin, keisari Nikolai I:n, keisari Nikolai I:n ja hänen puolisonsa, A. Ekholmin, C. Ch. Schulinin, W. Elgin (köyhäinkoulun rahaston), Helsingin tanssiseurain ja E. Soltikoffin rahastojen sekä perintöruhtinas Nikolai Aleksandrovitschin rahaston (kaupungin asukkaitten keskuudessa kerätyn hänen mukaansa nimitetyn osaston perustamiseksi kaupungin kuumesairaalaan) vuotuisten korkojen jatkuvasti kuten siihenkin asti tuli sisältyä kaupunginkassaan;

2) että köyhien avustamiseksi siten, että niiden korot jaettiin, lahjoitettujen C. G. Hänellin, P. Demidoffin, O. Palmbladin, G. C. Brobergin, L. Oikelinin, M. C. Mattheiszenin, C. Othmanin, A. F. Sierckin, W. Elgin (»kainojen köyhäin» rahasto), C. Sierckenin, E. M. Lampan, H. Ch. Gripenbergin (kaksi eri rahastoa), M. Weckströmin ja L. Gardbergin rahastojen vuotuiset korot käytti vaivahoitohallitus ja A. S. Arosinin rahaston korot kaupungin maistraatti ja kirkkoherra yhteisesti, kumpaisessakin tapauksessa ottaen huomioon lahjoittajain jakoa koskevat määräykset;

3) että avustuksiksi, apurahoiksi ja palkkioiksi koulunoppilaille lahjoitettujen C. O. Cronstedtin, J. H. von Guttoffskijn ja C. P. Nybergin yhteisen rahaston, Helsingin anniskeluosakeyhtiön rahaston ja keisari Aleksanteri II:n rahastojen (2 kpl., kerätyt kaupungin asukkaiden keskuudessa vuoden 1880 maaliskuun 2 p:n hallitusriemujuhlan johdosta) koroista ensiksi mainitun rahaston korot oli kansakoulujohtokunnan käytettävä avustuksiksi kansakoulujen varattomille oppilaille ja muiden rahastojen korot asianomaisten koulunjohtokuntain apurahoiksi ja palkinnoiksi kansakoulujen ja reaalikoulun oppilaille;

4) että lastenkodin hyväksi lahjoitettujen J. P. Chrogeliuksen ja H. Arnellin rahastojen korot oli Rouvasväenyhdistyksen käytettävä tarkoituksensa, kuitenkin lukuun ottamatta viimeksi mainitusta rahastosta eräälle palvelijattarelle hänen elinajakseen maksettavaa määrärahaa; sekä

5) että K. W. Törmälän lahjoitus vanhojen palvelijattarien kodin pohjarahastoksi sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiön lahjoitus pahantapaisten lasten turvakodin pohjarahastoksi oli jatkuvasti pidettävä korkoa kasvamassa ja korot lisättävä pääomaan sekä kysymys niiden tuoton käytöstä toistaiseksi jätettävä sillensä.

Sen ohessa kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin hoidossa olevien rahastojen kirjanpitoa koskevassa kysymyksessä hyväksyi seuraavat valiokunnan ehdottamat ja kamarin puoltamat määräykset, nimittäin:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 13 §. — ³⁾ S:n 2 p. maalisk. 2 §.

6) että kaikki kohdassa 1) mainitut rahastot lukuun ottamatta W. Elgin (ks. kohtaa 8), Helsingin tanssiseuran (ks. s:n), perintöruhtinas Nikolai Aleksandrovitschin (ks. kohtaa 7) ja E. Soltikoffin (ks. s:n) rahastoja oli kirjattava yhteiselle tilille, kuitenkin siten, että rahastot jokaisen vuoden päättyessä oli siirrossa nimeltä ja pääomamäärältä eriteltävä;

7) että kuumesairaalalle lahjoitetut perintöruhtinas Nikolai Aleksandrovitschin ja E. Soltikoffin rahastot oli kirjattava samalle tilille ja tilinpäätöksessä nimeltä ja pääomamäärältä eriteltävä;

8) että samalla tavalla oli meneteltävä köyhäinkoulua varten lahjoitetun W. Elgin rahaston ja Helsingin tanssiseuran Bell-Lancasterkoulun rahaston suhteen;

9) että C. G. Hanellin, P. Demidoffin, O. Palmbladin, G. C. Brobergin, L. Oikelinin, M. C. Mattheiszenin ja C. Othmanin rahastot, joiden vuosikoron vaivashoitohallitus jakoi, oli vietävä yhteiselle tilille, kuitenkin siten, että rahastojen nimet, pääomat ja kertyneet korot oli eriteltävä;

10) että samoin seuraavat kaupungin köyhille lahjoitetut rahastot, nimittäin A. F. Sierckin, W. Elgin kainojen köyhien, C. Sierckenin ja E. M. Lampan rahastot, H. Ch. Gripenbergin eläkerahasto sekä M. Weckströmin ja L. Gardbergin rahastot oli vietävä kirjoihin yhteiselle tilille, kuitenkin erittelemällä rahastojen nimet, pääomat ja kertynyt korko;

11) että reaalikoulun molemmat stipendirahastot, joista toinen oli Helsingin anniskeluosakeyhtiön lahjoittama, toinen kerätty vuoden 1880 maaliskuun 2 p:n hallitusriemujuhlan johdosta, myöskin oli yhdistettävä samalle tilille merkitsemällä rahastojen nimet, pääomamäärät ja korot tilinpäätöksessä erikseen;

12) että H. Ch. Gripenbergin ja Helsingin anniskeluosakeyhtiön lahjoitukset huonosti hoidettujen ja pahantapaisten lasten turvakodin hyväksi, niinkään oli vietävä yhteiselle tilille edellä mainitulla tavalla; samoin kuin

13) että kaikille muille rahastoille, nimittäin C. O. Cronstedtin, J. H. von Gutofskijn ja C. P. Nybergin yhteisesti lahjoitetulle rahastolle, A. S. Arosinin rahastolle, vuoden 1880 maaliskuun 2 p:n hallitusriemujuhlan johdosta kansakoulujen hyväksi kerätylle rahastolle, J. P. Chrogeliuksen, H. Arnellin ja K. W. Törmälän rahastoille, sekä kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastolle oli kirjoissa avattava erityiset tilit.

Edellä mainittu valiokunta oli mietinnössään myöskin ehdottanut, että kaupunginvaltuusto tekisi päätöksen kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston käytöstä; tämä rahasto oli näet saavuttanut 10,000 markan määrän, johon sen valtuuston vuonna 1875 tekemän päätöksen ¹⁾ mukaan tuli nousta, ennenkuin kysymys sen käytöstä otettiin harkittavaksi. Kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ asian tämän osan valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borgström ja Lindholm sekä yliopettaja F. V. Heikel ja joka sai tehtäväkseen laatia rahaston käyttämistä tarkoitukseensa koskevan ehdotuksen. Tämän valiokunnan asiasta antaman mietinnön ³⁾ saavuttua valtuusto pääasiallisesti valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾:

että kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahasto vastedes oli säilytettävä pääomamäärältään 10,000 markan suuruisena, että kaupungin rahatoimilaitoksen tuli sitä hoitaa ja että sen korot oli jaettava kaupungissa

¹⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 60—61. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 17 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 25 §.

olevien vähintään neljänkymmenen vuoden ikäisten hyväksi arvosteltujen palvelijain ja palvelijattarien kesken;

että anomukset päästä osallisiksi näistä apurahoista otettaisiin vastaan ajoissa julkaistun ilmoituksen nojalla lokakuun kuluessa ja että ne ratkaisisi kaupunginvaltuuston vuosittain asettama kolmimiehinen valiokunta, jonka valtuuston varsinaisessa joulukuun kokouksessa tuli valtuustolle ilmoittaa toimitettu avustusten jako; avustummäärien tuli vaihdella 50:stä 100 markkaan, ja rahatoimikamarin huolehtia niiden tallettamisesta säästö-laitokseen; sekä

että tehtyjä avustusanomuksia tutkittaessa etusija oli annettava sille, joka oli kauan aikaa pysynyt samassa toimessa, ennen sellaista, joka usein oli vaihtanut paikkaa, vanhemmalle hakijalle ennen samanarvoista nuorempaa ja naispuoliselle ennen samanarvoista miespuolista sekä että palvelija tai palvelijatar, joka kerran oli saanut apurahan, voi saada sellaisen uudestaan viiden vuoden kuluttua.

Erinäisten vaivaihoidon hyväksi lahjoitettujen rahastojen sijoittaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt ¹⁾ valiokuntaan vaivaihoidon hallituksen tekemän esityksen, että erinäisten vaivaihoidon hyväksi lahjoitettujen rahastojen hallintoa muutettaisiin siten, että niiden tuotto tulisi olemaan 6 % 4 ½ %:n sijasta sekä että rahamäärä, joka vastasi 1 ½ % näistä rahastoista, myönnettäisiin hallitukselle lukien marraskuun 1 p:stä 1882. Valiokunnan mietinnössään esittämän ehdotuksen johdosta valtuusto vuonna 1886 päätti ²⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin korkeimman mahdollisen koron saamiseksi puheena oleville rahastoille antamaan ne lainaksi täysin varmaa kaupunki- tai maakiinteistöön myönnettyä kiinnitystä vastaan, mutta muuten evätä hallituksen esityksen.

J. A. J. Pippingsköldin rahaston hoito. Maistraatti anoi, että professori J. A. J. Pippingsköldin turvattomien äitien hyväksi lahjoittama rahasto kirjattaisiin rahatoimikonttorissa ja sen varat säilytettäisiin kaupunginkassan holvissa, kunnes lahjoittajan edellyttämä yhdistys tai laitos otti rahaston hoidettavakseen tai siitä kenties toisin määrättiin. Lähetettyään ³⁾ asian rahatoimikamariin kaupunginvaltuusto kamarin lausunnon mukaisesti päätti ⁴⁾ ilmoittaa maistraatille, ettei mikään estänyt asettamasta mainittua rahastoa kamarin hallinnon alaiseksi kamarin ollessa velvollinen rahaston korkovaroista suorittamaan ne maksut, jotka maistraatti lahjoituskirjan määräysten nojalla kamarille esitti; jos taas maistraatti itse aikoi hoitaa rahaston hallinnon, oli sillä oikeus säilyttää rahaston varat kaupungin kassaholvissa lukitussa lippaassa, mutta siinä tapauksessa rahatoimilaitoksen ei tullut mitenkään puuttua rahaston kirjanpitoon.

Klara Wilhelmina Törmälän rahaston tilit. Rahatoimikamari antoi kaupunginvaltuustolle kaupunginkamreerin laatimat Klara Wilhelmina Törmälän testamenttirahaston tilit vuodelta 1885. Asia ei antanut ⁵⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Avustusten antaminen kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta. Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastoa koskevien määräysten ⁶⁾ mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ asettaa kolmijäsenen valtiokunnan jakamaan avustuksia rahaston korkovaroista ja valitsi ⁸⁾ sen jäse-

¹⁾ Ks. s. 94. — ²⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 15 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. marrask. 14 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 11 §. — ⁶⁾ Ks. s. 156. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 25 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. marrask. 20 §.

niksi vtt Borgströmin, Schildtin ja Lindholmin. Valiokunta ilmoitti sen jälkeen myöntäneensä 50 markan suuruiset avustukset kahdelletoista palvelijattarelle, nimittäin Ch. W. Westerlundille, A. F. Lampénille, I. S. Nybergille, M. Johansdotterille, A. S. Ahlstenille, M. Ch. Ahlrotille, S. Heleniukselle, A. S. Näsmanille, E. U. Lihrille, H. Ch. Lindqvistille, M. H. Sarfille ja G. Gröndalille. Valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti¹⁾:

antaa rahatoimikonttorin toimesta tallettaa jokaiselle näistä palvelijattarista säästöpankkutilille 50 markkaa;

julkisen tiedoksiannon jälkeen antaa siten palkittujen palvelijattarien rahatoimikamarista saada mainitut säästöpankkikirjat ynnä jättämänsä todistukset; sekä

samaton ilmoituksen jälkeen rahatoimikonttorissa antaa muille hakijoille takaisin heidän jättämänsä palvelus- ja mainetodistukset.

Kaupungin vuoden 1887 meno- ja tulosääntö. Maistraatti antoi kaupunginvaltuustolle Helsingin kaupungin meno- ja tuloarvion vuodelle 1887²⁾, joka oli laadittu rahatoimikamarin vastaavan ehdotuksen³⁾ johdolla, ynnä siihen liittyvät asiakirjat. Valtuusto lähetti⁴⁾ asian jo aikaisemmin asetettuun⁵⁾ talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallqvist, Brummer, Kurtén, Grönqvist, Runeberg, Schildt ja Kullhem. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä⁶⁾ valiokunta ehdotti maistraatin ehdotukseen erinäisiä muutoksia.

Kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyssä⁷⁾ vahvistaman vuoden 1887 meno- ja tulosäännön⁸⁾ loppusummat olivat seuraavat:

M e n o t.

I. Kaupungin velat	Smk	216,877: 69
II. Kaupungin virastot	»	167,380: —
III. Kunnallishallinto	»	139,952: 33
IV. Katuvalaistus	»	80,619: 03
V. Palolaitos	»	58,274: 45
VI. Poliisi- ja vankeinhoito	»	163,914: —
VII. Terveysten- ja sairaanhoito	»	40,063: —
VIII. Vaivaishoito	»	128,671: 50
IX. Opetustoimi	»	267,833: 28
X. Kaupungin yleiset rasitukset	»	325,821: 24
XI. Vesijohto	»	53,250: —
XII. Yleiset työt	»	630,230: —
XIII. Eläkkeet	»	4,639: 98
XIV. Sekalaista	»	421,400: —
Yhteensä Smk		2,698,926: 50

T u l o t.

Arvioitu säästö vuodesta 1886	Smk	75,000: —
I. Korot	»	30,051: 75
II. Tontinlunastukset	»	24,940: —

¹⁾ S:n 29 p. jouluk. 5 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — ³⁾ S:n n:o 23. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. marrask. 19 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27.

III.	Kaupungin kiinteä omaisuus	Smk	167,805: —
IV.	Tonttiverot	»	1,900: —
V.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	381,709: —
VI.	Sekalaiset tulot	»	348,892: 20
VII.	Valtionavut	»	144,015: 23
VIII.	Vesijohto	»	157,000: —
IX.	Lainat	»	695,430: —
X.	Taksoitus	»	672,183: 32

Yhteensä Smk 2,698,926: 50

Vuoden 1886 talousarvioon verraten vahvistetussa vuoden 1887 talousarviossa on havaittavissa erinäisiä muutoksia, joista tärkeimpiä seuraavassa kosketellaan.

M e n o s ä ä n t ö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Kaupungin velat, merkityt määrärahat lisääntyivät vuoden 1886 vastaavaan pääluokkaan verrattuna 15,144: 98 markkaa. Uusina erinä tulivat tähän 1,310 markan suuruinen kuoletuslisä viertotieobligatioiden kuoletusrahastoon sekä 12,400 markan määräraha vesijohtolainan ensimmäistä kuoletusta varten. Kassa-kreditiivin provisio- ja korkomäärärahaa korotettiin sen ohessa 2,000 markkaa. Sitä vastoin alennettiin m. m. raatihuonerakennusta varten otetun lainan kuoletus- ja korkomäärärahoja 180: 64 markkaa sekä vesijohtolainan korkomäärärahaa 310 markkaa. — Toisessa pääluokassa, Kaupungin virastot, lisäys oli 2,407: 73 markkaa. Tässä kohdassa korotettiin pääasiallisesti vuonna 1885 hyväksytyyn uuden palkkaussäännön¹⁾ johdosta maistraatin määrärahoja yhteensä 10,000 markkaa, raastuvanoikeuden yhteensä 25,500 markkaa sekä maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteisten apulaisten ja palveluskunnan määrärahoja yhteensä 4,614: 40 markkaa, sekä tarverahoja 1,000 markkaa jota vastoin määräraha maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenille korvauksiksi lakkautetuista perunkirjoitus- ja perinnönjakoprocenteista, 35,000 markkaa, poistettiin kokonaan ja eläkemäärärahat siirrettiin uuteen pääluokkaan, kolmanteentoista (ks. alemm.). — Kolmannessa pääluokassa, Kunnallishallinto, oli havaittavissa lisäystä 4,822: 65 markkaa. Uusia olivat tässä pääluokassa 2,600 markan määräraha metrijärjestelmän mukaisten painojen ja mitta-astiaain ostamiseksi²⁾ tuulaakikonttoriin, 900 markkaa Kaivopuiston päällysmiehen palkkaamiseksi rakennuskonttoriin sekä 2,000 markkaa tarveaineiden vartijain palkkaamiseksi samaan konttoriin. Sitä vastoin jäi tämän konttorin kohdalta pois 2,000 markan suuruinen määräraha muutetun kaupunginasemakaavan ehdotuksen puhtaaksiirtämistä ja kopioimista varten sekä 4,800 markan määräraha It. viertotien huvilain mittauksia, kartoittamista ja uutta jaoitusta varten. Muista muutoksista oli huomattava, että rahatoimikamarin jäsenten palkkioita laskettuina uuden 20 markan arvioperusteen mukaan kokoukselta korotettiin 3,200 markkaa ja kamarin tarverahoja 400 markkaa; edelleen kaupunginkamreerin palkkaa (uusi ikälisäys lukuun otettuna) 1,308: 33 markkaa, kaupunginkasööriin 800 markkaa, tuulaakikonttorin vahtimestarien yhteensä 342: 88 markkaa, satamakonttorin nuoremman vahtimestarin 100 markkaa ja rakennuskonttorin kirjanpitäjän 900 markkaa, jota vastoin kaupunginvaltuuston kanslian vahtimestarin palkkaa vähennettiin 200 markkaa sekä tuulaakikonttorin määrärahaa

¹⁾ Ks. s. 80 ja seur. — ²⁾ Ks. s. 148.

vaakojen ostoon 200 markkaa ja tarverahamäärärahaa niinkään 200 markkaa. Rahatoimikamarin kanslia-apulaisten ja vahtipalveluskunnan määrärahan sijaan, joka oli ollut suuruudeltaan 2,400 markkaa, merkittiin 1,200 markan määräraha kanslia-apulaista ja toinen 800 markan suuruinen vahtimestaria varten; viimeksi mainitun vuosipalkka oli siihen asti ollut 600 markkaa. — Neljännen pääluokan, Katuvalaistus, kokonaismäärä lisääntyi 6,526: 53 markkaa, mistä 4,586: 53 markkaa tuli kaasuväläistuksen ja 1,940 markkaa tärpätti- ja petroolivalaistuksen osalle. Kummassakin ryhmässä lisääntyi lyhtyjien lukumäärä, jälkimmäisessä m. m. Kaivopuiston itäisen huvila-alueen valaistusta varten. — Viides pääluokka, Palolaitos, osoitti määrärahan lisäystä yhteensä 1,002: 35 markkaa. Tässä huomataan uusi 1,000 markan määräraha höyryruiskun korjaamiseen sekä korotettiin m. m. lämmitys- ja valaistusmäärärahoja yhteensä 305: 25 markkaa ja palkkausmäärärahoja 970 markkaa, kun taas uuden kaluston ostomääräraha supistui 1,350 markkaa. — Kuudes pääluokka, Poliisi- ja vankeinhoito, kohosi 2,068 markkaa lisäyksen aiheutuessa poliisimestarille ja alipoliisimestarille myönnettyistä henkilökohtaisista palkanlisäyksistä, jotka olivat edelliselle 2,000 markkaa ja jälkimmäiselle 1,000 markkaa. Sitä vastoin poliisilaitoksen tallin määrärahat supistuivat heinien ja kaurain hintain alenemisen johdosta yhteensä 782 markkaa ja toisen poliisivartiokonttorin huoneiston vuokra 150 markkaa. — Seitsemännessä pääluokassa, Terveyden- ja sairaanhoito, kokonaissumma väheni 1,873: 35 markkaa. Tästä jäivät kokonaan pois 2,100 markan määräraha erästä sairaalanvuokraa varten ja 2,000 markan määräraha uuden sairaalan kalustoa varten. Sen sijaan korotettiin naislääkärin palkkaamiseen ¹⁾ myönnettyä määrärahaa, joka aikaisemmin oli laskettu ainoastaan viideltä kuukaudesta, 1,566: 65 markkaa, jolloin se merkittiin koko vuodeksi, edelleen määrärahaa sairaalatarvekaluja ja sekalaisia kustannuksia varten 500 markkaa sekä elintarpeiden tarkastusaseman ylläpitomäärärahaa 100 markkaa. — Kahdeksannessa pääluokassa, Vaivahoito, määrärahan summa lisääntyi 7,961: 50 markkaa. Uusi oli tässä pääluokassa 420 markan määräraha sairaanhoitajattaren palkkaamiseksi vaivaistalon lastenosastolle.

Sen ohessa lisättiin tarkastusmatkoista suoritettavien korvausten määrärahaa 150 markkaa, köyhien suoranaisten avustusten määrärahaa 7,000 markkaa, vaivaistalon ulkopuolella annetun sairaanhoidon määrärahaa 200 markkaa, määrärahaa mielisairaiden henkilöiden hoidon kustantamiseksi Lapinlahden hoitolaitoksessa ja Seilin sairaalassa 500 markkaa, arvaamattomiin tarpeisiin ja sekalaisiin menoihin myönnettyä määrärahaa niinkään 500 markkaa sekä asevelvollisten perheiden avustusmäärärahaa 180 markkaa. Yksi ainoa määräraha supistui, nimittäin vaivaistalon korjaustöiden määräraha 988: 50 markkaa. — Yhdeksännessä pääluokassa, Opetustoimi, lisäys oli 18,148: 11 markkaa. Uutena määrärahana merkittiin tähän 12,154 markan avustus käsityöläiskouluille ²⁾ ennen veistokoululle myönnetyn 5,000 markan sijasta. Uusia olivat myöskin 940 markan määräraha asetuksen mukaisen avustuksen suorittamiseksi kansakoulunopettajain eläkkeitä varten ³⁾, 600 markkaa koulukirjaston pohjarahastoksi sekä 800 ja 600 markkaa vahtimestarin ja talonmiehen palkkaamiseksi Annankadun kansakouluun. Kansakoulujen menoarviossa korotettiin sen ohessa määrärahoja opettajain ja opettajattarien palkkausta varten

¹⁾ Ks. s. 172. — ²⁾ Ks. s. 168. — ³⁾ Ks. s. 151.

yhTEensä 18,999: 42 markkaa sekä Kasarminkadun kansakoulun vahtimestarin ja talonmiehen määrärahaa 200 markkaa. Sitä vastoin poistettiin aikaisemmin tähän merkitty 800 markan suuruinen yhden opettajattaren eläkemäärä, joka siirrettiin uuteen kolmanteentoista pääluokkaan, ja vähennettiin muiden kustannusten määrärahoja 10,575: 31 markkaa; viimeksi mainittu supistus johtui m. m. siitä, että 5,000 markan suuruinen Kasarminkadun kansakoulutalon välikaton korjausmääräraha poistui ja että vuokramäärärahoja alennettiin 3,049: 98 markkaa. Kansankirjastossa ja lukusalissa korotettiin m. m. amanuenssien ja apulaisten määrärahoja 480 markkaa, mutta supistettiin palovakuutusmaksujen määrärahaa 300 markkaa. — Kymmenennessä pääluokassa, Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaissumma aleni 23,589: 80 markkaa koko alennuksen aiheutuessa vastaavan suuruudesta majoituskustannusten supistumisesta. — Yhdestoista pääluokka, Vesijohto, osoitti lisäystä 1,960 markkaa. Tässä korotettiin Vanhankaupungin vesijohtorakennusten, aitausten, koneiden ja patojen y. m. korjausmäärärahaa 3,100 markkaa, putkiverkon laajennusmäärärahaa yhteensä 3,770 markkaa ja sekalaisen pienempien töiden määrärahaa 790 markkaa, kun sitä vastoin 600 markan suuruinen vedenkulutusmaksujen perimismääräraha, 1,500 markan suuruinen palopostien muuttamista varten myönnetty määräraha sekä 3,600 markan määräraha »muuta kunnossapitoa» varten poistettiin. Samalla yhdistettiin määrärahat putkenlaskijain ja apurien palkkioita, suodattimen esimiehen apulaisia ja apureita sekä ylimääräisiä putkiverkkotyöntekijöitä varten yhteiseen nimikkeeseen Putkenlaskija- ja apuripäivätyöt. — Kahdennessatoista pääluokassa, Yleiset työt, lisäys oli 335,970 markkaa. Tässä pääluokassa korotettiin kaupungin omistamien talojen ja rakennusten kunnossapitomäärärahoja 10,100 markkaa, kaupungin satamain kunnossapitomäärärahoja 16,560 markkaa, kaluston osto- ja korjausmäärärahoja 1,000 markkaa, katujen tasoitusmäärärahoja 11,100 markkaa ja uudisrakennusyrityksiä varten myönnettyjä määrärahoja 331,650 markkaa. Viimeksi mainituista huomattakoon 160,000 markkaa kauppahallin rakentamiseksi Eteläsatamaan ¹⁾, 180,000 markkaa reaalikoulun talon rakentamista ²⁾ varten sekä 33,000 markkaa vanhan muonamakasiinin sisustamiseen tulli- ja pakkahuoneeksi ³⁾, jota vastoin Malminkadun kansakoulutalon määräraha, 25,000 markkaa, sekä kunnallisen sairaalan vesi- ja viemärijohtoja varten tarkoitettu määräraha, 21,650 markkaa, poistuivat. Alennuksia tässä pääluokassa taas tehtiin katujen, kanavain, viemäriojien ja rantalaiturien määrärahoista 15,820 markkaa, kaupungin yleisten teiden 500 markkaa, puhtaanapitotoimen määrärahoista 1,500 markkaa, kaupungin istutusten ja taimiston määrärahoista 3,500 markkaa sekä pesulaiturien, poijujen, halkomittojen y. m. kunnossapitoa ja arvaamattomia tarpeita varten merkityistä määrärahoista 6,000 markkaa samoin kuin viemärijohtojen rakentamismäärärahoista 7,120 markkaa. — Uuteen kolmanteentoista pääluokkaan, Eläkkeet, siirrettiin aikaisemmin toiseen ja yhdeksänteen pääluokkaan sisältyneet eläkemäärärahat; niistä poistui yksi ja pari uutta tuli lisäksi. Yhteensä kohosivat kyseiset määrärahat 133: 31 markkaa. — Neljännessatoista (ennen kolmannessatoista) pääluokassa, Sekalaisia, lisäys oli 326,600 markkaa. Uusia olivat tässä 287,000 markan määräraha Kaivopuiston lunastamista ⁴⁾ varten ja toinen 3,000 markan suuruinen

¹⁾ Ks. s. 133 ja seur. — ²⁾ Ks. s. 70. — ³⁾ Ks. s. 136. — ⁴⁾ Ks. s. 8.

raatihuoneen kalustoa varten. Sen ohessa lisättiin palovakuutusmaksujen määrärahaa 2,000 markkaa, vaaliluettelon rekisterin laatimista varten myönnettyä määrärahaa 400 markkaa, verotusvarojen y. m. poistamista varten merkittyä määrärahaa 5,000 markkaa sekä arvaamattomiin menoihin valtuuston määräyksen mukaan käytettävää määrärahaa 30,000 markkaa. Sitä vastoin poistettiin 800 markan suuruinen maanviljelys- ja kauppa-kemiallisen laboratorion avustuspääräraha.

Tulosääntö. Ensimmäinen osasto, Korot, osoitti vähennystä 2,010: 25 markkaa. Tähän tuli lisäksi uusi 7,700 markan erä Kaivopuiston alueen vuokratonttien lunastusmaksujen korkoja ja korotettiin muusta vuokratonttien lunastuksesta saatavaa tuloa 5,000 markkaa, jota vastoin pankkitalletusten ja juoksevan tilin korkoa alennettiin 11,000 markkaa, viertotieobligatioiden korkoja 700 markkaa ja lahjoitusrahastojen korkoja 3,010: 25 markkaa. — Toisen osaston, Tontinlunastukset, summa lisääntyi 12,940 markkaa, koska tuloarvioon tuli kaksi uutta erää, 11,000 markkaa vuokratonteista ja 1,940 markkaa Itäisen Kaivopuiston huvila-alueista ¹⁾. — Kolmannessa osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, oli havaittavissa 17,505 markan lisäys, jonka aiheuttivat uusi 12,500 markan suuruinen erä Kaivopuiston alueen vuokrista ¹⁾ sekä kolmen muun erän korotukset, nimittäin kaupunginaseமாகاavan ulkopuolella olevien tilain vuokrien, 2,500 markkaa, viertotievuokrain, 2,005 markkaa, ja satunnaisten sekä kenttäin vuokrain, 500 markkaa. — Viidennessä osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaissumma lisääntyi 5,965 markkaa. Tässä osastossa korotettiin kaupungin osuutta perunkirjoitusprosentteista 5,000 markkaa ja köyhäin osuutta näistä prosentteista 1,500 markkaa, jota vastoin Vanhankaupungin myllyn vuokraa ²⁾ alennettiin 535 markkaa. — Kuudennessä osastossa, Sekalaiset tulot, oli havaittavissa vähennystä 22,659: 80 markkaa kokonaan siitä johtuen, että Venäjän valtakunnanrahaston sotaväen majoituksesta suorittamaa korvausta supistettiin 23,589: 80 markkaa; sen sijaan korotettiin tuloerää sairaanhoidosta kunnallisessa sairaalassa 500 markkaa, kansakoulunoppilaiden oppilasmaksujen erää 300 markkaa ja tuloja kansakoulunoppilaiden käsitöistä 130 markkaa. — Seitsemännen pääluokan, Valtionavut, kokonaismäärä lisääntyi 3,041: 06 markkaa sen johdosta, että m. m. poliisilaitoksen valtionapua ³⁾ korotettiin 3,000 markkaa. — Kahdeksas osasto, Vesijohto, osoitti lisäystä 7,000 markkaa, millä määrällä vedenmyynnistä arviolta saatavaa tuloa lisättiin. — Uuteen yhdeksänteen osastoon, jonka otsake oli Lainat, merkittiin vuoden 1886 tuloarvioon sisältyneiden lainavarain lisäksi 300,000 markkaa Kaivopuiston lunastamista ja sikäläisten rakennusten korjaamista ⁴⁾ varten, 160,000 markkaa kauppalin rakentamiseen ⁵⁾ ja 22,430 markkaa vesijohdon laajentamiseen eli yhteensä 482,430 markkaa. — Taksoituksella koottava määrä vahvistettiin lopuksi niinkään uudessa kymmenennessä osastossa, Taksoitus, 672,183: 32 markaksi eli 15,422: 33 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1886 talousarviossa.

Valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto sen ohessa päätti, että kaupungille tuleva osuus paloviinaverosta, 7,805: 23 markkaa, oli käytettävä kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

Talousarvion käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarvioliokunnan ehdotuksesta päätti, että vahvistettu vuoden 1887 talousarvio oli julkaistava painosta.

¹⁾ Ks. s. 8. — ²⁾ Ks. s. 131. — ³⁾ Ks. ss. 91—92. — ⁴⁾ Ks. ss. 8 ja 142. — ⁵⁾

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ¹⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Annetut vuosikertomukset. Rahatoimikamari lähetti ²⁾ kaupunginvaltuustolle painetun kertomuksen toiminnastaan vuonna 1884.

Kertomukset vuodelta 1885 antoivat holhouslautakunta ³⁾, palotoimikunta ⁴⁾ sekä kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ⁵⁾. Näistä oli palotoimikunnan kertomus painettu, ja myöskin kansankirjaston ja lukusalin toimintakertomuksen valtuusto päätti painattaa.

Samaten lähetti kaasuntarkastaja ⁶⁾ valaistusvuotta 1885—86 koskevan kertomuksen, johon liittyi Kaasuvalaistusosakeyhtiön antamia tietoja kaasunkulutuksesta; tämänkin kertomuksen valtuusto määräsi painettavaksi.

Maistraatin uudestijärjestely. Valiokunta, jonka kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli asettanut ⁷⁾ antamaan lausunnon m. m. kunnallisporimestari O. L. Palmgrenin vireille panemasta ehdotuksesta, että maistraatti järjesteltäisiin uudelleen siten, että sen yksi kunnallisporimestarinvirka ja yksi notariuksenvirka lakkautettaisiin ja sen sijaan perustettaisiin yksi nuoremman oikeusraatimiehenvirka, antoi vuonna 1886 mietintönsä ⁸⁾. Valiokunta ehdotti siinä m. m., että valtuusto pääasiassa asettuisi kannattamaan maistraatin ehdotusta sekä siinä tapauksessa, että tälle saatiin esivallan vahvistus, vahvistaisi puheena olevan nuoremman oikeusraatimiehenviran palkkaedut 4,000 markaksi palkkaa ja 2,000 markaksi palkkiota, mille palkkaussäännön muutokselle oli hankittava senaatin vahvistus. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti ⁹⁾ lausua, ettei valtuusto puolestaan voinut kannattaa ehdotettua maistraatin kokoonpanon muuttamista.

Rakennusajan pidentäminen. Tehdystä anomuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁰⁾ sokeainopiston johtokunnalle kolmen vuoden pidennyksen siihen aikaan, jonka kuluessa valtuuston vuonna 1884 opistolle luovuttamat ¹¹⁾ Pietarinkadun tontit n:ot 1 ja 3 oli rakennettava.

Rakennusasioissa annettujen tuomioitten aiheuttamat valitukset. Raha-toimikamarin evättyä anomukset luvan myöntämisestä kahden uudisrakennuksen teettämiseen, joista toinen oli aiottu rakentaa n. s. Strömstenin viljelysten, toinen huvilan n:o 31 Pienen Siltasaaren alueelle, olivat hakijat, huvilanomistaja I. Matrosoff ja kauppias A. A. Kovin, anoneet maistraatilta samaa lupaa, ja maistraatti oli myöntynyt heidän anomukseensa. Tämän johdosta ja koska maistraatti kamarin mielestä näissä tapauksissa oli syrjäyttänyt kaupungin laillisen oikeuden ja ylittänyt toimivaltansa, kamari ilmoitti kaupunginvaltuustolle, miten nämä rakennusasiat olivat päättyneet, ja alisti valtuuston ratkaistavaksi, oliko maistraatin päätöksestä valitettava tai ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin, jotka vastedes

¹⁾ Ks. ss. 135, 136, 139, 140, 148 ja 171. — ²⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 8 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 19 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. toukok. 18 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 13 §. — ⁷⁾ Ks. s. 101. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. huhtik. 13 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 9.

estäisivät maistraatin asiattoman puuttumisen kaupungin maa-alueitten hallintoon.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ valittaa läänin kuvernöörille maistraatin tekemistä päätöksistä ja antoi sihteerilleen tehtäväksi laatia valituskirjelmän ehdotuksen. Tämän laadittua ehdotuksen valtuusto sittemmin hyväksyi²⁾ sen.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajain ja jäsenten kesälomat. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt³⁾ aikaisemmin raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamista y. m. koskevaa kysymystä käsittelemään asetettuun valiokuntaan valtuustossa vireille pannun ehdotuksen, että palkkaussääntöön otettaisiin muistutuksessa lausuttava määräys siitä, että raastuvanoikeuden pormestareilla ja raatimiehillä oli oikeus saada yhden kuukauden kesäloma velvollisina, milloin sitä vaadittiin, asettamaan sijaansa hyväksytyt sijaiset. Valiokunnan vuonna 1886 antamassaan mietinnössä⁴⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti⁵⁾ maistraatille ilmoittaa, että valtuusto siinä tapauksessa, että maistraatti ja yhteinen raastuvanoikeus katsoivat olevan syytä esityksen tekemiseen maistraatin ja raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamisesta edellä mainitulla tavalla, puolestaan myöntyi siihen, että maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajat ja jäsenet saivat oikeuden yhden kuukauden kesälomaan ehdoin, että he asettivat ja palkkasivat tilalleen maistraatin tai yhteisen raastuvanoikeuden hyväksymät sijaiset.

Vaalijärjestyksen ja ääniluettelon laatimistavan muuttaminen. Kaupunginvaltuustolle jätetyssä esityksessä vt Asp ehdotti, että ääniluettelo, johon kunnassa tapahtuvien vaalien äänien lasku perustui, laadittaisiin aakkosjärjestyksessä, että kaupunginvaltuusto anois maistraatilta, että vaalilippujen sisäänjättöaika määrättäisiin pitemmäksi kuin kahdeksi tuntiin sekä olemaan aamu- ja keskipäivällä, esim. klo 10:stä a. p. klo 2:een i. p., samoin kuin että neljäs vaalipiiri jaettaisiin kahtia siten, että toiseen kuuluisi IV kaupunginosa ja toiseen V ja VI kaupunginosa. Sitten kun asia ensin oli lähetetty⁶⁾ valmisteluvaliokuntaan ja esitys ynnä valiokunnan lausunto julkaistu⁷⁾ painosta⁸⁾, valtuusto pääkohdittain valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti⁹⁾ maistraatille esittää, että kunnallisvaaleissa käytetty ääniluettelo laadittaisiin aakkosjärjestykseen, että vaalilippujen sisäänjättöä varten varattaisiin pitempi aika kuin kaksi tuntia, kuitenkin siten, ettei sitä määrätty yksinomaan aamupäiväksi, sekä että maistraatti ottaisi harkittavakseen neljännen vaalipiirin uudestijärjestämisen joko jakamalla sen kahdeksi vaalipiiriksi tai jakamalla valitsijat tasaisemmin olemassa olevien neljän vaalipiirin kesken. Tähän valtuusto päätti liittää toivomuksen, että maistraatti, koska ehdotus vaaliluettelon laatimistavan muuttamisesta ja vaalilippujen sisäänjättöajan pidentämisestä ei ollut riippuvainen asian muusta käsittelystä, heti hyväksyisi ne muutokset, joita valtuusto näissä suhteissa oli pitänyt tarpeellisina.

Lausunto pörssihuutokauppoja koskevan ohjesäännön muuttamisesta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppayhdistyksen valtuutettujen esityksestä, joka koski Helsingin kaupungissa toimitettavia pörssihuutokauppoja koskevan ohjesäännön muuttamista,

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 19 §. — ²⁾ S:n 28 p. jouluk. 2 §. — ³⁾ Ks. s. 101. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 8 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. tammik. 15 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. helmik. 10 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. maalisk. 1 §.

kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ lausunnossaan huomauttaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ehdotettua muutosta vastaan.

Lausunto vuokra-ajuritaksan muuttamisesta. Maistraatin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa erinäisistä voimassa olevaan vuokraajuritaksaan tehtäviksi ehdotetuista muutoksista ja lisäyksistä valtuusto päätti²⁾ lausunnossaan puoltaa maistraatin muutosehdotuksia.

Kaupunginpalvelijain järjestyssäännöt ja taksa. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa maistraatin laatimasta kaupunginpalvelijain järjestyssääntö- ja taksaehdotuksesta valtuusto toimitettuaan³⁾ ehdotuksen painoon päätti⁴⁾ lausunnossaan esittää joitakin muistutuksia sekä järjestyssääntö- että taksaehdotusta vastaan.

Vakaajain ottaminen palvelukseen ja heidän palkkauksensa. Maistraatti jätti kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko mittain, painojen ja punnuksien vakaajalle, joka kaupungin heinäkuun 16 p:nä 1886 annetun vakauslaitoksen ohjesäännön mukaan oli otettava palvelukseen, vahvistettava erityinen palkka vai oliko virka täytettävä myöntämällä sen haltijalle oikeus saada samana päivänä mittain, painojen ja punnuksien vakaamisesta ja leimaamisesta annetun asetuksen 35 §:ssä suoritettavaksi säädetty korvaus. Valtuuston lähetettyä⁵⁾ asian rahatoimikamariin kamari ehdotti, että vakaajalle maksettaisiin edellä mainittu palkkio, mutta ei mitään erityistä palkkaa näiden sporttelitulojen lisäksi sekä että valtuusto täyttäisi viran kamarin julistettua sen avoimeksi ja oman lausuntonsa ohella lähetettyä valtuustolle hakemusasiakirjat. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ hyväksyä kamarin ehdotuksen siten lisättynä, ettei kaupunki myöskään antaisi hyvitystä vakaajan tarvitsemasta huoneistosta eikä mahdollisesta virka-apulaisesta.

Myöhemmin valtuusto maistraatin esityksestä muutti⁷⁾ päätöstään siten, että maistraatin tuli julistaa kyseinen virka haettavaksi.

Raastuvanoikeuden työjärjestyksen muutos. Yhteisen raastuvanoikeuden ehdotus raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamisesta siten, että mainitun oikeuden ensimmäinen osasto, joka siihen aikaan hoiti ainoastaan siviiliasioita, yhdessä kokouksessaan viikoittain käsittelee myös rikosasioita, oli vuonna 1885 lähetetty⁸⁾ valiokuntaan, jonka sen ohessa tuli antaa lausunto maistraatin uudestijärjestelyä koskevasta ehdotuksesta⁸⁾. Valiokunnan mietinnön⁹⁾ vuonna 1886 saavuttua valtuusto valiokunnan siinä esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti¹⁰⁾ puoltaa mainitun muutoksen tekemistä raastuvanoikeuden työjärjestykseen sekä siinä tapauksessa, että muutos sai esivallan vahvistuksen, vahvistaa oikeuteen tämän johdosta otettavan viidennen rikosasiainnotariuksen palkan 3,000 markaksi paitsi laskun mukaan maksettavaa eri korvausta alistettujen toimitusten sekä pidätetyille henkilöille ja virallisille syyttäjiille heidän viran puolesta ajamiensa juttujen pöytäkirjojen puhtaaksikirjoittamisesta. Tälle palkkaussäännön muutokselle oli hankittava senaatin vahvistus.

Kunnalliskalenterin julkaiseminen. Puheenjohtaja af Schulténin tekemän ehdotuksen, että vuodelta 1886 julkaistaisiin kunnalliskalenteri, jonka aiheuttamat kustannukset suoritettaisiin valtuuston käyttövaroista,

1) Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 13 §. — 2) S:n 30 p. maalisk. 3 §. — 3) S:n 22 p. kesäk. 9 §. — 4) S:n 21 p. syysk. 2 §. — 5) S:n s:n 3 §. — 6) S:n 26 p. lokak. 19 §. — 7) S:n 7 p. jouluk. 11 §. — 8) Ks. s. 101. — 9) Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — 10) Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 8 §.

kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään ¹⁾ sen valmisteluvaliokuntaan hyväksyi ²⁾.

Rahatoimikamarin ohjesäännön muutos. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 anonut ³⁾ senaatilta vahvistusta rahatoimikamarin ohjesäännön 13 §:n sanamuodon muutokselle. Vuonna 1886 ilmoitettiin ⁴⁾ senaatin evänneen tämän anomuksen.

Satamakonttorin työnjako. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että satamakonttorissa silloin avoinna olevien satamakapteenin- ja satamakonttorinkirjanpitäjänvirkein täyttämisen jälkeen mainittujen virkain haltijain keskinäistä työnjakoa muutettaisiin siten, että satamakonttorinkirjanpitäjällä hänen siihenastisten velvollisuuksiensa lisäksi olisi tehtävänä huolehtia satamamaksujen kannosta, kerran viikossa pyörein määrin toimittaa kaupunginkassaan viikon kuluessa kertyneet varat sekä kerran kuukaudessa antaa kamarille summittainen, satamakapteenin oikeaksi todistama selonteko kyseisestä kannosta. Maistraatti kieltäytyi kuitenkin panemasta tätä päätöstä täytäntöön pitäen sitä voimassa olevan satamajärjestyksen vastaisena. Tämä kieltäytyminen ei kuitenkaan antanut ⁶⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta, koska se jo aikaisemmin oli päättänyt aivan päätöksestä aiheutuvien muutosten toteuttamisen siirtyä toistaiseksi.

Palojärjestyksen muuttaminen. Palotoimikunnan vuonna 1885 tekemän ⁷⁾ ehdotuksen voimassa olevan marraskuun 17 p:nä 1882 annetun palojärjestyksen 10 ja 14 §§:n muuttamisesta kaupunginvaltuusto otti käsiteltäväkseen vuonna 1886 ja palautti ⁸⁾ sen silloin toimikuntaan, joka sai toimekseen tehdä ensiksi mainittuun pykälään erään lisäyksen. Toimikunnan annettua tätä koskevan ehdotuksen valtuusto tehtyään siihen erään muodollisen muutoksen ja sitten hyväksytyään ehdotuksen päätti ⁹⁾ anoa senaatilta vahvistusta molempien mainittujen pykäläin muutetulle sanamuodolle. Sen jälkeen senaatti vahvisti ⁹⁾ muutokset. Palojärjestyksen 10 §:n 1 kohta ja 14 §:n 5 kohta saivat siten seuraavan sanamuodon:

10 § 1:nen kohta. Jos päällystöön, alipäällystöön tai miehistöön kuuluva henkilö luvatta kaupungista poistuu tai pysyy erillään virantoimituksesta, vetäköön sakkoa, palomestari ja alipalomestari 25 markasta 100 markkaan sekä alipäällystön ja miehistön jäsen 5 markasta 25 markkaan kultakin päivältä, jona hän sellaisen virheen on tehnyt, ja pantakoon sen ohessa, sen viranomaisen harkinnan mukaan, jonka asia on hänen erottamisestaan päättää, viralta. Jos palomestari tai alipalomestari muutoin on leväperäinen tai huolimaton virassaan, olkoon palotoimikunnalla valta, asianharrain mukaan, antaa hänelle varotus tahi kaupunginvaltuustolle esittää hänet pantavaksi viralta. Alipäällystöön tahi miehistöön kuuluva henkilö, joka muutoin laiminlyö tehtäviensä taikka virantoimituksessa osoittaa huolimattomuutta tahi tottelemattomuutta esimiestänsä kohtaan taikka muutoin käyttäytyy kunnottomasti, vetäköön palomestarin tutkinnan mukaan sakkoa enintään viiden päivän palkkamäärän. Jos häiraus uusiintuu taikka jos se on vaikeampaa laatua, erotettakoon virheentekijä palveluksesta, alipäällystöön kuuluva henkilö palotoimikunnan, mutta miehistöön kuuluva palomestarin toimesta. Tässä mainittuihin sakkoihin tuomitsee palotoimikunta palopäälliköt sekä palomestari alipäälliköt ja miehistön, ja sakot pidätetään virheentekijän palkasta sekä menevät kaupunginkassaan. Kuitenkin pitää palomestarin jokaisesta siten täytäntöön panemastaan rangaistuksesta tehdä merkintä sitä varten laitettuun rangaistuspäiväkirjaan, jossa on mainittava rangaistun nimi, hänen hairahduksensa laatu, aika milloin se tehtiin sekä tuomittu rangaistus; ja annettakoon

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 14 §. — ²⁾ S:n 2 p. helmik. 9 §. — ³⁾ Ks. s. 103. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 2 p. maalisk. 9 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 16 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 10 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 1 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. maalisk. 11 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. syysk. 11 §.

joka toinen kuukausi ote sanotusta päiväkirjasta kahdelta viimeksi kuluneelta kaudelta palotoimikunnalle.

14 § 5:s kohta. Viimeistään ennen heinäkuun ympeen menemistä pitää palomestarin ja alipalomestarin antaa tekemänsä katselmuskirjat maistraatille, joka vahvistaa toimitusmiesten toimenpiteet tahi, heitä kuultuansa, niihin tekee ne muutokset ja oikaisut, joihin syytä on; minkä ohessa maistraatti eteensä kutsuttaa kaikki ne, jotka ovat olleet noudattamatta toimitusmiesten perusteellisia määräyksiä, sekä velvoittaa heidät määrättyssä, kulloinkin asianhaaran mukaan sovitetussa lyhyessä ajassa puutteet korjaamaan. Kohta sanottujen määräaikain umpeen mentyä on, laiminlyöneen kustannuksella, kaupunginviskaalin sekä palomestarin tahi alipalomestarin pidettävä tarkastuskatselmus tarpeellisten apumiesten keralla. Jos havaitaan, etteivät asianomaiset vielä nytkään ole ottaneet noudattaaksensa varsinaisessa palokatselmuksessa annettuja ja maistraatin vahvistamia määräyksiä, vetäköön laiminlyöjä sakkoa 25 ja enintään 100 markkaa sekä pitäköön maistraatti tointa siitä, että vika viipymättä tulee korjatuksi tahi puuttuva hankituksi, minkä jälkeen kustannus on niskoittevalta ulosotettava.

Tämän johdosta kaupunginvaltuusto antoi palotoimikunnalle tehtäväksi toimittaa muutokset painoon.

Myöhemmin palotoimikunta lähetti¹⁾ valtuustolle 2,900 kappaletta vahvistettuja painettuja muutoksia.

Uhkakiellon ja rauhoituksen hankkiminen. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto antoi²⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi koettaa hankkia uhkakiellon asiatonta kulkemista vastaan kaupungin vesijohtolaitoksen alueella Vanhankaupungin Siltasaarella, sekä kaupungin palolennättimen rauhoitetuksi julistamisen.

Myöhemmin läänin kuvernööri ilmoitti³⁾, että marraskuun 24 p:nä 1864 annettua asetusta, joka sisälsi maan rautateiden, kanavain ja lennättinlaitosten rauhoitussäännön, senaatin päätöksen nojalla oli, sikäli kuin se koski viimeksi mainittuja, sovellettava myöskin Helsingin kaupungin palolennättimeen.

Torikaupan järjestyssäännöt. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 valittanut⁴⁾ senaattiin läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla tämä oli hylännyt valtuuston hyväksymät kaupungin torikaupan järjestyssäännöt. Vuonna 1886 saapui valtuustolle ilmoitus, että senaatti oli hyväksynyt sen valituksen. Valtuusto päätti⁵⁾ sen jälkeen ensin, ennenkuin asiassa ryhdyttiin muihin toimenpiteisiin, odottaa vastausta esitykseensä, joka koski luvan myöntämistä kauppahallin rakentamiseen Lant. rantakadulle⁶⁾. Senaatin myönnyttyä viimeksi mainittuun esitykseen valtuusto antoi⁷⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi laatia ehdotuksen niistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä torikaupan järjestämiseksi hyväksytyjen järjestyssääntöjen mukaisesti.

Miesten työlaitoksen perustaminen. Vtn Bengelsdorffin esityksen, että toimettomille mieshenkilöille perustettaisiin työlaitos, jonka tehtäväksi uskottaisiin kaupungin torien ja katujen puhtaanapito tai erinäisten muiden yleisten töiden suorittaminen, kaupunginvaltuusto ensin lähetti vai-vaishoitohallitukseen⁸⁾, sen jälkeen rahatoimikamarin⁹⁾ ja lopuksi valiokuntaan¹⁰⁾, johon valittiin vtn Bengelsdorff, Brummer ja Runeberg. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta ehdotti, että valtuusto, ennenkuin asiassa ryhdyttiin muihin toimenpiteisiin, myöntäisi enintään

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 29 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 7 §. — ³⁾ S:n 7 p. syysk. 12 §. — ⁴⁾ Ks. s. 75. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 22 §. — ⁶⁾ Ks. s. 133 ja seur. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 17 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. helmik. 17 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. helmik. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. maalisk. 12 §.

600 markan suuruisen määrärahan rahatoimikamarin käytettäväksi matka-avustukseksi jollekin sopivalle, vaivashoitotoimeen perehtyneelle henkilölle, joka havaittiin halukkaaksi käymään Tukholmassa, Gööteporissa ja Kristianiassa sekä mahdollisesti jossakin muussa Skandinavian kaupungissa tutustuakseen sikäläisiin työlaitoksiin ja sen jälkeen laatiakseen ehdotuksen pienemmän työlaitoksen perustamisesta Helsinkiin. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen.

Reaalikoulun uudestijärjestely. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa vireille pannusta ehdotuksesta, joka koski reaalikoulun järjestysmuodon osittaista muuttamista, valtuusto päätti ²⁾ lähettää asian valiokuntaan, johon valittiin ³⁾ vtt Nyström, Holsti, Lagerblad ja Kurtén sekä ylim. professori A. J. Malmgren. Valiokunta ei vuoden varrella antanut lausuntoaan.

Käsityöläiskouluopetuksen järjestäminen. Sen jälkeen kun läänin kuvernööri senaatin valtiovarainoimituskunnan kehoituksesta oli pyytänyt kaupungin viranomaisia ryhtymään toimenpiteisiin sunnuntai- ja iltakoulujen lakkauttamiseksi ja näiden koulujen muodostamiseksi käsityöläiskouluiksi marraskuun 25 p:nä 1885 annetun asetuksen mukaisesti, kaupunginvaltuusto antoi ⁴⁾ valiokunnalle, johon kuuluivat vt Grönqvist, kansakoulujen tarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg, filosofianmaisteri E. S. Nordström, tehtailija V. J. von Wright ja professori C. G. Estlander, tehtäväksi laatia asiasta ehdotuksen. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ⁵⁾ valiokunta ensin esitti historiallisen katsauksen sunnuntai- ja iltakoulun toimintaan. Sunnuntaikoulu täytti pääkohdittain saman opetustarpeen, jonka vastedes alempi käsityöläiskoulu tuli tyydyttämään, ja iltakoulu oli ollut tarkoitettu jonkinlaiseksi sunnuntaikoulun ylemmäksi oppijaksoksi. Iltakoulu oli kuitenkin sittemmin sulautunut yksityisten henkilöiden perustamaan veistokouluun, jonka nimenä myöhemmin oli Suomen Taideteollisuusyhdistyksen koulu ja joka nautti avustusta valtiolta ja kaupungilta. Valiokunnan mielestä kysymyksen paras käytännöllinen ja taloudellinen ratkaisu olisi, että viimeksi mainittu koulu, joka jo toimi ylempänä käsityöläiskouluna, sunnuntaikoulun lakkauttamisen jälkeen laajennettaisiin perustamalla siihen alempaa käsityöläiskoulua vastaava valmistava osasto, jolle pääsyvaatimukset olisivat pienemmät, ja kaupunki alkaisi avustaa sitä korotetulla vuosimäärärahalta. Tämän valiokunta laatimiensa lisättyjen opettajavoimien palkkioita y. m. koskevien laskelmien perusteella oli arvioinut n. 11,600 markaksi aikaisemman 5,000 markan määrän sijasta. Sen ohessa olisi iltakoulun lakkauttamisen tapahtuessa säästössä olevista varoista, joita oli yhteensä n. 16,000 markkaa, muodostettava pysyvä rahasto, jonka korot jaettaisiin apurahoina uuterrasti ja menestyksellä käsityöammatteihin valmistautuville käsityöläiskeskuskoulun oppilaille. Valiokunta ehdotti:

1) että kaupunginvaltuusto hankkisi tietoonsa taideteollisuusyhdistyksen käsityksen ehdotuksesta, ettei yhdistyksen koulu ainoastaan ryhtyisi toimimaan kaupungin ylempänä käsityöläiskouluna, vaan että sitä sen lisäksi laajennettaisiin perustamalla siihen edellä mainitun laatuinen valmistava osasto ehdoin, että kaupunki suoritti koulun ylläpitämiseksi avustuksen, jonka suuruus määrättäisiin valiokunnan laskelmien perusteella,

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. toukok. 3 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 9 §. — ³⁾ S:n 23 p. jouluk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 2 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. n:o 9.

minkä ohessa valtuustolle olisi myönnettävä oikeus valita kaksi jäsentä koulun johtokuntaan; sekä

2) että valtuusto sen jälkeen kun taideteollisuusyhdistyksen kanssa oli saatu aikaan sopimus, anoi, että maistraatti antaisi siitä tiedon teollisuushallitukselle koululle tulevaa valtion avustusta silmällä pitäen ja anoi valtion lupaa siihen, että säästyneet iltakoulun varat edellä mainitussa tarkoituksessa sai luovuttaa mainitun yhdistyksen hoidettaviksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ ensimmäisen edellä esitetyistä ponsista siten muuttanut valiokunnan esittämää koulun valmistavan kurssin opetussuunnitelmaehdotusta, että oikeinkirjoituksen opetuksen viikkotuntien luku oli lisätty yhdestä kahteen ja ohjelmaan sisällytetty myöskin kaksi viikkotuntia lukemista, minkä ohessa kaupungin koululle suorittaman avustuksen määrää tämän johdosta oli korotettu 1,536 markkaa vuodessa. Valiokunnan toista pontta valtuuston mielestä ei voitu ottaa tutkittavaksi, ennenkuin taideteollisuusyhdistyksen vastaus valtuuston tiedusteluun oli saatu.

Taideteollisuusyhdistyksen sen jälkeen ilmoitettua hyväksyvänsä kaupunginvaltuuston ehdotuksen sekä anottua²⁾, että vuodeksi 1887 myönnettäisiin määrärahoja 10,746 markkaa ylemmälle käsityöläiskoululle ja 1,408 markkaa alemmalle käsityöläiskoululle, jos sellainen voitiin saada aikaan, kaupunginvaltuusto mainitun vuoden talousarvion järjestelyssä päätti³⁾ merkitä mainitun vuoden menosääntöön 12,154 markan määrärahan käsityöläiskouluja varten, mutta lykätä asian käsittelyn muulta osaltaan toistaiseksi.

Kansankirjaston uudet säännöt. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunta antoi kaupunginvaltuustolle laatimansa ehdotuksen kansankirjaston uusiksi säännöiksi. Sen jälkeen kun tämä ehdotus valtuuston päätöksen⁴⁾ mukaisesti oli julkaistu painettuna, valtuusto hyväksyi⁵⁾ sen muutamien vähäisin muutoksin; valtuusto päätti⁶⁾ myös lähettää ehdotuksen läänin kuvernöörin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Myöhemmin ilmoitettiin⁷⁾, että kuvernööri huhtikuun 30 p:nä oli vahvistanut uudet säännöt, jotka sisälsivät seuraavaa:

Helsingin kansankirjaston säännöt.

1 §. Valmistaakseen kaupungin asukkaille ja erittäinkin työläisväestölle tilaisuutta hyödylliseen ja sivistävään lukemiseen pitää Helsingin kaupunki voimassa tätä tarkoitusta varten rakennetussa rakennuksessa kansankirjastoa. Tähän on yhdistetty lukusali, jossa paitsi kirjoja myöskin sanomalehtiä, aikakauskirjoja ja kuvateoksia pidetään kävijäin käytettävänä.

2 §. Kirjastolle valitsee kaupunginvaltuusto hallituksen, johon kuuluu kolme jäsentä ja kolme varajäsentä, valittuina kolmeksi vuodeksi siten, että vuosittain yksi varsinainen ja yksi varajäsen vuoroonsa eroaa. Valitut ryhtyvät toimeensa seuraavan vuoden alusta, jolloin jäsenet keskuudestaan valitsevat puheenjohtajan.

3 §. Kirjastonhoitajan asettaa kaupunginvaltuusto kolmeksi vuodeksi, ja hän ryhtyy toimeensa kesäkuun 1 p:nä. Viran avoimeksi tullessa pitää hallituksen julistaa kirjastonhoitajan virka avoimeksi kolmenkymmenen päivän kuluessa kirjallisesti haettavaksi hallituksen puheenjohtajan luona, minkä jälkeen hallituksen tulee oman lausuntonsa ohella lähettää asiakirjat kaupunginvaltuustolle. Jos kirjastonhoitaja äkkiarvaamatta eroaa, määrätköön hallitus viran hoitamisesta, kunnes se ehditään vakinaisesti täyttää.

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. huhtik. 2 §. — ²⁾ S:n 23 p. jouluk. 5 §. — ³⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 8 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 6 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 15 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. toukok. 3 §.

4 §. Hallituksen asiana on sitä paitsi:

- a) pitää laitosta silmällä sekä siihen nähden antaa kirjastonhoitajalle ja vahtimestarille tarkempia määräyksiä;
- b) tilata kirjat ja sanomalehdet;
- c) tarpeen mukaan anoa rahatoimikamarilta kaupunginvaltuuston kirjastolle myöntämien varain maksumääräystä sekä vuosittain seuraavan tammikuun kuluessa lähettää rahatoimikamarille tili näistä ja lainausliikkeestä kertyneistä varoista;
- d) vuosittain ennen lokakuun 1 päivää rahatoimikamariin lähettää kirjaston tulo- ja menoarvion ehdotus seuraavaksi vuodeksi;
- e) huhtikuun kuluessa kaupunginvaltuustolle antaa tilastollisesti laadittu kertomus kirjaston tilasta ja käyttämisestä edellisellä vuonna;
- f) 13 §:ssä sanotulla tavalla toimittaa kirjaston inventeraus;
- g) ottaa laitokseen tarpeelliset apulaiset ja palvelijasto;
- h) myöntää kirjastonhoitajalle virkalomaa enintään kuudeksi viikoksi sillä ehdolla, että hän asettaa sijaansa hallituksen hyväksymän sijaisen.

5 §. Kirjastonhoitajalla, joka vastaa kirjaston kirjavaraston ja muun omaisuuden hoidosta, on velvollisuutena:

- a) tarpeellisten apulaisten avulla huolehtia lainauksesta ja valvoa lukusalia;
- b) huolehtia kirjain asianmukaisesta sidottamisesta;
- c) laatia kirjavarastosta tarpeelliset luettelot;
- d) hallituksen valvonnan alaisena hoitaa kirjaston taloutta sekä pitää silmällä kansankirjastorakennusta;
- e) kuukausittain antaa hallitukselle tilitys lainausliikkeestä kertyneistä varoista sekä luettelo maksamattomista sakoista ja vahingonkorvauksista;
- f) toimia hallituksen sihteerinä;
- g) muutoin noudattaa hallituksen antamia määräyksiä.

6 §. Kirjasto ja sen lukusali pidetään maksutta yleisön käytettävänä vähintään kolme tuntia kunakin päivänä lukuun ottamatta suurempia juhlapäiviä sekä kesäkuun 1 ja syyskuun 1 p:n välistä aikaa, jolloin hallituksella on oikeus jonkin verran rajoittaa laitoksen aukioloaikaa.

7 §. Kirjastosta lainataan kotiin kirjoja:

- a) puolen vuoden tilauksella 1 markan maksusta, jolloin tilaaja samalla kertaa voi saada ja pitää lainana 2 nidosta;
- b) kuukauden tilauksella 25 pennin maksusta; ja
- c) ilman tilausta 5 pennin kertamaksusta, jolloin lainaajalla kuitenkin kumpaisessakin tapauksessa on oikeus saada vain 1 nidos, ja tulee tämän olla asianmukaisesti palautettu, ennenkuin uusi laina samalle henkilölle myönnetään.

Kirjastosta kotiin lainattu kirja on lainaajan kuukauden kuluessa palautettava.

8 §. Saadakseen oikeuden lainata kirjoja kirjastosta kotiin pitää lainaajan jättää kirjastoon talonomistajan, työnantajan tai muun tunnetun henkilön allekirjoittama todistus, joka sisältäen lainaajan nimen ja osoitteen puoltaa häntä saamaan lainoja kirjastosta.

9 §. Jokainen kirja varustetaan lainaehdoilla koskevilla tiedonannoilla, jolloin m. m. myös ilmoitetaan, kuinka pitkäksi ajaksi se lainataan, ja on kirja ehdottomasti palautettava tämän ajan kuluessa tai aikaisemmin, jos se vaaditaan kirjaston tarpeisiin. Jos lainaaja laiminlyö määräajan, maksakoon sakkoa 50 penniä. Jos lainaaja kieltäytyy maksamasta sakkoa tai hänet havaitaan syytäksi muuhun huolimattomuuteen, olkoon kirjastonhoitajalla oikeus joksikin aikaa ottaa häneltä pois kirjaston käyttöoikeus.

10 §. Jos lainattu kirja tärveltyy tai katoaa, on lainaaja velvollinen korvaamaan vahingon tai koko kirjan maksamalla kirjastonhoitajan tai, jos lainaaja sitä vaatii, hallituksen määräämän korvauksen.

11 §. Kirjastossa ja lukusalissa käydessään tulee itsekunkin noudattaa paikan järjestyssääntöjä sekä kirjastonhoitajan määräyksiä.

12 §. Sanoma- ja aikakauslehdet, jotka ovat tarpeellisen ajan olleet käytettävänä lukusalissa, kootaan vähitellen, ja tulee hallituksen määrätä, mitkä niistä on sidottava ja liitettävä kirjastoon sekä mitkä myytävä hylkypaperina.

13 §. Kirjastonhoitajan vaihtuessa sekä välillä joka toinen vuosi kesäkuun alussa toimitetaan kirjaston kirjojen inventeraus, jolloin inventeraajain, joina ovat hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä kaksi kaupunginvaltuuston valitsemaa henkilöä, tulee kirjaluetelosta poistaa hukkuneet kirjat sekä tutkia kirjaston korvausvaatimukset.

Itäisen Kaivopuiston rakennusjärjestys. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut ¹⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi m. m. hankkia asianomaisesta paikasta vahvistuksen valtuuston hyväksymälle Ulriikaporin kaivopuiston itäisen huvila-alueen rakennusjärjestysehdotukselle. Vuonna 1886 kamari ilmoitti ²⁾ senaatin vahvistaneen mainitun ehdotuksen ¹⁾.

Muista tähän liittyvistä asioista tehdään selvää ³⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

Puhtaanapitolaitoksen perustaminen. Terveystoimituslautakunnan kaupunginvaltuustolle vuonna 1885 tekemän esityksen ⁴⁾ puhtaanapitolaitoksen perustamisesta valtuusto vuonna 1886 lähetti ⁵⁾ valiokuntaan, joka vuonna 1883 oli asetettu ⁶⁾ antamaan ehdotuksen puhtaanapitolaitoksen järjestämisestä. Valiokunta ei antanut mietintöä vuoden kuluessa.

Katuvalaistus venäläisen muonamakasiinin luona. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kaupunginkomendantin hänelle jättämästä anomuksesta, että uuden venäläisen muonamakasiinin kohdalla Pitkäsillan luona oleva lyhty pidettäisiin sytytettynä puolenyön jälkeenkin, valtuusto lähetettyään ⁷⁾ asian rahatoimikamariin tämän ehdotuksen mukaisesti päätti ⁸⁾ lausunnossa kuvernöörille ilmoittaa, ettei kaupunki voinut sitoutua kustantamaan siten lisättyä valaistusta makasiinin luona.

Sovintolautakunnan asettaminen. Vuoden 1887 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ mainitukseksi vuodeksi asettaa sovintolautakunnan, johon kuului kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä.

Selonteke työväenyhdistyksen kansantajuisista esitelmistä. Helsingin työväenyhdistys jätti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuustolle selonteon yhdistyksen syksyllä 1885 kunnan avustuksella järjestämistä kansantajuisista esitelmistä.

Virkaeroanomuksia. Rakennuskonttorin nuoremalle apulaisinsinöörille, filosofianmaisteri O. A. N. Schultzille myönnettiin ¹¹⁾ tehdystä anomuksesta ero virastaan maaliskuun 1 p:stä lukien.

Samoin myönnyttiin ¹²⁾ insinööri K. L. Lundbladin anomukseen saada ero alipalomestarinvirasta sen jälkeen kun palotoimikunta lähettäessään valtuustolle hänen eroanomuksensa oli »lausunut valittelunsa sen johdosta, että asiat oli saatettu siihen, että kaupunki samalla kertaa oli menettänyt sekä palomestarinnsa että alipalomestarinnsa».

Sijaisen asettaminen avoimeen kunnallisraatimiehenvirkaan sekä viran täyttämisen. Maistraatti esitti kaupunginvaltuustolle, että maistraatissa avoinna olevaa kunnallisraatimiehenvirkaa toistaiseksi hoitaisi sijainen, kunnes valtuuston käsittelyn varassa oleva kysymys maistraatin kokoonpanoa ja toimintaa koskeviin säännöksiin tehtävistä muutoksista ja lisäyksistä ¹³⁾ oli ratkaistu, sekä että kaupunginkasööri J. A. Söderströmille myönnettäisiin jatkuvasti virkavapautta puheenaolevan viran hoitamista varten sillä ehdolla, että hän asetti tilalleen rahatoimikamarin hyväksymän sijaisen. Palkkioksi tuli kaupunginkasööri Söderströmin saada nostaa raatimiehenvirkaan kuuluva osuus perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista tai uudessa palkkaussäännössä määrätty korvaus niistä ynnä muut virkaan liittyvät sivutulot, mutta ei vakinaista palkkaa, joka oli maksettava siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle. Valtuusto myöntyi ¹⁴⁾ maist-

¹⁾ Ks. s. 104. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 9 §. — ³⁾ Ks. s. 124. — ⁴⁾ Ks. s. 105. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 2 §. — ⁶⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 278. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. huhtik. 9 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. helmik. 7 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 13 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. maalisk. 2 §. — ¹³⁾ Ks. s. 101. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 7 p. huhtik. 6 §.

raatin esitykseen sikäli, että sijaisen toistaiseksi tuli saada hoitaa kyseistä raatimiehenvirkaa ja että kaupunginkasööri Söderströmille sen hoitamiseksi enintään kuuden kuukauden aikana myönnettiin pidennetty virkavapaus maistraatin ehdottamin ehdoin, kuitenkin siten, että hänen tuli saada viransijaisuuspalkkiota 300 markkaa kuukaudessa ynnä virkaan kuuluvat sivutulot paitsi edellä mainittua osuutta perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista.

Myöhemmin rahatoimikamari sen johdosta, että kaupunginkasööri Söderströmin virkavapausaika meni umpeen lokakuun päättyessä, esitti, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin kunnallisraatimiehen viran täyttämiseksi ensi tilassa. Kamarin esitystä esiteltäessä kaupunginvaltuusto toistaiseksi ratkaisematta tätä kysymystä ensin¹⁾ päätti, että kyseisen viran hoitajalle, niin kauan kuin se oli avoinna, oli maksettava siihen liittyvät palkkio ja sivutulot, ja sittemmin²⁾ valtuuston puolestaan ehdotettua evättäväksi³⁾ maistraatin ehdotuksen maistraatin kokoonpanoa koskevien säännösten muuttamisesta anoa maistraatilta viran julistamista haettavaksi ja tavallista menettelyä noudattaen täytettäväksi.

Kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaali. Kaupunginvaltuuston sihteeriksi valittiin valtuuston notaari ja v. t. sihteeri, varatuomari J. A. Norrmén⁴⁾ ja notaariksi hänen tilalleen viran oltua julistettuna⁵⁾ haettavaksi lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler⁶⁾.

Virkaa hoitamaan määrätty v. t. kaupunginkasööri. Rahatoimikamari ilmoitti⁷⁾, määränneensä kontra-amiraali J. C. Thitzin hoitamaan kaupunginkasöörinvirkaa jäljellä olevan osan sitä aikaa, joksi kaupunginkasöörille, filosofianmaisteri J. A. Söderströmille oli myönnetty⁸⁾ virkavapautta.

Palomestarin ja alipalomestarin vaali. Palomestariksi kaupunginvaltuusto valitsi⁹⁾ kahdeksi koevuodeksi voimistelunopettaja G. Fr. Waseniuksen. Palotoimikunta oli puoltanut¹⁰⁾ alipalomestari, insinööri K. L. Lundbladnin nimittämistä tähän virkaan.

Alipalomestariksi kaupunginvaltuusto valitsi¹¹⁾ sen jälkeen kun alipalomestari Lundbladille anomuksestaan oli myönnetty⁸⁾ ero virastaan, rakennusmestari R. Andsténin, joka oli saanut palotoimikunnan puoltolauseen tähän virkaan.

Auelääkäriärien vaali. Terveystoimituslautakunnan puoltolauseen nojalla valtuusto valitsi¹²⁾ auelääkäreiksi lääketieteenlisensiaatit J. E. Juslinin ja A. R. Clopattin.

Neiti E. R. Heikelin ottaminen lääkäriksi kaupungin palvelukseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 pyytänyt¹³⁾ terveydenhoitolausuntan lausuntoa neiti E. R. Heikelin mahdollisesta ottamisesta kaupungin palveluksessa olevaksi lääkäriksi vuoden 1886 kesäkuun 1 p:n jälkeen, mihin päivään asti tähän tarkoitukseen oli myönnetty määräraha. Sitten kun pyydetty lausunto vuonna 1886 oli saapunut valtuustolle, tämä sen mukaisesti päätti¹⁴⁾ mainitusta päivästä jatkuvasti vuoden 1889 huhtikuun 10 p:ään tarjota neiti Heikelille kaupungin palveluksessa olevan lääkärintoimintaa 2,400 markan vuosipalkalla ja velvollisena ilman korvausta

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 24 §. — ²⁾ S:n 16 p. marrask. 8 §. — ³⁾ Ks. s. 163. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 4 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. tammik. 16 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. helmik. 18 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 11 §. — ⁸⁾ Ks. s. 171. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 19 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. helmik. 16 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. huhtik. 3 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. maalisk. 5 §. — ¹³⁾ Ks. s. 106. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 8 §.

ottamaan vastaan hoidettavakseen I kaupunginosassa ja rautatielinjan itäpuolella olevalla huvila-alueella asuvia varattomien väestöluokkien lapsia sekä koko kaupungissa asuvia samojen luokkien naisia, jotka potivat niitä tauteja, joita hän siihenkin asti oli ollut velvollinen hoitamaan, minkä lisäksi molemmilla aluelääkäreillä olisi oikeus lähettää kaikki edellä mainittua laatua olevia sairauksia potevat henkilöt neiti Heikelin luo; muuten olisivat hänen suhteensa soveltuvilta osilta voimassa samat määräykset, jotka koskivat aluelääkäreitä. Neiti Heikel ilmoitti sen jälkeen suostuvansa edellä mainituilla ehdoilla jäämään kaupungin palvelukseen, mutta anoi samalla, että hän saisi yhteensä kuuden viikon aikana vuosittain asiasta terveydenhoitolautakunnalle ilmoitettuaan nauttia lomaa ilman että hänen tarvitsi asettaa puolestaan sijaista. Mainitun lautakunnan puoltolauseen mukaisesti valtuusto myöntyi ¹⁾ neiti Heikelin anomukseen gynekologista praktiikkaa koskevalta osalta, mutta määräsi hänelle kuuluvasta aluelääkäripraktiikasta, että hänen sen suhteen oli noudatettava tammikuun 10 p:nä 1880 annettua aluelääkärien johtosääntöä, eritoten sikäli, että hän oli velvollinen järjestämään kaksi vastaanottotuntia päivittäin ja virkavapaana tai estyneenä ollessaan asettamaan tilalleen hyväksytyin sijaisen. Sen jälkeen neiti Heikel anoi vapautusta velvollisuudesta ottaa vastaan potilaita paitsi yhtenä tuntina aamupäivällä ja myöskin yhtenä tuntina ilta-päivällä. Sitten kun terveydenhoitolautakunta, johon valtuusto oli lähettänyt ²⁾ tämän asian, oli lausunnossaan huomauttanut, että neiti Heikelin tuli saada sijoittaa molemmat vastaanottotuntinsa kahdeksi perättäiseksi aamupäivätunniksi, mutta ei supistaa niiden lukua yhdeksi, valtuusto päätti ³⁾ evätä viimeksi mainitun anomuksen.

Myöhemmin neiti Heikel ilmoitti alistuvansa hänelle määrättyihin palvelusehtoihin, myöskin ottamaan vastaan sairaita kahtena tuntina päivittäin, yhtenä tuntina ennen puoltapäivää ja yhtenä tuntina sen jälkeen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ saattaa tämän terveydenhoitolautakunnan tietoon, jotta tämä voisi lopullisesti ottaa neiti Heikelin kaupungin palvelukseen oikeutettuna nostamaan palkkaa kesäkuun 1 p:stä lukien.

Rakennuskonttorin nuoremman apulaisinsinöörin vaali. Nuoremmaksi apulaisinsinööriksi rakennuskonttoriin vuoden 1888 loppuun kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ siviili-insinööri A. A. Mickwitzin, jota mainittu konttori ja rahatoimikamari olivat virkaan nimitettäväksi puoltaneet.

Kaasuntarkastajan vaali. Kun se kolmen vuoden aika, joksi dosentti, vapaaherra A. B. af Schultén oli valittu kaasuntarkastajaksi, oli päättynyt, kaupunginvaltuusto antoi ⁶⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi julistaa kaasuntarkastajanviran haettavaksi kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Hakuajan mentyä umpeen ja kamarin puollettua viran hakijoista sen entistä haltijaa, vapaaherra af Schulténia, valtuusto valitsi ⁷⁾ hänet kaasuntarkastajaksi kesäkuun 1 p:ään 1890.

Virkavapauksia. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ kaupunginkasööri J. A. Söderströmille jatkettua virkavapautta enintään kuudeksi kuukaudeksi maistraatin avoinna olevan kunnallisraatimiehenviran hoitamista varten ehdoin, että hän asetti tilalleen rahatoimikamarin hyväksymän sijaisen.

Kaupunginkasööri Söderströmin anomuksen saada edelleen jatkettua

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 1 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 20 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 10 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 30 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 29 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. marrask. 17 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. huhtik. 6 §.

vir kavapautta toistaiseksi marraskuun 1 p:stä lukien saman viransijaisuuden hoitamista varten kaupunginvaltuusto sen sijaan epäsi¹⁾ rahatoimikamarin annettua asiasta lausuntonsa.

Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti myönnettiin²⁾ kaupungin-insinööri F. O. Ehrströmille anomuksesta vir kavapautta kahdeksi kuukaudeksi toukokuun 15 p:stä lukien, minä aikana rakennuskonttorin vanhemman apulaisinsinöörin C. G. Hausenin tuli hoitaa hänen virkaansa ja saman konttorin nuoremman apulaisinsinöörin A. A. Mickwitzin tämän virkaa. Viimeksi mainitun sijainen tuli hakijan palkata.

Samoin rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti myönnettiin³⁾ vanhemmalle apulaisinsinöörille C. G. Hausenille hänen anomansa vir kavapaus kahdeksi kuukaudeksi heinäkuun 15 p:stä lukien, minä aikana nuoremman apulaisinsinöörin A. A. Mickwitzin tuli hoitaa hänen virkaansa ja siviili-insinööri O. E. Sundbergin insinööri Mickwitzin virkaa, kuitenkin ehdoin, että kyseinen vir kavapaus ei saanut alkaa, ennenkuin kaupungin-insinööri F. O. Ehrström hänelle myönnetyn vir kavapauden jälkeen oli palannut virantoimitukseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen, että ensimmäiselle kaupunginkirjanpitäjälle C. W. Fernlundhille oli anomuksesta myönnetty kuuden viikon vir kavapaus kesäkuun 25 p:stä lukien; hänen sijaisekseen kamari oli ottanut kirjanpitäjä E. Hedengrenin.

Terveystieteidenlaitoksen puoltolauseen nojalla myönnettiin⁵⁾ alue-lääkäri lääketieteenlisensiaatti A. R. Clopattille anomuksesta vir kavapautta yhdeksi vuodeksi syyskuun 25 p:stä lukien, ja hänen sijaisekseen määrättiin lääketieteenlisensiaatti H. Borenius.

Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista annetut lausunnot. Niistä Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista, jotka olivat tehneet Venäjän alamaiset J. Silfvast⁶⁾, kauppias P. Schohin⁷⁾, ravintoloitsija J. Volontis⁸⁾, kauppias K. R. W. Jürgens⁹⁾, A. F. E. Buchenstein¹⁰⁾, kauppias G. K. Amann¹¹⁾ ja ent. aliupseeri A. Kreisman¹²⁾, kaupunginvaltuusto päätti läänin kuvernöörille annettavissa lausunnoissa ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut tiedossaan mitään, mikä antaisi aiheen anomusten epäämiseen.

Samansisältöiset lausunnot kaupunginvaltuusto päätti antaa Venäjän alamaisen aliupseeri V. Barsokevitschin¹³⁾ anomuksesta, että Suomen kansalaisoikeudet myönnettäisiin hänen kolmelle alaikäiselle lapselleen, sekä Suomen alamaisen kauppakirjanpitäjä K. Tujulinin¹⁴⁾ anomuksesta, että sama oikeus myönnettäisiin hänen alaikäiselle pojalleen.

Venäläisen talonpojan Z. Brantin lesken G. S. Brantin tekemän epäselvän anomuksen, että hänen kolmelle alaikäiselle lapselleen myönnettäisiin Suomen kansalaisoikeudet tai ehkä kotipaikkaoikeus Helsingissä ja heidät kirjoitettaisiin kaupungin kreikkalais-venäläiseen seurakuntaan, kaupunginvaltuusto ensin lähetti¹⁵⁾ vaivashoitohallitukseen. Tämän ehdotettua anomuksen evättäväksi sikäli kuin se koski kotipaikkaoikeutta kaupungissa, valtuusto päätti¹⁶⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnoissaan

1) Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 20 §. — 2) S:n 18 p. toukok. 10 §. — 3) S:n 22 p. kesäk. 23 §. — 4) S:n 7 p. syysk. 25 §. — 5) S:n 5 p. lokak. 7 §. — 6) S:n 19 p. tam-mik. 5 §. — 7) S:n 22 p. kesäk. 8 §. — 8) S:n 7 p. syysk. 2 §. — 9) S:n 21 p. syysk. 4 §. — 10) S:n 16 p. marrask. 4 §. — 11) S:n 23 p. jouluk. 3 §. — 12) S:n 29 p. jouluk. 3 §. — 13) S:n 16 p. marrask. 5 §. — 14) S:n 23 p. jouluk. 4 §. — 15) S:n 20 p. huhtik. 5 §. — 16) S:n 25 p. toukok. 8 §.

ilmoittaa, ettei valtuustolla puolestaan ollut mitään huomauttamista siihen, että lapset kirjoitettiin kreikkalais-venäläiseen seurakuntaan, koska he sen johdosta eivät tulleet kunnan jäseniksi, jota vastoin valtuusto ei voinut puoltaa kotipaikkaoikeuden myöntämistä puheena oleville lapsille.

Anniskeluoikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa ehdottaa hyväksyttäväksi ne anomukset, jotka koskivat oikeutta väkijuomain anniskelemiseen vuoden 1886 loppuun ja jotka olivat tehneet ravintoloitsija C. W. Kämp¹⁾, Nyländska jaktklubben¹⁾, ravintoloitsijat K. G. Pekander²⁾ ja V. A. A. Ahlfors²⁾, ravintoloitsijatar K. A. Snabb³⁾, ravintoloitsija J. Hollming³⁾, kauppias A. J. Johansson³⁾, ravintoloitsijatar J. Nymark⁴⁾ ja ravintoloitsija J. Bittait⁵⁾ 6). Sitä vastoin valtuusto niinkään valiokunnan ehdotukseen yhtyen ehdotti evättäväksi ne anomukset saman oikeuden myöntämisestä samaksi ajaksi, jotka olivat tehneet ravintoloitsijatar K. S. J. Westerling⁷⁾, sokerileipuri O. G. Nymark⁵⁾, ravintoloitsija A. W. Träskman⁵⁾, ravintoloitsijatar K. Lange⁵⁾ 8), sekä ravintoloitsijat F. V. Falenius⁹⁾ ja K. F. Winqvist¹⁰⁾, viimeksi mainitun anomuksen sen jälkeen kun poliisikamari valtuuston anomuksesta¹¹⁾ oli antanut siitä lausuntonsa. Ravintoloitsija Winqvistin uudistettua anomusta, että puheena oleva oikeus hänelle myönnettäisiin, valtuusto ei ottanut⁶⁾ käsiteltäväkseen.

Vuoden lopussa kaupunginvaltuusto ehdotti¹²⁾ väkijuomain anniskelu-oikeudet myönnettäväksi kesäkuun 1 p:ään 1888 ravintoloitsija J. Volontis'ille, kauppias A. J. Johanssonille, ravintoloitsijoille J. Sundgrenille, C. W. Kämpille, J. G. Haglundille ja J. Bittait'lle, ravintoloitsijatar A. M. Holapalle, Svenska klubbenin ja Kauppaseuran johtokunnille, ravintoloitsijoille A. J. Huldtille, B. W. Heinströmille ja J. G. Hagströmille, ravintoloitsijatar A. M. Nybelinille, ravintoloitsijoille A. F. Forsströmille ja A. Ivanoffille, merikapteeni F. L. Henellille, merikapteenin vaimolle E. Laurellille, ravintoloitsijatar M. F. Enqvistille, ravintoloitsija S. Nikolajeffille hänen Sofiankadun 2:ssa olevan ravintolahuoneistonsa yläkerroksessa, Aleksanterinteatterin johtokunnalle, ravintoloitsija E. H. M. Borgille, koneenkäyttäjän vaimolle K. E. Lindholmille, ravintoloitsija K. J. Wirmanille, ravintoloitsijattarille K. A. Snabbille ja J. Nymarkille, sokerileipuri E. J. Löfströmille, ravintoloitsija N. Nikolajeffille, Helsingin työväenyhdistykselle, ravintoloitsija K. Pekanderille ja Helsingin anniskeluosakeyhtiölle, viimeksi mainitulle ravintoloissa, jotka sijaitsivat Fredrikinkadun talossa n:o 34 ja Ison Robertinkadun talossa n:o 5 sekä Korkeasaarella. Saman oikeuden myöntämistä kesäkuun 1 p:ään 1887 puollettiin ravintoloitsija E. W. Sällstenille, ravintoloitsija S. Nikolajeffille hänen Sofiankadun talossa n:o 2 olevan ravintolansa alakerroksessa, ravintoloitsijatar G. W. Gorbatoffille, ravintoloitsijan vaimolle M. J. Semmelis'ille, kauppiaan leskelle U. Ch. Brofeldtille, ravintoloitsijatar V. K. Verikoffille, ravintoloitsijoille K. E. Edbergille, K. G. Stenholmille ja E. A. Rosendahlille, ravin-

1) Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 1 §. — 2) S:n 30 p. maalisk. 20 §. — 3) S:n 20 p. huhtik. 7 §. — 4) S:n 27 p. huhtik. 1 §. — 5) S:n 18 p. toukok. 21 §. — 6) S:n 7 p. syysk. 35 §. — 7) S:n 19 p. tammik. 13 §. — 8) S:n 22 p. kesäk. 26 §. — 9) S:n 5 p. lokak. 14 §. — 10) S:n 9 p. maalisk. 1 §. — 11) S:n 16 p. helmik. 17 §. — 12) S:n 29 p. jouluk. 4 §.

toloitsijatar O. M. Eliassonille, sokerileipuri P. G. Nymarkille, ravintoloitsijatar A. Th. Fischerille, ravintoloitsija C. F. Ahlgrenille, ravintoloitsijan vaimolle H. Nyströmille, ravintoloitsijatar M. G. Bollströmille, ravintoloitsija K. J. Lindholmille, ravintoloitsijan leskille H. S. Nyströmille ja A. S. Åkerbergille, ravintoloitsijoille K. F. Winqvistille ja E. F. Erikssonille, veturinkuljettajan vaimolle A. G. Wallgrenille, ravintoloitsijatar M. S. Strandbergille, ravintoloitsijan leskelle I. A. W. Heinströmille, sokerileipureille H. Sundholmille, K. J. Björkqvistille ja G. K. H. Platälle, ravintoloitsijoille S. Aholle, V. Ahlforsille ja K. A. Sundqvistille, ravintoloitsijatarille L. Nathusille ja A. W. Ingbergille, ravintoloitsija J. Hollmingille, ravintoloitsijattarille K. S. J. Westerlingille ja H. A. K. Winterille, ravintoloitsija M. Podvorskylle sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiölle, viimeksi mainitulle ravintoloissa, jotka sijaitsivat Fabianinkadun 5:ssä, Merimieskadun 17:ssä, Annankadun 34:ssä ja Uudenmaankadun 36:ssa olevissa taloissa. Ehdottaessaan kyseiset oikeudet myönnettäväksi valtuusto hakijoille Kämpille, N. Nikolajeffille, Erikssonille ja Wallgrenille määräsi ehdoksi, että he hankkivat itselleen oikeuden ravintolaliikkeen harjoittamiseen ilmoittamissaan huoneistoissa. Epäivät lausunnot valtuusto lopuksi päätti antaa niistä anniskeluoikeuden myöntämistä koskevista anomuksista, jotka olivat tehneet ravintoloitsija A. W. Träskman, ravintolanjohtaja A. Wilhelmsson, ruokalanpitäjä F. E. Rönberg ja tehtaantömiehen vaimo G. M. Pakonen. Kaikissa edellä luetelluissa vuoden lopussa käsitellyissä tapauksissa valtuusto yhtyi edellä mainitun valiokunnan ehdotukseen, paitsi hakija Sällstenin tapauksessa, jolle valiokunta oli ehdottanut anniskeluoikeuden myönnettäväksi kesäkuun 1 p:ään 1888, ja hakija S. Nikolajeffin tapauksessa, jolle valiokunta oli puoltanut kyseisen oikeuden myönnettäväksi samaksi ajaksi kiinnittämättä huomiota ravintolahuoneiston jakautumiseen kahteen kerrokseen.

Lausunto mallasjuomain anniskeluoikeuksien lukumäärästä. Maistraatti pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa kysymyksestä, miten monta oikeutta mallasjuomain anniskelemiseen kaupungissa olisi myönnettävä vuoden 1886 kesäkuun 1 p:stä samaan päivään vuonna 1888. Yhtyen poliisikamarin asiasta antamaan lausuntoon valtuusto päätti ¹⁾ lausunnossaan puolestaan ehdottaa, että näitä oikeuksia myönnettäisiin sama määrä, joka oli myönnetty ²⁾ ajanjaksoksi 1884—86, nimittäin 15, sekä että ne jaettaisiin eri kaupunginosien kesken samalla tavalla kuin edellä mainittuna aikana.

Paloviinan ja muiden väkijuomain kaupan järjestäminen. Maistraatin jätettyä kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko ja missä määrin vuosiksi 1887 ja 1888 myönnettävä oikeuksia väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa, valtuusto ensin lähetti ³⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Sandberg, Tallgrén, Renlund ja Nordman sekä yliopettaja F. V. Heikel. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa ⁴⁾ valiokunta ehdotti:

että valtuusto maistraatille lähetettävässä kirjelmässä ilmoittaisi päätäneensä:

myöntää seuraavan määrän oikeuksia väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun kaupungissa kesäkuun 1 p:ään 1888 asti, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 6 §. — ²⁾ Ks. s. 45. — ³⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18.

5 oikeutta paloviinan anniskelemiseen, siten että I, II, III, IV ja V kaupunginosan alueelle kullekin tuli 1 oikeus;

25 oikeutta muiden poltettujen ja tislattujen väkijuomain kuin paloviinan vähittäismyyntiin, joista 4 I:ssä, 8 II:ssa, 4 III:ssa, 4 IV:ssä, 3 V:ssä, 1 VI:ssa ja 1 VII:ssä kaupunginosassa ynnä Kaivopuistossa; sekä

55 oikeutta väkijuomain anniskelemiseen, nimittäin 11 I:ssä, 14 II:ssa, 8 III:ssa, 8 IV:ssä, 4 V:ssä, 2 VI:ssa ja 1 VII:ssä kaupunginosassa ynnä Kaivopuistossa sekä 1 itsekussakin seuraavista paikoista: Hesperiaassa, Alppilassa, Kaisaniemessä, Sörnäsissä, Korkeasaarella, Blekholmassa ja josakin Itäisen viertotien varrella olevista huviloista,

mitkä oikeudet valtuusto myönsi tehtyjen anomusten perusteella, kuitenkin huomioon ottaen, että anniskelu- tai vähittäismyyntiliikettä ei saanut harjoittaa kirkon, koulun, kasarmin, sairaalan tai väenkokouspaikan läheisyydessä, ei myöskään lähinnä tulleja sijaitsevien Unioninkadun sekä Läntisen ja Itäisen Henrikinkadun osien varsilla;

mutta että valtuusto ei ollut katsonut edellä mainittuja lukumääriä koskevia määräyksiä voitavan ankarasti soveltaa ennen kesäkuun 1 p:ää 1887.

Tämän lausunnon yhteydessä otettiin kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi Helsingin anniskeluosakeyhtiön tekemä anomus¹⁾, että oikeus kaikkeen väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa heinäkuun 16 p:nä 1886 paloviinan ja muiden poltettujen ja tislattujen väkijuomien myynnistä y.m. annetussa asetuksessa 9 §:ssä luetelluin poikkeuksin vuoden 1887 alusta kesäkuun 1 p:ään 1888 myönnettäisiin mainitulle yhtiölle ja tämä oikeutettaisiin tarpeen mukaan järjestämään enintään 10 vähittäismyynti- ja enintään 15 anniskelupaikkaa, samoin kuin raittiusyhdistyksen, Koiton, Eos'in, Tähdän ja Kilven yhteinen kirjelmä²⁾, jossa esitettiin erinäisiä kaupungin väkijuomakaupan järjestämistä koskevia toivomuksia. Valtuuston ensin päätettyä³⁾ lähettää anniskeluosakeyhtiön anomuksen edellä mainittuun valiokuntaan ja sen ohessa pyytää siitä maistraatin lausuntoa sekä toimittaa mainittujen yhdistysten esityksen painoon maistraatti antoi pyydetyn lausunnon⁴⁾, minkä lisäksi valtuustolle saapui neljä asian eri puolia valaisevaa esitystä, nimittäin erinäisten Sörnäsissä asuvien henkilöiden anomus, että eräs Sörnäsissä Surutoin-huvilan luona oleva väkijuomain vähittäismyyntipaikka suljettaisiin, Uudenmaan suomalaisen tarkka-ampujapataljoonan anomus, että paloviinan, oluen ja muiden väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu kiellettäisiin mainitun pataljoonan kasarmin läheisyydessä, Helsingin työväenyhdistyksen esitys, jossa puollettiin valiokunnan ehdotuksen hyväksymistä, kuitenkin lausuen toivomus, ettei mitään vähittäismyynti- tai anniskelupaikkaa sijoitettaisi kaupungin tullien ulkopuolella oleville teille eikä yleensä kaupungin laiduille, sekä useitten yleisen keskustelukokouksen valtuuttamien henkilöitten esitys, jossa tehtiin selvää heidän järjestämänsä yleisen äänestyksen tuloksesta; äänestys oli koskenut kysymystä, oliko väkijuomain kauppa kaupungissa vuosina 1887 ja 1888 sallittava vai kiellettävä, ja siinä oli 8,751 henkilöä kannattanut ja 1,519 henkilöä vastustanut kieltoa.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto, samalla kun maistraatin lausunto lähetettiin mainittuun valiokuntaan, päätti⁵⁾:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — ²⁾ S:n s:n n:o 21. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lo kak. 2 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 9 p. marrask. 1 §.

1) että oikeuksia väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja vuoden 1888 kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi voitiin luovuttaa seuraava määrä, nimittäin enintään 5 paloviinan vähittäismyyntioikeutta, »kuitenkin sillä ehdolla, että ne myönnettiin siveellisyyden edistämiseksi perustetuille yhtiöille», enintään 25 muiden väkijuomain vähittäismyyntioikeutta ja enintään 55 väkijuomain anniskelu-oikeutta;

2) että vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja s.v. kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi voitiin edellä mainitun määrän lisäksi myöntää enintään 16 anniskelu-oikeutta;

3) että vuoden 1887 kesäkuun 1 p:n jälkeen vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja ei saanut olla VI, VII ja VIII kaupunginosassa, I kaupunginosassa Rauhankadun pohjoispuolella, IV ja V kaupunginosassa Fredrikinkadun länsipuolella eikä myöskään kaupungin tullien ulkopuolella;

4) ettei kaupungin muissakaan osissa mainitun ajankohdan jälkeen saanut harjoittaa väkijuomain vähittäismyyntiä eikä anniskelua kirkon, koulun, kasarmien, sairaalan tai muun väenkokouspaikan läheisyydessä eikä myöskään Kauppatorin, Länt. rantakadun eikä lähinnä tulleja sijaitsevien Itäisen ja Läntisen Henrikinkadun osien varsilla; sekä

5) että poikkeuksia kohdissa 3) ja 4) kosketelluista rajoituksista kuitenkin voitiin myöntää Kauppatorin varrella sijaitseville hotelleille, Hesperian, Alppilan, Kaisaniemen, Sörnäsän, Blekholman, Korkeasaaren ja Kaivohuoneen ravintoloille sekä teattereille ja sotilasklubeille.

Näihin päätöksiin kaupunginvaltuusto myöhemmin liitti ¹⁾ sellaisen selvittävän kohdan, että väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja seuraavan kesäkuun 1 p:n välisenä aikana sai sijoittaa samoihin osiin kaupunkia, joissa niitä silloinkin oli.

Sitten kun maistraatti, joka asiaa käsiteltäessä ei ollut ollut samaa mieltä kuin kaupunginvaltuusto, asetuksen mukaisesti oli antanut asian läänin kuvernöörin ratkaistavaksi, tämä vahvasti kaupunginvaltuuston päätöksen poistaen siitä kohtaan 1) sisältyvät sanat »kuitenkin sillä ehdolla, että ne myönnettiin siveellisyyden edistämiseksi perustetuille yhtiöille» ja tehden kohtaan 2) sellaisen lisäyksen, että siinä mainittuun anniskelu-oikeuksien lukumäärään eivät sisältyneet ne oikeudet, jotka maistraatti voimassa olevan asetuksen 11 §:n nojalla asianomaisten pyynnöstä voi myöntää. Tämän johdosta ja kun ajan niukkuuden tähden oli olemassa se mahdollisuus, ettei kaupungissa jonakin osana vuotta 1887 laillisesti voitaisi harjoittaa mitään väkijuomien vähittäismyyntiä eikä anniskelua, valtuusto, joka puolestaan tyytyi tähän päätökseen, päätti ²⁾ kuvernööriltä anoa, että maistraatti, jonka arveltiin katsovan olevansa estetty, ennenkuin päätös oli saanut lain voiman, ryhtymästä siitä aiheutuviin toimenpiteisiin, velvoitettaisiin viipymättä ryhtymään kyseisen asetuksen 7 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksien myöntämiseksi kaupungissa.

Anniskeluosakeyhtiön anomuksesta antamassaan lausunnossa ³⁾ aikaisemmin mainittu valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi siinä tapauksessa, että yhtiö sitoutui ottaen huomioon erinäisiä valiokunnan esittämiä yhtiön toimintaan kohdistuvia huomautuksia, suomaan valtuustolle tilaisuuden seurata yhtiön toimintaa valitsemansa henkilön

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 1 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 3 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24.

kautta, jolla olisi oikeus olla saapuvilla yhtiön hallituksen kokouksissa, sekä yhtiön ehdotuksen perusteella päättää sen voiton jakamisesta, oikeuttaa yhtiön tammikuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään 1887 myymään vähittäin palo- ja väkiviinaa kaikissa 6:ssa yhtiön ehdottamassa anniskelupaikassa sekä anniskelemaan väkiviinaa 7:ssä yhtiön ehdottamista 9 anniskelupaikasta sekä kesäkuun 1 p:stä 1887 kesäkuun 1 p:ään 1888 myymään väkijuomia vähittäin 5 paikassa ja niinkään anniskelemaan sellaisia juomia 5 paikassa, joista myyntipaikoista kaikkien vähittäismyyntihuoneistojen ja 4 anniskeluhuoneiston tuli sijaita sillä kaupungin alueella, jolla valtuusto oli sallinut paloviinanankaupan harjoittamisen, sekä 1 anniskelupaikan Korkeasaarella.

Asian tätä osaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa huomauttaa, että valtuusto tosin oli katsonut anniskeluosakeyhtiön toiminnassa olevan sijaa erinäisille muistutuksille, mutta että valtuusto siitä huolimatta oli pitänyt kohtuullisena, mikäli asia siitä riippui, uskoa yhtiölle kaiken väkijuomain vähittäismyyntiin 5:ssä sallitussa vähittäismyyntipaikassa, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin kesäkuun 1 p:ään 1887, sekä määräten ehdoksi, että yhtiö sitoutui suomaan valtuustolle tilaisuuden valitsemansa henkilön kautta, jolla oli oikeus olla saapuvilla yhtiön hallituksen kokouksissa, seurata yhtiön toimintaa, jota vastoin valtuusto ei ollut katsonut olevan syytä myöntää yhtiölle anniskelun yksinoikeutta; yhtiöllä oli kuitenkin vapaa valta lain määräämässä järjestyksessä hankkia itselleen yksi tai useampia sellaisia oikeuksia. Sen ohessa valtuusto päätti anoa, että maistraatti ennen asian käsittelyn jatkamista hankkisi yhtiön suostumuksen edellä mainittuihin järjestelyihin.

Myöhemmin saapui²⁾ anniskeluosakeyhtiöltä ilmoitus, että yhtiön hallitus oli hyväksynyt kaupunginvaltuuston asettamat ehdot sekä että yhtiön toimintaa vastaan vastaan esitetyt muistutukset esiteltäisiin ensiksi kokoontuvalle yhtiökokoukselle.

Väkijuomain tukkukauppa-oikeutta koskevia lausuntoja. Metsänhoitaja J. F. Hedbergin ja hovioikeudenauskultantti K. V. Zilliacuksen anomuksen, että heille toiminimellä Brännvinspartihandelsbolaget (Paloviinan tukkukauppayhtiö) myönnettäisiin oikeus paloviinan ja muiden poltettujen tai tislattujen väkijuomain tukkukaupan harjoittamiseen, kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan. Valiokunnan puollettua tätä anomusta valtuusto kuitenkin päätti⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa ehdottaa sen evättäväksi.

Sitä vastoin kaupunginvaltuusto saman valiokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa kauppias O. M. Gestrinin esittämää anomusta, että hänet oikeutettaisiin harjoittamaan ulkomaisten väkijuomain tukkukauppaa.

Väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita valmistelemaan asetettun valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niitä muiden väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevia anomuksia, jotka olivat esittäneet kauppiaat A. J. Johansson⁵⁾, F. Lindborg⁵⁾, A. F. Hagelberg⁶⁾,

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 4 §. — ²⁾ S:n 29 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n 16 p. marrask. 2 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 17 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 17 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 20 §.

K. Gorschkoff¹⁾ ja J. B. Ahlgren¹⁾, kaikkia kuitenkin vain vuoden 1886 loppuun, jolloin silloiset asiaa koskevat lakisäännökset lakkasivat olemasta voimassa. Saman oikeuden valtuusto myöhemmin ehdotti kesäkuun 1 p:ään 1888 myönnettäväksi kauppiaille J. H. Wickelille²⁾, A. A. Pihlgrenille²⁾, K. Th. Holmströmille²⁾, O. J. Hjeltille²⁾, G. A. Florströmille²⁾ ja E. A. Rudolphille²⁾, merikapteeni W. Ahlforsille²⁾, kauppiaille O. W. Salinille²⁾ ja N. A. Turdénille²⁾, toiminimelle Veljekset Olin²⁾, kauppiaille K. A. E. Löfgrenille²⁾, A. F. Hagelbergille²⁾, E. W. Ekbergille²⁾, ja K. A. Hasselbergille²⁾, sekä toiminimelle Veljekset Popoff²⁾ samoinkuin myös kesäkuun 1 p:ään 1887 kauppiaille H. A. Lindströmille²⁾, I. Scharinille²⁾ ja F. Nikanderille²⁾, merikapteeni V. R. Kählmanille²⁾, kauppias F. J. F. Sjöblomille²⁾ sekä apteekkarin leskelle J. Ch. Mæxmontanille²⁾. Hakijoille Hasselbergille ja Veljekset Popoffille valiokunta oli ehdottanut oikeuden myöntämistä ainoastaan kesäkuun 1 p:ään 1887; muihin anomuksiin nähden valtuusto yhtyi valiokunnan ehdotukseen.

Epäivät lausunnot kaupunginvaltuusto saman valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti antaa kauppiaitten I. Korelinin³⁾ ja F. E. Ekbergin²⁾ saman oikeuden myöntämistä tarkoittavista anomuksista.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön tekemään anomukseen saada kesäkuun 1 p:ään 1887 5:ssä yhtiön ilmoittamassa myyntipaikassa harjoittaa paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntiä kaupunginvaltuusto mainitun valiokunnan puoltolauseen mukaisesti päätti²⁾ myöntyä.

Elinkeino-oikeutta koskevista anomuksista annetut lausunnot. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään muistuttamista niiden anomusten hyväksymistä vastaan, joissa anottiin oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa ja jotka olivat tehneet Venäjän alamaiset ent. vääpeli W. Trupp⁴⁾, aliupseeri A. Kondratjeff⁵⁾ ja talonpojan vaimo A. Strohoff⁶⁾, Ruotsin alamainen leipurinkisälli F. O. Svensson⁷⁾, kauppakonttoristi C. R. Jürgens⁸⁾, Venäjän alamaiset kaakelintekijä F. Tetin⁹⁾ ja jefreitteri A. Hudrjascheff¹⁰⁾, Tanskan alamainen meijeristi J. Adolph¹¹⁾, Venäjän alamainen neitsyt E. Sibrejef¹²⁾, Ruotsin alamainen lautatarhanhoitaja E. Nyberg¹³⁾, Venäjän alamainen reservisotamies T. Schubin¹⁴⁾, Ruotsin alamainen C. G. E. Engström¹⁵⁾, edustaja J. W. Strömmer¹⁶⁾ ja Saksan alamainen kauppaedustaja O. Klingström¹⁷⁾.

Samansisältöisen lausunnon kaupunginvaltuusto päätti antaa Venäjän alamaisen J. Volontisin¹⁸⁾ anomuksesta, että hänelle myönnettäisiin kauppa- ja ravintolaoikeudet kaupungissa.

Venäjän alamaisen, mooseksenuskoksen ent. sotilaan A. U. Strascheffskijn¹⁹⁾ esittämästä elinkeino-oikeuden anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti lausua, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että hakija harjoitti elinkeinoa kaupungissa, niin kauan kuin hänellä oli asianmukainen lupa oleskeluun maassa.

Muusikon lesken A. Krausin²⁰⁾ anomusta vastaan, että hänet oikeutet-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. huhtik. 7 §. — ²⁾ S:n 29 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n 19 p. tammik. 13 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 5 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 3 §. — ⁶⁾ S:n s:n 4 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 8 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. huhtik. 6 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 3 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. kesäk. 6 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. syysk. 1 §. — ¹³⁾ S:n s:n 3 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 4 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 5 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 5 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 2 §. — ¹⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 7 §. — ¹⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 7 §. — ²⁰⁾ S:n s:n 6 §.

taisiin avaamaan kaupungissa olut- ja ruokatavaramyymälä, kaupunginvaltuustolla ei ollut mitään huomauttamista, mikäli hän laillisessa järjestyksessä voi hankkia itselleen luvan mallasjuomien myynnin harjoittamiseen.

Lausunto huutokauppain pitämisluvasta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa Helsingin panttiosakeyhtiön tekemästä anomuksesta, että yhtiölle myönnettäisiin lupa maksettavaksi erääntyneen panttitavaran julkisten huutokauppojen toimittamiseen ilman kaupungin huutokauppalaitoksen välitystä, valtuusto lähetti ¹⁾ asian rahatoimikamariin. Kamarin lausunto siitä ei saapunut vuoden kuluessa.

Toimenpiteet sen johdosta, että maistraatti kieltäytyi hyväksymästä raitiotiesopimusta. Maistraatin kieltäydyttyä antamasta virka-apua kaupunginvaltuuston vuonna 1885 tekemän päätöksen ²⁾ täytäntöönpanemiseen, joka päätös koski sopimuksen solmiamista kaupungin ja insinööri D. Fraserin kesken raitioteiden rakentamisesta kaupunkiin, valtuusto antoi ³⁾ valiokunnalle, joka vuonna 1884 oli asetettu ⁴⁾ tätä kysymystä käsittelemään, tehtäväksi antaa asiasta lausunnon. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ⁵⁾ läänin kuvernöörille valittaa maistraatin toimenpiteestä sekä hyväksyä valiokunnan tässä tarkoituksessa laatiman valituskirjelmäehdotuksen. Kuvernöörin sen jälkeen vaadittua kaupunginvaltuuston selitystä sekä erinäisistä insinööri Fraserin kuvernöörille antamassaan kirjelmässä esittämistä toivomuksista, jotka kohdistuivat erinäisten valtuuston hyväksymän sopimuksen osien sanamuotoon, että maistraatin valtuuston valituksesta antamasta lausunnosta, asia lähetettiin ⁶⁾ uudestaan mainittuun valiokuntaan, jonka ehdotuksen asiaa koskevaksi selitykseksi valtuusto hyväksyi ⁷⁾.

Lausunto raitioteiden liikennetaksasta. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa insinööri D. Fraserin laatimasta raitioteiden liikennetaksaehdotuksesta valtuusto päätti ⁸⁾ puoltaa ehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan. Ehdotus sisälsi seuraavat kohdat:

1) Matkoista kaikilla lyhyemmillä, enintään puolentoista virstan pituisilla linjoilla samoin kuin matkasta pitempien linjojen vastaavalla osalla ehdotetaan yhtenäisen enintään viidentoista pennin ajomaksu hengeltä.

2) Matkoista pitemmillä välimatkoilla lasketaan enintään kymmenen pennin hinta virstan pituiselta raitiotiematkalta. Maksu pyöristetään lähimpään alempaan tai ylempään, nollaan tai viiteen päättyvään lukuun.

3) Taksan ylimääräisistä matkoista samoin kuin tavaran kuljetuksesta laatii toimiluvan haltija yksin.

4) Lumiesteen tehdessä raitiotieliikenteen mahdottomaksi on toimiluvan haltija velvollinen vaihtamaan vaunut muihin sopiviin jalaksilla kulkeviin ajoneuvoihin, jotka niin säännöllisesti kuin olot sallivat pidetään liikkeessä raitioteitä varten määrätyillä linjoilla. Maksu vakinaisesta matkasta tällaisessa tapauksessa saadaan kuitenkin kantaa enintään viisikymmentä prosenttia korotettuna.

Raitiotietoimiluvan siirto. Insinööri D. Fraserin anomuksen, että kaupungin hänen kanssaan tekemän sopimuksen ²⁾ hevosraitiotien rakentamisesta kaupunkiin ja liikennöimisestä saisi siirtää hänelle ynnä herroille N. Roubinsille ja W. A. Abeggille, kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ edellyttäen, että hän voi senaatilta hankkia luvan toimiluvan siirtämiseen,

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 2 §. — ²⁾ Ks. s. 110 ja seur. — ³⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 4 §. — ⁴⁾ Ks. s. 48. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 2 p. maalisk. 10 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 19 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. huhtik. 2 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. toukok. 6 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. toukok. 5 §.

sekä ehdoin, että toimilupaa ei ilman kaupunginvaltuuston hyväksymistä saanut siirtää edelleen.

Lupa puhelinjohtojen asettamiseen. Yleisen puhelinosakeyhtiön (Allmänna telefonaktiebolaget) tekemän anomuksen, että yhtiö saisi asettaa Helsingin kunnan omistamien rakennusten katoille, mikäli se kävi päinsä, puhelinyhteyttä varten tarpeellisia johtolankoja sekä pystyttää kaupungin ulkopuolella olevien teiden varsilla ja etäämpänä kaupungissa sijaitseville paikoille, missä se oli ehdottomasti tarpeellista, pylväitä lankojen kiinnittämistä varten, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen hyväksyi ²⁾ anomuksen ehdoin, että kaupungin rakennuskonttori sai valvoa töiden suoritusta, ettei pylväitä saanut pystyttää muihin paikkoihin kuin niihin, jotka rakennuskonttori tai sen kieltäytyessä antamasta siihen lupaa rahatoimikamari voi tarkoitukseen hyväksyä, sekä että siinä tapauksessa, että puheena olevat toimenpiteet sittenkin aiheuttivat kaupungille jotakin vahinkoa, yhtiö oli velvollinen hyvittämään sen, mistä sen ohessa seurasi, että jos asianmukaisella luvalla pystytettyjen pylväiden vastedes havaittiin olevan esteeksi liikenteelle tai muuten aiheuttavan haittaa, yhtiön oli ne korvauksetta poistettava.

Lausuntoja tehtaan perustamisluvista. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista kauppalaiivankapteeni G. T. Dahlströmin anomusta vastaan, että hänelle myönnettäisiin lupa hajuvesitehtaan perustamiseen ³⁾, eikä myöskään sotilaan vaimon M. Strelkoffin anomusta vastaan, että hänet oikeutettaisiin perustamaan savuketehdas ⁴⁾.

Kaupunginvaltuutetun vaalin aiheuttama valitus. Kirvesmies K. Alanen oli senaattiin valittanut läänin kuvernöörin vuonna 1886 antamasta tuomiosta, jolla oikeuspormestari J. G. Sohlmanin vaali kaupunginvaltuutetuksi vuosiksi 1886—88 oli kumottu, ja maistraatti oli saanut tehtäväkseen julistaa uuden kaupunginvaltuutetun vaalin toimitettavaksi hänen sijaansa. Senaatin hylättyä valituksen saapui ilmoitus siitä maistraatin välityksellä kaupunginvaltuustolle, mutta ei antanut ⁵⁾ tälle aihetta toimenpiteeseen.

Kaupunginvaltuutettujen täydennysvaali. Maistraatti ilmoitti, että kaupunginvaltuutetuksi vuoden 1886 loppuun paikkakunnalta muuttaneen ⁶⁾ vtn Schybergsonin sijaan oli valittu ⁷⁾ oikeusraatimies B. O. Stenius ja valtuutetuksi vuoden 1888 loppuun vuonna 1885 tästä tehtävästä vapautetun ⁸⁾ vtn senaattori J. G. Sohlmanin sijaan talonomistaja C. R. Åström ⁹⁾.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Jotta maistraatti voisi ryhtyä sille kuuluviin toimenpiteisiin asian johdosta, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ ilmoittaa maistraatille, että seuraavat valtuutetut olivat erovuorossa vuoden päättyessä, nimittäin: vtt Eklund, Grönqvist, Höijer, Kochtomoff, Kullhem, Kurtén, Moring, Nyström, Renlund, Sandberg, Schildt, B. O. Stenius, Sundman, Tallgrén, Wasastjerna ja Wegelius.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ¹¹⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kuudentoista uuden kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1886 lopussa eroavien sijaan oli valtuutetuiksi vuosiksi 1887—89 valittu seuraavat henkilöt, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 8 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 12 §. — ³⁾ S:n 25 p. toukok. 7 p. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 8 §. — ⁶⁾ Ks. s. 114. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 1 §. — ⁸⁾ Ks. s. 114. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. marrask. 3 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. jouluk. 1 §.

tirehtööri, kollegiasessori U. A. Kurtén, arkkitehti C. Th. Höijer, kauppias K. H. Renlund, pankinjohtaja K. Th. Wegelius, insinööri-mekaanikko K. M. Moring, kunnallisneuvos F. W. Grönqvist, leipurimestari G. U. Sandberg, yliopettaja F. V. Heikel, arkkitehti K. G. Nyström, tirehtööri S. E. Kullhem, kauppias C. Hj. F. Schildt, oikeusraatimies B. O. Stenius, konetirehtöörin apulainen K. A. Nordman, kauppias N. Kochtomoff, eversti P. K. S. Antell ja rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley.

Vapautus kaupunginvaltuutetun tehtävästä. Vtlle Sandbergille, joka oli valittu kaupunginvaltuustoon vuosiksi 1887—89, myönnettiin ¹⁾ anomuksesta vapautus tästä tehtävästä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajakseen vuodeksi 1886 kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ uudestaan vtn af Schulténin ja varapuheenjohtajakseen samaksi vuodeksi vtn Aspin.

Valmisteluvaliokunnan vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi ensimmäisen vuosipuoliskon ajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ vtt Brummerin, Dittmarin, Elvingin ja Stjernvallin sekä heidän varamiehikseen vtt Moringin ja Boreniuksen. Samat henkilöt valittiin ⁴⁾ myöskin vuoden jälkipuoliskoksi valiokunnan varsinaisiksi ja varajäseniksi.

Vapautus valiokuntain jäsenyydestä. Vt Lindberg vapautettiin ⁵⁾ anomuksestaan maistraatin uudestijärjestelyvaliokunnan ⁶⁾ jäsenyydestä.

Vt Elving vapautettiin ⁷⁾ anomuksestaan valmisteluvaliokunnan jäsenyydestä.

Samoin vapautettiin ⁸⁾ senaattori J. G. Sohlman sen valiokunnan jäsenyydestä, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä kaupungille lahjoitettujen, sen omistuksesta pois joutuneitten maatilain hankkimisesta takaisin kaupungin omistukseen ⁹⁾, sekä sen valiokunnan jäsenyydestä, joka oli asetettu pohtimaan, mihin toimenpiteisiin oli ryhdyttävä kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen johdosta ¹⁰⁾.

Niinikään vapautettiin ¹¹⁾ ylim. professori A. J. Malmgren reaalikoulun uudestijärjestelykysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan ¹²⁾ jäsenyydestä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Maistraatin uudestijärjestelyvaliokunnan ⁶⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹³⁾ vtn Lindbergin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁴⁾ vtn B. O. Steniuksen.

Sunnuntaikoulun johtokunnan jäseneksi edesmenneen kirjansitojamestari J. T. Lagerbohmmin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁵⁾ leipurimestari K. M. Brondinin.

Valmisteluvaliokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹⁶⁾ vtn Elvingin sijaan valittiin saman valiokunnan varajäsen vt Borenius ¹⁶⁾ ja varajäseneksi tämän sijaan vt Kurtén ¹⁷⁾.

Sen valiokunnan jäseneksi, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä kaupungin omistuksestaan menettämien lahjoitettujen maatilain takaisin hankkimisesta ⁹⁾, senaattori J. G. Sohlmanin sijaan, jolle oli myönnetty ¹³⁾ vapautus tästä tehtävästä, valittiin ¹⁸⁾ vt Stjernvall.

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 2 §. — ³⁾ S:n s:n 3 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 27 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 16 §. — ⁶⁾ Ks. s. 101. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 34 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. jouluk. 14 ja 15 §. — ⁹⁾ Ks. s. 57. — ¹⁰⁾ Ks. s. 77. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 9 §. — ¹²⁾ Ks. s. 168. — ¹³⁾ Ks. ylemp. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 16 §. — ¹⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 4 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 19 §. — ¹⁷⁾ S:n 5 p. lokak. 16 §. — ¹⁸⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 14 §.

Kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen¹⁾ aiheuttamia toimenpiteitä pohtimaan asetetun valiokunnan jäseneksi tästäkin tehtävästä vapautetun²⁾ vtn Sohlmanin sijaan valittiin³⁾ vt Borenius.

Reaalikoulun uudestijärjestelykysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan⁴⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun²⁾ ylim. professori A. J. Malmgrenin sijaan valittiin⁵⁾ rehtori M. M. W. Brenner.

Erinäisten lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajien, varapuheenjohtajien, jäsenten ja varajäsenten vaali lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla lueteltujen lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1886 päättyessä eroavien sijaan valittiin⁶⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1887—89 oikeusraatimies E. Öhman ja vt Sandberg, puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 oikeusraatimies Öhman, varapuheenjohtajaksi mainituksi vuodeksi insinööri, kauppias E. F. M. Hallberg sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi insinööri E. C. E. von Knorring, vt Grönqvist ja varatuomari J. A. Norrmén;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1887—88 insinöörikapteeni C. G. Sanmark ja filosofianmaisteri M. A. Wænerberg sekä vuodeksi 1887 vaakamestari A. Landénin sijaan insinööri W. Thesleff samoin kuin varajäseniksi viimeksi mainituksi vuodeksi kauppiaat J. E. Cronvall ja Th. Holmström;

vaivashoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1887—89 vt Kochtomoff, teurastajamestari J. E. Hacklin ja leipurimestari K. M. Brondin, puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 tie- ja vesikulkulaitosten ylihallituksen sihteeri B. Sirén sekä varajäseniksi viimeksi mainituksi vuodeksi vahtimestari J. F. Holmberg ja kauppias O. W. Laurent;

majoituslautakuntaan: jäseneksi vuosiksi 1887—89 kollegiasessori E. A. Kjöllnerfeldt, puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 eversti F. Mansner ja varajäseniksi samaksi vuodeksi everstiluutnantti G. E. M. af Enehjelm ja vt G. M. Stenius;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi vuosiksi 1887—89 vt Sandberg ja komministeri K. T. Broberg;

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuosiksi 1887—89 lakitieteentohtori, vapaaherra B. K. J. Langenskiöld sekä varajäseneksi samaksi ajaksi filosofianmaisteri, vapaaherra C. H. B. af Schultén, varajäseneksi vuosiksi 1887—88 kollegisihteeri W. Westzyntius ja varajäseneksi vuodeksi 1887 komministeri K. T. Broberg; samoin kuin

sovintolautakuntaan: jäseniksi vuodeksi 1887 vt Borenius, professori R. F. Hermanson ja asiamies K. Z. Bergbom sekä varajäseniksi mainituksi vuodeksi esittelijäsihteerit W. G. Geitlin ja W. Spooft.

Palotoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Palotoimikunta ilmoitti⁷⁾ valinneensa keskuudestaan puheenjohtajaksi vuodeksi 1886 insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi vaakamestari A. Landénin.

Kansakoulujohtokunnan kahden jäsenen vaali. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1886—89 kaupunginvaltuusto valitsi⁸⁾ vtt Lagerbladnin ja Nyströmin.

¹⁾ Ks. s. 77. — ²⁾ Ks. s. 183. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 15 §. — ⁴⁾ Ks. s. 168. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 9 §. — ⁶⁾ S:n s:n 8 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. helmik. 10 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 5 §.

Kansakoulujen kouluneuvostojen valitsijamiesten vaali. Valitsijamieliksi kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten lukuvuodeksi 1886—87 kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ vtt Sandbergin, Tallgrénin ja Grönqvistin sekä kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin ja lääketieteentohtori K. E. Holmin.

Alkeisoppilaitosten kouluneuvostojen jäsenistöehdotusten laatiminen. Koulutoimen ylihallituksen kehoitettua kaupunginvaltuustoa ehdottamaan kouluneuvoston vasta perustetulle suomenkieliselle poikien ja tyttöjen yhteislyseolle valtuusto antoi ²⁾ aikaisemmin valituille valitsijamiehille ³⁾ tehtäväksi antaa asiaa koskevan ehdotuksen. Valitsijamiesten ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ⁴⁾ ehdottaa, että mainitun oppilaitoksen kouluneuvoston jäseniksi valittaisiin rehtori A. Kihlman, professorit J. R. Danielson ja K. G. Hällsten, lehtorin rouva I. G. Godenhjelm, professorin rouva J. A. K. Lang ja lehtorin rouva A. S. Almberg.

Niinikään koulutoimen ylihallitukselta saamansa kehoituksen johdosta ja lähetettyään ⁵⁾ asian valitsijamiesten käsiteltäväksi valtuusto päätti ⁶⁾ ehdottaa, että ruotsalaisen tyttökoulun kouluneuvostoon eronneiden jäsenten sijaan valittaisiin rouvat A. A. Edelfelt ja E. W. J. Björkstén sekä neiti H. C. von Weissenberg.

Teollisuuskoulun johtokunnan vaali. Tulevan teollisuuskoulun johtokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtt Moringin ja Heimbergerrin sekä tehtailija V. J. von Wrightin ja kenraalimajuri J. J. af Lindforsin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1885 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Kullhemin ja Kurténin.

Väkijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntiasian valiokunta. Väkijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ vtt Tallgrénin, Sandbergin, Renlundin, Nordmanin ja Schildtin.

Edustajan valitseminen maanmittaustoimitukseen. Läänin kuvernöörin lähetteen johdosta, joka koski kaupungin edustajan valitsemista sen oikeutta valvomaan eräässä Vanhassakaupungissa suoritettavassa maanmittaustoimituksessa, kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁰⁾ rahatoimikamarin tässä toimituksessa valvomaan kaupungin oikeutta.

Tarkastajantodistajain määrääminen viinanpolttimoihin. Tarkastajantodistajaksi Kammion viinanpolttimoon tammikuun 1 p:stä 1887 s.v. kesäkuun 1 p:ään kaupunginvaltuusto valitsi ¹¹⁾ kauppias J. F. Karlssonin sekä tarkastajantodistajaksi leskikauppaneuvoksetar A. Sinebrychoffin viinanpolttimoon samaksi ajaksi räätälimestari G. W. Blombergin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 5 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 16 §. — ³⁾ Ks. s. 117. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 15 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 23 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. marrask. 18 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 4 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. helmik. 16 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 18 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. jouluk. 11 ja 12 §.

1887.

Kaupunginvaltuutettuina olivat vuoden 1887 alusta:

Eversti P. K. S. Antell.	Tirehtööri kollegiasessori U. A. Kurtén.
Professori G. A. Asp.	Kollega G. E. Lagerblad.
Kappalainen F. L. Bengelsdorff.	Kauppias A. A. F. Lindberg.
Lääkintöneuvos J. I. Björkstén.	Filosofianmaisteri K. H. Lindholm.
Hovioikeudenasessori H. G. Borenius.	Turkkuri A. Lundqvist.
Kauppaneuvos J. L. Borgström.	Insinöörimekanikko K. M. Moring.
Hovineuvos A. W. Brummer.	Konetirehtöörinapulainen K. A. Nordman.
Sotakamreeri, hovineuvos F. W. Dittmar.	Protokollasihteeri J. A. Nordman.
Varatuomari R. B. Elving.	Arkkitehti K. G. Nyström.
Rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley.	Kauppias A. Parviainen.
Valtionkonttorin tirehtööri N. I. Fellman.	Kaartinalikapteeni K. A. Procopé.
Kaartinluutnantti C. Th. von Frenckell.	Kauppias K. H. Renlund.
Ratatirehtöörinapulainen N. Th. Frosterus.	Professori J. W. Runeberg.
Arkkitehti, vapaaherra O. S. Gripenberg.	Ylilääkäri, professori A. Th. Sælan.
Tehtailija, kunnallisneuvos F. W. Grönqvist.	Päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schauman.
Yliopettaja F. V. Heikel.	Kauppias C. Hj. F. Schildt.
Tehtailija R. Th. Heimberger.	Ylim. professori, vapaaherra M. W. af Schultén.
Ylim. professori H. Ö. L. Holsti.	Oikeusraatimies B. O. Stenius.
Insinööri R. Huber.	Leipurimestari G. M. Stenius.
Arkkitehti C. Th. Höijer.	Protokollasihteeri F. G. O. S. Stjernvall.
Kauppias N. Kochtomoff.	Kauppias M. W. Svensson.
Tirehtööri S. E. Kullhem.	Insinööri H. Th. Tallqvist.
	Pankinjohtaja K. Th. Wegelius.
	Teurastajamestari C. F. Wikström.
	Talonomistaja C. R. Åström.

Paitsi näitä oli kaupunginvaltuutetuksi vuodeksi 1887 valittu myöskin leipurimestari G. U. Sandberg, joka kuitenkin jo vuonna 1886 oli anomuksesta vapautettu¹⁾ tästä tehtävästä. Hänen sijaansa tuli valtuuston jäseneksi lakitieteentohtori, vapaaherra B. K. J. Langenskiöld.

Vuoden varrella kuoli vt. Parviainen.

¹⁾ Ks. s. 183.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi kertomusvuonna vt af Schultén ja varapuheenjohtajana vt Asp.

Valmisteluvaliokunnan itseoikeutettu puheenjohtaja oli valtuuston puheenjohtaja. Valiokunnan valittuina jäseninä toimivat vuoden alkupuoliskon ajan vtt Brummer, Borenus, Stjernvall ja Dittmar, varamiehinään vtt Moring ja Wegelius, sekä vuoden jälkipuoliskon ajan vtt Brummer, Borenus, Stjernvall ja Elving, varamiehinä vtt Dittmar ja Wegelius.

Kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi varatuomari J. A. Norrmén ja valtuuston notaarina lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler.

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 27 kertaa, niistä 7 kertaa lisätyin jäsenluvuin.

Vuoden kuluessa saapui 296 asiaa. Näistä ja vuoden alussa edellisistä vuosista ratkaisemattomina siirtyneistä 30 asiasta ratkaistiin 291. Vuoteen 1888 siirtyi siten 35 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 365 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjelmien luku 276.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kaupunginasemakaavaa sekä kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan sellaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.*

Uuden kaupunginasemakaavan vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 anonut ¹⁾ senaatin vahvistusta uuden kaupunginasemakaavan ehdotukselle. Vuonna 1887 senaatti hyväksyi valtuuston lähettämän asemakartan, joka esitti ehdotettuja poikkeuksia voimassa olevasta kaupunginasemakaavasta, seuraavin muutoksin, nimittäin:

että VI kaupunginosassa Ranta- ja Tehtaankatujen välillä sijaitsevat tehdastonteiksi aiotut korttelit n:ot 179 ja 180 oli erotettava toisistaan 50 jalan levyisellä kadulla yleisten rakennusten ylihallituksen laatiman asemapiirroksen mukaisesti ja jaettava tonteiksi tässä piirroksessa esitetyllä tavalla;

että kaupungin vastaisiin tarpeisiin varattu, VII kaupunginosassa tulevan kirkon luona oleva paikka oli säilytettävä avoimena paikkana, jolle vastedes järjestettäisiin istutuksia; sekä

että Yrjönkatu oli jatkettava Merimieskatuun saakka, jolloin ehdotuksen mukaan V kaupunginosan kortteliin n:o 60 tuleva muodoltaan epäsäännöllinen tontti n:o 1 katosi.

Sen ohessa senaatti määräsi, että mainitulle tehdastontille ei saanut sijoittaa sellaisia teollisuuslaitoksia, jotka niiden toiminnan harjoittamistapa tai niissä käsiteltyjen tai valmistettujen aineiden laatu tai toiminnan aiheuttamien jätteiden laatu samoin kuin myös niistä lähtevä savu tai kaasu tai niiden levittämä ilkeä haju tai jokin muu syy saattoi tehdä yleiselle terveydentalle turmiollisiksi. Samalla määrättiin, että kaupunginvaltuuston

¹⁾ Ks. s. 123.

tuli antaa laatia asemakartta uudestaan edellä esitetyin muutoksin sekä sen jälkeen lähettää se senaatin vahvistettavaksi.

Sen jälkeen kun rahatoimikamari tämän johdosta oli antanut rakennuskonttorin tehdä senaatin määräämät muutokset puheena olevaan asemakarttaan kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti ¹⁾ lähettää senaattiin kaksi kappaletta uudestilaadittua asemakarttaa lopullisesti vahvistettavaksi.

Senaatin päätöstä ei annettu kertomusvuoden kuluessa.

Katajanokan uudestijärjestely ja mainitun kaupunginosan yhdistäminen maan rautatieverkkoon. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1884 antanut ²⁾ valiokunnalle tehtäväksi antaa lausunnon yli-insinööri H. Th. Tallqvistin laatimasta Katajanokan länsiosan asemakaavaehdotuksesta ynnä kaupungininsinööri F. O. Ehrströmin siitä antamasta lausunnosta, viimeksi mainitun laatimasta ehdotuksesta, joka koski Eteläsataman rantalaiturien laajentamista ja tavarankuljetukseen tarkoitettujen rautatieraitteiden rakentamista tämän sataman ja valtionrautateiden välille, sekä pörssikaupanvälittäjä A. G. Laurellin kirjelmästä ³⁾, jossa käsiteltiin Eteläsataman parempaa hyväksikäyttöä.

Mietinnössään ⁴⁾, joka annettiin vuonna 1887, valiokunta ensin toi esiin ne yleiset näkökohdat, jotka olivat määränneet sen näissä kysymyksissä omaksuman kannan. Valiokunta tahtoi mitä tarmokkaimmin tehostaa, että ei ollut syytä pelätä suunnitelman suurisuuntaisuutta, suunnitelman, joka kerran kaikilta osiltaan toteutettuna tosin aiheuttaisi suuria kustannuksia, mutta toteutettuna vähitellen, tarpeen ja varojen mukaan, tuskin huomattavasti vaikuttaisi niihin kunnan menoihin, jotka tarkoittivat sen jäsenten hyvinvoinnin ja vaurastumisen edistämistä. Nyt oli pitkiksi ajoiksi eteenpäin vahvistettava suunnitelma, jonka mukaan voitiin toimia johdonmukaisesti ilman että aikaisemmin suoritettut työt ja puolinaiset parannukset asettuivat esteeksi tielle. Kaupungin ripeään kehitykseen, jonka perusteella voitiin odottaa sen väkiluvun tulevaisuudessa moninkertaistuvan, sisältyi se vaara, että ellei asiaa nyt nähty suuripiirteisesti, jälkeentulevat sukupolvet saivat kalliisti maksaa ne erehdykset, jotka nyt tehtiin kaukonäköisyyden puutteessa.

Valiokunta oli ollut yksimielinen siitä, että ennenkuin voitiin keskustella esitetyn suunnitelman yksityiskohdista, oli ratkaistava kysymys meriliikenteen yhdistämisestä maan rautatieverkkoon. Eteläsatamaan ulottuvan rautatien aikaansaaminen oli Helsingille elinehto, jos kaupunki halusi menestyksellisesti kilpailla maan muiden, tässä suhteessa paremmassa asemassa olevien rannikkokaupunkien kanssa. Ellei sellaista rautatietä saatu aikaan, oli koko ajatus Katajanokan luovuttamisesta kaupan tarpeisiin tuomittu epäonnistumaan. Suunnitellun rautatien kulkusuuntaa koskevista eri ehdotuksista valiokunta oli pitänyt yli-insinööri Tallqvistin laatimaa, jonka mukaan rautatie kulkisi pitkin Pohjoisataman rantaa, erältä kohdin muutettuna muita ehdottomasti onnistuneempaan. Siten kulkeva rautatie ei millään tavalla häittäisi katuliikennettä muualla kuin Unioninkadun leikkaukskohdassa ja sen noususuhteet olisivat mahdollisimman edulliset. Rautatie ei myöskään vaikuttaisi haitallisesti kaupunkikuvaan eikä häiritäisi kaupungin keskiosissa suoritettuja kaunistustöitä, ja ehdotettu kulku-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 3. — ³⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 270. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 9.

suunta teki myöskin mahdolliseksi rautatieraiteiden vetämisen Eteläsataman Läntiselle rantakadulle. Tähän tuli lisäksi, että tämä suunta oli ainoa, jota valtio voi pitää kyllin edullisena toteuttaakseen sen ja käyttääkseen sitä hyväkseen.

Valiokunta oli neuvoteltuaan yli-insinööri Tallqvistin kanssa tehnyt järjestelyehdotukseen eräitä muutoksia. Ennen kaikkea valiokunta oli pitänyt tarpeellisena katkaista laituriviivan Lökhällanin etelä- ja itäranalla suuremman vedensyvyyden aikaansaamiseksi siellä. Lökhällanin eteläosaan oli varattu tilaa suolamakasiinille ja viljamakasiinille. Valiokunta oli yhdistänyt korttelit n:ot 140 ja 141 ja poistanut niiden välisen kadun, minkä ohessa kaupungin tarpeisiin lisäksi oli varattu kortteli n:o 150 ja korttelin n:o 142 länsipää. Lökhällanin pohjoispuolella olevaan lahteen valiokunta oli suunnitellut sijoitettavaksi yhden tai kahden aallonmurtajan suojaaman venesataman. Lääninvankilan ja Suomen meriekipaasin alueen välisen käyttämättömän alueen valiokunta oli jakanut siten, että vankilan pohjoispuolella oleva alue oli jaettu kahdeksi asuntotontiksi ja vankilan eteläpuolella oleva alue, joka käsitti myöskin korttelin n:o 161 jäljellä olevan osan, luovutettu varastotonteiksi. Korttelit n:ot 152 ja 160 oli varattu rakennusaineiden varastopaikoiksi ja koko kortteli n:o 151 jaettu 12 makasiinintontiksi. Makasiinikortteli n:o 144 oli jaettu kahtia poikkikadulla. Osan Läntisen Satamakadun päätepisteen pohjoispuolella olevasta lahdesta valiokunta oli katsonut tarpeelliseksi jättää täyttämättä, jotta sitä vielä jonkin aikaa eteenpäin voitaisiin käyttää venesatamana. Sitäpaitsi valiokunta ehdotti erinäisiä muutoksia katujen ja laiturien nimistöön ja sen yhteydessä eräitä nimityksiä kaupungin jo olemassa oleville valmiille satalaitureille, jotka siihen asti olivat olleet nimeä vailla.

Eteläsataman yhdistämistä rautatieverkkoon koskevassa kysymyksessä valiokunta kannatti yli-insinööri Tallqvistin ehdottamaa veturiraiteen rakentamista Katajanokalta aina Hietalahdensatamaan asti. Tällä suunnalla oli se etu, ettei se missään kohdassa joutunut katkaisemaan katuliikennettä. Kustannusten suuruuden tähden ei tätä työtä kuitenkaan olisi heti suoritettava. Eteläsatamaan vievien raiteiden välittömimmän tarpeen tyydyttämiseksi valiokunta ehdotti, että samalla kuin rautatieraide rakennettiin Katajanokalle, siitä johdettaisiin raide kanavan yli Linnanlaituria myöten Läntisen rantakadun kulmaan ja sieltä vaununkäntölävan avulla pitkin Läntistä rantakatua ja Makasiinirantakatua laivaveistämölle. Myöhemmin, tämän väliaikaisen järjestelyn käydessä riittämättömäksi, olisi sisempi venesatama kokonaan poistettava ja pieni osa kalastajasatamasta täytettävä, minkä jälkeen rakentamalla kulman muotoinen aallonmurtaja luotaisiin uusi venesatama n.s. Keisarinkarin ympärille.

Edelleen valiokunta yhtyi v.t. satamakapteeni W. A. Svenssonin tekemään ehdotukseen, että eteläistä laiturinhaaraa jatkettaisiin suoraan eteläsuuntaan Makasiinirantakatuun asti, sekä kaupungininsinöörin ja rahatoimikamarin aikaisemmin antamiin lausuntoihin ¹⁾ pörssi-kaupanvälittäjä Laurellin ehdotuksesta.

Töiden suorittamisajasta ja -tavasta valiokunta oli ollut sitä mieltä, että ensiksi olisi rakennettava rautatie Töölönlahden yli vievältä penkereeltä Katajanokalle ja sen jälkeen ja välittömästi tämän työn yhteydessä uppoarkut Katajanokan kanavasta yli-insinööri Tallqvistin ehdotuksen

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1 v:ta 1884.

toiseen tavarasuojaan asti. Tämä laiturirakennustyön osa tulisi tosin suuren vedensyvyyden takia kalleimmaksi, mutta se olisi teknillisistä syistä ehdottomasti suoritettava ensimmäiseksi, ennenkuin mihinkään täyttämistöihin ryhdyttiin Katajanokan etelärannalla tai Katajanokalta kanavan yli Läntiselle rantakadulle. Kustannukset Katajanokan etelärannan satalaiturin rakentamisesta sekä kolmen rinnakkaisraiteen muodostamasta sivuradasta tälle laiturille valiokunta oli muutamain vähäisin poikkeuksin yli-insinööri Tallqvistin ehdotuksesta arvioinut 1,399,390 markaksi sekä heti suoritettavien töiden ynnä Läntiselle rantakadulle rakennettavan sivuraitteen kustannukset 897,650 markaksi.

Sivuradan suuntaan valiokunta ehdotti eräitä vähäisiä muutoksia, jotka Tallqvistin ehdotuksen laatimisen jälkeen rakennettu venäläinen muonamaksiini ja Uudenmaan pataljoonan kasarmirakennukset olivat tehneet tarpeelliseksi. Pohjoissatamassa oli laituri valiokunnan mielestä siirrettävä jonkin verran ulommaksi, jotta rautatieraitteet voitiin sijoittaa siellä olevan lehtikujan ulkopuolelle.

Rautatien päällysrakenteen suhteen valiokunta poiketen yli-insinööri Tallqvistin suunnitelmasta ehdotti, että varsinaiseen sivurataan käytettäisiin raskaampaa, 20 (ei 15) naulan painoista kiskotyyppiä eli samaa kuin Helsingin—Hämeenlinnan rataan, ja koko Katajanokan raidelaitteisiin samoin kuin Läntisen rantakadun sivuraitteeseen rautaisia ratapölkkyjä. Näiden viimeksi mainittujen käyttäminen tosin lisäisi perustamiskustannuksia, mutta tämä järjestely, joka tiesi kiskojen upottamista kadun tasoon, aiheutti m.m. sen ilmeisen edun, että sen jälkeen kun raide oli laskettu ja kadunpäällystys jälleen pantu kuntoon, ei tarvittu mitään enempää kunnossapitoa, katujen aukirepimistä y.m. Pyöränlaipoille tarpeellisen kourun aikaansaamiseksi olisi kummankin kiskon sisäpuolelle nupukivillä kivettävä 1 jalan levyinen ja ulkopuolelle yhtä leveä kaista. Tällaisen päällysrakenteen käyttäminen tekisi myöskin erikoistyyppisten veturien hankkimisen tarpeettomaksi.

Lopuksi valiokunta antoi erinäisiä taulukkotietoja rautateitse Helsingin ja Sörnäsin asemille ja asemilta kuljetetuista samoin kuin kaupunkiin meritse tuoduista ja sieltä meritse viedyistä tavaroista, mitkä tiedot valiokunnan mielestä osoittivat, että suunniteltu Katajanokan rautatie voi laskea heti saavansa huomattavan määrän kuljetuksia, jotka epäilemättä edelleen tuntuvasti lisääntyisivät liikenneyhteyksien parantuessa ehdotulla tavalla.

Valiokunta esitti ensin, että kaupunginvaltuusto pyytäisi maistraattia panemaan toimeen valtuuston lisäjäsenten vaalin käsittelemään tämän asian tarpeellisia osia, ja mietintö päättyi muuten ehdotukseen, että valtuusto päättäisi:

1) puolestaan hyväksyä yli-insinööri Tallqvistin laatiman Katajanokan länsiosan asemakaavaehdotuksen, kuitenkin ottaen huomioon valiokunnan siihen ehdottamat ja mietintöön liitetyssä asemakartassa esitetyt muutokset ja lisäykset;

2) edelleen hyväksyä yli-insinööri Tallqvistin ehdottaman Töölönlahden yli rakennetulta rautatiepenkereeltä pitkin Pohjoissataman rantaa Katajanokalle kulkevan rautatien suunnan valiokunnan ehdottamien muutoksien, jotka oli esitetty valiokunnan mietintöön niinkään oheistetussa piirroksessa;

3) niinkään hyväksyä valiokunnan ehdotuksen väliaikaisen rautatieraitteen rakentamisesta Katajanokalta obeliskin ohi Läntisen rantakadun

kulmaan ja sieltä vaununkääntölavaa käyttäen tätä katua pitkin laivaveistämölle;

4) antaa kaupungin jo valmiille satamalaitureille seuraavat nimet: Pitkäsillanrantakatu, Pakkahuoneenlaituri, Päävahdinlaituri, Linnanlaituri, Vaakahuoneenlaituri, Keittohuoneenlaituri ja Makasiinirantakatu;

5) antaa rahatoimikamarille tehtäväksi antaa laatia ehdotettuja kaupunginasemakaavanmuutoksia esittävän kartan valtuuston siitä tekemän päätöksen mukaisesti;

6) anoa Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan vahvistusta edellä koskettuille kaupunginasemakaavan muutoksille;

7) tehdä Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen anomuksen, että valtio omaan laskuunsa rakentaisi, pitäisi kunnossa ja liikennöisi rautatien Töölön rautatiepenkereeltä Katajanokalle ynnä sivuraiteen Katajanokalta kanavan yli Kauppatorilla venesataman kulmassa olevaan vaununkääntölavaan asti kaupungin luovuttaessa ilmaiseksi kaiken siihen tarvittavan maan ja suorittaessa kaikki rautatien vaatimat louhimistyöt ja Katajanokalla tarpeelliset pengerrystyöt;

8) antaa rahatoimikamarille tehtäväksi heti kun tähän valtuuston anomukseen oli myönnytty ryhtyä suorittamaan sekä kyseisen rautatierakennuksen johdosta tarpeellisia louhimistöitä ja sen vaatimia pengerrystöitä Katajanokalla että myöskin niitä siellä suoritettavia laiturij- ja täyttämistöitä, joihin oli katsottu olevan viipymättä ryhdyttävä, nimittäin rakentamaan laituria Katajanokan kanavasta yli-insinööri Tallqvistin ehdotuksen toiseen tavarasuojaan, suorittamaan tarpeellisia täyttämistöitä Lökhällänin kohdalle tulevaa kolmiraiteista ja tarpeellisilla vaihteilla varustettua ratapihaa varten sekä täyttämään rakennetun laiturin pohjoispuolella olevaa lahtea sekä rakentamaan vaunuraiteita Kauppatorille sijoitettavaksi ehdotetusta kääntöpöydästä pitkin Läntistä ja Makasiinirantakatua laivaveistämölle;

9) kehoittaa rahatoimikamaria aikanaan tekemään ehdotuksen niiden varain hankkimisesta, jotka tarvittiin valtuuston heti suoritettaviksi määräämien töiden täytäntöönpanemiseksi; samoin kuin

10) periaatteellisesti hyväksyä Katajanokan kanavasta pitkin Linnanlaituria kaarena yli Vaakahuoneenlaiturin ja Keittohuoneenlaiturin sekä sieltä läpi laivaveistämön tontin ja osan Kaivopuiston aluetta, pitkin Puisto- ja Merikatuja laivatelakan ohi Hietalahdensatamaan rakennettavan rautatien ja varata sille tilan samoin kuin myös hankkia tälle rautatielle vahvistuksen muiden edellä koskettujen kaupunginasemakaavan muutosten yhteydessä.

Sen jälkeen kun kaupunginvaltuuston lisäjäsenet oli valittu ¹⁾ käsittelemään sekä tätä että erinäisiä muitakin asioita, esiteltiin puheena oleva asia ensin lisätylle valtuustolle Helsingin kauppiaskokouksen asiasta antaman esityksen ²⁾ yhteydessä. Tässä esityksessä ehdotettiin m. m., että suunniteltu rautatie rautatiepenkereeltä Katajanokalle ynnä Läntiselle rantakadulle tuleva sivuraide rakennettaisiin kaupungin laskuun eikä valtion puolesta, että kaupungin tarpeisiin vielä varattaisiin korttelit n:ot 153 ja 156 ja kaupunki oikeutettaisiin luovuttamaan tarpeellinen tonttipaikka makasiiniyhtiölle, joka sinne rakentaisi julkisia kauppamakasiineja, sekä että muuta-

¹⁾ Ks. s. 221. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25.

mat ehdotetuista kortteleista yhdistettäisiin ja niillä olevat tontit tehtäisiin kaksi kertaa suuremmiksi.

Sen jälkeen kun edellä mainittu esitys oli julkaistu painosta ¹⁾ ja asia muuten pantu pöydälle ¹⁾, lisätyt kaupunginvaltuutetut ottivat asian uudestaan käsiteltäväkseen erityisesti tätä tarkoitusta varten määrättyssä kokouksessa. Lisätyt kaupunginvaltuutetut tekivät silloin seuraavat Katajanokan uudestijärjestelyä koskevat päätökset ²⁾, joita kuitenkin ei ollut pidettävä lopullisina, vaan riippuvaisina siitä, mihin päätökseen tultiin Katajanokan yhdistämistä maan rautatieverkkoon koskevassa kysymyksessä:

1) että laituriviivan Lökhällanin etelä- ja itärannalla tuli saada valiokunnan puoltama murtoviivan suunta;

2) että Lökhällanin eteläosasta oli varattava paikka suola- ja viljamakasiineille;

3) että paitsi valiokunnan ehdottamia kortteleita n:ot 140, 141 ja 150 sekä korttelin n:o 142 länsipäätä kaupungin tarpeisiin edelleen oli varattava korttelit n:ot 153 ja 156, jolloin kaikkien näiden korttelien tonttijako jäisi pois, mutta että vastaisen tulli- ja pakkahuoneen paikkaa ei ollut määrättävä, ennenkuin tullihallitus ja Helsingin kauppayhdistys olivat saaneet tilaisuuden antaa tästä kysymyksestä lausuntonsa;

4) että molemmat viimeksi mainitut korttelit oli yhdistettävä yhdeksi ja niiden välinen katu poistettava;

5) että Lökhällanin pohjoispuolella oleva lahti oli luovutettava vene-satamaksi;

6) että lääninvankilan pohjoispuolella oleva alue oli jaettava kahdeksi asuntotontiksi sekä vankilan eteläpuolella oleva alue, joka käsitti myöskin jäljelläolevan osan korttelia n:o 161, luovutettava varastopaikoiksi;

7) että korttelit n:ot 152 ja 160 oli luovutettava rakennusaineitten varastopaikoiksi;

8) että kortteli n:o 151 oli jaettava 12 makasiinitontiksi;

9) että kortteli n:o 144 oli jaettava kahtia tonttien n:ot 16 ja 17 välisellä poikkikadulla ja 15 jalan levyinen käytävä jätettävä tontin n:o 22 ja meriekipaasin alueen välille;

10) että Läntisen Satamakadun päätekohtan pohjoispuolella olevasta lahdesta oli jätettävä täyttämättä niin suuri alue kuin tarvittiin vene-satamalle;

11) että Lyökkisaarenkadun leveys oli supistettava 40 jalasta 35:een; sekä

12) hyväksyä valiokunnan laatiman Katajanokan katujen ja laiturien nimien muutosehdotuksen.

Edelleen lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät:

13) hyväksyä valiokunnan ehdotuksen mukaisen Katajanokan rautatienlinjan sekä Kauppatorille ja Läntiselle rantakadulle vievän sivuraiteen kulkusuunnan;

14) antaa kysymyksen kaupungin valmiiden laiturien nimistä toistaiseksi jäädä sillensä;

15) toistaiseksi olla ottamatta käsiteltäväkseen Eteläsataman ja Hieta-lahdensataman välistä rautatielinjaa koskevaa kysymystä;

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. 11 p. lokak. 4 §. — ²⁾ S:n s:n 18 p. lokak. 1 § ja 20 p. lokak. 1 §.

16) olla hankkimatta vahvistusta Katajanokan järjestelyehdotukselle, ennen kuin Katajanokan suunniteltua rautatielinjaa koskeva kysymys oli lopullisesti ratkaistu;

17) asettaa valiokunnan harkitsemaan sekä Helsingin kauppiaskokouksen edellä mainittua ehdotusta, että kaupunki rakennuttaisi kyseisen rautatien omalla kustannuksellaan, että myös, voisiko kaupunki rautatieyrityksen toteuttamiseksi sitoutua suurempiin uhrauksiin kuin valiokunta oli ehdottanut; sekä

18) antaa rahatoimikamarille tehtäväksi antaa laatia sellaiset valtuuston hyväksymää Katajanokan uudestijärjestelyä esittävät kartat, jotka saattoivat olla tarpeelliset tämän järjestelyn ja suunnitellun rautatien tarkoituksiperän havainnollistamiseksi maan hallitukselle.

Edellä mainittuun valiokuntaan valittiin lopuksi vtt Runeberg, af Schultén, Elving ja Tallqvist sekä oikeusraatimies E. Öhman.

Sen jälkeen antamassaan mietinnössä¹⁾ uusi valiokunta m. m. lausui, että hallitukselle jätettävällä aikaisemman valiokunnan ehdottamaa laatua olevalla anomuksella todennäköisesti oli hyvin vähän toiveita tulla hallituksen ja kansaneduskunnan hyväksymäksi. Myöskään Helsingin kauppiaskokouksen esittämää ehdotusta, että kaupunki omaan laskuunsa rakentaisi suunnitellun rautatien, valiokunta ei voinut hyväksyä. Sen sijaan valiokunta oli sitä mieltä, että kaupunginvaltuuston tosin tuli tehdä hallitukselle esitys rautatien rakentamisesta valtion laskuun, mutta että kaupungin silloin tuli sitoutua tähän yritykseen nähden uhrauksiin, jotka suuremmassa määrässä kuin aikaisemmin ehdotetut vähensivät valtiolle radan rakentamisesta aiheutuvaa pääomamenoa. Siten valtio saisi tilaisuuden järjestää rautatien täysin omia tarkoituksiaan ja tarpeitaan vastaavalla tavalla, ja kaupungin taholta osoitettu suurempi uhri- valmius olisi myöskin omiaan vaikuttamaan siihen, että esitys varmemmin saisi osakseen hallituksen suopeuden ja mahdollisesti myöskin maan säätyjen hyväksymisen.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät²⁾ Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan anoa:

että valtio omaan laskuunsa heti antaisi rakentaa sekä panna kuntoon ja liikennöidä Töölön rautatiepenkereeltä Katajanokalle kulkevan rautatien ynnä sen sivuraiteen Katajanokalta kanavan yli Kauppatorilla venesataman kulmassa olevaan vaununkääntölavaan ehdoin, että kaupunki maksutta luovutti kaiken tähän tarvittavan maan ja suoritti puolet rautatien rakentamisen aiheuttamista kustannuksista, kuitenkin enintään 250,000 markkaa.

Sen ohessa lisätyt kaupunginvaltuutetut antoivat rahatoimikamarille tehtäväksi antaa valtuustolle ehdotuksen varojen hankkimisesta niihin menoihin, jotka valtuuston siitä tekemän päätöksen mukaan oli suoritettava lainavaroilla.

Kallion (Berghällin) tilan ja Janssonin viljelysten järjestely sekä sikäläisten tonttien vuokralleanto. Sen johdosta, että Kallion tilan samoin kuin Janssonin viljelyksiksi nimitetyn, Kallion tilan sekä Alpin, Kaiun, Suruttoman ja Vallilan huvilain osista muodostetun eri tilana hoidetun alueen vuokra-aika meni umpeen kertomusvuoden päättyessä, oli rahatoimikamari sen jälkeen kun näillä alueilla oli toimitettu erinäisiä tarpeen vaatimia korkeusmittauksia³⁾, laatinut mainittujen alueiden uuden jaoitusehdotuk-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29. — ²⁾ Lis. valt. pöytäk. 8 p. marrask. 1 §. — ³⁾ Ks. s. 72.

sen¹⁾. Tämän ehdotuksen mukaan käytettäisiin rakennustonteiksi m. m. Itäiseen viertotiehen ulottuva ja sen varrella sijaitseva osa Kallion tilan maata. Jotta nämä tontit myöhemmin voitaisiin ottaa kaupunginasema-kaavaan mainittavasti koskematta niillä oleviin rakennuksiin, oli katsottu tarpeelliseksi edeltäkäs määrätä sinne tulevat pääkadut. Kamarin mielestä ei näet voinut ajatella, että alueen rakentaminen siirtyisi, kunnes sen täydellinen asemakaavaehdotus oli laadittu ja vahvistettu. Kaupunki-alueen laajentuessa oli siihenkin asti ollut tapana, että kaupungin lähimpään naapuristoon oli muodostettu vuokratontteja, jotka sittemmin olosuhteitten vaatiessa oli liitetty varsinaisen rakennuskaavan piiriin. Kallion alueelta ehdotetut tontit, joilla jo oli rakennuksia, oli yleensä katsottu olevan luovutettava ilman huutokauppaa kohtuullisin ehdoin rakennusten silloisille omistajille, joille oli taattava pitempiaikainen tonttiensa hallintaoikeus. Vielä rakentamattomien viertotien varrella sijaitsevien tonttien käytöstä kamari siinä tapauksessa, että valtuusto hyväksyi ehdotetun tonttijaon, antaisi ehdotuksen myöhemmin. Unioninkadun jatkeen varrelle siihen kohtaan, mistä viertotie alkoi, olisi myöhemmin järjestettävä tori, jota kuitenkin ilmeisesti ei tasoitettaisi vielä lähitulevaisuudessa. Tämän johdosta olisi ne kaksi tonttia, joiden rakennukset olivat toriksi aiotulla paikalla, vuokrattava näiden omistajille lyhyemmäksi ajaksi ja vuokramaksuja alentamalla. Eräs kolmas Kallion tilan maalla oleva rakennettu alue, jonka jakaminen tontteihin ei ollut niin pian tarpeellista, olisi sen haltijat oikeutettava vuokraamaan lyhyemmäksi ajaksi ilman oikeutta uusien rakennusten teettämiseen sinne, mutta velvoittaan heidät pitämään alueen läpi kulkeva tie avoinna yleiseen käyttöön. N. s. Janssonin viljelyksistä taas olisi eräs vuorten ympäröimä notko, Josafatin laaksoksi nimetty, luovutettava erillisenä vuokrapalstana Suomen metsästysyhdistykselle, joka oli sitä kamarilta anonut, ja yhdistys oikeutettava järjestämään sinne maaliinammuntarata. Toinen osa mainittuja viljelyksiä olisi määrätyn ehdoin siirrettävä Backasin tilaan ja kolmannesta osasta ynnä osasta maa-alueita n:o 15 Vallilaa olisi muodostettava uusi tila, Vallila n:o 5, joka annettaisiin vuokralle kaupungin viljelysalueille vahvistetuin vuokraehdoin. Jäljelle jäävä osa Janssonin viljelyksiä olisi samoin eri tilana tarjottava vuokralle viimeksi mainituin ehdoin, minkä ohessa kaupungin tulisi siellä kustantaa erinäisiä kallionlouhimistöitä. Ellei tästä tilasta tehtäisi hyväksyttävää tarjousta, olisi se aluksi tarjottava ainoastaan vuodeksi kerrallaan, mutta sikäläiset louhimistyöt joka tapauksessa pantava toimeen.

Rahatoimikamarin esitystä ja Suomen metsästysyhdistyksen edellä mainittua anomusta esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ Kallion tilan ja n. s. Janssonin viljelysten ehdotetun jaoituksen sekä valtuutti kamarin pääasiallisesti ehdotuksensa mukaisesti antamaan vuokralle siellä olevat alla luetellut tontit ja maa-alueet seuraavin ehdoin:

1) että alla mainitut Kallion maalla olevat tontit oli vuokrattava niillä olevien rakennusten silloisille omistajille kolmenkymmenen vuoden ajaksi kaupungin asuntohuviloita koskevin vuokraehdoin ja seuraavista vuotuisista vuokramaksuista, nimittäin:

n:o 3 Itäisen viertotien varrella koneenkäyttäjä E. Erikssonille 387 markasta,

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 11 §.

n:o 3 Toisen linjan varrella kivipainaja F. Liewendalille 320 markasta,

n:o 2 Kolmannen linjan varrella eli n:o 5 Itäisen viertotien varrella kalusepän leskelle F. S. Forseliukselle 327 markasta,

n:o 9 Itäisen viertotien varrella mallipuuseppä E. Tallgrenille ja kauppias J. R. Lindforsille yhteisesti 420 markasta,

n:o 15 Itäisen viertotien varrella sotamiehen vaimolle J. Pischoffille 425 markasta,

n:o 12 Viidennen linjan varrella senaatin kielenkääntäjä R. Hernbergin perillisille 188 markasta,

n:o 14 Viidennen linjan varrella niinikään kielenkääntäjä Hernbergin perillisille 188 markasta ja

n:o 16 Viidennen linjan varrella samoin kielenkääntäjä Hernbergin perillisille 165 markasta,

kuitenkin siten, että kolmen viimeksi mainitun tontin vuokramaksuista oli, kunnes kaupunki oli niiden läpi kulkevan tien sijaan, joka siihen asti oli pidettävä avoimna, rakentanut toisen tien, myönnettävä 25 %:n alennus edellä mainituista määristä;

2) että rahatoimikamarin esitykseen oheistettuun karttaan litt. A:lla, B:llä ja C:llä merkityt Kallion alueet niinikään oli luovutettava niillä olevien rakennusten omistajille, kaksi ensiksi mainittua aluetta viideksi-toista, mutta alue C kymmeneksi vuodeksi ilman että vuokraajilla oli oikeutta rakentaa niille lisää rakennuksia sekä alla mainituista vuotuisista vuokramaksuista alueen C vuokraajan sen lisäksi ollessa velvollinen pitämään alueen läpi kulkeva tie avoimna, nimittäin:

alue A poliisikomisarius E. Parkkiselle ja entiselle kauppiaille K. Semonoffille yhteisesti 150 markasta,

alue B kapellimestari A. Laurentille 150 markasta sekä

alue C senaatin kielenkääntäjä R. Hernbergin perillisille 300 markasta;

3) että Janssonin viljelysten alueella sijaitseva n. s. Josafatin laakso oli luovutettava Suomen metsästysyhdistykselle kymmenen vuoden ajaksi 250 markan vuotuisesta vuokramaksusta;

4) että mainittuun karttaan 14 A:lla merkitty osa Janssonin viljelyksiä joko oli yhdistettävä huvilaan N:o 14 Backas'iin sen vuokraajan, senaatin kielenkääntäjä R. Hernbergin perillisten, hallittavaksi sinä aikana, joksi Backas oli heille vuokrattuna, t. s. vuoden 1908 loppuun, jolloin heidän tuli maksaa tästä alueenlisäyksestä lisävuokraa 1.150 tynnyriä rukiita pohjaverona ja 50 markkaa rahana, tai myöskin, elleivät mainitut vuokraajat halunneet näillä ehdoilla ottaa aluetta haltuunsa, yhdistettävä alla mainittuun Vallila n:o 5:ksi merkittyyn tilaan, jonka vuokramaksu silloin lisääntyisi edellä mainitulla pohjaveron- ja rahamäärällä;

5) että osista Janssonin viljelyksiä ja n:o 15 Vallila-nimisestä maa-alueesta muodostettu tila Vallila n:o 5 oli tarjottava vuokralle vaihtoehtoisesti viidentoista tai kymmenen vuoden ajaksi vuosivuokran ollessa 5.873 tynnyriä rukiita pohjaveron ja vähintään 200 markkaa rahavuokraa sekä kaupungin viljelysalueille vahvistetuin vuokraehdoin vuokraajan kuitenkin ollessa oikeutettu rakennuttamaan paikalle pienehkö asuinrakennus ja tarpeelliset ulkokuoneet; samoin kuin

6) että jäljelle jäävä osa Janssonin viljelyksiä oli kymmenen vuoden ajaksi ja muuten kaupungin viljelysaluiden vuokralleannossa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin tarjottava vuokralle vuotuisesta vuokra-

maksusta, joka oli 29.722 tynnyriä rukiita pohjaveroa ja vähintään 1,300 markkaa rahaa ja vuokraajan ollessa velvollinen sen jälkeen kun kaupunki vuonna 1888 4,800 markaksi arvioiduin kustannuksin oli suorittanut tässä tarkoituksessa tarpeellisen kallionlouhinnan, vuokra-ajan kuluessa panemaan toimeen sen kuivattamiseksi vaadittavan ojituksen.

Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto myöhemmin päätti¹⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi luovuttamaan seuraavat kuusi Kallion tilalla olevaa rakennustonttia alla mainituille henkilöille, nimittäin:

n:o 1:n Toisen linjan varrella muurari J. Sirénille 905 markan vuokramaksusta,

n:o 5:n Toisen linjan varrella kauppias M. Gustafssonille 675 markan vuokramaksusta,

n:o 4:n Kolmannen linjan varrella huvilanomistaja K. V. Beichmanille 630 markan vuokramaksusta,

n:o 3:n Kolmannen linjan varrella muurari G. A. Heleniukselle 641 markan vuokramaksusta,

n:o 5:n Kolmannen linjan varrella muurari J. Valeniukselle 566 markan vuokramaksusta sekä

n:o 7:n Kolmannen linjan varrella valajamestari J. Sundelinille 405 markan vuokramaksusta

sekä muutoin seuraavin ehdoin:

Toisen linjan tontin n:o 1 suhteen, että haltija oli velvollinen sekä siistillä aitauksella ympäröimään sen 30 jalan levyisen alueen, joka jäi käyttämättä Itäisen viertotien ja tontin kaakkoisrajan välillä, että myöskin istuttamaan sinne puita ja pensaita, mikäli kalliopohja ei tehnyt sitä mahdolltomaksi, ja aina pitämään paikan siistinä ja siivottuna, minkä lisäksi kaupungilla tuli olla oikeus, jos viertotietä milloin tahansa tulevaisuudessa laajennettiin, ottaa haltuunsa suurempi tai pienempi osa kyseistä aluetta;

Toisen linjan tontin n:o 5 suhteen, että sen läpi kulkevaa 16 jalan levyistä ajotietä ja sen varsille kaivettuja tai kaivettavia oja ei saanut sulkea eikä muuttaa, mutta että vuokraajan tästä tuli saada vuokran alennusta 110: 40 markkaa, kunnes kaupunki rakensi toisen tien, sekä että kivipainaja F. Liewendalin omistama asuinrakennus, jonka toinen pää ulottui tontin etelärajan yli, sai jäädä paikoilleen viideksitoista vuodeksi edellyttäen, että se pidettiin asianmukaisessa kunnossa;

Kolmannen linjan tontin n:o 4 suhteen, että ajotietä, joka osalla leveyttään leikkasi tontin koilliskulman, ei saanut sulkea, mistä korvaukseksi vuokraajan niin kauan kuin kyseinen tie siellä säilytettiin tuli nauttia vuokran alennusta 18: 45 markkaa; samoin kuin

Kolmannen linjan tonttien n:ot 5 ja 7 suhteen, ettei Janssonin viljelyksille johtavaa 16 jalan levyistä tietä eikä sen varsille kenties kaivettavia oja saanut sulkea, mutta että vuokraajain tuli niin kauan kuin tämä tie siellä säilytettiin nauttia alennusta vuokramaksuistaan, tontin n:o 5 vuokraajan 147 markkaa ja tontin n:o 7 vuokraajan 33 markkaa.

Tonttien yhteenrakentaminen. Tehtailija B. A. Ölanderin anomusta saada rakentaa yhteen V kaupunginosan korttelissa n:o 89 Uudenmaankadun varrella olevat tontit n:ot 13 ja 15 kaupunginvaltuusto lähetet-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. jouluk. 7 §.

tyään ¹⁾ sen rahatoimikamariin tämän asiasta antaman lausunnon mukaisesti puolsi ²⁾).

Samoin valtuusto puolsi ³⁾ kauppias K. Hildénin ja leipurimestari U. V. Holmqvistin anomusta, että heidät oikeutettaisiin rakentamaan yhteen II kaupunginosan korttelin n:o 38 tontin n:o 5 länsi- ja itäpuoliskot, ensin lähetettyään ⁴⁾ asian rahatoimikamariin ja tämän annettua siitä puoltavan lausunnon.

Punavuorenkadun nimen muuttaminen. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa lukuisten Punavuorenkadun varrella sijaitsevien talojen omistajain anomuksesta, että kyseisen kadun nimi sen huonon maineen vuoksi, jonka katu oli saanut siellä aikaisemmin vallinneiden olojen johdosta, muutettaisiin Ratakaduksi tai Saunakaduksi. Lähetettyään ⁵⁾ tämän asian rahatoimikamariin kaupunginvaltuusto tämän ehdotuksesta päätti ⁶⁾ lausunnossaan ehdottaa anomuksen evättäväksi.

N. s. Tschetschulinin lautatarhan paikan luovuttaminen kaupungille. Koska Katajanokan järjestelytyöt tekivät välttämättömäksi n. s. Tullhällänin viereisen, n. s. Tschetschulinin lautatarhan hallussa olevan vuokra-alueen tyhjentämisen, rahatoimikamari oli vuonna 1886 velvoittanut edesmenneen kauppaneuvos F. Tschetschulinin oikeudenomistajat vuoden päättyessä luovuttamaan mainitun alueen kaupungille, mutta myöhemmin oikeuttanut heidät vuoden 1887 loppuun säilyttämään siellä paikoillaan ne rakennukset, jotka eivät olleet mainittuna vuonna Katajanokan pohjoisrannalla suoritettaviksi päätettyjen laiturirakennustöiden tiellä, ehdoin, että muut rakennukset viipymättä poistettiin. Tämän johdosta kauppaneuvos Tschetschulinin oikeudenomistajat samalla kuin he ilmoittivat suostuvansa luopumaan puheena olevasta alueesta, anoivat kohtuullista korvausta tästä odottamattomasta vahingosta. Kamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto vuonna 1887 päätti ⁷⁾ evätä hakijan anomuksen, mutta samalla luopua maksamattoman vuokramaksun suorittamista koskevasta kaupungin vaatimuksesta ja edellä mainituin ehdoin sallia heidän pitää kyseiset rakennukset paikoillaan vuoden loppuun.

Tontin palauttaminen kaupungin haltuun. Säätytalovaliokunta ilmoitti ⁸⁾ luovuttavansa takaisin kaupungin käytettäväksi säätytaloa varten luovutetun ⁹⁾ Tähtitorninvuorella sijaitsevan paikan, jota ei enää tähän tarkoitukseen tarvittu.

Korttelin n:o 61 tontin n:o 5 osto. Valtioneuvos J. J. W. Laguksen tarjouksen myydä kaupungille 165,100 markan hinnasta V kaupunginosan korttelissa n:o 61 sijaitsevan talonsa ja tonttinsa n:o 5, josta suurempi osa voimassa olevan kaupunginasemakaavan mukaan käytettäisiin Erottajatorin laajentamiseen, kaupunginvaltuusto ensin lähetti ¹⁰⁾ rahatoimikamariin. Sen jälkeen kun kamari puolestaan oli kannattanut talon ostamista, jos kauppahinta alennettiin 125,000 markkaan myyjän saadessa erikseen käyttää hyödykseen tontilla olevat rakennukset, valtuusto palautti ¹¹⁾ asian kamariin, jonka tuli hankkia valtioneuvos Laguksen lausunto kamarin ehdottamista kauppaehdoista sekä antaa ehdotus ostoja varten tarpeellisten varain hankkimisesta; samalla valtuusto lausui käsityksenään, että se voi

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 19 p. huhtik. 14 §. — ³⁾ S:n 22 p. marrask. 10 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. maalisk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. maalisk. 13 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. maalisk. 4 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. huhtik. 6 §. — ⁹⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 274. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 12 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. maalisk. 5 §.

käsitellä asian loppuun ainoastaan lisätyin jäsenluvuin. Valtioneuvos Lagus vaati kuitenkin häneltä asiaa tiedusteltaessa talosta viimeksi mainitun rahamäärän lisäksi ainakin 30,000 markkaa, mikä määrä vastasi rakennusten palovakuutusarvoa. Näissä oloissa ja kun kamari pysyi ehdotuksessaan, valtuusto kamarin ehdotuksesta ilmoitti ¹⁾ valtioneuvos Lagukselle, että valtuusto siinä tapauksessa, että hän ilmoitti suostuvansa tehtyyn tarjoukseen, aikoi pyytää maistraattia toimittamaan valtuuston lisäjäsenten vaalin ratkaisemaan kysymystä talon lunastamisesta edellä esitetyin ehdoin, mutta muussa tapauksessa antoi määrätä kauppahinnan laillisessa järjestyksessä pakkolunastusmenettelyn mukaisesti. Valtioneuvos Laguksen hylättyä tämän tarjouksen valtuusto päätti ²⁾ anoa läänin kuvernööriltä tontin pakkoluovuttamista kosketellun kaupungin asemakaavanmuutoksen toteuttamista varten. Tämän johdosta valtioneuvos Lagus anoi kuvernööriltä, että kaupasta tehtäisiin vapaaehtoinen sopimus tai että kauppahinta määrättäisiin sovittelutietä, ja kuvernööri vaati ³⁾ valtuuston lausuntoa tästä anomuksesta. Ennenkuin valtuusto kuitenkaan oli antanut asiasta lausuntoaan, valtioneuvos Lagus jätti valtuustolle tarjouksen, jonka mukaan hän luovuttaisi talon kaupungille 132,000 markan kauppahinnasta. Tätä tarjousta esiteltäessä kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti ⁴⁾ anoa maistraatilta valtuuston lisäjäsenten vaalin toimittamista asiaa edelleen käsittelemään.

Asiaa ei ratkaistu kertomusvuoden kuluessa.

Ison Robertinkadun tontin n:o 43 myynti. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin talonomistaja A. G. Olinille 2,583 markan kauppahinnasta myymään vasta muodostetun Ison Robertinkadun tontin n:o 43, joka oli syntynyt vuoden varrella toimeenpannun kaupungin asemakaavan järjestelyn ⁶⁾ johdosta.

Korkeavuorenkadun tonttien n:ot 18 ja 20 käyttäminen kirkkoaukioksi. Varatuomari F. F. Åhlström oli vuonna 1886 valittanut läänin kuvernöörille kaupunginvaltuuston päätöksestä ⁷⁾, että hänen vuokraamansa Korkeavuorenkadun varrella sijaitsevat tontit n:ot 18 ja 20 (osoite n:ot 14 ja 16) oli yhdistettävä uuden luterilaisen kirkon rakentamiseksi luovutettuun paikkaan, sekä Porvoon hiippakunnan tuomiokapitulille kaupungin ruotsalais-suomalaisen seurakunnan päätöksestä, että näistä tonteista oli maksettava korvausta yhteensä 12,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto oli sen jälkeen päättänyt ⁸⁾, ettei kaupunki antanut mitään korvausta tonteista seurakunnan tarjoaman lisäksi sekä että kyseiset tontit oli luovutettava niin pian kuin varatuomari Åhlströmin kuvernöörille asiasta tekemä valitus edellyttäen, että se hylättiin, oli lopullisesti ratkaistu. Sitten kun kuitenkin vuonna 1887 oli saapunut ilmoitus ⁹⁾, että kuvernööri valituksen johdosta oli kumonnut valtuuston asiasta tekemän päätöksen, valtuusto päätti ¹⁰⁾, että ellei varatuomari Åhlström kuukauden kuluessa siitä tiedon saatuaan sitoutunut rahatoimikamarin määräämänä ajankohtana luovuttamaan puheena olevia tontteja seurakunnan lupaamasta korvauksesta, häntä vastaan kamarin välityksellä oli ryhdyttävä oikeudenkäyntiin hänen velvoittamiseen vuokraehtojen mukaisesti ilman korvausta heti luovuttamaan tontit kaupungille.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. huhtik. 11 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 8 §. — ³⁾ S:n 8 p. marrask. 7 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. jouluk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. jouluk. 5 §. — ⁶⁾ Ks. s. 121. — ⁷⁾ Ks. ss. 58 ja 128. — ⁸⁾ Ks. s. 127. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. maalisk. 1 §.

Myöhemmin rahatoimikamari ilmoitti, että varatuomari, silloinen oikeus-
raatimies Åhlström oli ilmoittanut suostuvansa luovuttamaan tontit seu-
rakunnan lupaamasta korvauksesta. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ ilmoittaa
senaatille tämän sekä että siis mikään ei enää estänyt yhdistämisestä pu-
heena olevia tontteja uuden kirkon paikaksi luovutettuun alueeseen.

Tontin luovuttaminen työkodille ja yömajalle. Helsingin työkoti- ja yö-
majayhdistyksen (Föreningen för Helsingfors arbetshem och natthärbärge)
tekemän anomuksen, että yhdistykselle maksutta luovutettaisiin jokin
Pursimieskadun ja Fredrikinkadun kulmauksessa olevista käyttämättömistä
tonteista, kaupunginvaltuusto lähetti²⁾ rahatoimikamariin, jonka asiasta
antama lausunto kuitenkin ei saapunut valtuustolle kertomusvuoden
kuluessa.

*Alueen luovuttaminen Katajanokan kreikkalais-venäläisen kirkon vahti-
mestarin asuntoa varten.* Kreikkalais-venäläisen seurakunnan kirkkoneu-
vosto oli anonut rahatoimikamarilta, että seurakunnan Katajanokalla ole-
van kirkon pohjoispuolella olevalta käyttämättömältä kallioalueelta luovu-
tettaisiin seurakunnalle paikka vahtimestarin asunnon rakentamista varten.
Kamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ maksutta luovuttaa
puheena olevan alueen mainittuun tarkoitukseen ehdoin, että seurakunta
asianmukaisesti aitasii, tasoitti ja piti kunnossa paikan sekä että tuleva
rakennus sijoitettiin sen keskikohtaan, symmetrisesti kirkon pohjoista
julkisivua vastaan, ja että sille joka puolelle järjestettiin siistit ja kirkon
tyyliin sopeutuvat julkisivut. Sen ohessa valtuusto päätti, että kirkon alu-
een laajennus oli otettava huomioon Katajanokan kaupunginasemakaavan
muutosehdotuksessa.

Maan luovuttaminen Töölöstä puutarhayhdistykselle. Suomen puutarha-
yhdistyksen toimikunta oli rahatoimikamarilta anonut, että yhdistykselle
luovutettaisiin pienehkö alue heti sen Töölön puistossa olevan kasvihuoneen
ulkopuolelta sekä osa kauppaneuvos H. Borgströmin rintakuvan edustalla
olevaa rinnettä. Kamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ myön-
tää yhdistykselle kyseisen maa-alueen maksuttoman käyttöoikeuden kym-
meneksi vuodeksi eteenpäin.

Tontin luovuttaminen Suomalaisen kirjallisuuden seuralle. Läänin kuver-
nööri ilmoitti⁵⁾, että senaatti oli luovuttanut Suomalaisen kirjallisuuden
seuralle oman talon rakentamista varten maksutta valtion omistaman
osan I kaupunginosan korttelin n:o 3 tonttia n:o 8.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.

*Tykkiväen kasarmin alueen (n.s. Tykistöpihan) ja erään Kampinmalmin
paikan vuokraaminen Venäjän sotilaslaitokselle.* Kaupunginvaltuusto oli
vuonna 1886 ilmoittanut⁶⁾ suostuvansa määrätyn ehdoin Venäjän sotilas-
laitoksen tarpeisiin joko luovuttamaan Kampinmalmin harjoituskentän ja
Kampinkadun välillä sijaitsevan alueen tai myöskin jatkuvasti antamaan
vuokralle tilan n:o 60 a, n.s. tykistöpihan, jonka vuokrakausi päättyi joulu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. toukok. 12 §. — ²⁾ S:n 20 p. jouluk. 3 §. — ³⁾ S:n 19 p. huhtik.
15 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. marrask. 6 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 13 §. — ⁶⁾ Ks. s. 128.

kuun 31 p:nä 1888. Vuonna 1887 läänin kuvernööri kuitenkin vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa Suomenmaan sotilaspiirin piiri-insinöörihallituksen tekemästä uudesta anomuksesta, että Venäjän valtiolle luovutettaisiin sekä tykistöpiha viidenkymmenen vuoden ajaksi että sitä paitsi edellä mainittu Kampinmalmin alue. Rahatoimikamari, johon asia ensin lähetettiin ¹⁾, ehdotti lausunnossaan, että tykkiväenkasarmin alue vuokraajan päätyttyä vuokrattaisiin uudelleen Venäjän sotilaslaitokselle 2,400 markan vuotuisesta vuokramaksusta ja muuten kaupungin aikaisemmin ilmoittamin ehdoin ²⁾, mutta että kaupunki möisi kyseisen Kampinmalmin alueen sen jälkeen kun se oli otettu kaupunginasemakaavaan, Venäjän valtiolle 44,250 markan kauppahinnasta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, että kaupunki suostui vuokraamaan Venäjän sotilaslaitokselle molemmat puheena olevat alueet, tykistöpihan kamarin ehdottamin ehdoin ja Kampinmalmin alueen 2,200 markan vuotuisesta vuokramaksusta ja muuten samoin varauksin kuin tykistöpihan, nimittäin että vuokrasopimus tehtiin kolmenkymmenen vuoden ajaksi kaupungin ja Suomenmaan sotilaslaitoksen välillä viimeksi mainitun taatessa kaupungille edellä mainitun vuosivuokran, sekä että aluetta rakennettaessa oli noudatettava kaupungin puolelta aikaisemmin hyväksyttyä rakennusten sijoitussuunnitelmaa ja että rakennukset oli tehtävä kivistä.

Kallion (Berghällin) tilalla ja Janssonin viljelyksillä sijaitsevien tonttien vuokralleanto. Kallion tilalla ja n.s. Janssonin viljelyksillä sijaitsevien tonttien vuokralleantoa koskevasta kysymyksestä tehdään selvää tässä kertomuksessa mainittujen alueiden järjestelyä koskevan asian yhteydessä ⁴⁾

Harjun tilalla olevien asuntotonttien vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁵⁾ rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi vuokraamaan tilan n:o 16 Harjun asuntontin n:o 25 kirvesmies E. Haavistolle 120 markan vuosimaksusta sekä kaupungin asuntotonttien vuokralleannossa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin määräten lisäksi, että tontille tulevat rakennukset oli sijoitettava 30 jalan etäisyyteen sen eteläpuolella kulkevasta tähän suuntaan jatketusta ajotiestä ja 20 jalan etäisyyteen sen läntistä rajaviivaa pitkin rakennettavasta ajotiestä.

Samoin rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁶⁾ kamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi vuokraamaan puuseppä W. Lindqvistille edellä mainitun tilan asuntontin n:o 23 110 markan vuotuisesta vuokramaksusta ja kaupungin asuntohuvilain voimassa olevin vuokraehdoin lisäksi määräten, että tontille tulevat rakennukset oli sijoitettava 30 jalan päähän sen eteläpuolitse kulkevasta ajotiestä.

Samoin kaupunginvaltuusto tehdystä esityksestä valtuutti ⁷⁾ rahatoimikamarin kolmenkymmenen vuoden ajaksi vuokraamaan puheena olevan tilan asuntontin n:o 24 rakennusmestarinoppipoika K. F. Oleniukselle ja vuokra-ajuri A. Berndtsonille yhteisesti 135 markan vuotuisesta vuokramaksusta ja kaupungin asuntohuviloiden voimassa olevin vuokraehdoin lisäksi määräten, että tontille tulevat rakennukset oli sijoitettava 20 jalan etäisyyteen tontin pohjois- ja länsirajoja pitkin suunnitelluista ajoteistä.

Humaliston tilalla olevan huvilapalstan vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁸⁾ rahatoimikamarin kolmenkymmenen

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 7 §. — ²⁾ Ks. s. 128. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. maalisk. 10 §. — ⁴⁾ Ks. s. 193 ja seur. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 15 p. maalisk. 10 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. lokak. 13 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. marrask. 12 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. syysk. 26 §.

vuoden ajaksi vuokraamaan teurastajamestari K. G. Grönlundille Humaliston tilan huvilapalstan n:o 22 175 markan vuosivuokrasta ja kaupungin asuntohuviloiden vuokralleannossa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin.

Hietakannaksen (Sandnäsin) tilalla olevan alueen vuokralleanto. Raha-toimikamari anoi kaupunginvaltuustolta valtuutusta vuokratukseen erään Hietakannaksen tilalla olevan alueen kymmenen vuoden ajaksi teurastajamestari K. G. Grönlundille vuosivuokran ollessa 2,285 tynnyriä rukiita pohjaveroa ja 150 markkaa rahavuokraa sekä muuten kaupungin viljelys-alueiden vuokralleannossa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin lisäksi määräten, että vuokraaja siinä tapauksessa, että kaupunki mainitun vuokraajan viitenä viimeisenä vuotena tarvitsi suurempia tai pienempiä osia alueesta, oli velvollinen kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta luovuttamaan ne vuotuisen vuokramaksun alentuessa samassa suhteessa kuin pohjaveron luovutuksen johdosta väheni sekä että vuokraajalla ei ollut oikeutta rakentaa vuokra-alueelle muita rakennuksia kuin maanviljelyksen harjoittamiseksi tarpeelliset riidet ja ladot sekä vahdintupa alueen teurastuslaitoksen puoleiseen osaan. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että alue oli tarjottava vuokralle julkisella huutokaupalla kamarin esittämien ehdoin, mutta ellei siinä tarjottu korkeampaa vuokraa, vuokrattava teurastajamestari Grönlundille edellä mainituin ehdoin.

Erään Sörnäsän alueen vuokraaminen paloöljyvarastopaikaksi. Naphta Productions Gesellschaft Gebr. Nobel niminen pietarilainen yhtiö, joka aikoi perustaa Helsinkiin yhtiön Bakussa olevan tehtaan valmistaman paloöljyn keskusvaraston Suomea varten, oli edellyttäen, että kaupunginviranomaiset antoivat siihen suostumuksensa, tehnyt merikapteeni F. L. Henellin kanssa sopimuksen siitä, että viimeksi mainittu luovutti kyseiseen tarkoitukseen alueen hänelle vuokratusta huvilatilasta n:o 21, josta käytettiin nimitystä »Södernäs rautatien pohjoispuolella», kauppaliikkeelle A. Parviainen & C:o, joka yhtiön kanssa tehdyn sopimuksen mukaan otti hoitaakseen paloöljyn myynnin kyseisestä varastosta ja harjoittaakseen sitä omissa nimissään. Yhtiö anoi sen jälkeen rahatoimikamarilta, että tämä alue siksi ajaksi, joksi vuokraoikeus oli merikapteeni Henellille taattu, luovutettaisiin vuokralle sanotulle toiminimelle ja vuokraaja oikeutettaisiin rakentamaan sinne rautasäiliö, joka veti enintään miljoonan kiloa venäläistä puhdistettua paloöljyä sitä laatua, josta Venäjällä käytettiin nimitystä »kerosin», sekä että voimassa olevan satamajärjestyksen 7 §:ään hankittaisiin sellainen muutos, että öljyä sai tuoda varastoon tankkialuksissa, jotka suoranaista putkijohtoa käyttäen purettiin säiliöön. Mainittu toiminimi yhtiö anomuksen. Aseman perustamisessa ja tavaran kuljetuksessa yhtiö sitoutui ottamaan huomioon seuraavat seikat:

että öljyn säilytykseen käytettävä säiliö tehtiin riittävän paksusta höyrykattilalevystä ja että sen vahvuus ja tiiveys ennen käyttöä tarkastettiin vedellä koettelemalla sekä että säiliö sen jälkeen ruostumisen ehkäisemiseksi sisältä ja ulkoa maalattiin vartavasten tähän tarkoitukseen aiotulla öljyväriillä;

että säiliö täytettiin ainoastaan siihen korkeuteen, joka ilman ylivalumisen vaaraa salli öljyn laajentumisen lämpimänä vuodenaikana, ja että sen yläosaan järjestettiin n.s. kaasunpoistojohto, joka käsitti Davyn varmuuslampun periaatteen mukaisen varmuusverkon, ynnä ukkosenjohdatin;

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 7 §.

että säiliön pohjan alle järjestettiin samoin rautalevystä n.s. lautanen, jonka tarkoituksena oli heti ilmaista vähäisinkin pohjan epätiivius, jos sellaista joskus sattuisi, sekä tämän lautasen ja pohjan välille 2 à 3 tuumaa paksu hietakerros, joka esti öljyn poisvalumisen, jos suurempi vuoto pääsi syntymään, ja sen ohessa teki mahdolliseksi tätä tarkoitusta varten soveltulla kojeella tarkasti määritellä, missä vuotokohta sijaitsi;

että putkijohto liittyi säiliöön päähanoilla, jotka pidettiin lukittuina, ja putkensuut säiliön sisäpuolelta suljettiin venttiileillä, jotka pidettiin avoinna ainoastaan öljyä laskettaessa ja joiden avauskoneisto niinkään oli lukittava, minkä ohessa kaikkien lukkojen avaimet oli uskottava varaston johtajan hoitoon;

että tankkialukseen sijoitetun höyrypumpun avulla toimitetun öljyn purkamisen aluksesta tuli tapahtua hermeettisesti suljetuissa, taipuvissa metalliputkissa siten, ettei öljy pumputtaessa ensinkään joutunut kosketukseen ulkoilman kanssa;

että öljyä laskettaessa tynnyreihin oli aina käytettävä automaattisia hanoja, jotka sulkeutuivat heti nesteen pinnan tynnyreissä noustua määrättyyn korkeuteen tapinreian alapuolella, jolloin ylivaluminen melkein kokonaan estyi, sekä että rakennus, jossa laskeminen tynnyreihin suoritettiin, oli tehtävä kokonaan raudasta ja sen pohjaan järjestettävä rautalevysäiliö, joka keräsi mahdollisesti yli valuneen öljyn;

että säiliöasemalle ei saanut varastoida tyhjiä tynnyreitä, vaan että täyttämisen tapahtuessa oli paikalle tuotava ainoastaan kullakin kerralla tarvittavat tynnyrit, jotka oli vietävä pois heti kun ne oli täytetty; samoin kuin

että varastopaikalle sille puolelle, jolle se vietti, oli rakennettava maavalli estämään öljyn poisvaluminen vuodon sattuessa.

Sen jälkeen kun vakuutusyhtiöitten edustajain muodostama vakuutus-tariffijaosto rahatoimikamarin tiedustelun johdosta oli ilmoittanut, ettei suunniteltu paloöljyvarasto tullut aiheuttamaan naapuristossaan sijaitseville rakennuksille ja puutavaroille sellaista vaaraa, että niiden palovakuutusmaksuja olisi korotettava, ei kamarin mielestä ollut mitään syytä yhtiön anomuksen epäämiseen, jos edellä mainittujen yhtiön tekemien sitoumusten lisäksi hakemukseen myöntymisen ehdoksi edelleen määrättiin:

että yksinomaan hakijan ilmoittamaa laatua olevaa petroolia sai panna varastoon sekä että kaupungilla sen sitä halutessa oli oikeus hakijan kustannuksella suoritettulla tarkastuksella todeta, että ilmoitettu tavara todella oli sopimuksen mukaista laatua; sekä

että kaikki työ petrooliasemalla oli tehtävä päivänvalolla ja ettei siellä missään tapauksessa saanut käyttää tulta.

Sen lisäksi kamari ehdotti, että petrooliasemalle aiottua paikkaa jonkin verran muutettaisiin.

Rahatoimikamarin asiasta antaman esityksen ¹⁾ mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ²⁾:

luovuttaa kauppatoiminimi A. Parviainen & C:olle vuoden 1901 loppuun karttaan merkityn 12,100 neliöjalan laajuisen alueen merikapteeni Henellille vuokratusta »Södernäs rautatien pohjoispuolella» («Södernäs norr om järnvägen») nimisestä huvilapalstasta n:o 21 ehdoin, että kyseisestä alueesta, joka oli lohkaistava eri tilaksi, suoritettiin 200 markan vuotuinen

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 13 §.

vuokramaksu kapteeni Henellin vuokratilan maksun jäädessä entiselleen, sekä

puolestaan oikeuttaa mainitun toiminimen kaikki edellä mainitut ehdot huomioon ottaen järjestämään alueelle venäläisen puhdistetun petroolin varaston, jonka tuli olla sellainen kuin hakemuksessa mainittiin, sekä tässä tarkoituksessa pystyttämään sinne rautasäiliön, johon mahtui miljoona kiloa petroolia, asiaan kuuluvine laitteineen.

Vanhankaupunginlahden rannalla sijaitsevan alueen vuokralleanto. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti¹⁾ rahatoimikamarin luovuttamaan Vanhankaupungin myllyn eteläpuolella olevan alueen kymmenen vuoden ajaksi tehtailija A. L. Hartwallille jäävaraston paikaksi 40 markan vuosivuokrasta ja muuten ehdoin, ettei aluetta saanut käyttää muuhun kuin ilmoitettuun tarkoitukseen, että kamarin tuli hyväksyä sinne kenties tulevien rakennusten piirustukset, että vuokraajan tuli alueen rajoille, mikäli niillä ei ollut rakennuksia, rakentaa siistit aitaukset, että vuokraajan tuli pitää huoli siitä, ettei rantaa rakennus- ja tasoitustöitä suoritettaessa mataloitettu kivillä, mullalla t.m.s., sekä lopuksi, ettei kalaveden käyttöoikeus sisältynyt vuokraan.

Alueen luovuttaminen sirkusrakennukselle. Sirkuksenjohtaja A. Schumannin anomuksen, että hänen sallittaisiin rakentaa Kaivopuiston alueelle tilapäinen rakennus sirkusesityksiä varten, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin siitä antaman epäävän lausunnon mukaisesti hylkäsi²⁾.

Pohjoisessa Blekholmassa sekä Sörnäsissä olevien varastopaikkain vuokralleanto. Tehdyn esityksen johdosta kaupunginvaltuusto valtuutti³⁾ rahatoimikamarin huutokaupalla tai tarjouksia pyytämällä uudestaan antamaan vuokralle Pohj. Blekholman palstat n:ot 2—5 ja kaikki Sörnäsän alueen n:o 21 palstat vaihtoehtoisesti viiden tai kymmenen vuoden ajaksi ja muuten kaupungin varastopaikoille vahvistetuina ehdoin.

Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitoksen myynti tai vuokralleanto. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ antaa kamarille tehtäväksi hankkia Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitosten ynnä muiden niiden yhteyteen kuuluvien rakennusten ja laitteiden ostotarjouksia ja samalla tarjouksia sen maan vuokralle ottamisesta kolmenkymmenen vuoden ajaksi, jolla kyseiset rakennukset ja laitokset sijaitsivat, samoin kuin kyseisten rakennusten ja laitosten vuokratarjouksia enintään viiden vuoden ajaksi. Tehdyt tarjoukset oli, jos kamari piti niitä hyväksyttävänä, alistettava valtuuston tutkittaviksi.

Töölössä olevan huvilapalstan n:o 60 c vuokraehtojen muutos. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ myöntää Töölössä olevan huvilapalstan n:o 60 c vuokraajalle, nahkuri J. Peltoselle sellaisen muutoksen palstan vuokraehtoihin, että tilaa sen sijaan että se aikaisemmin oli ollut n.s. asuntohuvila, vastedes sai käyttää yksinomaan asuntotonttina, kuitenkin siten, että samalla kuin pohjaveron suorittaminen siitä lähtien lakkasi, vuotuinen rahavuokra korotettiin 570 markasta 1,135 markkaan, että rakennuksia ei saanut sijoittaa sille 60 jalan levyiselle palstan alueelle, jolle oli suunniteltu rakennettavaksi tie sen halki, sekä että vuokraajalla, jos mainittu tie rakennettiin, ei ollut oikeutta korvauksen saamiseen sitä varten tarvittavasta maasta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 11 §. — ²⁾ S:n 15 p. helmik. 16 §. — ³⁾ S:n 20 p. syysk. 27 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. jouluk. 17 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. toukok. 13 §.

Ruoholahdenkadun tontin n:o 5 vuokramaksun alennus. Rahatoimikamari ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että Ruoholahdenkadun tontin n:o 5 vuotuinen vuokramaksu sen johdosta, että kaupungininsinöörin antaman tiedon mukaan mainitun tontin pinta-ala aikaisemmin oli ollut väärin ilmoitettu, oli alennettu 2,103 markasta 2,090 markkaan. Ilmoitus ei aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta.

Lupa rakennuksen teettämiseen vuokratontille. Valtionarkistonhoitajan, filosofiantohtori R. Th. Hausenin anomusta vastaan, että hänet oikeutettaisiin rakentamaan Puistokadun varrella olevalle vuokratontilleen n:o 11 pienehkö puurakennus, mistä anomuksesta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuustolla ei ollut ²⁾ mitään huomauttamista.

Paikan luovuttaminen uimahuoneelle Ursinin kalliolta. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ³⁾ rahatoimikamarin maksutta luovuttamaan siihen mahdollisesti halukkaalle ja sopivalle henkilölle paikan työvälle aiotun uimahuoneen rakentamista varten tulevan Laivurikadun päästä, n.s. Ursinin kallion luota, viiden vuoden ajaksi ehdoin, ettei uijilta saanut ottaa maksua enempää kuin 5 penniä kerralta täysikasvuiselta henkilöltä ja yhtä paljon kahdelta lapselta yhteensä.

Lupa uimahuoneen rakentamiseen Kaivopuistoon. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ koristeemaalari K. K. Hellstenille luvan uimahuoneen ynnä siihen kuuluvan laiturin rakentamiseen Kaivopuiston itäisen alueen huvila-alueelle n:o 9.

Lupa Näkin saarella olevan maihinnoususillan pidentämiseen. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁵⁾ Osbergin työpajan omistajan, protokollasihteeri J. R. Osbergin 150 jalalla pidentämään vuokraamallaan Näkin saarella olevaa maihinnoususiltaa, kuitenkin velvoittaen hänet jälleen purkamaan laiturin lisäksi rakennetun osan, jos sitä kaupungin taholta vaadittiin.

Eteläsataman kalastajasataman käyttö. Uuden liikennetaksan ehdotusta tarkastamaan asetetun valiokunnan ⁶⁾ esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ kehoittaa rahatoimikamaria satamakonttoria kuultuaan antamaan valtuustolle seikkaperäisen ehdotuksen Eteläsataman n.s. kalastajasataman tilan käyttämisestä.

Hietalahdensataman järjestäminen kalastajasatamaksi ja Hietalahdentorin luovuttaminen maalaistavarain kauppaa varten. Huonekalutehtailija A. Hertzin ja insinööri I. Schoultzin anomuksen, että Hietalahdensatama järjestettäisiin kalastajasatamaksi ja Hietalahdentori luovutettaisiin maalaistavarain kauppaa varten, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ rahatoimikamariin, joka kuitenkin ei antanut siitä lausuntoaan kertomusvuoden kuluessa.

Erinäisten tilaa vaativien tavarain torikaupan siirtäminen Rautatientorille. Poliisikamarin esityksen metsäntuotteiden, karjanrehun ja elävien eläinten kaupan siirtämisestä Kauppatorilta jollekin toiselle torille, esim. Rautatientorille, kaupunginvaltuusto lähetti ⁹⁾ rahatoimikamariin. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa kamari, joka jo vuonna 1881 oli tehnyt ¹⁰⁾ saman ehdotuksen, esitti, että edellä mainittujen tavarain kauppa heti sekä puu- ja lasiastiain, yksinkertaisten huonekalujen, levysepäntöiden

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. maalisk. 7 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 9 §. — ³⁾ S:n 22 p. maalisk. 7 §. — ⁴⁾ S:n s:n 6 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 19 §. — ⁶⁾ Ks. s. 225. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 11 §. — ⁸⁾ S:n s:n 3 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. helmik. 8 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 171.

y.m. kauppa lähimmässä tulevaisuudessa siirrettäisiin Rautatien torille. Asiaa esiteltäessä valtuusto puolestaan päätti¹⁾, että metsäntuotteiden, karjanrehun ja elävien eläinten kauppa heti sekä puuastiat, yksinkertaisen huonekalujen y.m. kotimaisten käsiteollisuustuotteiden kauppa, joka voimassa olevan elinkeinolain mukaan oli sallittu kaupungin toreilla, lähimmässä tulevaisuudessa oli siirrettävä mainitulle torille sekä että tätä koskeva päätös oli alistettava läänin kuvernöörin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Myöhemmin ilmoitettiin²⁾ kuvernöörin vahvistaneen kaupunginvaltuuston asiasta tekemän päätöksen.

Tukinuittoa Vantaanjoessa koskeva kielto. Terveystieteiden lautakunnan esityksen ryhtymisestä toimenpiteisiin, jotta kuorimattomien tukkien uittaminen Vantaanjoessa kiellettäisiin, kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ rahatoimikamariin. Kamari ei kuitenkaan antanut asiasta lausuntoa kertomusvuoden kuluessa.

3. Kaupungin omistamien talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Tavarasuojain rakentaminen Eteläsatamaan. Sen jälkeen kun laivanpäällikköyhdistys antamassaan lausunnossa oli esittänyt joitakin muistutuksia rahatoimikamarin vuonna 1886 vireille panemaa ehdotusta vastaan, joka koski uuden tavarasuojan rakentamista Eteläsatamaan keisarillisen linnan edustalla olevalle laiturinhaaralle⁴⁾, kaupunginvaltuusto vuonna 1887 palautti⁵⁾ asian kamariin edelleen valmisteltavaksi.

Kauppahallin rakentaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 antanut⁶⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin kauppahallin rakentamiseksi Läntiselle rantakadulle. Sen jälkeen kun kamarin asettama valiokunta tutkittuaan tulevan kauppahallin perustuksen oli huomauttanut, että kiinteä pohja rakennuspaikaksi määrätyn alueen pohjoisosassa oli epäedullisella tavalla viettävä, ja sen tähden ehdottanut rakennuksen siirtämistä etelämmäksi, niin että sen keskiosa tulisi suoraan Pohj. Makasiinikatua vastaan, kamari vuonna 1887 antoi valtuustolle kustannusarvion⁷⁾, jota laadittaessa oli otettu huomioon mainittu rakennuksen sijoituksen muutos ja joka päättyi 181,400 markkaan, epäsuotuisessa tapauksessa 191,800 markkaan eli määrään, joka oli 21,400 markkaa tai enintään 31,800 markkaa lisättyjen kaupunginvaltuutettujen tähän tarkoitukseen myöntämää määrärahaa suurempi.

Valtuusto lähetti⁸⁾ sen jälkeen asian sitä aikaisemmin valmistelleeseen valiokuntaan⁹⁾. Annettuaan uudestaan tutkia uuden rakennuspaikan pohjan tämä mietinnössään⁷⁾ toi esiin, että rakennuksen sijoitusta ei ollut pakko muuttaa, jos hallin perusmuuri rakennettiin erikoisesti valmistetulle kolmen jalan vahvuiselle betonipohjalle. Valiokunnan laatima koko rakennuksen kustannusarvio päättyi 172,352: 29 markkaan nousten 12,352: 29

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. maalisk. 6 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 8 p. marrask. 10 §. — ⁴⁾ Ks. s. 133. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 21 §. — ⁶⁾ Ks. s. 135. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 33. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 20 §. — ⁹⁾ Ks. s. 70.

markkaa yli tarkoitukseen myönnetyn määrärahan. Kun tämä määrä ei ollut niin suuri, että se olisi vaatinut lisättyjen kaupunginvaltuutettujen päätöksen muuttamista, ja kun voitiin olettaa, että työn suorittaminen urakalla tulisi halvemmaksi kuin kustannusarvio osoitti, valiokunta ehdotti, että valtuusto kehoittaisi rahatoimikamaria viipymättä ryhtymään toimenpiteisiin kauppahallin rakentamiseksi sille määrätylle Läntisen rantakadun paikalle, ja tällöin perustustyötä tehtäessä menettelemään edellä mainitulla tavalla.

Valiokunnan mietintöä esiteltäessä varsinaiset kaupunginvaltuutetut kuitenkin päättivät¹⁾ lykätä asian lisättyjen kaupunginvaltuutettujen käsiteltäväksi. Nämä hyväksyivät²⁾ sen jälkeen valiokunnan ehdotuksen sellaisenaan, mutta eivät pitäneet tarpeellisenä myöntää rakennusta varten lisämäärärahoja, koska työn suorittaminen urakalla mahdollisesti saattoi jonkin verran vähentää arvioituja kustannuksia.

Talon rakentaminen palolaitokselle. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 lähettänyt³⁾ palotoimikunnan esityksen palolaitoksen talon rakentamisesta eteläisen palotornin tontille rahatoimikamariin. Sen jälkeen kun kamari vuonna 1887 antamassaan lausunnossa oli ehdottanut, että valtuusto antaisi palotoimikunnalle tehtäväksi viipymättä antaa laatia ehdotetun rakennuksen piirustukset ja yksityiskohtaisen kustannusarvion, tällöin ottaen huomioon eräitä kamarin luonnospiirustuksia vastaan esittämiä huomautuksia, sekä kehoittanut kamaria aikanaan tekemään valtuustolle ehdotuksen rakennusyritystä varten tarvittavien varojen lainaamistavasta, valtuusto palautti⁴⁾ asian toimikuntaan kamarin ehdottamassa tarkoituksessa. Toimikunta esitti sen jälkeen kamarille arkkitehti C. Th. Höijerin laatimat ehdotetun palolaitoksen talon piirustukset 294,000 markkaan päätyvine kustannusarvioineen, mistä määrästä 3,000 markkaa oli heti maksettava mainitulle arkkitehdille piirustuspalkkioksi. Esiteltäessä asiaa lisätyille kaupunginvaltuutetuille nämä kuitenkin päättivät⁵⁾ lähettää asian sen koko laajuudessa valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Gripenberg ja Asp sekä pankinjohtaja G. R. A. Charpentier, liikennetirehtöörinä pulainen H. C. G. A. Standertskjöld ja filosofianmaisteri M. A. Wænerberg, minkä ohessa arkkitehti Höijerille oli valtuuston käyttövaroista maksettava edellä mainitun suuruinen palkkio. Kun arkkitehti Höijer sen jälkeen oli valiokunnan toimeksiannosta laatinut kyseiseen tarkoitukseen aiotun, mittasuhteiltaan jonkin verran supistetun talon luonnospiirustukset, joiden mukaan kustannukset arvioitiin 205,000 markaksi, valiokunta pyysi palotoimikunnalta lausuntoa näistä piirustuksista, mutta toimikunta ei sitä antanut kertomusvuoden kuluessa.

Oman talon rakennuttaminen reaalikoululle. Sitten kun oli virinnyt kysymys reaalikoulun uudestijärjestelystä⁶⁾, kaupunginvaltuusto asiaa käsittelemään asetetun valiokunnan⁶⁾ ehdotuksesta päätti⁷⁾ siirtää mainitun oppilaitoksen rakennuskysymyksen⁸⁾ käsittelyn, kunnes valtuusto oli tehnyt koulun järjestelyä koskevan päätöksensä.

Vaivaistalon laajentaminen ja työlaitoksen rakentaminen. Vaivaishoitohallituksen esityksen lisärakennuksen rakennuttamisesta kaupungin työ- ja vaivaistaloon kaupunginvaltuusto ensin lähetti⁹⁾ valiokuntaan, johon

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 10 §. — ²⁾ Lis. valt. pöytäk. 13 p. jouluk. 1 §. — ³⁾ Ks. s. 135. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 17 §. — ⁵⁾ Lis. valt. pöytäk. 11 p. lokak. 1 §. — ⁶⁾ Ks. s. 168. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 18 §. — ⁸⁾ Ks. s. 70. — ⁹⁾ Valt.pöytäk. 15 p. helmik. 11 §.

kuuluvat vtt Fellman, Gripenberg, Lindholm ja Bengelsdorff sekä työ- ja vaivaistalon tarkastaja C. E. Degerholm. Samaan valiokuntaan lähetettiin sen ohessa viimeksi mainitun antama kertomus hänen rahatoimikamarin toimeksiannosta Tukholmaan, Gööteporiin ja Kristianiaan tekemästään matkasta, jonka tarkoituksena oli tutustuminen sikäläisiin työlaitoksiin, ynnä ehdotus miesten työlaitoksen perustamisesta Helsinkiin.

Sen jälkeen antamassaan mietinnössä¹⁾ valiokunta pääkohdittain yhtyi molempiin tehtyihin ehdotuksiin ja esitti jäsenensä vtn Gripenbergin laatimat rakennustöiden luonnospiirustukset likimääräisine kustannusarvioineen. Vaivaistaloon olisi rakennettava uusi miesten rakennus ja lastenkoti, itäinen siipirakennus ja talousrakennus rakennettava uudestaan, minkä lisäksi eräs ulkokuone olisi siirrettävä ja laajennettava. Näiden lisä- ja muutusrakennustöiden jälkeen vaivaistalo voisi ottaa vastaan n. 30 % enemmän hoidokkeja kuin ennen. Edellä mainittujen töiden kustannukset oli arvioitu 51,000 markaksi, mistä 35,000 markkaa uudisrakennusta varten. — Ehdotetun työlaitoksen suhteen valiokunta tehosti sitä, ettei kunta ollut velvollinen pitämään huolta siitä, että sen jäsenillä aina oli riittävästi työansiota, ja katsoi, ettei voitu kyllin tarmokkaasti teroittaa sitä, ettei yksityisellä voimassa olevan lain mukaan ollut oikeutta vaatia yhteiskunnalta työtä. Kiistämätöntä oli kuitenkin, että sekä siiveelliseltä että taloudelliselta kannalta oli kunnan oman edun mukaista huolehtia siitä, että sen alueella niin suuressa määrin kuin mahdollista torjuttiin hätää ja puutetta, joiden seurauksia olivat kurjuus ja rikokset. Kokemus osoitti, että vähävaraiset henkilöt kaikista varokeinoista huolimatta helposti joutua todelliseen hätään, ja vaivaishoitolaki myönsi kunnalle oikeuden auttaa muitakin hätään joutuneita kuin niitä, jotka alaikäisyyden, mielisairauden, raajarikkoisuuden tai vanhuuden perusteella lähinnä olivat kunnan huollon varassa. Paremmin kuin tilapäisillä raha-avustuksilla kunnan apu voitiin antaa hankkimalla hätään joutuneille työtä laitoksessa. Tähän tuli lisäksi, että henkilöt, jotka juoppoudella, laiskuudella tai välinpitämättömyydellä olivat saattaneet perheensä sellaiseen hätään, että vaivaihoidon oli ollut pakko auttaa niitä, ja jotka siten olivat joutuneet vaivaihoidon isäntävallan alaisiksi, tekemällä työtä työlaitoksessa voivat korvata kaupungille omaistensa saaman vaivaihoidon. Ehdotettu laitos olisi sen tähden järjestettävä vaivaishoitohallituksen alaiseksi ja rakennettava niin lähelle vaivaistaloa, että kummallekin laitokselle voitiin järjestää yhteinen talous; sopivin paikka olisi vaivaistalon alueen lounaisosa. Tarkoitusta varten olisi rakennettava päärakennus, päällysmiehen asunto, paja ynnä vaja, makkirakennus sekä n. 220 sylvä pitkä ja 12 jalkaa korkea aitaus laitoksen ympärille. Näiden rakennustöiden kustannusarvio päättyi 61,000 markkaan, mistä 50,000 markkaa tuli päärakennuksen osalle. Kalustoa varten tarvittiin laadittujen laskelmien mukaan 8,200 markkaa ja vaatetusta varten 5,360 markkaa. Työlaitoksen perustamiskustannukset arvioitiin siten yhteensä 74,560 markaksi. Vuotuiset käyttökustannukset valiokunta arvioi seuraavasti:

Palkanlisäystä työ- ja vaivaistalon tarkastajalle Smk 1,500:—
S:n sikäläiselle saarnaajalle » 400:—

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 28.

Yksi katsastusmies (paitsi asuntoa, polttopuita ja valoa) ... Smk 1,200: —	
Kaksi vahtimestaria (paitsi asuntoa, polttopuita ja valoa) . » 1,440: —	
Polttopuut ja valo » 1,300: —	
100 hoidokin ruoka 40 pennin mukaan päivältä » 14,600: —	
S:n vaatetus » 4,000: —	
	<u>Yhteensä Smk 24,440: —</u>

Kun valiokunnan mielestä kyseistä rakennusyritystä varten tarvittavat varat oli hankittava ottamalla laina, joka maksettaisiin takaisin pitemmän ajan kuin kahden vuoden kuluessa, ja kysymys siten oli lisättyjen kaupunginvaltuutettujen käsiteltävä, valiokunta ehdotti, että valtuusto pyytäisi maistraattia toimittamaan valtuuston lisäjäsenen vaalin asian käsittelyä varten ja että siten lisätyt kaupunginvaltuutetut päättäisivät:

työ- ja vaivaistalon muutos- ja lisärakennustöiden toimeenpanemiseen valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää 51,000 markan määrärahan; miesten työlaitoksen rakentamiseen valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää 74,560 markan määrärahan; sekä

antaa varsinaisen valtuuston tehtäväksi ryhtyä näihin tarkoituksiin tarvittavien varojen hankkimiseksi toimenpiteisiin lainan ottamiseksi kahta vuotta pitemmin maksuajoin.

Lopuksi valiokunta esitti, että varsinainen kaupunginvaltuusto, jos nämä ehdotukset hyväksyttiin, kehoittaisi rahatoimikamaria ryhtymään rakennusyritysten toteuttamista tarkoittaviin toimenpiteisiin ja vaivaishoitohallitusta laatimaan työlaitoksen ohjesääntöehdotuksen.

Asiaa esiteltäessä varsinainen kaupunginvaltuusto lähetti¹⁾ asian lausunnon antamista varten vaivaishoitohallitukseen, ja tämän lausunnon saavuttua valtuusto päätti²⁾ pyytää maistraattia toimittamaan valtuuston lisäjäsenen vaalin asiaa edelleen käsittelemään.

Desinfioimislaitoksen rakentaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 lähettänyt³⁾ rahatoimikamariin terveydenhoitolausunnon tekemän esityksen tiilistä tehdyn desinfioimistalon rakentamisesta kunnallisen sairaalan alueelle lautakunnan kirjelmään oheistetun luonnospiirustuksen mukaisesti ja 30,000 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä tähän tarkoitukseen. Sen ohessa valtuusto oli pyytänyt maistraattia toimittamaan valtuuston lisäjäsenen vaalin asiaa edelleen käsittelemään. Vuonna 1887 maistraatti ilmoitti⁴⁾, että raastuvankokouksessa oli seuraavat henkilöt valittu edellä mainitussa tarkoituksessa lisätyn valtuuston jäseniksi, nimittäin: pankinjohtaja G. R. A. Charpentier, insinööri E. C. E. von Knorring, professori F. Saltzman, insinööri J. Forsman, kauppias E. Rudolph, filosofianmaisteri M. A. Wænerberg, insinööri G. E. Berggrén, kauppias C. Göhle, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs, lakitieteenohhtori A. J. Lille, lääketieteenlisensiaatti K. E. Lindén, kauppias J. E. Cronvall, J. N. Carlander ja N. A. Turdén, merikapteeni V. R. Kählman, leipuri G. A. Wellingk, dosentti, lääketieteenohhtori C. A. Lundström, filosofianmaisteri E. S. Nordström, asiamies V. Höckert, seppämestari A. Forsström, apulaislääkäri, lääketieteenlisensiaatti J. E. Juslin, oikeusraatimies K. A. Nyberg, arkkitehti N. Salin ja kauppias O. W. Salin. Sen jälkeen kun asiaa oli valmisteltu rahatoimikamarin asettamassa valio-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 17 §. — ²⁾ S:n 6 p. jouluk. 19 §. — ³⁾ Ks. s. 136. — ⁴⁾ Valt. pöytäkirj. 15 p. helmik. 1 §.

kunnassa, kamari s. v. antoi pyydetyn lausunnon¹⁾. Siinä kamari m. m. jyrkästi vastusti valtuustossa esitettyä ehdotusta, että desinfioimislaitos ainakin osittain rakennettaisiin puusta, ja esitti, että rakennusta eräiltä kohdin jonkin verran yksinkertaistettaisiin mainitun valiokunnan laatiman uuden luonnospiirustuksen mukaisesti, jolloin rakennuskustannukset voitaisiin supistaa 23,000 markkaan. Kamarin ehdotukseen myöntyen lisätyt valtuutetut päättivät²⁾:

että kunnallisen sairaalan alueelle oli kaupungin laskuun rakennettava desinfioimistalo pääasiallisesti kamarin ehdotuksen mukaisesti;

myöntää laitosta varten 23,000 markan määrärahan, joka hankittaisiin ottamalla laina kahta vuotta pitemmin maksuajoin;

antaa kamarille tehtäväksi yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa ryhtyä kaikkiin rakennuksen pikaista aikaansaamista tarkoittaviin toimenpiteisiin; sekä

uskoa tarkemman päätöksen tekemisen lainaehdoista varsinaisen kaupunginvaltuuston tehtäväksi sen jälkeen kun lainan ottamiseen oli saatu esivallan suostumus.

Varsinaisen kaupunginvaltuuston sen jälkeen tekemän esityksen mainitun lainan ottamista koskevan päätöksen vahvistamisesta senaatti kuitenkin epäsi³⁾, jota vastoin senaatti vahvisti⁴⁾ desinfioimistalon piirustukset. Tämän johdosta ja koska desinfioimistalo jo oli rakennettu, lisätyt kaupunginvaltuutetut päättivät⁵⁾ rakennuskustannusten suorittamiseksi myöntää 23,000 markan määrärahan, joka toistaiseksi otettaisiin kertomusvuoden talousarvioon merkitystä kassakreditiivistä ja sittemmin merkittäisiin vuoden 1888 menoarvioon ja lopullisesti suoritettaisiin taksoitetuilla varoilla. Viimeksi mainittuun menoarvioon otettiin⁶⁾ sittemmin rahatoimikamarin ehdotuksesta⁷⁾ 22,500 markan suuruinen määräraha kyseiseen tarkoitukseen.

Vedenheittolaitoksen pystyttäminen Kappellesplanaadiin. Kaupunginvaltuusto epäsi⁸⁾ Kappelin vuokraajan, ravintoloitsija J. Volontis'in anomuksen, että Kappellesplanaadin koilliskulmaukseen pystytettäisiin rautainen vedenheittolaitos, jonka hankkimiseksi rahatoimikamari oli ehdottanut myönnettäväksi enintään 1,000 markan määrärahan.

Tallin, vajan y. m. rakentaminen Vanhaankaupunkiin. Rahatoimikamarin tekemän esityksen 440 markan määrärahan myöntämisestä kahden hevosen tallin, halkovajan ja maihinoususillan rakentamiseen Vanha-kaupungin myllyn luo, kaupunginvaltuusto lähetti⁹⁾ talousarviovaliokuntaan. Sen jälkeen kun tämä talousarviomietinnössään¹⁰⁾ oli ehdottanut esityksen hyväksyttäväksi, valtuusto päätti⁶⁾ merkitä tähän tarkoitukseen mainitun suuruisen määrärahan kaupungin vuoden 1888 menosääntöön.

Ent. venäläisen muonamakasiinin järjestäminen tulli- ja pakkahuoneeksi. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 palauttanut¹¹⁾ rahatoimikamariin tämän laatiman ehdotuksen, joka koski ent. venäläisen muonamakasiinin sisustamista tulli- ja pakkahuoneeksi kehoittaen kamaria antamaan lausunnon erinäisistä valtuustossa tehdyistä ehdotuksista, jotka koskivat rakennuksen huonetilan käyttöön tehtäviä muutoksia. Tämän

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — 2) Lis. valt. pöytäk. 22 p. helmik. 1 §. — 3) Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 9 §. — 4) S:n s:n 10 §. — 5) Lis. valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 1 §. — 6) Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — 7) Valt. pain. asiakirj. n:o 35. — 8) Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 23 §. — 9) S:n 21 p. kesäk. 16 §. — 10) Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — 11) Ks. s. 136.

johdosta kamari vuonna 1887 antoi valtuustolle arkkitehti C. Th. Höijerin laatiman luonnospiirustuksen, joka esitti puheena olevan makasiinin järjestämistä tulli- ja pakkahuoneeksi sekä satama- ja tuulaakikonttoriksi, ja anoi valtuuksia voidakseen tämän mukaisesti antaa laatia rakennuksenmuutoksen piirustukset ja hankkia näille asianmukaisen vahvistuksen. Sen jälkeen kun tämä esitys oli julkaistu¹⁾ painosta²⁾, valtuusto hyväksyi³⁾ sen.

Läänin kuvernööri vaati sen jälkeen kaupunginvaltuuston lausuntoa erinäisistä tullikamarin ja tullihallituksen rakennuksenmuutoksen piirustuksia vastaan esittämistä huomautuksista. Tätä koskevaa kuvernöörin lähetekirjelmää esiteltäessä lisätyille kaupunginvaltuutetuille nämä jättivät⁴⁾ vaaditun lausunnon antamisen varsinaisen valtuuston tehtäväksi, minkä jälkeen tämä antoi⁵⁾ sihteerilleen toimeksi lausunnon laatimisen pääasiallisesti sen mukaisesti, mitä oikeusraatimies E. Öhman ja insinööri E. F. M. Hallberg olivat lisätyn valtuuston kokouksessa asiasta lausuneet. Sen ohessa lisätty kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä⁶⁾ myönsi⁴⁾ sisustustoihin 47,000 markan lisämäärärahan, joka toistaiseksi ja kunnes valtuusto vastedes teki päätöksen menon lopullisesta suoritustavasta, oli hankittava joko käyttämällä vuoden talousarviossa edellytettyä kassakreditiviä tai, ellei tämä siihen riittänyt, ottamalla tarpeellisen suuruinen laina kahta vuotta lyhyemmin maksuajoin.

Myöhemmin ilmoitettiin⁷⁾ senaatin vahvistaneen sisustustöiden piirustukset.

Kasarminkadun kansakoulutalon korjaukset. Kansakoulujohtokunnan esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi⁸⁾ 18,500 markan määrärahan erinäisten mainitun johtokunnan ehdottamien korjaustöiden suorittamiseen Kasarminkadun kansakoulutalossa, mikäli mahdollista kesällä 1887.

Kaisaniemen ravintolan vuokraoikeuden siirto. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto hyväksyi⁹⁾, että ravintoloitsijatar J. Westerling, jolle kamari oli myöntänyt Kaisaniemen ravintolan vuokraoikeuden lokakuun 1 p:ään 1889, luovutti tämän oikeuden tammikuun 1 p:stä 1888 ensiksi mainittuun päivään asti ravintoloitsijatar J. Törnblomille.

Huoneiden vuokralleotto sotaväen majoitusta varten. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti¹⁰⁾ majoituslautakunnan vuokravuodeksi 1887—88 entisin ehdoin jatkamaan ravintoloitsija J. G. Haglundin kanssa tehtyä sopimusta huoneiden luovuttamisesta hänen hotellistaan sotilashenkilöille, jotka saapuivat kaupunkiin tilapäisissä virkasioissa.

Huoneiston luovuttaminen asevelvollisten katsastusta varten. Läänin kuvernöörin tiedusteltua, suostuiko kaupunki maksutta luovuttamaan huoneiston Helsingin arvannostoalueen asevelvollisten katsastusta varten, kaupunginvaltuusto päätti¹¹⁾ kuvernöörille lähetettävässä vastauskirjelmässä ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut käytettäväänään huoneistoa kyseiseen tarkoitukseen luovutettavaksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 12 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — ³⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 18 §. — ⁴⁾ Lis. valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 2 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 12 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. toukok. 12 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. marrask. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 8 §. — ¹¹⁾ S:n 15 p. helmik. 2 §.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ vtt Höijerin ja Grönqvistin sekä heidän varamieheksensä leipurimestari G. U. Sandbergin.

Katujen kunnossapito kaupungin toimesta. Kaupunginvaltuuston vuonna 1880 asettama valiokunta ²⁾ antoi vuonna 1887 valtuustolle mietinnön ³⁾ katujen kunnossapidon ottamisesta kunnan tehtäväksi. Mietintöön liittyi muutamia yksityiskohtaisia taulukkoja, jotka valaisivat ensiksi kaupungin katujen, jalkakäytävien, torien ja avonaisten paikkain pinta-alaa ja joissa nämä oli ryhmitelty sen eriasteisen kestävyuden mukaan, joka katukiveyksellä oli katsottu voivan olla kaupungin eri osissa, toiseksi näiden pinta-alain kunnossapitovelvollisuuden jakautumista kunnan, Suomen valtion, Venäjän valtakunnan ja yksityisten talonomistajain kesken, kolmanneksi kyseisten pinta-alain kunnossapidon aiheuttamia vuotuisia kustannuksia ja lopuksi talonomistajille määrättyjen veroäyrien määrää. Luotuaan ensin seikka-peräisen katsauksen katujen kunnossapitovelvollisuuden kehitykseen valiokunta lausui mielipiteenään, että talonomistajien tosin edelleen tuli kantaa suurempi osa tämän velvollisuuden aiheuttamasta rasituksesta, mutta että oli erittäin suotavaa, että kaikkien kaupungin katujen rakentaminen ja kunnossapito järjestettiin yhteisen hallinnon alaiseksi. Siten voitaisiin toimittaa kiveäminen yhdenmukaisemmin ja aina kadun koko leveydeltä sekä vältettäisiin kiveyksen purkaminen ja paikkaaminen viemäri-, kaasuja vesijohtoputkia laskettaessa ja korjattaessa, mikä usein turmeli kiveystä pahemmin kuin itse liikenne. Ennen kaikkea tämä menettely kuitenkin näytti olevan ainoa, joka teki mahdolliseksi kaupungin katujen kiveyksen parantamisen. Sen epätasaisuuden takia, joka kadunkiveämisrasituksen suhteen vallitsi kaupungissa, pienellä ja vähäiseltä osalta rakennetulla talolla kun saattoi olla paljoo pitempi ja kalliimpi katu kunnossapidettävänä kuin suurella ja ahtaasti rakennetulla, ei näet talonomistajille kohtuudella voinut esittää yleisiä ja lisättyjä vaatimuksia katukiveyksen parantamisesta. Sitä paitsi voitaisiin järjestämällä katukiveyksen hoito yhteisen hallinnon alaiseksi osa katujen kunnossapitokustannuksista siirtää muidenkin kaupungin asukkaiden kuin talonomistajien kannettavaksi, jos katukiveyksen parantamista ei katsottu voitavan muuten saada aikaan. Yhteisestä hallinnosta ottaisi sopivimmin huolehtiakseen kunta, eikä tämä järjestely valiokunnan mielestä vaatinut uuden kunnallisen elimen perustamista, vaan kunnossapidon voisivat hoitaa kaupungin silloiset hallinto- ja täytäntöönpanoviranomaiset, rahatoimikamari, rakennuskonttori, rahatoimikonttori y.m., joihin kuitenkin voitiin tarvita joku uusi virkailija. Kaupungilla oli myöskin melkoista suuremmat mahdollisuudet varojen hankkimiseen, milloin suurehkoja rahamääriä tarvittiin yrityksiä alkuun pantassa tai suurehkoja katujen kiveämisiä suoritettaessa uusissa kaupunginosissa, ja voitiin myöskin odottaa, että katujen uudestikiveäminen siten tuli suoritetuksi kestävämmiin, mikä puolestaan vähensi kunnossapitokustannuksia. Kysymyksestä, mille pohjalle talonomistajien kanssa tehtävä sopimus katujen kunnossapidon ottamisesta kaupungin hoidettavaksi oikeudenmukaisesti oli laadittava, valiokunta viitaten esitettyyn tilastoon lausui,

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 3 §. — ²⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 105. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 37.

että sopivin jakoperuste tuntui olevan talonomistajille kiinteistöstä saadusta tulosta määrätty veroäyri-luku. Yksinomaan näiden veroäyrimäärien perusteella laskettu kadunkiveämismaksu koituisi kuitenkin suuremmille taloille paljo suuremmaksi rasitukseksi kuin pienemmille, minkä tähden valiokunta ehdotti nämä maksut asteittain kohoaviksi. Sopimus oli valiokunnan mielestä aluksi tehtävä kahdenkymmenen vuoden ajaksi. Valiokunta ei pitänyt todennäköisenä, että kunnossapitovelvolliset tämän ajan jälkeen halusivat uudestaan ryhtyä omaan laskuunsa huolehtimaan kadunosuksiensa kunnossapidosta, mutta silloin saattoi olla syytä jossakin suhteessa muuttaa kadunkiveysmaksun suorittamisperusteita, ennenkuin päätettiin ainaiseksi siirtää katujen kunnossapito kunnan tehtäväksi.

Valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

aluksi väliaikaisen sopimuksen aikaansaamiseksi kaupungin ja talonomistajain kesken siitä, että kunta otti huolehtiakseen kaikkien kaupungin katujen, jalkakäytävien, torien ja yleisten paikkain kunnossapidosta talonomistajain sitoutuessa korvaukseksi siitä suorittamaan kaupungille määrättyt maksut, valita viisihenkisen valtuuskunnan talonomistajain valitsemien valtuutettujen kanssa neuvottelemaan tällaisen sopimuksen perusteista;

pyytää maistraattia kutsumaan koolle kaikki kaupungin talonomistajat valitsemaan valtuutettuja kyseistä tarkoitusta varten;

valtuuskuntien sovittua siitä, miten edellä mainitussa tarkoituksessa tehtävä sopimus oli laadittava, anoa maistraatilta, että se kutsuisi kokoon valtuuston lisäjäsenet tarkastamaan siten laadittua ehdotusta; sekä

sitten kun edellä mainitussa tarkoituksessa tehtävä sopimus kaupungin ja talonomistajain kesken oli saatu aikaan, tehdä senaatille esityksen sekä sopimuksen vahvistamisesta että toimenpiteisiin ryhtymisestä asian järjestämiseksi siten, että ne avustukset kadunkiveämiskustannusten suorittamiseen, jotka oli laskettu olevan maksettava Suomen valtion ja Venäjän valtakunnan kaupungissa omistamien talojen osalta, vuosittain suoritettiin kaupungille.

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle¹⁾ vuoden 1888 tammikuun alkupuoliskolla pidettävään kokoukseen.

Uuden kaupunginasemakaavan toteuttamista tarkoittavat järjestely- y.m. työt. Sitten kun kaupunginvaltuusto vuonna 1886 oli kehoittanut²⁾ rahatoimikamaria m.m. antamaan valtuustolle ehdotuksen noudatettavaksi rakennettaessa kahta n.s. kokoojakanavaa ja suoritettaessa niiden kanssa mahdollisesti yhteydessä olevia pienempiä viemäri- ja vesijohtotöitä, kamari vuonna 1887 antoi kaupungininsinöörille toimeksi antaa lausunnon asiasta. Kaupungininsinööri antoi tämän johdosta ja ottaen huomioon, että uuden kaupunginasemakaavan³⁾ odotettiin ennen pitkää saavan vahvistuksensa, rahatoimikamarille ehdotuksen, joka koski sekä mainittuja kanava- ja vesijohtotöitä että lukuisten katujen tasoittamista⁴⁾. Molemmat kokoojaputket, joista toinen oli aiottu ottamaan vastaan vedet Korkeavuoren-, Kasarmin- ja Vuorimieskaduilta ja toinen aluksi ainoastaan Tarkka-ampujakadulta, mutta myöhemmin lisäksi Merimies-, Perämies-, Pursimies-, Tokan-, Laivuri-, Metsästäjä-, Tehtaan- ja Munkkisaarenkaduilta, tekisi viiden näillä tienoilla sijaitsevan suuren korttelin 36 tontille mahdolliseksi

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ Ks. s. 140. — ³⁾ Ks. s. 120 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17.

saada vesi- ja viemärijohdot. Näiden johtojen kustannukset kaupungin-insinööri oli kokoojaputket mukaan lukien arvioinut 146,890 markaksi. Hänen ehdottamansa kaduntasoitustyöt koskivat osalta katuja, joiden varrella sijaitsi jo rakennettuja vuokratontteja, osalta sellaisia, joiden varsilla sijaitsevat korttelit vielä olivat rakentamattomat. Ensiksi mainitut kadut sijaitsivat IV, V, VI ja VII kaupunginosassa. Viimeksi mainittuihin katuihin taas kuuluivat Tehtaan- ja Laivurikadut Neitsytpolun itäpuolella sekä Pursimieskadun ja Tehtaanpuiston välillä olevien korttelien kadut ja muutamat pienehköt kadunosat Ruoholahden tienoilla. Kaikkiin näihin katuihin oli myöskin laskettava viemäri- ja vesijohdot. Näiden kolmen vuoden kuluessa suoritettavien tasoitus- ja johtotöiden kustannukset oli edellyttäen, että saman kadun sekä tasoitus- että johtotyöt pantiin toimeen samanaikaisesti, arvioitu seuraavasti:

Niiden katujen tasoittaminen, joiden varsilla oli rakennettuja vuokratontteja	Smk 145,080: —
Viemäriputket näihin katuihin	» 166,240: —
Vesijohto näihin katuihin	» 155,200: —
Rakentamattomien korttelien varsille tulevien katujen tasoittaminen	» 221,400: —
Viemäriputket näihin katuihin	» 77,500: —
Vesijohto näihin katuihin	» 95,600: —
Yhteensä	Smk 861,020: —

Tontit, jotka kaupunki voi myydä sen jälkeen kun uusi kaupungin-asebakaava oli vahvistettu ja edellä mainitut työt suoritettu loppuun, kaupungininsinööri jakoi seuraaviin kuuteen ryhmään:

1) 45 tasoitetun kadun varrella sijaitsevaa vuokratonttia, jotka voitiin myydä heti kaupunginasebakaavan vahvistamisen jälkeen, arvo yhteensä 308,100 markkaa;

2) 46 tasoittamattoman kadun varrella sijaitsevaa vuokratonttia, jotka voitiin myydä heti kaupunginasebakaavan vahvistamisen ja katujen tasoittamisen jälkeen, arvo yhteensä 452,800 markkaa;

3) tasoitetun kadun varrella sijaitsevat rakennetut vuokratontit, jotka vuokralleantoehtojensa takia voitiin luovuttaa lunastettaviksi vasta määrätyn ajan kuluttua, lukua ja arvoa ei ilmoitettu;

4) 25 tasoitetun kadun varrella sijaitsevaa rakentamatonta tonttia, arvo yhteensä 229,400 markkaa;

5) 6 rakentamatonta tonttia niiden katujen varsilla, jotka oli tasoitettava jo rakennettujen vuokratonttien myynnin johdosta, arvo yhteensä 119,950 markkaa; sekä

6) 41 rakentamatonta tonttia niiden katujen varsilla, jotka oli tasoitettava, jotta mainittujen tonttien myynti tulisi mahdolliseksi, arvo yhteensä 598,700 markkaa.

Ryhmiiin 1—2 ja 4—6 kuuluvien tonttien kokonaislukumäärä oli 163, mistä 151 asunto- ja 12 tehdastontteja. Tonttien arvo, yhteensä 1,708,950 markkaa, oli edellisille ja muutamille Ruoholahden tehdastonteille keskimäärin arvioitu 50 pennin sekä Tehtaankadun eteläpuolella sijaitseville tehdastonteille 25 pennin mukaan neliöjalalta. Näiden laskelmien mukaan kahteen ensimmäiseen ryhmään kuuluvien tonttien myyntihinnat runsaasti

vastasivat kaikkia edellä mainittuja tasoitus- ja viemäritöistä aiheutuvia kustannuksia, mutta koska näiden vuokratonttien haltijoilla oli oikeus tonttiansa lunastamiseen vähittäismaksuilla kymmenen vuoden kuluessa eikä tarpeellinen rahamäärä siis kertynyt heti, tarvittiin, jotta nämä työt voitiin heti suorittaa, tavalla tai toisella lyhyeksi ajaksi lainaksi otettua liikepääomaa. Vesijohtotöiden kustannukset tulivat korvatuiksi vedenkulutusmaksuilla.

Saunakadun tasoittamisesta Kauppatorin ja Vuorimieskadun väliltä 60 jalan leveyteen kaupungininsinööri oli laatinut erityisen kustannusarvion, joka päättyi 107,000 markkaan, mihin tuli lisäksi 53,860 markaksi arvioitu kustannus mainitun kadun varrella sijaitsevien makasiinitonttien ja Vuorimieskadun tonttiin n:o 1 kuuluvan puutarhatontin osan pakkolunastuksesta.

Asiaa käsitteli ensin rahatoimikamari, joka antoi siitä esityksen ¹⁾ kaupunginvaltuustolle. Tässä esityksessä kamari aluksi lausui, että kaikki asuntotontit vastedes olisi myytävä siihen asti ainoastaan vuokratonttien myynnissä tapana olleella ehdolla, että lunastushinnan sai suorittaa kymmenen vuoden kuluessa maksamalla vähintään kymmenennen osan vuosittain ynnä 6 %:n vuotuisen koron kulloinkin maksamattomalle määrälle. Tehdastontteja myydessä olisi sitä vastoin määrättävä, että kauppahinta oli suoritettava vähitellen usean vuoden aikana vahvistamalla määrätty vuosimaksu, josta 1 % katsottaisiin kuoletukseksi ja loppuosa olisi korkoa; lunastushinta tulisi siten lopullisesti maksetuksi n. 43 vuodessa. Tonttien myynnistä kertyvät rahamäärät olisi käytettävä yrityksiin, joista tosin olisi kaupungille pysyvää hyötyä, mutta jotka eivät kuitenkaan antaneet menoon verrattuna suoranaista tuottoa, ennen kaikkea kaupunginasema-kaavan toteuttamisen edellyttämiin katujen tasoitustöihin, näiden katujen kaupungille kuuluvien osuuksien ensimmäiseen kiveämiseen, niihin tulevien viemärien rakentamiseen sekä saman tarkoituksen mahdollisesti vaatimiin pakkolunastuksiin. Kaupungin kirjanpidosta tuli sen tähden aina ilmetä sekä tonttien myynnistä saadun tulon että tämän tulon käytön. Tätä periaatetta noudattaen voitiin myöskin tehokkaasti pyrkiä välttämään lainavarain käyttämistä muihin kuin puhtaasti tuottaviin tarkoituksiin.

Hyväksyen kaupungininsinöörin arvioimat keskihinnat sekä lisäten 8 korttelissa n:o 162 Kampilla sijaitsevaa rakennettua vuokratonttia ja 2 Korkeavuorenkadun varrella korttelissa n:o 104 sijaitsevaa aikaisemmin reaalikoululle varattua rakentamatonta tonttia rahatoimikamari puolestaan arvioi kaikkien kyseisten tonttien arvon seuraavasti:

1) rakennetut vuokratontit tasoitetun kadun varrella ..	Smk	359,394: —
2) rakennetut vuokratontit tasoittamattoman kadun varrella	»	452,800: —
3) rakentamattomat tontit tasoitetun kadun varrella...	»	248,728: —
5) rakentamattomat tontit jo rakennettujen vuokratonttien myynnin johdosta tasoitettavien katujen varsilla	»	119,950: —
6) rakentamattomat tontit tasoittamattoman kadun varrella	»	598,700: —
	<u>Yhteensä</u>	<u>Smk 1,779,572: —</u>

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17.

Kysymyksestä, ilmaantuisiko näille tonteille halukkaita ostajia, raha-toimikamari oli sitä mieltä, että kahteen ensiksi mainittuun ryhmään kuuluvien tonttien haltijat epäilyksettä ilmoittautuisivat halukkaiksi lunastamaan nämä tontit omikseen heti kun ne tarjottiin lunastettaviksi, mutta toiveita tuntui olevan siitäkin, että pian saataisiin myydyksi melkoinen osa muistakin tonteista. Edellyttäen, että neljännen ryhmän arvioiduista hintamääristä suunnitellun lunastusajan kuluessa kertyi 50 % ja kahden viimeksi mainitun ryhmän tonttien saman ajan kuluessa 25 %, puheena olevat tonttien myynnit kamarin laskelmien mukaan kymmenen vuoden kuluessa antaisivat kaupungille keskimäärin 97,600 markan vuotuisen tulon. Kymmenenä ensimmäisenä vuotena kaupunginasemakaavan vahvistamisesta kertyisi siten, koska ensimmäiset vähittäismaksut tonteista joutuivat maksettaviksi vasta vuotta myöhemmin, 878,400 markkaa. Jos katu- ja viemäriyöt suoritettiin kolmen vuoden kuluessa, eivät tänä aikana kertyvät myyntihinnat riittäneet näiden töiden kustannusten peittämiseen, vaan niiden lisäksi tarvittiin n. 450,000 markkaa lainapääomaa. Tämän tosin korvaisi viitenä lähinnä seuraavana vuonna tonttien myynnistä edelleen saatava tulo, mutta se olisi, jotta työ voitaisiin panna käyntiin muillakin kaduilla, hankittava enintään kymmeneksi vuodeksi. Vesijohtotöiden kustannukset sitä vastoin olisi niiden kannattavuuden takia suoritettava lainavaroilla sillä tavalla kuin toisesta kohdasta tätä kertomusta ilmenee ¹⁾. — Mitä lopuksi tuli Kasarmin-, Korkeavuoren-, Vuorimies- ja Tarkka-ampujakaduilla suoritettavia viemäri- ja vesijohtotöitä koskevaan kaupungininsinöörin ehdotukseen, oli nämä työt ja myöskin kokoojakanavan rakentaminen viimeksi mainitulla kadulla kamarin mielestä tällä kerralla lykättävä toistaiseksi, mutta muut työt viipymättä suoritettava. Viimeksi mainittujen töiden arvioiduista kustannuksista oli viemäritöiden kustannukset, yhteensä 42,430 markkaa, ennakolta suoritettava kertomusvuoden talousarvioon sisältyvästä kamarin käytettäväksi asetetusta kassakreditivistä ja sitten korvattava vuonna 1886 lunastettavaksi luovutettujen vuokratonttien kauppahintain vähittäismaksuilla ja vesijohtotöiden kustannukset, yhteensä 27,360 markkaa, maksettava aikaisemmin putkiverkon laajentamiseen myönnettyistä varoista.

Rahatoimikamari esitti:

1) että uuden kaupunginasemakaavan ehdotuksen tultua vahvistetuksi kaupungininsinöörin pääehdotukseen sisältyvät kadut tasoitettaisiin kolmen lähinnä seuraavan vuoden kuluessa ja varustettaisiin tarpeellisilla viemäriputkilla ja vesijohdolla, kaikki pääasiallisesti hänen tätä tarkoittavan suunnitelmansa mukaisesti;

2) että kaupungininsinöörin ehdotuksessa niinkään tarkemmin mainitut, ryhmiin 1—2 ja 4—6 kuuluvat tontit, sikäli kuin äsken mainittujen katutöiden edistyminen teki sen mahdolliseksi, myytäisiin ja kertyvät myyntihinnat käytettäisiin ensi sijassa ensimmäisessä kohdassa mainittujen tasoitus- ja viemäritöiden aiheuttamien kustannusten suorittamiseen sekä sen jälkeen yksinomaan yrityksiin, joista oli kaupungille pysyväistä hyötyä, ei kuitenkaan menoja vastaavaa suoranaista tuottoa, ennen kaikkea uusien katujen tasoittamiseen ja ensimmäiseen kiveämiseen, viemäritöihin sekä kaupunginasemakaavan toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittaviin pakkolunastuksiin;

¹⁾ Ks. s. 143.

3) että 450,000 markan määräinen krediitvi enintään kymmenen vuoden ajaksi osoitettaisiin ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen samoin kuin muiden kenties esiin tulevien samanlaisten töiden kustannusten suorittamiseen ennakolta, kunnes nämä kustannukset ehdittiin edellä osoitetulla tavalla lopullisesti peittää;

4) että kaupunginvaltuusto pyytäisi maistraattia toimittamaan valtuuston lisäjäsenten vaalin uuden kaupunginaseமாகাavan tultua vahvistetuksi käsittelemään kysymystä yleisen suunnitelman vahvistamisesta noudatettavaksi kaupunginaseமாகাavan toteuttamiseksi tarpeellisia yleisiä töitä suorittaessa, sekä kysymystä siitä aiheutuvien kustannusten suorittamiseen tarpeellisen krediitvin myöntämisestä;

5) että vuoden varrella laskettaisiin viemäriputket Kasarminkatuun tontista osoite n:o 18 Vuorimieskatuun sekä Korkeavuoren- ja Vuorimieskatuihin ensiksi mainitun kadun tontista osoite n:o 15 Kasarminkatuun sekä n.s. kokoojaviemäri korttelin n:o 127 halki ja Kapteeninkadun osan alitse näillä tienoilla olevaan viemärijoaan, sekä että kyseiset Kasarmin-, Korkeavuoren- ja Vuorimieskatujen osat samalla varustettaisiin vesijohdolla; samoin kuin

6) että mainittujen viemäritöiden kustannukset, yhteensä 42,430 markkaa, vuosina 1887 ja 1888 sen jälkeen kun ne oli ennakolta tarpeelliselta osalta maksettu kuluvan vuoden menosääntöön sisältyvästä krediitivistä, oli suoritettava vuonna 1886 lunastettavaksi luovutettujen vuokratonttien jo kertyneistä ja jälkeinpäin kertyvistä vähittäismaksuista sekä vesijohtotöiden kustannukset, jotka oli arvioitu 27,360 markaksi, lisättyjen kaupunginvaltuutettujen aikaisemmin sellaisiin tarkoituksiin osoittamista varoista.

Asiaa kaupunginvaltuustolle esiteltäessä tämä päätti¹⁾ olla ottamatta sitä ratkaistavakseen, ennenkuin uusi kaupunginaseமாகাava oli saanut esivallan vahvistuksen. Senaatin asiaan kuuluvassa järjestyksessä vahvistettua tämän asemাকাavan valtuusto anoi²⁾ maistraatilta valtuuston lisäjäsenten vaalin toimittamista käsittelemään sekä puheena olevaa asiaa että erinäisiä muita kysymyksiä. Asia otettiin³⁾ edelleen käsiteltäväksi vuonna 1888.

Vesijohdon ulottaminen Itäiseen Kaivopuistoon ja viemärikanavan laskeminen sinne. Saatuaan kaikilta Kaivopuiston itäisen huvila-alueen huvilain omistajilta takuusitoumuksen vedenkulutusmaksujen suorittamisesta voimassa olevan taksan mukaan, mutta siten, että nämä vuosittain nousivat yhteensä vähintään 2,700 markkaan, rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi kuluvana vuonna ulottaa kaupungin vesijohdon mainitulle huvila-alueelle asti. Tämän työn oli arvioitu aiheuttavan kustannuksia 41,000 markkaa, ja tähän tarkoitukseen oli käytettävä lainavaroja, jotka lisätyt kaupunginvaltuutetut jo olivat osoittaneet putkiverkon laajentamiseen. Sen ohessa kamari ehdotti, että varsinainen valtuusto jättäisi lisätyn valtuuston ratkaistavaksi, oliko kaupungin otettava laina kahta vuotta pitemmäksi ajaksi viemärikanavan rakentamiseen alueelle; tämän oli arvioitu maksavan 25,000 markkaa. Asiaa esiteltäessä varsinainen valtuusto hyväksyi⁴⁾ kamarin esityksen vesijohdon jatkamisesta Itäiseen Kaivopuistoon edellyttäen, että lisätty kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen viemäriputkien laskemisesta vesijohdon yhteydessä. Kamarin

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 6 §. — ²⁾ S:n 6 p. jouluk. 9 §. — ³⁾ Ks. Berättelse angående H:fors stads kommunalförvaltning. 1888, s. 21 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 2 §.

tehtyä ehdotuksen kuoletuslainan ¹⁾ ottamisesta useihin eri tarkoituksiin, m.m. edellä mainittuun, lisätty valtuusto päätti ²⁾ puheena olevan viemärin rakentamiseen varsinaisen valtuuston päättämän vesijohdon yhteydessä myöntää 25,000 markan määrärahan, joka toistaiseksi oli hankittava joko käyttämällä kertomusvuoden talousarviossa olevaa kassakreditiiviä tai, ellei tämä riittänyt tarkoitukseen, ottamalla laina lyhyemmäksi ajaksi kuin kahdeksi vuodeksi, minkä jälkeen valtuusto aikanaan tekisi päätöksen menon lopullisesta suoritustavasta.

Vesijohdon ulottaminen Lapinlahteen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 päättänyt ³⁾ antaa ulottaa kaupungin vesijohdon m.m. Lapinlahden hoitolaitoksen alueen rajalle ehdoin, että kaupungille taattiin määrätty vuotuinen tulo tästä johdosta. Vuonna 1887 ilmoitettiin ⁴⁾ senaatin antaneen yleisten rakennusten ylihallitukselle tehtäväksi ryhtyä viipymättä panemaan kuntoon Lapinlahden hoitolaitoksen alueelle tulevaa vesijohtoa.

Vesijohdon ulottaminen Sörnäsän rautatienasemalle. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa rautatienhallituksen esityksestä, joka koski johdon vetämistä kaupungin vesijohdosta Sörnäsän rautatienasemalle. Lähetettyään ⁵⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ⁶⁾ lausunnossaan ehdottaa esityksen hyväksyttäväksi sillä ehdolla, että kaupungin rakennuskonttori sai valvoa työn suoritusta, että kaupungilla oli täysi oikeus järjestää rautatienaseman johtoon liittymisjohtoja, missä ne havaittiin tarpeen vaatimiksi, sekä että valtionrautatiet uuden johdon vedenkulutuksesta, kuitenkin lukuun ottamatta vettä, joka käytettiin tulipalon sammuttamiseen, vesimittarilla toimitetun mittauksen perusteella suorittivat kaupungille korvausta kaupungin vesijohdosta annetussa vedenjakelussa noudatettavaksi vahvistetun taksan mukaan.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁷⁾, että senaatti oli sallinut rautatienhallituksen kaupunginvaltuuston määräämin ehdoin vetää johdon kaupungin vesijohdosta Sörnäsän rautatienasemalle.

Varahöyrypumpun asettaminen vesijohdon pumppulaitokseen. Sen johdosta että Vantaanjoen vesimäärä kesän aikana oli havaittu riittämättömäksi käyttämään vesijohdon pumppulaitoksen turbiineja ja pumppulaitos sen johdosta oli voitu pitää vain osittain käynnissä, kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ rahatoimikamarin esityksestä enintään 10,000 markan määrärahan kamarin harkinnan mukaan käytettäväksi insinööri R. Kolsterin laatiman ehdotuksen mukaan järjestetyn tilapäisen höyrymoottorin järjestämiseksi pumppulaitokseen ja sen käyttöä varten sekä antoi sen ohessa kamarille tehtäväksi ensi tilassa antaa valtuustolle ehdotuksen asian lopullisesta järjestämisestä hankkimalla kyseiseen laitokseen pysyväinen varahöyrypumppu.

Viemärikanavan rakentaminen korttelin n:o 48 läpi tai ympäri. Maistraatin tekemän esityksen kaupungin osallistumisesta III kaupunginosan korttelin n:o 48 läpi suunnitellun viemärikanavan aiheuttamiin kustannuksiin kaupunginvaltuusto lähetti ⁹⁾ rahatoimikamariin. Tämän hankittua kaupungininsinööriltä suunnitellun viemärin kustannusarvion sekä vaihtoehtoiset tiedot niiden katukanavain kustannuksista, jotka tarvittiin johta-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — ²⁾ Lis. valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 2 §. —

³⁾ Ks. s. 138. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 12 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. huhtik. 1 §. —

⁶⁾ S:n 21 p. kesäk. 18 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 6 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. syysk. 24 §. —

⁹⁾ S:n 15 p. helmik. 6 §.

maan vesi pois kaikilta mainitun korttelin tonteilta, kamari puolestaan vastusti kanavan rakentamista korttelin läpi ja huomautti, että kaupungin mielummin tuli aikanaan, jos sitä vaadittiin, laskea tarpeelliset viemäriputket kortteliin rajoittuviin katuihin, vaikka tällaisen viemärin perustamiskustannukset kohosivat suuremmiksi kuin korttelin läpi kulkevan viemärin aiheuttamat. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ antaa sen mukaisesti laaditun lausunnon maistraatille.

Tämän asian yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti lähettää rahatoimikamariin useiden talonomistajain esittämän anomuksen, että kaupunki omalla kustannuksellaan rakentaisi viemärijohtot kyseistä kortteliä ympäröiviin katuihin. Kamarin puoleltua tätä anomusta valtuusto sen ehdotuksen mukaisesti päätti ²⁾ kesän aikana laskea viemäriputket kyseiseen kortteliin rajoittuviin Kasarmin-, Fabianin- ja Pohj. Makasiininkatujen osiin sekä myöntää tähän tarkoitukseen 8,660 markan määrärahan.

Viemärikanavan rakentaminen osaan Mikaelinkatua. Filosofiantohtori A. Ramsayn anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ kesän aikana antaa rakentaa viemärijohtoon Mikaelinkatuun mainitun kadun tontilta n:o 29 Rautatienontion laskettuun kanavaan sekä myöntää tätä tarkoitusta varten 2,000 markan määrärahan.

Viemärikanavan rakentaminen Munkkisaarenkatuun. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 1,200 markan määrärahan viemäriputkien laskemiseen Munkkisaarenkatuun ja osaan Perämieskatua Munkkisaaren vesijohtotöiden ⁵⁾ suorittamisen yhteydessä.

Pohjoisen Hietalahdenrantakadun alaisen viemärijohtoon jatkaminen. Rahatoimikamarin tekemän esityksen 8,800 markan määrärahan myöntämisestä Pohjoiseen Hietalahdenrantakatuun lasketun viemärijohtoon jatkamiseksi Köydenpunojakatuun asti kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ⁷⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto talousarvion käsittelyssä päätti ⁸⁾ merkitä kaupungin vuoden 1888 menosääntöön tätä tarkoitusta varten edellä mainitun suuruisen määrärahan.

Viemärijohtotyön jättäminen suorittamatta. Rahatoimikamari ilmoitti, että viemärikanavan rakentamista Pohj. Esplanaadikatuun talosta n:o 39 Mikaelinkatuun, jota työtä varten kertomusvuoden menosääntöön oli 1,900 markan määräraha, oli Pohj. Esplanaadikadun talon n:o 37 omistajan anomuksesta jätetty toistaiseksi tarpeettomana suorittamatta, sekä että kamari oli antanut poistaa mainitun määrärahan kaupungin kirjoista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ kamarin toimenpiteen.

N.s. hajulukkojen järjestäminen viemärinsuihin. Terveystalokunnan esityksen, että kaikki kaupungin viemärinsuut alennettaisiin siten, että ne veden matalallakin ollessa jäivät vedenpinnan alapuolelle, jolloin muodostui n.s. hajulukko, kaupunginvaltuusto ensin lähetti ¹⁰⁾ rahatoimikamariin. Lausunnossaan tämä sen jälkeen anoi, että 2,400 markan suuruisen määräraha myönnettäisiin kolmen Pohjoisen rantakadun viemärinsuun alentamiseen koetteeksi. Sitten kun asia vielä oli lähetetty ¹¹⁾ talousarviovaliokuntaan, joka talousarviomietinnössään ⁷⁾ puolsi kamarin ehdotusta, valtuusto talousarvion käsittelyssä päätti ⁸⁾ merkitä kaupungin vuoden 1888

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. toukok. 1 §. — ²⁾ S:n 17 p. toukok. 11 §. — ³⁾ S:n s:n 14 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. toukok. 16 §. — ⁵⁾ Ks. s. 138. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 14 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — ⁹⁾ S:n 21 p. kesäk. 15 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. marrask. 8 §. — ¹¹⁾ S:n 6 p. jouluk. 13 §.

menosääntöön tätä tarkoitusta varten edellä mainitun suuruisen määrärahan.

Hietalahden sataman osan täyttäminen. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppias P. Sinebrychoffin anomuksesta, että hänet oikeutettaisiin antamaan täyttää Hietalahdensatamassa oleva matala lahti, johon Bulevardikadun viemärijohto laski, valtuusto lähetettyään ¹⁾ asian rahatoimikamariin tämän ehdotuksen mukaisesti päätti ²⁾ lausunnossaan ilmoittaa, että uuden kaupunginasemakaavan vahvistamisen jälkeen mikään ei enää estänyt kyseistä täyttämistyötä, jonka suorittamiseen jo olikin ryhdytty.

Sörnäsän sataman ruoppaustöiden suunnitelma. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto vahvisti ³⁾ Sörnäsän sataman ruoppaus-suunnitelmaan sellaisen muutoksen, että suunniteltu ruoppaus Sörnäsän lastauspaikalla olevan rautateiden lastaussillan länsipuolella jätettäisiin suorittamatta ja että sen jälkeen kun lastauspaikan tuloväylä oli ruopattu kamarin esitykseen oheistetun kartan mukaisesti, ruoppaamistyö sen sijaan pantaisiin alulle mainittuun karttaan merkityllä vesialueella Sörnäsän niemekkeen itä- ja pohjoispuolella.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan tilaa valaiseva taulukko. Rahatoimikamarin lähettämä taulukko, joka esitti kaupunginkassan tilaa joulukuun 31 p:nä 1886, ei antanut ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupunginkassan säästön laskemistapa. Vuoden 1888 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto antoi ⁵⁾ valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Wegelius, Kullhem ja Langenskiöld, tehtäväksi antaa valtuustolle lausunnon siitä menettelystä, jota rahatoimikamari noudatti las-kiessaan talousarvioon merkityn kaupunginkassan säästön.

Kaupunginkassan tarkastus. Kaupunginkassan tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ vtt Kullhemin ja Schaumanin sekä heidän varamiehekseen vtn Lindholmin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaus. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ vtt G. M. Steniuksen ja Lundqvistin sekä heidän varamiehekseen vtn Kochtomoffin.

Kaupungin vuoden 1886 tilien tarkastus. Sen jälkeen kun tilintarkastajain kertomus ⁷⁾ toimittamastaan kaupungin vuoden 1886 tilien tarkastuksesta ynnä kansakoulujohtokunnan sen johdosta antama selitys ⁷⁾ olivat saapuneet valtuustolle ja ne oli julkaistu ⁸⁾ painosta, kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ rahatoimikamarille sekä kaupungin muille virastoille ja virkamiehille vaastuuvapauden kaupungin rahatoimen hoidosta mainittuna vuonna. Sen ohessa valtuusto hyväksyen tilintarkastajain esittämän huomautuksen päätti, että kansakoulujohtokunnan valvonnassa olevien ra-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 6 p. jouluk. 14 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 17 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 9 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. tammik. 3 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 1 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. marrask. 1 §.

hastojen hoidossa vastedes oli otettava huomioon, että jokainen rahasto vietiin kirjoihin erikseen.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilien tarkastus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1886 tilien tarkastajain ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ mainittujen laitosten johtokunnalle vastuuvapauden niiden varainhoidosta mainittuna vuonna; tilintarkastuskertomus oli julkaistu ²⁾ painosta.

Obligatiolainan ottaminen. Sen johdosta, että lukuisia kaupungin töitä ja muita yrityksiä aikaisemmin oli päätetty suorittaa tai ehdotettu suoritettavaksi lainavaroilla, kaupunginvaltuusto oli antanut rahatoimikamarille tehtäväksi ja kamari oli itse pyytänyt saada esittää tarkemman ehdotuksen lainan ottamisesta näihin tarkoituksiin pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi vuodeksi. Tämän ehdotuksen kamari esitti vuonna 1887 antamassaan mietinnössä ³⁾. Siinä kamari ensin lausui, että lisätty kaupunginvaltuusto oli tehnyt päätökset seuraavien rahamäärien lainaksiottamisesta alla mainittuja yrityksiä varten:

1) Ulrikasborgs brunns- och badinrättnings aktiebolag nimiselle yhtiölle luovutetun puistoalueen ynnä sillä olevien yhtiön rakennusten ja tuloa tuottavien oikeuksien lunastaminen ⁴⁾	300,000	markkaa
2) Kauppahallin rakentaminen Läntiselle rantakadulle ⁵⁾	160,000	»
3) Kaupungin vesijohdon jatkaminen Sörnäsän rangaisgaistusvankilaan, Sörnäsän osakepanimoon, Lapinlahden sairaalaan ja Munkkisaaren luujauhotehtaan ja muut vesijohtoverkon laajennustyöt ⁶⁾	200,000	»
4) Desinfioimisrakennuksen teettäminen kunnallisen sairaalan alueelle ⁷⁾	23,000	»
<hr/>		
Yhteensä		683,000 markkaa

Edelleen oli joko kaupunginvaltuusto periaatteellisesti määrännyt tai rahatoimikamari ehdottanut seuraavat työt ja toimenpiteet suoritettaviksi lainavaroilla:

5) Läntisellä rantakadulla olevan ent. venäläisen muonamakasiinin sisustaminen tulli- ja pakkahuoneeksi ⁸⁾ ; tämän työn kustannukset oli arvioitu 80,000 markaksi, mutta sitä varten oli aikaisemmin varattu 33,000 markkaa	47,000	markkaa
6) Viemärijohdon laskeminen Kaivopuiston itäiselle huvila-alueelle ⁸⁾	25,000	»
7) Talon rakentaminen kaupungin palolaitokselle ⁹⁾	260,000	»
8) Kaupungin vesijohdon laajentaminen edelleen ¹⁰⁾	400,000	»
9) Malminkadun kansakoulutaloa varten otetun lainan konvertoiminen ¹¹⁾	40,000	»
<hr/>		
Yhteensä		772,000 markkaa

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 21 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 21 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — ⁴⁾ Ks. s. 4 ja seur. — ⁵⁾ Ks. s. 133 ja seur. — ⁶⁾ Ks. ss. 138 ja 143. — ⁷⁾ Ks. s. 136. — ⁸⁾ Ks. s. 216. — ⁹⁾ Ks. ss. 135 ja 206. — ¹⁰⁾ Ks. s. 212 ja seu. — ¹¹⁾ Ks. 1879—83 kert. ss. 112 ja 174.

Pitkääkaisella lainalla suoritettavat menot nousivat siten yhteensä 1,455,000 markkaan, mihin tuli lisäksi Katajanokan uudestijärjestelyä varten mahdollisesti myönnettävä rahamäärä. Tämän johdosta rahatoimikamari anoi:

että edellä mainittuihin tarkoituksiin otettaisiin kaupungille obligatiolaina, jonka korko oli enintään 4 prosenttia vuodessa ja pääomamäärä edellä mainitun suuruinen lisäämällä siihen mitä kenties osoitettiin Katajanokan uudestijärjestelyä varten sekä varat tarpeellisen pääoma-alennuksen suorittamista varten; sekä

että laina kuolettettaisiin vuosittain arpomalla ja lunastamalla obligatioita ja kuoleetus alkaisi viiden vuoden kuluttua obligatioiden päiväyksestä ja suoritettaisiin loppuun seuraavien neljänkymmenen vuoden kuluessa eli siis neljänkymmenenviiden vuoden kuluessa edellä mainitusta päiväyksestä.

Sen ohessa rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto pyytäisi maistraattia toimittamaan valtuuston lisäjäsenten vaalin asian käsittelyä varten.

Kun asia esiteltiin kaupunginvaltuustolle, otettiin sen yhteydessä käsiteltäväksi Katajanokan uudestijärjestelyä koskeva valiokunnan mietintö ¹⁾ sikäli kuin se koski varain hankkimista mainitun järjestelyn toteuttamiseen. Valtuusto päätti ²⁾ tällöin esittää maistraatille pyynnön edellä mainittujen valtuuston lisäjäsenten vaalin toimittamisesta seuraavia asioita käsittelemään:

- 1) lisätyn määrärahan myöntäminen vesijohdon laajentamista varten;
 - 2) desinfioimisrakennuksen teettäminen;
 - 3) entisen muonamakasiinin sisustaminen tulli- ja pakkahuoneeksi;
 - 4) viemärin rakentaminen Kaivopuiston itäisen alueen halki;
 - 5) talon rakentaminen palolaitokselle;
 - 6) Malminkadun kansakoulutaltoa varten otetun lainan kovertoiminen;
- sekä

- 7) Katajanokan uudestijärjestely ynnä siihen liittyvät kysymykset.

Maistraatin sen jälkeen määräämässä vaalissa valittiin ³⁾ valtuuston lisäjäseniksi edellä mainittujen asiain käsittelyä varten insinööri G. E. Berggrén, ylitirehtööri S. V. Calamnius, kauppias J. N. Carlander, pankinjohtaja G. R. A. Charpentier, insinööri J. Forsman, kauppias C. Göhle, insinööri E. F. M. Hallberg, arkkitehti C. G. Hiort af Ornäs, hovineuvos L. Th. Krogius, lakitieteentohtori A. J. Lille, teurastajamestari C. Lindroth, filosofianmaisteri E. S. Nordström, kauppiaat E. Rudolph ja O. W. Salin, professori F. Saltzman, kauppias P. Sinebrychoff, insinööri H. C. G. A. Standertskjöld, kauppiaat Th. Stude ja N. A. Turdén, ratatirehtööri E. E. Wasastjerna, varakonsuli A. F. Wasenius, oikeusraatimiehet E. Öhman ja K. A. Nyberg sekä kauppias J. E. Cronvall.

Kysymystä ehdotetun obligatiolainan ottamisesta ei ratkaistu kertomusvuoden kuluessa. Sitä vastoin lisätyt kaupunginvaltuutetut vuoden varrella osoittivat ⁴⁾ vesijohdon jatkamiseen aikaisemmin myönnetyn 200,000 markan määrän lisäksi 400,000 markan suuruisen määrärahan sekä rahatoimikamarin eri esityksestä Ratakadun kansakoulutaltoa varten otetun lainan jäljellä olevan määrän konvertoimiseen 40,000 markan määrä-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 9. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 9 §. — ³⁾ Lis. valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. lokak. 2 ja 3 §§.

rahan; nämä molemmat määrärahat oli suoritettava mainitusta obligatio-lainasta myöhemmin määrättävällä tavalla.

Muiden edellä mainittujen asiain käsittelystä tehdään selvää toisaalla ¹⁾ tässä kertomuksessa.

Iltakoulun kassasäästön käyttö. Valiokunta, jonka kaupunginvaltuusto vuonna 1886 oli asettanut laatimaan ehdotusta sunnuntai- ja iltakoulun muuttamisesta käsityöläiskouluiksi, oli m. m. ehdottanut ²⁾, että valtuusto anois senaatin lupaa siihen, että iltakoululta säästyneet varat, n. 16,000 markkaa, luovutettiin taideteollisuusyhdistykselle pysyväiseksi rahastoksi, jonka korot oli jaettava apurahoiksi keskuskäsityöläiskoulun oppilaille. Hyväksyen tämän ehdotuksen valtuusto vuonna 1887 teki ³⁾ senaatille asiaa koskevan esityksen. Myöhemmin vaadittiin ⁴⁾ kuitenkin valtuuston lausuntoa senaatissa vireille pannusta ehdotuksesta, että kyseinen kassasäästö luovutettaisiin valtionkonttorin hoitoon ja että teollisuushallitus käyttäisi varojen korot kaupungin käsityöläisliikkeiden työntekijäin ammattitaidon edistämiseen. Vtn Federleyn annettua kirjallisen selvityksen koske- tellun kassasäästön syntymisestä valtuusto päätti ⁵⁾ senaatille annettavassa lausunnossaan osaksi luopuen aikaisemmasta päätöksestään esittää, että kyseisen säästön vuotuinen korko annettaisiin taideteollisuusyhdistykselle apurahoiksi käytettäväksi, mutta itse pääoma luovutettaisiin rahatoimi- kamarin hoitoon.

Kaivopuiston viertotierakennusrahaston käyttöoikeus. Vuoden 1888 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto antoi ⁶⁾ rahatoimi- kamarille tehtäväksi antaa valtuustolle selvityksen kaupungin oikeudesta käyttää hyväkseen Kaivopuiston viertotierakennusrahaston varoja.

Toimenpiteet kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen johdosta. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt ⁷⁾ valiokuntaan rahatoimi- kamarin tekemän esityksen, joka koski toimenpiteisiin ryhtymistä kau- punginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen vielä peittämättä olevan osan johdosta. Valiokunnan vuonna 1887 antamassaan lausunnossa ⁸⁾ esittä- män ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ⁹⁾ antaa kamarille tehtä- väksi siinä tapauksessa, että oikeusraatimies F. A. Åkerberg, jonka lai- minlyönnin kaupunginvaltuusto oli katsonut lähinnä aiheuttaneen kau- pungille koituneen vahingon, kieltäytyi maksamasta kaupunginkassaan tämän vahingon korvaamiseksi 4,713:68 markkaa ynnä 5 %:n korkoa syyskuun 27 p:stä 1879, kaupungin puolesta asianomaisessa tuomioistui- messa nostamaan kanteen hänen velvoittamiseksi maksamaan mainitun korvauksen.

Rahatoimikamarin myöhemmin tekemän esityksen, että kaupunginval- tuusto luopuisi asiassa tekemästään päätöksestä, valtuusto lähetti ¹⁰⁾ edellä mainittuun valiokuntaan, jonka lausunto kuitenkin ei vuoden varrella saapunut valtuustolle.

Veronkantoaikojen määrääminen. Rahatoimikamarin esityksestä kau- punginvaltuusto päätti ¹¹⁾, että vuoden 1886 kunnallisverojen kanto- kaudet oli määrättävä toukokuun jälkipuoliskoksi ja syyskuun jälkipuo- liskoksi.

¹⁾ Ks. ss. 188 ja seur., 206, 208, 209 ja 216. — ²⁾ Ks. s. 168. — ³⁾ Valt. pöy- täk. 25 p. tammik. 2 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 11 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. lokak. 1 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §. — ⁷⁾ Ks. s. 77. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. toukok. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. syysk. 30 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. maalisk. 8 §.

Venäläisten oppilaitosten vapauttaminen kunnallisveroista. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 lähettänyt ¹⁾ rahatoimikamariin läänin kuverneerin lähetteen, joka koski vireille pantua kysymystä kaupungissa toimivien venäläisten oppilaitosten vapauttamisesta kunnallisveroista. Kamarin vuonna 1887 antaman lausunnon mukaisesti valtuusto päätti ²⁾ asiasta antamassaan lausunnossa siinä esitettyihin syihin nojautuen ehdottaa, että verovapautusta ei myönnettäisi.

Lyhennysluetteloiden tarkastus. Rahatoimikamari antoi kaupunginvaltuustolle tarkastettavaksi vuoden 1886 maksamattomien henkirahojen ja suostuntavarojen lyhennysluettelot, minkä jälkeen valtuusto lähetti ³⁾ ne valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Bengelsdorff, Wikström ja Åström. Tämän valiokunnan puolestaan hyväksyttyä luettelot paitsi mitä tuli muutamiin sen lausunnossa lueteltuihin henkilöihin, jotka valiokunnan tietämän mukaan oleskelivat kaupungissa ja joiden piti olla tavattavissa, valtuusto lähetti ⁴⁾ luettelot takaisin kamariin, jotta se tekisi niihin tarpeelliset oikaisut. Kun näin oli tehty ja luettelot sen jälkeen uudestaan lähetetty valtuustolle, tämä päätti ⁵⁾ antaa varustaa ne asetuksen mukaisella tositteella.

Vuoden 1886 koiravero. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ aktuaari I. Öhrnbergille 25 markan palkkion vuoden 1886 koiraveron kannosta.

Viertotiekannon poistaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 lähettänyt ⁷⁾ rahatoimikamariin lukuisten Läntisen viertotien varrella asuvien henkilöiden anomuksen viertotiemaksun kannon poistamisesta. Sen jälkeen kamarille oli saapunut Sörnäsän osakepanimon samaa tarkoittava anomus. Vuonna 1887 asiasta antamassaan lausunnossa ⁸⁾ kamari m. m. huomautti, että kaupungin oikeuden viertotiemaksujen kantamiseen voitiin katsoa lakkaavan lokakuun 1 p:nä 1889, ja esitti, että valtuusto hyläten hakijain anomuksen, että heidät heti vapautettaisiin viertotiemaksujen suorittamisesta, päättäisi vapauttaa sekä hakijat että muut kaupungin ympäristössä asuvat henkilöt, jotka olivat Helsingin kaupunkikunnan verovelvollisia jäseniä, kyseisistä maksuista edellä mainitusta päivästä lukien siitä huolimatta, tuliko kaupunki jatkuvasti kantamaan niitä muilta. Sen jälkeen kun tämä lausunto valtuuston päätöksen ⁹⁾ mukaisesti oli julkaistu painosta, valtuusto päätti ¹⁰⁾ toistaiseksi olla ryhtymättä pohtimaan kamarin ehdotusta ja kehoittaa kamaria antamaan valtuustolle asiasta täydellisen selvityksen.

Vapautus viertotiemaksuista. Tehdyistä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto vapautti ¹¹⁾ maalarimestari U. Palmun y. m. suunnitteleman omnibusyriyksen, jonka tarkoituksena oli harjoittaa omnibusliikennettä Kauppatorin—Humaliston linjalla, suorittamasta viertotiemaksuja niin kauan kuin liikennettä asianmukaisesti harjoitettiin.

Satamamaksujen alennus. Saksalaisen höyryaluksen Saturn'in edustajan, kauppias V. Ekin anomuksesta ja rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ¹²⁾ mainitulle höyryalukselle kesä-

¹⁾ Ks. s. 144. — ²⁾ Valt. pöytäkirj. 15 p. helmik. 20 §. — ³⁾ S:n 19 p. huhtik. 16 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. toukok. 18 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. lokak. 14 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. helmik. 10 §. — ⁷⁾ Ks. s. 144. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁹⁾ Valt. pöytäkirj. 21 p. kesäk. 21 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. syysk. 23 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. marrask. 8 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. syysk. 31 §.

kuun 10 p:stä lukien 40 %:n alennuksen satamamaksuista, kuitenkin ainoastaan toistaiseksi ja ehdoin, että alus säännöllisesti ainakin joka kolmas viikko ja vähintään viisi kertaa saman purjehduskauden kuluessa kävi Helsingissä.

Märän puupaperivanukkeen liikennemaksun alennus ja palauttaminen. Kuusankoski osakeyhtiö oli rahatoimikamarilta anonut 50 %:n alennusta kaupungista ulkomaille viemänsä märän puupaperivanukkeen liikennemaksusta. Kamarin tämän johdosta esitettyä kaupunginvaltuustolle, että märän puupaperivanukkeen liikennemaksu alennettaisiin 50 %:iin uuden liikennetaksan ehdotuksessa »puuvanukkeelle» merkitystä määrästä, valtuusto samalla kuin se palautti ¹⁾ mainitun ehdotuksen kamariin kehoitti ²⁾ tätä tekemään siihen ne muutokset, joihin kosketeltu esitys saattoi antaa aiheen. Kamari merkitsi sen jälkeen tarkastettuun liikennetaksaehdotukseensa ³⁾ märän puupaperivanukkeen liikennemaksun alennettuna 10 penniin 100 kilolta.

Myöhemmin mainittu osakeyhtiö edelleen anoi rahatoimikamarilta, että sille suoritettaisiin takaisin puolet sen kesällä 1887 määrästä puupaperivanukkesta suorittamista liikennemaksuista ja että se kertomusvuonna vielä tapahtuvista tämän taveralajin lähetyksistä saisi nauttia samaa liikennemaksun alennusta. Tämän johdosta kamari esitti, että kaupunginvaltuusto puolestaan päättäisi, että märän puupaperivanukkeen liikennemaksun siitä lähtien tuli olla 10 penniä 100 kilolta, sekä valtuuttaisi kamarin palauttamaan Kuusankoski osakeyhtiölle 50 % sen kuluvan purjehduskauden aikana siihen mennessä kyseisestä taveralajista suorittamasta määrästä. Valtuusto myöntyi ⁴⁾ tähän esitykseen, kuitenkin ainoastaan mikäli se koski mainittua osakeyhtiötä.

Painopaperin liikennemaksun alennus. Sen johdosta, että painopaperin liikennemaksut uudessa liikennetaksassa olivat voimassa olevia alemmat, kauppias V. Ek anoi kaupunginvaltuustolta, että uuden liikennetaksan tultua voimaan maksettaisiin takaisin vanhan taksan mukaisesti maksettujen painopaperin liikennemaksujen ja uuden taksan mukaisten saman taveralajin maksujen välinen erotus. Rahatoimikamari esitti tämän johdosta, että uuden liikennetaksaehdotuksen mukaista painopaperin liikennemaksua, joka oli 25 penniä 100 kilolta tulevasta ja puolet siitä lähtevästä tavarasta, saisi heti soveltaa kyseisiä maksuja veloittaessa. Valtuusto epäsi ⁵⁾ kuitenkin sekä kauppias Ekin anomuksen että kamarin esityksen.

Vesimaksun poistaminen. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto valtuutti ⁶⁾ kamarin poistamaan 208: 80 markkaa maksusta, joka vuoden 1887 toiselta neljännekseltä oli pantu yliopettaja F. V. Heikelin maksettavaksi Fabianinkadun talon n:o 4 vedenkulutuksesta.

Bölen tilan osan pakkolunastuskorvaus. Helsingin pitäjän Pikkuhuopalahden kylän Bölen tilan haltijan alaikäisen J. W. Kronqvistin holhoojan, maanviljelijä G. Gerkmanin anomuksesta Helsingin tuomiokunnan tuomari oli haastanut kaupunginvaltuuston kuultavaksi asiassa, joka koski kaupungin velvoittamista suorittamaan alaikäiselle Kronqvistille korvausta hänen menettämästään mainitusta tilasta lohkaistun alueen käyttöoikeudesta sitten kun tilasta oli pakkolunastettu maa-alue, josta kaupunki oli

¹⁾ Ks. s. 225. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 8 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 11 p. lokak. 12 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 28 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. lokak. 15 §.

saanut pakkolunastushintana 5,674:25 markkaa. Valtuusto päätti ¹⁾ tämän johdosta pyytää rahatoimikamarilta selvitystä kaikista tämän asian yhteydessä olevista seikoista.

Tietojen antaminen kaupunginvaltuuston käyttövarojen käytetystä osasta. Erään määrärahan myöntämisen yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ velvoittaa rahatoimikamarin joka kerta kun kamari oli valtuustolle tehnyt jotakin uutta, talousarvioon sisältymätöntä menoa koskevan ehdotuksen, samalla antamaan selvityksen siitä, miten suuri osa valtuuston käytettäväksi arvaamattomiin menoihin myönnetystä vuosimäärärahasta jo oli käytetty. Kamarin esityksestä valtuusto myöhemmin muutti ³⁾ tätä päätöstä siten, että valtuuston sihteerin tarpeen vaatiessa tuli antaa mainittu selvitys.

Ulosottoapulaisten palkankorotus. Maistraatin ja raastuvanoikeuden ulosottoapulaisten maistraatin välityksellä kaupunginvaltuustolle esittämä palkankorotusanomus palautettiin ⁴⁾ ensin maistraattiin, jolta pyydettiin erinäisiä täydentäviä tietoja, ja lähetettiin ⁵⁾ sitten talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ⁶⁾ tekemän ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen päätti ⁷⁾ merkitä ulosottoapulaisten palkat kaupungin vuoden 1888 menosääntöön 900 markaksi, joten korotus oli 100 markkaa.

V. t. nuoremman oikeusraatimiehen viransijaisuuspalkkio. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen, että avoinna olevan raastuvanoikeuden nuoremman oikeusraatimiehen viran sijaisen palkkaamiseen myönnettäisiin määräraha, suuruudeltaan 250 markkaa kuukaudessa, joulukuun 15 p:stä lukien, kunnes virka vakinaisesti täytettiin, kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁸⁾ siksi ajaksi, jolta viran palkka oli vakanssisäästönä maksettava siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle.

Uusi liikennetaksa. Sitten kun rahatoimikamari vuonna 1886 metrijärjestelmän voimaantumisen johdosta eri antanut erälle valiokunnalle tehtäväksi tämän mukaisesti uudistaa kaupungin vuonna 1877 vahvistetun liikennetaksan, mainittu valiokunta oli vuonna 1887 antanut kamarille ehdotuksen uudeksi »taksaksi, jonka mukaan liikennemaksu ja transitomakasiininvuokra samoin kuin satama-, silta-, vaakaus-, mittaus-, pakkaus-, räkäys-, parmaus-, painolasti- ja keittohuonemaksut Helsingin kaupungissa on laskettava ja kannettava». Rahatoimikamari lähetti ehdotuksen, johon oli tehty eräitä asiallisiakin muutoksia ja johon rahatoimikamari oli pääkohdittain yhtynyt, valtuustoon, joka kuitenkin sen jälkeen kun asiakirjat valtuuston päätöksen ⁹⁾ nojalla oli julkaistu painosta ¹⁰⁾, palautti ¹¹⁾ sen kamariin erinäisten tarpeelliseksi havaittujen korjausten tekemistä varten. Korjatun ehdotuksen saavuttua valtuustolle ja valtuuston lähetettyä ¹²⁾ senkin painoon ¹³⁾ asia lähetettiin ¹⁴⁾ ehdotuksen lisätarkastusta varten valiokuntaan, johon valittiin vt Brummer, insinööri E. F. M. Hallberg ja kauppias M. J. Hj. Tallberg. Tämä valiokunta esitti sen jälkeen valtuustolle antamassaan lausunnossa ¹⁵⁾ eräiltä kohdin muutetun taksaehdotuksen, jonka valtuusto hyväksyi ¹⁶⁾ muutamain vähäisin muutoksin. Sen

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 22 §. — ²⁾ S:n 17 p. toukok. 11 §. — ³⁾ S:n 7 p. kesäk. 22 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. toukok. 5 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 5 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — ⁸⁾ S:n s:n 6 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. maalisk. 3 §. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 7 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. syysk. 29 §. — ¹³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 11 p. lokak. 10 §. — ¹⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 34. — ¹⁶⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 11 §.

ohessa valtuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti anoa senaatilta siten hyväksytyn taksan vahvistamista lukuun ottamatta sitä sen osaa, joka koski transitomakasiinivuokria, minkä osan ei katsottu vaativan esivalan vahvistusta.

Vuokravuosien 1887—88 ja 1888—89 majoitustariffit. Läänin kuvernööri lähetti kaupunginvaltuustolle venäläisen sotaväen majoituksessa kaupungissa vuokravuonna 1887—88 noudatettavan vuokra- ja korvausmäärien tariffin, jossa kaupunginvaltuuston vuonna 1886 tekemiä ehdotuksia naineen ja naimattoman alipäällystön ja miehistön vuokratulojen korottamisesta ¹⁾ ei ollut otettu huomioon. Samalla kuvernööri vaati valtuustolta ehdotusta vuokravuoden 1888—89 majoitustariffiksi. Lähetettyään ²⁾ asian majoituslautakuntaan valtuusto lautakunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ³⁾ puoltaa pääasiassa saman tariffin vahvistamista kuin vuokravuodeksi 1887—88, kuitenkin siten, että naineen ja naimattoman alipäällystön vuokratuloja sekä kansliahuoneitten vuokraa ehdotettiin korotettavaksi, mutta useimpien upseerien ja vastaavaan arvoluokkaan kuuluvien virkamiesten vuokratuloja samoinkuin sotilasvirastojen vuokria sitä vastoin alennettavaksi, minkä johdosta Venäjän valtakunnan menot sotilasmajoituksesta kaupungissa tulisivat jonkin verran supistumaan.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan esityksestä puolestaan hyväksyi ⁴⁾ erään lisäyksen vuokravuoden 1888—89 majoitustariffiin ja päätti kuvernööriltä anoa, että hän toimittaisi mainitun lisäyksen sisällytetyksi tariffiin.

Kansakoulujen valtionavun korotus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 antanut ⁵⁾ valmisteluvaliokunnalle toimeksi antaa lausunnon vtn Wegeliuksen esityksestä, joka koski suuremman valtionavun hankkimista kaupungin kansakouluille. Vuonna 1887 asiasta antamassaan mietinnössä valiokunta ehdotti, että valtuusto tekisi senaatille esityksen mainitun valtionavun korottamisesta sen silloisesta määrästä, 32,000 markasta, pyöreän luvuin 66,000 markkaan eli 30 %:iin kansakoulutoimen kaupungille aiheuttamista menoista. Asiaa esiteltäessä valtuusto päätti ⁶⁾ senaatilta anoa, että kyseinen valtionapu vuoden alusta lukien korotettaisiin 25 %:iin niistä kustannuksista, jotka kansakoulujen voimassapito aiheutti, eli pyöreän luvuin 55,000 markkaan.

S. v. senaatti korotti kaupungin kansakoulujen vuotuisen valtionavun tammikuun 1 p:stä 1888 lukien 52,000 markkaan, mistä kuitenkin kertomusvuoden kuluessa ei saapunut ilmoitusta kaupunginvaltuustolle.

Huonekalujen osto kaupunginvaltuuston huoneistoon. Valmisteluvaliokunnan esityksen 7,000 markan määrärahan myöntämisestä uusien huonekalujen ostamista varten valtuuston istuntosaliin ja kansliahuoneeseen valtuusto lähetti ⁷⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ⁸⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto vuoden 1888 talousarviota käsiteltäessä päätti ⁹⁾ merkitä kaupungin mainitun vuoden menosääntöön kyseiseen tarkoitukseen 6,000 markan määrärahan sekä kehoittaa rahatoimikamaria tekemään valtuustolle ehdotuksen jonkin verran yksinkertaisempien huonekalujen hankkimisesta puheena oleviin huoneistoihin kuin valmisteluvaliokunta oli suunnitellut.

¹⁾ Ks. s. 147. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 4 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 7 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. toukok. 9 §. — ⁵⁾ Ks. s. 148. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 3 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 18 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. joul. k. 1 §.

Lisäyksen myöntäminen kaupunginvaltuuston tarverahoihin. Valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ 2,000 markan lisämäärärahan talousarvioon merkittyihin valtuuston käyttövaroihin.

Läntisen rantakadun pakkahuoneen valaistus. Helsingin kauppiaskouksen toimikunnan anottua toimenpiteitä valaistuksen hankkimiseksi Läntiselle rantakadulle tulevaan uuteen pakkahuoneeseen oli rahatoimikamari, johon asia oli lähetetty, saanut tullikamarilta tietää, että tavarain ottaminen pakkahuoneeseen ja niiden siellä tapahtuva tullikäsittely tulliasetusten mukaan oli suoritettava päivänvalolla. Tämän johdosta kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto anois senaatilta, että kaupunki oikeutettaisiin mainittuun huoneistoon järjestämään ja siellä ylläpitämään joko kaasuvalaistusta, jolloin käytettäisiin suljettuja lyhtyjä, tai myös, ellei siihen saatu lupaa, sähkövalaistusta. Asiaa esiteltäessä valtuusto päätti ²⁾ anoa senaatilta, että tulli- ja pakkahuonekäsittely uudessa pakkahuoneessa saisi tapahtua edellä mainitun laatuksella valaistuksella, jonka kaupunki suostui kustantamaan.

Kalustovaunun hankkiminen palolaitokselle. Palotoimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ kalustovaunun ostoon palolaitokselle ynnä sen rahtia ja tullia varten 1,177: 83 markkaa otettavaksi valtuuston käyttövaroista; tätä ostoa varten kaupunginvaltuusto jo oli merkinnyt vuoden 1886 menosääntöön sittemmin nostamatta jääneen rahamäärän, 1,050 markkaa.

Palotikapuitten osto. Palotoimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto suostui ⁴⁾ siihen, että kaupungin höyryruiskun korjausta varten kertomusvuoden menosääntöön merkityn 1,000 markan suuruisen määrärahan, jota ei enää tarvittu tähän tarkoitukseen, sai käyttää lisäykseksi samaan menosääntöön sisältyvään 1,800 markan suuruisen määrärahaan, joka oli tarkoitettu uusien palotikapuitten ostoon eteläiseen palotorniin.

Poliisivahtikonttorin vuokramäärärahan korotus. Rahatoimikamarin poliisikamarin anomuksesta tekemän esityksen, että toisen poliisivahtikonttorin huoneistoon vuokrattaisiin yksi huone lisää, joka oli saatavissa 200 markan vuosivuokrasta, kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ⁶⁾ tekemän ehdotuksen mukaisesti valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti ⁷⁾ merkitä kaupungin vuoden 1888 menosääntöön mainitun konttorin vuokramäärärahan 2,300 markasta 2,500 markkaan korotettuna.

Hevosen osto poliisilaitokselle. Poliisimestarin esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ 325 markan määrärahan hevosen ostoon poliisilaitokselle.

Vankien käymälän järjestäminen raatihuoneeseen. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa vankeinhoitoviranomaisten esityksestä, että raatihuoneessa olevaan vankien odotushuoneeseen järjestettäisiin käymälä. Lähetettyään ⁹⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ¹⁰⁾ osoittaa 150 markan rahamäärän klosetin järjestämiseksi mainittuun odotushuoneeseen.

Määräraha kolerakulkutaudin uhan torjumiseksi. Kolerakulkutaudin uhan torjumista tarkoittaviin valmistaviin toimenpiteihin ryhtymistä

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 20 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 6 §. — ³⁾ S:n 17 p. toukok. 15 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. lokak. 9 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. jouluk. 16 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. huhtik. 12 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. maalisk. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 14 §.

varten kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan asiasta tekemän esityksen johdosta myönsi ¹⁾ 7,000 markan määrärahan sekä oikeutti lautakunnan siinä tapauksessa, että tauti todella puhkesi kaupungissa, sen lisäksi käyttämään sen vastustamiseen 20,000 markkaa, mitkä määrarahat erittäin pakottavan tarpeen vaatiessa sai ylittää.

Ylimääräisen tarkastusmiehen ottaminen terveystaloihin y. m. Uhkaavan koleranvaaran johdosta kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti ²⁾ myöntää lautakunnalle 450 markan määrärahan ylimääräisen tarkastusmiehen palkkaamiseksi terveystaloihin kolmen kuukauden ajaksi lämpimänä vuodenaikana 150 markan kuukausipalkoin. Sen ohessa lautakunta oikeutettiin erittäin hellyttävissä tapauksissa, milloin talonmistajalle todellisen varattomuuden takia todettiin olevan mahdotonta asianmukaisesti huolehtia talonsa puhtaanapidosta tai jos muut tärkeät syyt sitä vaativat, heinäkuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana kaupungin kustannuksella hoitamaan niiden talojen puhtaanapito, joissa ei ollut viemärijohtoa, jota vastoin terveystaloihin muissa tapauksissa tuli määrätä talonmistajat tarkasti täyttämään velvollisuutensa.

Ajoneuvojen osto saastutettujen esineiden kuljetusta varten. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ 825 markan määrärahan saastutettujen esineiden kuljetukseen käytettävien umpikuomuisten vaunujen ostamiseen desinfioimislaitokselle.

Vaivashoitomäärärahan ylittäminen. Vaivashoitohallitus ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että erinäisiä vaivashoitoa varten vuodeksi 1886 myönnettyjä määrärahoja oli ylitetty yhteensä 6,071:43 markkaa, kun taas toisista saman vuoden määrärahoista oli säästynyt yhteensä 6,855:89 markkaa. Ilmoitus ei aiheuttanut ⁴⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Köyhien lasten työtalon vuokra- ja polttopuumääräraha. Köyhien lasten työtalojen johtokunnan anomuksesta, joka oli lähetetty ⁵⁾ rahatoimikamariiniin ja jota tämä oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ 1,200 markan suuruisen määrärahan Kulmakadun talossa n:o 12 sijaitsevan köyhäin lasten työtalon vuokraa ja polttopuita varten.

Köyhäin lasten työtalojen avustaminen. Vtn Federleyn kaupunginvaltuustolle tekemä esitys 1,000 markan määrärahan myöntämisestä avustuksiksi köyhäin lasten työtalolle lähetettiin ⁷⁾ ensin valmisteluvaliokuntaan, jonka puoltolauseen mukaisesti valtuusto hyväksyi ⁸⁾ sen.

Määräraha lastenterveydenhoidollista näyttelyjulkaisua varten. Sen jälkeen kun muutamat Helsingissä, Turussa ja Viipurissa asuvat henkilöt mainittujen kaupunkien saatua kutsun osallistumaan Pariisissa kesällä 1887 pidettäväksi suunniteltuun lastenterveydenhoito- ja näyttelyyn olivat sopineet siitä, että tätä näyttelyä varten laadittaisiin ja painettaisiin selonteke niistä toimenpiteistä, joihin Suomessa oli ryhdytty puheena olevalla alalla, kaupunginvaltuusto osoitti ⁹⁾ avustukseksi mainitun julkaisun painatus- y. m. kustannuksiin enintään 500 markan suuruisen määrärahan, joka oli tilitusvelvollisuuden ehdolla suoritettava Helsingissä yrityksen johdossa olevalle puheenjohtaja af Schulténille.

Vuokra-avustus vankeusyhdistyksen turvakodille. Suomen vankeusyhdistyksen keskustoimikunta anoi kaupunginvaltuustolta 600 markan

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 19 §. — ²⁾ S:n s:n 18 §. — ³⁾ S:n 8 p. marrask. 9 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. maalisk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. huhtik. 7 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. toukok. 10 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. syysk. 36 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. lokak. 4 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. toukok. 21 §.

määrärahaa avustukseksi mainitun yhdistyksen perustaman vapautettujen vankien turvakodin vuokran suorittamiseen vuokravuonna 1887—88. Valtuusto myönsi ¹⁾ ensin yhdistykselle 350 markan vuokra-avustuksen, joka vastasi pyydettyä avustusta vuoden seitsemältä viimeiseltä kuukaudelta, ja lähetti asian muuten talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään ²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen merkitsi ³⁾ kaupungin vuoden 1888 menosääntöön kyseiselle turvakodille 600 markan määrärahan.

Kansakoulunopettajiston eläkkeitä varten suoritettavan kaupungin avustuksen perusteet. Koulutoimen yllähditys antoi kiertokirjeessä tarkempia määräyksiä niiden maksujen perusteista ja suorittamisesta, jotka kaupungit elokuun 5 p:nä 1886 annetun asetuksen mukaan olivat velvolliset suorittamaan avustukseksi kansakoulunopettajain eläkkeitä varten. Kiertokirje lähetettiin ⁴⁾ rahatoimikamarille noudatettavaksi.

Määräraha taideteollisuusyhdistyksen kouluille. Suomen taideteollisuusyhdistyksen johtokunnan anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ yhdistyksen veistokoulun ylläpitämiseen vuoden alkupuoliskolla 2,500 markan määrärahan, joka oli maksettava menosääntöön merkitystä käsityöläiskoulujen määrärahasta.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto mainitun johtokunnan anomuksesta valtuutti ⁶⁾ rahatoimikamarin maksamaan ylemmän käsityöläiskoulun ylläpitämiseksi myönnetyn määrärahan, 9,746 markkaa, yhdistykselle siten, että puolet siitä, vähentämällä jo nostetut 2,500 markkaa, sai määrätä maksettavaksi heti ja loput syksyn kuluessa.

Vuokra-avustus lukusalille. Raittiusyhdistys Valon anomuksen 300 markan avustuksen myöntämisestä Sörnäsissä olevalle lukusalille kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾.

Kasvatusopillisen veistokoulun avustaminen. Kasvatusopillisen veistokoulun johtajattaren neiti V. A. Hjeltin anomuksen, että mainitun laitoksen ylläpitämiseksi myönnettäisiin 1,500 markan määräraha kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ²⁾ puollettua anomusta valtuusto talousarviota käsiteltäessä päätti ³⁾ ottaa vuoden 1888 menosääntöön kyseiseen tarkoitukseen edellä mainitun suuruisen määrärahan.

Kansantajuisten esitelmätoiminnan avustaminen. Helsingin työväenyhdistyksen johtokunnan anomuksen, että yhdistykselle myönnettäisiin 1,500 markan määräraha kansantajuisten esitelmien kustantamiseen ja 500 markkaa alkeiskurssien järjestämiseen työväelle vuonna 1888, kaupunginvaltuusto ensin lähetti ⁹⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään ²⁾ tekemän ehdotuksen mukaisesti valtuusto talousarvion käsittelyssä päätti ³⁾ myöntää yhdistykselle 1,500 markan avustuksen kansantajuisia esitelmiä varten, mutta muuten evätä anomuksen.

Määräraha korkeuskarttoja ja mittauksia varten. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut ¹⁰⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi m. m. antaa lausunnon kaupungin koko luoteisosan rakennuskaavan tarpeellisuudesta. Vuonna 1887 antamassaan lausunnossa kamari huomautti, ettei

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 4 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ³⁾ Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 5 §. — ⁵⁾ S:n s:n 11 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. toukok. 5 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. jouluk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. marrask. 6 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. jouluk. 4 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 55.

tälle alueelle vielä tarvittu yksityiskohtaista rakennuskaavaa. Sitä vastoin oli ensi tilassa laadittava Taivallahden pohjoispuolella sijaitsevan alueen korkeuskartat ja vahvistettava sen jaotus, ennen kaikkea alueelle tulevien suurimpien läpikulkevien teiden suunnat. Edelleen oli samassa yhteydessä toimitettava joitakin Itäisen viertotien varrella sijaitsevien kaupungin maiden täydennysmittauksia sekä Ison Siltasaaren kaupunginasemakavaan ottamisen tarpeelliseksi tekemä kartoitus. Kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuusto myönsi ¹⁾ kyseisiä töitä varten 1,800 markan määrärahan ja antoi sen ohessa kysymyksen kaupungin luoteispuolella olevan alueen yksityiskohtaisen rakennuskaavan laatimiseksi toistaiseksi raueta.

Ruoppauskoneen myynti y. m. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ kumoten vuoden 1887 talousarvion järjestyssä tekemänsä päätöksen, että kaupungin silloin kelpaamattomaksi käyneen ruoppauskoneen runko oli muutettava purkausponttooniksi, joka sijoitetaisiin Eteläsataman Makasiinirantakadun edustalle, valtuuttaa kamarin antamaan huutokaupalla myydä mainitun ruoppauskoneen sekä varustamaan kaksi Sörnäsän sataman ruoppauksessa käytetyistä proomuista porraslavoilla ja muilla tarpeellisilla laitteilla, jotta ne vapauduttuaan siten käytettäväksi voitaisiin tarjota asianomaisille liikennöitsijöille käytettäväksi purkamiseen ja lastaamiseen mainitulla satamalaiturilla.

Uuden kellotaulun hankkiminen Nikolainkirkon tornikelloon. Nikolainkirkon läpinäkyvän kellotaulun särkymisen johdosta rahatoimikamari anoi kaupunginvaltuustolta 800 markan määrärahan myöntämistä uuden samanlaisen kellotaulun hankkimiseksi ja asettamiseen tornikelloon. Myöntäessään ³⁾ tarkoitukseen ehdotetun määrärahan valtuusto samalla antoi kamarille tehtäväksi antaa puheena olevan työn suorittamisen urakalle vähimmän vaativalle.

Hautausapuanomuksia. Kaupunginkirjanpitäjän lesken A. Fernlundhin esittämän ja rahatoimikamarin puoltaman anomuksen, että hänelle myönnettäisiin hautausavustus miesvainajansa vanhemman kaupunginkirjanpitäjän C. W. Fernlundhin kuoleman jälkeen, kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Kaupunginpalvelijan lesken A. Ch. Hellströmin anomuksen saada hautausavustusta miesvainajansa kaupunginpalvelija J. J. Hellströmin kuoleman jälkeen kaupunginvaltuusto epäsi ⁵⁾ vaivaishoitohallituksen siitä antaman lausunnon mukaisesti.

Avustukset asevelvollisten perheille. Tehdystä anomuksesta, joka ensin lähetettiin vaivaishoitohallitukseen, kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ muurarin vaimo M. Hoffrénille marraskuun 1 p:stä lukien 15 markan kuukausiavustuksen hänelle ja hänen kahdelle lapselleen siksi ajaksi, jonka hänen miehensä, asevelvollinen muurari J. V. Hoffrén oli vakinaisessa sotapalveluksessa, kuitenkin ilman oikeutta tähän avustukseen muurari Hoffrénin mahdolliselta, yhtä kuukautta pitemmältä loma-ajalta.

Työmiehenvaimo I. M. Pelander, jolle kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli myöntänyt ⁷⁾ 15 markan kuukausiavustuksen siksi ajaksi, jonka hänen miehensä, asevelvollinen työmies A. Pelander oli vakinaisessa sotapalveluksessa, anoi sairauden takia tämän avustuksen korottamista 30 markkaan kuukaudessa. Lähetettyään asian vaivaishoitohallitukseen valtuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. maalisk. 9 §. — ²⁾ S:n 17 p. toukok. 1 §. — ³⁾ S:n 7 p. kesäk. 22 §. — ⁴⁾ S:n s:n 24 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. jouluk. 4 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. jouluk. 2 §. — ⁷⁾ Ks. s. 93.

myönsi ¹⁾ hakijalle marraskuun 1 p:stä lukien lisäävustusta 10 markkaa kuukaudelta niin kauan kuin hän todistettavasti oli sairauden takia estynyt ansaitsemasta omaksi ja lastensa elatukseksi.

Työmiehenvaimo A. L. Brofeldtille myönnettiin ²⁾ tehdystä anomuksesta 15 markan suuruinen kuukausiavustus marraskuun 1 p:stä lukien siksi ajaksi, jonka hänen miehensä, asevelvollinen työmies J. F. Brofeldt oli vakinaisessa sotapalveluksessa, kuitenkin ilman oikeutta tähän avustukseen miehen mahdolliselta kuukautta pitemmältä loma-ajalta.

Avustusten jakaminen kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta. Avustusten jakamista varten kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta kaupunginvaltuusto asetti ³⁾ valiokunnan, johon kuuluivat vtt Borgström, Schauman ja Bengelsdorff ja jonka tuli aikanaan antaa valtuustolle ilmoitus toimitetusta jaosta. Sen ohessa valtuusto osaksi muuttaen rahaston korkovarojen käytöstä annettuja määräyksiä ⁴⁾ päätti antaa rahatoimikamarille tehtäväksi julkaistun tiedoksiannon jälkeen ottaa vastaan avustusanomukset sekä vuosittain viimeistään marraskuun 15 p:nä lähettää saapuneet anomukset valtuustolle avustusten jakamista varten.

Klara Wilhelmina Törmälän rahaston tilit. Rahatoimikamari antoi kaupunginvaltuustolle kaupunginkamreerin laatimat Klara Wilhelmina Törmälän testamenttirahaston vuoden 1886 tilit. Asia ei antanut ⁵⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Talonomistaja C. Rosengrenin testamentti. Rahatoimikamari ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että kamari oli ryhtynyt toimiin valvoakseen edenneen talonomistaja C. Rosengrenin testamentin, jossa tämä m. m. oli määrännyt, että erään hänen jäämistönsä osan korot oli käytettävä muutamien kaupungin turvattomien ja köyhien poikien koulunkäynnin kustantamiseen. Tämän johdosta valtuusto antoi ⁶⁾ kamarille tehtäväksi kunnan puolesta ottaa haltuunsa jäämistön edellä mainitun osan.

Senaattori Th. Thilénin testamentti. Puheenjohtajan ilmoitettua, että edesmennyt senaattori, kenraaliluutnantti Th. Thilén oli testamentissaan m. m. osoittanut osan jäämistöään »Senaattorinrouva Julie Thilénin rahaston» (»Senatorskan Julie Thiléns fond») perustamiseksi määräten sen korot käytettäväksi työaskartelun järjestämiseen Helsingin köyhille lapsille, kaupunginvaltuusto valtuutti ⁷⁾ rahatoimikamarin kaupungin puolesta valvomaan testamentin.

Kaupungin vuoden 1888 tulo- ja menoarvio. Maistraatti antoi kaupunginvaltuustolle ehdotuksen Helsingin kaupungin vuoden 1888 talousarvioksi ⁸⁾, joka oli laadittu rahatoimikamarin vastaavan ehdotuksen ⁹⁾ ja siihen kuuluvien asiakirjain ⁸⁾ pohjalle. Valtuusto lähetti asian jo aikaisemmin asetettuun ¹⁰⁾ talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, Tallqvist, Runeberg, Antell, Langenskiöld, Elving ja Schildt. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ¹¹⁾ valiokunta ehdotti erinäisiä muutoksia maistraatin ehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston talousarviota käsiteltäessä ²⁾ vahvistaman vuoden 1888 tulo- ja menosäännön ¹²⁾ loppusummat olivat seuraavat:

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §. — ³⁾ S:n 6 p. jouluk. 21 §. — ⁴⁾ Ks. s. 156. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 19 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. maalisk. 8 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. syysk. 35 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 36. — ⁹⁾ S:n n:o 35. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 14 §. — ¹¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ¹²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 40.

M e n o t.

I.	Kaupungin velat	Smk	222,583: —
II.	Kaupungin virastot	»	167,180: —
III.	Kunnallishallinto	»	130,885: —
IV.	Katuvalaistus	»	92,526: 45
V.	Palolaitos	»	56,694: 40
VI.	Poliisi- ja vankeinhoito	»	164,089: 20
VII.	Terveyden- ja sairaanhoito	»	42,178: —
VIII.	Vaivaishoito	»	133,215: —
IX.	Opetustoimi	»	295,927: 58
X.	Kaupungin yleiset rasitukset	»	314,176: 04
XI.	Vesijohto	»	37,950: —
XII.	Yleiset työt	»	307,460: —
XIII.	Eläkkeet	»	4,806: 67
XIV.	Sekalaista	»	144,700: —
Yhteensä Smk			2,114,371: 34

T u l o t.

Säästö	vuodesta 1887	Smk	187,000: —
I.	Korot	»	22,900: —
II.	Tontinlunastukset	»	16,000: —
III.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	172,635: —
IV.	Tonttiverot	»	1,900: —
V.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	418,849: —
VI.	Sekalaista	»	334,607: —
VII.	Valtionavut	»	164,015: 23
VIII.	Vesijohto	»	183,300: —
Taksoitus	»	613,165: 11
Yhteensä Smk			2,114,371: 34

Vuoden 1887 talousarvioon verrattuna vuoden 1888 vahvistettu talousarvio sisälsi joitakin muutoksia, joista tärkeimpiä seuraavassa kosketellaan.

M e n o s ä ä n t ö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Kaupungin velat, merkityt määrärahat lisääntyivät vuoden 1887 menosäännön samaan pääluokkaan verraten 5,705: 31 markkaa. Vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainan kuoletusmäärärahaa korotettiin 1,500 markkaa ja erään kassakreditiivin provisio- ja korkomäärärahaa 8,000 markkaa, jota vastoin raatihuonerakennuksen lainan kuoletus- ja korkomääräraha, 2,533: 44 markkaa, poistui ja m. m. uudisrakennus- ja järjestelylainan korkomääräraha aleni 1,226: 25 markkaa. — Toisessa pääluokassa, Kaupungin virastot, oli havaittavissa vähennystä 200 markkaa. Maistraatin määrärahoja supistettiin 2,000 markkaa sen johdosta, että erään kunnallisraatimiehen korvaus lakkautetuista perunkirjoitusprosentteista poistui. Sen ohessa merkittiin oikeusraatimies F. A. Åkerbergin vastaavan korvauksen, 500 markan, ja kymmenen vuoden palveluksesta tulevan ikälisäyksen, 1,000 markan, sijaan hänelle 1,500 markan suuruinen henkilökohtainen korvaus. Raastuvanoikeuden kohdalla määrärahaain summa lisääntyi 500 markkaa. Tässä kohden huomataan uusi 3,000 markan määräraha uuden notaarin palkkaamiseksi rikosasiainpöytäkirjaa varten, jota vastoin oikeuspormes-

tarinviran ja yhden nuoremman oikeusraatimiehenviran viransijaisuuspalkkiot, 1,000 markkaa ja 500 markkaa, sekä ikälisäys viiden vuoden palveluksesta, 500 markkaa, ja yhden vanhemman oikeusraatimiehen korvaus lakkautetuista perunkirjoitusprosentteista, 500 markkaa, poistettiin. Samalla otettiin menosääntöön ikälisäysten ja perunkirjoitusprosenttien korvausten sijaan oikeusraatimiehille J. H. E. Berghille ja B. O. Steniukselle kummallekin 1,500 markan suuruiset henkilökohtaiset korvaukset. Maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteisiä apulaisia ja palveluskuntaa varten merkityt määrärahat lisääntyivät 300 markkaa sen johdosta, että kolmen ulosottoapulaisen palkka korotettiin 800 markasta 900 markkaan ¹⁾, minkä ohessa maistraatin ja raastuvanoikeuden tarverahat, aikaisemmin 4,000 markkaa ja 3,000 markkaa, yhdistettiin ja korotettiin 8,000 markkaan. — Kolmannessa pääluokassa, Kunnallishallinto, oli havaittavissa vähennyistä 9,067: 33 markkaa. Rahatoimikamarissa poistuivat kaupunginkasöörin ja vanhemman kaupunginkirjanpitäjän ikälisäykset, yhteensä 1,600 markkaa, mutta kaupunginkamreerin ikälisäys kohosi 291: 67 markkaa. Tuulaakikonttorin menosäännössä supistettiin mittaripalkkioitten määrärahaa 1,000 markkaa, tulli- ja pakkahuonemakasiinin vuokramäärärahaa 2,100 markkaa ja tullikamarin huoneiston polttopuumäärärahaa 150 markkaa ja tarverahoja 100 markkaa; kaksi määrärahaa, nim. vaa'an ja metrijärjestelmän mukaisten mittojen y. m. ostomäärärahat, yhteensä 3,150 markkaa, poistuivat. Satamakonttorin menosäännöstä poistui 1,400 markan määräinen satamain ja rantalaiturien siivousmääräraha, mutta siihen tulivat lisäksi uuden satamakonstaapelin palkkaus, 750 markkaa, ja 200 markan suuruinen määräraha, vuokraa höyrylaivasta tarkastusmatkoja varten, minkä ohessa satamakapteenin arvioituja satamakantoprosentteja korotettiin 974 markkaa ja satamakonttorin kirjanpitäjän 487 markkaa. Rakennuskonttorin kohdalla poistui 720 markan suuruinen portinvartijan palkkauserä ja alennettiin Kaivopuiston päällysmiehen palkkaa 300 markkaa, mutta vanhemman avustavan insinöörin ja kirjanpitäjän ikälisäykset kohosivat yhteensä 275 markkaa ja metsänvartija-apulaisia varten merkittiin uusi 700 markan suuruinen määräraha. — Neljännen pääluokan, Katuvalaistus, kokonaismäärä lisääntyi 11,907: 42 markkaa. Lisäyksestä tuli 2,677: 42 markkaa kaasuvalaistuksen osalle johtuen polttotuntien lukumäärän lisääntymisestä, tärpättivalaistuksen (aikaisemman tärpätti- ja petroolivalaistuksen) osalle taas 9,230 markkaa, mistä 5,000 markkaa aiheutui uutta rakennetta olevien tärpättilyhtyjen ostoon myönnetystä määrärahasta ja loput polttotuntien luvun lisääntymisestä. — Viidennessä pääluokassa, Palolaitos, kokonaissumma supistui 1,580: 05 markkaa. Tässä poistui 1,000 markan määräraha höyryruiskun korjausta varten ja alennettiin m. m. kaivojen hoitomäärärahaa 100 markkaa ja palotallin määrärahoja yhteensä 658: 80 markkaa, kun sitä vastoin uuden kaluston ostomäärärahaa lisättiin 200 markkaa. — Kuudes pääluokka, Poliisi- ja vankeinhoito, kohosi 175: 20 markkaa, pääasiallisesti toisen poliisivartiokonttorin vuokran kohoamisen ²⁾ johdosta. — Seitsemännen pääluokan, Terveys- ja sairaanhoito, kokonaissumma lisääntyi 2,115 markkaa, m. m. siksi, että siihen otettiin 600 markan määräraha ylimääräisen tarkastusmiehen palkkaamiseksi terveyspoliisiin nel-

¹⁾ Ks. s. 225. — ²⁾ Ks. s. 227.

jäksi kuukaudeksi ¹⁾ ja uusi 1,500 markan määräraha desinfioimislaitokselle. — Kahdeksannessa pääluokassa, Vaivaishoito, kokonaissumma kohosi 4,543: 50 markkaa. Tässä korotettiin tarkastusmiesten palkkioitten määrärahaa 300 markkaa, tarkastusmatkoista suoritettavien korvausten määrärahaa 250 markkaa, työ- ja vaivaistalon köyhien vaatetusmäärärahaa 200 markkaa, määrärahaa mielisairaiden henkilöiden hoidon kustantamiseksi Lapinlahden hoitolaitoksessa ja Seilin sairaalassa 2,500 markkaa, lääkeainemäärärahaa 300 markkaa, työ- ja vaivaistalon korjaustöiden määrärahaa 1,373: 50 markkaa ja asevelvollisten perheiden avustusmäärärahaa ²⁾ 120 markkaa. Sitä vastoin aleni vahtimestarin palkkiomääräraha 300 markkaa ja vaivaistalon ulkopuolella annettun sairaanhoidon määräraha 200 markkaa. — Yhdeksännessä pääluokassa, Opetustoimi, oli havaittavissa 28,094: 30 markan lisäys. Uusi oli tässä pääluokassa 1,500 markan suuruinen määräraha neiti V. A. Hjeltin veistokoululle ³⁾. Kauppaopiston määrärahaa lisättiin 875 markkaa. Kansakoulujen määrärahoista kohosivat seuraavat, nimittäin opettajain ja opettajattarien palkkausmääräraha 17,582: 65 markkaa, vuokramäärärahat 2,546: 65 markkaa, opetustarpeiden määräraha 700 markkaa, määräraha käsitöiden tarveaineita varten 1,000 markkaa, kouluhuonekalujen määräraha 100 markkaa, halko- ja halkojenhakkausmääräraha 500 markkaa, valaistusmääräraha 1,200 markkaa, köyhien oppilaiden vaatetusmääräraha 500 markkaa, koulutalojen ja vuokrattujen huoneistojen ylläpito- ja korjausmääräraha 2,000 markkaa ja määräraha avustukseksi kansakoulunopettajiston eläkkeitä varten 260 markkaa, jota vastoin 800 markan suuruinen määräraha vuokratulojen suorittamiseksi eräälle opettajattarelle poistettiin ja m. m. koulukirjaston määrärahaa vähennettiin 400 markkaa. Kansankirjaston ja lukusalin määrärahoista alennettiin palovakuutusmaksujen määrärahaa 100 markkaa ja sekalaisista arvaamattomien menojen määrärahaa 500 markkaa. — Kymmenennessä pääluokassa, Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaissumma aleni 11,645: 20 markkaa. Tässä vähennettiin kyydinpidon määrärahaa 2,020 markkaa ja majoituskustannusten määrärahaa 9,705: 20 markkaa, mutta uutena määrärahana tuli lisäksi 80 markan erä, Helsingin maalaiskunnalle Vanhankaupungin myllystä suoritettava vero. — Yhdennessätoista pääluokassa, Vesijohto, vähennys oli 15,300 markkaa. Tämä aiheutui siitä, että putkiverkon laajennusmäärärahaa supistettiin 20,930 markkaa, ja sekalaisia pienempiä töitä varten tarkoitettua määrärahaa 4,170 markkaa. Sitä vastoin merkittiin uusia määrärahoja yhteensä 8,800 markkaa, nimittäin 1,500 markkaa suodatusosaston hiekan puhdistusta ja täydentämistä varten, 300 markkaa sähköllä toimivan vedenkorkeusmittarin siirtämistä varten ja 7,000 markkaa vesimittarien oston sekä korotettiin vanhemman insinöörin palkkamäärärahaa 200 markkaa, Vanhankaupungin vesijohtorakennusten, aitauksien, koneiden ja sulkujen y. m. korjausmäärärahaa 700 markkaa ja vesimittarien korjaus- ja tarkistusmäärärahaa 100 markkaa. — Kahdentoista pääluokan, Yleiset työt, kokonaismäärä supistui 322,770 markkaa. Tässä pääluokassa otettiin rahatoimikamarin ehdotuksesta käytäntöön muutettu lukujako ja ryhmitettiin eri luvuissa määrärahat korjaus- ja ylläpito- sekä uudistysmäärärahoihin, minkä takia suoranainen vertailu vuoden 1887 menosäännön vastaaviin määrärahoihin muutamissa tapauksissa on vaikeata. Edellisen vuoden menosääntöön verrattuna ha-

¹⁾ Ks. s. 228. — ²⁾ Ks. s. 230. — ³⁾ Ks. s. 229.

vaittavissa oleva vähennys aiheutui yksinomaan siitä, että uudisrakennusmäärärahat supistuivat yhteensä 349,360 markkaa. Nämä määrärahat nousivat yhteensä ainoastaan 28,940 markkaan ja olivat tarkoitettut desinfioimislaitoksen ¹⁾, Vanhankaupungin myllyn luo tulevan tallin ja maihinousulaiturin ²⁾ sekä Teatteriesplanaadiin tulevan käymälän rakentamista varten. Muuten alennettiin rakennusten ja huoneistojen ylläpitomäärärahoja 12,100 markkaa, katujen ylläpitomäärärahoja 13,040 markkaa, satamain 10,750 markkaa ja istutustusten 2,000 markkaa. Sitä vastoin lisättiin seuraavia määrärahoja: katujen uudistymäärärahoja 11,450 markkaa, kanavain ja viemärien ylläpitomäärärahoja 10,720 markkaa, kanavain ja viemäriojien uudistymäärärahoja 10,220 markkaa, teiden kunnossapitomäärärahoja 6,400 markkaa, teiden uudistymäärärahoja 8,350 markkaa, satamain uudistymäärärahoja 14,440 markkaa ja puhtaana-pitotoimen määrärahoja 2,900 markkaa. — Kolmannessatoista pääluokassa, Eläkkeet, kokonaismäärä lisääntyi 166: 69 markkaa. — Neljännessätoista pääluokassa, Sekalaista, viimein oli loppusummassa havaittavissa 276,700 markan vähennys, joka kokonaan aiheutui siitä, että Kaivopuiston lunastamiseen tarkoitettu 287,000 markan suuruinen määräraha jäi pois. Muista tähän pääluokkaan kuuluvista määrärahoista korotettiin polttoaine- ja valaistusmäärärahaa 1,000 markkaa, palovakuutusmaksujen määrärahaa 1,500 markkaa, köyhien lasten työtalojen ³⁾ määrärahaa 1,200 markkaa ja vankeusyhdistyksen turvakodin ³⁾ määrärahaa 600 markkaa. Uusi oli 6,000 markan suuruinen määräraha huonekalujen hankkimista varten kaupunginvaltuuston istuntosaliin ja kansliahuoneeseen ⁴⁾.

T u l o s ä ä n t ö. Arvioitu säästö edellisestä vuodesta lisääntyi 112,000 markkaa eli 187,000 markkaan. — Ensimmäisessä osastossa, Korot, oli vähennys 7,151: 75 markkaa. Tässä supistui pankkitalletusten ja juoksevan tilin korkojen erä 3,000 markkaa, korot tonttilunastuksista 4,000 markkaa ja korot Kaivopuiston vuokratonttien lunastuksista 200 markkaa. — Toisen osaston, Tontinlunastukset, kokonaissumma aleni 8,940 markkaa. Vähennys johtui siitä, että 12,000 markan määräinen erä, »käyttämättömistä tonteista», poistui. Sitä vastoin lisättiin vuokratonttien lunastuksesta kertyvää tuloerää 3,000 markkaa. — Kolmannessa osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, oli havaittavissa 4,830 markan tulojen lisäys. Tässä korotettiin seuraavia eriä, nimittäin: vuokria kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevista maa-alueista, huvila-alueista y. m. 800 markkaa, viertotievuokria 4,030 markkaa, myymäläin ja myyntipöytien vuokria 1,000 markkaa sekä satunnaisia ja kenttien vuokria 300 markkaa, jota vastoin m. m. kaupunginasemakaavan alueella olevien rakennusten ja tonttien vuokria vähennettiin 300 markkaa, Kaivopuiston alueen vuokria 200 markkaa ja kansankirjastotalon huoneistojen vuokria 750 markkaa. — Viidennessä osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaissumma aleni 37,140 markkaa. Uusia olivat tässä osastossa 200 markan tuloerä, erinäiset sakot, ja 50 markan erä, pörssioprovisiot. Korotuksista mainittakoon m. m. liikennemaksujen korotus, 15,000 markkaa, satamamaksujen, 20,000 markkaa, siltamaksujen, 2,800 markkaa, painolastimaksujen, 100 markkaa, punnitsemismaksujen, 900 markkaa, markkinamaksujen, 300 markkaa, ja ulkomaalaisten suoritettavien maksujen ruokatavarain myynnistä aluksesta, 200 markkaa. Sitä vastoin alennettiin mittaussmaksujen erää 2,000

¹⁾ Ks. s. 208. — ²⁾ Ks. s. 209. — ³⁾ Ks. s. 228. — ⁴⁾ Ks. s. 226.

markkaa, biljardimaksuja 160 markkaa, sakkoja valtionverojen maksamisen laiminlyömisestä 100 markkaa ja Venäjällä oleskelevien henkilöiden vaivaismaksuja 200 markkaa. — Kuudes osasto, Sekalaista, osoitti vähennyistä 14,285: 20 markkaa. Tähän merkittiin kaksi uutta erää, nimittäin 1,200 markkaa klosettimaksuja ja 500 markkaa lannankaatomaksuja, ja korotettiin mieskohtaista vaivaismaksua 4,000 markkaa, tuloja sairaanhoidosta kunnallisessa sairaalassa 400 markkaa ja koiraveroa 1,000 markkaa. Sitä vastoin poistettiin 8,100 markan tuloerä, joka aikaisemmin oli merkitty sinä osana majoituskustannuksista, jota Venäjän valtakunta ei korvannut ja joka suoritettiin taksoitetusta majoitustuulaakista kertyneillä varoilla, sekä alennettiin Venäjän valtakunnanrahastolta saatavaa majoituskorvausta 12,705: 20 markkaa, kansakoulujen oppilasmaksujen erää 300 markkaa ja kansakoulunoppilaiden käsitöistä saatavaa tuloa 280 markkaa. — Seitsemännen osaston, Valtionavut, kokonaismäärää lisättiin 20,000 markkaa, ja lisäys aiheutui kokonaan kansakoulujen valtionavusta ¹⁾). — Kahdeksas osasto, Vesijohto, osoitti 26,300 markan suuruista lisäystä. Uusi oli tässä 300 markan erä, korotusta vedenkäyttömaksujen myöhästyneestä suorittamisesta. Vedenmyyntituloa lisättiin 25,000 markkaa ja vesimittarien vuokria 1,000 markkaa. — Edellisenä vuonna tulosääntöön sisältynyt yhdeksäs osasto, Lainat, yhteensä 695,430 markkaa, poistettiin kokonaan tulosäännöstä. — Taksoituksella koottava määrä vahvistettiin lopuksi 613,165: 11 markaksi eli 59,018: 21 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1887 talousarviossa.

Talousarviovaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto sen ohessa päätti, että kaupungille tuleva osuus paloviinaverosta, 7,805: 23 markkaa, oli etusijassa käytettävä kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti julkaista vuoden 1888 vahvistetun talousarvion painosta.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ²⁾ muualla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Annetut vuosikertomukset. Rahatoimikamari lähetti ³⁾ kaupunginvaltuustolle painetun kertomuksen toiminnastaan vuonna 1885.

Kertomukset vuodelta 1886 antoivat holhouslautakunta ⁴⁾, sovintolautakunta ⁵⁾, kaupunginlääkäri ⁶⁾, palotoimikunta ⁷⁾, kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ⁸⁾ sekä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta ⁹⁾. Näistä oli kaupunginlääkäriin kertomus painettu, ja kaupunginvaltuusto päätti, että myöskin sovintolautakunnan, palotoimikunnan, kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan sekä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan antamat kertomukset oli julkaistava painosta.

¹⁾ Ks. s. 226. — ²⁾ Ks. s. 219, 222, 226 ja 229. — ³⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 23 §. — ⁴⁾ S:n s:n 24 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. marrask. 4 § ja 19 p. huhtik. 9 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. huhtik. 8 §. — ⁷⁾ S:n s:n 10 § ja 3 p. toukok. 10 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 17 § ja 17 p. toukok. 16 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. kesäk. 21 § ja 20 p. syysk. 21 §.

Samoin lähetti kansakoulutarkastaja ¹⁾ kertomukset kaupungin kansakoulutoimesta lukuvuosina 1885—86 ja 1886—87 sekä kaasuntarkastaja ²⁾ kertomuksen valaistusvuodelta 1886—87. Molemmat ensiksi mainitut kertomukset olivat painetut ja viimeksi mainittukin oli valtuuston päätöksen mukaan painatettava.

Ratkaisemattomien asiain luettelo. Luettelo kaupunginvaltuuston diariin merkityistä joulukuun 31 p:nä 1886 ratkaisematta olleista asioista jaettiin ³⁾ valtuutetuille, mutta ei aiheuttanut toimenpidettä valtuuston taholta.

Naisen vaalikelpoisuus vaivaihoitohallituksen jäseneksi ja varajäseneksi. Erinäisten Helsingin kunnan jäsenen anomus ryhtymisestä sen suuntaisiin toimenpiteisiin, että se este, jonka voimassa oleva vaivaihoito-ohjesääntö asetti naisen vaalikelpoisuudelle vaivaihoitohallituksen jäseneksi ja varajäseneksi, kumottaisiin, kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Fellman, Langenskiöld ja Bengelsdorff. Sittemmin antamassaan mietinnössä ⁵⁾ valiokunta lausui m.m., että kaupungin vaivaihoito-ohjesäännön 8 §:n 4:s kohta, johon anomuksen tekijät viittasivat, sen käsityksen mukaan ei ollut ainoa este naisen valitsemiselle vaivaihoitohallituksen, koska erinäiset vuoden 1873 kunnallisasetuksen säännökset oli pakko tulkita siten, että kyseiseen hallitukseen voitiin valita ainoastaan miehiä. Koska anomuksen tekijäin toivomus niin muodoin ei näyttänyt olevan toteutettavissa edellä mainittua kohtaa muuttamalla, valiokunta ehdotti, että valtuusto lykkäisi ryhtymisen heidän toivomaansa suuntaan käyviin toimenpiteisiin toistaiseksi. Mutta koska valiokunnankin mielestä olisi yhteiskunnalle hyödyksi, että nainen voitaisiin valita kunnallisiin hallituksiin ja lautakuntiin ja eritoten vaivaihoitohallitukseen, valiokunta esitti, että valtuusto kehoittaisi kaupungin edustajia porvarissäädyssä ensiksi tulevilla valtiopäivillä tekemään maan säädyille ehdotuksen voimassa olevan lainsäädännön muuttamisesta puheena olleessa tarkoituksessa. Mietintöön oheistetussa vastalauseessa vt Fellman kuitenkin toi esiin sen kannan, että kunnallisasetuksen ei voitu katsoa estävän naisen valitsemista kyseiseen hallitukseen, ja ehdotti puolestaan, että valtuusto anois läänin kuvernööriltä vaivaihoito-ohjesäännön 8 §:n 4 kohdan vaalikelpoisuutta koskevan osan kumoamista.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ hyläten valiokunnan ehdotuksen lähettää kuvernöörille asiasta esityksen vastalauseen esittäjän ehdottamassa tarkoituksessa.

Huutokauppalaitosta koskevien asetusten tarkastus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut ⁷⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ehdottaa huutokauppakamarin tulojen lisäämistä ja huutokauppalaitosta koskevien asetusten mahdollisesti tarpeellista uudistamista tarkoittavia toimenpiteitä. Kamari antoi vuonna 1887 valtuustolle lausunnon erinäisistä huutokauppalaitosta koskevista kysymyksistä ⁸⁾, m.m. edellä mainitusta. Siinä kamari m.m. esitti historiallisen katsauksen asiaa koskevaan lainsäädäntöön sekä tietoja huutokauppakamarin järjestelystä ja taloudesta. Vaikkakaan huutokauppalaitos ei ollut kaupungille mikään edullinen liikeyritys, oli kuitenkin kamarin mielestä olemassa seikka, joka vaati sen säilyttämistä kaupungin laitoksena, nimittäin se, että kaupunki oli velvollinen huolehti-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 1 § ja 11 p. lokak. 3 §. — ²⁾ S:n 11 p. lokak. 5 § ja 8 p. marrask. 13 §. — ³⁾ S:n 11 p. tammik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. toukok. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 18 §. — ⁷⁾ Ks. ss. 77 ja 102. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31.

maan ulosottotoimesta. Niin kauan kuin ulosottolaitos oli maistraatin alainen, tuntui myöskin välttämättömältä ylläpitää huutokauppakamaria ulosottoon pannun tavaran myyntiä varten maistraatin valvonnan ja tarkastuksen alaisena laitoksena. Kun tämä järjestely ei myöskään ollut antanut aihetta oikeutettuihin valituksiin, ei kamari ainakaan toistaiseksi katsonut voivansa puoltaa huutokauppakamarin silloisen aseman olennaista muuttamista. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti antaa kysymyksen kaupungin huutokauppatointa koskevien määräysten muuttamisesta toistaiseksi raueta.

Lisäys kaupunginvaltuuston työjärjestykseen. Valmisteluvaliokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ hyväksyä alla olevan lisäyksen valtuuston työjärjestyksen 12 §:n 2 kohtaan:

Valiokunnalla on myös oikeus pyytää kaupunginvaltuuston alaisilta lautakunnilta ja virkamiehiltä lausuntoja ja tietoja, jotka ovat tarpeen asiain selvittämiseksi.

Lausunto raastuvanoikeuden uudesta työjärjestyksestä. Yhteisen raastuvanoikeuden laatimasta raastuvanoikeuden uuden työjärjestyksen ehdotuksesta, josta Turun hovioikeus oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ³⁾ lausua, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan.

Satamajärjestyksen muutokset. Kaupunginvaltuuston vuonna 1886 tekemän periaatteellisen päätöksen ⁴⁾ johdosta, joka koski erinäisten muutosten tekemistä satamakonttorin työnjakoon, rahatoimikamari uuden tullija pakkahuoneen sisustamista koskevan asian ⁵⁾ yhteydessä esitti, että kaupungin voimassa olevan satamajärjestyksen 2 ja 17 §:ään tehtäisiin joitakin muutoksia. Sen jälkeen kun kamarin laatimat mainittujen pykäläin muutosehdotukset oli julkaistu painosta ⁶⁾ valtuusto hyväksyi ⁷⁾ ne eräin vähäisin muutoksin ja päätti anoa senaatilta muutosehdotuksille vahvistusta.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁸⁾ senaatin vahvistaneen ehdotetut muutokset, jolloin kyseiset satamajärjestyksen pykälät olivat saaneet seuraavan sanamuodon:

2 §. 1. Järjestystä satamapiirissä hoitavat satamakapteeni sekä hänen alaisensa satamamestari ja satamapalvelijat.

2. Satamakapteeni on ylimalkaan velvollinen tarkasti pitämään silmällä sekä tämän satamajärjestyksen että myöskin sen noudattamista, mitä kaupungin voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä on säädettyä kaupungin ranta- ja satamasilloista, sekä näissä ilmaantuneita vikoja rahatoimikamarille ilmoittamaan niiden korjaamista varten; olemaan satamakonttorissa Eteläsataman varrella saapuvilla kaikkina arkipäivinä tietynä aikana, jonka rahatoimikamari satamakapteenin esityksestä määrää, ollen se aika ilmoitettava sekä tiedoksipanolle satamakonttorissa että merkisalkoon konttorin vieressä nostetulla lipulla; pitämään silmällä ja tarkastamaan määrättyin laiva-, lasti- ja muiden maksujen kantoa ja tilitystä sekä pitämään tarkkaa vaaria siitä, että satamapalvelijat joka aamu varhain vuodenajan laadun mukaan ovat satamissa saapuvilla, että yökaihsijat niihin säännöllisesti sijoitetaan, että palvelijat rehellisesti, uutterrasti ja ketään loukkaamatta tekevät palvelustehvänsä sekä muuten siivosti ja sävyisästi kohtelevat merenkulkijoita ja muita, joiden kanssa silloin joutuvat yhteyteen.

3. Kaupungin satamakonttorissa kannettavat maksut debiteeraa omalla vastuullansa sitä varten otettu satamakonttorinkirjanpitäjä. Näiden maksujen kantamisen toimittaa myöskin sama kirjanpitäjä, elleivät kaupunginvaltuusmiehet ole rahatoimikamarin ehdotuksesta siihen ottaneet toista henkilöä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 8 p. marrask. 19 §. — ³⁾ S:n 28 p. jouluk. 2 §. — ⁴⁾ Ks. s. 166. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. helmik. 18 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. kesäk. 11 §.

4. Satamamestarin, joka ynnä kaksi satamakonstaapelia sijoitetaan Sörnäsiin, tulee pitää silmällä järjestystä sekä siellä olevassa satamassa että sen ympäristössä olevissa lastauspiireissä, kuin myös omalla edesvastauksellaan käyttää tätä satamajärjestystä ja muuten noudattaa niitä määräyksiä, joita satamakapteeni voipi hänelle erittäin antaa.

5. Kaupungin satamakonttori pidetään merenkulkuaikana ilmoitusten vastaanottamista varten avoinna joka arkipäivä kello 6:sta aamulla valoisampana ja päivän valkenemisestä asti pimeämpänä vuodenaikana kello 6:een illalla, mutta debiteeraus ja maksujen kanto toimitetaan ainoastaan Eteläsataman varrella olevassa satamakonttorissa aikoina, jotka ovat kaupunginvaltuusmiesten määrättävät rahatoimikamarin esityksestä. Kun satamat ovat jäässä ja merenkulku lopetettu, pidetään Eteläsataman konttori avoinna ainoastaan lyhyenlainen, niinkään kaupunginvaltuusmiesten vastamainitussa järjestyksessä määräämä osa päivästä.

17 §. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusmiehet ottavat satamakapteeniksi ja satamamestariksi merimiehenammattiin perehtyneitä miehiä, jotka puhuvat, paitsi ruotsia ja suomea, myöskin jotakin vierasta kieltä.

Kaupunginvaltuusmiehet valitsevat niinkään muut tarvittavat virkamiehet rahatoimikamarin ehdotuksesta, jonka asiana on satamakapteenin ehdotuksesta ottaa vahtimestarit ja satamakonstaapelit.

Sekä satamakapteeni ja satamamestari että satamakäskyläiset, jotka viimeksi mainitut ovat velvolliset satamakapteenille ja satamamestarille osoittamaan kuuliaisuutta ja tottelevaisuutta, ovat kaiken sen puolesta, mikä koskee heidän järjestyksenpitotointaan satamissa, lähinnä maistraatin silmälläpidon alaiset, joka saa asianhaaran mukaan antaa heille heidän virassa tekemistään virheistä ja hairauksista varoituksia tai sakottaa heitä kymmenen ja enintään sata markkaa tahi pidättää heidät virantoimittamisesta enintään kuusi kuukautta joko niin, että he sen ohessa menettävät koko palkkansa tai osan siitä tahi etteivät mitään menetä, taikkapa heidät tykkänään virkatoimista erottaa. Sitä vastoin olkoot asiat, jotka koskevat korvauksen saantia vahingosta, jonka satamakapteeni tai satamamestari tai satamapalvelijat jollekin tuottavat, yleisen oikeuden käytettäviä. Satamamaksujen debiteeraus ja kannossa tehdyistä virheistä ja huolimattomuudesta ovat asianomaiset virkamiehet niiden seuraamusten alaisia, jotka rahatoimikamarin ohjesääntö määrää rahatoimikamarin alaisille virkamiehille heidän virkatoimissa tekemistään virheistä ja laiminlyömisistä.

Satamakapteeni, satamamestari ja satamapalvelijat pitävät virantoimituksessaan tummansinisestä verasta tehtyä virkatakkia, jossa on kaupungin vaakunalla varustetut keltaiset metallinapit; sitä paitsi käyttävät satamakapteeni ja satamamestari tummansinisestä verasta olevaa lakkia, jossa on kultanauhus ja kultainen ankuri lakinreunuksen yläpuolella sen ja ylisen lakinreunan keskivälillä sekä satamapalvelijat ankkurimerkkiä lakissa ja rinnan vasemmalla puolella.

Lisäys satamajärjestykseen. Erään Sörnäsin alueen vuokraamista paloöljyvarastoksi koskevan asian¹⁾ yhteydessä kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta²⁾ päätti³⁾ tehdä senaattiin esityksen sellaisen lisäyksen tekemisestä kaupungin satamajärjestyksen 7 §:n 2 kohtaan, joka tekisi mahdolliseksi paloöljyn purkamisen Sörnäsin satamassa n.s. tankkihöyrylaivoista puheena olevaan varastoon. Senaatti ei tehnyt asiaa koskevaa päätöstä kertomusvuoden kuluessa.

Maitokaupan säännöt. Terveystieteiden lautakunnan laatima ehdotus maitokaupan säännöiksi lähetettiin⁴⁾ sen jälkeen kun se kaupunginvaltuuston päätöksen⁵⁾ mukaisesti oli julkaistu painosta edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, Elving ja Antell, agronomi J. Jernström ja lääketieteentohtori A. F. Holmberg. Valiokunta ei antanut lausuntoa vuoden kuluessa.

Katujen huuhtelutapa. Sen johdosta että rahatoimikamari vuoden 1888 talousarvioehdotuksessa⁶⁾ oli lausunut epäilyksiä palolaitoksen toimesta

¹⁾ Ks. s. 201. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 13 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. helmik. 3 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. tammik. 6 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 36.

lämpimänä vuodenaikana suoritettujen katujen huuhtelun hyödystä, kaupunginvaltuusto talousarvion järjestelyn yhteydessä antoi ¹⁾ terveydenhoitautakunnalle tehtäväksi antaa lausunnon siitä, voitiinko katujen huuhtelu siihenastisella tavalla suoritettuna oli vastannut tarkoitustaan sekä, ellei näin ollut laita, miten huuhtelu sopivasti olisi järjestettävä täyttääkseen tarkoituksena.

Kunniakirja lastenterveydenhoitonäyttelyssä. Puheenjohtaja af Schultén ilmoitti ²⁾, että Helsingin kaupungille oli kesän aikana Pariisissa järjestetyssä lastenterveydenhoitonäyttelyssä kaupunginvaltuuston päätöksen ³⁾ nojalla laaditun asiaa käsittelevän selonteon perusteella annettu kultamitali ja kunniakirja sen toimenpiteistä turvattomien lasten aseman parantamiseksi.

Reaalikoulun uudestijärjestely. Kaupunginvaltuuston vuonna 1886 asettama valiokunta ⁴⁾ antoi vuonna 1887 mietinnön ⁵⁾ vireille pannusta kysymyksestä, joka koski reaalikoulun osittaista uudestijärjestelyä. Valiokunta ehdotti, että valtuusto kuvernöörille annettavassa lausunnossaan toisi esiin seuraavaa:

että reaalikoulu edelleen oli tarpeellinen ja oli säilytettävä samoin tarkoituksiperin kuin siihen asti, kuitenkin sellaisiin muutoksiin, että koulun oppijakso, joka oli ollut jaettuna viidelle vuodelle päivittäisen työajan ollessa kuusi tuntia, oli muutettava kuusivuotiseksi ja päivittäinen työaika viideksi tunniksi;

että kaupunki suostui ottamaan vastatakseen edellä mainitun muutoksen toteuttamiseksi tarpeellisesta kustannusten lisäyksestä;

että kaupungille ei ollut edullista kokonaan ottaa koulua huostaansa kunnalliseksi laitokseksi järjestettynä; sekä

että suomenkielisen rinnakkaisosaston perustaminen kouluun oli lykättävä, kunnes oli saatu lisäkokemusta siitä, miten koulu tuli toimimaan muuttuneissa oloissa.

Kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ kuitenkin asian uuteen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Lagerblad, Tallqvist, Nyström, Langenskiöld ja Stjernvall. Mietinnössään ⁷⁾ uusi valiokunta ehdotti, että valtuusto siltä pyydettyssä lausunnossa toisi esiin:

että reaalikoulun säilyttäminen silloisessa muodossaan, koska se sellaisena ei enää voinut valmistaa oppilaita välittömästi polyteknilliseen opistoon eikä koulun laajentaminen tämän tarkoituksen saavuttamiseksi näyttänyt tarpeelliselta, ei ollut tarpeen vaatima;

että reaalikoulu ottaen huomioon, että pääkaupunkiin välttämättömästi tarvittiin oppilaitos, jossa valmistettiin oppilaita teollisuus- ja merenkulkukouluihin sekä kauppaopistoihin sekä annettiin käytännöllisten ammattien vaatimusten mukaan sovellettu täydellinen oppijakso, oli muutettava neliluokkaiseksi ruotsinkieliseksi alkeiskouluksi, jonka opetusohjelma pääkohdittain vastasi Viipurin suomenkieliselle alkeiskoululle vahvistettua, sekä että valtion sen jälkeen asiasta annettujen esivallan määräysten mukaisesti tuli ottaa koulu kokonaan ylläpidettäväkseen; samoin kuin

että oli erittäin suotavaa, että myöskin kaupungin suomenkieliselle väestölle suotaisiin tilaisuus saada lapsilleen opetusta edellä mainitun laatuisessa suomalaisessa koulussa valtuuston kuitenkin pitämättä kohtuul-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ S:n 20 p. syysk. 37 §. — ³⁾ Ks. s. 228. — ⁴⁾ Ks. s. 168. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 2 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 39.

lisena, että kaupunki tämän oppilaitoksen enempää kuin ruotsalaisenkaan takia sitoutui erityisiin uhrauksiin.

Uuden mietinnön esittelyn kaupunginvaltuusto pani pöydälle¹⁾ vuoteen 1888.

Kansakouluopetuksen järjestäminen lapsille, joiden äidinkieli oli venäjä. Sen jälkeen kun »Suomen venäläisten koulujen asioita käsittelevä neuvotteleva komitea» oli senaatille esittänyt vaatimuksia valtion varojen myöntämisestä mainittujen koulujen ylläpitämiseen ja läänin kuvernööri senaatin kehoituksesta pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa ja selvitystä siitä, missä määrin Helsingin kunta oli ryhtynyt sille kuuluviin toimenpiteisiin kansakouluopetuksen antamiseksi sellaisille kuntaan kuuluville lapsille, joilla oli äidinkielenä venäjä, valtuusto lähetti²⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borenius ja Langenskiöld sekä kansakoulujen tarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa³⁾ valiokunta ensin antoi historiallisia tietoja kaupungissa vuodesta 1861 ylläpidetystä venäläisestä valmistavasta ja kansakoulusta. Näistä kävi m. m. ilmi, että valtuusto vuonna 1878 sen johdosta, ettei kyseinen koulu järjestysmuodoltaan eikä valvonnaltaan ollut kansakouluohjesäännön määräysten mukainen, oli evännyt⁴⁾ kreikkalais-venäläisen seurakunnan kirkkoneuvoston anomuksen avustuksen myöntämisestä koululle, mutta samalla kehoittanut kansakoulujohtokuntaa siinä tapauksessa, että kaupungin kansakouluihin otettavaksi ilmoittautui lukuisia ainoastaan venäjänkielentaitoisia oppilaita, joilla oli oikeus saada kunnalta opetusta, ilmoittamaan siitä valtuustolle ja samalla ehdottamaan, mihin toimenpiteisiin kunnan sen johdosta oli ryhdyttävä. Ainoakaan yksinomaan venäjänkieltä taitava oppilas ei kuitenkaan sen jälkeen ollut pyrkinyt kunnan kansakouluihin. Valiokunnan mielestä valtuuston tuli lausunnossaan pysyä vuonna 1878 omaksumallaan kannalla. Valiokunnan käsityksen mukaan kaupungilla ei enempää kuin millään muullakaan maan kunnalla ollut lakiin ja asetuksiin perustuvaa velvollisuutta ylläpitää kansakouluja, joiden opetuskieli oli jokin muu kuin jompikumpi kotimainen kieli, ja tämä käsityskanta oli saanut ilmaisunsa myöskin vuonna 1870 annetussa kaupungin kansakouluohjesäännössä, jossa sekä ylemmistä että alemmista kansakouluista nimenomaan edellytettiin, että niiden tuli olla joko ruotsalaisia tai suomalaisia. Kaupunki voi kuitenkin pitää etunsa mukaisena koettaa huolehtia siitä, ettei sen helmassa kasvanut lapsia, jotka joko eivät olleet tutustuneet tietämisen ensimmäisiin alkeisiin tai saivat alkeisopetuksensa muodossa, joka teki heidät enemmän tai vähemmän vieraksi siinä yhteiskunnassa, jossa useimmat heistä kuitenkin todennäköisesti tulivat elämänsä elämään. Tältä kannalta katsoen voitiin pitää sopivana, että kunta ryhtyi toimenpiteisiin kansakouluopetuksen antamiseksi heidän äidinkielellään myöskin niille lapsille, joita ei voitu opettaa kotimaisilla kielillä. Oli kuitenkin selvää, että kunnan huolenpito tässä suhteessa saattoi kohdistua ainoastaan lapsiin, jotka asuivat kaupungissa niin vakinaisesti, että heitä voitiin pitää kunnan jäseninä. Vuoden 1880 väenlaskussa kerättyjen tietojen nojalla laskien tuntui kouluikäisten venäjänkielisten lasten lukumäärä kaupungissa olevan niin suuri, että kunnan perustama kansakoulu, jonka opetuskieli oli venäjä, kenties voi odottaa saavansa riittävän oppilasmäärän.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — ²⁾ S:n 22 p. maalisk. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁴⁾ Ks. 1875--78 kert. s. 387.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ lausunnossaan tehdä selvää siitä käsityksestä, joka valtuustossa aikaisemmin oli ollut vallalla sellaisten kouluikässä olevien lasten suhteen, jotka puuttuvan kielitaidon takia eivät voineet nauttia opetusta kunnan kansakouluissa, sekä siitä tehtävästä, jonka valtuusto tässä suhteessa oli antanut kansakoulujohtokunnalle, sekä tässä lausunnossa samalla ilmoittaa, että valtuusto edelleen oli halukas siinä tapauksessa, että useita ainoastaan venäjänkielentaitoisia ja kunnalta opetusta saamaan oikeutettuja lapsia ilmoitettiin pyrkiviksi kaupungin kansakouluihin, huolehtimaan heidän opetuksesta äidinkiellä kunnan asetuksen mukaisesti järjestämässä ja valvomassa kansakoulassa.

Käsityöläiskouluopetuksen järjestäminen. Sitten kun Suomen taideteollisuusyhdistys vuonna 1886 oli yhtynyt²⁾ kaupunginvaltuuston ehdotukseen kaupungin käsityöläiskouluopetuksen järjestämisestä ja valtuusto oli ottanut kaupungin vuoden 1887 menosääntöön määrärahan sekä ylemmälle että alemmalle käsityöläiskoululle, valtuusto viimeksi mainittuna vuonna päätti³⁾ erään valiokunnan vuonna 1886 tekemän ehdotuksen⁴⁾ mukaisesti anoa maistraatilta, että tämä saattaisi kaupungin ja mainitun yhdistyksen välillä tehdyn sopimuksen teollisuushallituksen tietoon valtionavun hankkimiseksi kyseisille kouluille.

Tässä yhteydessä käsitellystä, iltakoulun kassasäästön käyttöä koskevasta asiasta tehdään selvää⁵⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

Pahantapaisten lasten turvakodin perustaminen. Vtn Bengelsdorffin esityksen pahantapaisten lasten turvakodin perustamisesta kaupunginvaltuusto ensin lähetti⁶⁾ valmisteluvaliokuntaan ja sen jälkeen tämän ehdotuksesta vaivashoitohallitukseen. Vaivashoitohallituksen annettua esityksestä puoltavan lausunnon⁷⁾ valtuusto lähetti⁸⁾ asian edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon valittiin vtt Federley, Dittmar ja Runeberg. Valiokunta ei antanut mietintöä kertomusvuoden aikana.

Uusi rakennusjärjestys. Vuonna 1882 asetetun valiokunnan⁹⁾ laatiman kaupungin uuden rakennusjärjestysehdotuksen¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto lähetti¹¹⁾ terveydenhoitolautakuntaan, joka kuitenkin ei kertomusvuoden aikana antanut siitä lausuntoa.

Kunnalliskalenterin julkaiseminen. Puheenjohtaja af Schulténin tekemän esityksen, että vuodelta 1887 julkaistaisiin kunnalliskalenteri saman suunnitelman mukaisesti kuin aikaisemmat kunnalliskalenterit, kaupunginvaltuusto hyväksyi¹²⁾ ensin lähetettyään¹³⁾ sen valmisteluvaliokuntaan.

Kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaali. Sihteerikseen vuodeksi 1887 kaupunginvaltuusto valitsi uudestaan¹⁴⁾ varatuomari J. A. Norrménin ja notaarikseen samaksi ajaksi lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfalerin.

Kaupunginkasöörin vaali. Kaupunginkasööriksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁵⁾ kaupunginkirjanpitäjän, filosofianmaisteri A. A. C. Schildtin.

Rahatoimikonttorin vanhemman kaupunginkirjanpitäjän ja konttorikirjurin vaali. Rahatoimikonttorin vanhemmaksi kaupunginkirjanpitäjäksi

1) Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 25 §. — 2) Ks. s. 169. — 3) Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 2 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 9 v:lta 1886. — 5) Ks. s. 222. — 6) Valt. pöytäk. 3 p. toukok. 18 § ja 17 p. toukok. 17 §. — 7) Valt. pain. asiakirj. n:o 32. — 8) Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 8 §. — 9) Ks. 1879—83 kert. s. 252. — 10) Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — 11) Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 16 §. — 12) S:n 15 p. helmik. 22 §. — 13) S:n 25 p. tammik. 7 §. — 14) S:n 11 p. tammik. 5 §. — 15) S:n 21 p. kesäk. 23 §.

kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ konttoristi B. E. Lindrothin ja konttorikirjuriksi samaan konttoriin neiti M. Th. Cadeniuksen, joita kumpaakin rahatoimikamari oli kyseisiin toimiin nimitettäväksi puoltanut.

Satamakapteenin ja satamakonttorinkirjanpitäjän vaali. Käsitellessään kysymystä erinäisistä satamakonttorin työnjakoon tehtävistä muutoksista ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ³⁾, että satamakapteenin- ja satamakonttorinkirjanpitäjän virat, jotka mainittuja muutoksia odotettaessa toistaiseksi olivat olleet sijaisten hoitamattomat, oli heti julistettava haettaviksi ja täytettävä ja virkojen vastaiset haltijat tällöin velvoitettava alistumaan virantoimitusta koskevien määräysten mahdolliseen muuttumiseen. Satamakapteeniksi valtuuston jälkeen valitsi ⁴⁾ merikapteeni O. W. Andsténin ja satamakonttorinkirjanpitäjäksi merikapteeni W. R. Malmbergin. Rahatoimikamari oli ehdottanut, että ensiksi mainittuun virkaan valittaisiin satamamestari merikapteeni W. A. Svensson ja jälkimmäiseen kirjanpitäjä E. Heden-gren.

Satamakapteenin vaalin aiheuttama valitus. Läänin kuvernöörin vaa-dittua kaupunginvaltuuston lausuntoa satamamestarin, merikapteeni W. A. Svenssonin valituksesta, jonka aiheena oli, että valtuusto oli valinnut ⁵⁾ satamakapteeniksi merikapteeni O. W. Andsténin, valtuusto päätti ⁶⁾ antaa vaaditun selityksen rahatoimikamarin laatiman ehdotuksen mukai-sena.

Kansakoulujen taloudenhoitajan vaali. Kansakoulujohtokunta ilmoitti ⁷⁾ valinneensa kansakoulujen taloudenhoitajaksi lukuvuodeksi 1887—88 siihenastisen taloudenhoitajan, suutarimestari G. Tallgrénin.

Vakaajan vaali. Vakaajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ siviili-insi-nööri F. F. Sivénin.

Erohakemuksia. Lääketieteenlisensiaatti A. R. Clopattille myönnettiin ⁹⁾ anomuksestaan ero aluelääkärinvirastaan.

Varatuomari J. A. Norrménin ilmoittettua kaupunginvaltuustolle halua-vansa erota valtuuston sihteerintöimistä valtuusto päätti ¹⁰⁾ julistaa toimen haettavaksi.

Ajuri-asemilla vallitsevan epäjärjestyksen ehkäiseminen. Kuorma-ajuri-asemilla havaitun epäjärjestyksen ehkäisemiseksi poliisikamari oli maistraa-tilta anonut, että kaidepuita kuorma-ajurien hevosten kiinnittämistä var-ten asetettaisiin Eteläsataman keittohuoneen luo ja Rautatientorille sekä että näille kuorma-ajuri-asemille otettaisiin katsastusmiehet, joiden tuli ottaa vastaan kuorma-ajurien numerolaatat ja jakaa kyytitarjoukset. Lähetettyään ¹¹⁾ asian rahatoimikamariin ja kamarin ryhdyttyä toimen-piteisiin pyydettyjen kaidepuiden asettamiseksi paikoilleen valtuusto kama-rin ehdotuksesta päätti ¹²⁾ saattaa tämän toimenpiteen maistraatin tietoon, mutta samalla ilmoittaa, ettei valtuusto muuten ollut voinut myöntyä pu-heena olevaan anomukseen.

Köyhäinavustusta koskevan vaivaihoitohallituksen päätöksen aiheuttama tyytymättömyys. Perämies K. A. Svenssonin ilmaistua tyytymättömyytensä vaivaihoitohallituksen päätökseen, joka koski köyhäinavustuksen epää-

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. lokak. 11 §. — ²⁾ Ks. ss. 166 ja 238. — ³⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 12 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. maalisk. 11 §. — ⁵⁾ Ks. ylemp. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 14 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 8 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. tammik. 8 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. jouluk. 7 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. jouluk. 6 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. syysk. 17 §. — ¹²⁾ S:n 6 p. jouluk. 12 §.

mistä, hallitus alisti kyseisen päätöksen kaupunginvaltuuston tutkittavaksi, mutta valtuusto päätti¹⁾ hyväksyä hallituksen päätöksen.

Väkijuomain tukkukauppaoikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan puoltolauseen nojalla kaupunginvaltuusto maistraatille annetuissa lausunnoissa puolestaan ehdotti hyväksyttäväksi ne anomukset oikeuden myöntämisestä väkijuomain tukkukaupan harjoittamiseen, jotka olivat tehneet kauppiaat O. Rohde²⁾ ja K. A. Hildén³⁾ sekä merikapteeni V. R. Kählman⁴⁾.

Paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntioikeutta koskeva lausunto. Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallituksen anomuksen, että yhtiön oikeus paloviinan ja väkiviinan vähittäismyynnin harjoittamiseen pidennettäisiin kesäkuun 1 p:ään 1888, kaupunginvaltuusto lähetti⁵⁾ väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan. Toisen samaa oikeutta koskevan anomuksen olivat yhteisesti tehneet kauppiaat C. O. Lindström, E. Evensen, F. Liewendal ja W. Klärich, jotka halusivat tätä tarkoitusta varten perustaa osakeyhtiön nimeltä Helsingin vähittäismyyntiosakeyhtiö (Helsingfors utminuteringsaktiebolag) ja olivat anomukseensa oheistaneet suunnitellun yhtiön sääntöehdotuksen. Lausunnonssaan⁶⁾ näistä ja useista muista väkijuomain vähittäismyyntioikeutta koskevista anomuksista mainittu valiokunta edellä mainittujen kahden anomuksen suhteen lausui m.m., että valiokunta oli katsonut asiakseen kohdistaa valtuuston huomion siihen seikkaan, että Helsingin anniskeluosakeyhtiö sangen vähäisessä määrässä oli ottanut huomioon yhtiön toimintaa koskevia valtuuston lausuntoja ja toimenpiteitä, mikä menettely ei ollut ollut omiaan vahvistamaan valtuuston luottamusta yhtiötä kohtaan. Kun nyt oli toiveita uuden yhtiön aikaansaamisesta, joka tuntui olevan halukas alistumaan kaupungin viranomaisten tarpeellisina pitämiin toivomuksiin, ei valiokunnan mielestä ollut syytä myöntää anniskeluosakeyhtiölle yksinoikeutta paloviinan ja väkiviinan myyntiin alkavana myyntivuotena, vaan olisi muutamat niistä viidestä erilaisten tavarain myyntipaikasta, jotka olivat kaupungissa sallitut, varattava vastedes luovutettaviksi uudelle yhtiölle. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti⁷⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa ehdottaa, että Helsingin anniskeluosakeyhtiölle myyntivuonna 1887—88 myönnettäisiin paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntioikeus kolmessa anniskelupaikassa, nimittäin mainitun yhtiön ehdottamissa huoneistoissa Kluuvikadun talossa n:o 5, Antreankadun talossa n:o 15 ja Fabianinkadun talossa n:o 10, sekä edelleen lausua, että valtuuston mielestä Helsingin vähittäismyyntiosakeyhtiö voitaisiin oikeuttaa harjoittamaan samaa vähittäismyyntiä kahdessa myyntipaikassa, sen jälkeen kun kyseinen yhtiö oli laillistettu ja kaupungin viranomaiset olivat hyväksyneet ne huoneistot, joissa yhtiö aikoi harjoittaa liikettään.

Väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevat lausunnot. Apteekkarin lesken J. Ch. Mæxmontanin anomuksen, että hänet oikeutettaisiin harjoittamaan väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntiä, kaupunginvaltuusto lähetti⁸⁾ väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan. Lukuisista väkijuomain

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 3 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 14 §. — ³⁾ S:n 22 p. maalisk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 22 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. helmik. 13 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. helmik. 14 §.

myyntioikeutta koskevista anomuksista antamassaan lausunnossa ¹⁾ valiokunta edellä mainitun ja erinäisten muiden samansisältöisten anomusten suhteen ehdotti, että valtuusto puoltaisi leskirouva Mæxmontanin ja kauppiaitten F. Nikanderin ja H. A. Lindströmin tekemiä anomuksia, mutta ehdottaisi evättäviksi merikapteeni V. R. Kählmanin samansisältöisen anomuksen. Asiaa esiteltäessä valtuusto kuitenkin päätti ²⁾ ehdottaa kaikki nämä anomukset evättäviksi.

Myöhemmin ilmoitettiin ³⁾, että maistraatti oli oikeuttanut leskirouva Mæxmontanin ja kauppias Nikanderin myyntivuonna 1887—88 myymään vähittäin muita väkijuomia paitsi paloviinaa.

Edelleen kaupunginvaltuusto mainitun valiokunnan puoltolauseen nojalla päätti ⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa kauppias F. J. F. Sjöblomin samassa tarkoituksessa tekemää anomusta sekä kauppiaitten J. H. ja F. W. Wickelin anomusta, että edelliselle kesäkuun 1 p:n 1888 asti myönnetty väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeus siirrettäisiin jälkimmäiselle, joka vastedes yksin harjoittaisi puheena olevaa liikettä.

Väkijuomain anniskeluoikeutta koskeva lausunto. Sen johdosta että valtuusto vuonna 1886 oli päättänyt ⁵⁾ vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi myöntää enintään 71 väkijuomain anniskeluoikeutta, jotka kaikki jo oli myönnetty, valtuusto anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan ehdotuksesta maistraatille antamassaan lausunnossa ehdotti ⁶⁾ evättäviksi ne anniskeluoikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet Uudenmaan tarkka-ampujapataljoonan upseerikerho ja Uudenmaan pursiseura, sikäli kuin anomukset koskivat aikaa ennen kesäkuun 1 p:ää 1887. Sen ohessa valtuusto päätti ⁷⁾ maistraatilta anoa, että maistraatti julistuksella kehoittaisi niitä, jotka halusivat saada vähittäismyynti- tai anniskeluoikeudet vuoden 1887 kesäkuun 1 p:n ja vuoden 1888 kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi, määrätyn ajan kuluksa lähettämään sitä koskevat anomuksensa maistraatille.

Puheena olevaan myyntivuoteen kohdistuvista vähittäismyynti- ja anniskeluoikeutta koskevista anomuksista mainittu valiokunta, johon myös oli lähetetty ⁸⁾ maistraatin antama ilmoitus läänin kuvernöörin myöntämien anniskeluoikeuksien lukumäärästä, sen jälkeen antoi lausunnon ⁹⁾, joka valtuuston päätöksen ¹⁰⁾ mukaisesti julkaistiin painosta. Pääasiallisesti valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹¹⁾ ehdottaa hyväksyttäväksi ne anniskeluoikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet sokerileipurit C. J. Björkqvist ja H. L. Sundholm, ravintoloitsijatar K. S. J. Westerling, ravintoloitsijat K. F. Ahlgren ja M. Podvorskij, polyteknikköjen yhdistys ja laulukuo M. M. (yhteinen kerhohuoneisto), ravintoloitsijattaret M. J. Semmelis ja U. Ch. Brofeldt, veturinkuljettajan vaimo A. G. Wallgren, ravintoloitsijat C. W. Kämp (Kaivohuoneessa), E. A. Rosendahl ja K. J. Lindholm, ravintoloitsijatar V. K. Verikoff, Uudenmaan pursiseura sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiö Fredrikinkadun talossa n:o 25 ja Vladimirinkadun talossa n:o 11, mutta ehdottaa evättäviksi ne samaa oikeutta tarkoittavat anomukset, jotka olivat tehneet ravintoloitsija

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 1 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 33 §. — ⁵⁾ Ks. s. 176. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 14 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. helmik. 15 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. maalisk. 4 §. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 22 p. maalisk. 9 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. maalisk. 1 §.

K. A. Rydqvist, ravintoloitsijattaret A. S. Åkerberg ja G. W. Gorbatoff, ravintoloitsijat S. Aho, V. A. A. Ahlfors (kahdessa paikassa) ja C. A. Semmelis, sokerileipuri G. K. H. Platé, ravintoloitsijan leski I. A. W. Heinström, ravintoloitsijat K. A. Sundqvist, J. G. K. Lundin, ja K. F. Winqvist, ravintoloitsijatar O. M. Eliasson, ravintoloitsijat K. G. Stenholm, E. F. Eriksson, E. Lindholm, P. G. Nymark ja E. W. Sällsten, ravintoloitsijattaret A. Th. Fischer ja L. Nathus, ravintoloitsija J. Wirman, ravintoloitsijan vaimo H. Nyström, ravintoloitsijat K. E. Edberg ja P. A. Kasakoff sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiö Sofiankadun talossa n:o 6. Sen ohessa valtuusto päätti¹⁾ tässä yhteydessä valiokunnan ehdotuksesta puoltaa Uudenmaan pursiseuran anniskeluoikeuden anomusta kesäkuun 1 p:ään 1887 sen varalta, että jokin anniskeluoikeuksien maksimimäärästä oli käytettäväksi ja siis voitiin luovuttaa seuralle. Valtuuston evättäviksi ehdottamista anomuksista läänin kuvernööri kuitenkin hyväksyi²⁾ hakijain Gorbatoffin, Sundqvistin ja Kasakoffin anomukset, minkä ohessa ravintoloitsija Kämpin anniskeluoikeuden voimassaoloaika määrättiin päättyväksi vuoden lopussa. Aikaisemmin kuvernööri oli myöntynyt³⁾ ravintoloitsija J. Volontisin anomukseen, että hänet oikeutettaisiin harjoittamaan anniskelua Kappelissa kesäkuun 1 p:ään 1888, mutta evännyt Uudenmaan tarkka-ampujapataljoonan upseerikerhon anomuksen saman oikeuden myöntämisestä kesäkuun 1 p:ään 1887.

Valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myöhemmin päätti ehdottaa evättäviksi ravintoloitsijatar Nathus'in⁴⁾ ja ravintoloitsijatar A. Rönnqvistin⁵⁾ anomukset, että heille myönnettäisiin anniskeluoikeudet myyntivuodeksi 1887—88.

Lopuksi kaupunginvaltuusto syksyllä niinikään kyseisen valiokunnan ehdotuksesta päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niitä anomuksia anniskeluoikeuden myöntämisestä kesäkuun 1 p:ään 1888, jotka olivat tehneet ravintoloitsijat J. Volontis⁶⁾ (Oopperakellarissa), K. J. Lindholm⁶⁾ (uusi anomus) ja V. A. A. Ahlfors⁶⁾ (uusi anomus), ravintoloitsijanleski I. A. W. Heinström⁶⁾ (uusi anomus) ravintoloitsijattaret A. G. Wallgren⁷⁾ (uusi anomus) ja A. Sällsten⁸⁾, sekä ravintoloitsija P. O. Westin⁹⁾. Sitä vastoin valtuusto niinikään valiokunnan ehdotuksesta ehdotti evättäviksi ne saman oikeuden myöntämistä samaksi ajaksi koskevat anomukset, jotka olivat tehneet ravintoloitsijat J. Wirman⁶⁾ ja G. A. Wickström⁶⁾, ravintoloitsijan vaimo H. Nyström⁶⁾ (uusi anomus), ravintoloitsija F. E. Lindholm⁶⁾, ravintoloitsijatar K. Lange⁷⁾, ravintoloitsija K. F. Winqvist⁸⁾ (uusi anomus), ravintoloitsijatar A. S. Åkerberg⁸⁾ (uusi anomus) ja ent. viinuri K. G. Ekman¹⁰⁾.

Anniskeluoikeuden epäämisen aiheuttama valitus. Niistä valituksista, jotka ravintoloitsijatar A. G. Wallgren ja ravintoloitsija K. G. Stenholm olivat esittäneet sen johdosta, että heiltä oli evätty anniskeluoikeus ja joista läänin kuvernööri oli vaatinut valtuuston selitystä, valtuusto päätti¹¹⁾ lausunnoissaan ainoastaan viitata aikaisempiin lausuntoihinsa, joista ensiksi mainittua hakijaa koskeva oli ollut puoltava, jälkimmäistä koskeva epäävä.

Lausunnessaan ravintoloitsija E. A. Rosendahlin samansisältöisestä valituksesta valtuusto sitä vastoin saatuaan tiedon poliisikamarin asiasta

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 1 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 11 §. — ³⁾ S:n 19 p. huhtik. 5 §. — ⁴⁾ S:n s:n 18 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. toukok. 20 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. syysk. 33 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 16 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. marrask. 15 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. jouluk. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. marrask. 13 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. kesäk. 7 ja 8 §§.

antamasta lausunnosta päätti ¹⁾ peruuttaa hakijan anniskeluoikeutta koskevasta anomuksesta aikaisemmin antamansa puoltavan lausunnon ²⁾).

Mallasjuomain anniskeluoikeuksien lukumäärän lisäys. Koska lukuisat henkilöt, joilla oli oikeus ravintolaliikkeen harjoittamiseen kaupungissa, eivät olleet saaneet lupaa väki- eikä mallasjuomain anniskeluun ja useimmat heistä jo olivat vuokranneet huoneistot kyseisen elinkeinon harjoittamista varten, maistraatti jätti kaupunginvaltuuston harkittavaksi, voitaisiinko mallasjuomain anniskeluoikeuksien vahvistettua lukua lisätä viidellä tai enintään kymmenellä ja nämä lisäoikeudet myöntää niille näistä henkilöistä, joiden katsottiin parhaiten niitä tarvitsevan. Sen jälkeen kun maistraatin esitystä valtuuston anomuksesta ³⁾ oli täydennetty sikäli, että mahdollisista uusista anniskeluoikeuksista oli tarkoitus myöntää kolme II, kaksi III kaksi IV ja kolme V kaupunginosan alueelle, jos niitä myönnettäisiin kymmenen, sekä kaksi II ja yksi kaikkien muiden edellä mainittujen kaupunginosien alueelle, jos niiden lukumäärä olisi viisi, valtuusto päätti ⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossaan ehdottaa esityksen evättäväksi.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁵⁾ läänin kuvernöörin määränneen, että kaupungissa sai kahdeksi lähinnä seuraavaksi vuodeksi myöntää vielä kymmenen oikeutta mallasjuomain anniskelemiseen ja että nämä oikeudet oli jaettava kaupunginosain kesken maistraatin ehdottamalla tavalla.

Väkijuomain anniskelukieltoa pyhäpäivänä koskeva lausunto. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa useain raittiusyhdistysten esittämästä anomuksesta, että kaikki väkijuomain anniskelu kiellettäisiin pyhäpäivinä. Lähetettyään ⁶⁾ asian anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevään valiokuntaan valtuusto tämän valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁷⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ehdottaa sen evättäväksi.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön puolustuskirjelmä. Sen johdosta että toisaalta maistraatti, toisaalta kaupunginvaltuusto ⁸⁾ olivat esittäneet erinäisiä muistutuksia Helsingin anniskeluosakeyhtiön järjestelyä ja hallintoa vastaan, mainittu yhtiö antoi valtuustolle puolustuskirjelmän, jossa vastattiin tehtyihin muistutuksiin. Kirjelmä ei antanut ⁹⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Elinkeino-oikeutta koskevat lausunnot. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niiden anomusten hyväksymistä vastaan, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa ja jotka olivat tehneet Venäjän alamainen reservisotilas T. Schubin ¹⁰⁾, Ruotsin alamainen kauppias P. E. E. Frisell ¹¹⁾, Venäjän alamainen talonpoika W. Fedosejeff ¹²⁾, Ruotsin alamainen E. C. Carlsson ¹³⁾, Saksan alamainen mekanikko H. Luther ¹⁴⁾, Venäjän alamainen aliupseeri W. Skvortzoff ¹⁵⁾, Ruotsin alamaiset valokuvaaja H. M. Ahlberg ¹⁶⁾ ja tukkukauppias J. E. Francke ¹⁷⁾, Venäjän alamaiset entinen aliupseeri N. Osipovsky ¹⁸⁾ ja talonpoika N. Schoschkoff ¹⁹⁾, Preussin alamainen peruukintekijänkisälli X. F. Wicz-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 14 §. — ²⁾ Ks. s. 245. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 15 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 6 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 16 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. toukok. 8 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. toukok. 19 §. — ⁸⁾ Ks. s. 244. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 1 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. maalisk. 5 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. huhtik. 4 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. kesäk. 2 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 3 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 5 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 6 §. — ¹⁷⁾ S:n 21 p. kesäk. 4 §. — ¹⁸⁾ S:n 20 p. syysk. 7 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 8 §.

rovski ¹⁾, Ruotsin alamainen verhoilija C. U. Askelund ²⁾ ja Venäjän alamainen kauppias A. Savin ³⁾.

Niistä elinkeino-oikeutta koskevista anomuksista, jotka olivat tehneet mooseksenuskoiset Venäjän alamaiset entinen sotilas J. Gutwerd ⁴⁾, entinen aliupseeri S. Drisin ⁵⁾, entinen sotilas J. Bentkover ⁶⁾ ja entinen välskäri H. Gotschtein ⁷⁾, kaupunginvaltuusto päätti lausua, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anotun oikeuden myöntämistä vastaan siksi ajaksi, jonka hakijat asianmukaisella luvalla oleskelivat maassa.

Ruotsin alamaisten muurari A. Perssonin ⁸⁾ ja kauppias A. O. Fröbergin ⁹⁾ elinkeino-oikeutta koskevia anomuksia vastaan kaupunginvaltuusto päätti lausunnoissaan esittää joitakin hakijain takuusitoumuksia koskevia muodollisia muistutuksia.

Lupa höyrypursiliikenteen harjoittamiseen kaupungin ja Kaivopuiston välillä. Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag niminen yhtiö oli vuonna 1875 määrätyn ehdoin myöntänyt Ulrikasborgs ångslupsaktiebolag nimiselle yhtiölle yksinoikeuden kaupungin ja Kaivopuiston välisen säännöllisen höyrypursiliikenteen harjoittamiseen vuoden 1900 loppuun asti, ja mainittu oikeus oli sittemmin siirtynyt kauppias F. J. F. Sjöblomille. Kun tätä seikkaa ei ollut otettu huomioon vuonna 1886 laaditussa kauppasopimuksessa ¹⁰⁾ Kaivopuiston alueen luovuttamisesta kaupungille, oli kauppias Sjöblom ensiksi mainitun yhtiön vuosihaasteessa esittänyt vaatimuksen, että hänen tuli saada edelleen säilyttää edellä mainittu oikeus tai muuten saada yhtiöltä hyvitystä. Tämän johdosta yhtiön hallituksen entinen puheenjohtaja vt Brummer anoi rahatoimikamarilta, että kauppias Sjöblom edellyttäen, että hän noudatti määrättyjä ehtoja, saisi vuoden 1900 loppuun säilyttää yksinoikeutensa höyrypursiliikenteen harjoittamiseen kaupungin ja Kaivopuiston välillä poiketen kahteen välilaituriin, joiden kunnossapito myöskin oli hänen velvollisuutensa. Kamari puoli tämän anomuksen hyväksymistä, kuitenkin lisäten sen ehdon, että höyrypursien käyttämisestä ei saanut kantaa korkeampia henkilömaksuja kuin siihenastiset, jotka olivat 20 penniä laivan perässä ja 10 penniä keulassa olevasta paikasta. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹¹⁾ kuitenkin tämän anomuksen.

Lausunto sähköjohtojen asentamisluvasta. Viipurilaisen toiminimen Paul Wahl & C: on anomuksen, joka koski lupaa sähkövalaistusjohtojen asentamiseen Helsinkiin ja josta maistraatti oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto lähetti ¹²⁾ rahatoimikamariin. Pääasiallisesti kamarin sen jälkeen antaman ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹³⁾ launnessaan tuoda esiin, että valtuusto puolestaan oli valmis myöntämään hakijalle oikeuden, mutta ei yksinoikeutta sähkövalaistuksen saamiseksi kaupungin taloihin tarpeellisten johtojen vetämiseen sekä katujen yli vähintään 18 jalan korkeudessa että myös kaupungin omistamien talojen seiniä myöten sekä kaapelien vetämiseen katujen alitse vähintään kahden jalan etäisyydellä vesikourunpohjista ja yhden jalan syvyydessä katujen alla tai, jos se tarpeelliseksi katsottiin, syvemmällä; kaikista näistä töistä tuli kaupungininsinöörin antaa tarkemmat ohjeet. Muuten

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 9 §. — ²⁾ S:n 22 p. marrask. 3 §. — ³⁾ S:n 20 p. jouluk. 4 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 3 §. — ⁵⁾ S:n s:n 4 §. — ⁶⁾ S:n s:n 5 §. — ⁷⁾ S:n s:n 6 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 6 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. marrask. 2 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 124. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 1 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. syysk. 18 §. — ¹³⁾ S:n 8 p. marrask. 12 §.

oli niissä otettava huomioon, että johtolangat mikäli mahdollista oli vedettävä korttelien sisäseiniä eikä kadunpuoleisia julkisivuja myöten, ei myöskään katujen risteyksien yli eikä vinosti katujen poikki, vaan korttelien välillä yhdistettävä kadun yli tai alitse ainoastaan yhdellä kaapelilla tai mahdollisimman harvoilla. Hakija oli sitä paitsi velvollinen tarpeen vaatiessa kaupungininsinöörin ohjeiden mukaan siirtämään johtoja ja vuoden kuluttua kaupungin taholta tapahtuneen irtisanomisen jälkeen poistamaan ne sikäli kuin ne kulkivat kaupungin katujen, avoimien paikkojen ja rakennusten yli tai koskettivat niitä; tällainen irtisanominen kaupungin taholta ei kuitenkaan saanut tapahtua viiden lähinnä seuraavan vuoden aikana.

Lupa myllylaitoksen perustamiseen Greijukseen. Kauppias A. Lindströmin anomuksen saada Greijuksen tilan maalta vuokraamalleen tonttipaikalle sijoittaa kaksi siirrettävää myllylaitosta, joista toinen oli tarkoitettu viljan ja toinen luiden jauhattamista varten, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Pääasiallisesti kamarin lausunnon mukaisesti valtuusto päätti ²⁾ myöntyä anomukseen ehdoin, että suunnitellut myllylaitokset tarkasti erotettiin toisistaan sekä että luujauhon valmistus järjestettiin siten, ettei paikkakunnan kunnallishallitus voimassa olevan terveydenhoitosäännön nojalla katsonut sen antavan aiheita muistutuksiin.

Lausuntoja Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista. Venäjän alamaisten entisten sotilaitten M. Sidoroffin ³⁾ ja W. Kuhtan ⁴⁾, entisten aliupseerien S. Plotenitschekin ⁵⁾ ynnä hänen perheensä ja I. Ljutkus'in ⁶⁾, entisen sotilaan K. Poschkus'in ⁷⁾ sekä entisten aliupseerien A. Kondratjeffin ⁸⁾ ja J. Jurkmoitis'in ⁹⁾ anomuksista päästä Suomen kansalaisiksi kaupunginvaltuusto päätti kuvernöörille annettavissa lausunnoissa ilmoittaa, ettei sillä ollut tiedossaan mitään, minkä johdosta anomukset olisi evättävä.

Samansäiltöiset lausunnot valtuusto päätti antaa Venäjän alamaisten entisen aliupseerin A. Konstantinoffin ¹⁰⁾, ent. vääpelin W. Truppin ¹¹⁾ ynnä hänen perheensä ja entisen aliupseerin A. Krainskin ¹²⁾ Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista, ensin hankittuaan ¹³⁾ niistä poliisikamarin lausunnot.

Venäjän alamaisten tilanomistaja P. Barkenbergin ¹⁴⁾ esittämän Suomen kansalaisoikeuden myöntämistä koskevan anomuksen kaupunginvaltuusto sitä vastoin kuvernöörille annetussa lausunnossa ehdotti evättäväksi.

Lausunto kiinteistön omistamisoikeudesta. Venäjän alamaisten kapteeni A. Schepovalnikoffin anomuksesta, että hänet oikeutettaisiin omistamaan kiinteistö kaupungissa, mistä anomuksesta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ¹⁵⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei se halunnut vastustaa anomuksen hyväksymistä.

Lausunto pörssihuutokauppojen ohjesäännöstä. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppayhdistyksen valtuutettujen esityksestä, joka koski kaupungissa toimitettujen pörssihuutokauppojen ohjesäännön muuttamista siten, että tavarahuutokauppoja saisi toimittaa

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 5 §. — ²⁾ S:n 22 p. maalisk. 1 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. huhtik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. toukok. 7 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 7 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. jouluk. 5 §. — ⁸⁾ S:n s:n 6 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. kesäk. 1 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. syysk. 1 §. — ¹²⁾ S:n 8 p. marrask. 2 §. — ¹³⁾ S:n 19 p. huhtik. 3 §, 7 p. kesäk. 4 § ja 20 p. syysk. 2 §. — ¹⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 10 §.

myöskin makasiinissa tai varastopaikalla, missä tavarat olivat säilytettävänä tai varastoon pantuina. Valtuuston lähetettyä ¹⁾ asian rahatoimikamariin ja senaatin antaman muistutuksen johdosta kehoitettua ²⁾ kamaria kiirehtimään asiaa kamari antoi valtuustolle lausunnon erinäisistä huutokauppalaitosta koskevista kysymyksistä ³⁾, m. m. edellä mainitusta. Hyväksyen kamarin ehdotuksen kaupunginvaltuusto sen jälkeen päätti ⁴⁾ vaaditussa lausunnossa puoltaa kauppavaltuutettujen ehdotusta ehdoin, että kauppayhdistys teki huutokauppakamarin virkamiesten ja palveluskunnan kanssa sopimuksen heidän tämän muutoksen johdosta menettämänsä huutokauppaprovision korvaamisesta.

Lausunto huutokauppain toimittamisluvasta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa Helsingin panttiosakeyhtiön anomuksesta, että yhtiö oikeutettaisiin ilman kaupungin huutokauppalaitoksen välitystä toimittamaan lunastettavaksi erääntyneen panttitavaran julkisia huutokauppoja, valtuusto oli vuonna 1886 lähettänyt ⁵⁾ asian rahatoimikamariin. Tämän erinäisten muitten huutokauppalaitosta koskevien kysymysten yhteydessä vuonna 1887 antaman lausunnon ⁶⁾ mukaisesti valtuusto päätti ⁴⁾ vaaditussa lausunnossa huomauttaa, ettei valtuusto voinut puoltaa anoutun oikeuden myöntämistä kyseiselle yhtiölle, ellei yhtiö sitoutunut maksamaan kaupungille sen huutokauppaprovision koko määrää, joka olisi suoritettu, jos kaupungin huutokauppakamari olisi toimittanut myynnin.

Lausunto ruokatavarakaupasta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa lukuisten kaupungin ruokatavarakauppiaitten hänelle esittämästä anomuksesta, että ruokatavarain kauppa kaduilla ja pihoilla kiellettäisiin sekä että sellaisen kaupan harjoittaminen myymälöissä pyhäpäivinä olisi sallittu klo 2—6 ip., valtuusto päätti ⁶⁾ lausunnossaan ilmoittaa, että sen mielestä edellä mainittuun ruokatavarain myyntiajan pidentämiseen pyhäpäivinä voitiin myöntyä ilman että siitä aiheutui haittaa, jota vastoin hakijain anomus muulta osaltaan valtuuston mielestä ei ansainnut huomiota.

Lausunto kaupustelun harjoittamisesta kaupungin toreilla. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa rihkamakauppias G. Willbergin y. m. henkilöiden valituksesta, joka oli aiheutunut siitä, että poliisikamari oli kieltänyt muiden tavarain paitsi maalaistuotteiden kaupan pitämisen kaupungin toreilla ja muilla avoimilla paikoilla, valtuusto päätti ⁷⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossa alistaa kuvernöörin harkittavaksi, voitiinko valituksen aiheena olleen päätöksen täytäntöönpaneminen lykätä kesäkuun 1 p:ään, mitä lykkäystä vastaan valtuustolla puolestaan ei ollut mitään huomauttamista.

Lausunto rakennusyrityksestä. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppias O. E. Branderin Aleksanterinteatterin vieriselle Bulevardikadun tontille n:o 22 suunnittelemaasta rakennusyrityksestä. Lähetettyään ⁸⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ⁹⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei valtuusto ollut havainnut syytä muuhun muistutukseen rakennusyritystä ja sen vaatimia mainitun teatterin ympärillä olevien puustutusten muutoksia vastaan kuin että

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 10 §. — ²⁾ S:n 20 p. syysk. 13 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 5 §. — ⁵⁾ Ks. s. 181. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 4 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 11 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. toukok. 4 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. kesäk. 25 §.

teatteritalon tontille ehdotettu aitaus todennäköisesti tuli rumentamaan paikkaa ja tulipalon syttyessä naapuristossa sitä paitsi saattoi haitata sammutustyötä.

Lausunto Katajanokalla olevien rakennusten poiskuljettamisesta. Läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa yleisten rakennusten ylläpidon tekemästä esityksestä, joka koski Venäjän valtion omistaman, Katajanokan lääninvankilan alueella olevan kivisen pajarakennuksen poiskuljettamista. Lähetettyään ¹⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto päätti ²⁾ kamarin ehdotuksesta lausunnossaan esittää, että sekä mainittu paja että Venäjän merivarustustoimen hallussa oleva saunarakennus ensi tilassa poistettaisiin, ja sen ohessa huomauttaa, etteivät kustannukset näiden rakennusten siirtämisestä missään tapauksessa saaneet joutua kaupungin rasitukseksi.

Rakennusasioissa tehtyjen maistraatin päätösten aiheuttamia valituksia. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 valittanut ³⁾ läänin kuvernöörille maistraatin päätöksestä, jolla huvilanomistaja I. Matrosoff oli oikeutettu rakentamaan kaksi rakennusta n. s. Strömstenin viljelysten alueelle. Kuvernöörinviraston vuonna 1887 hylättyä tämän valituksen valtuusto päätti ⁴⁾ valittaa senaattiin kuvernöörinviraston päätöksestä ja antaa sihteerilleen tehtäväksi laatia valituskirjelmän ehdotuksen.

Samoin kaupunginvaltuusto vuonna 1886 oli läänin kuvernöörille valittanut ⁵⁾ toisesta maistraatin päätöksestä, jolla kauppias A. A. Kovin oli oikeutettu rakentamaan uudisrakennus huvilan n:o 31 Pienen Silta-saaren alueelle. Kuvernöörinviraston vuonna 1887 hylättyä tämänkin valituksen valtuusto päätti ⁶⁾ tässäkin tapauksessa valittaa senaattiin kuvernöörinviraston päätöksestä, ja sihteerin tuli laatia tämänkin valituskirjelmän ehdotus.

Sitteimin valtuusto hyväksyi ⁷⁾ sihteerin laatimat valituskirjelmät.

Lupa hautausmaan perustamiseen. Erinäisten Helsingin maalaiskunnan maanomistajain anomuksen, että heille myönnettäisiin lupa yksityisen hautausmaan perustamiseen mainittuun pitäjään Olofin tilan maalle Vantaanjoen läheisyyteen, mistä anomuksesta senaatti oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto lähetti ⁸⁾ terveydenhoitolautakuntaan, joka kuitenkin ei vuoden varrella antanut siitä lausuntoa.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Maistraatille kuuluviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ maistraatille ilmoittaa, että paitsi vta Parviaista, joka oli kuollut, seuraavat kaupunginvaltuutetut olivat erovuorossa vuoden päättyessä, nimittäin: vtt Björkstén, Brummer, Elving, Fellman, von Frenckell, Frosterus, Gripenberg, Holsti, Lagerblad, Lundqvist, J. A. Nordman, af Schultén, Stenius, Stjernvall ja Svensson.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ¹⁰⁾, että raastuvankokokouksessa toimitetussa kuudentoista kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1887 lopussa eroavien sijaan oli valtuutetuiksi vuosiksi 1888—90 valittu seuraavat henkilöt, nimittäin: kenraalimajuri J. J. af Lindfors, ylim. professori H. Ö. L. Holsti, varatuomari R. B. Elving, protokollasihtööri J. A. Nordman, hovineuvos A. W.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 19 p. huhtik. 13 §. — ³⁾ Ks. s. 163. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 19 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. lokak. 17 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. kesäk. 13 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. marrask. 20 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. jouluk. 2 §.

Brummer, leipurimestari G. M. Stenius, protokollasihteeri F. G. O. S. Stjernvall, kauppias M. J. Hj. Tallberg, ylimetsänhoitaja, hovineuvos C. J. Nummelin, ratatirehtöörinapulainen N. Th. Frosterus, liikennetirehtöörinapulainen H. C. G. A. Strandertskjöld, kenraaliluutnantti F. A. Neovius, yliopettaja, filosofiantohtori E. J. Mellberg, arkkitehti F. H. Rancken, kauppias N. A. Turdén ja oikeusraatimies K. A. Nyberg.

Kaupunginvaltuuston täydennysvaali. Maistraatti ilmoitti ¹⁾, että kaupunginvaltuuston täydennysvaalissa oli vuosiksi 1887—89 valtuutetun tehtävästä vapautetun ²⁾ vtn Sandbergin sijaan valittu lakitieteentohtori, vapaaherra B. K. J. Langenskiöld.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajakseen vuodeksi 1887 kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ uudelleen vtn af Schulténin ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vtn Aspin.

Valmisteluvaliokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi vuoden alkupuoliskon ajaksi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto valitsi vtt Brummerin, Boreniuksen, Stjernvallin ja Dittmarin sekä varalle vtt Moringin ja Wegeliuksen; vuoden jälkipuoliskoksi ⁵⁾ valittiin valiokunnan jäseniksi vtt Brummer, Borenius, Stjernvall ja Elving, varajäseniksi vtt Dittmar ja Wegelius.

Välkikäinen vapautus majoituslautakunnan puheenjohtajan toimesta. Tehdystä anomuksesta valtuusto vapautti ⁶⁾ eversti F. Mansnerin majoi-
tuslautakunnan puheenjohtajan tehtävästä kolmeksi kuukaudeksi lukien kesäkuun 1 p:stä, jona aikana lautakunnan jäsenen eversti E. E. W. Wörn-
hjelmin tuli hoitaa puheenjohtajan tehtävät.

Vapautus valiokuntain jäsenyydestä. Vt Asp vapautettiin ⁷⁾ anomuksesta puhtaanapitotoimen järjestämistä varten asetetun valiokunnan jäsenyydestä.

Samoin vapautettiin ⁸⁾ vt Elving anomuksesta talousarviovaliokunnan jäsenyydestä.

Sitä vastoin evättiin ⁹⁾ vtn Kurténin anomus, että hänet vapautettaisiin reaalikoulun uudestijärjestelykomitean jäsenyydestä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Paikkakunnalta muuttaneen insinööri E. C. E. von Knorringin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁰⁾ rahatoimikamarin jäseneksi vtn Moringin ja terveydenhoitolautakunnan jäseneksi asiamies K. Z. Bergbomin.

Puhtaanapitotoimen järjestämiskysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹¹⁾ vtn Aspin sijaan valittiin ⁷⁾ lääketieteentohtori V. J. Sucksdorff.

Talousarviovaliokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹¹⁾ vtn Elvingin sijaan valittiin ⁸⁾ vt Kullhem.

Erinäisten lautakuntain ja hallitusten puheenjohtajain, varapuheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla lueteltujen lautakuntain ja hallitusten puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1887 päättyessä eroavien sijaan valittiin ¹²⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 183. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 1 §. — ⁴⁾ S:n s:n 2 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 24 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. toukok. 11 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. maalisk. 12 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. jouluk. 1 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. maalisk. 13 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. maalisk. 11 § ja 15 p. maalisk. 6 §. — ¹¹⁾ Ks. ylemp. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 22 §.

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1888—90 rakennusmestari A. Ärt ja lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler sekä vuosiksi 1888—89 kunnallispuormestariksi nimitetyn oikeusraatimies E. Öhmanin sijaan varatuomari J. A. Norrmén, puheenjohtajaksi vuodeksi 1888 varatuomari Norrmén, varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi insinööri, kauppias E. F. M. Hallberg sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vtt Moring, Grönqvist ja Åström;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—89 lääketieteentohtori A. F. Holmberg, asiamies K. Z. Bergbom, lääketieteentohtori V. J. Sucksdorff, insinööri R. Huber ja vt K. G. Nyström sekä varajäseniksi samaksi ajaksi teurastajamestari C. Lindroth, tehtailija J. H. Brummer, vt C. Th. Höijer, esittelijäsihteeri G. E. Fellman ja apteekkari A. Nordström;

vaivahoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1888—90 kauppias E. J. Willstedt ja senaatinkanslisti N. Estlander, puheenjohtajaksi vuodeksi 1888 tie- ja vesikulkulaitosten yllhallituksen sihteeri B. Sirén sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi kauppias O. W. Laurent ja vahtimestari J. F. Holmberg;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—89 kauppias E. J. Willstedt ja insinööri W. Thesleff sekä varajäseniksi vuodeksi 1888 kauppiaat E. J. Cronvall ja K. Th. Holmström;

majoituslautakuntaan: jäseneksi vuosiksi 1888—90 eversti E. E. W. Wärnhjelm, puheenjohtajaksi vuodeksi 1888 eversti F. Mansner sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi everstiluutnantti G. E. M. af Enehjelm ja vt Stenius;

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuosiksi 1888—90 lääketieteentohtori K. R. Sievers ja varajäseneksi samaksi ajaksi filosofianmaisteri, vapaaherra C. H. B. af Schultén;

holhouslautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—90 revisionikomissarius P. A. Rönnbäck sekä vtt J. A. Nordman ja Lindholm;

sovintolautakuntaan: jäseniksi vuodeksi 1888 professori R. F. Hermanson, asiamies K. Z. Bergbom ja vt Borenius sekä varajäseniksi esittelijäsihteerit W. Spoo ja W. G. Geitlin; samoin kuin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—90 professori C. G. Estlander ja kultaseppämestari O. R. Mellin.

Ilmoitus palotoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalista. Palotoimikunta ilmoitti ¹⁾ valinneensa keskuudestaan puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi filosofianmaisteri M. A. Wænerbergin.

Suomalaisen normaalilyseon kouluneuvoston valitseminen. Koulutoimen yllhallituksen pyydettyä kaupunginvaltuustoa ehdottamaan jäsenet valtion haltuunsa ottaman suomalaisen normaalilyseon kouluneuvostoon kaupunginvaltuusto antoi ²⁾ valitsijamiehille, jotka oli valittu ehdottamaan jäsenet alkeisoppilaitosten kouluneuvostoihin, tehtäväksi ehdottaa edellämämainitunkin kouluneuvoston jäsenet. Valitsijamiesten ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ³⁾ ehdottaa, että mainitun oppilaitoksen kouluneuvostoon valittaisiin kollegiasessori K. A. Slöör, pankinjohtaja W.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 13 §. — ²⁾ S:n 11 p. lokak. 7 §. — ³⁾ S:n 8 p. marrask. 14 §.

Eneberg, pastori K. G. Tötterman, professorit J. R. Danielson ja K. G. Hällstén sekä yliopettaja C. J. Lindeqvist.

Kansakoulujen kouluneuvostojen täydennysvaali lukuvuodeksi 1886—87. Kansakoulujohtokunta ilmoitti ¹⁾, että kansakoulujen kouluneuvostojen valitsijamiehet olivat neljännen piirin neuvostoon lukuvuodeksi 1886—87 edesmenneen valtioneuvoksetar J. C. von Beckerin sijaan valinneet neiti A. Ugglan.

Kansakoulujen lukuvuoden 1887—88 kouluneuvostojen valitsijamiesten vaali. Kansakoulujen lukuvuoden 1887—88 kouluneuvostojen valitsijamiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtn Grönqvistin sekä leipurimestari G. U. Sandbergin, lääketieteentohtori K. E. Holmin, kansakoulutarkastajan, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin ja suutarimestari G. Tallgrénin.

Kansakoulujohtokunnan kahden jäsenen vaali. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1887—90 kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ kauppias E. Rudolphin ja vtn Wikströmin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1886 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ vtt Heikelin ja Lindholmin sekä heidän varamiehikseen vtt Lagerbladina ja Kochtomofin.

Taideteollisuusyhdistyksen toimikunnan jäsenten vaali. Suomen taide-teollisuusyhdistyksen toimikunnan jäseniksi käsittelemään kaupungin avustamia teollisuus- ja alempia käsityöläiskouluja koskevia kysymyksiä kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ vtn K. A. Nordmanin ja ensimmäisen arkki-tehdin J. J. Ahrenbergin.

Kansankirjaston inventeeraajien vaali. Kansankirjaston inventeeraajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ vtt Lindholmin ja Heikelin.

Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevän valiokunnan jäsenten vaali. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vuoden alkupuoliskon ajaksi vtt Schildtin, J. A. Nordmanin, Renlundin, Heikelin ja Åströmin. Samat henkilöt valittiin ⁸⁾ vuoden jälkipuoliskoksi-kin valiokunnan jäseniksi.

Tarkastajan määrääminen Helsingin anniskeluosakeyhtiöön. Tarkastajaksi, jonka tuli ⁹⁾ olla saapuvilla Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallituksen kokouksissa ja valvoa yhtiön toimintaa, kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁰⁾ vtn Renlundin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 25 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 14 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 4 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 26 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 20 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. tammik. 2 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. kesäk. 25 §. — ⁹⁾ Ks. s. 179. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 5 §.

HAKEMISTO.

	Sivu
Ajotiet, Kaisaniemen puiston, lupa niillä ajamiseen	76, 139
» niiden rakentaminen	32, 57, 125
Ajuri asemat, niillä vallitsevan epäjärjestyksen ehkäiseminen	243
Aleksanteri II, paikan luovuttaminen hänelle suunniteltua patsasta varten	60
Aluelääkäri, hänelle myönnetty virkaero	106, 243
» hänen valitsemisensa	106, 172
Ampumarata, alueen vuokraaminen sitä varten	194, 195
Andstén, O. W., merikapteeni, valittu satamakapteeniksi	243
» R., rakennusmestari, valittu alipalomestariksi	172
Anniskelukiello pyhäpäivinä	247
Anniskelu oikeus, mallasjuomien	45, 176, 247
» väkijuomien, sitä koskevat anomukset	44, 108—109, 175—176, 245—246
» » valitus sen epäämisestä	45, 109, 246
Anniskeluosakeyhtiö, katso Helsingin anniskeluosakeyhtiö.	
Apurahoja keskusnäytöläiskoulun oppilaille, rahaston muodostaminen sitä var- ten	222
Arabia aktiefabrik niminen tehdas, vesijohdon ulottaminen sinne	74
Arkadia, huvila-alue, sen asemakaavaehdotus	2, 3, 55
Arkisto, katso Valtionarkisto.	
Arosin, A. S., neiti, hänen testamenttirahastonsa hoito	34
Aschan, A. O., filosofianlisensiaatti, valittu elintarpeiden tarkastusaseman johta- jaksi	43, 150
Asemakaava, katso Kaupungin asemakaava.	
Asemakartta, kaupungin, sen hyväksyminen	187
» » laatiminen	126
Asetukset, huutokauppalaitosta koskevat, niiden tarkastus	102, 237
Asevelvolliset, avustukset niiden perheille	92, 150, 230
» huoneisto niiden katsastusta varten	71, 137, 210
Asiakirjat, kaupunkien alkuperäiset vanhat, niiden siirtäminen valtionarkistoon	40
Asiamiehet, ulkomaisten kauppahuoneiden, heidän valvontansa	24
Asuntotarve, kaupungin työläisväestön	56
Avustukset asevelvollisten perheille	92, 150, 230
» kansantajuisia esitelmiä varten	94, 154, 229
» kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, myönnetty	157, 158, 231
Avustus kansakouluopettajiston eläkkeitä varten	151, 229
» kasvatusopilliselle veistokoululle	229
» lasten työhuoneelle	154, 228
» osoitetoimistolle	94
» raittiusyhdistykselle	229
» taideteollisuusyhdistyksen kouluille	33, 169, 229
» vankeusyhdistykselle	154, 228
» ylemmälle käsityöläiskoululle	229
Berga, huvila-alue, sen asemakaavaehdotus	2, 3, 55
» » siellä olevan alueen vuokralleanto	64
Berghällin tila, sen alueiden vuokralleanto	130, 193, 200
» » » järjestely	193—196
» » » osittainen mittaaminen ja kartoittaminen	72
Bergman, M., hänen rahastonsa hoito	95
Blekholma, Pohj., sillä olevain varastopaikkain vuokralleanto	203
Borgström, H., kauppaneuvos, varojen kerääminen hänen rintakuvansa pystyttä- miseksi	39

Brännvinspartihandelsbolaget niminen toiminimi, sille myönnetty oikeus väkijuo-	179
main tukkukauppaan	
Bölen tila, korvaus sen osan pakkolunastuksesta	224
Cadenius, M. Th. , neiti, valittu rahatoimikonttorin konttorikirjuriksi	243
Clopatt, A. R. , aluelääkäri, hänelle myönnetty virkaero	243
» » lääketieteenlisensiaatti, valittu aluelääkäriksi	172
Desinfioimishuoneen rakentaminen	136, 208, 220, 221
Eko nimisen huvila-alueen osittainen mittaaminen ja kartoittaminen	72
Elinkeino-oikeuden myöntämisestä koskevat anomukset.....	45, 109, 180, 247
Elintarpeiden tarkastusasema, sen huoneisto	137
» » » johtajan palkkaus	28
» » » » vaali	43, 150
» » » taksa	79
» » » ylläpitäminen	150
Elisabetintori, sen osan uudestikiveäminen	76
Eläintarhan huvilat, niiden vuokralleanto	13
» rautatieleikkaus, sillan rakentaminen sen yli	75
Eläkeanomukset	33
Eläkkeet, kansakoulunopettajiston, kaupungin avustus niitä varten	151, 229
» niitä varten menosääntöön otetut määrärahat	158, 161, 232, 235
Epidemiat, katso Kulkutaudit.	
Eri oikeuskirjat, kaupunkien alkuperäiset, niiden siirtäminen valtionarkistoon ...	40
Erottajantorin laajentaminen	197
Esitelmät, kansantajuiset, avustuksen myöntäminen niiden järjestämisestä var-	
ten	94, 154, 229
» » selonteko niistä	171
Esplanaadi, Kappeli-, vedenheittolaitoksen pystyttäminen sinne	209
Eteläsatama, sen eteläisen laiturihaaran uudestirakentaminen	75
» » kalastajasataman käyttö	204
» » rautatieyhdyden järjestäminen	3
» » ruoppaaminen	139
» » valaistuksen lisääminen	31
» tavaravajain rakentaminen sinne	32, 67
Fjälldal, huvila-alue, sen asemakaavaehdotus	2, 3, 55
Forsbyn tila, alueen luovuttaminen sieltä mooseksenuskolaisen seurakunnan hau-	
tausmaata varten	62
Fraser, D., insinööri, hänelle myönnetty toimilupa raitioteiden rakentamiseen	48, 110
Fredriksberg niminen tila, maan luovuttaminen sieltä sapööritöitä varten	61
Furuhjelm, J. O. W., kenraaliluutnantti, hänen taulukokoelmansa lahjoittaminen	
kaupungille	34
Fågelvik niminen tila, sen alueen vuokralleanto	13
Greijuksen tila , lupa myllylaitoksen perustamiseen sinne	249
Gripenberg, C. A. K. , kaupunginvaltuuston sihteeri, hänelle myönnetty virkaero	43
» » senaatin kanslisti, valittu kaupunginvaltuuston sihteeriksi	43
Gymnastikföreningen för fruntimmer i Helsingfors niminen yhdistys, voimisteluo-	
salin luovuttaminen sille	72
Hajulukkojen järjestäminen viemärinsuihin	218
Hajuvesitehdas, lupa sen perustamiseen	182
Hakaniemenlahden täyttäminen	140
Harjun tila, sen alueiden vuokralleanto	13, 64, 130, 200
» » » osittainen mittaaminen ja kartoittaminen	72
Hausen, C. G. , insinööri, nimetty rakennuskonttorin vanhemmaksi apulais-	
insinööriksi	106
Hautajaiset, Elias Lönnrothin, lähetystö niihin	39
Hautausavustusten myöntäminen	230
Hautausmaa, mooseksenuskolaisen seurakunnan, maan luovuttaminen sitä varten	62
» yksityinen, lupa sen perustamiseen	251

Heikel, E. R., neiti, nimitetty lääkeuraksi kaupungin palvelukseen	106,	172
Helsingin anniskeluosakeyhtiö, sen puolustuskirjelämä		247
» » sille myönnetty väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeus	109, 177—179,	244
» » tarkastajan määrääminen sinne		254
» kaupunki, puhelinjohdon vetäminen sieltä Porvoon kaupunkiin		47
» kaupunkilähetys, sen ostaman tontin hinnan anteeksiantaminen ...		25
» työ- ja yömajayhdistys, tontin luovuttaminen sille		199
» työväenyhdistys, avustuksen myöntäminen sille kansantajuisia esi- telmiä varten	94, 154,	229
» » selonteko sen järjestämisestä kansantajuisista esi- telmistä		171
» vähittäismyyntiosakeyhtiö, sille myönnetty oikeus väkijuomain vähit- täismyyntiin		244
Hesperian ravintola, sen vuokramaksun palauttaminen		145
Hevonen, palomestarin, sen ylläpito		149
» sen osto poliisilaitokselle		227
Hietalahden laivatelakan alueen laajentaminen		12
» satama, laiturin rakentaminen sinne		16
» » sen järjestäminen kalastajasatamaksi		204
» » osan täyttäminen		219
Hietalahdentori, sen luovuttaminen maalaistavarain kauppaa varten		204
Hietalahti, siellä olevan alueen myynti		60
» » » vajaa lunastaminen		141
Hietaniemi, lupa laituriin rakentamiseen ja säilyttämiseen siellä	132,	133
» siellä olevan alueen vuokralleanto		14
Holhouslautakunta, alaikäisten ja turvattomien lasten luettelot, niiden jättä- minen lautakunnalle	40,	100
» sen jäsenten vaali	51,	253
» » vuosikertomus	40, 100, 163,	236
Holhoustoimen valvonta		40, 100
Holmberg, C. E., insinööri, valittu rakennuskonttorin nuoremmaksi apulais- insinööriksi		43
» » rakennuskonttorin nuorempi apulaisinsinööri, hänelle myön- netty virkaero		43
Humaliston tila, sen asuntotonttien vuokralleanto	130,	200
Huoneet sotaväen tilapäistä majoitusta varten, niiden vuokraaminen 29, 90, 147,		210
Huoneisto elintarpeiden tarkastusasemaa varten		137
» huutokauppakamarin		20
» kaupunginvaltuuston, huonekalujen osto sinne		226
» kutsuntatoimitusta varten	71, 137,	210
» majoituslautakunnan	20,	71
» poliisikamarin		19
» pyhäkoululle		72
» rahatoimikonttorin		20
» rakennuskonttorin		20
» santarmihallituksen, sen vuokra		90
» satamakonttorin		136
» tullikamarin		32
» vaakahuoneen		136
» vaivashoitohallituksen		20
» vankeusyhdistyksen majalan, vuokra-avustus sitä varten	154,	228
Huoneistot raatihuoneessa, niiden sisustaminen	19, 20,	30
Huuhdeltu, katujen		239
Huutokaupat, lupa niiden pitämiseen	181,	250
Huutokauppakamari, epäkohdat sen tilinpidossa		77
» sen huoneisto		20
Huutokauppalaitos, sitä koskevien asetusten tarkastus	102,	237
Huvila-alue Länt. Kaivopuistossa, siellä olevan tontin jakaminen		126
Huvila-alueet, kaupungin, asemakaavaehdotuksia niitä varten	2, 3,	55
» » niiden käyttämättä olevien osien mittaaminen ja kartoittaminen	72,	229
Huvilapalstat It. Kaivopuistossa, niiden myynti	8,	127

Huvilatilat, niiden järjestely	193—196
» » vuokraehtojen muutos	203
» » vuokralleanto	13, 14, 64, 129, 130, 196, 200
Hätäaputyöt, niiden järjestäminen	153
Höyrypumpun asettaminen vesijohdon pumppulaitokseen	217
Höyrypursiliikenne kaupungin ja Kaivopuiston välillä, lupa sen harjoittamiseen	248
Ilmoitukset, niiden kiinnittäminen ulkoseiniin y.m.s. paikkoihin	49
Iltakoulu, sen kassasäästön käyttö	222
» » uudestijärjestely	168, 222
Inventoiminen, kansankirjaston kirjavaraston	42, 93, 106, 254
Irtain omaisuus, kaupungin, sen katsastus	22, 76, 142, 219
Istutukset, niiden järjestäminen	21
Istutuksia koskeva asemakaavanmuutos	126
Janssonin viljelykset, niiden järjestely	193—196
» » » mittaaminen ja kartoittaminen	72
» » » vuokralleanto	130, 193, 200
Jaotuskaava, Meilansin eteläisen niemekkeen	4, 14
» Sörnäsän niemekkeellä olevan alueen	4
Julkaistu, lastenterveydenhoitonäyttelyyn, määräraha sitä varten	228
Juslin, J. E., lääketieteenlisensiaatti, valittu aluelääkäriksi	106, 172
Järjestely, Berghällin y.m. tilojen	193—196
» Katajanokan uudesti-	3, 11, 50, 51, 115, 188—193, 212
» kaupunginasemakaavan uudesti-	3, 11, 55, 120, 187, 212—216
» tontin	126
» katso myös Uudestijärjestely.	
Järjestyssäännöt, kaupunginpalvelijain	165
» torikaupan	26, 75, 167
Jäävarasto, Vanhankaupunginlahden rannalla sijaitsevan alueen vuokralleanto sitä varten	203
Kaalikellari, paikan luovuttaminen sitä varten Kampin alueelta	62, 128
Kaasukello, mittauskojeen asettaminen sen tarkastusta varten	153
Kaasulyhdyt, uusien asettaminen	31, 74
Kaasuntarkastajan vaali	173
» vuosikertomus	40, 100, 163, 237
Kaasuntarkastuksen palkkaussääntö	84
Kaasuvalaistus valaistusvuonna 1883—84, kertomus siitä	40
» » 1884—85, » »	100
» » 1885—86, » »	163
» » 1886—87, » »	237
Kaasuvalaistusosakeyhtiö, sen kanssa tehdyn sopimuksen muuttaminen	47
Kaatopaikat, niiden järjestäminen satamiin	32
Kaatopaikkaa koskeva valitus	50, 61
Kadut, niiden huuhletutapa	239
» » kunnossapito	32, 211
» » tasoittaminen	139, 153, 212—216
» Punavuorenkadun nimen muuttaminen	197
» sähkövalaistusjohtolankain laskeminen niihin	21
» viemärijohtojen laskeminen niihin	20, 21, 72, 140, 152, 216, 218
Kaiku niminen huvila, katso Eko.	
Kaisaniemen puisto, lupa ajaamiseen sen ajoteillä	76, 139
» » venehuoneen rakentaminen sinne	133
» » vesijohdon ulottaminen sinne	76, 139
» ravintola, sen vuokralleanto	15
» » vuokramaksun poistaminen tileistä	25
» » vuokraoikeuden siirto	210
Kaivopuisto, alueen luovuttaminen sieltä sirkusrakennusta varten	203
» It., sen asemakartan laatiminen	126
» » » kaupunginasemakaava	104, 124
» » » rakennusjärjestys	104, 171
» » siellä olevien huvilapalstain myynti	8, 127
» » vesijohdon ulottaminen sinne	216

Kaivopuisto, It., viemärijohdon laskeminen sinne	216, 220, 221
» lupa höyrypursiliikenteen harjoittamiseen sen ja kaupungin välillä	248
» » uimahuoneen rakentamiseen sinne	204
» Länt., siellä olevan huvilatontin jakaminen	126
» sen viertotierakennusrahaston käyttöoikeus	222
» siellä olevan kylpy- ja uimalaitoksen myynti	203
» » olevien rakennusten vuokralleanto	137, 203
» Ulriikaporin, sen takaisinhanckiminen kaupungille 4—9, 124, 142, 220	220
Kaivot, kaupungin, niiden veden tutkiminen	31
Kalastajasatama, Eteläsataman, sen käyttö	204
» » sen järjestäminen Hietalahdensatamaan	204
Kalkkiuuni, lupa sen rakentamiseen	14
Kallioalueen myynti	60
Kallioalueet, niiden vuokralleanto	63, 128
Kallion louhiminen	139
» tila, katso Berghällin tila.	
Kalusto, raatihuoneen, sen korjaaminen ja täydentäminen	148
Kalustovauunun hankkiminen palolaitokselle	227
Kampin alue, paikan luovuttaminen sieltä kaalikelariksi	62, 128
Kampinmalmi, paikan luovuttaminen sieltä Venäjän sotilaslaitokselle	129, 199
» » sen asemakaavaehdotus	2, 3, 55
Kanavatyöt, kaupungin, niiden järjestäminen	32, 72, 140, 212—216
Kansakoulu Kasarminkadun varrella, sen uudestirakentaminen ja korjaustyöt	71, 136, 137, 210
» Malminkadun varrella, sen rakennuttaminen	18—19
» » » » rakentamista varten otetun lainan konvertoiminen	220, 221
» » » » sähkövalaistuksen johtaminen sinne	151
Kansakoulujen palkkaussääntö	86
Kansakoulunopettajakokous, matka-avustukset siihen osallistumista varten 33, 94	94
Kansakoulunopettajajärjestön eläkkeet, kaupungin avustus niitä varten	151, 229
Kansakoulut, jäsenten valitseminen niiden johtokuntaan	52, 116, 184, 254
» lapsille, joiden äidinkieli oli venäjä	241
» niiden kouluneuvostojen valitsijamiesten vaali ...	52, 118, 185, 254
» » lisämääräraha	31
» » taloudenhoitajan vaali	243
» » toimintakertomukset	40, 100, 237
» » valtionavun korottaminen	30, 148, 226
» » yläluokkien suurin sallittu oppilasmäärä	104
» niille lahjoitettujen rahastojen hoito	219—220
» terveydellisten olojen tutkiminen niissä	103
» » veiston opetuksen ottaminen käytäntöön niiden ylemmillä poika-	
luokilla	104
Kansalaisoikeus, sitä koskevat anomukset	49, 108, 174, 249
Kansankirjasto, kirjallisuuden poistaminen sen luetteloista	42, 93
» lisämäärärahan myöntäminen sille	152
» » sen kirjastonhoitajan vaali	43, 106
» » kirjavaraston inventoiminen	42, 93, 106, 254
» » palkkaussääntö	85
» » toimikunnan antama kertomus	100, 163, 236
» » » jäsenten ja varajäsenten vaali 51, 116, 184, 253	253
» » » jäsenyys, vapautus siitä	50
» » » uudet säännöt	169
Kanto, koiraveron	26, 79, 144, 223
» kunnallisverojen	23, 77, 143, 222
» tuulaaki- y. m. maksujen	23, 78
» vedenkulutusmaksujen	23
Kappeli, sen vuokralleanto	65
Kappellesplanaadi, vedenheittolaitoksen pystyttäminen sinne	209
Kartoittaminen, huvila-alueiden	72, 229
Kasarmi, tykistö-, tonttipaikan luovuttaminen sitä varten	61
Kasarmintori, kauppahallien rakennuttaminen sinne	16, 68
» » siellä sijaitsevien teurastajamyymäläin poistaminen	140

Kaupunginvaltuusto, sen notaarin vaali	43, 172, 242
» » puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali	50, 114, 183, 252
» » sihteerin vaali	43, 172, 242
» » » virkaero	43, 106, 243
» » tarverahain lisäys	227
» » » tilitys	22
» » työjärjestys, lisäys siihen	238
» » täydennysvaalit	114, 182, 251
» » valmisteluvaliokunnan vaali	50, 115, 183, 252
» » vapautus sen jäsenyydestä	50, 114, 183
Kaupunginvaltuutetun vaalin aiheuttama valitus	182
Kaupunginvaltuutetut, eroavat	50, 114, 182, 251
» heidän valitsemisensa	50, 114, 182, 251, 252
Kaupunginvankila, sen palkkaussääntö	85
» vanginvartijain lukumäärän lisääminen	92
» vapautus sen ylläpitämisvelvollisuudesta	10
Kaupunginviskaalit, korvaukset heidän pyytämistään raastuvanoikeuden pöytäkirjanotteista	146
Kaupustelu, lupa sen harjoittamiseen	250
Keisarivierailu, sen aiheuttamat toimenpiteet	99
Kellotaulu Nikolainkirkon tornikelloon, uuden hankkiminen	230
Kielto koskeva väkijuomain anniskelua pyhäpäivinä	247
Kiinnityslaina, myönnetty lupa sen ottamiseen	23
Kiinteistöt, lupa niiden omistamiseen	49, 249
Kiinteä omaisuus, kaupungin, sen katselmusmiesten vaali	20, 72, 137, 211
» » » tulot siitä tulosäännön mukaan	35, 38, 96, 98, 159, 162, 232, 235
Kiipeämistalo, n.s., sen rakentaminen palolaitoksen harjoituksia varten	17
Kirjanpito, lahjoitusrahastojen	34, 94, 95, 154—157, 219—220, 231
Kirjasto, katso Kansankirjasto.	
Kirjastonhoitajanvirka, kansankirjaston, sen täyttäminen	43, 106
Kirkko, kreikkalais-venäläisen seurakunnan, sen alueen laajentaminen	199
Kirkkoaukio, tonttien luovuttaminen sellaiseksi	58, 127, 128, 198
Kirurginen sairaala, lisäalueen luovuttaminen sille	10, 60
Kivihiihterivan y.m. valmistaminen, alueen vuokralleanto sitä varten	64
Koiratallin lunastaminen	150
Koiraverot, sen kanto	26, 79, 144, 223
Kolerakulkutauti, toimenpiteet sen vastustamista varten	31, 93, 149, 227
Komitea ehdottamaan toimenpiteitä Runeberginpatsaan paljastamisen johdosta	99
Konvertoiminen, lainan	220, 221
Korjaaminen, kaupungin rakennusten	19, 30, 32, 71, 137, 210
Korkeasaarenluodon vuokralleanto	131
Korkeuskartat, määräraha niiden laatimista varten	229
Korkotulot, tulosääntöön otetut	35, 38, 95, 98, 158, 162, 232, 235
Kortteli n:o 22, siellä olevan kallioalueen myynti	60
» » 48, sen läpi ja ympäri rakennettava viemärikanava	217
» » 82, sen tontin n:o 6 järjestely	126
Korttelit, Katajanokan, niiden luovuttaminen kaupungille	11, 124
» tehdas-, niiden erottaminen	187
Korvaus Bölen tilan osan pakkolunastuksesta	224
» kaupunginviskaaleille annettavista raastuvanoikeuden pöytäkirjanotteista, sen määrääminen	146
Korvausvelvollisuus, vapautus siitä	145
Kotipaikkaoikeus, sitä koskeva lausunto	49, 108, 174
Kouluneuvostot, kansakoulujen, katso Valitsijamiehet.	
» oppikoulujen, jäsenten ehdottaminen niihin	116—118, 185, 253
Koulut, katso Iltakoulu, Kansakoulut, Pyhäkoulu, Reaalikoulu, Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti sekä Veistokoulu.	
Koulutalot, sähkövalaistuksen järjestäminen niihin	74, 151
Kreditiiivin osoittaminen	216
Kuhlberg, K. J., ent. kaupunginkasööri, toimenpiteet hänen vajauksensa johdosta	77, 142, 183, 184, 222

Kuljetus, saastutettujen esineiden, ajoneuvojen osto sitä varten	228
Kuljetusvaunun osto poliisikamarille	30
Kulikutaudit, toimenpiteet niiden vastustamista varten	31, 93, 149, 227
Kunnalliset hallitukset ja lautakunnat, naisen vaalikelpoisuus niiden jäseneksi ...	237
Kunnallishallinto, sitä varten menosääntöön otetut määrärahat 34, 35, 95, 96, 158, 159, 232, 233	165, 242
Kunnalliskalenteri, sen julkaiseminen	165, 242
Kunnallispormestari, hänen pöytärahansa	27
Kunnallistaksoitus, valituksia siitä	144
Kunnallisverot, katso Verot.	
Kunniakirja, kaupungille lastenterveydenhoitonäyttelyn johdosta annettu	240
Kunta, oikeus sen jäsenyyteen, sitä koskeva anomus	49, 108, 174
Kupongit, edustajan valitseminen niiden polttilaisuuteen	118
Kutsuntatoimitus, huoneisto sitä varten	71, 137, 210
Kylpy- ja uimalaitos Kaivopuistossa, sen myynti	203
Kyläsaari, siellä olevan kaupungin omistaman alueen vuokralleanto	14
Käsityöläiskoulu, keskus-, sen oppilaat, rahaston muodostaminen apurahojen antamista varten heille	222
» ylempi, sen avustaminen	229
Käsityöläiskouluopetuksen järjestäminen	168, 242
Käymälä, yleinen, sen järjestäminen	71
Köyhäinasianajajan ottaminen kaupungin palvelukseen	42, 106, 115
Köyhäinavustukset, tyytymättömyyttä vaivahoitohallituksen niitä koskeviin päätöksiin	107, 150, 243
Lahjan antaminen vapaaehtoiselle palokunnalle	33
Lahjoitusrahastot, kaupungin, niiden kirjanpito ja hoito 34, 94, 95, 154—157, 219—220, 231	57
Lahjoitustilat, menetetyt, niiden takaisinhankeeminen	220, 221
Laina, sen konvertoiminen	209, 220
Lainan ottaminen desinfiomitalon rakentamista varten	8, 19, 142, 220
» » Kaivopuiston lunastamista varten	220
» » kauppahallin rakentamista varten	208
» » miesten työlaitoksen rakentamista varten	138, 143, 216, 220
» » vesijohtoverkon laajentamista varten	35, 39, 99, 159, 162
Lainat, tulosääntöön merkityt	21
» katso myös Kiinnityslaina ja Obligatiolaina.	
Laiturimuuriin korjaus	15, 16, 67, 132, 204
Laiturit, lupa niiden rakentamiseen	133
» » » säilyttämiseen	12
Laivatelakka, Hietalahden, sen alueen laajentaminen	106
Langenskiöld, B. K. J., kaupunginvaltuuston sihteeri, hänelle myönnetty virka- ero	43
» » vapaaaherra, lakitieteenkandidaatti, valittu kaupungin- valtuuston sihteeriksi	73—74, 138, 217, 220
Lapinlahti, vesijohdon ulottaminen sinne	241
Lapset, joilla oli venäjä äidinkielenä, kansakouluopetuksen järjestäminen heille ...	242
» pahantapaiset, turvakodin perustaminen heitä varten	154, 228
Lasten työhuone, avustuksen myöntäminen sille	228, 240
Lastenterveydenhoitonäyttely, kaupungin osallistuminen siihen	51, 115, 183, 252
Lautakunnat ja valiokunnat, niiden täydentäminen	102
» » » vaaleissa noudatettu menettely	50, 115, 183, 252
» » » vapautus niiden jäsenyydestä	107
Lautakunta asetettu ottamaan kaupungin palvelukseen köyhäinasianajaja ja valvomaan hänen toimintaansa	197
Lautatarha, sen alueen luovuttaminen kaupungille	139
Leppäsuon huvila, vesijohdon ulottaminen sinne	28, 41
Leski- ja orpokassa, siviilivirkakunnan, vakanssisäästömaksujen suorittaminen sille	224
Liikennemaksut, niiden alennus	23, 78
» » kanto	78
» » vapautus niiden suorittamisesta	225
Liikennetaksa, ehdotus uudeksi	

Liikennetaksa, raitioteiden	181
Lindén, K. E., aluelääkäri, hänelle myönnetty virkaero	106
Lindroth, B. E., konttoristi, valittu rahatoimikonttorin vanhemmaksi kaupungin- kirjanpitäjäksi	243
Louhiminen, kallion	139
Lukusali Sörnäsissä, vuokra-avustus sitä varten	229
Lunastaminen, koiratallin	150
» Ulriikaporin kaivopuiston	6—9, 124, 142, 220
» vajan	141
Lundblad, K. L., alipalomestari, hänelle myönnetty virkaero	171
Lupa elinkeinon harjoittamiseen	45, 109, 180, 247
» huutokauppain pitämiseen	181, 250
» höyrypursiliikenteen harjoittamiseen kaupungin ja Kaivopuiston välillä ...	248
» ilmoitusten kiinnittämiseen ulkoseiniin y.m.s. paikkoihin	49
» Kaisaniemen puiston ajoteillä ajamiseen	76, 139
» kalkkiuunin rakentamiseen	14
» kaupustelun harjoittamiseen	250
» kiinteistön omistamiseen	49, 249
» laiturien rakentamiseen	15, 16, 67, 132, 204
» laiturin säilyttämiseen	133
» myllylaitoksen perustamiseen Greijukseen	249
» puhelinpylväiden ja -johtojen pystyttämiseen ja vetämiseen	47, 67, 182
» puhelinverkon järjestämiseen	46
» rakennusten säilyttämiseen	197
» » teettämiseen vuokra-alueilla	14, 16, 131, 204
» ravintolan pitämiseen	109
» sähköjohtojen asentamiseen	248
» sähkövalaistusjohtolankain laskemiseen katuihin	21
» tehtaiden rakentamiseen	13, 64, 114, 131, 182
» uimahuoneiden rakentamiseen	16, 67, 133, 204
» venehuoneen rakentamiseen	133
» väkijuomain anniskeluun ja myyntiin 44, 108, 109, 175, 176—179, 244—245	245
» » tukkukauppaan	179
» yksityisen hautausmaan perustamiseen	251
Lyhennysluettelot, niiden tarkastus	25, 78, 144, 223
Lähetystö Elias Lönnrotin hautajaisiin	39
Länsiranta, katso Rantakatu, Länt.	
Lääkäri, kaupungin palveluksessa oleva, neiti E. R. Heikel valittu siksi	106, 172
Lääninvankila Katajanokalla, sen laajentaminen ja uudestirakentaminen ...	10, 149
» » vesijohdon ulottaminen sinne	137
Lönnrot, Elias, lähetystö hänen hautajaisiinsa	39
Maa-alue, sen luovuttaminen lääninvankilalle	10
» » » mooseksenuskolaiselle seurakunnalle hautausmaa- ta varten	62
» » » sapööritöiden suorittamista varten	12, 61
» » » Suomen puutarhayhdistykselle	199
Maalaistavarain myynti Hietalahdentorilla	204
Maanmittaustoimitus, edustajan valitseminen siihen	185
Maatilat, kaupungin menettämät lahjoitus-, niiden takaisin hankkiminen ...	57, 183
» » » metsänhakkuusuunnitelma niitä varten	22, 141
Maistraatti, sen raatimiehenviran lakkauttaminen	40
» » » täyttämisen	171
» » » toimituskirjain suomentaminen	39
» » » uudestijärjestely	101, 163, 183
» » » uusi palkkaussääntö	26—27, 81, 82, 86, 145
» » » virkamiesten virkalomat	101, 164
Maitokaupan säännöt	239
Majala, vankesyhdistyksen, vuokra-avustuksen myöntäminen sille	154, 228
Majoitus, sotavaen luontois-, rahakorvaustariffi siitä	29, 90, 147, 226
» » tilapäinen, sitä koskevat toimenpiteet	29, 90, 147, 210
Majoitusasiat, niitä koskevat valitukset	49, 90
Majoituslautakunta, sen huoneisto	20, 71

Majoituslautakunta, sen palkkaussääntö	85
» » puheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali 51, 116, 184, 253	252
» väliaikainen vapautus sen puheenjohtajan toimesta	3
Makasiinitontit Saunatien varrella, niiden säilyttäminen.....	23, 78
Maksut, kaupungille tulevat, niiden kanto	225
» satama- y.m., niiden taksa	79, 144
» toripaikoista markkinoilla	79
» vesi-, niiden alentaminen	23
» » » kanto	224
» » » poistaminen	144, 223
» viertotie-, niiden poistaminen	223
» » » vapautus niiden suorituksesta	45, 176, 247
Mallasjuomat, niiden anniskeluoikeus	243
Malmberg, W. R., merikapteeni, valittu satamakonttorin kirjuriksi	64
Malmin huvila, siellä olevan alueen vuokralleanto	24
Marian turvakoti, katso Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti.	79, 144
Marketenttien velvollisuus suorittaa kunnallisveroja	33, 94, 168
Markkinat, maksut toripaikoista niiden aikana	4, 14
Matka-apurahat, myönnetyt	14
Meilansin tila, sen eteläisen niemekkeen jaoituskaava	65
» » » huvilapalstain vuokralleanto	34, 35
» » » vuokraoikeus	95, 96
Menosääntö vuodelle 1885	158, 159
» » » 1886	232
» » » 1887	35, 38, 95, 98,
» » » 1888	158, 161, 232,
Menot, sekalaiset, niitä varten menosääntöön otetut määrärahat	132
Metallitavarat, tehtaan perustaminen niiden valmistusta varten	148, 225
Metrijärjestelmä, toimenpiteet sen voimaantumisen johdosta	22, 141
Metsänhakuusunnitelma, kaupungin maatilain	173
Mickwitz, A. A., siviili-insinööri, valittu rakennuskonttorin nuoremmaksi apu- laisinsinööriksi	148
Mitat ja painot, metrijärjestelmälliset, niiden hankkiminen.....	229
Mittaaminen, tonttien	230
Mittaukset, kaupungin maiden täydennys-	153
Mittauskoje kaasukellon tarkastusta varten, sen asettaminen.....	23, 78
Mittausmaksut, niiden kanto	225
» » » taksa	73—74, 138,
Munkkisaari, vesijohdon ulottaminen sinne	220
Muonamakasiini, ent. venäläinen, sen sisustaminen tulli- ja pakkahuoneeksi 136, 209, 220,	221
» » » » tyhjentäminen	147
» » » uusi venäläinen, tarveaineiden kuljetus sinne	90
» » » valaistus sen luona	171
Mylly, Vanhankaupungin, sen vuokralleanto	66, 131
» » » tallin, vajan y.m. rakentaminen sen luo	209
Myllylaitos, lupa sen perustamiseen Greijukseen	249
Myynti, Hietalahdessa olevan alueen	60
» Ison Robertinkadun tontin n:o 43	198
» It. Kaivopuiston huvilapalstain	127
» Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitoksen.....	203
» korttelissa n:o 22 olevan kallioalueen	60
» rakennusten	137
» rautatien torilla, metsätuotteiden y.m. tavarain	204
» ruokatavarain, sen luvallinen aika	250
» ruoppauskoneen	230
» vuokratonttien	127
Myytäväksi tarjottujen tonttien luettelo	213
Naisen vaalikelpoisuus jäseneksi kunnallisiin hallituksiin ja lautakuntiin	237
Neitsytpolku niminen katu, sen profiilipiirustus	139
Nihti nimisen saaren vuokralleanto	65

Paloviina sen anniskelu oikeuksien myöntäminen	44, 45, 108—109, 175—179, 245—247
Paloviinaveron, kaupungin osuus siitä	39, 99, 162, 236
Paloöljyvarastopaikan vuokralleanto Sörnäsän alueelta	201
Palvelusväki, kunnollinen, sille myönnettyt avustukset	157, 158, 231
Patolaitteen rakentaminen Hakaniemenlahteen	140
Patsas, Aleksanteri II:n, paikan luovuttaminen sitä varten	60
» J. L. Runebergin muisto-, toimenpiteet sen paljastamisen johdosta	99
Perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosentit, hyvitys niiden lakkauttamisesta	26, 41, 88, 146
Perustus- ja erioikeuskirjat y. m., kaupunkien alkuperäiset, niiden siirtäminen valtionarkistoon	40
Pesulaitos, sen ylläpitäminen vuokratontilla	131
von Pfaler, K. E. L., kaupunginvaltuuston notaari, hänelle myönnetty virkaero	43
» » lakitieteenkandidaatti, valittu kaupunginvaltuuston notaariksi	172, 224
Pidennys, vuokraoikeuden	66, 132
Pippingsköld, J. A. J., professori, hänen lahjoittamansa rahasto turvattomien äitien hyväksi	157
Pitkäsilta, sen ajotien uudestikiveäminen	32
Pohjoissatama, laiturin rakentaminen sinne	15
Poliisihoito, sitä varten menosääntöön otetut määrärahat	34, 36, 95, 96, 158, 160, 232, 233
Poliisikamari, sen huoneiston laajentaminen	19
» » kuljetusvaunun hankkiminen	30
Poliisilaitos, hevosen ostosille	227
» sen henkilökunnan lisääminen	91
» » palkankorotukset	91
» » lisämääräraha	30, 92
Poliisivahtikonttori, sen vuokramäärärahan korotus	227
Polttimot, tarkastajantodistajain määrääminen niihin	53, 118, 185
Pormestari, katso Kunnallispuormestari.	
Porvoon kaupunki, puhelinjohdon vetäminen sinne Helsingistä	47
Proomut, niiden hankkiminen jätteiden poiskuljettamista varten satamista	32
Prostituutujen tarkastusasema, sen vuokramääräraha	150
Puhelinjohdot, lupa niiden asettamiseen	182
Puhelinjohto Helsingin ja Porvoon välillä, sen vetäminen	47
Puhelinpylväät, lupa niiden pystyttämiseen	67
Puhelinverkko, oikeus sen järjestämiseen	46
Puhtaanapito, viemärijohtoja vailla olevien talojen	149
Puhtaanapitolaitoksen perustaminen	105, 171, 253
Puistikko, Punanotkon, sen tasoittaminen	76
» Suomen pankin luona, sen järjestäminen	21
Pumppujen hankkiminen kaupungin rantalaitureille	32
Pumppulaitos, vesijohdon, varahöyrypumpun asettaminen sinne	217
Puunjaloitusteollisuus, sen harjoittaminen vuokra-alueilla	15
Puupaperivanukkeen liikennemaksun alennus ja palauttaminen	224
Pyhäkoulu, sen huoneisto	72
» » johtokunnan jäsenten vaali	53, 118, 183, 222
» » uudestijärjestely	168
Pörssihuutokaupat, niiden ohjesäännön muuttaminen	164, 249
Pöytäkirjat, raastuvanoikeuden, kaupunginviskaalien niistä pyytämien otteiden korvaus	146
Pöytärahojen myöntäminen kunnallispuormestarille	27
Raastuvanoikeus, sen pöytäkirjat, korvaus niiden otteista	146
» » työjärjestyksen muuttaminen	101, 165
» » uusi palkkaussääntö	26—27, 82, 87, 145
» » työjärjestys, lausunto siitä	238
» » viranhaltijain palkkaus	27, 28, 87, 101, 102, 225
» » virkaloma	101, 164
» » viransijaisuuspalkkiot	146
Raatihuone, sen kaluston korjaaminen ja täydentäminen	148
» » sisustus- ja korjaustyöt	19, 20, 30, 71, 137, 227

Raati miehen virka maistraatissa, sen lakkauttaminen	40
» » » täyttäminen	171
Rahalahjan antaminen vapaaehtoiselle palokunnalle	33
Rahasto apurahoiksi keskuskäsityöläiskoulun oppilaille, sen muodostaminen	222
» A. S. Arosinin testamentti-, sen hoito	34
» M. Bergmanin, sen hoito	95
» Kaivopuiston viertotierakennus-, sen käyttö	222
» kunnollisen palvelusväen palkitsemis-, sen hallinto	156
» » » siitä myönnetyt avustukset 157, 158,	231
» J. A. J. Pippingsköldin, sen hoito	157
» senaattorinrouva Julie Thilénin, testamentti sen muodostamiseksi	231
» K. W. Törmälän testamentti-, sen tilitys	95, 157, 231
Rahastot, kaupungin lahjoitus-, niiden hoito ja kirjanpito 34, 94, 95, 154—157, 219—220,	231
Rahatoimikamari, sen ohjesäännön muutos	41, 103, 166
» » palkkaussääntö	83
» » puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali	51, 115, 184, 252
» » vuosikertomus	40, 100, 163, 236
Rahatoimikonttori, sen aukioloaika	103
» » huoneisto	20
» » palkkaussääntö	83, 87
» » vanhemman kaupunginkirjanpitäjän ja konttorikirjurin vaali	242
» » viranhaltijain virkalomaoikeus	89
Raitiotie, sen liikennetaksa	181
» » toimiluvan siirto	181
» » toimilupa sen rakentamiseen	48—49, 110—114, 115, 181
Raittiusyhdistys, sen lukusalin vuokra-avustus	229
Rakennukset, kaupungin, niiden korjaaminen	19, 20, 30, 32, 71, 137, 210
» » » rakennuttaminen	16, 17—19, 70, 71, 133, 135, 136, 167, 205—209, 220, 221
» » niitä varten menosääntöön otetut määrärahat 37, 98,	161, 235
» lupa niiden pitämiseen	197
» niiden myynti	137
» » poistaminen	251
» » vuokralleanto	137, 203
» » vuokra-alueilla, niiden rakentamislupa	14, 16, 131, 204
Rakennusajan pidentäminen	163
Rakennusasiat, niissä annettujen tuomioiden aiheuttamat valitukset	163, 251
Rakennusjärjestys, It. Kaivopuiston	104, 171
» kaupungin uusi, sen laatiminen	115, 242
» muutoksia siihen	9
Rakennuskaavan laatiminen kaupungin luoteisosaa varten	229
Rakennuskonttori, sen apulaisinsinöörin virkan säilyttäminen	89
» » huoneisto	20
» » nuoremmalle apulaisinsinöörille myönnetty virkaero	43, 171
» » nuoremmalla apulaisinsinöörin vaali	43, 106, 173
» » palkkaussääntö	84
» » vanhemman apulaisinsinöörin vaali	106
Rakennustöiden valvonta, palkkiot siitä	89, 147
Rakennusyrittösten tontille n:o 22 Bulevardikadun varrella, lausunto siitä	250
Rantakatu, Länt., kauppahallin rakentaminen sinne	133—135, 143, 205, 220
» » tavarasuojan rakentaminen sinne	16, 67
» » valaistuksen järjestäminen siellä olevaan pakkahuoneeseen	227
Rantalaiturit, pumppujen hankkiminen niille	32
Rantalaiturityöt	21, 32, 75
Rantatori, siellä harjoitetun kaupan järjestäminen	69
Ratkaisemattomat asiat, luettelo niistä	100
Rauhoittaminen, kaupungin palolennättimen	167
Rautatie, sen yli vievän sillan rakentaminen	75

Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti, niiden tilien tarkastus	22, 77, 142, 220
» » » » » niiden tilintarkastajain vaali	53, 106, 185, 254
Sekalaiset menot, katso Menot, sekalaiset.	
» tulot, katso Tulot, sekalaiset.	
Sillan rakentaminen rautatien yli Eläintarhaan	75
Siltasaari Vanhassakaupungissa, sen hankkiminen kaupungille	9
» » » uhkakielto asiatonta kulkemista vastaan sillä	167
Sirkusrakennus Kaivopuistoon, alueen luovuttaminen sitä varten	203
Sivén, F. F., siviili-insinööri, valittu vakaajaksi	243
Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassa, vakanssisäästömaksujen suorittaminen sille	28, 41
Skutnabb, K. J., ent. kaupunginkamreeri, hänen vajuksensa peittämättömän osan poistaminen tileistä	145
Sokeainopisto, sen johtokunnalle myönnetty pidennetty rakennusaika	163
» » tonttipaikan luovuttaminen sille	9
Sopimus Kaasuvalaistusakeyhtiön kanssa, sen muuttaminen	47
» » Kaivopuiston alueen luovuttamisesta kaupungille	124
» » kaupungin avustuksesta lääninvankilalle	149
» » » ja kaasuvalaistusakeyhtiön välillä, sen muuttaminen ...	47
» » raitioteiden rakentamisesta	111, 115, 181
» » sähkövalaistuksen johtamisesta Malminkadun kansakouluun	151
Sotilaslaitos, Venäjän, alueiden vuokraaminen sille	11, 129, 199
Sovintolautakunta, sen asettaminen	171
» » » jäsenten ja varajäsenten vaali	116, 184, 253
» » » vuosikertomus	236
Sunnuntaikoulu, katso Pyhäkoulu.	
Suolanmittaustynnyrien hankkiminen tuulaakikamarille	32
Suomalaisen kirjallisuuden seura, tontin luovuttaminen sille	199
Suomen metsästysyhdistys, alueen vuokraaminen sille ampumaradaksi	194, 195
» » puutarhayhdistys, maan luovuttaminen sille Töölön puistosta	199
» » taideteollisuusyhdistys, rahaston muodostaminen sen oppilaiden avustamista varten	222
» » » sen käsityöläiskoulujen avustaminen	33, 169, 229
» » » käsityöläiskoulutuksen järjestäminen	168, 242
» » » toimikunnan jäsenten vaali	254
Suomentaminen, maistraatin toimituskirjain	39
Suruttoman huvila-alueen osittainen mittaaminen ja kartoittaminen	72
Sähköjohdot, lupa niiden asentamiseen	248
Sähkövalaistus, sen järjestäminen kouluihin	74, 151
» » sitä varten tarkoitettujen johtolankain laskeminen katuihin ...	21
Säännöt, kansankirjaston uudet	169
» » maitokaupan	239
Säästö, kaupunginkassan	35, 38, 95, 98, 158, 232, 235
» » » sen laskemistapa	219
Säätytalo, tonttipaikan luovuttaminen sitä varten	3, 59, 197
Sörnäs, alueen vuokraaminen sieltä paloöljyvarastoksi	201
» » sen alueiden vuokraehtojen muutos	15
» » » varastopaikkojen vuokralleanto	203
» » vesijohdon ulottaminen sinne	73—74, 138, 217, 220
Sörnäsän niemeke, sen alueen jaoituskaava	4
» » satama, sen ruoppaaminen	75, 139, 219
Taideteollisuusyhdistys, katso Suomen taideteollisuusyhdistys.	
Taivallahti, sen ranta-alueen luovuttaminen sapööritöitä varten	12
Taksa, elintarpeiden tarkastusaseman	79
» » kaupunginpalvelijain	165
» » liikennemaksujen, uusi	225
» » raitioteiden liikenne-	181
» » satamamaksujen	225
» » torinmyyntipaikkain	26, 75
» » vuokra-ajuriin, sen muuttaminen	165

Taksoitus, katso Verotus.	
Tallgrén, G., suutarimestari, valittu kansakoulujen taloudenhoitajaksi	243
Tallin, vajan y. m. rakentaminen Vanhaankaupunkiin	209
Taloudenhoitaja, kansakoulujen, hänen valitsemisensa	243
Talousarvio, sen painattaminen	39, 99, 162, 236
» vuodelle 1885	34
» » 1886	95
» » 1887	158
» » 1888	231
Tapettitehdas, lupa sen perustamiseen	114
Tariffi, luontoismajoituksen rahakorvauksen	29, 90, 147, 226
Tarkastaja Helsingin anniskeluosakeyhtiöön, hänen määräämisensä	254
Tarkastajantodistajat polttimoihin, heidän määräämisensä	53, 118, 185
Tarkastus, huutokauppalaitosta koskevien asetusten	102
» kaupungin tilien	22, 76, 142, 219
» lyhennysluetteloiden	25, 78, 144, 223
Tarkastusasema, prostituoitujen, sen vuokramääräraha	150
Tarkastusmiehet, terveystoimilain, heitä koskevat määräykset	42
» ylimääräisten ottaminen terveystoimilain	93, 149, 228
Tasoittaminen, katujen	139, 153, 212—216
» Punanotkon puistikon	76
Taulukko, kaupunginkassan tilaa valaiseva	22, 76, 142, 219
Taulukkoelma, Furuohjelmien, sen lahjoittaminen kaupungille	34
Tavarasuojat, niiden rakentaminen Eteläsatamaan	16, 32, 67, 133, 205
Teatteri, venäläinen, sen asiamiehen nimittäminen	107
Tehdaskorttelit, niiden erottaminen	187
Tehtaat, lupa niiden perustamiseen	13, 64, 114, 131—132, 182
Teollisuus, sen harjoittaminen vuokra-alueilla	13, 14, 15, 16, 64, 131—132
Teollisuuskoulu, sen johtokunnan jäsenten vaali	185
Terveydelliset olot kansakouluissa, niiden tutkiminen	103
Terveydenhoito, lasten, kaupungin osallistuminen sitä koskevaan näyttelyyn	228, 240
» sen viranhaltijain palkkaussääntö	85, 87
» sitä varten menosääntöön otetut määrärahat	34, 36, 95, 96, 158, 160, 232, 233
Terveydenhoitolautakunta, sen jäsenten ja varajäsenten vaali	115, 252, 253
Terveyshoito, sen perustaminen	41
» ylimääräisten tarkastusmiesten ottaminen siihen	93, 149, 228
Testamentti, A. S. Arosinin, sen vastaanottaminen	34
» J. O. W. Furuohjelmien, sen vastaanottaminen	34
» C. Rosengrenin, sen vastaanottaminen	231
» Th. Thilénin, sen vastaanottaminen	231
Teurastajamyymälät Kasarmintorilla, niiden poistaminen	140
Thilén, Th., senaattori, hänen testamenttinsa vastaanottaminen	231
Thitz, J. C., kontra-amiraali, määrätty hoitamaan kaupunginkasööriä	172
Tilat, kaupungin, niiden vuokralleanto	63, 64, 65, 129, 130, 200, 201
Tilintarkastajat, Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin, heidän valitsemisensä	53, 106, 185, 254
Tilit, huutokauppakamarin, niiden tarkastus	77
» kaupungin, vuoden 1883, niiden tarkastus	22
» » » 1884, » »	76
» » » 1885, » »	142
» » » 1886, » »	219
» Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin, niiden tarkastus	22, 77, 142, 220
Toimilupa raitioteiden rakentamiseen	48—49, 110—114
» » » sen siirto	181
Toimituskirjat, maistraatin, niiden suomentaminen	39
Tontin luovuttaminen Suomalaisen kirjallisuuden seuralle	199
» » » työkodille ja yömajalle	199
Tontinhinta, maksamaton, sen anteeksiantaminen	25
Tontinlunastusmaksut, tulosääntöön merkityt	35, 96, 158, 162, 232, 235
Tontit huvila-alueilla, niiden vuokralleanto	13, 63, 64, 129, 130, 196, 200
» kaupunginasemakaavaan otetut, niiden vuokralleanto	13, 62, 63

Tontit, luettelo myytäväksi tarjotuista	213
» niiden jakaminen	4, 56, 57, 126
» » mittaaminen	72, 229
» » yhteenrakentaminen	4, 19, 57, 196
» n:ot 12 ja 14 Ison Robertinkadun varrella, kiinnityslainan ottaminen niiden rakennuttamista varten	23
» » 18, 20 ja 22 Korkeavuorenkadun varrella, niiden luovuttaminen kirkkoaukioksi	58, 127, 128, 198
» » 2 ja 4 Malminkadun varrella, kansakoulutalon rakentaminen niille 18—19	
» » 1 ja 3 Pietarinkadun varrella, niiden luovuttaminen sokeainopistolle » » » » » pidennetty rakennusaika	9 163
Tontti n:o 22 Bulevardikadun varrella, lausunto rakennusyrityksestä sillä	250
» » 43 Ison Robertinkadun varrella, sen myynti	198
» » 23 Korkeavuorenkadun varrella, oman talon rakennuttaminen sille reaaliskoulu varten	71
» » 24 Korkeavuorenkadun varrella, sen pakkolunastaminen	58
» » 5 korttelissa n:o 61, sen osto	197
» » 16 Laivanvarustajankadun varrella, sen vuokralleanto turvakodin ylläpitämiseksi naisia varten	63
» » 29 Merimieskadun varrella, sen maksamatta olevan kauppahinnan maksun lykkääminen	25
» » 5 Ruoholahdenkadun varrella, sen vuokralleanto	128
» » » » » vuokramaksun alennus	204
Tonttijärjestelyt, hyväksytyt	121—124, 126
Tonttipaikka sokeainopistoa varten	9
» säätytaloa varten	3, 59, 197
» tykistökasarmia varten	61
Tonttiverot, tulot niistä tulosäännön mukaan	35, 38, 96, 159, 232
Torikauppa, sen järjestäminen	68—70, 75
» » osittainen siirtäminen Rautatientorille	204
» » taksat ja järjestyssäännöt	26, 75, 167
Toripaikat markkinoilla, maksut niistä	79, 144
Torit, lausunto kaupustelun harjoittamisesta niillä	250
Tschetschulinin lautatarha Katajanokalla, sen paikan luovuttaminen kaupungille	197
Tukinuitto Vantaanjoessa, sitä koskeva kieltö	205
Tukkukauppa, väkijuomain	179, 244
Tulli- ja pakkahuone, ent. venäläisen muonamakasiinin sisustaminen siksi 136, 209, 220, 221	
Tullikamari, erinäisten maksujen maksuunpanon siirtäminen sen hoidettavaksi 23, » oven aukaiseminen sen huoneistoon	78 32
Tuloa tuottavat oikeudet tulosäännön mukaan 35, 38, 96, 98, 159, 162, 232, 235	
Tulosääntö vuodelle 1885	35, 38
» » 1886	95, 98
» » 1887	158, 162
» » 1888	232, 235
Tulot, sekalaiset, tulosäännön mukaan	35, 38, 96, 98, 159, 162, 232, 236
Tuomiokirjat, kaupunkien vanhat, niiden siirtäminen valtionarkistoon	40
Turvakoti naisia varten, sen ylläpitäminen	63
» pahantapaisia lapsia varten, sen perustaminen	242
» vankeusyhdistyksen, katso Majala, vankeusyhdistyksen.	
Tuulaakikamari, suolanmittaustynnyrien hankkiminen sinne	32
Tuulaakikonttorin palkkaussääntö	83
Tuulaakimaksut, niiden kanto	23, 78
Tykistöpiha, sen luovuttaminen tykistökasarmia varten	61
» » » Venäjän sotilaslaitokselle	11, 129, 199
Työ- ja vaivaistalo, sen laajentaminen	206
» » » saarnaajan asema	103
» » » vesijohdon ulottaminen sen rakennuksiin	74
Työhuone, lasten, avustuksen myöntäminen sille	154, 228
Työjärjestys, kaupunginvaltuuston, lisäys siihen	238
» raastuvanoikeuden, sen muuttaminen	101, 165
» » uusi	238

Vaivaishoito, sen hyväksi lahjoitettujen rahastojen hallinto	94,	157
» » määrärahan lisääminen		92
» » » ylittäminen	92, 150,	228
» » viranhaltijain palkkaussääntö		85
» sitä varten menosääntöön otetut määrärahat 34, 36, 95, 97, 158, 160, 232,		234
Vaivaishoitohallitus, naisen vaalikelpoisuus jäseneksi siihen		237
» sen huoneisto		20
» » puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja vara- jäsenten vaali	51, 115, 184,	253
» tyytymättömyyttä sen köyhäinavustuksia koskeviin pää- töksiin	107, 150,	243
Vaivaishoito-ohjesääntö, ehdotettu muutos siihen		237
Vaivaismaksu, ulkomaisten kauppahuoneiden asiamiesten suoritettava		24
Vaivaistalo, katso Työ- ja vaivaistalo.		
Vaja Hietalahdessa, sen lunastaminen		141
» palotornin tontille, sen rakentaminen		135
Vajaukset, niiden johdosta tehtävät toimenpiteet	77, 142, 145, 183, 184,	222
Vakaaja, hänen palvelukseen ottamisensa ja palkkauksensa		165
» » valitsemisensa		243
Vakanssisäästömaksut, niiden suorittaminen siviilivirkakunnan leski- ja orpo- kassalle	28,	41
Valaistus, Eteläsataman	31,	74
» kaupunginvaltuuston istuntosalin		137
» pakkahuoneeseen		227
» sähkö-, sen järjestäminen kouluihin	74,	151
» uuden venäläisen muonamakasiinin luona		171
Valbäck, F. J., kansakoulunopettaja, valittu kansankirjaston kirjastonhoita- jaksi		106
Valiokunnat, niiden täydentäminen	51, 115, 183,	252
» » vaaleissa noudatettu menettely		102
» » vapautus niiden jäsenyydestä	50, 115, 183,	252
Valiokunta asetettu antamaan lausunto kaupunginkassan säästön laskemista- vasta		219
» » » selitys tilintarkastuskertomuksesta 22, 76, 103, 142		
» » » jakamaan avustuksia kunnollisen palvelusväen palkittamis- rahastosta	157,	231
» » » käsittelemään kysymystä eläkkeen myöntämisestä		33
» » » » hyvityksestä lakkautetuista pe- runkirjoitus- ja perinnönjako- prosenteista sekä kaupungin virkamiesten uudesta palk- kaussäännöstä 27, 41, 80, 88, 101,		115
» » » » hätäaputöiden järjestämisestä... 153		
» » » » kansakouluopetuksen järjestämi- sistä lapsille, joilla oli venäjä äidinkielenä		241
» » » » Katajanokan asemakaavan uu- destijärjestelystä ... 3, 50, 51, 115, 188,		221
» » » » katujen kunnossapidosta		211
» » » » kauppahallien rakennuttamises- tä 16, 68, 70, 133, 135,		205
» » » » kaupungin menettämien lahjoit- ettujen maatilojen takaisin- hankkimisesta	57, 58,	183
» » » » kunnallisen sairaalan rakentami- sesta		17
» » » » kunnollisen palvelusväen palkit- semisrahaston käytöstä		156
» » » » köyhäinasianajajan ottamisesta kaupungin palvelukseen 42, 106,		115

Valiokunta asetettu käsittelemään kysymystä maistraatin uudestijärjestelystä ja raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamisesta	81, 101, 163, 183
» » » » miesten työlaitoksen perustamisesta	167, 206
» » » » naisen vaalikelpoisuudesta jäseneksi ja varajäseneksi kunnallisiin hallituksiin ja lautakuntiin	237
» » » » pahantapaisten lasten turvakodin perustamisesta	242
» » » » paloviinan ja muiden väkijuo- main vähittäismyynnistä ja anniskelusta	44, 53, 108, 109, 118, 176, 179, 185, 244,
» » » » poliisilaitoksen uudestijärjestelystä	91
» » » » puheliverkon järjestämisestä ...	46
» » » » puhtaanapitoimen järjestämisestä	171, 252
» » » » raastuvanoikeuden nuorempien raatimiesten palkkauksesta	27
» » » » » pöytäkirjanotteiden korvauksesta ...	146
» » » » » siviilinoitaarin palkkauksesta	102
» » » » reaalikoulun uudestijärjestelystä	168, 183, 184, 206, 240,
» » » » satamaradan rakentamisesta	193
» » » » talon rakentamisesta palolaitokselle	206
» » » » toimiluvan laatimisesta raitio- teiden rakentamista varten	48, 111, 115,
» » » » torikaupan taksoista ja järjes- tyssäännöistä	26
» » » » tuulaaki- y. m. maksujen kan- nosta	23
» » » » työ- ja vaivaistalon laajentami- sesta	206
» » » » vaivashoidolle lahjoitettujen ra- hastojen hoidosta	94, 157
» » » » vuokrasopimuksen purkamisesta maksamatta jääneen rahamää- rän poistamisesta tileistä	25
» » » » laatimaan ehdotuksia toimenpiteiksi keisarivierailun joh- dosta	99
» » » » ehdotusta toimenpiteisiin ryhtymisestä sunnun- tai- ja iltakoulujen lakkauttamiseksi ja muo- dostamiseksi käsityöläiskouluiksi	168, 222
» » » » uutta rakennusjärjestystä	115, 242
» » » » tarkastamaan ehdotusta muutoksiksi kaupunginasemakaa- vaan	2, 3, 55, 56, 58, 60, 63, 120
» » » » lyhennysluetteloita ...	25, 50, 51, 78, 144, 223
» » » » uutta liikennetaksan ehdotusta	204, 225
» » » » valmistelemaan ehdotusta maitokauppasäännöksi	239
» » » » kansakouluasioita	71, 72, 104
» » » » kysymystä toimenpiteisiin ryhtymisestä ent. kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen johdosta	77, 142, 183, 184, 222

Valiokunta asetettu valmistelemaan talousarvioehdotusta ...	34, 95, 158, 231, 252
Valitsijamiehet kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten	52, 118, 185, 254
» tekemään ehdotuksia oppikoulujen kouluneuvostoiksi	116, 185, 253
Valitukset, majoitusasioita koskevat	49, 90
» perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenttien hyvitystä koskevat	88, 146
» rakennusasioissa annettujen tuomioitten aiheuttamat	163, 251
» Vallilan kaatopaikkaa koskevat	50, 61
Vallilan huvila-alue, sen osittainen mittaaminen ja kartoittaminen	72
» » tontin vuokralleanto sieltä	13, 129
» » valitus sen alueella sijaitsevasta kaatopaikasta	50, 61
Valmisteluvaliokunta, kaupunginvaltuuston, sen vaali	50, 115, 183, 252
Valtionapu kansakouluja varten, korotettu	30, 148, 226
Valtionarkisto, kaupunkien vanhempien alkuperäisten asiakirjain siirtäminen sinne	40
Valtionavut, tulosääntöön otetut	35, 38, 96, 98, 159, 162, 232, 236
Valtiopäivämiesvaalit, niiden äänestysluetteloiden nimiluettelon laatiminen	33
Valtuuskunta asetettu ehdottamaan toimenpiteitä uhkaavien kulkutautien välttämiseksi	31
Valvonta, holhoustoimen	40, 100
» rakennustöiden	89, 147
» ulkomaisten kauppahuoneiden asiamiesten	24
Vanhankaupungin mylly, sen vuokralleanto	66, 131
» » tallin, vajan y.m. rakentaminen sen luo	209
» Siltasaari, sen hankkiminen kaupungille	9
» » uhkakiello asiointia kulkemista vastaan vesijohtolaitoksen alueella siellä	167
Vanhankaupunginlahti, sen rannalla sijaitsevan alueen vuokralleanto	203
Vankeinhoito, sitä varten menosääntöön otetut määrärahat	34, 95, 96, 158, 160, 232, 233
Vankeusyhdistys, vuokra-avustuksen myöntäminen sen majalaa varten ...	154, 228
Vankila, katso Lääninvankila.	
Vantaanjoki, siinä tapahtuvaa tukinuittoa koskeva kielto	205
» toimenpiteitä sen laskemisen johdosta	76
Vapaaehtoinen palokunta, rahalahjan antaminen sille	33
Vapautus valiokuntien ja lautakuntien jäsenyydestä	50, 115, 183, 252
Varastopaikkojen vuokralleanto	4, 202, 203
Wasenius, G. Fr., voimistelunopettaja, valittu palomestariksi	172
Vastuuvapaus kunnan rahatoimenhoidosta	22, 77, 142, 219
» Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilien hoidosta	22, 77, 142, 220
Vedenheittolaitoksen pystyttäminen Kappellesplanaadiin	209
Veistokoulu, kasvatusopillinen, sen avustaminen	229
» Suomen taideteollisuusyhdistyksen, sen avustaminen	33, 169, 229
» » » » uudestijärjestely	168
Veiston opetuksen ottaminen käytäntöön ylemmissä kansakouluissa	104
Velat, kaupungin	34, 35, 95, 96, 158, 159, 232
Venehuoneen rakentaminen Kaisaniemeen	133
Venäjän sotilaslaitos, alueiden vuokraaminen sille	11, 129, 199
Venäjäkielinen kansakouluopetus, sen järjestäminen lapsille, joiden äidinkieli oli venäjä	241
Vernissatehdas, alueen vuokralleanto sen perustamista varten	64
Veroliput, lisäys niiden tekstiin	78
Verot, kunnallis-, anomus vapautuksesta niiden suorittamisesta	24, 144, 223
» » marketintien velvollisuus niiden suorittamiseen	24
» » niiden kanto	23, 77, 143, 222
Verotus, siitä kertyvät tulot tulosäännön mukaan	35, 39, 96, 99, 159, 162, 232, 236
Verotusluettelot, niiden painattaminen	25
Vesi, kaupungin kaivojen, sen tutkiminen	31
Vesijohton pumppulaitos, varahöyrypumppun asettaminen sinne	217
Vesijohto, sen laajentaminen	20, 21, 72—74, 76, 137—139, 143, 216, 217, 220, 221
» sitä varten menosääntöön otetut määrärahat	35, 37, 95, 97, 158, 161, 232, 234

Vesijohto, tulot siitä tulosäännön mukaan.....	35, 38, 96, 98, 159, 162, 232, 236
Vesijohtolaitoksen alue Vanhankaupungin Siltasaassa, uhkakielto asiantonta kul- kemista vastaan siellä	167
Vesimaksut, niiden alennus	79
» » kanto	23
» » poistaminen	224
Viemärikanavat, niiden kunnossapito	32
» » rakentaminen 20, 21, 72, 140, 152, 216, 217, 218, 220, 221	
Viertotiemaksut, niiden alennus ja palauttaminen	223
» » poistaminen	144, 223
Viertotien rakentaminen Kaivopuiston eteläosaan	5
Viertotieobligatiot, uudet, niiden antaminen	23
Viertotierakennusrahasto, Kaivopuiston, sen käyttöoikeus	222
Viranpitäjät, kunnalliset, heidän palkankorotuksensa.....	28, 88, 91, 225
» » » palkkaussääntönsä	26—27, 80—88, 145
» » » palkkojensa maksamisaika	88, 145, 146
» » » virkalomansa	89, 101, 164
Viransijaisuuspalkkiot, myönnetyt	28, 146, 172, 225
Virastot, kaupungin, niitä varten menosääntöön otetut määrärahat 34, 35, 95, 96, 158, 159,	232
Virkalomaoikeus, rahatoimikonttorin viranhaltijain	89
Virkalomat, maistraatin virkamiesten	101, 164
Virkapuvusto, kaupunginpalvelijain	89
Virkavapaus, sen myöntäminen	43, 107, 173
Voimisteluyhdistys, voimistelusalin luovuttaminen sille	72
Vuokra-ajuritaksa, sen muuttaminen	165
Vuokra-alueet, teollisuuden harjoittaminen niillä	13, 14, 15, 16, 64, 131
» » uudisrakennusten teettäminen niille	14, 16, 131, 204
Vuokraehdot, niiden muuttaminen	13, 15, 131, 203
Vuokralleanto, alueiden	13, 14, 201, 203
» huvilain ja tilojen	13, 14, 63, 64, 65, 130, 193—196, 200
» Kaisaniemen ravintolan	15
» Kaivopuiston rakennusten	137, 203
» kallioalueiden	63, 128
» Kappelin	65
» kaupunginasemakaavaan otettujen tonttien	13, 62, 63, 128
» saarien	14, 65, 131, 203
» tykistöpihan, Venäjän sotilaslaitokselle	11, 129, 199
» Vanhankaupungin myllyn	66, 131
» varastopaikkojen	4, 202, 203
Vuokramaksu, korotettu	13
» maksamatta jäänyt, sen poistaminen tileistä	25
» » » suorittamisvelvollisuus	15
» sen alennus	204
» » palauttaminen	145, 197
Vuokramaksut Berghällin y.m. alueiden tonteilta, niiden vahvistaminen	193—196
Vuokraoikeuden pidennys	66, 132
» siirto	15, 66, 210
» tarjoaminen, Meilansin tilan	65
Vuokratontit, niiden myynti	127
Väkijuomat, niiden anniskelu ja vähittäismyyntioikeutta koskevat anomukset 44, 108, 109, 175, 176—179, 244—245	
» » anniskelu pyhäpäivinä	247
» » tukkukauppa, lupa siihen	179, 244
» » vähittäismyynnin järjestäminen	176, 179
Vleiset rasitukset, kaupungin, niitä varten menosääntöön otetut määrärahat 34, 37, 95, 97, 158, 161, 232,	234
» työt, niitä varten menosääntöön otetut määrärahat 35, 37, 95, 98, 158, 161, 232,	234
Yömaja ja työkoti, tontin luovuttaminen niitä varten	199
Ääniluettelot, niiden laatimistavan muuttaminen	164
» nimiluettelon laatiminen niistä	33